MENÂKIB-I ŞEREFİYYE

Şerâfeddin Hazretleri'nin
Ağzından

CİLT
I

Mürşid, Mürid ve Âdâb-ı Tarikat
Hakkındadır

Yayına Hazırlayan
HASAN BURKAY

ANKARA - 1995

Şeyh Şerâfettin Zeynel Âbidin Hz.

İÇİNDEKİLER

Önsöz

Şeyh Şerâfeddin Zeynel Âbidin Hz. 1

Usûl ve Istılâhât-ı Tarîkat-ı Âliye-i Nakşibendiyye Hakkında Şeref Südûr Buyurulmuştur 3

Bismillahirrahmânirrahîm (duâ) 7

Bismillahirrahmânirrahîm (şiir) 8

İmâm-ı Muhammed Buseyr (k.s) Hazretleri'nin Kâside-i Bürde'sinden Fî Meth-i Hayri'l -Beriyye 10

Hassalar 11

Üstâzın Emriyle İhvandan Mürekkeb Olarak Teşekkül Eden Sohbette Şeref Südûr Buyurulan Beyânât-ı Husûsiyye-i Kudsiyye 13

Ne Suretle Salavât-ı Şerîfe Getirilmesi Suâl Olunmasıyla Îrâd Buyurulan Nutuk 16

Esâmi-i Beşer Hakkında Şeref-Südûr Buyurulmuştur 17

Seyyid-i Şühedâ Hüseyin (r.a.) Hazretleri'nin Tinnetinden Bâkî Gelen Ricâlullâh Hazerâtının Esâmîleri 18

"Elestü bi-Rabbiküm" ve "Kâlû Belâ" Denilen Günden İtibâren Bu Ümmet-i Merhûme'ye Hizmet Etmekte Olan

Ricâllerin Esâmi-i Şerîfleri 19

Ekâbirlerin Önünde Gelen Kadın Cemaâtı 20

Râbiat-ü'l Adeviyye'nin Derecesi ile Bir ve Bu Asırda Sağ Bulunan Kadın Ekâbir Cemaâtı 20

Kadın Ekâbirlerin Esâmi-i Şerîfeleri 21

Hz. Peygamber Efendimiz'in Doğumu Yaklaştığında Ona Hürmeten Mekke'ye Gelerek İntizâr Eden Ruhbânların Esâmîleri 22

Ebâ Eyyûb-el Ensârî (r.a) ile Beraber Fetih İçin Çıkarak Anadolu ve İstanbul'da Defnedilen Sahâbe-i Kirâm Hazerâtı'nın Esâmi-i Şerîfeleri 22

Mürşidîn-i Kirâm Hazerâtının Evsâf ve Ahvâlini Beyân Eden ve Makâm-ı İrşâd'ın Şurût ve Erkânı ve Mukallid Mürşidlerin de Ahvâlini Beyân Eden Menâkıb (Ümm-ül Hikâyât Denilen Menâkıb) 23

Mürşid-i Kirâm Hazerâtı'nın Evsâfı ve Tarifleri 40

Evliyâ-i Kirâm ve Mürşidîn-i İzâm Hazerâtından Vâris-i Muhammedî Evliyâ-i Kirâm'a Mahsûs Olan ve Ecell-ül Kerâme Denilen Dokuz Kerâmetin Beyânındaki Menâkıb-ı Şerîfe 44

Müstaîd-Mürid-Sâlik ve Havâs Hakkında 50

İmâm-ül Âlemîn Mevlânâ Hoca Bahâuddîn'in Menâkıbı 54

Şâh-ı Nakşibend Hazretlerine Âid Bir Menâkıb 71

İmâmu't -Tarîka Mevlânâ Şâh-ı Nakşibend (k.s.) Hazretleri'nin Menâkıb-ı Âlîleri 78

Hilkat-i İnsan Hakkında Muhtasar Bir Beyân 85

Mehmed Zâhid-ül Buhârî (k.s.) Hazretleri ile Zeynullâh-ül Gücdüvânî Hazretleri Arasında Geçen Mâcera Hakkında Menâkıb 87

İmâm-ül Nevevî (k.s.) Hazretleri'nin Menâkıb-ı Âlîleri 90

İmâm-ı A'zam Ebû Hanîfe (r.a.) Hazretleri ile Dâvud-u Tâî (k.s.) Arasındaki Sohbet 95

Sultân-ü'l Ârifîn Beyâzıd-ı Bestâmî (k.s.) Hazretleri'nin Yahyâ el Buhârî Hazretlerini İrşâdı 101

Yâkub-u Çerhî Hazretleri Hakkında 104

Asrımızın Ekâbir Ricâlullâh'ından Mevlânâ Niyâm Mâlik-ül Gücdüvânî Hazretleri ve Muhyiddîn-i Merdânî (k.s.) Hazretleri'nin Menâkıb-ı Âlîleri 107

Sultân-ül Ârifîn Mevlânâ Ebû Yezid-il Bestâmi (k.s.) Hazretleri'nin Menâkıb-ı Âlîler 112

Beyazidi Bestâmî Sultân-ül Ârifîn 127

Ebû Aliyy-ül Fermedî (k.s.) HazretleriHakkında Bir Menâkıb-ı Âlî 130

Abdülhâlik-ul Gücdüvânî Hazretleri ile İsmâil-ü Harzemî Arasında Vâkî Olan Bir Sohbet 138

Abdurrahîm el Mağribî ile Mevlânâ Abdülhâlik-ul Gücdüvânî Arasında Vâkî Mükâlemeye Âid Menâkıb 140

Abdülhâlik-ul Gücdüvânî Hazretleri'nin Menâkıb-ı Âlîleri 143

Yusuf-ul Hemedânî (k.s.) Hazretleri'nin Menâkıb-ı Âlîleri 152

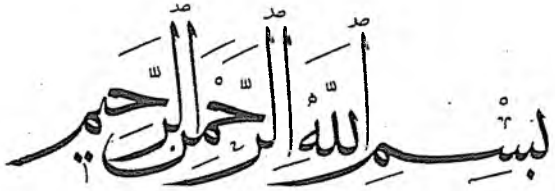
Yusuf-ul Hemedânî Hazretleri'nin Menâkıb-ı Âlîleridir 157

Abdülvahhâb eş -Şa'rânî Hazretleri'nin Menâkıb-ı Âlîleri Ebû Haseni'ş -Şâzelî Hazretleri ile Halifesi Ebû Abbâs-el Mürsî(K.S.) Arasında Vâkî Bir Mâcerâ 164

Hulâsatü'l -Evkân ve Tabîb-i A'zam (s.a.v.)'ın Mekke'den Medine'ye Hicretleri Esnâsında Zuhûr Eden Bir Hâdiseyi Beyân Eden Menâkıb 166
Ashâb-ı Kirâm'dan Abdullah bin Zübeyr (r.a.)

Hazretleri'nin Menâkıb-ı Âlîleri 178

Mev'iza 182

Euzu Billâhi Mineşşeytanirracım
BİSMİLLAHİRRAHMANİRRAHİM

ÖNSÖZ

Elhamdülillâhi Rabbil Alemin, vessalâtü vesselâmü alâ Muhammedin ve âlihi ve eshabihi ecmain.

*Olanca hamd, Rabbülâlemin olan Allah'a mah*sustur. Hazreti Muhammed aleyhisselâm ile bütün âli eshabına selâtü selâm olsun.

Büyük üstâzımız Şeyh Şerâfeddin Zeynel Abidin hazretlerinin hayatı boyunca yapmış olduğu sohbetlerin, kâtipleri tarafından eskimez yazı ile kaydedilmiş el yazması örnekleri, otuz beş, kırk senedir bazı kardeşlerimiz tarafından bugünün alfabesine dönüştürülerek çoğaltılmakta idi. Ledün ilmi ile söylenmiş bu çok ibretli menakıplar, bu gayretler sonucu, ancak küçük bir okuyucu kitlesine hitabediyordu. Bu nimetin fezâilini, din kardeşlerimiz ile paylaşmak, daha geniş bir kitleye bunun tadını tattırmak gayesi ile bu çalışmaları biraz daha genişleterek, âyet ve hadislerin kaynağına inerek, bugünkü neslin anlayamayacağı kelimeleri, parantez içinde veya dip not olarak vererek, bir kısım menâkıpları, aslına tamamen sâ-

dık kalmak suretiyle, "Menâkıb-ı Şerefiyye" adı altında bu kitapta topladık.

Bu büyük çabanın hayra vesile olacağına, tasavvuf yolunda önemli faideler sağlayacağına, ümmet-i Muhammed'e ilâhî bir rahmet kaynağı olacağına inanarak kaybettiğimizi sandığımız bu meş'alenin uyanmasına vesile olduğumuz için, kendimi ve emeği geçenleri bahtiyar addediyorum. Okuyucularımızın, menâkıplardaki akıl almaz gibi görünen ifadeleri okurken, aklın da bir sınırı olduğunu, Sidret-ül Müntehâ'dan öteye ermediğini düşünmelerini tavsiye ederim.

Bu vesile ile menâkıplarla ilgili bir hatıramı nakletmek isterim. 1940 yılından önce Bursa'mızda Vali muavinliği yapan, Şemseddin isminde, baba dostu, kıymetli bir insan vardı. Her gittiği yerde, vâz-ı nasihatte bulunur, halkı aydınlatmağa çalışır, kahve köşelerinde oyun ve tütün ile vakitlerini israf edenleri uyarmağa çalışırdı. Yaşımızın küçüklüğüne bakmadan, dükkanımıza gelir bizimle de sohbet ederdi. Bir seferinde şöyle demişti: "Hazret! Benim iki oğlum var. İkisine de dinlerini öğrettim. Şimdi onlara bir apartman dairesinden kıymetli şu iki defteri miras bırakacağım." Onlar, Şerâfeddin hazretlerinin menâkıp defterleri idi.

Mevlâ-ı Müteâl'den, tesirini halkederek, fezâil-i ilâhîsini bütün okuyucularıma bol bol ikrâm etmesini dilerim.

Hasan BURKAY
Ankara, Muharrem 1416

ŞERÂFEDDİN ZEYNEL ÂBİDİN (K.S.)

Ebül Fukara Şerâfeddin Zeynel Âbidin ibn Abdürreşid Dağıstanî (k.s.), Hicrî 1292 - Milâdî 1876 yılı, Zilkâde ayının üçüncü pazartesi gecesi Dağıstan'ın Timurhanşuro vilâyeti, Ganip kazasının Kikuni köyünde, dünyaya teşrif etmişlerdir. Yalova ilinin (Reşadiye) Güney köyünde Hicrî 1355 - Milâdî 1936 yılı Cemâziyel evvel ayının yirmi yedinci pazar günü, altmış üç yaşında iken irtihâl-i dâri bekâ buyurmuştur.

Şeyh Şerâfeddin Zeynel Âbidin hz., sevgili Peygamberimizin (s.a.v.) vârisi ve hâs evlâdı, Silsile-i Saadât'ın otuz yedinci altın halkası idi. Ahlâkı, tıpkı ahlâk-ı Muhammedî, hûlk-u cemil, vasf-ı risâlet penâhî idi. Orta boylu, buğday renkli, sakal-ı şerifi önce siyah, son zamanlarında beyaz, pamuk gibi, gözleri mavi, sesi yük-sek ve davudî idi. Babası Abdürreşid Efendi, annesi Emine Sârâ Hatundur.

Şeyh Şerâfeddin Zeynel Âbidin hz., tahsilini, Dağıstan'da yapmış ve ikmâl edemeden, Rus mezâliminden kurtulmak için, kalabalık bir cemâat ile, genç yaşta Türkiye'ye göç etmiştir. Türkiye'de, Yalova'nın Güney köyüne yerleşmiş ve Muhammed-ül Medenî hz.nin taht-ı terbiyesine girmiştir. O zamanlar, yirmi yedi veya otuz yaşlarında imiş. Zâhir ilimlerden bir miktar tahsil etmişse de kendisine, daha ziyade gizli ilimler verilmiş; Cenâb-ı Hakk tarafından, "İlm-i Ledün" ile ziynetlendirilmiştir. Daha küçük yaşlarında imiş. Kafkasya'da iken ve sonraları Türkiye'de, bir çok ulemâ ve hocalarla sohbet edermiş. Onlar tarafından çok takdir edilir; hatta bazıları, çok defa musahabelerde ve huzurunda, çaresiz kaldıklarını itirâf ederlerdi.

Şerâfeddin hz.nin, sonradan kayınpederi olan üstâzı Mehmed Medenî hz.; o zamanda, Dağıstan'lılar tarafından çok takdir toplayan, hâli, ahvâli, ilmi, kemâlâtı ve kerâmatı gayet açık olan, büyük bir zât idi. İşte zamanın sahibini tanıyarak, zâhir ve bâtın evlâtlığa kabul edip yetiştiren, bu mübarek Muhammed Medenî hz. oldu.

Şerâfeddin Zeynel Âbidin hz., Mehmed Medenî hz.nin taht-ı terbiyesinde, seyr-i sülûkunu tamamlarken, altı ay kadar bir cezbe devresinden geçmiştir. Bu devrede, vücudunun ateşinden kendisini havuza attığında, kızgın bir demirin suya sokulmasında görüldüğü gibi, bir cızlama olduğunu, hâlen hayatta olan yaşlı ihvanları nakletmektedir. Bu cezbe devresinin sonunda, Kutb-ül Mürşidlik vazifesi ile taltif edilmiştir. Muhammed Medenî hz. de irşâd vazifesini, zamanın tek sahibi olan bu kıymetli evlâdına devrederek, bütün müridânı ile birlikte kendisi de, ona tâbî olmuştur.

Şeyh Şerâfeddin hz., balta girmemiş bir ormanda kurulan Güney köyünü; camiler, medreseler, çeşmeler ile imâr etmiştir. Dağıstan'dan gelen muhacirleri barındırmış; refah, saadet ve terakkîleri uğruna, büyük gayretler sarfetmiştir. Telif ettiği kıymetli eserlerin hepsinin, Yunanlıların çıkardıkları yangın neticesinde, ziyana uğramış olduğu söylenmektedir. Ancak, hayatı boyunca yapmış olduğu sohbetler, kâtipler tarafından kaydedilmiştir. Çok ibret verici menkibeleri ihtiva eden bu el yazması eserlerin bir kısmı günümüze kadar ulaşmıştır.

Kabr-i şerifleri, Güney köyünde olup el'an ziyaretgâhtır.Rahmetullahi aleyh rahmeten vâsia.[1]

---

[1] "Hz. Muhammed (s.a.v.)'in Varisleri" kitabımızda daha geniş malumat vardır.

USÛL VE ISTILÂHÂT-I TARÎKAT-I ÂLİYE-İ NAKŞİBENDİYYE HAKKINDA ŞEREF SUDÛR BUYURULMUŞTUR

Tarîkat-ı Celîle-i Nakşıbendiyye'nin usûl (metod) ve ıstılâhâtı (terimleri), bizzat Cenâb-ı Mefhar-i Âlem Sallallâhu Aleyhi ve Sellem Efendimiz Hazretleri tarafından va'z ve tesis buyurulmuştur. O usûl ve ıstılâh, bu gün de aynen bâkîdir ve kıyâmete kadar da tebeddül ve tağayyür (değişiklik) kabul etmez. Yalnız bazı aksâm-ı fürû'u (asla müteallik olmayan kısımları), Müceddidîn-i İzâm (din yenileyici büyükler) tarafından tecdîd edilmiştir (yenilenmiştir) ki, o da zamanın tebeddül ve tefâvüt eden istidâdı (değişen anlayışı) üzerine icâb eylemiştir (gerekmiştir).

Bu usûl ve ıstılâhın kıyâmete kadar değişmeden bekâsı (kalması), bilumum muhakkıkîn (gerçeği araştıran âlimler) indinde ittifak halindedir. Bu usûl, Cenâb-ı Seyyidi'l -Kevneyn Sallallâhu Aleyhi ve Sellem Efendimiz Hazretleri tarafından Sıddîk-ı Ekber Hazretleri'ne pek dar bir mahâlde yani, Sevr mağarasında telkin buyurulmuştur ki; o da hakîkat-ı tevhîd ve esrâr-ı mahz-ı tevhîddir (Allah'ın birliğine tam bir imandır). "Cenâb-ı Hakk tarafından, Âlem-i Mirâc'da vahşet-i Peygamberiyye'yi izâle (Peygamberin ürküntüsünü gidermek) için, gaye-i kemâlât-ı külliye-i insâniyeyi hâmil (tüm insanlığın bilgi ve ahlâkta en olgunu) olan Mevlânâ Sıddîk-ı Ekber'e Sevr mağarasında telkîn-i tevhîde niçin lüzûm görüldü?" deniyorsa, Ebubekir Sıddîk Hazretleri'nin feyz-i kudsiyyelerinin bilâistisnâ (istisnâsız) bütün ümmet-i merhûmeye (müslü-

manlara) ve mâsivâullâha (Allah'a ait her şeye) şâmil ve umumî olmasını tekrar temin ve ta'zim (ululamak) için telkîn buyurulmuştur. O telkîn üzerine Cenâb-ı Hakk derhal Cibrîl-i Emîn'i gönderdi. Hazreti Cibrîl:

-"Yâ Resûlullah, Cenâb-ı Hakk sana ve Refîk-i Sıddîk'ın (sâdık arkadaşın) Ebû Bekir'e selâm buyurdu. Sadrınıza (göğsünüze) Zât-ı Akdes'ten (Cenâb-ı Hakk-'tan) gelen ve ifâde olunan bilumum hakâyıkı (haki-kat ve gerçekleri) bir nokta-i cüz'ün lâ-yetecezzâ'yı (en ufak bir ayrıntıyı) bırakmadan, kâmilen Ebû Bekir'e hûb eylemenizi (nakletmenizi) emir ve fermân etti." buyurdular. Zât-ı Kudsiyye-i Peygamberiyye'ye Allah tarafından cârî ve vâsıl olan bilumum esrâr ve ulûm ve hakâyık-ı külliyye (sırlar, bilgiler ve gerçeklerin tümü) noksansız olarak taraf-ı Celîl-i Resûlullah'tan Ebû Bekir'in kalbine irsâl buyurulmuş (aktarılmış) ve bu hakîkatı hamledecek istidât (taşıyacak kabiliyet) ise, peygamberler hâriç, hazreti Ebû Bekir Efendimiz'den başkasına ihsân buyurulmamıştır. Usûlü Nübüvvet envâr-ı asliyyesine (Peygamberliğin en ince ve temel sırlarına) hiçbir sadr tahammül edemiyerek, ancak yanında arş, nokta kadar kalmayacak bir derecede vâsi'e azil, sadr-ı celîl-i Sıddîk-ı Ekber (yanında göklerin bir nokta kadar küçük kaldığı hz. Ebubekir'in göğsü) tahammül etmiş ve Sadr-ı Celîl-i Mefhar-i Âlem'e cârî (Peygamber Efendimize ait) olan envâr-ı esrâr (sırların nurları) ve hakâyık-ı kemâl (yüce gerçekler) mahv ve hazm ile, bir nokta kadar kalmayarak bahr-i ummân (okyanus) olan Sıddîk-ı Ekber'in göğsüne bir nehr-i azîm esâs ve isâle kılınmıştır (bir büyük nehir akıtılmış) ve kıyâmete kadar da buyurulacaktır (akıtılacaktır).

Akıl, idrâk ve irfândan müstağni (uzak) olan bu vâridât ve esrâr-ı hakîkat, Sıddîk-ı Ekber tarafından müteselsilen (sırasıyla) bütün kulûb-u eimme-i Sâdât-ı Nakşıbendiyye'ye de olunmuştur (Nakşıbendî imamlarının tümünün kalbine aktarılmıştır) ki, âb-ı hakîkatlarından intikâl eden hakâyık ve husûsât-ı ilâhiyye ile eimmei müşârün ileyhim (bu imamlar), turûk-u sâire eimmesi (diğer tarikat imamları) arasında nücûma (yıldızlara) nisbetle şems-i ta'bân (yaz güneşi) gibi şa'şa'a pâş füyûz ve kemâl (parlak, feyizli ve olgun) olmuş ve Tarîk-i Celîl'e dâhil olan bir mürid-i hakîkînin hidâyeti, sâire erbâbının nihâyeti, yani Tarîkât-ı Sıddîkıyye'nin neş'eti ûlâsı turûk-u sâirenin, nihâyet-i neş'e-i kemâli bulunmuştur (Bu büyük tarikata giren hakikî bir müridin hidâyeti, diğer tarikat mensuplarının nihayette eriştiğine denktir).

Bu sırra binâen Seyyidinâ Şah (Nakşı-bend) dahi "bidâyetinâ, nihâyet-i sâir-i turûk[1] " buyurmuşlardır.

Bu tarîk-i celîleye Beyâzid-i Bestâmî Hazretleri zamanına kadar "Tarîkât-ı Sıddîkıyye" deniyordu Bestâmî Hazretleri, zamanlarında fürûattan bazı şeyleri teceddüt buyurduklarından (teferruattan bazı şeyleri değiştirdiklerinden), zamanı Gucduvânî'ye kadar (Beyâazid;i Bestâmî hz.nin lâkabı, "Tayfur" olduğu için "Ta-rîkât-ı Tayfuriyye" nâmı aldı. Ondan sonra Mevlânâ Ab-dulhâlık Gucduvânî Hazretleri tarafından aynı şekilde bazı fürû-u ıstılâh tecdîd olundu (yenilendi). Ondan sonra da "Tarîkât-ı Gucduvânî" adını aldı. Daha sonra "Tarîkât-ı Nakşibendiyye"

---

1 Bizim tarîkatımızın başlangıcı, diğer tarîkatların nihâyetidir."

adını aldı. Bilâhare müceddidlerin (din yenileyicilerinin) nâmlarıyla Fârukiyye, Hâlidiyye nâmları almıştır. Hakîkatta ismi "Tarîkât-ı Sıddîkiyye"dir.

Diğer tarîkatlar asırdan asıra inhirâf ederek (bozularak), şimdiki halde, yedi tarîkat usûl ve ıstılâhında te'sir kalmıştır. Bu yedi tarîkatın tesir-i ıstılâhı her ne kadar bâkî ise de, te'sirât-ı kâmile-i ıstılâhiyye ve asliyyelerini, Tarîkât-ı Nakşibendiyye vaz'ındaki kemâl-i bilâ noksan hâiz (aslı bozulmamış) oldukları için, Tarîkât-ı Celîle-i Nakşibendiyye sâlikini, bilumum diğer tarîkatların sâlikinin de hâiz oldukları kemâlâta (olgunluğa), bidâyetten (başlangıçta) hâiz ve hâmil olurlar. (Râzakanallâh - Allah size sırlarını açsın)

BİSMİLLÂHİRRAHMÂNİRRAHÎM

Subhâne'l -Ebedîyi'l -ebed, Subhâne'l -Vâ-hidi'l -Ehad, Subhâne'l -Ferdü's -Samed, Sübhâne râfiü's -Semâ-i bi-ğayr-i Amed, Sübhâne men besata'l -arda alâ mâ-in cemed, Sübhâne men halaka'l halka fe eshâhüm adeden, Subhâne men kasame'l -erzaka velem yensâ ehaden, Subhânellezî lem yettehız sâhibeten ve lâ veleden, Subhâne'l -müneffisi an külli medyûnin, Subhâne'l -müneffisi an külli mahzûnin. Subhâne men emruhû beyne'l -kâfi ve'n -nûni. Subhâne men İzâ Erâde şey'en fe innemâ yekûlü lehû. Subhânellezî lem yelid ve-lem yûled ve lem yeküllehû küfüven ahad. Yâ müferrice'l -humûmi ve'l - ğumûm. Yâ Hayyu Yâ Kayyûmu. Yâ ze'l -Celâli ve'l -İkrâm.

Salli vesellim alâ Seyyidinâ Muhammedin ve âlihî ve sahbihî. Yâ Kâdıye'l -Hâcât, İkdi hâce-tî...(Âmîn).

BİSMİLLAHİRRAHMÂNİRRAHÎM

Muhammedün eşrefül arabî ve acemî
Muhammedün hayrü men yemşî alâ kademin

Muhammedün bağsî tüb mağrûfî câmiaten
Muhammedün sâhibül ihsâni vel keremi

Muhammedün tâcü Resûlullâhi kâtibeten
Muhammedün sadakul ekvâli vel kelimi

Muhammedün sâbitül misâkı hâfizuhû
Muhammedün tayyibül ahlâki veşşiemi

Muhammedün hubiyet bi nûri tînetehû
Muhammedün lemyezel nûren minel kıdemi

Muhammedün bi adli zû şerefin
Muhammedün in'amî vel hikemi

Muhammedün hayrü halkıllâhi min müderrin
Muhammedün hayrü Resûlillâhi küllihimi

Muhammedün dînuhû hakkun nazîrun bihi
Muhammedün mücmilen hakkın alâ âlemin

Muhammedün zikruhû ruhun le enfisinâ
Muhammedün şükruhû fardun alel ümemi

Muhammedün ziynetüddünya ve lehcetuhâ
Muhammedün kîfişul gamami vezzulemi

Muhammedün seyyidün tabet menâkibuhû
Muhammedün sagatür rahmani bin niami

Muhammedün saffetül bârî ve hıyretuhû
Muhammedün tâhirun ve sâtirut tühemi

Muhammedün dâhikun liddeyfi mükrimeten
Muhammedün cârihu vallahi lem yüdemi

Muhammedün tabetid dünya bi biğsetihî
Muhammedün câe bil âyâti vel hikemi

Muhammedün yevme bağsin nâsi Şafîûne
Muhammedün nûrûhul Hâdî minez zulemi

Muhammedün kâimun lillâhi zûhimemin
Muhammedün lirresûli küllihimi

Sallalâhü Aleyhi ve Sellem

İmâm-ı Muhammed Buseyr'in (K.S.) Hazretleri'nin Kâside-i Bürde'sinden *Fî Meth-i Hayri'l -Beriyye*

Essubhu bedâ min tal'atihi
Velleylü decâ min vefratihi

Faka rusula fadla ve ulâ
Ahdes subula li delâletihi

Kenzül haremi mevlen niami
Hâdiil ümemi li şerîatihi

Esken nesebi alel hasebi
Küllül Arabi fi hidmetihi

Sâatiş şecerü natafel hacerü
Şakkal kameru bi işâretihi

Cibrîl ata leylete esra
Ve Rabbü dea li hazretihi

Naleş şerefe vallâhü afa
Amma selefe min ümmetihi

Fe Muhammedünâ hüve seyyidünâ
Fe izzilenâ li icâbetihi

HASSALAR

1. SEYYİDÜ'L -MÜRSELÎN SALLALLAHÜ ALEYHİ VE SELLEM EFENDİMİZİN MEKKE-İ MÜKERREMEYİ FETH ETTİKLERİ ZAMAN GETİRDİĞİ TEKBİR

Allâhü ekber, Allâhü ekber, Allâhü ekber
Lâ ilâhe illallâhü vallâhü ekber
Allâhü ekber ve lillâhi'l -hamd.

Allâhü ekber kebîren, ve'l -hamdülillâhi kesîren, fe sübhânallâhü bükraten ve asîlâ.

Lâ ilâhe illallâhü ve lâ nağbudu illâ iyyâhu muhlisîne lehüddîne ve lev kerihe'l -kâfirûn.

Lâ ilâhe illallâhu vahdehû sadaka vağdehû ve nasara abdehû ve azze cundehû ve hazeme'l -ahzebe vahdehû lâ ilâhe illallâhü vallâhu ekber ve lillâhi'l -hamd.

Allâhümme Salli alâ Seyyidinâ Muhammedin ve âlihî ve sahbihî ve sellim.

2. BİR KİMSE LEVHÜ'L MAHFÛZ'UN HAKÎKATİNE VÂKIFIM VE LEVH'DE YAZILI OLAN MUKADDERÂTI BİLİYORUM DERSE ,

Ol kimse 124 bin Enbiyâ ve Mürselîn hazerâtının esâmilerini bilmesi lâzımdır.

3. BİR KİMSE HIZIR ALEYHİSSELÂM İLE GÖRÜSTÜM DERSE,

Kur'ân-ı azîmüşşân'ın âyetlerini, nâzil olan yerini ve ne sebep üzerine nâzil olduğunu ve herbir âyetin üç türlü mânâsını bilmesi lâzımdır. Avâm-ı nâsa âit, havâsa âit ve hassü'l -havâsa âit olan mânâlarını bilmesi lâzımdır. Bu şerâit bulunmadığı taktirde hayal ve evhâmdır, hakîkat değildir.

4. BİR KİMSE BEN MÜRŞİDİMLE VE ONLARIN ERVÂHI İLE İÇTİMÂ VE MÜLÂKÂT EDİYORUM DİYE İDDİADA BULUNUYORSA .

O kimse şimdi bulunan yedi tarîkatın ıslahâtı ile meşâyih-ı silsile-i şerîflerini bilmesi lâzımdır. Ve her tarîkatın nihâyetinde olacak derece-i saâdet ve hidâyeti bilmesi lâzımdır.

ÜSTÂZIN EMRİYLE İHVÂNDAN MÜREKKEB OLARAK TEŞEKKÜL EDEN SOHBETTE ŞEREF-SUDÛR BUYURULAN BEYÂNÂT-I HUSÛSİYE-İ KUDSİYYEDİR

Bu sohbette, buraya gelmekten maksadımızın neticesinden ve intisâbıyla müftehir olduğunuz tarîkatımıza müteallik bazı âdâptan, mukaddimeten bahsedeceğiz. Her ne suretle (*olursa olsun*) yek vücûd olarak ve yek diğerinize muâvenet ederek, beyân edeceğim had dâhilinde harekete sa'y ediniz.

Asrımızda herkes benliğine,makâm ve sâir ahvâl-i dünya zâviyesinden bakarak, sanki ölmeyecekmiş ve kıyâmet yokmuş gibi esef verici bir hale mağlup olarak, bu neş'e ile vakit geçirmeye başlamıştır. Âlemin ahvâline ve âlemi ihâta etmiş olan hadsiz hesapsız zulmet ve fesâda bakarak, uhdeme düşen irşâd ve ıslâh vasifesini icrâya, ilim ve kudretimin kâfî gelmeyeceğinden, yeis derecesinde kalarak beş defa halk arasından çekilmek ve Medine-i Münevvere'de ihtiyâr-ı mücâveretle Ümmet-i Muhammed'e duâ ile imrâr-ı hayat etmek için Cenâb-ı Mefhar-ı Âlem Sallallâhu âleyhi ve Sellem Efendimiz'den mezûniyet istedim. Cenâb-ı Resûlullah, kat'iyyen halk arasından çekilmeme râzı olmadılar. Mefhar-i Âlem Sallallâhu âleyhi ve Sellem Efendimiz'in benim halk arasından çekilmeme râzı olmamaları, cüz'î küllî (*az çok*) benden Ümmet-i Merhûmeleri'ne menfâatların olacağına delâlet etmektedir.

Şimdiye kadar karyemize ve sâireye âid bir çok işlerle meşgul olduk. Bu işlerin mühim kısmı, ekseriyâ başarıyla sonuçlandı. Her ne kadar meşgul olunacak mahdûd miktarda işler varsa da onlar, bir vakitte tekmîl olacaktır.

Bundan sonra hakîkî irşâd seccâdesine oturarak, bütün mevcûdiyetimi Ümmet-i Muhammed'in irşâd ve hidâyet işlerine sarfedeceğim. Bundan sonra ihvânın ahvâli eskisi gibi olmayacak. Evrâd ve ezkârına devam etmeyerek, beyhûde ömür ve vakit kaybedenler, muayyen vakitleri geldiğinde tarîkattan tard edileceklerdir. Tekrar ediyorum, yek vücut olarak, beyân edeceğim had dâiresinde harekete çalışınız. Mesleğimiz, her bir neş'e-i mevcûdiyetimizde Cenâb-ı Hakk'ı arz (*sunma*) ve ihtikar (*nefsini hor görme*), züll (*alçalma*) ve ihtiyaç mesleğidir. Kalplerimizin bu meslekte devam ve sebâtı için; vazifemizin hâricinde hiç bir şeyi görmemek ve onlarla iştigal etmemek lâzımdır. Âdâb-ı tarîkatta birinci şart budur. Kir ve ayıp görmek; kırk gün feyiz kapısını kapatır, tevfîk kapısını kapatır. Evliyâullâh'ın nazarları kesilir. Böyle geçen günler (*halkın ayıplarını rivâyetle geçen günler*), tarîkat neş'esinden tard olunmak günleridir. Halkın ayıplarını görmek; evvelâ kendini şeriatta ve tarîkatta muhâlif işlerle meşgul eder. İkinci olarak, kendisinin haberi olmayacağı cihetlerden, envâ-ı mazarrat-ı mâneviyye ile mutazarrır eyler. "Münker (*şeriatça yapılması câiz olmayan şeyler*) görüldüğünde, buğz-u fillâh (*Allah için sevmemek*) lâzım değil midir?" denilirse, onun haddi vardır. Zirâ derecât-ı menhiyyâtın her mertebesinde, ne derece buğz-u fillâh lâzım gelirse, bu hadde göre buğuz lâzım gelir. Envâr-ı menhiyyâtın derecelerine göre, mukabele

edilecek buğz-u fillâhın had ve mertebesi, bu tarîk ile bulunmadıkça; yapılacak buğuz, *nefsânî olmaktan hâlî* kalamaz. Meselâ, bir mü'minden bir kusur vâki olsa, o kusurdan dolayı ona saplanarak yüz kızartmak lâzım gelmez. Belki kendinden zuhur eden kusura bakmak ve onun izâlesi (*için*) sebeplerine tevessül etmek lâzım gelir. Beyaz bir elbiseye nokta kadar siyah bir leke sürülse, göze çarpan bu nokta için elbiseyi çıkarıp atmak lâzım gelmez. O noktayı izâle etmek yeter. Onun için kendisinde buğz-u fillâh edecek had ve merâtibi (*dereceyi*) tayin ve tesbît eyleyecek ilim lâzımdır.

NE SURETLE SALAVÂT-I ŞERÎFE GETİRİLMESİ SUÂL OLUNMASIYLA AŞAĞIDAKİ NUTUK ÎRÂD BUYURULMUŞTUR

Birçok Eshâb-ı Kirâm ve Sıddîk-ı Ekber Hazretleri, Fahr-i Âlem Efendimiz'e ne şekilde salavât getirilmesini sordular. Cenâb-ı Resûlullah Sallallâhu Aleyhi ve Sellem:

-"Allahümme Salli alâ Muhammedin ve alâ Âl-i Muhammedin ve Sellim, diye salât ve selâm ediniz" buyurmuşlardır.

Vird'de "Seyyidinâ" ibâresi ilâve edilirse, ubûdiyyet (*aşırı bağlılık*) neş'esi kalmaz. Fahr-i Âlem Efendimiz ise, ubûdiyyeti ihtiyâr buyurmuşlardır (*seçmişlerdir*). Neş'e -i ubûdiyyeti her neş'eden çok severlerdi. Bu salavât-ı şerîfeyi tâlim buyurdukları mecliste hâzirûna hitâben:

-"Cenâb-ı Hakk beni abdiyyet (*kulluk*), saltanat ve nübüvvetle (*peygamberlikle*) tahyîr buyurdu (*seçmemi istedi*). Ben; 'Yâ Rabbi, hakîkatte saltanat sana yakışır, bana abdiyyet ve nübüvvet ihsân buyur' dedim. 'Sana, kendi saltanatımdan vereyim' buyurdular. Ben yine 'Yâ Rabbi, saltanat (*kullar için*) ârızdır ve (*gerçekte ise*) sana mahsustur. Bana abdiyyet ve nübüvvet kâfîdir' dediğimde; 'Tahkîk, sana Süleyman Aleyhisselâm'a vermediğim saltanatı ve öncekilerin gıbta ettiği ve hasret kaldığı Makâm-ı Mahmûd'u verdim.' buyurmuşlardır."

ESÂMİ-İ BEŞER HAKKINDA ŞEREF-SUDÛR BUYURMUŞLARDIR

"El -Esmâ-ü tenezzelü mine's -Semâ-i" fehvâsınca, bilumum esnâf-ı beşerin (*insanların bütün sınıflarının*) esâmisi (*isimleri*), âlem-i ahd-ü misâkda takdir ve tayin buyurulmuştur. Bir çocuk doğduğu vakit, ona isim verecek kimselere ism-i hakikîsini ilhâm için Cenâb-ı Hakk (c.c). melekler hâlketmiştir. İsim tesmiye olunacak (konulacak) mahâlde, muhâlif-ü şerîa ahvâl (şeriate aykırı haller) ile, harîr (*ipek*) döşemeler, mücessem ve tam âzâlı suret (*resim*) bulunursa, bu melekler oraya girmez, çocuğun ismi de hakîkî isminin muhâlifi (*zıt*) bir isimle tesmiye olunur.

Bir kimseye ism-i ezelîsi verilirse, zekâ ve idrâki (ve mâ câ'e bihi'n -Nebiyyü)'ye sûret-i temessük (*sarılma şekli*) ve istikâmeti, muhâlif isimle müsemmâ olan (*isimlendirilmiş*) bir kimseye nisbetle yedi derece kâmilâne (*üstün*) olur.

İsim tesmiye olunacağı zaman, akdedilen cemiyyette icrâ edilecek edebin derecâtına göre, meleklerin adedi bir'den bin'e kadar çoğalır.

(İhvândan ism-i hakikîleri verilmeyenlere esâmi-i ezeliyyelerinin iş'âr olunacağı (*açıklanacağı*) beyân buyurulmuştur.)

SEYYİD-İ ŞÜHEDÂ HÜSEYİN RADIYALLÂHU ANH HAZRETLERİ'NİN TİNNETİNDEN BÂKÎ GELEN RİCALULLAH HAZERÂTI'NIN ESÂMÎLERİ

Seyyid Ebâne'l -Gulâmi'l -Mücâhidî
" İbrahim Şerîf
" Musâ Kâzım
" Zeyne'l -Âbidin
" Kâsımü'l -Medenî
" Ahmedül Rikak
" Muhammed Hâşim
" Ahmedü'l -Mekkî
" Muhammed Cerîr Hicâzî
" Saîdi'l -Medenî
" Abdullâh-i Tâifî
" İbrahim ibn Yâşirî
" Abdulvâhid
" Tâhâ
" Ebu'l -Hasan
" Muhiddin
" Yusufu's -Sıddîk
" Ahmedü'd -Dülâlî
" Ebu'l -Harsi'l -Üveysî
" Hamdullah
" Ebû Râbiğ
" Tahari'l -Irakî
" Ebû İmrân
" Ahmedü'l -Hallâc
" Ahmedü'l -Azîz
" Talhatu'l -Hayr
" Muhammedü'l -Alevî
" Sefiyyüddîni'l -Mağribî

Kaddesallâhü sırrahüm ve Nûrullâhi Teâlâ fe dâimühüm.

"ELESTÜ Bİ- RABBİKÜM" VE "KÂLÛ BELÂ" DENİLEN GÜNDEN İTİBÂREN BU ÜMMET-İ MERHÛMEYE HİZMET ETMEKTE OLAN RİCALLERİN ESÂMİ-İ ŞERÎFLERİDİR

Şehâmedü'l -Ferdânî, Abdurraûfu'l -Yemenî, en-Niyâ-mü'l -Ferdânî, Abdu'l -Habîri'l -Kuheylî, Yağsıbu Dehâvî, Ah-medü'l -Fânî, İmâmü'l -Büdelâî Şehâbüddin, Yedullahi'l -Cemâ-nî, Furkânu'l -Ezel, Bâbullâhi'r -Rabbânî, Hayratullahi's -Sür-medî, Ebu'l -Medûdu'n -Nâtık, Dürretü'l -Kağsâ, Mahsûmu's -Saîd, Tîcânü'l -Garrâ, Hüccetullâhi'l -Ceberûtî, Sehvetü'l -Bâ-zıh, Ehvedü'n -Necât, Heykelü'l -Kudret, Yedullâhi'l -Ulye, Mif-tâhü'l -Künhâ, Cembullâhi'd -Dâim, Şehâbu'r -Reyhân, Şemsü'l -Bereret, Abdullâhi'ş -Şâmıh, Ahmedü'l -Vâfir, Şem'ûnü'l -Muhlis, Bedrü'z Zâhid, Dehfetü'l -Fânî, Sefiyyullâhi'l -Kayyûmî, Murâdullâhi'ş -Şâ'iğ, Cârullâhi's -Sâbiğ, Kudre-tullâhi'ş -Şâmil, Lisânullâhi'l -Ezel, Amânetullâhi'l -Kâşif, Nef-sü'r -Rahmân, Miftâhü'l -Aksâ, Temhîdü'r -Ridağ, Abdülvedûd, el -Mağrûfî, Ahmedü'z -Zübyânî, Vâğızu'l -Hüdemâi'l -İzâm ve'n -Nukabi'l -Kirâm, Yusufu'r -Rakid, Burhâni'l -Hıyâm, Ad-nânü's -Sâbir, Dıhyetü'l -Visâl, Nedümü'l -Kâim, Ebu'l -Hasan ibn Abâne'l Gulem, Muhammedü'n -Nebhânî, Avnüddîni'n -Nehâvendî, Ebû Tufeyli'l -Küheylî, el -Fihri'l -Mevrûd, Lebû-bidîni'l -Âtâvî, Abdurrâgıb ibn Dâiyallâh.

Alallâhü derecâtihim ve nefeğnâ bi-berekâti enfağsimühü'l -kudsiyyeti bi-hürmeti men lâ. nebiyye.

EKÂBİRLERİN ÖNÜNDE GELEN KADIN CEMÂATI

FÂTİMETÜ RIZÂ. MESÛDA. SEDÎDE. SABÎHA. FERÎDE, FEHİME. NAHİFE. ŞEHİME. ŞEYMÂ. REŞÎDE SÂİME.

****

RÂBİATÜ'L -ADEVİYYE'NİN DERECESİ İLE BİR OLAN VE BU ASIRDA SAĞ BULUNAN KADIN EKÂBİR CEMÂATI

MEYMÛNETÜ'R -RIZÂ. ÂBİDETÜ'S -SÂBİRE. AFÎFETÜ'Z -ZÂKİRE. MUHSİNE. TÂİBE. CEMÎLE. NÂKİ-YETÜ'S -SAÎDE. ÜMMÜ'L -MESÂKÎN. NECÂBETÜ'Z -ZE-KİYE. SÂİHA. ENÎSE. MUÎNE. ÂTİKE. SEYYİDE ÜMMÜ'Z -ZUAFÂ. MÜ'MİNETÜ'S -SEVDÂ. ÜMMÜ'L -EYTÂM. ÜMMÜ HÂNÎ. FİRDEVSÜ'L -ASRÎ. BÜLBÜL-Ü KERBELÂ. MAĞSÛMETÜ'L -HALVETÎ. HAFÎZETÜ'L -MAĞRÎBÎ. ŞE-RÎFETÜ'L -IRÂKIYE. HÜSNİYYETÜ'L -KÂBİLÎ. KÂNİTE. NEFİSE. ZÂHİDE. TAKİYYE. NÂİME. FESÎHA. ŞUAYNE. BEDÎATÜ'L -MUSİLÎ. MEDÎHATÜ'L -ÂRİFE. RÂBİATÜ'L -ADEVİYYE. NEFESETÜ'T TÂHİRE. MAÂZETÜ'L -ADEVİYYE.

A'lallâhu Teâlâ derecâtihim dâimâ.

****

KADIN EKÂBİRLERİN ESÂMİ-İ ŞERÎFELERİ

HAFÎZETÜ'L -MAĞRİBİYYE, ŞERÎFETÜ'L -IRÂKIYYE, HÜSNİYYETÜ'L -KÂBİLİYYE, AFÎFETÜ'Z -ZÂKİRE.

A'lallâhu derecâtihim dâimâ

Bu kadın ekâbirlerden birinin bir kere ismini zikreden kimse cehennem azabı ve ateşinden halâs olur. Bu ekâbirlerin yirmi dört saat zarfında yedişer tane vazifeleri vardır. Bu vazifeleri esnâsında, kimin ismini zikrederlerse, o kimseler cehennem azabından ve ateşinden âzâd olurlar.

HAZRETİ PEYGAMBER EFENDİMİZİN DOĞUMU YAKLAŞDIĞINDA ONA HÜRMETEN MEKKE-İ MÜKERREME'YE GELEREK İNTİZÂR EDEN RUHBANLARIN ESÂMİLERİ

YUHEZ. İHRÂ. BEHRÂ. MUÂHİR. RÂN. REVÂNUŞ. KÛYES. KENÂN. KİTÂNÜS. NÂKIR. REBBÂN. NÂCİZ. SEFHA. MURÂDİS. HÜMEYLE. BERRÂDİS. TEYÂNÜS. ZEVRÂ. MÜSMİN. FESİH. ZEKVÂN. NÂTIK. NÛRİYÂN.

&&&&&&&&&&&&&&
****

EBÂ EYYÜB EL-ENSÂRÎ (R.A.) HAZRETLERİ İLE BERABER FETİH İÇİN ÇIKARAK ANADOLU VE İSTANBUL'DA DEFNEDİLEN SAHÂBE-İ KİRÂM HAZERÂTI'NIN ESÂMİ-İ ŞERÎFLERİ

EBÛ ABDULLAHİ'R -REGAL. EBÛ ABDURRAHMÂNİ'T -TÂİFÎ. ŞEYBETÜ EBÛ VAKKÂS ZEYDÜ'L -ENSÂRÎ. SA'ÎDÜ'D -DIMIŞKÎ. AHMED MUHTÂRU'L -KÛFÎ. İBNÜ TUFEYL. İBNÜ'L -AYŞ. EBÛ ŞAHME. İBNÜ'L -ERKEM. SEFİYYÜDDİNİ'L -ENSÂRÎ. EBÛ HAYDERİ'L -UREYDÎ. KA'BU 'L -HİLÂLÎ. İBNÜ MÂLİKÎ DARÎRÎ. AL-KAMETU'L -HUDEYBÎ. MİKDÂDÜ'L -YEMENÎ. Rıdvânullâhi Aleyhim Ecmaîn.

BİSMİLLÂHİRRAHMÂNİRRAHÎM

"*Ve mâ tevfîkî illâ billah aleyhi tevekkeltü* ve ileyhi ünîb[1] "

MÜRŞİDÎN-İ KİRÂM HAZERÂTININ EVSÂF VE AHVÂLİNİ BEYÂN EDEN VE MAKÂM-I İRŞÂD'IN ŞURÛT VE ERKÂNI VE MUKALLİD MÜRŞİDLERİN DE AHVÂLİNİ BEYÂN EDEN MENÂKIBTIR BU MENÂKIB ÜMMÜ'L -HİKÂYÂT DENİLEN MENÂKIBTIR

Cenâb-ı Hakk Teâla Hazretleri, Âdem Aleyhisselâm'dan itibaren Resûl-ü Ekrem Aleyhisselâm Hazretleri'nin zamân-ı saâdetlerine kadar insanları başı boş, delilsiz bırakmamıştır. Nitekim enbiyâ ve mürselîn-i kirâm göndermiştir. Ve halkı, Hakk yoluna davet ve irşâd ile onları memur kılmıştır. En son hâtem-ül enbiyâ-i ve'l mürselîn ve cümle enbiyâlar'ın sertâcı Hz. Muhammed Mustafa (s.a.v.) Hazretlerini cümle mahlûkât ve mevcû-dâta resûl ve nebî olarak gönderdi ve onun risâlette; esteîzübillâh, "Ve **mâ erselnâke**...[2] ", âyet-i kerîmesi'nin muktezâsı üzere rahmet kıldı. Resûl-ü Ekrem Aleyhisselâm Hazretleri'nin dâr-ı dünya'dan dâr-ı bekâ'ya rıhlet ve intikalinden sonra da, Cenâb-ı Hakk onun sevgili ümmetini boş bırakmadı. Evliyâ-i kirâm ve mürşidîn-i izâm hazerâtını ihsân ederek, her bir asrın içinde 124.000 evliyâ-i kirâm ve 313

---

1 Hûd suresi (11): 88. Meali: "...Başarım ancak Al- lah'tandır, O'na güvendim; O'na yöneliyorum."

2 Enbiyâ Suresi(21): 107 "Ve mâ erselnâke illâ rahmeten li'l -âlemîn" Âyet-i Kerîmesi. Meali: "Ey Muhammed, Biz seni ancak âlemlere rahmet olarak gönderdik."

mürselîn-i kirâm makâmına kâim olan mürşidîn-i izâm hazerâtını eksik etmedi. Zâten Cenâb-ı Hakk Teâlâ Hazretleri (*tarafından*) bu ihsân ve bu nizam ve intizam, yevm-ül ahd vel misâk'da[1] tertip ve tekmil edilmiş bir mevhibe-i ilâhiyye'dir. Cenâb-ı Hakk, Yevm-ül ahd vel misâk'da ve Elestü bi-Rabbiküm hitap gününde 124.000 enbiyâ ve mürselîn-i kirâm hazerâtına, herkese mahsus olan şeref ve fazileti gösterdikten sonra, mürselin-i kirâm hazerâtına kavim ve ümmeti tefrik ederek gösterdi. Meselâ, Hz. Musâ'ya Benî İsrâil kavmi, Hz. İsâ Aleyhisselâm'a kendi ümmeti, velhâsıl hangi kav-me meb'ûs olacak (*gönderilmiş*) ise ve kaç kişiye resûl olacak ise gösterdi. Bu suretle Resûl-ü Ekrem Aleyhis-selâm hazretlerine de gösterdi. İlâ yevm-il kıyâm (kıyamet gününe kadar), sonraki asırlarda ümmet-i Muhammed'i irşâd ve hidâyet etmek için Resûlullah Aleyhissalâm'ın havâs ümmetinden mürşidîn-i kirâm'ı tayin ve tahsis buyurdu. Ve her mürşide, kaç kişiyi davet ve irşâdla memur olunduğunu bildirdi. Bu suretle ahd u misâk'ı alındı. Sonra mürşidler, Resûl-ü Ekrem Aleyhisselâm'ın huzurunda da, huzûrullah'ta ahdettikleri gibi, ahd u misâk alarak, kendilerine gösterildiği miktarda ümmet-i Muhammed'i irşâd edeceklerine dâir vadettiler. Bu muâhedeyi mürşidîn-i kirâm, Resûl-ü Ekrem Aleyhisselâm Hazretleri dâr-ı dünya'ya teşrif edinceye kadar, otuz üç kere, tekrar tekrar tecdid-i ahd olmak üzere arzettiler. Cenâb-ı Hakk Teâlâ Hazretleri, Yevm-ül ahd vel misâk'da bilcümle mahlûkâtın şeûnâtı, yani her mahlûkun üzerine gelecek macerayı tesbit ve takdir buyurdu ve bilhassa insan ve benî beşer'e verilecek olan fazilet ve kerâmeti takdir etti. Ve cümle mevcûdâtın yaratılmasındaki

---

[1] "Yevm-ül ahd vel misâk" ve "Elestü bi-Rabbi-küm" hakkında bakınız:A'râf Suresi(7).: 172.

hikmet ve gayeyi orada ikmâl etti. Ve herkesin mukadder olan nasibini de ayırdı. Kaza ve kader-i ilâhiyye hususunda, kalem, orada ne lâzım ise yazdı. Sekiz cennetin ve yedi cehennemin tecelliyâtı da orada zuhûr etti. Mürselîn-i kirâm hazerâtının bi'set (*gönderiliş*) ve risâlet ve kendi ümmetleri hakkında ne kadar hizmet lâzım ise gösterildi. Ve ilâ yevm-il kıyâm ümmet-i Muhammed'i tarîk-ı Hakk'a irşâd ve hidâyet edecek olan kendi itbâlarını ve onların hakkında yapılacak muâmelât ve vezâif-i mukaddese gösterildi. Bunun gibi, bilcümle mensûbîn, müridân, itbâ ve mürşidîn olan zümreye de mürşidîn-i kirâm'a karşı yapılması lâzım gelen usûl ve âdâb ve itbâ ve teslimiyetin derecesini gösterdi ve bildirdi. Ve ahd ü misâk'ı alındı. Binâenaleyh, dârü't -teklif olan âlem-i dünya'da, o Yevm-ül ahd vel misâk'da gösterilmiş ve çizilmiş olan hatt-ı harekete göre amel edilmesi lâzımdır. Aralarında muhalefet olduğu takdirde, maksat ve netice hâsıl olmaz. Yapılan amel ve işlenen ibadet, zâhir itibâriyle ne kadar yüksek ve mukaddes olsa da hakîkat itibariyle, makbul ve maksad-ı ilâhiyyeye vâsıl olmaya vesile olamaz. Şu halde mürşid olsun, mürid olsun, sâlik olsun ve hatta avâm-ı nâs olsun, o âlem-i zerre'de mesbûk (*geçmiş*) olan ahd u misâk'ına göre çalışması lâzımdır. O sûretle çalışmayıp, kendi bildiğine gidecek olursa hakîkatü'l -vüsûl'e ermek için imkan yoktur. İşte bunun için, o ahd ü misâk'ın hakîkatını idrak eden bir mürşid-i kâmil'e intisap ve müridlerine, (*onun*) emirlerine harfiyen riâyet, itâat lâzımdır. Başka türlü hakiki hidâyet hâsıl olmaz. Fakat olabilir ki, Cenâb-ı Hakk Teâlâ Hazretleri'nin fevkalâde inâyetine nâil olup, meczûb (*kendinden geçmiş*) olarak vâsıl olur. Bu da ancak yüzbinde bir nisbette vâki olabilir. Bir kimse meselâ, o Yevm-ül ahd vel misâk'da olan ahdi

unutup, hiç hatırına gelmez bir hale gelirse tabiidir ki, o günkü ahde göre hareket edemez. Tâ ki mürşid-i kâmil'in emri üzere, a'dây-ı erbaa'ya (*dört düşmana*) karşı mücâhede ederek, o makâma vâsıl oluncaya kadar mücâhedeye girdiği zaman son zafer ve galibiyetine kadar, cephe-i harpten firar etmeden sebat etmesi lâzımdır. Böyle sabır ve sebat ederek fâtih-i hakîkî olmayan kimse, o Yevm-ül ahd vel misâk'daki ahdine vâkıf olamaz. Resûl-ü Ekrem Aleyhisselâm Hazretleri'nin ahlâkıyle mütehallik ve ahlâk-ı Resûlullah'a vâris olmayan bir kimse, Yevm-ül ahd vel misâk'daki ahde vâkıf olmaz. Bu ahlâk dahi, nefs-i emmâre ve *a'dây-ı erbaa'ya* karşı cihâd ilân ederek, mürşid-i kâmil'in emir ve programı üzerine mütâreke etmeden ve cepheden firar etmeden devam ederek, zafer-i katiyyeye vâsıl olmadıkca ahlâk-ı hamîde'ye vâris olamaz. Cenâb-ı Hakk, İzz ü Celle ve Resûl-ü Ekrem Aleyhisselâm'ın kendisine emanet etmiş olduğu itbâ ve müridânını bilmeyen ve onları görmeyen ve onları görecek olan basîret gözü kör olan kimse, ve o itbâlar kaç kişidir ve herkesin dert ve hastalığı nedir ve ne suretle onları irşâd etmek lâzım geleceğini bilmeyen bir kimse, o Yevm-ül ahd vel misâk'daki uhûdun (*ahidlerin*) muktezâsı ile hareket edebilir mi? Estaûzübillah, "...**Ricâlun sadakû ma âhedullâhe aleyh..- ...Allah'a verdiği sözü yerine getirenler vardır**..."(33:23) âyet-i kerîmesi'nin sırrına *mazhâr olmayan ve zamanın fetret ve zulmetine katılıp* gâfilâne ömür geçiren kimse, o günkü ahdden haberdâr olur mu? Hayfürricâl denilen küşûfât ve kerâmete nâil olmak âmâliyle (*emel ve arzusuyla*) uğraşan ve çalışan kimseler, o Yevm-ül ahd'in hakâyıkına vâkıf olamazlar. Velhâsıl Cenâb-ı Hakk Teâlâ Hazretleri'nin mutlak inâyeti ile meczuplardan olup, yahut mürşid-i kâmil'in tahd-ı ter-

biyesinde son muzafferiyet ve hakîkî fütûhâta kadar mücâhedeye devam etmedikçe, mürşid-i kâmil olmak imkân haricindedir.

Asr-ı Saâdet'ten itibaren bu asra kadar, mürşidîn-i kirâm kendi itbâ ve müridânlarını, o Yevm-ül ahd vel misâk'da vâki olan uhûde tatbik edilmek suretiyle mücâhedeye sevk ederek hakîkat-ül vusûle ve hakikî saâdete eriştirdiler.Usûl ve âdâb üzere sa'y-u gayret ile nâil-i merâm oldular. Lâkin, zamanımızda bir takım mukallit mürşid tâifesi zuhûr etti. Makâm-ı irşâd'tan bî-haber ve uzak oldukları halde mürşidlik davasında bulundular ve başlarına müridân toplayıp güya irşâd ve tarîkat intişâr etmeğe başladılar. Hatta Makâm-ı Kutbâniyyet'te olduklarını ve bu makâm kendilerine, makâmdan tevcih edilmiş olduğuna hükmederek itbâ ve müridânlarının kendilerine, mürşid ve kutup demelerine razı oldular. Halbuki Makâm-ı Kutbânîyet, ancak Resûl-ü Ekrem Hazretleri'nin emirleriyle olur. Onu tevcih etmek, Seyyid-i Kâinât Aleyhisselâm'a mahsustur. Böyle kimselerin davacısının, huzûr-u mahşer'de Resûl Aleyhisselâm olacağı şüphesizdir. Kendisi, ehli olmadığı halde "Ben halkı irşâd edeceğim" diye uğraşanlardan ümmet-i Muhammed ziyan görürler, fâide görmezler. Ümmet-i Muhammed-i yoldan çıkarmak, Resûl Aleyhisselâm'ı gücendirecek bir ameldir. Ehli olmayan kimselerden irşâd ve hidâyet hâsıl olması, güneşin mağrip (*batı*) tarafından çıkıp tövbe kapısı kapandıktan sonra olacak rahmet ve hidâyete benzer. Tövbe kapısı kapandıktan sonra rahmet ve hidâyet olmayacağı gibi, mukallit mürşidlerden de hidâyet hâsıl olmaz. Böyle kimselerden hâsıl olacak fâide; gayet sıcak bir mevsimde, giderken uzaktan bir parlaklık (*serap*) gören yolcunun

haline benzer. Su zannederek sevinir, fakat yanına vardığında bir şey bulamaz. Seraptan fayda olmadığı gibi, böyle mürşidin irşâdından da fâide yoktur. O mürşid-i kâzip, (*yalancı mürşid*) ümmet-i Muhammed'in hidâyet yolunu kesen kuttau't- tarîktendir (*yol kesicidir*). Kendi mürşid-i hakikîsine tesâdüf ve mülâkât ettiği takdirde hidâyete ve saâdete nâil olacak kimseyi alakoyarak hakikî saâdetden mahrum kalmasına sebep olur. Böylece yol kesici olur. Resûl-ü Ekrem Aleyhisselâm Hazretleri buyurmuştur ki: "Benim ümmetimin içinden otuz üç deccal zuhûr edecektir." Bu mürşid-i kâzip ve mukallit mürşid de deccal olabilir. Zirâ ol kimse, ümmet-i Muhammed'i yoldan çıkarıyor, hakîkat-i vusûlden men ediyor. Bu mesele hakîkat itibariyle bir fitne ve fesat meselesi demektir. İleride zikredileceği veçhile bir kimse mürşid-i kâmil makâmına nâil olmak için tarîkatın ıslâhâtına muvâfık surette bir mürşid-i kâmil'in terbiye ve tedbiri altında ahlâk-ı zemîme'den pâk oluncaya kadar mücâhede ederek fâtih-i hakîkî olması gerekir. Kalbi, a'dây-ı erbaa'nın (*dört düşmanın*) taarruzâtından (*saldırılarından*) kurtarıp, mevâhib-i atâyâ'ya (*Allah'ın ihsanına*) ve tecelliyât-ı ilâhiyyeye (*ilâhî lûtfa*) mazhâr olmak lâzımdır. Ekâbir ricâlulah hazerâtından Mevlânâ Ebu'l -Hasen Şâzelî hazretleri, kendi müridânından birisinin "Üstâzım Ebu'l -Hasen kutubtur" dediğini işitmiş. Şâzelî Hazretleri o müridi huzura çağırmış ve "Oğlum ben kutup değilim ve kutbâniyyet makâmına da layık kimse değilim. Bir daha bana kutup demeyeceksin." demiştir. Halbuki Ebu'l -Hasen Şâzelî esası itibârı ile kutup idi. Öyle olduğu halde kendisine kutup denmesinden hoşnut olmayıp irşâdtan, kutbâniyyet makâmından haberi olmayan kimseler, nasıl buna razı olur da kutbâniyet davasına cesaret ederler. "Makâmü'l -

İrşad" ve "Makâmü'l -Kutbâniyye", bu iki makâma vâsıl olmak için 313 enbiyâ-i mürselin-i kirâm hazerâtına nübüvvet ve risâletin ihsân edilmesine esas ve vesile olan ahlâk-ı hamîdeye mâlik olmak lâzımdır. Eğer ahlâk-ı hamîdeden birisi noksan olursa, o! kimse mürşid ve kutup olamaz. Resûl-ü Ekrem Aleyhisselâm'ın; "**İnnemâ buistü li-ütemmime mekârime'l -ahlâk**[1] " hadîs-i şerîfi ile yâd buyurmuş olduğu ahlâk-ı hamîdeden birisi noksan olmamak şartıyla kâffesine vâris olmak şart-ı âzam (*en büyük şart*)dır. Bu ahlâk-ı hamîdeye mâlik olmayan, meselâ bir huluk (*ahlâk*) veyahut iki noksanı olan bir kimse mürşid olamaz. Fakat mürşide vekil ve muâvin olabilir. İcâb-ı maslahât mürşid-i kâmil'in emirlerini tebliğ ile memur olabilir. Cenâb-ı Hakk Teâlâ Hazretleri (*tarafından*), asırlarında resûl ve meb'ûs mevcut olduğu halde, müblağ ve muâvin olarak gönderilen mürselîn-i kirâm vardır. Nitekim Musâ Aleyhisselâm'a nazil olan Tevrât-ı Şerîf'in ahkâmını tebliğ ile memur olan mürselîn-i kirâm gibi itbâ ve müridânın ahvâl ve etvârın icâbı olarak mürşid-i kâmil de muâvin ve müblağ tayin edilebilir. Fakat o müblağ olan zât mürşid-i kâmil'in emirinin hilâfında bir söz söyleyemez. Eğer söyleyecek olursa derhal tarîkattan ve o makâmdan azlolunur. Mürşid-i kâmil'in kendisine göstermiş olduğu hatt-ı hareketten asla çıkmamaz ve kendili-ğinden bir şey karıştıramaz. Makâmü'l -İrşâd için meşrût kılan (*şart olan*) üç yüz on üç nebî ve resûl'ün ahlâkına vâsıl oluncaya kadar ve onlara tam manasıyla vâris oluncaya kadar, mücâhede meydanında mânevî düşmanlarla uğraşıp muzafferiyyet-i tamme (*tam bir zafer*) kazanan ve fâtih-i

---

1 Kuzâî, Müsnedü'ş -Şihâb,Beyrut 1986, II,192. Mânâsı: "Şüphesiz ben, güzel ahlâk'ı tamamlamak için gönderildim."

hakikî olan kimse estaüzübillah, "**Ve zekkirhüm bi-eyyâmil-lâh...**[1]" âyet-i celîlesinde mezkur olan, eyyâmillâh'ta vâki olan hakâyık ve şeûnât-ı ilâhiy-yeye vâkıf olur. Bütün âlemde ve bilhassa âlem-ül ahd vel misâk'da vâki olan, gerek kendi nefsi hakkında ve gerekse başkalarının hakkında olan macerânın kâffesine vâkıf olur. Ve Cenâb-ı Hakk Teâlâ Hazretleri ile Resûl-ü Ekrem Hazretlerine karşı nasıl ve ne sûretle muâhededе bulunduğunu hatırlar. Eğer ol kimse mürşid ise, kendisine emâneten verilen itbâ ve müridânın kimler olduğunu ve ne kadar olduklarını ve o müridân hakkında yapılması lâzım gelen mânevî hizmetlerin hakîkatını ve müridânın derece-i istidâdını ve ne suretle onları hakîkatü'l -vusûle eriştireceğini bilir. Yüz yirmi dört bin enbiyâ ve mürselîn-i kirâmı ve onların makâm ve meşreblerinde bulunan evliyâ-i kirâm ve mürşidîn-i izâmı da bilir. Mürşidin-i kirâm'ın itbâ ve müridânını da bilir. Her mürşid, kaç kişinin irşâdı ile memur olduğunu da bilir. Velhâsıl bilmediği, anlamadığı bir hakîkat kalmaz. Bilcümle mürşidîn-i kirâm, Yevm-ül ahd vel misâk'da mes'ûl olduğu ahdine göre hareket etmesi icap ettiğinden bu meseleye son derece ehemmiyet verirler. Zirâ o günkü ahdin hilâfına hareket ettiği takdirde maksad-ı aslî olan hakiki saâdet ve hidâyetten mahrum kalmak muhakkaktır. Ve buna ehemmiyet vermeyip hilâfına hareket eden mürşidler, mes'ûliyete düçâr olurlar. (Hafazanallah). Saâdât-ı kirâm'dan Mevlânâ Abdulhâlik-ul -Gucduvânî, kaddesallahu sırrehu'l -a'lâ hazretleri buyurmuştur ki: "Yol kesici olan, yani makâm-ı irşâdtan habersiz olduğu halde mürşidlik nâmı taşıyıp ümmet-i Muhammed-i kendi mürşidlerine kavuşmaktan alı-

---

[1] İbrahim Sûresi(14): 5. Meali: "...Allâh'ın günlerini onlara hatırlat..."

koyan kimseler bizden değildir. Rûz-u mahşerde biz ondan davacıyız". Gucduvânî Hazretlerinin bu kelâmından anlaşılıyor ki mürşid olmadığı halde "Ben mürşidim" diye uğraşan kimse rûz-u mahşerde bilcümle mürşidîn-i kirâm ile mahkeme olacak ve mürşidler ondan davacı olacaklardır. Binâenaleyh bu makâma dava edecek kimse (*yani mürşid olduğunu iddia eden bir kimse*), evvelâ mürşid ne demektir ve mürşid ne vakit olabilir ve makâm-ı irşâd kimin tarafından tevcih olunur, bilmeli ve anlamalıdır. Bir kimseyi iğfal etmek, üç bin müslümanın mallarını gasbedip, canlarına kıymaktan ve onları katletmekten, indallah mes'ûliyetçe daha büyüktür. Demek ki mürşid olmadığı halde bir kimseyi irşâd edeceğim diye uğraşmak ve ol kimseyi hakikî saâdete eriştiren, kendi hakikî mürşidinden çevirip, ona birtakım vezâif gösterip neticesiz işleri ile uğraştırmak, insanların geçeceği bir yola cıkıp üç bin ehl-i imânı soyup katletmekten daha günah ve mes'ûliyyet itibâriyle büyüktür. Zirâ bu, hayât-ı hakîkiyye'yi mahvetmek meselesidir. (el -İyâzü billâh)

Zamanımızda bulunan ehl-i tarîkat, ekresiyet itibâriyle evhâm ve hayâlâta kapılıp gûyâ büyük makâm kendilerine hâsıl olmuş gibi mağrur kalmaktadırlar. Buna temsil olarak, bir macerayı nakletmeği münâsip ve muvâfık maslahat gördüm. Bir zaman İstanbul'da bir kimseye tesadüf ettim. Müsâhabe ve mükâleme esnasında ol kimse dedi ki:

-"Ben elhamdülillâh-i teâlâ, kalbden başlayıp eltâf-ı hamse ile Allah'ı zikrediyorum. Kalp, Sır, Sırru's -Sır, Ahfâ, Ahfü'l -Ahfâ zâkir oldu. Ve bu esrâr üzere zikrediyorum."

Ben, ol kimsenin evhâm ve hayâlâta kapılıp, vâsıl olmayan bir kimseye güvendiğini anladım. Kendisine nasîhat etmek istedim. Eltâf-ı hamse'de Zikrullah yerleştiği îtikât ve kanâatinde olduğunu anladım. Ben dedim ki:

-"Bana bir az müsâade et, sana anlatayım. Bir kimsenin kalbinin hakîkaten zâkir olması için yedi şart vardır" deyip şartları birer birer söyledim. Ve dedim ki: "İyice düşünmelisin. Bu şerâit sende var mıdır? Tekmil olmuş mudur?" Asıl ve esası olmayan evhâm ve hayâlâta kapılmış olduğunu kendisine sarâhaten (*açık seçik*) söyledim. "Sen mağdur oluyorsun. Olmadığı halde bir şey kalbinde var zannediyorsun." dedim. Lâkin bir türlü inandıramadım. Kendi bildiklerinden ve hayâllerinden vaz geçiremedim. Artık ol kimse, tabîb-i hâzık tarafından tedaviye muhtaç bir halde idi. Ol kimse ve onun gibi olanlar, bir taraftan miskindirler ve diğer taraftan onlara, ruha hayat hâsıl olacak tedbir elinde olan bir mürşid-i kâmil'in taht-ı nezâret ve terbiyesine düşmediklerinden ve kendilerini hakikî saâdete hidâyet etmekten âciz olan bir mukallit ve mürşid-i kâzibin esâreti altına düşmüş olduklarından "esirler" demek lâzımdır.

Esrâr ve eltâf-ı hamse zâkir olmak için lâzım olan şurût (şartlar) ve alâmetler şunlardır:

Kalb zâkir olmak için; Kalbin ahlâk-ı zemîme denilen kötü huylardan tamamen pâk olması lâzımdır. Çünkü ahlâk-ı zemîme ile dolu ve mülevves olan kalbine zikrullah yerleşmez. O kalb, aslen makarr-ı ulûhiyyet olamaz. A'dâyı erbaa'nın tasallutunda ve taht-ı tasarrufunda bulunan bir kalb, zikrullaha mazhâr olamaz. Kalb, bütün

diğer âzâlara hâkim olan padişahtır. Bu padişah ıslah olmadıkça raiyyet (*halk*) ıslah olmaz. Raiyyeti ıslah etmeğe iktidarı olmayan bir kalb, nasıl huzûrullâhı muhâfaza edecektir? Şu halde o ahlâk-ı zemîmeden pâk olmadıkça, kalbe ârız olan halâvet ve zikrullah bir hayalden ve evhamdan ibarettir. Bir kimsenin kalbi zâkir olursa, yanında oturan bir kimsenin aynen dili ile söylediği gibi zikrullahı işitilir. Eb-i mânevî ve mürebbi-i hakikî (*mânevî baba ve hakikî terbiyeci*) olan zâtın tertip ve tedbiri altında mücâhede ederek, hiç bir lâhza muhâlefet etmeden, kendisine gösterdiği vezâifine dikkat ederek mücâhedeyi sonuna getirebiliyorsa, ol zaman kalb zâkir olur. Sonra zâkir olan, gerek mahsus olan ve gerekse mâkul olan ve yani hissî ve aklî, şehevât ve arzuların kâffesinden pâk olmalı. Eğer cüz'î miktarda bir şeyi arzu etmek ve bir şeyin sevgisine mahkûm olmak, ol kimsede bulunursa, ol kimse hakikî mücâhit ve zâkir olmaz. Bir de kalb zâkir olursa bir cümle mahlûkâtın tesbihâtına ve takdisâtına ve her mevsime göre değişmekte olan şu tesbihâtın hakâyıkına ve her bir mahlûkun tesbihine vâkıf olması gerekir. Bu şerâit ve alâmet kendisinde bulunmayan bir kimsenin kalbi zâkir olmaz.

Sır zâkir olmak için; evvelâ ol kimse için bilcümle âyât-ı Kur'ân'iyyede bulunan kelimelere, en aşağı üçer mânâ ve tefsir bilmek lâzımdır. Velev ki ol kimse, hiç okumamış avâm kısmından olsun sır zâkir oldu mu, mutlaka Kur'ân-ı Kerîm'in her bir kelimesine karşı üçer mânâ tefsir edebilir. Bilcümle mahlûkâtın içinden cemâdât ve ruhsuz kısmından olanların da, namazın hakîkatına vâkıf olması lâzımdır. Ve kendi hamelâtü'l -Kur'ân da denilen efrâd-ı ümmet'ten olması lâzımdır. Hâmelâtu'l

Kur'ân, Kur'ân-ı Azîmüşşân'da mezkûr olan 800 adet menhiyyâtdan tamamen uzak ve pâk olmak ve 500 memûriyye (*emredilmiş*) olan meseleleri de işlemek, velhâsıl a'mâl ve ahlâkı, Kur'ân-ı Azîmüşşân'ın sırrına mutâbık olmak demektir. Ol kimse, yani sır zâkir olan kimse, kırk bir tarîkatın usûl ve âdâb ve erkânı ile, o kırk bir tarîkatın geldiği menâbii (*kaynağı*) ve silsile-i şerifelerini bilmesi lâzımdır. Ve her bir tarîkatın asırlarca, zamanına göre vâki olan tebeddülât, usûl ve furuğlarından vâki olan değişikliklerin neden ibâret olduğunu bilmesi lâzımdır.

Sırru's -Sır zâkir olmak için; Sırru's -Sır zâkir olan bir kimse, istediği zaman ve arzu ettiği lâhza, bilcümle meşâyih-i kirâm hazerâtının ervâh-ı mukaddeselerini davet eder ve onlarla görüşür. Bu kadar kuvve-i kudsiyyenin ol kimsede bulunması lâzımdır. Maşrık (*doğu*) ve mağrib (*batı*) arasında ne kadar ehl-i kubûr var ise, kâffesini bilmek ve onların ahvâl-i berzâhiyyeleri'ne ıttılâ etmek (*bilmek*) lâzımdır. Nimette olanlar, hangi amel ile ona mazhâr oldular? Azab ve intikamda bulunanlar dahi, hangi hareket üzere muâhaze ediliyor (*azarlanıyorlar*)? Nimet ve intikamları, dereceleri ile beraber bilmek lâzımdır. Aynuşşerîat-i ûlâ ki, müştehidîn-i kirâm hazerâtının ulûmu ahz buyurdukları (*ilim aldıkları*) makâmdır. O makâmdan ilim ahzetmeğe mukdedir ve selâhiyettâr olmak dahi lâzımdır.

Ahfâ zâkir olmak için şart; Ahfâ denilen makâm ve eltâfa zikir yerleşmiş kimsenin, istediği zaman Hazret-i Resûlü Ekrem Aleyhisselâm ile sohbet ve mülâkât etmeğe muktedir ve selâhiyetli olması lâzımdır. Enbiyâ ve mürselîn-i kirâm hazerâtına nâzil olan vahyullâhı,

makâmında olmak üzere Hakk Teâlâ tarafından nidâ ve hâtif kendisine gelmesi lâzımdır. Hiç olmazsa günde beş kere hâtif-i Rabbaniyye'ye mazhâr olması lâzımdır. Feyzü'l -Akdes denilen makâmdan ulûm ve hikmetleri almak için muktedir olması lâzımdır. Aynuşşerîatü'l -Ûlâ'nın hakâyıkına vâkıf olup oradan kelâm ve söz söylemeğe mezûn olması lâzımdır.. Melâike-i kirâm hazerâtı ile sohbet ve ülfet etmesi ve onlarla tam bir münâsebette bulunması lâzımdır. Bütün enfâsı ve .....[1] hak ve hukukun zerre miktarını kaybetmeden vezâif-i ubûdiyyetini ikmâl etmesi lâzımdır.

Ahfu'l -Ahfâ; Bir kimsenin Ahfu'l-ahfâ makâmına zikrullah yerleşirse; ol kimse, daimî surette bilâ hicab, perdesiz Resûlü Ekrem Aleyhisselâm Hazretleri ile içtimâ ve huzurunda bulunması, bir lâhza olsun Resûlü Ekrem Aleyhisselâm ile aralarında hicab olmaması şarttır. Levhü'l-Mahfûzü'l-Ekber'de (*Allah tarafından takdîr ediken şeylerin yazılı bulunduğu manevî levhada*) yazılı olan bilcümle hakâyık ve ahkâmın (*emirler, hükümlerin*) kâffesine (*tümüne*) vukûf ve itlâ (*bilmesi*) lâzımdır. Elinin avucunda olan bir hardal tanesi gibi levh-i mahfûzun kendisine açık olması lâzımdır. Kerâmât-ı kalbiyye ve kerâmât-ı ilmiyye ve kerâmât-ı kevniyyeden zâhid olması lâzımdır.

İşte burada zikrolunan şerâit ve evsâfı olmayan bir kimsede eltâf-ı hamse zâkir olmaz; bir hayal ve evhâmdan ibaret olur. Bunlara mâlik olmayan bir kimse, "Ben kalb ile zikrediyorum" diyerek uğraşmaktansa, lisânen Allah'ı zikretmesi kendisi için hayırlı olur. Bir

---

[1] Burada bir kelime okunamamıştır.

mürşid-i kâzib ve mukallid (*yalancı ve sahte bir mürşid*) tarafından zikr-i kalbî izni verilen bir kimse, evhâm ve hayâlâta kapılıp ileri gidecek olursa, "Dâ'-ül ufal" denilen hastalığa düçâr olur. Bütün dünyanın hekim ve doktorları uğraşsalar, ol kimseye devâ ve şifâ hâsıl olmasının imkânı yoktur. Zamanımızda böyle kendisinde bulunmayan ve hakîkat olmayan şeylere inanıp vehim, hayal ve hakîkat sanıp uğraşanlar pek çoktur. Ehliyet ve liyâkat sahibi bir kimse, mukallit mürşidlerin yed-i emânetine düşerse, ne kadar uğraşıp çalışsa gece gündüz ibâdet ve tâat ile vakit geçirse de, bir menfaat ve uhrevî fâide hâsıl olmaz; bilâkis zarar görür. Ümmet-i Muhammed'in yüksek tabakasından olmak için ahd ve misâk alınan bir kimse de olsa en ednâ (*alçak*) derecede olmağa sebep olur. Ve hatta bütün ümmet-i Muhammed'in zümresinden de ayrılmağa sebep olur. (el -İyâzü Billâh)

Cenâb-ı Hakk Teâlâ Hazretleri, Kur'ân-ı Kerîm'de buyurmuştur ki: **(İnnallâhe ye'mürukün en tüeddü'l - emânâti ilâ ehlihâ.**[1] sadakallâhü'l -azîm.) Burada zikrolunan emânâtın içine, mürşid ile mürid arasında olan emânât-ı mukaddese de dâhildir. Emâneti yerine koymak, Allah'ın emridir. Kendi emânet sahibi olup olmadığını ve Yevm-ül ahdde mansab-ı irşâd ve makâm-ı hidâyetle memur olduğunu bilmediği halde, irşâdla meşgul olmak, bilmediği ve akıl erdiremediği şeylerle başkalarını uğraştırmak, emânete hiyânet demektir. Rûz-u mahşerde ol kimse hâin zümresi ile birlikte olur. İleride zikredileceği surette, Cenâb-ı Hakk'kın, bu Ümmet-i Muhammed'in

---

[1] Nisâ Sûresi(4): 58. Meali: "Şüphesiz Allah size, emânetleri ehline teslîm etmenizi emreder."

hidâyetine memur kılmış olduğu mürşidîn-i kirâm, kıyâmete kadar eksik olmazlar. Ve irşâdla memur olan hangi nebî ve mürselînin meşreb ve kademesinde ise, o resûlün ümmet ve kavmi adedince, ümmet-i Muhammed'in irşâdı ile memur olur. Meselâ bir mürşid-i kâmil, Musâ Aleyhisselâm Hazretlerinin meşrebinde ise, Musâ Aleyhisselâm ne kadar ümmete resûl ise, o kadar itbâ ve müridânın ıslahına ve dünya ve âhiret saâdetlerine onları isâl etmekle (*ulaştırmakla*) memur olur. Onların kâffesine, kendilerinin nasiplerini vermek lâzım olur. Ve kendi itbâlarından bir kişiyi unutması ve tanımaması kâbil değildir. Tarîkat-ı Âliyye-i Nakşibendiyye'de mezun olan mürşidîn-i kirâm hazerâtının adedi altıbin ricâlullâhtır. Sıddîk-i Ekber Radiyallahu Anh Hazretlerinden başlayıp makâmı, kıyâmete kadar, makâm-ı irşâd'a nâil olacak ve Resûlü Ekrem Aleyhisselâm Hazretlerinin izin ve müsâadelerine mazhâr olacak olan Saâdât-ı Nakşibendiyyeler'in adedi altı bindir. Bundan ziyâde (*fazla*) ve eksik değildir. Bu ricâlullah hazerâtına inâbe[1] ve telkin, Resûlü Ekrem Aleyhisselâm tarafından tevcih edilmiştir. Aralarındaki vasıta ancak Sıddîk-ı Ekber Radıyallahu Anh Hazretleridir. Ve inâbenin ahzedildiği makâm da Gâr-ı Sûr denilen, hicret esnasında üç kere Resûlü Ekrem Hazretleri ile Sıddîk-ı Ekber'in gizlendikleri mağaradır. O makâm-ı mübarekede Resûlü Ekrem Aleyhisselâm, kendilerine itbâ ve müridânlarını unutmamaları için tekrar tekrar tavsiyede bulunmuştur. Mürşidler de buna ahdetmişlerdir.

Cümle ihvanlarıma vasiyyetim ve emânetim budur ki; asıl ve esas olmayan evhâm ve hayâlâta kapılıp

---

1 Hak yoluna girme

hakîkat olmayan bir şeyi doğru ve esaslı sanıp aramızdaki râbıta ve muhabbetimize halel getirecek bir yola gitmeyiniz! Mürşid kimdir ? Kutup kimdir ? Zâkir kimdir ? Artık anlaşıldı. Bu makâmâtın ne kadar yüksek makâmât olduklarını ve ne suretle husûlünün mümkün olacağı bu menâkıbtan anlaşılıyor.

Böyle bir meseleye mâruz kaldığınız zaman bu mizanla tartar ve tahkîk edersiniz; doğru ise istifâde etmek kâbildir, değilse öyle kimselerden uzaklaşmak daha hayırlıdır. Zirâ onlara uyarsanız tehlike hazırdır. Maâzallah. Cenâb-ı Hakk asıl vatan ve asıl fazilet ve şeref olan hisse ve nasiplerimize nâil olmak için vesile olan esbâbına muvaffakiyyeti cümlemize ihsân buyursun. Âmîn.

Bir kimse, ahlâk-ı hamîdeye (*güzel ahlâka*) tamamen mâlik olursa ve enbiyâ-ı izâm ve mürselîn-i kirâm hazerâtına ihsân olunan ahlâk-ı haseneye vâris olursa; ol kimsenin irşâd ve hidâyetten nasibi olmayan hiç bir şey kalmaz ve yani cemâdât ve nebâtât ve cemi-i eczây-i mevcûdata da (*canlı cansız bütün yaratılanlara*) o zâttan şeref ve fazilet hâsıl olur. Usûl ve âdâb üzere, müridânı hidâyet ve irşâd etmek vazifesinden maâdâ, bilcümle ümmet-i Muhammed'in selâmet ve saâdetine de ayrıca hizmet ve duâ eder. Silsile-i Tarîkat-ı Âliyye'de mezkûr olan zevât ile, adetleri altı bine baliğ olan (*ulaşan*) zevât-ı kirâm bilcümle enbiyâ ve mürselîn hazerâtının yani Resûlü Ekrem Hazretlerinin vârisleridir. Eğer bu mürşidler, bir kimsenin hakkında ehl-i salâh olduğuna dâir şehâdet ederlerse, ol kimse için yüz yirmi dört bin enbiyâ şahit olur. Zirâ kendilerine vâris olan

kimse şehâdet etmiş olduğundan aynı suretle onlar da şahit olurlar. Cenâb-ı Erhamerrâhimîn, Zü'l-Celâli ve'l-İkrâm Hazretleri bu zevât-ı kirâm ile birlikte rûz-u mahşerde, haşr ve cem olunmayı (*toplanmayı*) cümlemize nasip eylesin. Âmîn.

Üstâd Efendimiz buyurdular ki :

Cenâb-ı Hakk bana yedi hissey-i kerâmet ihsân etmiştir. Bunu takdîs-i nimet (*nimete şükür*) için söylüyorum.[1]

1. Resûlullah Sallallâhu Aleyhi ve Sellem Efendimizle beraber yüz yirmi dört bin enbiyâ-i mürselînin mûcizât ve ulûmuna ve ahlâkına vârisim. İcap ettiğinde bunların icrâsına da mezûnum.

2. Dünyanın hilkatinden (*yaradılışından*) itibaren ne kadar insan ve zî-ruh (*canlı*) gelmiş ve gelecekse onların adet ve isimlerine ve yapacakları sa'îd ve şekâvet hallerine (*iyi ve kötü amellerine*) vâkıfım.

3. Dünyanın hilkatinden itibaren gelmiş ve gelecek nebâtâd (*bitkiler*) ve eşcârın (*ağaçların*) kendilerine mahsus hallerine, hassalarına (*özelliklerine*), zikirlerine ve tesbihâtına vâkıfım.

4. Allah (c.c.), bütün mükevvenâtın (evrenin) şuûnât-ı evveliye ve âhiresini (başında ve sonundaki olayları) idrâk etmek kuvvetini bana ihsân buyurmuştur.

Bu ulûm-u hakîkatı (*hakikat ilmini*) benden evvel geçen evliyâ-i kirâm'dan pek nâdir zevâta nasib kılmıştır. Ulûm cihetinden, binlerce menâkıb-ı şerîf söylemekliğim buna kâfî delildir.

---

[1] Üstâz Hazretleri burada yedi hisse-i kerâmetten bahsetmekle beraber, biz elimizdeki metinlerde bulunan sadece dört tanesini kaydediyoruz.

MÜRŞİD-İ KİRÂM HAZERÂTI'NIN EVSÂFI VE TARİFLERİ HAKKINDADIR.

Mürşidler dört kısımdır: Mürşid-i teberrük, mürşid-i tezkîye, mürşid-i tasfiye ve mürşid-i terbiye. Makâm ve mertebeleri, ulvîyyet ve kudsiyyeleri, zikrolunduğu tertipdedir. En iptidâ (*başlangıç*) makâmda olan, mürşid-i teberrük'dür.

Mürşid-i teberrük olan zâtta bulunması lâzım gelen evsâf ve şerâitdendir ki; evvelâ o zât kendi mürebbî ve mürşidi tarafından beş bin lafza-i celâl'i ve beş bin de salavât-ı şerîfeyi telkîn ve tavsîfe me'zûn (*ders vermeğe yetkili*) bulunmalıdır. Bilcümle mahlûkâtın tesbihâtına vâkıf olması lâzımdır. Ehl-i kubûrun hakîkatına - hayal ve evhâm olmayıp, doğrudan doğruya - hallerine vâkıf olması gerekir. Onların üzerinde bulunan saâdet veya azabın, hangi amellerden mütevellit (*doğmuş*) olduğunu bilmesi lâzımdır. Azabın hangi cürüm ve günahın neticesi olduğunu bilmelidir. Bütün kâinatta her türlü vak'alardan ve renklerden, vahdâniyyet-i ilâhiyyeye (*Allah'ın birliğine*) burhân ve delâili anlaması gerekir. Cümle mahlûkâtın esâmilerini (*isimlerini*) bilmesi dahi lâzımdır. Etbâ ve mûridânın üzerine, meşâyıh-i kirâm hazerâtının cezbe ve nazarlarını, celbe (*çekmeğe*) iktidar ve selâhiyetli (*yetkili*) olması lâzımdır. Cihet-i istikâmeti mükemmel olmalıdır. Müridân ve etbâlarını, makâm-ı tezkiye ve tasfiyeye irsâle (*çıkarmağa*) muktedir olmalıdır. Yirmi dört saat içinde, yirmi dört bin lafza-i celâl ve beş bin salavât-ı şerîfe'yi ifâya ve bunlara müdâvim olması lâzımdır.

Mürşid-i tezkiye olan zâtta bulunması lâzım gelen evsâf ve şerâit, mezâhib-i erbea'nın (*dört mezhebin*) azîmet kısmına muhâlif olan ef'âl (*işler*) ve a'mâl (*ameller*) ve harekâtından mahfûz (*korunmuş*) olması gerekir. Kendi etbâ ve müridânına yirmi dört bin lafza-i celâl ve beş bin salavât-ı şerîfe'yi telkîne me'zûn olması gerekir. Bilcümle Saâdât-ı Nakşibendiyye'yi (*Nakşibendî silsilesindeki büyükleri*) istediği zaman davete selâhiyeti olması lâzımdır. Asrında mevcut yirmi dört bin evliyây-ı kirâm hazerâtını bilmesi dahi gerekir. Mürşidin hangi resûl ve nebî'nin makâmında olduğunu bilmesi gerekir. Kendi müridânının üzerine olan ahvâle vâkıf ve ârif olması (*bilmesi*) lâzımdır. Kendi etbâ ve müridânını a'dâ-i erbea'nın (*dört düşmanın*) mekrinden (*hîlelerinden*) muhâfazaya dahi muktedir olması lâzımdır. Müridân ve etbânın kalblerinden evhâm ve hayâlât ve fütûru (*zayıflık, ümitsizlik*) dahi ref ü def'e (*yok etmeğe*) selâhiyetli olması lâzımdır. Yirmi dört binden başlayıp yetmiş bine kadar zikre mezun olması dahi lâzımdır. Sâhib-i tevfîk ve erbâbı için bu zikir, bir saatlik vazifeden başka bir şey değildir; o kadar kolay ikmâl edilir.

Mürşid-i tasfiye olan zâtta dahi, evvelki iki mürşidde bulunması gereken evsâfdan başka, evvelen âhirete ait umûrundan (*hususlardan*) zühd olması (*kendini soyutlaması*) gerekir. Hatıra mâsivâullah (*Allah'tan başka şeyler*) gelmemesi için, mürşid tarafından mükellef ve muvazzaf olması lâzımdır. Bilcümle kâinât ve melekût kendisine fevt olmuş (*kaybolmuş*) olsa bile, bir zerre kadar ona nazar ve iltifatı olmaması lâzımdır. Levh-ü Mahfuzda yazılı bilcümle mukadderâta ittilâ etmesi (*haberdar olması*) lâzımdır. Etbâ ve müridânın üzerine,

Cezbe-i Hayy'ı celbe dahi selâhiyet sahibi olması gerekir. Sohbet ve içtimâı, daima ekâbir evliyâullah ile olması lâzımdır. Müridânın her iki nefesi arasındaki otuz dört bin sırr-ı hikmete de vâkıf olması lâzımdır. Kur'ân-ı Kerîm'de mezkûr (*geçen*) beş yüz mâmûreyi (*yapılması emredilen şeyleri*), tamamen ifâ (*yerine getirmesi*) ve sekiz yüz cihet-i menhiyyeden (*yapılmaması gereken şeylerden*) uzak ve sâlim olması lâzımdır. Gerek güneş ve gerekse ay ve yıldızlardan vahdâniyyet-i ilâhiyyeye otuz üç kadar delil ve burhân çıkarması lâzımdır. Zamanın kutbunun ismini, nesebini bilmesi lâzımdır. Bir saat zarfında yedi yüz bin adet zikr-i ilâhiyyeye muvaffak olması lâzımdır ki, buna tayy-ı lisân derler.

Mürşid-i terbiye, mürşidin en yüksek mertebesidir. Bu zât, müctehid-i mutlak mertebesine ermiş olacaktır. İlme'l-yakîn, ayne'l-yakîn, hakka'l-yakîn ve bu mesâbiîn-den ulûm ve hakâikı anlaması ve idrak etmesi lâzımdır. Beş adet irşâdın vücûhu kendisinde bulunması lâzımdır. Vecd-i irşâd ile müridi irşâda ale-l-ıtlak (*mutlaka*) me'zûn olması lâzımdır. Vücûh-u irşâd; inâyetullah, inâyet-i Re-sûl, inâyet-i meşâyıh ve mürşid ve inâyet-i melekü'l - mukînûn, âlât-ı irşâd; basîret, ferâset, teveccüh ve keşf-i hakikî, mevkûfu'l -a'lâ ve "elestü bi-rabbiküm" âleminin hakâyıkına vâkıf olması gerektir. Kendi etbâ ve müri-dânının "elestü bi-rabbiküm" gününün hakâyık ve cera-yânına vâkıf olması lâzımdır. Kendi etbâı olmayanların dahi, derece-i iman ve ahd-ü misâkına ittilâsı (*bilgisi*) olması lâzımdır. Kur'ân-ı Azîmüşşân'ın Levh-ül Mahfûz'da bulunan hurûfun (*harflerinin*) ve âyâtın (*âyetlerinin*) ulûm ve esrârına da vâkıf olması lâzımdır. Kaza ve mu-kadderât-ı ilâhiyyenin mübrem (*kaçınılmaz*) ve muallak

(*şartlı*) olanını da ayırması ve buna vâkıf olması lâzımdır. Kutbü'z -Zaman Hazretlerinin bilcümle vezâifini de bilmesi lâzımdır. Bir müridin hâlet-i nez'isinde (*can çekişme anında*) yanına gidip imdadına yetişmesi lâzımdır. Ve onu muâvenet-i hakikî ile ve imân-ı kâmil üzere Hakk'a teslim etmesi lâzımdır. Hatta bir saat zarfında, yirmi dört bin etbâ ve müridânı dünyadan intikâl edecek olsa bile, kâffesinin imdadına yetişme kuvvet ve kudsiyyetine mâlik olması lâzımdır. Bilcümle Esma-i Hüsnâ'nın, ulûm ve esrârına ve hakâyıkına vâkıf olması gerekir.

Bu zikredilenler haricinde mürşidlerde olması lâzım gelen daha nice evsâf ve şerâit vardır. Fakat bu kadarını kâfi gördük. Cenâb-ı Hakk bilcümle mürşidin ve mürebbînin nazar ve kuvvey-i zâtından cümlemizi, müstefîd (*faydalanmak*) ve müstefîz (*feyizlenmek nasip*) buyursun. Âmin.

EVLİYÂ-İ KİRÂM VE MÜRŞİDÎN-İ İZÂM HAZERÂTINDAN VÂRİS-İ MUHAMMEDÎ EVLİYÂ-İ KİRÂM'A MAHSUS OLAN VE ECELLÜ'L-KERÂME DENİLEN DOKUZ KERÂMETİN BEYÂNINDAKİ MENÂKIB-I ŞERÎFEDİR

BİRİNCİ KERÂMET : Cenâb-ı Hakk, kendisine müridân ve itbâını (*tâbi olanları*) gösterip ve Resûl-ü Ekrem Aleyhisselâm dahi kendisine icap eden vezâifini (*görevlerini*) gösterdiği lâhzadan itibaren, en sonundaki vazifeye kadar bütün avâlimde (*dünyalarda*) kendisinden ahd ve inâbe almış olan itbâların ve müridânın hakkında bir lâhza gafil olmayarak ve hiç bir kimseye ait emanetten velevki cüz'î bir miktar olsun, noksan bırakmayıp ikmâle muvaffak olmaktır. Âlem-i Ceberût'tan (*Allah'a varmanın üçüncü basamağından*) itibaren mürid kaç âleme intikâl etti ise, o âlemde onun hakkında ne gibi irşâd ve hidâyet vazifesini ikmâl edilmesi lâzım ise, bir lâhzanın hak ve hukukunu zâyi etmeden ikmâle (*kaybetmeden tamamlamağa*) muvaffak olmaktır. Husûsiyle âlem-i dünyaya gelirken, vucûdüne ruhu nefh olunmazdan evvel, yine vucûde yapılması lâzım olan hizmet vardır. Velhâsıl, bu suretle bütün âlemde, bir âlemden diğer âleme intikal ederken ifâsı lâzım gelen hizmet ve muâvenet ve irşâd vazifesinden, bir zerre miktarı olsun eksik olmadan ikmâline muvaffak olmaktır. İtbâ ve müridânın hukukunu muhafaza ettiği gibi, Cenâb-ı Hakk Teâlâ Hazretleri'nin kendisine ait olan ve yani, o mürşidin şahsına ait olan bilcümle vezâif-i ubûdiyyet (*kulluk görevini*) dahi tamamen ifâ ve ikmâle muvaffak olmaktır.

İKİNCİ KERÂMET : Cenâb-ı Hakk (*tarafından*), evliyâ ve mürşidîn-i kirâm hazerâtına ihsân buyrulan yedi kuvvet vardır. Kuvvet, meleke ve gücü yetmek demektir. Bu yedi kuvveti Cenâb-ı Hakk, evliyâların kalplerine türlü türlü makâmatta tevdî buyurmuştur. Bu kuvveti yerleşmiş olan bir makâmın içine, eğer Arşurrahmân-ül- A'zam konulursa, Arşurrahmân o makâmın içinde, dünyanın içinde bir hardal tanesi gibi olur. Evliyâ-i kirâm hazerâtından vâris-i Resûlullah olan zevât-ı kirâmın o yedi kuvveti, daima Cenâb-ı Hakk Teâlâ Hazretlerinin tecelli-ü zâtü'l- bahtı altında olması lâzımdır. Bir lâhza olsun o makâmâta mâsivâullah (*Allah'tan gayri şeyler*) girmez. Eğer bir hâtır olursa ve o hâtırda mâsivâullah olursa, huzûr-u ilâhiyye'ye durmak onlara haram olur. Ve o hâtırdan dolayı gusul abdesti alıp, yeniden tövbe etmedikleri takdirde, Huzûrullaha durmayı kendilerine haram kılarlar. Derhal gusul abdesti alıp tövbe-i istiğfara koşar ve bu muâmeleyi kendilerine karşı farz hükmüne getirirler

ÜÇÜNCÜ KERÂMET : Cenâb-ı Hakk Teâlâ Hazretleri'nin yarattığı her mahlûkun bir kemâli (olgunluk hali) ve o kemâle vâsıl oluncaya kadar üzerine gelecek ârızalar vardır. Meselâ, bir meyve çicek açtığı zamandan itibaren türlü türlü ârızalar olur. Bazısı çiçek halinde iken mahvolur, diğeri meyve olduktan sonra (*mahvolur*), bazısı da kurtlanıp mahvolur. Velhâsıl meyve kemâle gelinceye kadar bin türlü belâ başından geçer. İnsan da aynen meyva gibidir. Bir kere ana rahminde nutfe haline geldiği zamandan itibaren, her türlü ârıza ve hâle mâruz kalır . Hatta ana rahmine düşmeden dahi mahv-u helâk olanlar olur. Meselâ, bir kişi baliğ olmadan bir kazaya kurban

olup intikal ederse tabii ol kimseden meydana gelecek olan nesil ve zürriyet de mahvolur. Bazısı ana rahminden dünyaya gelme esnasında da ölür gider. Velhâsıl insan kemâle erinceye kadar bir ârıza dolayısıyla mahvolabilir. Bu suretle yok olan benî beşer hemen kemâle erenlerden adetçe pek noksan kalmaz. Bu suretle kâmil oluncaya kadar aslâb-ı ebâ'da[1] ve batûn-u ümmühât'ta[2] mahva mahküm ve ademe (*yokluğa*) karışmış olan müridânın ve itbâın kâffesini, Yevmû'l- ahd ve'l-misâk'da Cenâb-ı Hakk kendilerine ne gibi fazilet ve kemâlât bahşetmiş ise, hiç eksiksiz olarak hayât-ı dünyeviyyenin zevk ve fazilet ve a'mâl-i sâlihâ'nın dahi faziletine eriştirmek için tam manasıyla selâhiyettâr olmaktır. Dünyaya gelip ve akıl baliğ olup hayrı şerri seçer bir hale gelmiş, lâkin bir mâzeret dolayısıyla mürşid-i kâmiline kavuşmak nasip olmamış, veya mürşid-i kâmile kavuşmuş, intisap etmiş, lâkin bir sebepten dolayı cihâd-ı ekber'e muvaffak olamamış kimseleri de Yevm-ül ahd vel misâk'da Cenâb-ı Hakk'ın kendilerine ihsân etmiş olduğu kemâle eriştirmek, mürşid-i kâmilin vezâif-i mukaddeselerindendir. Demek ki mürşid-i kâmil ne suretle olursa olsun, bir kere kendisinin yed-i emânetine düşmüş olan kimselerden bir fert olsun zâyi etmez. Eğer kendilerine teslim olunan itbâ ve müridânından bir fert ziyâ'a uğrarsa ve yani Yevm-ül ahd vel misâk'daki fazilet ve kemâlâtından mahrum kalırsa, indallah ve indi Resûlullah mes'uliyet-i azîme'ye duçar olurlar (*Allah'ın ve Resulullahın huzurunda büyük sorumluluk yüklenirler*). Ana rahmine düşmeden, başka âlemde mahvolan müridânının esas fazilet ve kemâlâtına

---

1 Babaların sulbünde.

2 Annelerin rahminde.

eriştirmek selâhiyeti, bu asrımızda bulunan ekâbir ricâlullah'a ve mürşidîn-i kirâm'a mahsustur.

DÖRDÜNCÜ KERÂMET : Gerek risâlet ve bi'setinden mukaddem (*peygamberliğinden önce*) ve gerekse sonra, kendi zât-ı risâlet penâhı için olsun ve yahut ümmet-i merhûme hakkında olsun, ne kadar duâ ve münâcaât, Resûl-ü Ekrem Aleyhisselâm Hazretleri'nin fem-i saâdetlerinden (*dudaklarından*) südûr etmiş (*çıkmış*) ise kâffesini bir hâfız-ı kelâmullah, nasıl ki İhlâs-ı Şerîf'i ezberler bilir, öyle ezberlemek ve bilmektir. Ve bütün hadîs-i şerîflerden bilcümle efrâd-ı ümmetin her şahsa ait hisselerini tefrik ve tahdit etmeğe (*ayırmağa*) muktedir ve selâhiyettar olmaktır.

BEŞİNCİ KERÂMET : Kendi şahsına ait hak ve hukuk dolayısıyla, ümmet-i Muhammed'ten bir ferdi dârü'l-gazap ve'l-intikâm'a göndermemek (*öfkelenip intikam almamak*) ve yani bir şahsın mesüliyet ve intikâm-ı ilâhiyyeye mazhar olmasını kabul etmemektir. Vezâif-i ilâhiyye (*ilâhî görev*) ve hukuk-u ibâd (*kulun hukuku*) için mes'ûl olmak Cenâb-ı Hakk'ın adaletine ve icraatına mahsus bir meseledir.

ALTINCI KERÂMET : (Lâ ilâhe İllallah) Bu kelime-i tevhide Muhammedün Resûlüllah kelimesi ne zaman ilhâk ve ta'lik edilmiş (*eklenmiş*) ise, o zamandan itibaren tevhid-i ilahî (*Allah'ın birliğine*) ve tasdik-i nebevîye (*peygamberi tasdike*) muvaffak olmaktır. Âlem-i ezel, Âlemü'l-Ceberût, Âlemü'l-Lâhût, Âlem-i Melekût ve benzeri ne kadar âlem var ise, bütün âlemlerde bu kelime-i tevhid ile kelime-i tasdik birlikte idi. Bütün âlemde

olan zuhûriyetten tevhid ve "tasdikun an ricâlullah" vardır. Ve bu velâyet-i kübrâ ve velâyet-i ulyâ makâmı sahiplerine mahsustur.

YEDİNCİ KERÂMET : Yevm-ül ahd vel misâk'da kendisine emânet edilen ve kendisi ile muâhede eden bilcümle müridân ve itbâının, amel cihetinden ve itikat cihetinden en zayıf olanını bile, dârü'l- kerâmete sevk ve ithâle muvaffak olmak, kendisine emânet edilen ümmet-i Muhammed'den bir fert olsun dârü'l- kerâmetten mahrum bırakmamaktır.

SEKİZİNCİ KERÂMET : Halk ve insanların kendisine karşı olan inkârına sabretmektir. Bu hususta insanlara olsun , Cenâb-ı Hakk'a olsun asla şikâyet etmemektir. Bütün yeryüzünde bulunan insanların kendisi hakkında, "evliyâlardandır ve ekâbir ricâlullahtandır" demesiyle, "fâsıktır ve zındıktır" demesi müsâvi olmaktır.

DOKUZUNCU KERÂMET : Dört yüz bin milyara baliğ olan bu ümmet-i Muhammed'in isimlerini kendi efrâd-ı âilesinin isimlerini nasıl bilirse öyle bilmektir. Ve kâffesini zikredip duâ ve münâcaata muvaffak olmaktır. Bu muvaffakiyet, Resûl-ü Ekrem Aleyhisselâm'a karşı hakikî kurbiyet (*yakınlık*) olan ve Resûl-ü Ekrem Aleyhisselâm'a vâris olmak şerefine hâiz olanlara mahsustur. Cenâb-ı Hakk Teâlâ Hazretlerine şükrediniz ki ey ihvanlarım, bu dokuz kerâmete mazhâr olan zevât-ı kirâm bizim asrımızda mevcuttur. Ve bu ekâbir ricâlullah, sizi evlatlığa kabul buyurdular ve kendilerinin cemâat ve müridânı zümresine ithal ettiler . Yevm-ül Mahşerde Cenâb-ı Hakk bilcümle insanları davet ederken estaûzübillah;

"**Yevme ned'û külle ünâsin bi-imâmihim** ilh..[1] sadakallâhü'l -azîm" âyet-i kerîmesinin muktezâsı ile (*gereği icabı*) herkesi, dâr-ı dünyada kime itbâ ettiyse (*uyduysa*), kimi imam tuttuysa onun ismi ile yâd ve hitap ederek davet eder. Bir gün Cenâb-ı Rabbü'l -Âlemin, sizi bu zikredilen dokuz kerâmete nâil olan mürşidîn-i kirâm hazerâtının nâm ve adları ile davet edecektir. Bu ricâlullah'a karşı olan merbûtiyyeti ve muhabbeti, Cenâb-ı Hakk, günden güne ziyâde buyursun, âmin bi-hörmeti Seyyidi'l- Mürselîn.

---

1 İsrâ Sûresi(17): 71. Meali: "Bir gün bütün insanları önderleriyle birlikte çağırırız."

MÜSTAÎD - MÜRİD - SÂLİK VE HAVÂS HAKKINDADIR

Bu dört makâm, bilcümle tarâikte (tarikatlarda) bulunan makâmlardır. Fakat her tarîkatın usûl ve ıstılâhına göre tevâfür eder (*makamların sayısı artar*). Tarîkât-ı Âlîyey-i Nakşibendiyye'nin usûl ve ıstılâhına göre on iki bin kelime-i Tevhîdi, kalbine dünya ve âhiret umûrundan (*işlerinden*) herhangi bir havâtır gelmeden zikretmeye muktedir olan kimseye "müstaîd" denir. Yanlız iki havâtır müstesnâdır. Birincisi; beş gün boğazından bir lokma geçmemiş ise, rızkını düşünmeye müsâade vardır. İkincisi; Resûl-ü Ekrem Hazretleri'nin mekân-ı muallâ ve dârü'l-kerâmette olan şefâatini düşünmeğe müsâade vardır. Tarîkât-ı Âlîye'de müstaîd derecesine elverişli olan kimselere, cin tâifesinden fitne ve fesadlık gelir. Nitekim "Seridyakîn" nâmındaki tâifey-i cin, müs-taîd olan kimlere musallat olur, kalplerine fitne ve vesvese ilkâ ederler (*aşılarlar*). Ve bunların kalplerine ilkâ etmiş olduğu vesveseden dolayı pek büyük nasiplerinden mahrum kalırlar. Müstaîd olan kimse, bu tâifey-i şeyâtîne karşı koymak ve bunların fitne ve fesâdından kendini korumakla mükellefdir. Bunlara karşı mücâhede etmek küffâra karşı koymak ve onunla harp etmekden daha hayırlıdır. Müstaîdîn (*müstaîdler*), mürşidin hakiki nazarları altında bulunmazlar. Fakat mürid ve sâlikîn, her dâim mürşidin hakikî nazarları altındadırlar. Müstaîdleri cin tâifesinin şerrinden mu-hâfaza etmek, mürşidin reyine (*isteğine*) ve mücâhede-sine (*çabasına*) bırakılmıştır. Müstaîdlere mürşidin hakikî nazarının olması için bir fevkalâdelik olması lâzımdır. Yoksa muhâlif ıstılahâttandır.

Mürid : Dünya ve âhiretten zühdü tamam olan kimsedir. Mürid'in her iki cihanın umûrundan kat'ı alâka ettiği (*ilgi ve alâkasını kestiği*) gibi küşûfât ve kerâmetten de zühd etmesi lâzımdır. Bu makâmda zühd, tarî-kât-ı âliyye'ye mensub bil cümle müridânda bulunması lâzımdır. Başka tarîkatlarda şart değildir. Ubeydullâh-i Ahrâr (k.s.) Hazretleri bir gün halifesi olan Mevlânâ Mehmed Zâhid-ül Buhârî ile mükâleme ve müsâhabe ederken buyurmuştur ki:

-"Oğlum, zâhidliği ile ma'rûf İbrahim İbni Ethem Hazretleri'nin zühdü indimizde makbul değildir. Zirâ o dünya ve mâfihâdan (*içindekilerden*) vaz geçip zühd ettiyse de, âhiret umûrundan zâhid olmadı. Kalbine Arşurahmân-ı A'zam'ın hakâyıkı hakkında dahi bir hâtır gelirse, o kimse hakikî mürid değildir. Neden denilirse, müridi irşâd ve taht-ı terbiyesine alan mürşid, ona herşeyin hakîkatını ve son olarak vâsıl olacağı kendi makâmını göstermiştir. O makâmdan gayri noktaya nazar etmek, ona haramdır; ve mürşide karşı hiyânetlik demektir. Müridlerine kendi makâmlarını göstermek bilcümle meşâyıh-ı Nakşibendiyyûn'a Ebû Bekir Sıddîk Hazretleri'nin ilminden irsen (*miras olarak*) intikâl etmiştir. Ebû Bekir Sıddîk Radıyallahu Anh dahi Resûl-ü Ekrem Sallallâhu Aleyhi ve Sellem vasıtasıyla (Estaûzübillah, **Kul hâzihî sebîlî ed"û ilallâhi alâ basîretin ene ve men ittebeanî**, sadakallâhu'l -azîm[1]) âyet-i kerîmesinden almıştır. Arşurrahmân-ı A'zâm'da bir kapı vardır ki, bilcümle mahlûkâtın ervâh-ı maddiyye ve maneviyyeleri o kapıdan çıkar. Mürşid, mü-

---

1 Yusuf Sûresi (12) :108. Meali: "Ey Muhammed! De ki: 'Benim yolum budur ben ve bana uyanlar bilerek insanları Allah'a çağırırız..."

rid için aynı o kapı gibidir. Her nimet ancak mürşidin eliyle müride verilir. Mürid başka tarafdan kendi hissesini arıyacak olursa, nimete ve nimete vasıta olan mürşide karşı şükran vazifesini bilme-miş ve yapmamış olur.

Sâlik : Bilcümle Esmâ-ül Hüsnâ sıfatı kendisinde bulunması gereken kimsedir. Yani, muhakkak surette Esmâ-ül Hüsnâ'yı kendisine mâletmiş olan kimsedir. Bu, tarif ile anlaşılmaz. Bunu ancak Cenâb-ı Hakk'ın esâmîsini (*isimlerini*) kendilerine sıfat olarak mâletmeğe mazhâr olanlar anlar. Sâlik olan zât, Kelâmullâh-i Kadîm'i okurken, okuduğu âyet-i kerîme'nin Resûl-ü Ekrem Hazretleri'nin makâm-ı velâyet, makâm-ı nübüvvet ve makâm-ı risâletine âit olan mânâlarını bilmesi ve tefrîk etmesi lâzımdır. Cümle mahlûkât ve kâinâtın tesbihâtına ittilâ etmesi (*bilmesi*) dahi gerekir. Hatta tuyûrun (*kuşların*) tesbihâtına da vâkıf olması gerekir. Husûsen aslanın tesbihâtına vâkıf olması gerekir. Sâlik mertebesini ih-râz etmeyen (*elde etmeyen*) kimse bu mahlûkun tesbihini idrâk edemez. Zirâ her zaman ve her an onun tesbihi değişir.

Havâs : Bu mertebeye nâil olan zevâtın (*kimselerin*) Aynu'ş -Şerîati'l Ûlâ'ya (*yüce şeriatın kaynağına*) vâkıf ve muttalî olması (*tam olarak bilmesi*) lâzımdır. İlm-el yakîn ve Hakk-el yakîn menâbiînden her bir umûrun hakâyıkına da vâkıf ve muttalî olması lâzımdır. Resûl-ü Ekrem Aleyhisselâm ile aralarında asla hicâb (perde) olmaması lâzımdır. Sohbet-i Resûlullâh'ı dâim olması lâzımdır.Her iş ve husûsât için bizzat Resûlullâh Aleyhisselâm'dan emir telakkî edecek makâma nâil olmaları lâzımdır.

Tarîkât-ı Nakşibendiyye'nin usûl ve ıstılâhâtına göre, müstaîd, mürid, sâlik ve havâs burada zikrolunan şerâit (*şartları*) ve evsâfı (*özelliği*) hâiz olan zevâttır. Bunlardan biri noksan olursa, henüz o makâma nâil olmamış demektir.

İMÂMÜ'L -ÂLEMÎN MEVLÂNÂ HOCA BAHAUDDÎN'İN MENÂKIBIDIR

İmâm-ül Âlemîn Mevlâna Hoca Bahauddîn dünyayı teşrîf buyurduğu lâhzada, bilcümle kâinât ve yeryüzü revâyih-ı tayyibe ile, yani güzel ve hoş kokularla doldu. Revâyih-ı tayyibe ile münâsebeti olmadığından, o güzel kokulara tahammül edemeyen beş bin münâfık o gün mahv-u helâk oldular. On bin mümin dahi tarîkât-ı âli ile şereflenerek tevhîd-i hakîkî ve hakîkat-ül vusûle nâil oldular. Seksen bin kişinin kalbinden dünyaya karşı olan meyl ve muhabbet tamamen zâil oldu. Ve zühedâ zümresine dâhil oldular. Ve bu hâdise ve hârikaların kâffesi Şâh Hazretleri'nin pek mes'ud talihinin asâr ve bereketinden idi. Müşârünileyh (*adı geçen zat*) yeryüzünde yürümeğe başladığı günden itibaren, ile'l -intikâl (*vefatına kadar*) her adımından bir melek hâlkolundu. Bu meleklerin tesbihât ve vezâifi, ümmet-i merhûme-i Muhammed'e istiğfâr-ı zünûbî (günahlarına tevbe) idi. Müşârünileyh bir yaşını ikmâl ettiği zaman, Cenâb-ı Hakk kendisini hıfz (*korumağa*) ve terbiyeye memur olarak, bir tâife melâ-ike-i kirâm'ı tahsîs ve tâyin buyurdu. Bu şeref ve fazîlet, aynen, Seyyid Abdülkâdir Geylânî Hazretleri'ne de nasîp olmuştur. Hızır Aleyhisselâm, müşârünileyh bülûğa erinceye kadar kendisine devamlı refâkat buyurmuş, sohbetlerinde bulunmuş ve Kelâmullâhi'l -Kadîm'i tâlim buyurmuştur. Hâl-i sebâvetinde (*yedi yaşına kadar*), beraberinde gezen beş bin kadar etfâl-i müslimîn (*müslüman çocuk*), Şâh Hazretleri'nin sohbetinin berekâtından ekâbir evliyâullâh zümresine dâhil olmuşlardır. Hatt-ı bülûğa vâsıl olduğu zaman müşârünileyhden bir rûhânî zâhir oldu (*çıktı*) ve o rûhânî, melâike-i kirâmın makâm-

larına urûc edip (*yükselip*) beynelmelâike (*melekler arasında*) kaldı. Melâike-i kirâmın tesbihâtından, Şâh Hazretleri'nin rûhânî-i şerîfinin tesbîh ve takdîsi on iki bin derece fazla idi ve o rûhânî-i şerîf, melâikeler üzerine mutasarrıf (*yetkili*) idi. On yedi yaşını ikmâl edince, bir daha kuvve-i rûhânî zuhûr etti. Bu rûhânî-i şerîf, dünyadan intikâl etmiş olan ekâbir evliyâullâh hazerâtının berzahtaki[1] makâmâtına gitti. Ve berzahta, onlarla sohbette kaldı. Üçüncü olarak bir rûhânî daha zuhûr ederek, Cennet-ül Berzâh'a gitti. Ve berzahta olan mü'minlere delil ve vâiz ve Cenâb-ı Hakk Teâlâ Hazretleri'nin türlü türlü rahmet ve tecelliyâtını celp ve nüzûlüne vesile oldu. On dokuz yaşını ikmâl edince, bilcümle tarâikin ıslahâtına göre halkı irşâda mezun oldu. Ve bilcümle enbiyâ ve mürselîn-i kirâm, hilâfetini tebrîk ettiler. İrşâda mezun olduğu günden itibâren, müşârünileyhin sağ omuzundan, Sıddîk-ı Ekber Radıyallâhu Anh Hazretleri'nin rûhânî-i şerîfi eksik olmadı ve her meclis ve sohbetin sonunda, bu âyet-i kerîme rûhânî tarafından kıraat olunurdu: "Esteîzübillâh, **lehümü'l -büşrâ fi'l -hayâti'd -dünyâ ve fi'l -âhire**...[2]" Ale-l-ıtlak (*genellikle*) irşâdla memur olduğu saatte müşârünileyh hazretleri'nden on iki bin rûhânî-i şerîf birden zuhûr ederdi. Bu rûhânîler, aynı Şâh-ı Nakşibendi'nin şekli ve şemâili üzere zuhûr ederek muhtelif yerlerde irşâd-ı ümmetle meşgul olurlardı. Mükellef olduğu günden itibâren dâr-ı dünyadan intikâl (*vefat*) edinceye kadar, her gün vakt-i imsâkta bir kere bilcümle efrâd-ı ümmetin isimlerini hatim ve ta'dât ederek (*sayarak*) münâcaat eder ve her münâcaatta

---

[1] Ölülerin ruhlarının kıyâmete kadar bulunacakları yer.

[2] Yûnus Sûresi (10): 64. Meali: "Dünya hayatında da, âhirette de müjde onlaradır,..."

ümmet için türlü türlü saâdet, derecât ve belâlardan emânet ve selâmet hâsıl olurdu. Şâh-ı Nakşibend Hazretleri, denizlerde bulunan âlemin de mürşid ve a'zâmı idi. Asrında bulunan bilcümle evlâd ve etfâl (*çocuklar*) mü'mine, husûsî olarak duâ buyururdu. Duâ bereketinden, hakîkat-ül imân ile müşerref olurlardı. Zaman ve vakit velâdetinde (*doğumu sırasında*) zuhûr eden (*çıkan*) nûr, bilcümle evliyây-ı kirâmın duasının kabulüne sebep oluyordu. Müşârünileyh hazretlerinin yevm ve leyle-i velâdet (*doğum günü ve gecesi*) olan Muharremü'l -Haram ayının on dördüncü gün ve gecesi, avâm nâs (*herkes*) için çok rahmetlere vesîledir. Şâh-ı Nakşibend kırk yaşına bâliğ olduğu saatte, kendisine hâsıl olan kemâlâttan, Tecelli-i Zât-ı Akdes-i Celle A'lâ'ya mazhâr ve nâil oldu. Dârü'l - Kerâmet'te mü'minlerin göreceği gibi Cemâl-i İlâhî'yi görmek nasîp oldu. Ve o makâm ondan ile'l-intikâl (*vefatına kadar*) bir hicâp (*perde*) vâki olmadan devam etti. Sâir evliyây-ı kirâm hazerâtına nasîp olmayan sohbet ve içtimâ-ı Resûlullâh'a da nâil oldu. Bilcümle hulefâ ve itbâ-i kirâm, ne zaman Şâh Hazretleri'nin meclis-i âlîlerine oturşalar, Resûlullâh'ı görürlerdi. Şâh-ı Nakşibend Hazretleri ciddi olarak sohbet buyurduğu zaman, o sohbetten kalkmadan seksen bin kişiyi ıslâh ederdi. Dinleyenlere, ilm-el yakîn, ayn-el yakîn ve hakk-el yakîn menâbi'inden ilim ve hikmet hâsıl olurdu. Müşârünileyh, dâr-ı dünyadan dâr-ı ukbâya intikâli yaklaşınca bilcümle hulefâ, itbâ ve müridânı huzura davet buyurarak onlara hitâben şöyle buyurdu:

- "Eyyühe'l-evlâd ve'l-hulefâ, sizden bir temennî ve matlûbum (*isteğim*) vardır. Cenâb-ı Hakk'tan dileyiniz ki, beni af buyursun. Artık bu içtimâ, dünyadaki içtimâ-

mızın sonuncusudur." Kendisi de yedi kere "Yâ Af " diye münâcaat etti. Ve:

- "Evlâtlarım, ben bir kere Cenâb-ı Hakk'dan niyâz ettim.'Yâ Rab, Zât-ı Bârî-i Celle ve Alâ Hazretleri'nin azamet ve celâline münâsip surette iki rekât olsun namaz kılmak bana nasîp et' diye. Fakat şimdi anladım ki; o ricâ ve niyâzım mümkün olmayan bir şeyi talep ve dilemektir. Onun için bu hususta vâki olan terk-i edepten ve sû-i mâruzât ve dileğimden dolayı beni af buyurması için siz bari duâ ediniz".

-"Evlâtlarım, ben Cenâb-ı Hakk'dan niyâz ediyorum. Siz de niyâz ediniz. Ben enfâs-ı ma'dûdemden (*sayılı nefeslerimden*) bir tek nefes olsun, rızâ-ı Hakk'a mutâbık surette alayım. Ve o bir veya yarım nefes olsun, Cenâb-ı Hakk bana nasîp buyursun" diyerek, mübârek gözlerinden yaşlar dökmeğe başladı.Yanında bulunan itbâ ve hulefâlar, türlü türlü hâlâta dûçar oldular (*hallere girdiler*). Ol saatte yüz yirmi dört bin enbiyâ ve mürselîn-i kirâmın ervâh-ı şerîfeleri, başta Seyyid-i Kâinât olmak üzere, hazır bulundular. Seyyid-i Kâinât Aleyhisselâm buyurdu ki:

-"Yâ Lutfullah, ben Hâtem-ül Enbiyâ Resûlullah'ım, beni tasdîk ediyor musun?" Kalben tasdîk ve şüpheden istiâze etti. Seyyid-i Kâinât buyurdu ki:

-"Cenâb-ı Hakk ve Resûlullah senden râzıdır. Başınızı kaldırınız." Şâh, başını kaldırıp semâya bakınca, Arşürrahmân-ül A'zâm'da bir âlem gördü ki, sayısını Cenâb-ı Hakk'dan başka kimse bilmez.

-"Bu gördüğün âlem melâikedir. Cenâb-ı Hakk bunları müddet-i ömür ve hayatında, yer yüzünde yürürken attığın hatveler (*adımlar*) adedince halk buyurmuştur. Bu melâikelerin ibâdet ve vezâifi, ümmetimin kebâir (büyük) ve segâyir (*küçük*) günahına kefâret olmak üzere, istiğfârdır. Bu hususta müsterih ol. Sefer ve rıhletiniz yaklaşmıştır. İtbâ ve hulefâlarına îcâp eden emânet ve vasiyeti yapınız. "Şâh Hazretleri bütün hulefâlarına:

-"Ey Evlâtlarım, ey hulefâlarım, cümlenize delil ve vâsıta olarak Alâeddin'i tâyin ettim. Onun emrine ve tedbîrine muhâlefet eden kimselerle rûz-u mahşerde alâkam yoktur." dedi.

Esnây-ı intikâlde, tahammül edemiyerek dokuz hâlife Şâh Hazretleri' nden evvel, terk-i hayat ettiler. Şâh Hazretleri Alâeddin'e hitâben buyurdu ki:

-"Yâ Alâeddin, bunların vezâifini sana havâle ediyorum." Müşârünileyh defnolunduktan sonra Alâeddin,yirmi beş hâlife ile birlikte Şâh Hazretleri'nin kabrinin etrafında oturdular ve ahvâlini dinlediler. Üstâzları ile iki hûrînin meşgul olduğunu müşâhede ettiler. Müşârünileyh kabirde istirahâttan sonra,Cenâb-ı Hakk'ın emirleri ile iki hûrî kabr-i şerîflerine indiler ve Şâh Hazretleri ile müsâhabe ve mükâleme etmek (*konuşmak*) istediler. Ve dediler ki:

-"Cenâb-ı Hakk bizi bundan seksen bin sene evvel yarattı. Ve Hakk Teâlâ o zamandan itibâren bizi her lâhza ve her an Cemâl tecellisi altında terbiye etti. Ve günden güne cemâl ve heybetimizi tezyîd etti (*çoğaltı*).

Bize, 'sizi kulum Bahâuddîn için yarattım' dedi. Şimdi emr-i Hakk üzere sana üns ve muhabbet için geldik."

Şâh-ı Nakşibend Cenâb-ı Hakk'a münâcaatta bulundu ve dedi ki:

-"Yâ Rabbi, cemâlinize âşık olan kulunuzun nasîbi bu mudur? Ben ancak Tecelli-i Zât-ı Akdesiniz'e âşıkım. Bunlar mâsivâdır. Bunlarla muânese edemem."

Hûrîler Şâh'ın iltifât etmediğini anladılar. Ve dediler ki:

-"Yâ Lutfullah, bir kere olsun bize bak."

Şâh-ı Nakşibend buyurdu ki:

-"Cenâb-ı Hakk'ın cemâl ve kemâl'ini görüp, kelâmullâh-il ezel ile üns ve sohbet hâsıl olmadıkça, hiç bir nimete bakmayacağıma ve bir mahlûk ile de görüşmeyeceğime ahdetmişim. Ben ahdimi bozmam."

Hûrîler me'yûsen (*üzüntü ile*) makâmlarına avdet ettiler. Alâeddin-il Buhârî buyurdu ki:

-"Hazret-i Üstâz ve Şâhımızın uluvv u himmetini ve kudsiyyetini şimdi tamamen anladık."

Müşârünileyh, bütün namazlarında birinci rekatında, Sûre-i En'âm ve ikinci rekatta da Sûre-i Rahmân kıraat ederdi. Yirmi beş yaşına bâliğ olduğu zaman, al-el-ıtlak (*genel olarak*) bilcümle terâikin ıslâhâtı

üzere, Resûl-ü Ekrem Aleyhisselâm tarafından, ümmetinin irşâdı ile memur ve me'zun kılındı. İlk irşâda başladığı sırada Herat'dan bir çok ulemâ geldi. Şâh Hazretleri'nin bendegânından (*yakınlarından*) Celâleddin-ül Kantârî nâmında bir zât var idi. ziyâretçilerin geldiklerini Şâh-ı Kül'e arz etti. Ve ne zaman onlarla kelâm ve sohbet buyuracağını istifsâr etti (*sordu*) . Şah:

-"Yarın Duhâ vakti görüşeceğim" buyurdu.

O gece Şâh Hazretleri, İbrahim Aleyhisselâm ile mülâkât etti. Veyahut yakazâten görüştü; sohbet sabaha kadar devam etti. Vakt-ül imsâkta Resûl-ü Ekrem Aleyhisselâm Hazretleri'nin Ravzay-ı Mutahharaları'na ziyârete gitti. Zirâ, o vakitte ziyâret etmek evliyây-ı kirâm'ın vazifeleri îcâbıdır. Vakt-ül imsâkde, evvelâ Beyt-ül Muazzama'yı tavaf ederler. Ve bundan sonra sabah namazını Ravzay-ı Mutahhara ve Mescid-i Nebevî'de kılarlar. Şâh Hazretleri, o gece sabaha karşı ve namazdan sonra, Resûl-ü Ekrem Aleyhisselâm Hazretleri'nin bir hitâp ve iltifâtına mazhar oldu.

Resûl-ü Ekrem Aleyhisselâm buyurdu ki:

-"Yâ Bahâuddin, ben senden râzı ve memnûnum." Resûl-ü Ekrem bu hitapları ile o gün gelecek misafirlere yapacağı hizmet ve onları hidâyet etmek için sarf edeceği say'ü gayretten dolayı memnûn kalacaklarını izhâr buyuruyorlardı.

Duhâ vaktinde ziyaretçiler Şâh-ı Kül'e:

-"Bizim ziyâretimizden asıl maksadımız, hakîkatı aramak ve bulmaktır ve hakîkatın inkişâfı için uğraşmaktır" dediler. Şâh-ı Kül:

-"Hakîkatı aramak herkese vâciptir. Kur'ân-ı Azîmüşşân'da Cenâb-ı Hakk, 'esteîzübillâh, **fe's'elû ehle'z -zikri in küntüm lâ tağlemûn**[1] ' buyurmuştur. Bu âyet-i kerîmede Cenâb-ı Hakk, bilcümle insanlara hak ve hakîkatı arayıp, ehlinden talep etmesi için emir buyurmuştur. **Ehle'z -zikir**'den murâd-ı ilâhî, yevm-ül ahd vel misâkda Cenâb-ı Hakk'ın Resûlullah ile akdettiği muâhedeyi bilip bir nokta kadar o muâhedenin hilâfında bir hareket kendisinden sâdır olmayan kimsedir. Eğer o muâhedeyi bir lâhza unutmuş ise, yahut muhâlefet etmiş ise, o kimse ehle'z -zikir'den değildir. Yâ Hüsniddin, ben bir çarhım. Beni okumasını bilen maksada nâil olur. Okumayan mahrûm kalır. Ben âyet-i ilâhiyyeden bir âyetim. Eğer beni okuyabilirsen, muhakkak maksadına nâil olacaksın. Yâ Hüsniddin! Ebu'l Hasen-il Harkânî, Ebu'l Kâsım-il Kâşîrî'nin 'Ebû Cehil, Resûl-ü Ekrem Aleyhisselâm'ın vech-i saâdetlerini gördüğü ve ara sıra meclisinde de oturduğu halde, hidâyetten ve imândan nasıl mahrûm kaldı?' sualine cevâben, buyurmuştur ki: 'Yâ Ebu'l -Kâsım! Ebû Cehil, Resûl-ü Ekrem Aleyhisselâm'ı görmedi. Ve meclis-i saâdetinde de oturmadı. O ancak, Ebû Tâlib'in yetimini gördü ve onun meclisinde oturdu. Eğer bir kere olsun, bu da Allah'ın Resûlü olabilir, diye kabul ve insâf ile bakmış olsa idi, sahâbelerin içinde birinci mertebeyi kazananlara dâhil olurdu. Yâ Ebu'l -Kâsım! Buna binâen iz'ân ve kabul olmadan, inkâr ile

---

[1] Nahl Sûresi (16):43.

evliyây-ı kirâm'ın yüzlerine bakmaktan ise, ruhbanların yüzüne bakmak daha hayırlıdır. Zirâ evliyây-ı kirâm'a sû-i zân ve fena yüzle bakanların sonu iyi olmaz." Hüsniddin dedi ki:

-"Cenâb-ı Hakk'ın sana ihsân etmiş olduğu ilim ve hakîkat ve ulûm-u ledünniyeden (*Allah'ın sırlarına ait manevî ilimden*) biraz sohbet ve bahis buyurur musunuz?"

Şâh Hazretleri buyurdu ki:

-"Eğer tahammül edebilirsen, Ebu'l Hasen'il Harkânî Hazretleri'nin ulûmundan bahsedeceğim." Hüsniddin:

-"İtiraz etmem ve dinlerim" diye cevap verdi. Şâh Hazretleri buyurdu ki:

-"Bir zaman ulemâ ve fukahâdan biri, bir veliyullâh'a sormuş: 'Resûl-ü Ekrem Aleyhisselâm bir hadîs-i şerîfte buyurmuştur ki; '**Men teşebbehe bi-kavmin fehüve minhüm**[1] '; ve diğer bir hadîs-i şerîfte de, '**el -mer'u ma'a men ehabbe**[2] .'Enbiyây-ı izâm ve mürselîn-i kirâma

---

1 Ebû Dâvud, Sünen, Beyrut 1988, II, 441; Ahmed b. Hanbel, Müsned, Beyrut 1985, II, 50; Saîd b. Mansur, Sünen (thk.: Habibu'r-Rahmân el - A'zâmî), Beyrut 1985, II, 143-144.

2 Buhârî, Câmiu's -Sahîh, İstanbul 1992, Edeb 96, VII,112; Müslim, Câmiu's -Sahîh, Birr 165, III, 2034; Tirmizî, Sünen, Zühd 50, IV,595, Da'vât 98, V,545-546; Ahmed b. Hanbel, Müsned, I,392, III,104,110.

mahsûs Cennet-ül Adn nâmlı cennete avâm-ı nâs girebilir mi? O cennete giremediği takdirde, maiyyetinde olmanın mânâsı nedir veya nasıl maiyye-tinde olabilir?'

Vâris-i Muhammedî olan zât, suâl sahibi ulemâya dedi ki:

-'Bir kimsenin enbiyâ ve mürselîn-i kirâma karşı hürmeti ve muhabbeti tekâmül ederse (*artarsa*) o kimse dünyâ ve âhirette onlarla beraberdir, birliktedir. Cennetin ve bulunduğu makâmın adı değişik ve başka başka ise de, üzerlerindeki tecelliyât-ı ilâhiyye ve atâyây-ı subhâniyye (*Allah'ın tecellisi ve lûtfu*), enbiyâlara mahsûs olan cennetin menâbiinden (*kaynaklarından*) olur.' "

Şâh-ı Kül, Hüsniddîn ile, Resûl-ü Ekrem Aleyhisselâm Hazretleri'nin ve bilcümle enbiyâ-ı izâmın kelâmları ile tekellüm etti (*konuştu*). Hüsniddîn tahammülsüzlükten şaşırıp, Şâh Hazretleri'nin kelâmından bir şey anlayamaz oldu. Şâh-ı Kül:

-"Yâ Hüsniddîn! Muâhedemiz (*anlaşmamız*) böyle mi idi? Niçin dinlemiyorsun? Bu sâil (*soru soran*) ve cevap veren kimdir, tanıyor musun, biliyor musun?" buyurdu. Hüsniddîn cevâben:

-"Hayır bilmiyorum" deyince, Şâh-ı Kül buyurdu ki:

-"Sen hatırından geçmiş olanları bilmiyorsun, başka bir şeyi nasıl bileceksin?"

Halbuki, Hüsniddin memleketinden çıkarken; "Şâh-ı Kül'e bu suâli soracağım" diye düşünmüş ve hazırlanmış ve sonra bunu unutmuştu. Şâh-ı Kül devam etti ve dedi ki:

-"Yâ Hüsniddin! Mevlânâ Ebu'l -Hasen'il Harkânî, bir mecliste buyurmuştur ki: 'Bilcümle evliyâ-ı kirâm için Cenâb-ı Hakk, enbiyâ ve mürselîn-i kirâma verilen, Makâm-ül İsmet yerine olmak üzere Makâm-ül Hıfz vermiştir. Ben cümle ahvâl, ef'âl ve harekâtta mahfûzum (*korunmuşum, gözetilmişim*). Fakat elli mesele vardır ki, onlardan mahfûz değilim. Bu makâm, bana Şâh-ı Kül'den irsen hâsıl olmuş (*miras kalmıştır*)" buyurmuştur. Yâ Hüsniddin! Ben de bilcümle akvâl (sözlerde), ef'al ve harekâtta mahfûzum. Fakat üç meselede mahfûz değilim. Bilcümle ekâbir Nakşibendiyyûn dahi böyledir.' "

Ebu'l -Hasen'il Harkânî'nin bu kelâmını dinleyen ve Şâh Hazretleri'nin sohbetinde bulunan elli sekiz kadar ulemâ, Harkânî Hazretlerine sû-i zannda bulundular (*kötü sandılar*), ve sözünü tasdîk edemediler. Şâh-ı Kül buyurdu ki:

-"Harkânî Hazretleri'nin sözünün doğru olduğuna dair size bir delil göstereceğim." Ulemâlar:

-"Lüzum yoktur, artık biz inkârdan vaz geçtik" dediler. Fakat içlerinden biri ısrâr etti. Şâh-ı Kül ona işâret etti:

-"Sen nasıl bir delil ve bürhân istiyorsun?" O münkir dedi ki:

-"Cenâb-ı Hakk'ın sana ihsân etmiş olduğu fütûhattan bir eserin müşâhedesini (görmeği) istiyorum. Şâh-ı Kül ona derhal Resûl-ü Ekrem Aleyhisselâm Hazretleri'nin Ruhân-i Şerîfini gösterdi. O anda münkir olan kimsede, evliyây-ı kirâma karşı olan ukde zâil oldu (*şüphe yok oldu*). Sonra Şâh buyurdu ki:

-"Eğer bende olan selâhiyet, Ebu'l Hasen'il Harkânî'de olsaydı, ulemâlar ona inkârda bulunmazlardı. Bakınız, bir gün Fahreddîn-i Râzî, Muhiddîn-i Arabî'ye dedi ki:

-'Yâ Seyyidî! (*Efendim!*) Cenâb-ı Hakk'ın sana ihsân etmiş olduğu ulûm-u diniyyeden biraz sohbet eder misin?' Muhiddin-i Arabî:

-'Yâ Fahreddîn! Eğer o ulûmdan sana bahsedecek olursam, beni katletmenin câiz olduğuna dâir hüküm verenlerin birincisi olacaksın' buyurmuştur." Şah, devâmla buyurdu ki:

-"Muhiddîn-i Arabî'ye ihsân buyurmuş olduğu ulum-u diniyeden seksen bin ulûm-u diniyyeyi, Cenâb-ı Hakk bana da bağış buyurdu. Kalpleri, ecnebî havâtırdan ve mâsivâullahtan (*yabancı ve olumsuz düşüncelerden*) tecrîd olunan kimselerin kalplerine, bu ulûmu dökmek ve tevdî etmek için de, Cenâb-ı Hakk bana izin ve müsâade buyurmuştur."

Bu kelâm ve sohbet üzere iken Şâh, o âlimlerle birlikte bir bahçeye girdi. Şâh-ı Kül, yanında bulunan Celâleddin ismindeki müride:

-"Bahçeden bize bir kaç elma koparıp getir." diye emretti. Halbuki bahçe başkasına aitti. Celâleddin, bir kaç elma getirip Şâh Hazretleri'ne uzattı. Şâh-ı Kül de bu elmaları âlimlere verdi. Âlimler bu elmaları yiyince, acâip ve garâip bir ilim ve hikmet idrâkı hâsıl oldu. Şâh-ı Kül buyurdu ki:

-"Yâ Hüsniddin! Bilcümle mâsivâullah, Resûlullah Efendimiz'in mülküdür. Binâenaleyh, bilcümle vechi'l - arz'da (*yer yüzünde*) bulunan hububât, eşcâr (*ağaçlar*) ve meyvalar sahibinden izin alınmadan Resûl-ü Ekrem için helâldır. Bu, Seyyid-i Kâinât Aleyhisselâm'ın husûsiyyâtındandır. Sâir enbiyây-ı mürselîn-i kirâma helâl değildir. Sebebi ise Resûl-ü Ekrem Aleyhisselâm'a bir gün Hakk tarfından vahy-i ilâhî nâzil olup, (Cebrâil a.s.) dedi ki:

-"Yâ Muhammed! Cenâb-ı Hakk buyurdu ki: 'Habîbim'e söyle, ister ise hem mülk, hem nübüvvet ve risâlet ihsân edeyim. İsterse ubûdiyyet ile risâlet'ten hangisini arzu ederse vereceğim.' "

Seyyid-i Kâinât buyurdu ki:

-"Yâ Emînullâh, yâ Cibrîl! Ben ubûdiyyet (*kulluk*) makâmı isterim. Başka devlet ve mülk istemem."

"Cenâb-ı Hakk ona, ubûdiyyet istediğinden, mâsivâyı (*dünya mülkünü*) mülk olarak verdi. Ve istediği suretle tasarruf etmeye de müsâade verdi. Binâenaleyh, cümle mâsivâ, Resûlullah'ın mülküdür. Bu bizim elma meselesi de buna istinât ediyor (*dayanıyor*). Verâset makâmına

nâil olan evliyây-ı kirâma da, aynı vechile bütün mal ve mülk helâldır; sahibinden izin almak lâzım değildir. Ben, Celâleddîn'e, 'elmaları al gel' dediğimde, haram ve şüphe zâil (*yok*) oldu. Ve size de fütûhat hâsıl oldu. Verâsetin böyle olması lâzımdır. " Hüsniddîn dedi ki:

-"Yâ İmam! Bu çok garip ve acâip bir meseledir. Sahibinden izin almadan, o kimsenin malı nasıl helâl olur. Benim buna pek kanâatim gelmedi." Şâh buyurdu ki:

-"Yâ Hüsniddin! Kanâat etmeyişini ayıp ve kusur saymam. Zirâ bin sene daha tahsîl-i ulûm ile meşgul olsan bu meselenin hakîkatına vâkıf olamazsın. Ancak, bir vâris-i Muhammedî'nin emir ve terbiyesi tahtında mücâhede edip, nefs-i emmâreyi öldürüp mahvetmeğe muvaffak olduğun zaman anlarsın."

Tekrar Hüsniddin dedi ki:

-"Bu mesele Hızır ve Musa (a.s.) meselesine benzer; ondan daha gariptir."

Şâh buyurdu ki:

-"Bu membâdan ve bu hakîkatten bahsetmek, benim husûsiyyâtımdandır. Başka evliyây-ı kirâm bundan kelâm etmezler ve edemezler. Ancak husûsî surette kendi itbâlarına söylerler. Sen kelâmımı nasıl anlıyabileceksin? Aramızda seksen bin hicâp (perde) var. Bu hicâplar zâil olmadıkça, sen sözlerimden bir şey anlayamazsın ve sözlerim sana zehir gibi gelir."

Sohbeti burada ihzâr ederek bırakıyoruz. Neticede; Hüsniddin ve ulemâlar teslîm oldular ve vusûl buldular.

Mâlumdur ki, Şâh-ı Kül, Muharrem-ül Haram ayının ondördüncü gecesi, vakt-i imsâkta dünyaya gelmiştir. O leyle-i mübârekede (*mübarek gecede*) bir kimse teberrüken (*uğur sayarak*) hayırlı bir işi işlerse, mutlaka Şâh Hazretleri'nin mânevî mükâfatına nâil olur. Ve mevlûd-u şerîfi ta'zîm kasdıyla, bir mevlûd okutsa, ve yahut bir miktar hayrât ve hasenât ve ziyâfet yaparsa, o kimsenin umûr-u uhreviyyeden (*âhirete ait işlerinden*) beş yüz kadar hâcetini ikmâl için, Şâh Hazretleri'nin vâsıta ve vesîle olacağından şüphe yoktur.

Bir gün Şâh-ı Nakşibend'in huzuruna Buhârâ Emiri geldi. Seksen bin altın ile kırk bin altın kıymetinde bir mücevher de hediye getirdi. Ve dedi ki:

-"Bu âcizin hediyesini kabul buyurmanızı ricâ ederim." Şâh-ı Nakşibend kabul ettiğini söyledi. Emir dedi ki:

-"Yâ Şâh-ı Kül! İtbâlarınızın ayaklarının turâbı (*toprağı*) olayım, bana da sizin âlî ve mukaddes mesleğinizden bir hisse bağışlayınız." Şâh buyurdu ki:

-"Eğer yevm-ül ahd vel misâkta, bu mesleğimizden size Cenâb-ı Hakk bir nasip ihsân buyurmuş ise; o nasibinize sizi kavuşturmak için çalışacağım. Yoksa üzerinizde âlât-ı irşâdı isti'mâl edemem (*irşâd âletlerini kullanamam*). Eğer o ehliyet ve liyâkat sizde yoksa, şu hediyeniz için ve buna karşı bir mükâfaat olsun diye

sizinle uğraşamam. Bu ihsânınıza karşı mükâfaat olmak üzere, sizi mesleğe kabul etmediğimden dolayı nâr-ı cehenneme (*cehennnem ateşine*) müstahâk olacağımı bilsem, yine de kabul edemem." Emir bu kelâma karşı pek hayrân olup dedi ki:

-"Ne kadar kıymetli ve kimseye gösterilemeyecek bir meslekmiş bu?" Buna karşı cevâben Şâh-ı Kül:

-"Yevm-ül ahd vel misâkta biz böyle ahd etmişiz. Ahdimizi bozmayız. Hediye ve mücevherinizi alıp gidin. Bundan size bir fâide yoktur. Değil bu hediye, bütün dünya ve mâfîhâyı (*dünyanın içindekileri*) bana bağışlasanız (*dahi*) bu mesleğimizden, nasîbinizden fazla bir şey gösteremem. Fakat ihsâna karşı ihsân ve mükâfaat lâzımdır. Size başka bir suretle mükâfaat için çalışırım." Emir-i Buhârâ dedi ki:

-"Bana başka türlü ne gibi iyilik yapabileceksiniz?" Şâh-ı Nakşibend:

-"Bir kere yüzünüze bakmaklığım kâfîdir" buyurdu. Ve Emir'in yüzüne baktı. Emir dedi ki:

-"Size getirdiğim hediyeyi helâl ettim ve sizden bir şey istemem." Bu teslîmiyet ve hüsn-ü niyeti üzerine Şâh-ı Nakşibend, bir daha Emir'in yüzüne baktı. Bu sefer Emir'e Arşürrahmân-il A'zâm'da olan bilcümle hakâyık feth ve müşâhede olundu. Emir-i Buhârâ çok taaccüp (*hayret*) etti. Şâh buyurdu ki:

-"Bu size hâsıl olan fazîlet bir şey değildir; o kadar büyük bir şey sanma. Bunu sana Arş'ın Sahibi bağışladı. Bir mürşidü't -teberrükîn, huzuruna iki mürid ve tâlip gelse, tarîkat ve hakîkate tâlip olup, himmetine mürâcaat etseler ve bu tâlibin birisi binlerce altın hediye ile, diğeri de hiç bir şey almadan gelmiş olsa; o mürşidü't -teberrük, hediye sahibine ötekinden fazla iltifatta bulunsa, derhal makâmdan azlolunur. Feyiz ve memba-ı hidâyet ihsânından mahrûm olur. Fakat o hediye sahibine meslekten gayri, başka bir surette iyilik ve mükâfaatta bulunur."

Şâh-ı Nakşibend alallâhu derecâtihi hazretleri hediye için Emir-i Buhârâ'ya iltifât buyurmadı. Hediye mukâbilinde tarîkat verilemez ve satılamaz.

ŞÂH-I NAKŞİBEND HAZRETLERİNE ÂİT BİR MENÂKIB
(Cami İmamı ile Cemaat Arasında Geçer)

Münkir (*inkâr eden*) ve muannitler (*inatçılar*) çoğaldığı bir zamanda Şâh-ı Nakşibend Hazretleri memleketinden Mâverâünnehir istikâmetinde seyahata çıktı. Kuneyd nâmında bir beldeye vâsıl oldu. Namaz kılmak için camiye girdi. İçerde bir hocanın halka vaaz etmekte olduğunu gördü. Hoca vaazında:

-"Kasr-ı Ârifân denilen bir şehirde bir derviş varmış, kendisine kim tâbî olursa; 'ben o kimseyi ehl-i cennetten kılar ve cennetle tebşîr ederim.' diyormuş. Bu söz ne kadar bâtıl bir sözdür. Zirâ cennetle tebşîr edilen ashâb-ı kirâmdan ancak on kişi vardır. Onlardan maâdâ (*başka*) cennetle tebşîr olunan yoktur. Bu dervişi neden susturmuyorlar? Orada ulemâ yok mudur? Kur'ân'a muhâlif (*aykırı*) söz söyleyenlere nasıl müsâade ediyorlar" gibi bu minvâl üzere olur-olmaz bir çok kelâm söyledi. Hepsi de Şâh Hazretleri'nin aleyhine idi. Şâh Hazretleri'ne Cenâb-ı Hakk tarafından "Bu cemâat için, hidâyetin esbâbına tevessül et" diye hâtif geldi.

Şâh-ı Nakşibend Hazretleri bir teveccüh etti; namazdan sonra cemâat dışarı çıkmak istediler, lâkin kapıyı bulamadılar. Caminin iki kapısı açık olduğu halde onu kapalı görüp, dışarı çıkamadılar. Her taraf sanki duvar olmuştu. Cemâat içinde bayılanlar oldu. Camide yüzden ziyâde ulemâ vardı. Hepsi de bu hale taaccüp ettiler (*şaştılar*). Birbirlerine; "Siz böyle harika gördünüz mü, ne tuhaf ve acâip bir haldir, ne işdir....v.s." diyorlardı. Cemâatten birisi Şâh'ın yanına gelerek dedi ki:

. -"Sen bu memleketin adamlarından değilsin, böyle bir şeyle ömründe karşılaştın mı?" Şâh Hazretleri buyurdu ki:

-"Burada ulemâ yok mu? Böyle bir harika ve musîbete cemâat maruz kaldığı zaman, selâmet ve halâs (*kurtuluş*) yolunu bilmezler mi? Bu cemâata vaaz eden hoca bunun çaresini bilmiyor mu?" Cevâben:

-"O da bunun çare ve sebebini bilmekten âcizdir." dediler. Şâh Hazretleri buyurdu ki:

-"Şu vâizi çağır da yanıma gelsin." Vâiz, Şâh Hazretleri'nin huzuruna geldi. Şâh Hazretleri buyurdu ki:

-"Bu harikanın ve fevkalâde halin esbâbını (*sebeplerini*) biliyor musunuz?" Vâiz dedi ki:

-"Bu caminin koca iki kapısının kayboluşu bir hikmete mebnîdir (dayanmaktadır) ama hikmetini bilmiyorum."

Sâmiîn (*dinleyiciler*) arasında, bir hâfız-ı kelâmullah vardı, söze karıştı ve:

-"Zannedersem bu hâdisenin sebebi, sizin bu günkü câhilâne vaazınızda Allah'ın evliyâlarına dil uzatmanızdır." dedi.Şâh Hazretleri,Hâfız'a hitâben buyurdu ki:

-"Gel oğlum yanıma otur!" Hâfız, hazretin yanına oturdu. Bütün cemâat da Şâh Hazretleri'nin bulunduğu makâmda toplandı. Şâh buyurdu ki:

-"Siz burada Kasr-ı Ârifân beldesinde bulunan bir derviş hakkında konuştunuz. O kimdir, kendisini tanır mısınız?" Vâiz dedi ki:

-"Biz onu şahsen tanımıyoruz, fakat ehâdis-i şerife (*hadisler*) hilâfında söz söylediğini işittik. Kendisine tâbî olanları cennetle tebşîr ediyormuş; halbuki cennetle tebşîr etmek, Efendimiz Sallallâhu Aleyhi ve Sellem'e mahsustur. Cennetle tebşîr edilen on kişi vardır. Bunlardan başkasını Resûlullah tebşîr etmemiştir."

Şâh-ı Nakşibend Hazretleri buyurdu ki:

-"Resûlullah Hazretlerinin, on kişiye sarâhaten (*açıkça*) tebşîrâtta bulunması (*müjdelemesi*), Bidâyet-i İslâm'da (*islâmiyetin başlangıcında*), mal ve beden le fevkâlâde cihâd-ı kudsiyyede bulunmaları dolayısiyle icâp etmişti. Halbuki, Resûlullah Sallalâhu Aleyhi ve Sellem Efendimizi kabul ile, Kelime-i Şehâdet getiren ve Resûlullah Sallallâhu Aleyhi ve Sellem'in vech-i saâdetini (*mübarek yüzünü*) gören ne kadar ashâb-ı kirâm varsa, kâffesi için dahi tebşîr buyurmuştur. Nasıl ki, Cenâb-ı Hakk Celle Celâlühû Kur'ân-ı Kerîm'inde "esteîzübillâh, **Yübeşşiruhüm Rabbühüm bi-rahmetin minhu ve Rıdvânün Cennâtu lehüm ve fîhâ na'îmüm-mukîm.** Sadakallâhü'l -azîm[1] " buyurmuştur. Bu Âyet-i Kerîme'de, Hakk Teâlâ Hazretleri tarafından, imân-ı kâmil ve Resûlullah

---

1 Tevbe Suresi (9): 21. 21 ve 22. âyetlerin mealleri şöyledir: "Rableri onlara katından bir rahmet, hoşnutluk ve içinde tükenmez nimetler ulunan ebedî ve temelli kalacakları cennetleri müjdeler. Doğrusu büyük ecir Allah katındadır."

Sallalâhu Aleyhi ve Sellem Hazretleri'nin yüzünü gören mü'min ve mü'minât için cennetin hazır olduğunu sarâhaten beyân etmekle tebşîr eylemiştir. Resûl-ü Ekrem Aleyhisselâm Hazretleri'nin yüzünü gören yedi yüz bin kadar ashâb-ı kirâm bu âyeti kerîmeye müsteniden (*dayanarak*) cennetle tebşîr olunmuştur. Yoksa sadece on zâta mahsus değildir."

Şâh Hazretleri'nin bu beyânı üzerine vâiz, gafletten uyandı ve beyân olunan hakîkatı tasdîk etti. Şâh Hazretleri tekrar buyurdu ki:

-"Yâ vâiz, siz o Kasr-ı Ârifân'da olan kimseyi niçin inkâr ediyorsunuz, (*bu konuda*) ne dersiniz?" Vâiz Şâh Hazretleri'nin temâs ettiği meseleyi, kalben tasdîk etti ise de itîrâf edemedi. Ve cevap vermeden şükretti. Hazret söze devamla:

-"Kasr-ı Ârifân'da bulunan derviş haklıdır. Eğer onu inkârdan vazgeçmezseniz, bu kapılar açılmaz. Yer yüzünde halen mevcut bütün evliyâlar uğraşsalar bile o dervişe haksız olarak yaptığınız itirazdan vazgeçmedikçe buna imkân yoktur." Vâiz dedi ki:

-"Ol derviş siz değil misiniz?" Şâh-ı Nakşibend buyurdu ki:

-"Bir kimse cehâletten ne zaman kurtulur bilir misin?" Vâiz:

-"Bilmem" dedi. Şâh buyurdu ki:

-"Yevm-ül ahd vel misâk'ın hakâyık ve dekâyıkına vâkıf olursa cehâletten kurtulur. Ne zaman ona vâkıf olursan âlimsin. Fakat o zamana kadar cahilsin. Yâ hoca, benim âbâ-i ecdâdımdan yedi kimse, Resûlullah Hazretleri'den izin almadıkça bir kelâm etmemişlerdir. Ben de Resûl-ü Ekrem Sallallâhu Aleyhi ve Sellem'den me'zûn olmadıkca ve tecelliyât-ı ilâhiyye'ye elli bir defa mazhar olmadıkça bir kelâm söylememişimdir."

Bu söz üzerine, sâmiînden (*dinleyenlerden*) seksen kadar âlim vesâir cemâat fevt oldu (*öldü*). Sonra Hazret buyurdu ki:

-"Ey câhil, yanıma gel, şimdi sen kelâmımı işitecek ve anlayacak makâma nâil oldun."

Şâh Hazretlerinin ona karşı "câhil" diye hitâbı, onu te'dib (*terbiye*) içindi ve kendisinde daha fazla terakkî husûle gelmesi içindi. Nitekim Cenâb-ı Hakk (c.c.) dahi, Habîb-i Ekrem Sallallâhu Aleyhi ve Sellem'e bu âyet-i kerîme'de "esteûzübillah, **Fe'stakim kemâ ümirt**... sadakallâhu'l -azîm."[1] buyurmuştur. Halbuki Resûl-ü Ekrem Aleyhisselâm için bu cihetle adem-i istikâmette (*yanlış yolda*) olduğu için değildir. Cenâb-ı Hakk'ın ulviyyet ve azametine lâyık olan istikâmete (*yöne*) dâvet içindir.

Nakşibend Hazretleri buyudu ki:

---

[1] Bu âyet-i kerime iki yerde geçmektedir. Bakınız geçmektedir.Bakınız: Hûd sûresi (11): 112 ve Şûra sûresi (42): 15 Meali: "Emrolunduğun gibi dosdoğru ol.."

-"Yâ vâiz, bir mürşid bir müridi hidâyete sevkedebilmek için; o mürşidin, o tâlibin Hazreti Âdem'e kadar âbâ-i ecdâdını (*atalarını*) bilmesi lâzımdır. Onlardan, müridin üzerine ârız olan zarar ve menâfii (*yararları*) ve ne gibi hicâb-ı zulmânî ve nûrânî (*karanlık ve aydınlık perdeler*) bulunduğunu bilmesi lâzımdır. Zirâ, müridin zerresi, âb-ı ecdâdının eslâbından (*dölleninden*) meydana gelmiştir. Hangisinde zulmet ve hangisinde nur olduğunu bilmesi gerekir. Bu ilim mürşid için, yevm-ül ahd vel misâk'ın hakâyıkına vukûfiyetinden daha elzemdir. Bu ilim kendisinde olan kimse ancak beni bilir."

Sonra Şâh Hazretleri bir münâcaatta bulunarak dedi ki:

-"Allah'ım, bu hakâyıka vâkıf (*gerçekleri bilen*) asgari (*en az*) üç zâtı her asırda eksik etme. Allah'ım sana hamd-ü senâ ederim."

Vâiz baktı ki, caminin bütün kapıları açılmış ve kapıdan bilcümle ervâh (*ruhlar*) ve enbiyâ, Şâh-ı Nakşibend'in münâcaatına içtimâ (*katılmak*) için geliyorlar.

Şâh-ı Nakşibend Hazretleri münâcaatını ikmâl etti. Câmi-i şerîf kapıları açıldı, halk, büyük bir ders-i ibret alarak, büyük bir sevinçle dışarıya çıktılar.Vâiz dahi Şâh Hazretleri'nin himmet-i âlîleri sebebiyle cehâletten kurtuldu Şâh-ı Nakşibend Hazretleri buyurdu ki:

-"Bu içtimâ ve sohbetten beklenen derece-i teslimiyet ve ittibâ vârid olursa, o kimseyi gerek Kelâmullah'dan ve gerekse ehâdis-i Nebeviyye'den kendisine âit

olan hisseyi anlayacak mertebeye idhâl (*dahil*) edebilirim. Bu bana âit husûsiyetlerdendir Bilcümle mürşid-i kirâm, mûridân ve tâlibîn'in Âdem (a.s.)'dan itibâren sulb-u âbâ ve erhâmına âit hakâyık ve avârızı[1] idrâk ederler. Bunu idrâk etmeyen irşâd makâmından uzaktır."

Resûl-ü Ekrem Aleyhisselâm bir şerefli hadîsinde buyurmuştur ki: "Ümmetimin üzerine bir zaman gelecektir ki; mü'min ve muvahhid olanlar (*Allah'ın birliğine inananlar*), dağ ve tepelere kaçarlar, ibâdetlerini ancak orada îfâ edebilirler."

Beyazîd-ı Bestâmî Hazretleri buyurmuştur ki:

"Ümmet-i Muhammed bu hale mazhar oldukları zaman, insanların helâkına iki nesne sebep olacaktır. Biri âdâb ve terbiyeyi muhâfaza etmeksizin tarîkata intisâb etmeleri, ikincisi günâh-ı kebâirde ısrar etmeleridir. Birinci sebeple dalâlete dûçâr olanlar daha çok olur."

Hafazanallah min terkil edeb (*Cenâb-ı Allah edebi terk etmekten korusun*).

---

[1] Yani Âdem (a.s.)'dan itibâren, daha babalarının sulblerinde ve annelerinin rahimleride iken bile, müridlerinin hallerine vâkıf olurlar.

İMÂMÜ'T -TARÎKA MEVLÂNÂ ŞÂH-I NAKŞİBEND (K.S.) HAZRETLERİ'NİN MENÂKIB-I ÂLÎLERİDİR

Mevlânâ Şâh-ı Nakşibend Hazretleri, on iki yaşlarında iken bulunduğu şehirden ayrılarak seyahata çıktı. Şehrin dışına varmıştı ki, Semerkant diyârından oraya gelmekte olan bir tâcir grubu ile karşılaştı. Tâcirler Şâh Hazretleri'ne dediler ki:

-"Biz sizin beldenize mal alıp-satmağa geliyoruz. Satılık mal bulunur mu?" Şâh-ı Nakşibend Hazretleri buyurdu ki:

-"Alış-veriş usûlünü bilirseniz bizde de mal vardır." Tüccarlar dediler ki:

-"Biz bu işin erbâbıyız, ticâretten anlarız ve biliriz." Şâh-ı Nakşibend buyurdu:

-"Zannedersem ticâret-i hakîkînin ne olduğunu bilmiyorsunuz." Tüccarlar:

-"Hakikî ticâret ne demektir?" Şâh Hazretleri:

-"Ben size hakîki ticâretin ne demek olduğunu söyliyeyim mi? En büyük ticâret ve en büyük kazanç, tevhîd-i hakîkî ve tasdîk-i hakîkîyi kazanmaktır." Tâcirler birbirlerine bakarak dediler ki:

-"Bu çocuğun küçüklüğüne, söylediği sözün büyüklüğüne bakın? Acaba Selâhaddîn'i Semerkandî'nin

işaret ettiği çocuk bu olmasın? Herhalde tarif edilen çocuk bu olsa gerektir." Şâh-ı Nakşibend buyurdu ki:

-"Selâhaddîn'i Semerkandî'nin işaret ve tarif ettiği kimse benim." Tâcirler dediler ki:

-"Sen henüz sâbî ve küçüksün?" Şâh Hazretleri:

-"Benim yaşımın küçüklüğüne bakmayın, Hakk'ın bana ihsân ettiği lütfuna bakınız. Cenâb-ı Hakk bana ulûm-u evvelîn ve'l -âhirîni (*ilmin başını ve sonunu*) ve bilcümle enbiyâ ve mürselîn-i kirâm hazerâtına nâzil olan kütüb-ü semâviyeyi mukaddesenin (*mukaddes semavî kitapların*) ahkâm (*hükümlerini*) ve hakâyıkını (*hakikatlarını*) bildirdi."

Şâh Hazretleri bu sözleri söylerken tâcirlerin kalplerinde dünya telaşı zâil oldu. Ticâret hevesleri gitti. Hatta öyle ki, zaruret miktarınca da olsa ticârete has bir keyfiyet gönüllerinde kalmadı, hepsi gitti. Tâcirler dediler ki:

-"Biz Semerkant'dan çıkarken 'Ticâret maksadiyle gideceğiniz Kasr-ı Ârifân'a varınca, karşınıza ilk çıkan kimse ile konuşun; onun tenbîhâtına ve sözüne bakın. Sizin için mesut olacağınız ticâret, o zâtın sözlerindedir.' denmişti".

Şâh Hazretleri buyurdu ki:

-"Madem ki öyledir neden tereddüt ediyorsunuz? Selâhaddîn'in işaret ettiği kimse benim. Resûl-ü Ekrem Aleyhisselâm, 'Emanete hıyânet etmeyin' diye vasiyette

bulunmuştur. Halbuki sizler, Selâhaddîn'in emânetine hıyânette bulunuyorsunuz, o zât da ekâbir evliyâlardandır." Tâcirler dediler ki:

-"Evet, biz emrinize itaat edip sözlerinizi tutacağız, ne buyurursunuz?" Şâh Hazretleri buyurdu ki:

-"Madem ki öyledir, siz aklınızı ve fikrinizi bana verin ve bütün kalbinizle dinleyin." Şâh Hazretleri tâcirleri bir tarafa oturtup, Sure-i Rahmân'ı tilâvet etti (*okudu*). "Esteîzübillâh, **Senefruğu leküm eyyühe's -sekalân**, sadakallâhü'l -azîm.[1] " âyetine gelince buyurdu ki:

-"Ey dünya ticâretiyle uğraşan kimseler, bu âyet-i kerîme'ye sizler de dâhilsiniz. Cenâb-ı Hakk (c.c.) buyuruyor ki: ' İns ve cin, bir gün gelecektir ki, sizinle ve sizin umûmî hesablarınızla meşgul olurum'. "Bu âyet-i kerîme'nin (*mânâsını*) ve Kitâbullâh-il Ezelî'yi onlara beyân buyurdu. Cemaat tahammül edemeden sekre düştüler (*kendilerinden geçtiler*). Şehire yarım saatlik mesafede tam kırk gün kaldılar. Evliyây-ı kirâm ve mürşidi izâm hazerâtı bu âyet-i kerîmeden medlûl (*gösterilen delillerden*) ve mânâsından çok müteessir olurlar.Kırk gün sonra sohbet ehli müridânından bir kaç kişiyi alarak, Şâh Hazretleri tekrar tâcir misâfirlerin yanına geldi. Mâiyetinde yüz yirmi beş kişi vardı. Yanlarında barad illetine müptelâ (*hasta*) bir de kelp (*köpek*) vardı. Mezkûr mahalle varıldığı gibi Şâh-ı Nakşibend, misâfirlerine bir nazar atfetti. Tümünü, tarîkat-ı âliyenin, hakîkata vâsıl olan zümresinin makâmı-

---

[1] Rahmân Sûresi (55) : 31. Meali: "Ey insan ve cin toplulukları! Sizin de hesâbınızı ele alacağız."

na idhâl ve ilhâk etti. Ve sonra sohbete başladı; yanındaki marazlı kelbe işaret ederek buyurdu ki:

-"Ey cemâat-ı muvahhidîn! Bu mahlûk, insanlar arasında lâ şey (*hiçbir şey*) gibidir. Fakat bunda ehl-i kemâle mahsûs on beş kadar hulk (*ahlâk*) vardır. Meselâ sahibi, onun hayalarından birini kesse de, ba'dehû (*sonra*) yanına çağırsa, kuyruğunu sallıyarak kemâl-i mutâvaat ve teslîmiyetle yine ona gelir. Bu hulk, insanlar arasında ancak havas olan zümrede bulunmaktadır. Bu kelbin ahlâkı ile muvazzaf dokuz kişiyi biliyorum. Fazla yoktur. Ümmet-i Muhammed'in haline bakınız! Ve ahlâkın ne kadar sükût ettiğini düşününüz. Bu kelb, on beş gün yemek verilmeyip de aç bırakılsa, ve sonra bir lokma, sahibi tarafından önüne atılsa, o lokmayı sahibinin yüzüne bakarak, izin verdiğini anlayınca yer. Bunu anlamadan yemez ve yutmaz. Ey muhterem cemâat! Acaba, bu suretle bir kimse, on beş gün aç kalsa da, bundan sonra bir parça taam (*yiyecek*) bulsa, Hakk Teâlâ Hazretleri'ni hatırına getirip, 'Hakk'ın Rızâ ve izni var mıdır' diye düşünecek midir? Asla düşünmez. Açlıktan, o yemeğe olan düşkünlükten, hürmet, saygı ve rızâda her şeyi unutur."

Mevlânâ Şâh-ı Nakşibend Hazretleri'nin müteaddid lâkaplarından biri de Lûtfullah'dır. Fakat bunu hiç kimse bilmiyor; ancak üstad ve mürşidleri (*olan*) Seyyid Emir Kül'al Hazretleri biliyordu. Şâh-ı Nakşibend Hazretleri buyurdu ki:

-"Şimdi, bu yeryüzünde bir kimse vardır ki, lâkabı Lûtfullah'tır. Eğer bu kelbin taşıdığı ahlâk ve bunda

bulunan teslîmiyet hâli ve edebi bir kimsede olsa, o zât, o kimseyi, huzurunda derhal hakîkî tevhîde irsâl eder. Ve kendisini mânevî sahâbeleri (arkadaşları) zümresine ilhâk ve idhâl eder (*eriştirir*). Ve hatta Resûlullah Aleyhisselâm'ın rûhânî şerîfi ile de içtimâ-i dâim makâmına (*sürekli birlikte bulunacağı makama*) idhâl (*dahil*) ve isâl eder."

Şâh-ı Nakşibend Hazretleri ile birlikte gelen cemâatın kalbine "Kimdir bu Lûtfullah, ve nasıl bir zâttır?" diye havâtırlar gelip dolaşmağa başladı. Şâh-ı Nakşibend Hazretleri bunların havâtırına cevap olarak buyurdu ki:

-"Eğer sizler dediğim şekilde hazırsanız, teslîm olursanız, sizin için Lûtfullah hazırdır. Derhal imdâda yetişir."

(Üstâdımız Ebu'l -Bahâ'nın kelâmıdır:)

Eğer Şâh-ı Nakşibend'in buyurduğu ahlâk, yani kelbde bulunan iyi huylar, bir kimsede tekemmül ederse (*toplanırsa*), ol kimseye o mertebeyi buldurmak, Şâh-ı Kül Hazretleri'ne mahsûs değildir. O selâhiyet, bilcümle meşâyıh-ı Nakşibendiyye'ye verilmiştir. Bir kimse validesinin sütünden hâsıl olan şehvet ve arzuyu, mürşidinin dediklerini yapmak suretiyle kırarsa, mürşidinin tarif ve tedbîri üzere mücâhede edip, o arzu ve şehveti mağlup ederse, mürşidi derhal onu, Resûlullah Aleyhisselâm'ın rûhânî şerîfi ile içtimâ ve mülâkâta tahammül edecek bir makâma ref eder (*yükseltir*). Şâh-ı Nakşibend Hazretleri'nin âdet-i hasenesindendir ki, müridâna bir emir verildiğinde, onun kalbine münâsebetsiz bir havâtır geldiği zaman bu âyet-i kerîme'yi tilâvet buyurur idi: "Esteîzübillâh, Ve li-

külli derecâtin mimmâ amîlû ve ma rabbuke bi-gâfilin ammâ yağmelûn. Sadakallâhü'l-azîm.[1] "

Tarîkât-ı âliye'nin ıstılâhâtındandır ki , tâlib-i tarîkat ve tâlîb-i hidâyet olan bir kimse, mutlaka mürşide hakîkî surette teslim olması lâzımdır. Sâniyen, üstâd ve mürşidinin emirlerini sıkı tutması lâzımdır. Velev ki, mürşidin buyurduğu vezâif şer'i şerîfin hilâfına (*şeriata aykırı*) olsa bile, eğer kalbi mutmaîn olmazsa, 'İhtimal ki, mürşidim bana bu emri, filan mesele için vermiştir' diye, beş yüz kadar ihtimâli kalben, mürid düşünmelidir. Eğer beş yüz ihtimâlin dışında ise, hazret-i üstâda kalben sormaya me'zundur (*izinlidir*). Bu da onun itmi'nân-ı kalbi (*kalben emin olması*) içindir. Yoksa hemen itiraza kalksa ve bu hatırına gelse, o mürşid o mürid hakkında bu âyet-i kerîmeyi okur ve onunla irtibâtı keser: "Esteîzü-billâh, **Felem yezidhüm duâî illâ firârâ**, sadakallâhü'l -azîm.[2] "

Zamanımızda ve asrımızda bulunan ihvân ve müridân için kırk adet ihtimâli düşünmek vazifedir. Kırk ihtimal de geçerse arza (*sormağa*) memur ve me'zûndur.

Şâh-ı Nakşibend Hazretleri'nin müridleri ne zaman bir kelp görseler, çok ibretle ondan ders alırlardı. Şâh

---

1 En'âm Sûresi (6): 132. Meali: "İşlediklerine karşılık her birinin dereceleri vardır. Rabbin onların işlediklerinden habersiz değildir."

2 Nûh Sûresi (71): 6. Meali: "Fakat benim çağırmam, sadece benden uzaklıklarını arttırdı Nûh (a.s.)'un kavmini Allah'ın dinine çağırdıktan sonra, kavminin sırt çevirmesine karşı, onları Cenâb-ı Allah'a şikâyetidir.

Hazretleri'nin arkadaşlarından bir gün birisi hâneye gelip, bir lokmayı çalarak ağzında lokma ile giden kelbi görünce; "Yâ mahlûk nasıl çaldın?" diye sû-i zân etti. Hâtıf geldi ki:

-"Yirmi beş saatte dört yüz haramı irtikap edip (*işleyip*), onun ile telezzüz ediyorsun da (*zevk alıyorsun da*), buna nasıl sû-i zân'da bulunuyorsun? Bu, kendisinin rızkını arayıp bulmuştur."

Şâh-ı Nakşibend Hazretleri Semetkantlı misâfirlere:

-"Ticâretinizden memmun oldunuz mu? Böyle bir kazançlı ticâreti yüz senede kimse yapmamıştır. Bir kuyumcu, gümüş ve altından olan bir maddeyi eline alınca, yarım saat uğraşır, temizler ve yabancı maddelerini ayırır, atar. Sizin içinizde olan yabancı maddeler, çok ve Hakk ve hakîkatten sizi uzaklaştıran maddeler ve sebebler fazla olduğundan kırk gün sizi ateşe attım ve Hakk'ın izni ile temizledim. Bu saâdetin ve bu devletin kıymetini bilmeniz ve dâimâ şükürden geri kalmamamız lâzımdır" diye nasîhat ve duâda bulunarak onları memleketlerine selâmetledi.

Cenâb-ı Hakk (c.c.), gerek Şâh-ı Nakşibend Hazretleri'nin, gerekse cümle saâdât-ı kirâm'ın ruhâniyetinden sebkat etmek (*geçmek, ilerlemek*) şerefini cümlemize ihsân buyursun. Âmin... Bi-hürmeti Seyyidi'l -Mürselîn.

HİLKAT-İ İNSAN HAKKINDA MUHTASAR BİR BEYÂNDIR

Cenâb-ı Hakk ve Hallâk-u âlem-i Teâlâ ve Takaddes Hazretleri, mukaddes olan benî beşeri (*insan oğlunu*) dört nesneden halk buyurmuştur:

Nâr (*ateş*), türâb (*toprak*), mâ (*su*), hava.

Nâr; bildiğimiz ateş değildir. Hakîkatını ancak havâs olan ümmet idrâk eder. Nâr'da iki husus vardır; biri nûrânî, diğeri zulmânî'dir. Türâb kısmında ise dört nesne vardır. Üç kısmı zulmânîdir. Hava da iki kısımdır. Biri nûrânî, diğeri zulmânîdir. Mâ da, biri zulmânî, diğeri nûrânî olarak iki kısımdır. Bu dört nesnenin zulmânî olan husûsiyetlerini nefsinde cem etmiş bulunan kimse için kat'iyyen halâsına âit bir ilaç yoktur. Nitekim bunlar küffâr (*kâfirler*) ve müşrikîn (*Allah'a ortak koşanlar*) olanlardır. Bunlarda zulmânî olan hususların kâffesi (*tümü*) mevcuttur. Nûrânî kısımlardan hiç bir hisse ve nasipleri yoktur.

Mü'min ve muvahhidlerde ise, hem nûrânî ve hem de zulmânî kısımlardan izler vardır. İşte benî âdemde, bu nûrânî ve zulmânî evsâf mevcut bulunduğundan Âdem Aleyhisselâm, şecerey-i menhiyyeden ekl etti. (*yasaklanan ağacın meyvasından yedi.*) ve bu yüzden gaflete sevk oldu. Sayılan bu dört nesnenin zulmânî kısmı hâricinde tamamen nûrânî hususlarına sahip kimseler vardır. Onlarda zulmânîlikten eser yoktur. Bunlar havâss-ı ümmet olan ricâllerdir. Havâstan maâda bilcümle ümmet ve muvahhidînde iki sıfat mevcuttur. İşte kendilerinde az

da olsa, mevcut olan evsâf-ı zulmâ-nîyelerinden tamamen tecerrüt etmeleri için mücâdele ve mücâhede lâzımdır. Âdem Aleyhisselâm bu hakîkatı idrâk ettiğinden Cenâb-ı Hakk'a münâcaat etti:

-"Yâ Rab, benim evlatlarımın zulmânî sıfatlarından iki sıfatı izâle et."

Cenâb-ı Hakk (c.c.) münâcaatını kabul etti. Zulmânî evsaftan altı adedinden dördü kaldı; ikisi zâil (*yok*) oldu. Bu kalan sıfat-ı zulmânîden, âdâ-i erbaa (*dört düşman*) türedi. Âdâ-i erbaa, zulmânî dört sıfattan ma'dûdtur (*sayılır*). Bir kimse bu dört unsura âit dört sıfat-ı zulmânîyeden halâs olmayınca, terbiyey-i ahlâka muvaffak olamaz. Nûrânî sıfatlar galip gelip, zulmânî sıfatlar yok olunca, o kimse nerede olursa olsun dalâlet ve şekâvetten korkmaz.

Razakanallâhü halâs minhâ....Âmîn.

MEHMED ZÂHİD-ÜL BUHÂRÎ (K.S.) HAZRETLERİ İLE ZEYNULLÂH-ÜL GUCDUVÂNÎ HAZRETLERİ ARASINDA GEÇEN MÂCERÂ HAKKINDA MENÂKIBDIR.

Zeynullâh-ül Gucduvânî, ulemây-ı müttakînden olup, Kandehar halkına vâiz ve müderris olarak tayin olunmuş idi. Yirmi beş sene bu vazifeye devam etti. Bir kaç sene yatsı namazının abdesti ile sabah namazını edâ etti. Bir gün vaaz ederken Mehmed Zâhid-ül Buhârî'nin züht ve takvâsından bahsetti. Bu esnâda kıble tarafından duvar yarılarak Mehmed Zâhid Hazretleri göründü. Hazret onun yanına gelip buyurdu ki:

-"Yâ veledî! Benim hakkımda terk-i dünya ve zâhid olduğumu söyledin. Dünya esâsen yok olan bir şeydir. Ma'dûn terk edilmez. Ancak mevcûd olan bir şey terk edilir. Bunun için sen bana iftira ettin. Arşurrahmândan, vesâir cemî-i ekvândan (*mevcûd olan bütün şeylerden*) züht olmayanlar, bizce zâhid değildir."

Bu kadar kelam ettikten sonra Mehmed Zâhid-ül Buhârî, ortadan kayboldu. Zeynullah, o günden itibâren saâdete doğru yürüyerek terakkî etti. Mehmed Zâhid-ül Buhârî Hazretleri ile bir daha mülâkâtta bulunmayı arzu ediyordu. İkinci defa olarak, münâsip bir zamanda Mehmed Zâhid-ül Buhârî Hazretleri, Zeynullah'ın yanına gelerek buyurdu ki:

-"Yâ Zeynullah! Mesleğimize intisâb ederek bir hisse kazanmak ister misin?" Zeynullah:

-"Evet" dedi. Mehmed Zâhid Hazretleri buyurdu ki:

-"Memleketimiz meslekdaşlarımla doludur. Onlardan birisinin emrini dinleyip kabul edecek olursan, cümlesi sana yardımcıdır. Ve imdadına koşacaklardır. O kadar ki, o ricâlullah ve meslekdaşlarımdan birisi; 'zevceni hemen talak et' diye emrederse, derhal bırakacaksın. Talak-ı meşrû ve (*insanın*) helâlliğinden ayrılması, Cenâb-ı Hakk'ın en sevmediği bir meseledir. Fakat bu böyle olduğu halde, onlar emrettiler mi, derhal emri icrâ edeceksin. Bilcümle emvâl ve emlâkinden ne varsa hiç bir şey kalmamak şartıyla hepsini terk ve tasadduk edeceksin. Emre tereddütsüz ittibâ lâzımdır."

Bu kelâmın nihâyetinde Resûlullah Sallallâhu Aleyhi ve Sellem Efendimiz'in rûhânî şerîfleri teşrîf buyurarak dediler ki:

-"Vârislerimin emirlerini icrâ ve kabulde, tereddüt göstermek ve adem-i itaatta (*itaatsizlikte*) bulunmak câiz değildir. Zirâ o, bana karşı yapılan tereddüt ve itaatsızlık olur." Sonra, Mehmed Zâhid-ül Buhârî, Zeynullâh'a buyurdu ki:

-"Oğlum! Bu makâm ve meslek son derece ağır ve aynı zamanda mukaddes bir meslektir. Bu meslekten sana bir nasip olabileceğini zannetmiyorum." Bu kelâmdan sonra, Resûlullah Sallallâhu Aleyhi ve Sellem Efendimiz'in rûhânî şerîfleri ile Mehmed Zâhid-ül Buhârî Hazretleri, ortadan kayboldular. Zeynullâh-ul Gucduvânî de "Velehû" denilen bir hâle geldi; geceyi gündüzden ayıramaz bir hâle mâruz kaldı ve bu hâl üzere de dünyadan intikâl etti. Rahmetullâhi aleyh.

Bir kimse, mezkûr meselelerde tereddüt etmeden mürşidine karşı itaat ve itbâ hâsıl olursa o kimse hakkında mürşidin yapacağı irşâd vazifesi için bir mânî kalmaz. Ve derhal irşâd âletlerini üzerine tevcîh edebilir. Bu mesele hakkında Mevlânâ Ebû Ahmed'es Sugûrî Hazretleri müridân ve etbâına dokuz kere sohbette bulunmuştur. Müşârünileyh, Şâm-ı Şerîf'de ulemâ-i muttakînden Abdurrahman el-Kezberî'ye hitâben buyurmuştur ki:

-"Yâ Abdurrahman! İnsan ister istemez can ve ruhunu Azrâil'e teslîm edecektir. İnsan işine gelmediği takdirde zevcesini talik eder (*boşar*). Tabiîdir ki, o zevce başkasına gider. Malını da mutlaka ölürken terkeder. Böyle olacağına, kendi mürşidine teslîm etmek daha hayırlı olmaz mı?"

Fakat Abdurrahman el-Kezberî anlayamadı. Suğûrî Hazretleri kırkbir delâil-i akliye ile müridin mürşidine karşı teslîmiyetinin zarûretinden ve böylesine bir teslimiyyet olmadıkça da mürşidin, mürid üzerinde mânevî bir tasarrufa imkân olamıyacağından bahsetti. Ve nihâyet Abdurrahman el-Kezberî'yi iknâ etti.Kaddesallâhu sırrahum.

İMÂM-I NEVEVÎ (K.S.) HAZRETLERİ'NİN MENÂKIB-I ÂLÎLERİDİR

İmâm-ı Nevevî (k.s.) hazretleri, gerek ehl-i zâhir ve gerekse bâtın, ilim ve irfân itibârıyla meşhur ve ekâbir evliyâlardan biridir. Müşârünileyh hayatta bulunan (*veya vefat etmiş*) zevât-ı âliyelerin ervâhı ile de sohbet ederek onlardan da istifâde ederdi. On dokuz yaşında iken İmâm-ı Şâfî Hazretleri'nin merkad-i şerîfini (*mezarını*) ziyârete gitti. Şâm-ı Şerîf ulemâsından 10 kişi kadar da yanında bulunuyordu. Bu zevât, Osmân-ül Hâdde, Şeyh Bedreddin, Ömer-üs Saffet, Abdurrahmân-üd Dımışkî, Kutbiddin, Ziyâüddin Nevevî, İbrahim-ül Emevî, Abdül-bâki, Ebu'l -Ferec ve Ca'fer-üd Dımışkî idiler. İmâm-ı Nevevî Hazretleri dedi ki:

-"Biz bu seferde ve ziyârette hadd-i lâyık üzere edebe riâyet edeceğiz; bunu itirâf edelim. Bu geliş ve gidişimiz esnâsında mev'iza-i haseneden başka kelâm etmemeye ahd edelim."

Bu suretle yola revân oldular. Yolda Medyen şehri civârından geçerlerken Esad-ül Mağribî nâmında bir zâta rastladılar. Selâm verip aldıktan sonra Esad-ül Mağribî dedi ki:

-"Sizlerin hayırlı bir işe niyet etmiş sülehâ cemaattan olduğunuzu zannediyorum; sizlerden bir muâvenet (*yardım*) beklerim. Bana muîn (*yardımcı*) olacağınız şüphesizdir." İmâm-ı Nevevî buyurdu ki:

-"Sen kimsin ve derdin nedir?" Cevâben:

-"Ben bir seyyâhım, vatanımdan ayrıldım ve uzaklaştım. Akrabalarımla muhâbere edemiyorum (*haberleşemiyorum*); çok garip kalmışım." Ziyâüddin Nevevî dedi ki:

-"Yâ ahî! (*ey kardeş*) müsterîh ol; biz senin akrabalarına ne suretle olursa olsun bir haber ulaştırır, mektubunu göndertiriz.Zirâ müstakim ve mü'min kardeşlerin havâicine yardım etmek lâzımdır. İmâm-ı Nevevî buyurdu ki:

-"Yâ Ziyâüddin! Sabret, yoksa mahcup olacaksın. Sen bu seyyâhın muradını anlamadın ve bunun derdine sen derman olamazsın. Bin sene uğraşsan sen Esad-ül Mağribî'nin derdine derman olamazsın." Sonra İmâm-ı Nevevî, Esad-ül Mağribî'ye buyurdu ki:

-"Yâ Esad-ül Mağribî! Eğer bana tâbî olursan ve vasiyyetimi tutacak olursan, senin vatanına ve akrabâ-i taallükâtına kavuşmana vesile olurum." Esad-ül Mağribî'nin vatandan muradı, yevm-ül ahd vel misâkta olan tevhîd-i hakîkî idi. Akrabâ-i talallükâttan muradı ise, tevhîd-i hakîkîye nâil olan ekâbir evliyâullah idi. Zirâ dünyada imân ve tevhîdin ednâ (*en aşağı*) mertebesinde kalan, gariplerin en garibidir demektir. İmâm-ı Nevevî, Esad-ül Mağribî'nin haline bakarak ağladı ve buyurdu ki:

-"Ben sana sekiz kanat verceğim. Bununla şu âlem-i dünyada uçar ve kendini her türlü felâketten berî kılarsın." Bu arada İmâm-ı Nevevî Hazretleri, kalben Esad'a teveccüh etmekle beraber, nasîhat ve vasiyyetlerini de söylemeye başladı ve buyurdu ki:

-"Yâ Esad! Evvelâ sana lâzımdır ki, her bir umûrunda hakîkî bir akıl üzere hareket etmelisin. Zirâ akıl ve

fikir muvâzenesi (*dengesi*) olmadan hareket edecek olursan, bizim kardeşimiz Ziyâeddin gibi mahçup kalırsın. Söyleyeceğiniz kelâm akla fikre uymalıdır. Sonra sana ve ümmet-i Muhammed'e nâfî (*yararlı*) olan ilmi elde etmelisin; Resûlullah Efendimiz'in istiâze buyurduğu (*Allah'a sığındığı*) ilim olmamalıdır. Zirâ ondan hidâyet hâsıl olmaz. Bilakis dalâlete (*sapıklığa*) sebep olur. Üçüncü olarak sana sabır ve teennî (*ileriyi düşünerek dikkatli davranma*) ve sekîne (*sakinlik*) lâzımdır. Zirâ sabırsızlık, senin altmış senede kazandığın ilim ve fezâili kaybeder. Dördüncü olarak lâzımdır ki; her bir şeyin üzerinde tefekkürde bulunmalısın (*derinliğine düşünmelisin*) ve ibretle (*ders alarak*) bakmalısın. Beyhûde ve kendi kendine hiçbir mahlûk ve mevcûdun meydana gelmesi asla mümkün değildir. Onu icâd eden Hâlik'ın (*Yaradanın*), bir maksadı vardır ve onu binlerce hikmetin muktezâsı (*sebebin gereği*) yaratmıştır. Bunu böylece düşünmelisin. Bu dört nasîhat, seni, âdâ-i erbaa'nın (*dört düşmanın*) tasarrufundan (idaresinden) kurtarmağa sebeptir. Bundan başka dört nasîhat daha söyleyeceğim: Birincisi; bütün mal ve harekâtında şeriatın gösterdiği şekilde hareket et ve ona uygun olanını yap; Cenâb-ı Hakk'a karşı imân kuvveti üzere ol. İkincisi; ulemâ ve meşâyih-i kirâm hazerâtının yanında âdâba (*edebe, terbiyeye*) riâyet et, âdâba muhâlif oturma. Eğer âdâba riâyetsiz isen, asla yanlarında oturma. Dördüncüsü; nefis ve şeytanın kalbine ilkâ ettiği (*soktuğu*) havâtıra karşı dâimâ muhâlif kal ve onu muhâlefetle karşıla." Esad-ül Mağribî dedi ki:

-"Bu son dört nasîhatı tutamazsam ne yapayım?" İmâm buyurdu ki:

-"Halk ile dâimâ hüsn-ü muâşeret üzere (*tatlılıkla*) geçinmeğe gayret et, (*onlarla*) mücâhededе bulunmaman (*dalaşmaman*) lâzımdır."

İmâm-ı Nevevî Hazretleri'nin son vasiyetinden anlaşıldığına göre, hüsn-ü muâşeret, pek büyük bir hulku hasenedir (*iyi ahlâktır*) ve bundan böyle ihvân-ı din (*din kardeşleri*) ile içtimâ (*bir araya gelmek*) ve sohbet için mutlaka dokuz şart lâzımdır:

1. Bir yere davet olundu mu, o mecliste asla muhâlif-i şerîa (*şeriata aykırı bir şey*) olmamalıdır. Eğer şerîata muhâlif hâl varsa, oraya icâbet etmemelidir (*gitmemelidir*). O davete icâbet etmek haramdır ve hem de o haram olan cemiyette yemek içmek var ise, oraya karın doyurmak maksadı ile gitmemelidir. Her ne kadar davete icâbet sünnet ise de, eğer orada şarap ve yemekten maâdâ (*başka*) bir maksat yok ise orada hiç bir istifâde yoktur ve meclisten fayda hâsıl olmaz.

2. Esnâ-i taâmda (*yemek sırasında*) âdâb-ı şerîaya riâyet etmektir (*şeriat adabına uymaktır*). Sünnet-i seniyyeye riâyet edilmelidir.

3. O mecliste münkirâttan (*inkârdan*) ve mâlâyâniden (boş sözlerden) içtinâp etmek (*kaçınmak*) lâzımdır. Eğer orada yalan, gıybet v.s. var ise, imânı olanları bundan men etmeli, nasîhatta bulunmalıdır.

4. Meclisin bir reisi olmalıdır. Meclis in'ikâd (*oturum*), bir nizâm ve intizâm üzere olmalıdır. Meclise sirâyet edecek derecede gam ve kasâvet sahibi kimse oturma-

malıdır. Mümkün oldukça, mev'iza-i hasene (*güzel öğütlerden*) ve hikâye-i sâlihînden (*salih kimselerin hikâyelerinden*) bahsetmelidir.

5. O mecliste umûr-u dünya (*dünya işleri*) ve husûsât-ı maîşetten (*geçimle ilgili şeylerden*) bahsedilmemelidir. Zirâ o, meclisin yeri değildir.

6. Davet sahibinin o davetten muradı ne ise, onu iyi anlayıp mükemmel surette ihtimama ve cevap vermeye gayret sarf etmelidir. Ancak o mecliste onun arzusundan ziyâde diğer kimsenin arzusuna bakmamalıdır.

7. Kalbinde bir dert ve sıkıntısı olan, o meclise gitmemelidir.

8. Meclisi ve sohbeti üç ya da beş saatten ziyâde uzatmamalıdır. Zirâ, ziyâde olursa söze mâlâyânilik ve muhâlif-i şerî'a karışır.

9. Meclisin dışında (*sonunda*), o mecliste sâdır olan hilâf-ı şerî'a kelâm ve edep için, yirmi beş kere istiğfâr etmelidir. Sonra birkaç âyet-i kerîme okumalıdır. Tilâvet-i Kur'ân, mâlum olduğu vechile bağışlanmalıdır.

Eğer mecliste bu dokuz şarta riâyet edilirse, İmâmü't -Tarîka Hazretleri'nin tarîkatına "es -sohbetü velice fi'l -cemiyet" kelâm-ı şerîfinin sırrına mazhâr olurlar. Fakat bu şerâit mevcûd olmadan yapılan meclis ve cemiyetten bir hidâyet ve fazîlet hâsıl olmaz.

Razakanallâhu sohbete'l -hakîka. Âmîn.

İMÂM-I A'ZAM EBÛ HANÎFE (R.A.) HAZRETLERİ İLE DÂVUD-U TÂÎ (K.S.) HAZRETLERİ ARASINDAKİ SOHBET

İmâm-ı A'zam, Kûfe şehrinde iken maiyetinde bulunan Ebu'l -Fudalâ, Dâvud-u Tâî, Ebû Rebî-ul Hâşim, Ebû Süleymân-ı Dârânî, Ebû Ca'fer-ül Hattâr, Kaddese İbrahim Hazretleri ile birlikte seyahata çıktı. Bu zevât-ı kirâm'ın hepsi de ricâlullahtandı. Bunların hâricinde sâir ulemâ da vardı ki, bunlar da yirmi beş kişi kadarlardı. Yolda yedi kişiye rastladılar. Bu gelenler meğer İmâm-ı A'zam (r.a.)'dan ilim tahsili için geliyorlarmış. İmâm-ı A'zam bunları şahsen tanıdı. İmâm bunlara buyurdu ki:

-"Evlatlar ne cânibe (*tarafa*) gidiyorsunuz?"

-"Biz İmâm-ı A'zam'ın meclisine, ondan ilim tahsili için gidiyoruz." İmâm bunların hangi ilimden okuyacaklarını sordu. Herkes durakladı ve sonra muradlarına göre cevap verdiler. İmâm buyurdu ki:

-"Ben size bir âyet-i kerîme okuyayım da dinleyin, belki maksûdunuza nâil olmanıza mukaddeme (*başlangıç*) olur. 'Esteîzübillâh, ...**Faddalallâhu'l -mücâhidîne *bi-. emvâlihim* ve *enfüsihim* (*ale'l -kâidîne* dereceten)**...ilâ âhiri'l -âyeh... sadakallâhü'l -azîm.[1] "

İmâm, Dâvud-u Tâî Hazretleri'ne dedi ki:

---

[1] Nîsâ Sûresi (4) : Meali : "..Allah, mal ve canlarıyla cihad edenleri, mertebece, oturanlardan üstün kılmıştır..."

-"Bu âyet-i kerîme'nin tefsirini size havale etmeği münasip görüyorum,buyurunuz." Dâvud-u Tâî buyurdu ki:

-"Bir kimse, Seyyid-i Mürselîn Hazretleri'nin bir sünnetini icrâ ederse, ol kimse , o sünneti icrâ etmeyen kimseye göre mücâhid sayılır. Bir kimse saniye ve hatta bir lâhza âdâ-i erbaa'ya karşı müdâfâya girişirse, ol kimse kırk sene din düşmanları ile küffarla mücâdele eden kimseden yirmi beş derece efdâl (*üstün*) olur." İmâm-ı A'zam dedi ki:

-"Yâ İmâm! Sen bu hükmü nereden alıyorsun?" Dâvud-u Tâî cevâben:

-" **'el -cihâdü'l -muttasilu ale'l -a'zam min cihâdi'l -münfasıl**[1] ' bu hadîs-i merfû'dan ahzederek (*alarak*) söylüyorum. Cihâd-ı muttasıldan murâd-ı Nebevî, âdâ-i erbaa'ya karşı cihâd etmek demektir. Resûl-ü Ekrem Aleyhisselâm'ın bir diğer hadîs-i şerîfi de vardır ki; **'Racağnâ min cihâdi'l -asgar ile'l -cihâdi'l -ekber,** sadakarasûlullâh[2] ', bu hadîs-i şerîf, Mekke-i Mükerreme feth edilip, Medine-i Münevvere'ye azîmet olunurken (*geri dönülürken*) buyurulmuştur. Küffârın kesâfeti ve adâvetin mertebe (*kâfirlerin çokluğu ve düşmanlıklarının derecesine*) ve şiddetine göre, onlarla cihâd etmekteki fezâil (*faziletler*) ve ulviyyet ayrı olur. Küffârda olan şirk ve küfre karşı olan düşkünlük ve onların mü'minlere karşı adâvetinden (*düşmanlığından*) âdâ-i erbaa'nın adâveti, yedi

---

1 Bu merfû hadîs'in kaynağını tesbît edemedik.

2 İmâm-ı Gazâlî, İhyâu Ulûmi'd -Dîn, Kahire Tarihsiz, III, 7 ve 66.

yüz bin derece fazladır. Binâenaleyh, âdâ-i erbaa'nın kuvvet ve şevkini kırmak niyetiyle bir kimse on kere 'Lâ İlâhe İllallah' derse, bundan gafil olan kimseye nisbetle mücâhittir. Mukâvemet ve müdâfâsı arttıkça mertebe-i cihâd ve kudsiyeti artar."

Bu suretle sohbet devam ederken, Ebû Saîd-ül Enberî nâmında bir zât geldi ve selâm verdi. Ebû Saîd, İmâm-ı A'zam'a dedi ki:

-"Yâ İmâm! Bir müşgül mesele için size geldim. Zirâ burada ve Basra'da bulunan ulemâ beni size gönderdiler." İmâm-ı A'zam meseleyi sordu. Ebû Saîd dedi ki:

-"Ben birisine bu gün çok içerledim ve ona kızdığımdan 'sen cehennemin cübbü'l -hüzün denilen köşesinde duruyorsun, öyle değilsen benim helâlim boş olsun' dedim ve yemin ettim." İmâm-ı A'zam:

-"Sen misin yemin eden?" diye sordu. Ebu Saîd:

-"Evet benim" dedi. İmâm-ı A'zam, Dâvud-u Tâî'ye nazar etti ve dedi ki:

-"Eğer size bu mesele gelmiş olsa idi, nasıl cevap verir ve nasıl hallederdiniz; talak (*boşama*) olur mu, olmaz mı?" Dâvud-u Tâî buyurdu ki:

-"Meselenin halli çok kolaydır, hiç müşgül değildir. Saîd-ül Enberî helâlinin yanına dönsün , talak lâzım gelmez." İmâm-ı A'zam:

-"Bu fetvâyı hangi hikmete müstenîden veriyorsun, delilin nedir?" dedi. Dâvud-u Tâî buyurdu ki:

-"Cennet ve Cehennem âhirette olduğu gibi, aynen bu dünyada da her ikisinin zuhûriyeti vardır. Önümüzde olan, cennet ve cehennemde olan kimseleri bilmez değiliz. Bakarım, o kimse hangi evdedir. Ona göre hüküm veririm"

İmâm-ı A'zam, Saîd-ül Enberî'ye buyurdu ki:

-"Ben derim ki, talak yoktur. Merak etme, ettiğiniz yemin dahi yerinde ve doğrudur. Seksen bin hulk-u zemîme (*kötü ahlâk*) sahibi olan kimse, o ahlâktan tezkiye oluncaya (*temizleninceye*) kadar nâr-ı cehennemdedir. Cenâb-ı Hakk (c.c.) Hazretleri'nin el -Kahhâr ism-i celîlinin tecellisi altındadır. Belki o kimse ahlâkından tezkiye olmamış olur." Dâvud-u Tâî buyurdu ki:

-"Ahlâk-ı zemime'den tamamen tezkiye olan yüz yirmi dört bin kimsenin isimleri ve bunlara âit defter gözümün önündedir. Baktım ki, o kimse onların içinde değildir. Bu sebebten anladım ki, cübbü'l -hüzün'dedir." İmâm-ı A'zam dedi ki:

-"Yâ Dâvudu Tai, yâ hazret-i üstâz! Meclisinize gelmem için izin verir misiniz?"

-"Buyurunuz, arzu ettiğiniz zaman gelebilirsiniz." İmâm dedi ki:

-"Yâ Dâvud! Seyyid-i Kâinât, nâr-ı cehennemden istiâze buyurmuştur. Madem cehennem burada ve dâr-ı dünyada mevcûddur, bu duânın mânâsı ne olur?"

Cevâben;

"Nâr'dan maksat, Hakk'ın huzurundan uzaklaşmak, cennetten maksat dahi yakınlaşmaktır. Nâr'dan istiâze etmek, 'beni huzur ve rahmetinizden uzaklaştırmayın' demektir. 'Cennet' dediği zaman 'kurbiyyet (*yakınlık*) ihsân et' demektir."

Dâvud-u Tâî Hazretleri'nin buyurduğu gibi, Sultânül Ârifîn Hazretleri de buyurmuştur.

Ahlâk-ı zemîmeden velev ki, on adet hulk olsun, onu taşıyan kimse cehennem içindedir. Cehennemde olan kimse ile, onun arasında hiç fark yoktur. Demek ki, bir kimsede ahlâk-ı zemîme varken cennetten "limâ câe min Nebî" olan şeriatten zevk almaz. O kimse, aynı tâuna tutulmuş kimseye benzer. Cehenneme düşen kimse nasıl ondan kurtulmaya çalışırsa, aynı surette cehenneme müstehak olan ahlâkın izâlesi (*yok edilmesi*) için de, mürşidin gösterdiği tezkiye (*temizlenme*) için çalışması ve cihâd-ı ekber için mücâhede etmesi gereklidir.

Bir kimsenin, kendi cihâd ve tedbiri ile, kötü ahlâkından kurtulması imkân hâricindedir. Kur'ân-ı Azîmüşan'dan anlaşılan hüküm budur. Ahlâk-ı zemîme ateş parçası demektir. Çok ehemmiyetle bununla cihâd lâzımdır. Bir kimsede ilim ve irfân ne kadar olursa olsun, o ahlâk-ı zemîme o kimsede oldukça hiç kıymeti yoktur ve

öyle kimselere de âlim, fâdıl, ârif denilmez. Bu ahlâktan kurtuluncaya kadar lâzım olan ilim, Resûl-ü Ekrem Aleyhisselâm'ın bu hadîs-i şerîfinde buyurduğu ilimdir: "**Allahümme, İnnî eûzübike min ilmin lâ yenfeu**, sadakarasûlullâh[1] " Kur'ân-ı Azîmüşşân'da yirmi beş adet âyet-i kerîme vardır ki, bu âyetlerden ahlâk-ı zemîme'den halâs için mücâhedenin lâzım olduğu anlaşılıyor. Bir kimsenin bu ahlâk-ı zemîme'den tathîr olmadan (*temizlenmeden*) hacca gitmesinde hiç bir menfaat yoktur. Arafat'a çıktığında ve sâir mubârekelerde durduğunda, Cenâb-ı Hakk günah ve kusurlarını af eder, fakat o, günah ve kusûrunu yaptıran sebep bâkîdir. Avdetten sonra belki evvelkinden ziyâde günah işler.

Cenâb-ı Hakk, cümlemizi ahlâk-ı zemîme'den tathîre vesile olan esbâbına muvaffak etsin. Âmîn, bihürmeti Seyyidi'l -Mürselîn.

---

[1] Müslim, câamiu's ;Sahîh, İstanbul 1992, Zikir 73 (III, 2088); Ebû Dâvud, Sünen, İstanbul 1992, Da'vât 68 (V, 519); İbn Mâce, Sünen, İstanbul 1992, Mukaddime 23 (I,92) ve Da'vât 2 (II,1261); Ahmed b. Hanbel, Müsned, İstanbul 1992, II, 167, 198, 340, III, 192, 255, 283; IV, 371, 381.

SULTÂN-ÜL ÂRİFÎN BEYÂZID-I BESTÂMÎ (K.S.) HAZRETLERİ'NİN YAHYÂ el -BUHÂRÎ HAZRETLERİ'Nİ İRŞÂDI

Bestâmî Hazretleri zamanında Buhârâ'da, ekâbir ulemâdan, Yahyâ isminde bir âlim vardı. Bu zât kendisini görmediği halde Beyâzıd-ı Bestâmî Hazretleri'ni sever ve onu her hâlükârda görmeyi arzu ederdi. On beş sene kadar kalbinde ona karşı muhabbet besledi. Aradan bir zaman geçti ki, Bestâmî Hazretleri, Buhârâ'ya teşrîf etti. Buhârâ ulemâsı ona haset ederek, onu Buhârâ emirine şikâyet ettiler ve memleketten kovulmasına emir ve müsâade aldılar. Yahyâ da, Bestâmî'yi şehirden çıkarmaya memur olanlardan biri idi. Fakat Yahyâ, bu zâtın kim olduğunu bilmiyordu. Birkaç arkadaşı ile birlikte onu şehirden dışarı çıkardılar.Yahyâ,Sultân-ül Ârifîn'in sırtına bu ara üç sopa vurdu. Şehrin dışında Sultân-ül Ârifîn, Yahyâ'ya dedi ki:

-"Bir elma versem kabul eder misin?" Yahyâ:

-"Senin gibi bir zındığın hediyesini asla kabul etmem." Bestâmî:

-"Senin ahbâbından gelen bir hediye olsa yine de mi kabul etmezsin?" Yahyâ :

-"Sevdiğim kimselerin hediyesi sende mi bulunur? İşte böyle olur-olmaz lâkırdıların için seni memleketten çıkarıyoruz." Bestâmî dedi ki:

-"Ben bir Kur'ân tilâvet edeyim dinle." Yahyâ:

-"Kur'ân'ı dinlemek vâciptir, ama senin gibi zındıkların okuduğu Kur'ân'dan ne gibi istifâde umulabilir?" Bestâmî Hazretleri Eûzü Besmele ile şu âyet-i kerîme'yi okudu: "Esteîzübillah, **ve küllin derecâtün mimmâ amilû vemâ Rabbüke biğâfilin ammâ yağmelûn**, sadakallâhü'l -azîm.[1]" O zaman Yahyâ'nın kalbine geldi ki: "Acaba Beyâzıd-ı Bestâmî bu zât olmasın" ve dedi ki:

-"Sen kimsin?" Bestâmî dedi ki:

-"Abdullah'ım". Yahyâ yine sordu:

-"Nerelisin?" Bestâmî Hazretleri:

-"Bestam'danım" deyince, o saat Bestâmî Hazretleri'nin ayaklarına kapandı; fakat Yahyâ el -Buhârî ayağa kalkıncaya kadar, Bestâmî Hazretleri ortadan kayboldu ve Yahyâ'nın içine iki ateş düştü. Biri aşk ateşi, diğeri de teessüf ve nedâmet (*pişmanlık*) ateşi idi. 'Neden ben bu zâta bilmeden eziyet ettim?' diye çok müteesir oldu ve öylece memleketine dönmeden Bestam'a teveccüh ederek (*yönlenerek*) yola koyuldu. Huzura vâsıl olunca Bestâmî Hazretleri buyurdu ki:

-"Yâ Yahyâ! Memleketinizden beni kovarken hatırına ne geldi?" Cevâben:

---

1 En'âm Sûresi(6): 132. Meali: "İşlediklerine karşılık her birinin dereceleri vardır, Rabbin onların işlediklerinden habersiz değildir."

-"Yâ Seyyidî! Sizce de mâlum olduğu gibi, bu adam Bestâmî olsa bile kovarım demiştim." Bestâmî Hazretleri:

-"Doğru söyledin", sonra buyurdu ki, "Yâ Yahyâ! Sen sırtıma üç sopa vurdun, buna karşı sana mükâfaât yapmalıyım." Yahyâ dedi ki:

-"Mükâfaât şanınıza lâyık surette olmalıdır." Sultân-ül Ârifîn buyurdu ki:

-"Sana birinci sopa için dünya ve mâfîhâdan (*içindekilerden*) zâhid olman, ikinci sopa için âhiretten zâhid olman, üçüncü sopa için de bu zühdün sana dâimî olması, bu makâmın senin için değişmemesi için vesîle olurum."

Bu suretle, mükâfaâttan sonra ona mücâhede yolunu gösterdi ve Yahyâ el -Buhârî hazretleri hakîkata vâsıl olup, Bestâmî hazretleri'nin hulefâ ve mukarrebîn zümresine dâhil oldu.

Kendilerine karşı terbiyesizlik yapanlara ekâbir evliyâullah hazretleri'nin muâmele ve mukâbelesi böyle olur.

YÂKUB-UL ÇERHÎ HAZRETLERİ HAKKINDA

Silsile-i Meşâyih-i Nakşibendiyye'den olan Yâkub-ul Çerhî Hazretleri, bundan sekiz yüz sene kadar evvel yaşamıştır. Âilesi tarfından kırk sene mütemâdiyen eziyet ve tenkitlere hedef olmuştur. Âilesi, dâima, 'papaz, kâfir adam' diye eziyet ederdi. Mübârek zât da ona hiç mukâbelede bulunmazdı. Dâimâ iyilikle mükâfâtlandırır ve bu hâl ile vakit geçirirdi.

Bir gün âilesi, "ben bu adamla geçinemiyeceğim", diye kendisine zehir verdi. Hazret de zehiri bilerek içti. Yarım saat sonra , vefâtına yakın Resûlullah Sallallâhu Aleyhi ve Sellem Efendimiz'in yüz yirmi dört bin enbiyây-ı izâm hazerâtı ile birlikte teşrîf ettiklerini gördü. Resûlullâh Efendimiz:

-"Yâ Yâkub! Rabbü'l-Âlemîn'den murâdın var ise dile, bizler de âmin diyeceğiz" buyurdu. Yâkub Hazretleri de:

-"Yâ Râb! Kendi hakkımda bir isteğim yoktur, hâcetim yoktur. Bana eziyet ettiği ve hakârette bulunması ve hattâ ölümüme kastetmesi sebebi ile imânsız gidecek olan hâtunun affını dilerim" demesi ile kabul cevâbını alınca:

-"Yâ Râb! Bu inâyetin azdır. Bana ihsân ettiğin kırk senelik kutupluk inâyetini ve rütbeyi o hâtuna da ihsân buyurmadıkça kabul etmem. Ona kutupluk pâye ve

makâmını ihsân et ki, yüzbinlerce kullarını hidâyete eriştirsin" demesi ile buna da muvâfık cevap aldı.

Ol saatte âilesinin kalbi açılıp, kendisinin ebedî cehennemlik ve imânsız surette âhirete intikâl edeceğini ve kocasının duâsı ile kurtulduğu ve bu kadar mânevî ihsânâta onun yüzünden mâruz kaldığını görünce, mahcûbiyetinden, "Ben buna ne yaptım, bu bana ne ihsân etti. Bu sırrın hikmetini kimse bilmeyip, eceliyle öldü sanacaklar" diye türlü türlü mülâhazalar sebebi ile kalbi parça par-ça oldu ve kocasından evvel vefât etti.

Bu sırrın ve hikmetin hakîkatını hiç kimse bilmeyip, karı ve kocayı beraber defnettiler. Bir kaç gün sonra Hazret'in hulefâları kabrini ziyâret ettiler.

-"Yâ Hazret-i Üztâz! Kırk sene kutupluk makâmında vâzife gördünüz, yüzbinlerle ümmeti hidâyete sevkettiniz. Cenâb-ı Hakk bu müddet içinde ne gibi amelinizden râzı oldu? Bizlere tavsiye et de, ona göre amelde bulunalım" demeleri ile hâtıf üzere:

-"Evlatlarım! Kırk sene kutupluk ve mürşidlik yaptım, bu kadar ümmeti hidâyete sevk ettim, bu amellerden dolayı Cenâb-ı Hakk (c.c.) bana nazar-ı iltifâtta bulunmadı. Şayet kâtil, acûze âilemi affetmemiş olsaydım, bu kutupluk ve mürşidlikten azl olunup, cehenneme müstehak olacaktım. Aman evlatlarım en büyük tavsiyem, mazarratta gayr-ı tahammül (*kötülüklere tahammülsüzlük*), kötülük edene iyilikten başka, Allah (c.c.) ibâdeti kabul et-miyor Kötülük edene iyilik yapmıyan kimse kırk sene Ravza-i Mutahhara'da, kırk sene de Beyt-i Şerîf'te dünya

kelâmı söylemeden ibâdette bulunsa, melekler adedince sevâplar işlese ve binlerce hacc-ı şerîf edâ etse, Allah kabul etmiyor. Sebebi ise; kötülük gördüğünüz kimsenin kalbini kırmaktır. Şayet iyilik yapılmazsa, o kimse de (*kızgınlığından, câhilliğinden*) 'Allah, nâ mevcuddur = yani Allah yoktur' diye, nefis ve şehvete mahkûm oluyor. Kalp kıran kimsenin günahı, Beytullah ile Ravza-i Mutahhara'yı yıkmaktan ve zinâ ve türlü türlü fenâlık yapmaktan daha ziyâde olduğu hususunda saâdât ve evliyâ-i kirâmın ittifâkı vardır. Bunun affında evliyâ âcizdir. Mahzâ, Al-lah'ın merhametine kalıyor."

Bir kimse gadap (*öfke*) geldiğinde, beş dakika sabredip karşısındakini affederek, iyilikle mukâbelede bulunsa, Hazret-i Âdem'den şimdiye kadar ne kadar insanın ibâdeti varsa, onların, sevâba müstehak kabul edilmiş amelleri miktârınca, Cenâb-ı Hakk (c.c.) ona sevâp verir. "Sâbirînlere (*sabredenlere*) bi-gayr-i hesâb (*hesabsız*) ecir (*sevâb*) vereceğim" diyor. Bu sebeple sizlere tavsiyem ve son vasiyetim, bu meseleye gâyet ehemmiyet vererek mücâhededе olmanızı Cenâb-ı Hakk'tan temenni ederim.

ASRIMIZIN EKÂBİR RİCÂLULLÂHINDAN MEVLÂNÂ NİYÂM MÂLİK-ÜL GUCDUVÂNÎ HAZRETLERİ VE MUHİDDÎN-İ MERDÂNÎ (K.S.) HAZRETLERİNİN MENÂKIB-I ÂLÎLERİ

Niyâm Mâlik-ül Gucduvânî hazretleri asrımızın ekâbir ricâlullah hazerâtından en yüksek tabakada bulunan bir zât idi. Yüksek tabakadan murad, Resûl-ü Ekrem Aleyhisselâm ile aralarında bir lâhza hicâb (*perde*) vâki olmaması demektir. Bir lâhza hicâb vâki olduğu takdirde, nefislerini efrâd-ı ümmetten hâriç addeden zevât-ı kirâm demektir; ve ne zaman arzu ederlerse, Resûl-ü Ekrem Aleyhisselâm ile mükâleme eden zevâttır.

Evliyây-ı kirâm'dan bir kısmı vardır ki, Resûl-ü Ekrem Aleyhisselâm'ı rü'yet (*görme*) şerefine nâil olmuş iseler de, mükâleme şerefine nâil olmaz ve o makâm kendilerine hâsıl olmaz. Niyâm, bu iki makâm-ı âlîyeye de nâil olan ricâlullahtan idi.

Resûlullah Aleyhisselâm ile bin dokuz yüz kere görüşmüştür. Bu zât âhirete intikâli yaklaştığı zaman Cenâb-ı Hakk'a, "Yâ Afuvvu" kelimesi ile ve bu ism-i celîlin zikri ile münâcaata başladı. Bu im-i celîl ile yirmi dört bin kere Hakk'a niyâz ve teferrû buyurdu. Her bir ism-i celîlin zikri üzere, Cenâb-ı Hakk (c.c.) ümmet-i merhûmenin âsî ve mücrim kimselerinden binlerce kimseyi âzâd buyurdu. Niyâm hazretlerinin, müddet-i ömründe, ümmet-i merhûme'nin halâs (*kurtuluşu*) ve selâmeti için ifâ buyurduğu (*yaptığı*) hidemâtın (*hizmetlerin*) haddi hesabı yoktur. Ancak son nefeslerindeki hizmeti ile yüz binlerce ümmet-i Muhammed'in halâsına vesîle olmuştur. Bu hizmet, avâ-

mı ümmet için sâdır olan bir hizmettir. Bu münâcaattan sonra, Seyyid-i Kâinât Aleyhisselâm kendisine emir buyurdu:

-"Ümmetimin, gadab-ı nefsânîden halâs olması için münâcaatta bulun!" Niyâm hazretlerinin kalbine bir hâtır vârid oldu: "Acaba, Resûl-ü Ekrem Aleyhisselâm, ümmetinin gadab-ı nefsâniden kurtulmasını, sâir ahlâk-ı zemîmeden halâsından daha mı ehemmiyetli olarak tavsiye buyuruyor; bunun sebeb-i hikmeti nedir?" Resûl-ü Ekrem Aleyhisselâm derhal hâtıra cevâben buyurdu ki:

-"Gadab-ı nefsânî, bilcümle ahlâk-ı zemîmenin sebebi ve vâsıtasıdır. Ahlâk-ı zemîme, bir kimsenin kalbindeki nûr-u imânı ve nûr-u islâmı söndürmek için gadab-ı nefsâniyeyi delil ve vâsıta kılar. İnsanın kalbinde, yani sadrında beş makâmât vardır ki, bu beş makâmâtta nûr-u imân ve islâm karar bulur. Kalb, sır, sırrü's -sır, ahfâ, ahfa'l -hıfâ. Bunlara letâif-i hamse derler. Bu makâmata, ahlâk-ı zemîme, gadab-ı nefsânî delil ve vâsıta olmaksızın yerleşmez. Bu sırlar dünyasının kapılarını ahlâk-ı zemîme'ye açan gadab-ı nefsânîdir."

Binâenaleyh, Resûl-ü Ekrem Aleyhisselâm ehemmiyetine binâen, münâcaatta bulunmasını tavsiye buyurmuştur. Bu makâmâtın birisine hulk-u zemîm temellük (*yerleşir*) ve temerküz ederse (*kaplarsa*), ol kimsenin üzerinde islâmiyet şerefinin üçde biri, zâil (*yok*) olur. Hafazanallâh.

Muhiddîn-i Merdânî (k.s.), Mevlânâ eş-Şeyh Emânullâh-i Hayderî Hazretleri'ne sual buyurdu:

-"Yâ Seyyidî! Tarîkât-ı Âliye'ye mensûb olan ihvân ve müridân için kalpleri yakazâta davet etmede (*uyandırmak için*) en birinci sebep ve âmil ne olabilir? Zikrullah mıdır, salâvât-ı şerîfe'ye devam etmek midir? Bu suretle, Muhiddîn-i Merdânî, bütün ibâdet çeşitlerini zikretti ve müridân için nâfî (*yararlı*) ve câlib-i feyz ve inâyet (*feyiz ve lûtuf çekme*) hangisinde daha fazla olur?" buyurdu. Şeyh Emânullâh-i Haydarî cevâben:

-"Yâ Muhiddîn, bir kimse yedi sene halvet etse (*yanlız yaşasa*) ve zikrettiği envâ-i (*çeşitli*) ibâdetin kâffesi (*tümü*) ile âmil ve meşgul olsa, ricâl-i asır ve selef-i sâlihîn hazerâtının menâkıb ve zikr-i âlîleri olan (*geçmiş ve yaşayan ricâllerin anıldığı ve menkibelerinin okunduğu*) bir meclis-i şerîfe yedi gün devam eden kimsenin rûhen ve mânen istifâde ettiği fuyûzât (*feyizleri*) ve inâyeti (*lûtf-u ihsanı*) alamaz. Onun istifadesi, yedi sene halvette zikirle meşgul olan kimsenin istifâdesinden büyüktür. Zikrü'l -evliyâ ve selef-i sâlihîn, sebebü'n -nüzûli'r -rahmeti (*evliyâ ve geçmiş büyüklerin anılması, rahmet inmesinin sebebidir.*)"

Bu kelâm-ı âlîleri ile, zikru'l -evliyânın nâfî ve kalplerine rahmet-i ilâhiyyenin nüzûlüne en birinci sebep ve âmil olduğuna dâir cevap buyurdu.

Hakk Teâlâ Hazretleri, yeryüzüne rahmette bulunmayı ve yağmur yağdırmayı murad buyurduğunda, bulutu vâsıta kılar. Bunun gibi evliyây-ı kirâm hazerâtının zikri de, tâlibîn ve müridîn olanların kalplerine rahmet ve inâyet yağmurunun yağmasına sebep kılınmıştır. Müridân için asıl istifâde, sohbet ve içtimâdadır. Bu kelâmı teyit

eden İmâmü't -Tarîka Şâh-ı Nakşibend (k.s.) Hazretleri de "Tarîkatüne's -sohbetü ve'l -huzbü'l -cem'ıyyeti" buyurmuştur. Burada mezkûr olan sohbet ve içtimâdan, Şâh Hazretleri'nin maksâd-ı âlîleri ise, evliyâ ve selef-i sâlihîn-i kirâm hazerâtının ahvâl (*halleri*) ve mekârim-i sıfattan (*keremleri, cömertliklerinden*) bâhis eden menâkıb ve hikâyâtı zikretmek demektir.

Mevlânâ eş-Şeyh Emânullâh-i Haydarî Hazretleri buyurdu ki:

-"Mürid ve tâlib-i tarîkat olan kimsenin, usûl ve âdâb-ı tarîkata muhâlefet etmesi (*tarîkat edeb ve usullerine aykırı davranması*), kebâirden (*büyük günahlardan*) sayılır. Tâlib-i tarîkatın, âdâb-ı tarîkata veya usûl-ü tarîkata muhâlefet etmesi ile avâm-ı nâsın (*cahil halkın*) kebâirâtı birdir. Kebâirât beş kısımdır: Kebîret-ül avâm, Kebîret-ül müridîn, kebîret-üs sâlikîn, kebîret-ül havâs ve kebîret-ül havâs-ül havâs. Avâmın kebîresi (büyük günâhı) mâlumdur. Müridânın kebîresi ise, mensup olduğu tarîkatın ıstılâh ve âdâbına muhâlefet etmesidir. Kebîretü's -sâlikîn, îfâya muvazzaf olunan vezâif-i mukaddeseye karşı bir adüvv ü garaz ummaktır. Kebîretü'l -havâs, ibâdet ve tâatında, "esteîzübillah, **illallâhü ellezîne,** sadakallâhü'l -azîm" âyet-i celîlesi'nde zikredilen ihlâsından noksan olmaktır. Kebîretü'l -havâsü'l -hâs, yirmi dört saat zarfında alacakları enfâs-ı mukaddeselerinde (*nefeslerinde*) bir lâhza olsun mâsivallâhı (*Allah'tan gayri şeyleri*) hâtıra almasıdır. Bu beş kısım eshâb-ı kebâir (*büyük günah sahipleri*), Resulullah Aleyhisselâm Hazret-

lerinin "**şefâati li-ehli'l-kebâir min ümmetî**[1]" hadîs-i şerîfi'nin sırrına mazhar olurlar. Demek ki, (sadece) avâmü'n -nâs değil, havâsı da Resûlullah Sallallâhu âleyhi ve Sellem'in şefaâtine muhtaçtır.

Bu hadîs-i şerîfte mezkûr olan şefâat-ı Resûlullah Aleyhisselâm sayesinde bu beş tâifeden on iki bin kimse şefâata mazhâr olurlar ve bir sene zarfında bu hadîs-i şerîfe mazhâr olanlar bu adetten eksik değildir.

Cenâb-ı Hakk (c.c.) Resûl-ü Ekrem Aleyhisselâm'ın şefâat-ı azîmini cümlemize nasip ve ihsân buyursun. Âmîn bi-hürmeti Seyyidi'l -Mürselîn.

---

1 Ebû Dâvud, Sünen,Sünnet 21, V,106; Tirmizî, Sünen, Kıyâme 11, IV,625; İbn Mâce, Sünen, Zühd, 37, II,1441; Ahmed b. Hanbel, Müsned, III, 213.

SULTÂN-ÜL ÂRİFÎN MEVLÂNÂ EBÛ YEZÎD-İL BESTAMÎ KADDESALLÂHU SIRRAHÛ HAZRETLERİ'NİN MENÂKIB-I ÂLÎLERİDİR

Bestâmî hz., Tarikât-ı Âliyye'nin imâm ve müceddidlerinden (*din yenileyicilerinden*) olup, çok büyük makâma sahib ve yüzbinlerce ümmet-i Muhammed'in hidâyet ve irşâdı için vesile olan zât-ı şeriftir. Dünyaya gelmezden bin sene evvel, "Âlem-i Lâhût", "Âlem-i Ceberût", "Mele-ul a'lâ", "Sidre-i Müntehâ"; isimli dört âlem ve makâmât-ı mübârekede bulunan melâike-i kirâm ile birlikte sır ve ruh ile ibâdete devam eden zâttır. Ve melâike arasında meşhur ve marûftur. Âlem-i dünyayı teşrifinden sonra o makâmât-ı mübârekeye ruh ve cesetle otuz üç kere ziyâret buyurmuştur. Cebrâil Aleyhisselâm mi'râç gecesinde Efendimiz Aleyhisselâm Hazretlerine havâs-ı ümmetten bazı mümtaz (seçkin) zevâtın ervâhını (ruhlarını) göstermiştir. Ve onları takdim ve ümmete yapacak oldukları hizmetleri de arzetmiştir. Bu zât dahi, Cibrîl tarafından Efendimiz'e gösterilen zevâtın içindedir. Avâm-ı nâsın onu inkârı çok olup, zındık diye anarlardı. Bestam şehrinden kovulup Revan şehrinde oturmakta iken, Hakk tarafından bir nidâ ve hâtif geldi:

-"Yâ Ebâ Yezid! Zünnârını[1] bağla ve musevîlerin ibadethânesine git."

O gün Yahudilerin bayramı imiş. Bestâmî Hazretleri bu sadâ ve hâtifin hakîkatine vâkıf olamadığından

---

[1] Zünnâr: Yahudilerin bağladığı bir nevi kusak.

aldırmadı. İkinci bir emir daha gelince; "Acaba bu emr-i ilâhi olabilir mi, ne münâsebeti vardır?" diye tefekküre daldı ve şüpheye düştü. Tekrar üçüncü olarak emir ve hâtif gelince, artık zünnârı bağlayıp yola çıktı, yolda ulemâ-ı kirâmdan ve Bestâmî'yi seven zevâttan Hâtem-ul Alevî nâm zâta tesâdüf etti. Hâtem-ul Alevî, Bestâmî'nin kıyâfetini görünce dedi ki:

-"Yâ Sultân-ül Ârifîn! Bu ne hal ve ne kıyâfettir. Sizi böyle görmek ile mütessirim. Dört âlemin melâikesi ile ruh ve sırda ibâdet eden Bestâmî'yi böyle kâfirlerin kıyâfetinde görmek istemezdim. " Bestâmî dedi ki:

-"Yâ Hâtem-ul Alevî! Cenâb-ı Hakk kulunu istediği şekil, sûret ve sîretine koyar. Dilerse azîz kılar, dilerse zelîl kılar. Bu gördüğün hal, Allah'ın emri olsa gerektir. Bana bu hususta üç kere emir vâki oldu. Ben ilk emrine itaat etmediğime yanıyorum." Hâtem-ul Alevî dedi ki:

-"Sultân-ül Ârifîn olduğunuz halde bu işe, bu halinize razı mısınız?" Bestâmî buyurdu ki:

-"Ben Sultân-ül Eşkiyâ olsam gerektir. Bu da Hakk'ın emir ve irâdesidir." Yolda giderken, hayvanât-ı vahşiyyeden birkaç tanesi gelip Bestâmî'ye şikâyette bulundular. "Bize rızkımızı kim gösterecektir?" dediler. Hâtem-ul Alevî dedi ki:

-"Süphânallahilazîm, bu ana kadar hayvanlar tedbirinize muhtaç olup, onların rızkını temine memur olduğunuzu bilmezdim." Bestâmî buyurdu ki:

-"Yâ Hâtem! Fevallahilazîm bir karınca olsun, benden izin almadan rızkını toplayamaz ve saklayamaz." Hâtem, çok hayret etti ve tefekkürde kaldı. Ve Sultân-ül Ârifîn'in makâm-ı âlîlerinin kudsiyyetini anladı. Sonra dedi ki:

-"Şu kıyâfeti kabul ettikten sonra, bu dereceyi senden Hakk geri almadı mı?" Bestâmî buyurdu ki:

-"Hakk Teâlâ bundan dolayı benden hiçbir nimeti geri almadı." Hâtem-ul Alevî:

-"Yâ Seyyidî! Müsâade buyurursanız, ben de sizinle geleceğim" dedi. Bestâmî buyurdu ki:

-"Seni bu kıyâfette içeriye bırakmazlar. Ben içeri girerim, sen de kapıda beklersin." Bestâmî, kapıya varınca doğru içeriye girdi. Halaçyan nâmında bir râhip vaaz ve nasîhat ediyordu. Bu râhip, çok meşhur ve değerli râhiplerden idi. Ve binlerce halk, kendisinden istifâde etmek için uzaklardan ziyârete gelmişlerdi. Bestâmî kapıdan girince râhibin dili tutuldu. Halka karşı bir söz olsun söylemeğe takâtı kalmadı. Dinleyen cemaâten birisi kalkıp dedi ki:

"Ey bizim hocamız ve ulumuz! Halka yapmakta olduğunuz vaaz ve nasîhatınızı kestiniz. Sebebi nedir?" Halaçyan dedi ki:

-"Üzerime bir hal geldi, söylemek için bir söz bulamıyorum. Zannedersem Muhammedîlerden bir kimse buraya girdi." Halk dediler ki:

-"O kim olabilir? Biz buraya yabancı girdiğini görmedik. Şüphe ettiğin kimseyi bize göster; derhal buradan çıkaralım." Halaçyan dedi ki:

-"Sabrediniz. Bakalım o kimse ne maksatla gelmiştir. Soralım ve konuşalım, belki ulemâdan ise birkaç müşkülüm var, sorayım. Cevap vermezse idam eder ve rezil ederiz." Halaçyan, Bestâmî'yi işaret edip, yanına çağırdı ve dedi ki:

-"Sen mutlaka bir maksatla buraya geldin. Seninle açık görüşeceğim ve birkaç suâl soracağım; fakat cevap vermediğin takdirde buradan sağ kurtulamıyacaksın." Bestâmî buyurdu ki:

-"Şartınız kabul, fakat bir suâlime olsun sen de cevap vermelisin." Râhip de bir suâle cevap vermeyi kabul etti. Bestâmî buyurdu ki:

-"Ben senin suâllerine cevap vermezsem idamı kabul ettim. Sen suâlime cevap veremezsen ne, vaad ediyorsun?" Râhip dedi ki:

-"İstediğinizi ben de kabul ederim." Sultân-ül Ârifîn teveccüh ederek rahibin dilindeki ukdeyi (*düğüm*) çözdü. Râhip suâlleri sormağa başladı. Ve dedi ki:

-"Bir nedir, ikincisi olmayan" Bestamî hz.:

-"Beni ve seni, cümle kâinâtı yaratan Allah'tır. Râhip:

-"İki nedir, üç olmayan" Bestâmî:

-"Gece ile gündüzdür." Râhip:

-"Üç nedir, dördüncüsü olmayan?" Bestâmî:

-"Arş, kürsî ve kalem." Râhip:

-"Dört nedir, beşinci olmayan?" Bestâmî:

-"Tevrat, Zebur, İncil ve Kur'an'dır." Râhip:

-"Beş nedir, altıncı olmayan?" Bestâmî:

-"Beş vakit namazdır." Râhip.

-"Altı nedir, yedinci olmayan?" Bestâmî:

-"Hakk Teâlâ Hazretleri'nin kâinâtı yarattığı altı gündür." Râhip:

-"Yedi nedir, sekiz olmayan?" Bestâmî:

-"Yedi göktür" Rahib:

-"Sekiz nedir, dokuz olmayan?" Bestâmî:

-"Arş-ı a'zâmı taşıyan melâikedir." Râhip:

-"Dokuz nedir, on olmayan?" Bestâmî:

-"Salih Aleyhisselâm'ın kavminden -tis'atü rehtin[1] - denilen kimselerdir." Râhip:

-"On nedir, on birinci olmayan?" Bestâmî:

-"Beytullah'ta, hac ve tavaf başladıktan sonra başını tıraş eden kimsenin ceza olarak tutacağı on günlük oruçtur." Râhip:

-"On bir nedir, on ikinci olmayan?" Bestâmî:

-"Yusuf Aleyhisselâm'ın rüyada gördüğü on bir yıldızdır.[2] " Râhip:

-"On iki nedir, on üç olmayan?" Bestâmî:

-"On iki aydır?" Râhip.

-"On üç nedir, on dördüncü olmayan? Bestâmî:

-"Yusuf Aleyhisselâm'ın rüyada gördüğü on bir yıldız ile ay ve güneştir." Râhip:

-"On dört nedir, on beşinci olmayan? Bestâmî:

-"Yedi gökle yedi yerdir." Râhip.

---

1 Neml Suresi (27): 48. Meali: "O şehirde, yeryüzünde bozgunculuk yapan, düzeltmeye uğraşmayan dokuz kişi vardı."

2 Yusuf Suresi (12): 4."Yusuf babasına; 'babacığım! Rüyam'da onbir yıldız, güneş ve ay'ın bana secde ettiklerini gördüm' demişti."

-"Doğru söyleyip cehenneme müstahak olanlar kimlerdir?" Bestâmî:

-"Yahudilerle Nasrânîlerdir ki Yahudiler: 'Nasrânîler doğru yolda ve doğru din yapmıyorlar' dediler. Bu söz doğrudur. Nasrânîler de 'Yahûdî dini doğru değildir ve tuttukları yol da yanlıştır' dediler. Bu söz de doğrudur. Fakat her iki taife de cehennemliktir.[1] " Râhip:

-"Bir kimsenin adı nerede durur?" Bestâmî.

-"Kulağın içinde durur." Râhip:

-"Ve'z -Zâriyâti zervan[2] ne de mektir?" Bestâmî:

-"Sağdan soldan, garb (*batı*) ve şarkdan (*doğudan*) esen rüzgârlardır." Râhip:

-"Ve'l -Câriyâti yüsran[3] ne demektir?" Bestâmî:

-"Deniz üzerinde yürüyen vapurlar demektir." Râhip:

-"Fe'l -Muksimâtu emrâ[4] ne demektir?" Bestâmî:

---

1 Bakara suresi (2) : 113.
2 Zâriyât Suresi (51) : 1.
3 Zâriyât Suresi (51) : 3.
4 Zâriyât Suresi (51) : 4.

-"Rızıkları taksim eden melâikeler demektir." Râhip:

-"Cenâb-ı Hakk'ın kendileri ile görüşmüş olduğu on dört mahlûk nedir? Bestâmî:

-"Yedi gök ile yedi yerdir." Râhip:

-"Ruhsuz olduğu halde nefes alan nedir?" Bestâmî:

-"Sabah vaktidir. Zirâ Cenâb-ı Hakk, 'Ve's -Suphu izâ teneffese[1] ' buyurmuştur." Râhip:

-"Gökten yağma ve yerden çıkma olmayan su nedir?" Bestâmî:

-"Süleyman Aleyhisselâm'a Belkıs'ın gönderdiği aygırların teridir." Râhip:

-"Anasız babasız doğan kimlerdir?" Bestâmî.

-"İsmâil Aleyhisselâm için gelen koç, Sâlih Aleyhisselâm'ın devesi, Âdem Aleyhisselâm ile Havvâ" cevabını verdi. Râhip:

-"İlk defa yere damlayan kan kimindir?" Bestâmî:

-"Âdem Aleyhisselâm'ın oğlu Hâbil'in kanıdır." Râhip.

---

[1] Tekvîr Suresi(81):18.

-"Cenâb-ı Hakk'ın, kendisi yarattığı halde, sonra satın aldığı nedir?" Bestâmî:

-"Müminlerin can ve ten ile mallarıdır. Zirâ Hakk buyurdu: '**Esteîzü billah, innallahe işterâ minel mü'minîne enfüsehüm ve emvâlehüm.**[1] ' Râhip:

-"Cenâb-ı Hakk'ın kendi yarattığı halde, fena olduğuna dâir haber verdiği şey nedir?" Bestâmî:

-"Eşeğin anırmasıdır.[2]" Râhip:

-"Cenâb-ı Hakk'ın kendi yarattığı halde, bu nedir diye sorduğu şey nedir?" Bestâmî:

-"Musa Aleyhisselâm'ın âsâsıdır." Râhip:

-"Kadınların en hayırlı ve saygılı olanı kimlerdir?" Bestâmî:

-"Hazreti Havvâ, Haticet-ül Kübrâ, Aişe-i Sıddîka, Meryem, Âmine, Fâtımat-üz Zehrâ'dır." Râhip:

-"Dağların en şereflisi hangi dağdır?" Bestâmî:

-"Tûr-i Sinâ dağıdır." Râhip:

---

1 Tevbe Suresi (9: 111."Meali: "Şüphesiz Allah, mü'minlerin canlarını ve mallarını (cennet karşılığı) satın almıştır..."

2 Bu konuda bakınız: Lokman Suresi(31): 19.

-"Hayvanların en şereflisi hangisidir?" Bestâmî:

-"Atlardır." Râhip:

-"Gökden yere ilk defa olarak yağmur damlası hangi gün düşmüştür?" Bestâmî.

-"Muharrem ayının on üçüncü günü düşmüştür." Râhip:

-"Peygamberlerin son taam ve lokması ne idi?" Bestâmî:

-"Baldan bir lokma yahut sütten bir yudum idi." Râhip:

-"Ruhsuz olduğu halde Beytullah'ı tavaf eden nedir?" Bestâmî:

-"Nuh Aleyhisselâm'ın gemisidir." Râhip:

-"On iki dallı ağaç nedir ki, her dalda otuz üç yaprak vardır? Her yaprakta beş çiçek vardır, çiceklerin üç tanesi ışıkta ve güneşte, ikisi gölgededir?" Bestâmî:

-"Ağaç bir yıldız, on iki dal on iki aydır. Otuz yaprak otuz gündür. Beş çicek beş vakit namazdır. Sabah, Öğle ve İkindi açık ve ışıkda, akşam ile yatsı gölgededir."

Râhip:

-"İnsan ve melâikeden olmadığı halde, Cenâb-ı Hakk'ın kendisine vahy-i ilâhî gönderdiği mahlûk hangisidir?" Bestâmî:

-"Arıdır. Zirâ Cenâb-ı Hakk: 'Esteîzûbillah, **ve evhâ rabbüke ilâ'n -nahl**[1] ' " buyurmuştur. Râhip:

-"Yattığı kabirle birlikte Beytullah'ı tavaf eden kimdir?" Bestâmî:

-"Yunus Aleyhisselâm'dır. Balığın karnında iken tavaf etmiştir."

Râhip bu suretle yüzbir adet suâl sordu. Bestâmî hz.de ağzından çıkar çıkmaz cevap verdi. En son dedi ki; "Azrâil'e can vermeyen kimdir?" Bestâmî buyurdu ki:

-"Bu suâlinize biraz sonra cevap veririm. Müsâade et, şimdi ben de sana bir suâl soracağım, cevap ver." dedi. Râhip;:

-"Sor" dedi. Bestâmî dedi ki:

-"Cennetin anahtarı nedir?" Râhip sükût etti, cevap vermedi. Cemaâttan birisi dedi ki:

-"Bu kadar suâllerinize o cevap verdi, sen onun bir suâline cevap vermekten âciz mi kaldın?" Râhip dedi ki:

---

1 Nahl-Suresi (16):68. Meali: "Rabbin bal arısına vahyetti. ."

-"Cevap vermemek, bilmediğimden değildir. İşime gelmiyor da onun için cevap vermiyorum". Ahâlî ısrar edince râhip dedi ki:

-"Ben bu suâle cevap verirsem, bunun dinini kabul etmem lâzımdır. Zirâ Cennet'in anahtarı lâ ilâhe illallah Muhammed resulullah'tır. Bu sözler ile ancak cennet kapısı açılır." Yahûdîler dediler ki:

-"Madem ki cennetin anahtarı o sözlerdir. Biz ne ile kapıyı açıp gireriz?"

Râhip hemen ayağa kalktı ve lâ ilâhe illallah Muhammed-ür resûlullah" diyerek canı gönülden müslüman oldu. Beraberindeki, orada olan bütün halk dahî müslüman oldular. O saatte nâzil olan Allah'ın inâyet ve rahmetinden beşikte bulunan yahûdî çocukları da kelime-i şahâdet getirdiler. Sonra Halaçyan kürsüden inip Bestâmî'yi çıkardı. Bestâmî kürsüye oturduğu gibi yeniden kelime-i şahâdeti telkîn etti. Bu kere nâzil olan rahmetinden yahudîlerin tamamı, hattâ, erham-ül ümmehâd (*annelerinin karnında*) ve eslâb-ı âbâda (*babalarının sulbünde*) bulunanlar da şahâdet getirdiler. Bestâmî Hazretleri bir teveccüh ederek ma'bedi, kıbleye döndürdü. Herkes derece-i imânına göre harikalar gördü. Sonra Bestâmî, rahibe kelâm etmeğe başladı. Buyurdu ki:

-"Yâ İbn Buhayr! Son suâlinize cevap vermenin vakti geldi. Azrâil Aleyhisselâm'a ruhunu ve canını vermeyen benim; bu da bir sır ve hikmettir." Râhip de bunu biliyordu. Sonra Cenâb-ı Hakk'dan nidâ ve hâtif geldi:

-Yâ Ebâ Yezid! Hizmetiniz tamam oldu. Bu hizmete karşı mükafat pek büyüktür. Fakat birinci emir üzere hemen cevap verip ve vazifeye koşmuş olsa idin son ümmetin ahyârına[1] ihsân olunan fezâile nâil olacaktın." Bestâmî dedi ki:

-"Yâ Rab! O son ümmetin ahyârını nasıl bir fazîletle müşerref kılarsın?" Hakk Teâlâ Hazretlerinden bir nidâ geldi:

-"Yâ Bestâmî! O ahyâr ümmete verecek olduğum fazîlet ve kemâlâtın hakîkatini, otuz üç sene mücâhede etsen bile idrâk edemezsin." Cenâb-ı Hakk Teâlâ o ahyâr ümmetinden başka, Refîüddin'i olmak üzere altı zâtın esâmilerini bildirdi. Ve buyurdu ki:

-"Dört âleme melâikeler vasıtasıyla selâmınızı gönderin! Bu vesile ile fevk-al me'mul[2] şerefe nâil olursun." Hakk Teâlâ Hazretleri'nin izniyle Azrâil Aleyhisselâm Bestâmî'nin yanına geldi ve dedi ki:

-"Yâ Sultân-ul Ârifîn! Emr-i Hakk üzere o ahyârı ümmetin fezâilinden bir zerrecik olsun sana beyân etmek için geldim."Evvela Refîüddin'den bahsetti.Ve buyurdu ki:

-"Bu zât, âlem-i dünyaya teşrif edip kemâle eriştiği zaman buna (yani Refîüddîn'e) haber vermeden ve izin almadan bir tek mü'min ve muvahhidin ruhunu alamam,

---

1 Ahyâr: Seçilmiş insanlar, erenler, evliyâlar

2 Fevka'l -Me'mûl: arzulanan, istenilenin de üzerinde

mutlaka haberdâr ederim." İkinci olarak,Müşrukuddîn'i zikretti ve hizmetinden bir noktayı beyân ederek buyurdu ki:

-"Seksen bin sene azâb-ı cehenneme müstahak olan yüzbinlerce efrâd-ı ümmeti cehennemden âzâd edecek zâttır." Üçüncü zâtın hakkında buyurdu ki:

-"Şefâatına muhtaç altı yüz bin âsî ve mücrimin selâmetine vesile olan, münâcaat sahibi olan zâttır. Bu ricâlullah, cehennem kapılarını açıp içeriye girerler. Ehl-i cehennemden seçip çok kimseleri dışarıya çıkarırlar. Evliyâlardan ceheneme girebilecek bu zâtlardan başka, pek az kişi vardır. Bestâmî hz., Âzrâil'in beyânâtından son ümmetin ahyârlarının fazîletinin büyüklüğünü idrâk edince, Allâhu Azze ve Celle Hazretleri'nden diledi ki:

-"Yâ Rab! İşlediğim kusurdan istiğfar edersem, o mertebeyi bulmak mümkün değil midir?" Hakk Teâlâ buyurdu ki:

-"O devlet senden gitti. Lâkin bu senin kıymetli hizmetine mükâfaât olmak üzere sana bir ilim ve hikmet vereceğim ki, sen o ilim ve hikmet denizinde yüzersin. Enbiyâ ve mürselîn o denizin sahilinde kalırlar."

Bestâmî, bu ricâlullaha selâm gönderdi. Ricâlullah selâm alırlarken Bestâmî'ye en yüksek makam olan "Makâm-ı sadâkat" hâsıl oldu ve müddet-i ömründe nâil olduğu şerefin iki misline nâil oldu. Ricâlullah da selâm alıp "Ve Aleykümselâm, Yâ Sultân-ül Ârifîn" deyince, o zaman nâzil olan inâyet-i ilâhiyye sayesinde ümmet-i

Muhammed'den altı yüz bin kimse havâs-ı ümmet zümresine dâhil oldular. Ve o selâm verilmesi de Regâib gecesine tesâdüf etti. Leyle-i Regâib, mâlumdur ki, Resûl-u Ekrem Aleyhisselâm'ın nutfe-i tâhire-i Muhammediye'si Pederi Abdullah'ın sulb-u pâkin'den Âmine validemiz Hazretleri'nin rahm-i tâhireleri'ne intikâl ettiği gecedir. O mübârek gecenin hürmeti, fazîleti ve bu gece hürmeti için Ümmet-i Muhammed'e bağışlanacak vâridât ve Atâyây-ı İlâhiyye ilâ yevm-ul kıyâme bâkidir.

Receb-i Şerîf'in ilk cuma gecesi, İmâm-ı A'zam'ın içtihâdına göre Regâib gecesidir. İmâm-ı Şâfiî'nin içtihâdına göre, Receb-i Şerîf'in altıncı gecesidir. Cuma olması şart değildir. O mübârek gecede Habîb-i Ekrem Aleyhisselâm'a Cenâb-ı Hakk buyurur ki:

-"Yâ Habîbî, yâ Muhammed! Bu gece senin gecendir. İstediğin gibi ümmete şefâat için ferman ediyorum. Mülk ve cümle mahlûkatın ihtiyârını bu gece sana verdim."

Hakk Teâlâ bu suretle hitâp eder ve bildirir (ki, bu gece) ümmet için bu kadar imtiyazlı bir gece ve büyük (bir) devlettir. Gafil olmayıp bir derece olsun kıymetini takdir edene ne mutludur. Cenâb-ı Hakk yolu ile, (bu leyle-i) mübârekenin rahmet ve inâyetinden istifâde edenlerin zümresine bizi de idhâl buyursun.

EBÂ YEZÎD-İL BESTÂMÎ SULTÂN-UL ÂRİFÎN

Yahyâ İbn-ül Muaz (k.s.), üstâdı olan Mevlânâ Sultân-ül Ârifîn Beyâzid-i Bestâmî Hazretleri'ne sordu:

-"Yâ Seyyidî! Hakk Teâlâ Hazretlerinin kuluna ihsân edeceği en aziz nimet nedir?" Beyazid-i Bestâmî Hazretleri buyurdu:

-"İslâm dini üzerine imanlı ve ümmet-i Muhammed'den olduktan sonra tarîkat'ten aziz ve sayılı bir nimet yoktur." Sonra yeniden suâl etti:

-"En büyük musîbet nedir ?" Cevâben:

-"Tarîkat'tır" buyurdu. Yahyâ ibni Muaz dedi ki:

-"Bir şey hem nimet ve hem de musîbet nasıl olur?" Bestâmî Hazretleri buyurdu ki:

-"Tarîkatın âdâb, usûl ve erkânını bilip ona riâyet ederek say'ü gayret gösterir ve mücâhede ederse, tarîkat insanı saâdet-i ebediyyeye îsâl eder. Lakin, riâyet etmez de edebi gözetmezse dalâlete dûçâr olmasına vesîledir. Ve nâr-ı cahîm'e vesîledir. Tarîkatın mesleğine sâlik olduktan sonra terk-i edep ederse, maâzallah yetmiş bin kebâiri (*büyük günahı*) işlemekten daha beterdir."

Ömür ve saâdetleri hitâm bulup, ruh-u şerîflerini almak üzere emr-i Hakk ile Azrâil Aleyhisselâm gelince Bestâmî hz. dedi ki:

-"Yâ Melek, ruhumu sana vermem, ruhumu Allah'ın Kudret eliyle almasına râzıyım. Hakk'ın tecellisiyle ruhum alınsın."Hakk Teâlâ,âşık-ı Hakk olan Bestâmî'nin ruhunu "Tecell-i Zât" ile kabzetti.Nâş-ı şerîfi kabre indirildiği zaman suâl melekleri gelip emr-i ilâhi üzere "men rabbüke-Rabbin kimdir?" diye suâl edince, Bestâmî dedi ki:

- "Onu benden sormayınız, beni yaradandan ve halimi benden daha iyi bilen Allahım'dan sorunuz. Ebâ Yezid senin kulun mudur, değil midir?" Melâikeler bu cevap ve kelâm karşısında hayrette kaldılar ve dediler ki:

-"Biz Allah'ın emri olmadıkça kimseye gitmeyiz. Yanınıza da emr-i Hakk üzere geldik." Bestâmî dedi ki:

-"Ben de Allah'ın emri ile size söylüyorum." Melâikeler bu meseleyi Hakk'a arz etmek için avdet ettiler. Melâikelere Bestâmî bir nazar etti. Üzerlerinde olan Celâl sıfatından dokuz derece zâil olup, Cemâl sıfatına tebdil olundu. Melâikeler bu hali arzedince Hakk Teâlâ buyurdu ki:

-"Bırakınız benim Bâyezıd kulumu, o aşkın ve muhabbetin deryasına düşmüştür, bir şeyden haberi yoktur. Dünyadan âşık olarak gitti. Kabirde de ilâ yevm-ul kıyâm âşık ve sekrândır (*sarhoştur*). Tâ ki rûz-u mahşerde cümle halk sekre düşer (*kendinden geçer*), o zaman Bâyezıd uyanır."

Bâyezıd-i Bestâmî hz.nin ittibâ ve hulefâlarına olan hizmeti ba'de'l -intikâl (*vefatından sonra*) kırk sene devam etti. Kaddesallâhu sırrehu'l aziz.

Receb-i Şerîf'te bir kimse tövbe ederse ve tövbesi hâlis olursa, o kimse Hakk'ın inâyetiyle mukarrebîn ve ahyâr-ı ümmet mertebelerine nâil olur.

Allahümme, rezaknâ tevbeten nasîhaten. Âmîn.

EBÛ ALİYY-ÜL FERMEDÎ (K.S.) HAZRETLERİ HAKKINDA MENÂKIB-I ÂLÎDİR

Ebû Aliyy-ül Fermedî hz. seccâde-i irşâda oturduğu zaman, asrında bulunan ekâbir ulemâdan Hadd-üz Zemân Fethüddîn-i Harkânî Hazretleri onu ziyârete geldi. Maksad-ı âlîleri, Ebû Aliyy-ül Fermedî Hazretleri hakkında işittiği bazı hârikulâde meseleleri tahkîkdi (*doğruluğunu araştırmaktı*). Eğer ehliyet-i tâmme (*tam yetki*) sahibi ise ondan hidâyet talep etmek niyeti de vardı. Ebû Aliyy-ül Fermedî, o zaman Tas[1] şehrinde idi. Fethüddîn-i Harkânî on dokuz talebesi ile birlikte Tas şehrine müteveccihen yola revân oldular. Esnâ-i râh'da (*yolda*) Fethüddîn talebelerine buyurdu ki:

-"Ben büyük bir zâtı ziyârete gidiyorum. Maksadım hidâyettir. Sizin de maksadınız bu olsun. Kalbinize lüzümsuz havâtır gelmesin." Tas şehrine yaklaştıklarında, birkaç etbâ onları karşıladı. Etbâlar misâfirleri namaz vakti olduğundan câmi-i şerîfe götürdüler. İmam olarak namazı Ebû Ali Fermedî kıldırdı. Ebû Aliyy-ül Fermedî hz., İmâm-ı Şâfî mezhebindendi. Fethüddîn de, Ebû Hanîfe mezhebindendi. Namazda, Aliyy-ül Fermedî'nin bir iki sünneti terk ettiğini gördü. Halbuki o, Hanefî mezhebinde her ne kadar sünnet idiyse de, Şâfî'ye göre değildi. Namaz edâ olunduktan sonra Aliyy-ül Fermedî dedi ki:

-"Başkasının namazında olan noksanlığı görmek, o kimsenin namazının sahih olmamasına delildir." Bu söz,

---

[1] Metinde "Tas" olarak geçen bu şehir "Tûs" şehri olabilir.

Fethüddîn'in namazının noksan olduğuna işâretti. Aliyy-ül Fermedî daha sonra buyurdu ki:

-"Resûlü Ekrem Aleyhisselâm Hazretleri'nin iki yüz bin hâdîs-i şerîfinden bir hâdis-i merfûadır ki, '**Üstûrû avrâti'l -muvahhidîn**. sadakarasûlullah'. Yâ Fethüddîn! Namaz içinde olan şu hareketiniz tamamen bu hâdis-i şerîfin muktezâsına muhâliftir. Neyse bu kadarını Cenâb-ı Hakk (c.c.) affeder. Bir daha ibâdet esnâsında böyle havâtırlara kapılma!" Fethüddîn-i Harkânî dedi ki:

-"Yâ Seyyidî! Senden hidâyet talep etmek için geldim." Ebû Aliyy-ül Fermedî buyurdu ki:

-"Benden sana hidâyet hâsıl olması için, selâhiyetim olduğunu biliyor musun?" Cevâben:

-"Bilmiyorum, lâkin hüsn-i zannım vardır" dedi. Fermedî buyurdu ki:

-"Senin gibi ulemâ ve muhaddislerin sa'y ü gayretlerinin (*çabalarının*) abes olması (*boşa çıkması*) doğru değildir. Siz beyhûde yere memleketenizden kalkıp buraya geldiniz, olur mu?" Fethüddîn dedi ki:

-"Mü'min ve muvahhidlerin yekdiğerini ziyâretleri sevap değil midir?" Ebû Ali buyurdu ki:

-"Sevabdır ama, sizin gibi vazife sahibi muhaddislerin, vazifeyi terk etmeleri daha kötüdür. Vazifenize devam etmek daha fazla mûcib-i sevabtır. Zirâ bunca talebeye ilm-ü hikmet öğretiyorsun." Bu söz üzerine

Fethüddîn ne diyeceğini bilemedi ve sükût etti. Ebû Aliyy-ül Fermedî buyurdu ki:

-"Yâ Fethüddîn! Bu ziyâretiniz abes değildir; ve ilâhîdir. Cenâb-ı Hakk (c.c.) seni bana sevketmiştir. Fakat sen bu hakîkatı bilerek gelmedin. 'Esteîzübillâh, **Fes'elû ehle'z -zikri in küntüm lâ tağlemûn**, sadakallâhü'l -azîm.[1]' Yâ Fethüddîn! Ben Allah'ın (c.c.) izniyle, bu âyet-i kerîmede zikredilen zâkirîn zümresine dâhil olmuşum. Bu âyetteki "Ehle'z -Zikr" den murad, bu zikredeceğim dört nesneyi câmî olan (*kendinde toplayan*) ricâlullahtır:

* İnâyet-i Rabbânî ile Kur'ân-ı Kerîm'de mezkûr olan sekiz yüz adet menhiyyâttan (*yasaktan*) mahfûz olmak (*korunmuş olmak*).

* Avn-i Hakk ile (Allah'ın yardımı ile) beş yüz me'mûrinbih olan (*Allah tarafından emredilen*) evâmir-i ilâhiyyeye (*ilâhî emirlere*) imtisâl (*boyun eğmek*) ile, bunda muvaffak olmak.

* Yevm-ül ahd vel misâkta olan Tecelli-i İlâhî[2] altında, yani onun taht-ı tecellisinde olmak.

* Dünya ve âhiret umûrundan (*işlerinden*) tamamen zâhid olmak.

Bu dört evsâf kendisinde bulunan kimseler ehl-i zikirdir. Onlara yanaşan ve yaklaşan, asla hidâyetten mahrum kalmaz.

---

1 Enbiyâ Sûresi (21):7. Meali: "Şayet bilmiyorsanız, zikir ehline sorun."

2 Hak nûrunun tesiriyle makbul kulların kalbinde ilâhî sırların açılması hali

Bu tarif ve izâhat üzere Fethüddîn, kendisinin bu zümreden olmadığını anladı. Sonra Aliyy-ül Fermedî bu âyet-i kerîme'yi okudu: "Esteîzübillâh, **Fe İzâ kara'nâ fe'ttebiğ Kur'âne sümme inne aleynâ beyâne**, sadakallâhü'l -azîm.[1] " ve dedi ki:

-"Cenâb-ı Hakk Teâlâ bu âyet-i kerîme'yi yalnız okumak için değil, bunun gibi bütün Kur'ân-ı Azîmü'ş - Şân'ı sadece okumak için değil, mânâ-i manzûmundan ve kelâmından murâd-ı ilâhî olan evâmirine imtisâl ve menhiyâtından da içtinâb etmek (*kaçınmak*) içindir."

Fethüddîn hz., Fermedî hz.'nden telkîn talep etti. Fermedî hz., derhal şu âyet-i kerîme'yi okuyup telkîn etti: "Esteîzübillâh, ...**Ve lâ tütığ men ağfelnâ kalbehû an zikrinâ**... sadakallahü'l -azîm.[2] " Fethüddîn-i Harkânî için mukadder olan nâsib-i saâdet ve devlet, bu âyet-i celîlenin envârından olduğu için telkîn-i hakîkî yerine kâim oldu. Sonra Fermedî buyurdu ki:

-"Yâ Fethüddîn! Şimdi kalbinize gelen havâtırı söyleyiniz?" Fethüddîn dedi ki:

-"Yâ seyyidî! Müddet-i ömrümde, sana ve etbâlarınıza hâdim (*hizmetkâr*) olarak maiyyetinizde kalmağı arzu ediyorum." Ebû Aliyy-ül Fermedî buyurdu ki:

---

1 Kıyâme Sûresi (75): 18.Meali: "Biz Kur'ân'ı Cebrâil'e okuttuğumuz zaman, onun okumasını dinle."

2 Kehf Sûresi (18): 28. Meali: "...Bizi anlamasını kendisine unutturduğumuz kimseye uyma..."

-"Ben de senin bu arzunu kabul ettim ve senin için bundan a'lâ saâdet olmaz."

Fethüddîn-i Harkânî hz. yirmi beş sene Ebû Aliyy-ül Fermedî Hazretleri'nin maiyyet ve dergâh-ı şerîfinde kaldı. Kendisi ile beraber gelen diğer talebeleri memleketlerine gittiler. Bu talebeleri de, hepsi Aliyy-ül Fermedî'nin müridliğine girerek, ondan feyiz ve ders alarak döndüler. Aliyy-ül Fermedî buyurdular ki:

-"Bu günden itibâren ancak dokuz sene sonra sohbet ve içtimâmız olacaktır. Ondan evvel içtima vâki olursa, Musa Aleyhisselâm ile Hızır Aleyhisselâm gibi birbirimizden ayrılmamız icâb edecektir."

Demek ki, Fethüddîn-i Harkânî'nin, Ebû Aliyy-ül Fermedî ile arasında hicâp (*perde*) olmayarak içtimânın vâki olabilmesi için dokuz sene mücâhededе bulunması lâzım gelmektedir. Fermedî buyurdu ki:

-"Yâ Fethüddîn, ben Levh-ü Mahfûz'un ve cümle mevcûdâtın âyinesiyim. Hakîkatınız, benden zuhûr edecektir; yani sen, hakîkatını benden göreceksin."

Yirmibeş sene zarfında, Fethüddîn-i Harkânî, Cenâb-ı Hakk Teâlâ Hazretleri'nin Esmâ-ül Hüsnâ'da olan bilcümle ulûm ve hakâyıkını idrâka muvaffak oldu. Ebû Aliyy-ül Fermedî buyurdu ki:

-"Bin sene kendi kendine çalışmış olsaydın, bu devlete nâil olamazdın. Şimdi sen istediğini söyle." Fethüddîn dedi ki:

-"Artık Allah'ıma (c.c.) kavuşmak isterim." Ebû Aliyy-ül Fermedî buyurdu ki:

-"Yâ Fethüddîn! Senin vücûdunda bir noktay-ı zûlmet daha vardır ki, benden başka kimse onu idrâk edemez. O nokta-i zûlmet de, validenizin setrinden (*örtünmesinden*) hâsıl olmuştur. Bu noktadan da seni halâs etmek gerektir."

Derhal onun icâbına tevessül ederken, Ebû Aliyy-ül Fermedî, arşur rahmân-ül a'zâm'dan, Hicaz kıtasına tâun (*veba*) musîbetinin nâzil olmakta bulunduğunu gördü. Ebû Aliyy-ül Fermedî münâcaatta bulundu:

-"Yâ Rabbi, bu musîbetin yarısını Fethüddîn'e tahsîs et." Fethüddîn de Hazret-i üstâzın münâcaatını işitiyordu. Fethüddîn dedi ki:

- "Yâ seyyidî! Bu musîbete mazhar oldukça, nazar-ı himmetinizin üzerimden eksik olmamasını ricâ ederim." Ebû Aliyy-ül Fermedî dedi ki:

-"Yâ Fethüddîn! Senin için uğraşan ve seni selâmete eriştirmeğe çalışan tabîbin (*doktorun*) re'y ü ihtiyârına (*seçimine*) havâle etmiş olsa idin daha a'lâ olurdu."

Ebû Aliyy-ül Fermedî'nin münâcaatı üzerine, o belâ ve musîbetin yarısı Fethüddîn'in üzerine nâzil oldu. Kırk gün kadar devam eden tâun hastalığının şiddetinden Fethüddîn-i Harkânî'nin vücûdunda et kalmadığı gibi,

kemikleri de eridi. Ve içinde bulunan ilik dahi tükendi. Halbuki tâun hastalığına tutulanın kırk gün değil, kırk saat yaşaması bile imkân haricindedir. Fakat temizliğin fevkalâde ve mükemmel olabilmesi için bu kadar devam etti. Son nefese gelince Ebû Aliyy-ül Fermedî buyurdu ki:

-"Yâ Fethüddîn! Bir kimseden, bir kimseye vukûu mümkün olan ihsân ve muâvenet, benden sana oldu. Fakat bizim mesleğimizde bir ıstılah ve kanun vardır ki; telkînden sonra bir mürid, üstâz ve mürşidine karşı, itiraz etmesi, 'niçin, olmaz' gibi şeyler söylemesi memnudur (*yasaktır*). Ve hidâyetten çok (fazla) mahrûmiyetine mûcibdir. Sen benden nazar-ı himmet talep ettin, bu sebeple, benden sana hâsıl olacak saâdetin ve hidâyetin nısfından (*yarısından*) mahrum oldun." Bu kelâm üzerine Fethüddîn, çok inkisâra uğradı, hatta ölüm nedir anlayamadı ve bu nâr-ı hasret üzere Hakk'a kavuştu. Ebû Aliyy-ül Fermedî tekrar münâcaat etti:

-"Yâ Rab! Fethüddîn'in üzerine gelen zül ve inkisârı ve noksan kalan rahmeti kendisine ihsân ve iâde et." Ol saatte, Sultân-ül Ârifîn Hazretleri'nin ruhânî şerîfi zuhûr etti ve buyurdu ki:

-"Şimdiye kadar gelen ve ilâ yevm-il kıyâm gelecek evliyâlar münâcaat etseler, buna imkân yoktur. Ancak Cenâb-ı Hakk Teâlâ Hazretleri'den bu hîleyi (*çâreyi*), senin etbâ ve müridânın için bağışlamasını niyâz et, belki kabul olunur." Ebû Aliyy-ül Fermedî, o inâyeti kendi etbâsı için istedi. Bu inâyet sayesinde yetmiş iki bin kimseye vusûl-ü hakîkat (*hakîkata erişmek*) nasip oldu.

Bu beyânâttan anlaşılıyor ki; bir mürid, mürşidinin hakîkî telkînine mazhar olup, yabancılık ref olunduktan (*kalktıktan*) sonra, velev ki çok az da olsa teslîmiyete muğâyir (*aykırı*) harekette bulunmak, çok büyük nasip ve devletten mahrûmiyete sebep ve bâis olur. Cenâb-ı Hakk Teâlâ ve Tekaddes Hazretleri cümlemizi ehl-i teslimden eylesin...Âmin bi-hürmeti Seyyid-il Mürselîn.

ABDÜLHÂLİK-UL GÜCDÜVÂNÎ HAZRETLERİ İLE İSMÂİL-İ HARZEMÎ ARASINDA VÂKÎ OLAN BİR SOHBET

Mevlânâ Abdülhâlik-ul Gücdüvânî Hazretlerinin asrında İsmâil-i Harzemî nâmında bir ulemâ vardı. Bu zât, kendisi ile oturup bir saat konuştuğu kimseyi, nefs-i emmâresinden kurtulmağa muktedir kılardı.Nefs-i emmâreye muhâlefet (*karşı gelmek*) ve ona hakim olmak, o kadar zor ve yüksek dereceli bir iştir ki, İmâm-ı Gazâlî Rahimehullah bu hususta: "Kırk sene makbul bir ibadette muvaffak olan bir kimse, bir lâhza nefse icâbet ve itaat ederse, onun kırk senelik makbul ibadeti ifsad (*ziyan*) olur" demekte idi. Demek ki nefsin ısırması, bu tür zehirlerin içinde en şiddetli olanıdır. Bir gün İsmâil-i Harzemî, Gücdüvânî Hazretlerinin huzuruna gelip dedi ki:

-"Yâ Seyyidî! Esteûzübillah, **Vağbud Rabbeke hattâ ye'tiyeke'l -yakîn**[1] âyet-i kerîmesinin hatt-ı lâyıkı vechile bir tefsir ve te'vilini buyurmanızı istirham ederim." Gücdüvânî Hazretleri buyurdu ki:

-"Yâ İsmâil! Bu âyet-i kerîmenin muktezâsı olan yakîn, bu gün sende tamam olmuştur. Fakat benim için, makâmıma nisbet olan derece-i manasına gelince; söylersem yeîse düşer (*kederlenir*) ve tahammül edemezsin." İsmâil-i Harzemî dedi ki:

---

[1] Hıcr Sûresi(15): 99. Meali: "Ölünceye kadar Rabbine kulluk et."

-"Yâ Seyyidî! Sen nasıl münâsip görürsen, hangi makâmından anlatmayı muvâfık görürsen, o makâmdan söyle." Gücdüvânî Hazretleri buyurdu ki:

-"Cenâb-ı Hakk Teâlâ Hazretleri bilumum benî beşer (*insan oğlunun*) zerrelerini hâlketti. Bu zerre-i ervâhın (*ruh zerrelerinin*) gireceği cesedlerin sûretini de halketti. Bundan sonra her insanın nefes miktarı ve her bir nefesin ne maksatla kullanılacağı ve hangi bir ibâdeti yerine getireceği belli oldu. Her insan, bu vazifesini tehir (*geciktirmeyeceğine*) ve tamih etmeyeceğine dâir ahd vermiştir. Şu halde her insan, her nefesinin hakkını vermeğe ve ahdettiği vazifeyi ikmâle (*tamamlamağa*) mecburdur. Bunun için vazifesini evvelden bilmesi lâzımdır. Bunu bilmedikçe ve ifâ etmedikçe, o kimse Resûlullah'ı tekzip eden kimselerin zümresine dahil olur, ehl-i fetretten olur. Üzerine lâzım olmayan işlerle uğraşan ve vazifesine aldırmayan kimse, o vazifeyi kendisine tahmil eden (*yükleyen*) ve gösteren kimseye karşı âsî bir kimse demektir. Demek ki bir kimse hadd-i bulûğ'a vâsıl olup, mükellef olduğu lâhzadan itibaren her nefesinin mükellef olduğu vazifeyi bilmesi lâzımdır. Bu vazifeyi bilip ifâ eden kimse yakîn sahibidir ve âlimdir. Bilmeyen ise câhildir. Ve bilmeye de mecbur ve muvazzaftır."

ABDURRAHÎM-EL MAĞRİBÎ İLE MEVLÂNÂ ABDÜLHÂLİK-UL GUCDUVÂNÎ ARASINDA VÂKÎ MÜKÂLEMEYE ÂİD MENÂKIP

(Mürşid hakkındadır)

Abdurrahîm-el Mağribî, ekâbir evliyâdan bir zâttır. Fakat Gucduvânî Hazretlerinin makâmı yüksek oluduğu için, ondan bir mesele hakkında izâhât talep etti. Ve dedi ki:

-"Yâ Hazret-i Üstad! Bir ehlullah, maşrık ve mağrib (*doğu ve batı*) arasında medfûn (*gömülü*) bulunan ehl-i kubûr (*kabir ehlinin*) ve ehl-i cevâzın ahvâline (*hallerine*) vâkıf olsa ve bu makâmı ihrâz etse (*kazansa*), o kimseye intisâb ederek (*bağlanarak*) teslim olunur mu?" Gucduvânî Hazretleri cevâben:

-"Olmaz" dedi. Tekrar sordu ki:

-"Gerek denizde ve gerekse karada bilcümle hayvanâtın, hayal kabilinden değil, hakîkaten ahvâline vâkıf ve idrâk ittilâ etti ise, ona intisâb edilir mi?" Cevâben:

-"Olmaz" buyurdu. Abdurrahim hz. üçüncü olarak:

-"Yâ Üstâz! Arşurrahmân-ul a'zam ve Levh-ül Mahfûz-ul Ekber'de bulunan hakâyıka vâkıf olan kimseden telkin olur mu?" Cevâben:

- "Olmaz" buyurdu. Abdurrahîm dedi ki:

-"Bu kadar ulûm ve kerâmet sahibine de teslim-i nefs edip intisâb edilemezse, mürşid için nasıl bir kimse aramalıyız?" Abdulhâlik-ul Gucduvânî hz. buyurdu ki:

-"Nefsinizi mürşid olarak teslim edeceğiniz kimsenin, mutlaka Yevm-ül ahd vel misâktaki akde vâkıf olması gerekir. Zirâ o hakâyıka vâkıf olmadıkça, o talip hakkında yapılması icabeden cihad ve çalışmanın gerektirdiği hatt-ı hareketi tayin edemez. Ve o müridin, yevm-ül mezkûrdeki (*anılan gündeki*) akdinden ne derece uzakta bulunduğunu kestiremez. Saâdât-ı Nakşiben-diyyûn'da bu şart bulunmayan kimseye intisâb etmek makbûl olmaz. Ve kendilerinde bu şart ve sıfat bulun-madıkça da kimseyi irşâd etmeğe teşebbüs etmezler. Bu sıfat kendilerinde bulunmayan ricaller, ancak kendi nefislerini ıslâha memur evliyây-ı kirâm'dan olabilir ve yâr-ü ağyâr (*dost düşman*) olan kimseleri ve ümmet-i Muhammed'in irşâdı ile memur ve muvazzaf olamazlar.

Abdurrahîm-i Mağribî, Gucduvânî Hazretlerinden talep etti ki:

-"Yâ Seyyidî! O mürşidlerden o makâm-ı mukaddeseye nâil olan zâtlardan birini bana göstermenizi istirhâm ederim." Gucduvânî hz. buyurdu ki:

-"Yedi sene çıkmamak şartı ile sen halvete çekil, zâviyeye otur. Ondan sonra bu tarif ettiğim ricâllerin kâffesini görür ve sohbetine de nâil olursun."

Abdurrahîm hz., Gucduvânî hz.nin tavsiyesi üzerine halvete girdi, yedi sene hiç çıkmadı. Neticede merâmına nâil oldu. İstediği zaman bir çok meşâyıh ve mürşidi kirâm hazerâtı ile içtimâ ve sohbet etmeğe mezun oldu.

Bir kimsenin hakîkata vusûli (*ermesi*) için, yevm-ül ahd vel misâkta, terbiyesi bir mürşidin yed-i emânetine veriliyorsa, o devlet ve fazîlet o kimse için mutlaka o mürşidden gelir. Yoksa kendi mürşidini aramayıp bulamazsa, başka mürşide intisâb ve inâbe ederse, günden güne, o nasip ve devletten uzaklaşmaktan başka kendine bir fayda sağlamaz. Velevki o mürşid ehl-i kemâl ve hakiki mürşid-i enâm olsa bile. Zirâ o mü'minin ve muahhidin irşâdı ile uğraşmak onun vazifesi değildir. Fakat burada bir mesele vardır ki, meselâ bir kimse kendi mürşid-i hakîkisini bulamaz da hakîki başka bir mürşide bağlanırsa, bağlandığı mürşid, o kimsenin hakîki mürşidini bildiği cihetle, o kimsenin kendi mürşidi ile rûhâni surette ictimâ edebilme iktidar ve selâhiyetini kesbedinceye kadar, terbiyesi ile meşgul olur ve sonra ona teslim eder. Yoksa hakîkata vusûlü imkansızdır.

ABDULHÂLİK-UL GUCDUVÂNÎ (K.S.) HAZRETLERİ'NİN MENÂKIB-I ÂLİYELERİNDENDİR

Abdulhâlik-ul Gucduvânî hz. bir gün etbâ ve müridânı ile birlikte Hatm-i Hâcegân meclisinde iken uhdezzaman (*kendisiyle aynı zamanda yaşayan, çağdaşı*) Ubeydullâh-ul Emevî ismindeki bir âlime yanına oturması için işâret etti. Ubeydullâh kalkıp huzuruna gelince, Abdulhâlik-ul Gucduvânî hz.:

-"Yâ Ubeydullah! Şimdi hatırına ne geldi ise söyle" dedi. Ubeydullâh-ul Emevî dedi ki:

-"Yirmibeş senedir kalbimde olan çözemediğim bir mesele var. Çok kimselere sordumsa da iknâ olamadım. Şu anda kalbime 'Ben şimdi bu mecliste, bu meseleyi halledecek miyim?' diye geldi." Gucduvânî hz..

-"Müsterih olun, bu müşgülünüzü hallederim, evvelâ şu Hatm-i Hâcegânı ikmâl edelim." buyurdular.

Hatm-i Hâcegân başlayıp bitinceye kadar Ubeydullah, makâm-ul ârifîne mazhar oldu. Gucduvânî Hazretleri buyurdu ki;

"Yâ Ubeydullah, sen şimdi Hakk'ı bilen kullardan oldun." dedi ve şu âyet-i kerîme'yi okudu; "Esteûzubillah, **Enzele mine's -semâi mâen fesâlet evdiyetün bi-**

kaderihâ..., sadakallâhu'l -azîm.[1] " ilâ âhir. Sonra buyurdu ki:

-"Yâ Ubeydullah! Bu âyet-i kerîmede sana mahsus olan bir hitâbullâh-ul ezel mevcuttur. Ve senin hakikî hidâyetin, bu âyet-i kerîmedeki envârın menbaındandır (*nurların kaynağındandır*). Sana âit olan hakîkata vusûl (*erişme*), bu âyet-i kerîme içindedir. Sen bilcümle ins ve cin ve melâike kadar ibâdet ve tâatta bulunmuş olsan, bu âyet-i kerîmeye mürâcaat etmeden hidâyet-i hakîkîye kavuşman imkansızdır. Bir mürşid itbâına, kendilerine mahsus olan âyet-i kerîmenin nûru vasıtasıyle nazar ederse, o âyet-i kerîmede meknuz (*saklı*) olan hidâyetin menbâ ve kapıları ona açılır. Kalbine de bilcümle hakâyık, in'ikâs eder (*akseder*). Ve o zaman o kimse yevm-ül ahd vel misâkın hakâyıkına ve orada olan derece-i imân ve tevhîde nâil olur. Kur'ân-ı Kerîm'in başka âyetinden sana böyle bir hidâyet hâsıl olmaz. Herkese mahsus bir âyet-i kerîme olup, herkes o âyet-i kerîmenin nûrundan hidâyete nâil olur. Ale-l-umûm (*genel olarak*), *âyet-i kerîmede insanları nâr-ı cahîmden* (cehennem ateşinden) halâs edecek (*kurtaracak*) hidâyet ve rahmet var ise de, her insan için hakîkî hidâyete mütekeffil (*kefil*) olan ayrı bir âyet vardır. Yâ Ubeydullah, bin sene riyâzât-ı şâkka[1] ile mücâhede etmiş olsa idin, zahmet ve yorgunluktan başka bir şey hâsıl olmazdı. Ancak hissenizin bu âyet-i kerîmede olduğunu bilip, o menbaa (*kaynağa*) seni sevkeden bir kimseyi buluncaya kadar, hakîkata

---

[1] Râd Sûresi (13) : 17. Meali; "Allah gökten su indirir, dereler onunla taşar..."

[1] Nefsine eziyet ederek dünya lezzetlerinden ve rahatından sakınma, perhizle, kanaatla yaşama

vâsıl olmanız mümkün değildir. Her şahsın yevm-ül ahd'de olan hakîkata vâsıl olmalarına bir sebeb ve vesîle kılınmıştır. Hatta Enbiyâ ve Mürselîn-i Kirâm dahi bu usûle tâbîdir."

Abdulhâlik-ul Gucduvânî hz. daha başka bir müşgülünün olup olmadığını sordu. Ubeydullâh-ul Emevî dedi ki:

-"Üç suâl ve müşgülüm daha vardır." Gucduvânî buyurdu ki:

-"Eğer irfân makâmı sende tekemmül etmiş olsa idi, o müşgüllerin hiçbiri kalmazdı. Kendiliğinden hal olur giderdi. Mademki müşgül ve tereddüdün var, henüz ârifin makâmına nâil olmamışsın demektir. Suâlin ne ise sor bakalım." Ubeydullah dedi ki:

-"Yevm-ül ahd vel misâkta, Cenâb-ı Hakk Teâlâ Hazretleri'nin emânet ve teklifât-ı ilâhiyyesinin kabulü ve onların ikmâlinin taahhüt edilmesi ne demektir? Esteîzübillâh, **Fe İzâ sevveytuhû ve nefahtü fîhi min rûhî** sadakallahulazîm[1] " âyet-i kerîmesinde zikredilen ruh mudur, yoksa âlem-i berzahda olan ruh mudur, veya insanın bütün âzâ-i cevâhirindeki nefs-i nâtıka mıdır? Yevm-ül ahd vel misâkta uhûd (*ahidler*) tamamlandıktan sonra ervâh ne oldu? O ruhlar hangi makâmda ve hangi âlemde kaldılar ? Ervâh tekrar yok mu oldu? Âlem-i dünya'ya

---

[1] Bu âyet-i kerîme Kur'ân-ı Kerîm'de iki yerde geçmektedir. Bakınız: Hıcr Sûresi (15): 29 ve Sâd Sûresi (38) : 72.Meali; "Onu, yani insanı yapıp, Ruhumdan üfle diğimde (ona secdeye kapanın.).

gelinceye kadar o ervâhın durak edindikleri makâm neresidir?"

Abdulhâlik-ul Gucduvânî hz. buyurdu ki:

-"Yâ Ubeydullah! Eğer hakîkî surette bana teslim olmuş olsa idin, kalbinde bu müşgüllerden bir eser dahi kalmazdı." Ubeydullah, Gucduvânî'nin vech-i mubârekelerine (*mübarek yüzüne*) hakîkî teslimât üzere nazar edince (*bakınca*), bunca müşkülâtı tamamen halloldu. Fakat Gucduvânî hz. yine cevap verdi:

-"Yâ Ubeydullah! Kardeşlerim Ahmed-i Bedevî ve İbni Dakik-ul Iyd (k.s.) bu sorduğun meseleler hakkında çok tahkikâtta bulundular. Fakat hakîkata ıttılâ (*tanıma, bilme*) ve idrâk (*akıl erdirme*) nasip olmadı. Yâ Ubeydullah, Cenâb-ı Hakk Teâlâ Hazretleri'nin emânetini taşıyan, yevm-ül ahd vel misâkta, Hitâb-ı İlâhiyye'ye mazhâr olan o zerredir. Fakat esası itibâriyle zerre, bir cemâdtır (*taş gibi cansız bir şeydir*). Cenâb-ı Hakk "Esteîzübillâh, *Ve nefahtü fîhi min ruhî...* sadakallahu'l -azîm" âyet-i kerîmesinde zikredilen rûh-u külden bir nokta o zerreye intikâl etti. O zaman benî beşer'in vücudunda ruh nasıl ise, ayni vechile zerre için dahi o nokta ruh gibi oldu.Yevm-ül ahd vel misâkta emânet-i ilâhiyyeyi ve teklifâtı kabul ederek üzerine alan, o nokta-i ruhun kendisinde mevcut olduğu zerre-i beşerdir. Ahd-ü misâk alındıktan sonra Cenâb-ı Hakk o zerreyi "el -Berzahü'z -Zulmânî" nâmındaki makâma nakletti. Bu makâm öyle bir makâmdır ki, ne cennetten ve ne de cehennemden bir eser yoktur. O berzâh-ı zulmânî ruhlar için, ancak mût u lâyemût derecesinde (*ölüm ile ölümsüzlük arasında*) ber-hayât (*sağ, diri*) ve

varlık içindedir. "Babaların eslâbında (*sulbünde*) değil midir?" diye sorulursa; hayır, babaların eslâbında ancak o zerrenin kendisinden, zuhûru muhal (*ortaya çıkması imkânsız*) kılınmış olan bir nutfe (*döl suyu*) ve bir nokta meni vardır. O meni nutfesi anaların rahmine intikâl edip, vakd-i merhûnu (*muayyen zamanı*) gelince iki melâike gelip, o âlem-i berzah-ı zulmânîde olan ruhu, o vücuda nefh ederler (*üfürürler*). O ruhu ancak orada bulunan nokta kabul eder. Eğer dört aydan sonra melâikeler vasıtasiyle o ruh nefh olunmazsa, o zerre dünyaya gelmez. Sonra o vücûd-u beşer, tekâmül ede ede (*gelişerek*) onbeş yaşını ikmâl ederse, ancak tekâlif-i ilâhiye (*Allah'ın emirlerine uymak*) ile mükellef (*mecbur*) olur. O zamana kadar mükellef olmaz. Onbeş yaşını ikmâl edinceye kadar o zerre-i beşerin, âlem-i zulmânî ve berzah-ı zulmânî'den alâkası kesilmez. Ne zaman mükellef olursa, o zaman alâkayı keser ve hakâyık-ı zerre vücûda in'ikâs eder (*akseder*) ve tamamen yerleşir.

Ubeydullah-ul Emevî dedi ki:

-"Yâ seyyidî, bir müşgülüm kalmadı, tamamen anladım." Gucduvânî hz. tekrar buyurdu ki:

-"Eğer hakîkî makâm-ı teslim, sende hâsıl olmuş olsa idi, bu suâl ve cevaplara lüzum kalmazdı. Yâ Ubeydullah, insan üç hakîkatten mürekkeptir:

* "Esteîzübillâh, **Ve İz Ehaze rabbüke min benî âdeme min zuhûrihim zürriyetehum**..., sadakallahu'l

azîm[1]" âyet-i kerîmesinde zikredilen zerredir. Bu da cemâd gibidir.

* O zerrenin içine konan bir nokta ruhdur ki, "Esteîzübillâh, *Fe İzâ sevveytühû ve nefahtü fîhi min ruhî...* sadakallâhü'l -azîm" âyet-i kerîmesinde zikredilmiştir. Ve hakîkat-ül hayat ve ruhla kâimdir.

* Anaların rahminde dört ay geçtikten sonra melâikeler tarafından nefh edilen ruhdur.

Ubeydullâh-ül Emevî, Gucduvânî Hazretleri'ne bir müşgülü daha olduğunu arzetti ve dedi ki:

"Yâ Seyyidî! Bazı evliyây-ı kirâm istikbâle (*geleceğe*) âit olan hakâyıktan (*hakikatler*) ve dakayıktan (*inceliklerden*) bahsederler. Mazide (*geçmişte*) olan ahvâl (*durumlara*) ve hâdisâta (*olaylara*) ıttilâ kesbedebilirler (*bilebilirler*). Fakat istikbâle âit hâdisât nasıl bilinir? Cenâb-ı Hakk "**Fa'âlün limâ yürîd**[2]" değil midir? Tebeddüle ve teğayyüre (*değişikliğe*) uğraması ihtimâli olan mesâili (*meseleleri*), nasıl hakîkaten olacakmış gibi söylerler?" Bunun üzerine Gucduvânî hz. iki yüz sene sonra olacak bir hâdiseyi anlatmağa başladı:

-"Bir mürid, bir mürşidin huzuruna girerek demiş ki: 'Üstâdım! Benim tarîkata girmem gerekir mi? Bir mürşide muhtaç mıyım? Cenâb-ı Hakk beni, mezâhib-i

---

1 A'râf Sûresi (7):172. Meali: "Rabbin, insanoğlunun sulbünden soyunu alıp devam ettirmiş..."tir.

2 Bu âyet-i kerîme Kur'ân-ı Kerîm'de iki yerde geçmektedir. Bakınız: Hûd Sûresi (11):107 ve Bürûc Sûresi (85):16. Meali: "Allah dilediğini hakkıyla yapandır."

erbaa'nın (*dört mezhebin*) bilcümle ahkâm-ı şer'iyyesine (*bütün şer'i hükümlerine*) vâkıf kılmıştır. Cennetin içinde yaşayacak olan halkın cümlesini gözümün önündeymiş gibi görüyorum. Arşurrahmân-ı a'zam'ın hakâyıkına da vâkıfım., Yüz yirmi dört bin enbiyây-ı mürselîn hazerâtının makâmât-ı mübârekelerini ve kabr-i şerîflerini biliyorum. Bütün hayvanât-ı berriyye ve bahriyye'nin (*kara ve deniz hayvanlarının*) tesbîhâtını da işitiyorum ve biliyorum. Tayarân ederek (*uçarak*) tayy-i mekân ile gezmeğe de mezunum. Evliyâ-ı kirâm hazerâtından kim kimi ziyâret ederse, onu da biliyorum. Kelâmullâh-ı Kadîm'i dokuz yaşında iken hıfzettim ve maâni-i Kur'ân'a (*anlamına*) vâkıfım. Resûlu Ekrem Aleyhisselâm Hazretleri'nden sâdır olan bilcümle hâdîs-i şerîfeleri bâis ve râvileriyle (*konuları ve rivâyet edenleriyle*) beraber biliyorum. Benim mürşide ne cihetten ihtiyacım olabilir? Bir mürşidden ben, ne gibi bir istifâde ve fayda temin edebilirim?' ".

Mürşid ona cevâben demiş ki:

-"Evet Cenâb-ı Hakk'ın sana bahşetmiş olduğu bunca hakâyık, kerâmet ve kemâlât büyük bir lûtf-u ihsândır. Fakat sana lâzım olan bir mesele kalmıştır. Sana sorduğum şu suâle cevap ver: Cümle zerrât-ı kâinâta Cenâb-ı Hakk Teâlâ '**Elestü bi-Rabbiküm**' hitâb-ı ilâhîsinde bulunduğu lâhzada siz ne cevapda bulundunuz; verdiğiniz cevabı biliyor musunuz? Cevap ver-diğiniz anda sağ ve solunuzda kimler vardı?" Mürid cevâben:

-"Bilmiyorum ve hatırlamıyorum" demiş. Bu cevap üzerine mürşid buyurmuş ki:

-"Oğlum! Cenâb-ı Hakk'ın sana ihsân etmiş olduğu o kadar ulûm, maârif ve hakâyık, o günün hakîkatına vâkıf oluncaya kadar 'lâ şey (*hiçbir şey*) hükmündedir. Hiç kıymeti yoktur. Bu saydığın ulûm ve hakâyıktan sana bir fayda hâsıl olmaz. Senin mutlaka mürşidini bulup, ona teslim-i nefs etmen lâzımdır. Yoksa bu hâl üzere daha bin sene yaşayacak olsan, yine hakîkata vâsıl olamazsın." Mürid demiş ki:

-"Yâ seyyidî! Beni taht-ı terbiyenize kabul buyurmanızı istirham ederim. Hakîkat ve saâdetimi sizden beklerim." Mürşid demiş ki.

-"Kabul ederim. Fakat bana ilim , akıl ve her türlü fazîletten kendini tecrîd ederek (*sıyırarak*), hiçbir şeyden haberi olmayan câhil bir ümmî sıfatıyla geleceksin. İlim ve fazîlet sahibi olarak gelecek olursan, seni kabul ve irşâd edemem. Cenaze, gassâlin (*ölü yıkayıcısının*) eline, nasıl teslim olmuşsa, o suretle bana teslim olacaksın. Bu şartları ikmâl etmeden sen benden bir hakîkat talep edecek olursan beyhûde (*boş yere*) uğraşmış olursun ve hakîkatten bir koku bile duyamazsın. Ve sana küçük bir kapı bile açmam."

Mürid, mürşidin tarifi vechile ona teslim olmuş ve üç saat zarfında mücâhedeyi ikmâl ederek hakîkata vâsıl olmuş. Bu hâdiseyi, Gucduvânî hz. Ubeydullâh-ül Emevî'ye olmuş bitmiş bir mesele gibi nakletti. Halbuki bu iki yüz sene sonra vukû bulacak bir hâdise idi. Gucduvânî hz., Ubeydullâh-ül Emevî'ye hitâben dedi ki.

-"Ekâbir evliyâullah ve ehl-i kemâl, kendiliklerinden bir söz söylemezler. Ancak Hakk Teâlâ Hazretleri'nin tecelli-i kârı altında söylerler. Yani Hakk Teâlâ Hazretleri'nin emir ve irâdesiyle söylerler. Ve sevgili kullarının söylediği sözü, Cenâb-ı Hakk hiç bir zaman boş bırakmaz ve buyurduklarını aynen zâhir eder. Teğayyür ve tebeddül asla vâki olmaz. Şâh-ı Nakşibend (k.s.) bir kere olsun Hakk'ın tecelli ve irâdesi olmadan bir söz söylememiştir."

Gucduvânî Hazretleri'nin bu sohbeti üzerine Ubeydullâh-ül Emevî'ye, bir daha şüphe kalmayacak derecede bilcümle hakâyık, münkeşif oldu (*bütün hakikatları keşfetti*). Kaddesallâhu Teâlâ esrâruhumâ ve eid aleynâ min berâkâtihim.

YUSUF-UL HEMEDÂNÎ (K.S.) HAZRETLERİ'NİN MENÂKIB-I ÂLÎLERİ

Yusuf-ul Hemedânî, 14 yaşında iken bir seyahate çıktı. Seyahatten, maksad-ı âlîleri, kalbine gelen bir havâtıra cevap ve çare bulmak idi. Bir yerden geçerken, sahrâda bir kenarda bir cemaâtın oturduğunu gördü. O mecliste ulemâ ve evliyâ-ı kirâm da vardı. İzzeddîn-i Hüdâî nâmında bir zât vaaz ile meşguldü. Diğerleri de onu dinlemekte idiler. Yusuf-ul Hemedânî, o meclise uğramadan geçmek istedi. Fakat Hızır Aleyhisselâm çağırdı ve:

-"Oğlum gel, meclisimize iştirâk et" dedi. Yusuf-ul Hemedânî dedi ki:

-"Meclisinizde, müşgülümü halledecek biri varsa otururum, yoksa oturmam. Yolumu kesmeyin." İzzeddîn-i Hüdâî dedi ki:

-"Merak etme, sen muradına nâil olursun, meclisimiz boş değildir, Nebiyyullah Hızır Aleyhisselâm da meclisimizdedir." Yusuf-ul Hemedânî dedi ki:

-"Hızır Aleyhisselâm'ın mecliste bulunması benim murâdımın husûlü için kâfî bir sebep değildir. İstediğim hakîkatı bana söyleyecek bir kimse olmalı." İzzeddîn-i Hüdâî dedi ki:

-"Otur bakalım, elbette mahrum kalmazsın." Yusuf-ul Hemedânî, meclise oturur oturmaz derhal derdini dökmeğe başladı ve dedi ki:

-"Cenâb-ı Hakk. (c.c.) Hazretleri beni âlem-i ademden âlem-i vücûda (*yokluk âleminden varlık âlemine*) izhâr ettiği lâhzadan itibâren, Hakk Teâlâ ve Tekaddes Hazretleri'nin gerek Tecelliyât-ı Zâtıyyesi'nden, gerekse Tecelli-i Sıfatıyyesi'nden benim hisseme düşen hissey-i miktar nedir? Kaç defa zât ve kaç defa sıfat tecellisine mazhar olmuşumdur? Yevm-ül ahd vel misâkta olan Tecelliyât-ı İlâhiyyesi ile bu âlemde olan tecelliyâtının adet ve miktarı nedir? Âlem-i ahd ve misâktan itibâren annemin rahmine kadar vukû bulan tecelliyâtın adet ve miktarı nedir? Bu sorularıma cevap istiyorum. Biliyorsanız cevap verin." İzzeddîn-i Hüdâî dedi ki:

-"Bu sualinize bin sene düşünsem, yine cevap vermeğe muktedir olamam." Yusuf-ul Hemedânî dedi ki:

-"Yâ İzzeddin, bu suâle cevap veremiyorsun da, nasıl secde-i irşâda oturuyorsun?" Hızır Aleyhisselâm buyurdu ki:

-"Bu evlat hangi memlekettendir ve nereden geldi?" Yusuf-ul Hemedânî dedi ki:

-"Yâ Nebiyyallah, yalancı rüzgar ne taraftan esiyorsa, ben de o tarafdanım."

Bu cevapdaki yalancı rüzgâr'dan maksadı İzzeddîn-in, Hemedânî olduğuna işaretti. Henüz makâm-ı irşâda lâyık olmadığı halde mürşidlik makâmını temsil eden İzzeddin, Yusuf-ul Hemedânî gibi Hemedânlı idi. Yusuf-ul Hemedânî dedi ki:

-"Yâ Nebiyyallah 'Esteîzübillâh, **Yehrucu min beyni's -sulbi ve'l -terâib**, sadakallâhü'l -azîm[1] ', âyet-i kerîmesinden bu fakire âit olan hisse nedir? Bu suâlin cevabı âlem-i eflâke âiddir. Âlem-i eflâkdan, bu cevabı çıkarmak ve anlamakda sen benden evvelsin." İzzeddîn, Hızır Aleyhisselâm ile arkardaşlarına hitaben:

-"Biz bu evlâda yol kesici olduk ve onu alıkoyduk" dedi.

Ol saatte Mevlânâ Sultân-ül Ârifîn Ebû Yezid-il Bestâmî Hazretleri'nin ruhânî-i şerîfleri teşrif buyurdu. Yusuf-ul Hemedânî'ye hitâben:

-"Oğlum, cevabınız benden gelecektir, merak etme. Allah-ü Teâlâ (c.c.) seni ademi mahz'dan vücûda ihraç ettiği lâhzadan, bu ana gelinceye kadar bin dokuz yüz kere Cenâb-ı Hakk'ın, Sıfat-ı İlâhiyyesi'nin tecellisine mazhar oldun. Dokuz yüz bin kere de Esmâ-i Hüsnâ tecellisine mazhar oldun. On bir bin kere de Tecelliy-i Zât-ı İlâhiyye'ye mazhâr oldun."

Bestâmî hz., mazhâr olduğu tecellilerin, hangi evâlim (*âlemler*) ve makâmlarda olduğunu da beyân buyurduğu gibi, Bestâmî Hazretleri'nin ruhânî-i şerîfleri, Yusuf-ul Hemedânî Hazretleri'ne, o tecelliyâttan hâsıl olan *ulûm ve fezâilin miktarını* da bildirdi. Ve sonra zikri geçen âyet-i kerîmenin tefsirine başladı. Ve buyurdu ki:

---

[1] Târık Sûresi (86): 7. Altıncı ve yedinci âyetleri meali: "O, erkek ve kadın'ın beli ile göğüsleri arasından atılagelen bir sudan yaratılmıştır."

-"Pederinizin sulbünden dokuz yüz bin meni-i tâhire huruç etti (*çıktı*). Bu katarât-ı meniden Cenâb-ı Hakk (c.c.) melekler halketti. Bu melâike de mükellefdir. Cenâb-ı Hakk'ın İrâde-i Ezeliyyesi ile, senin zerreni yaratıp dünyaya gelinceye kadar dokuz bin dokuz yüz âlem ve makâmdan geçtin ve o âlemin her birinde olan tecelliyâtın miktarını bildireyim."

Beyâzid-i Bestâmî hz., her âleme âit tecelliyâtın miktar ve keyfiyetlerini beyân etti. Hatta, o avâlimde bulunan melâike-i kirâmın o zerreyi muhâfazası ile buna memur olan sâir melâike-i kirâmın adet ve isimlerini dahi zikir ve beyân buyurdu. Ve sonra dedi ki:

-"Tarîkât-ı Âliye'nin ıstılâhâtına göre bir kimse irşâd makâmına oturacak olursa, bu ulûmu bilmesi, buna idrâkı olması gerekir. Sâir tarîkatlarda ise, yevm-ül ahd vel misâktan dünyaya gelinceye kadar zuhûr eden havâdis ve âraz-ı hakâyıka vukûfu şarttır. Bir insanın sulbünden hâsıl olan katre-i meni zâil olmaz. O katreden ya insan, ya da melek hâsıl olur. Bu melâike de bildiğimiz melek-i nûrânî değil, melekle insan arasında bir mah-lûktur." Hızır Aleyhisselâm buyurdu ki:

-"Ben on iki bin Nebî ve Resûl ile içtimâ ettim. Fakat bu mecliste, Sultan-ül Ârifîn Hazretlerin'den hâsıl olan hakîkatı ve böyle bir ilim ve hikmeti o meclislerden ahzedemedim (*alamadım*). Yâ Sultân-ül Ârifîn! O insan nutfesinden halkolunan melâike'nin vezâif ve tekâlifi (*vazife ve sorumlulukları*) var mıdır?" Sultân-ül Ârifîn cevâben buyurdu ki:

-"Bir kimse, mürşid-i kâmil'in terbiyesine mazhâr olacak olursa, o mürşidden o müride bir hâtıf-ı nazar atfolunur ki; o nazar, terbiye ve tezkiye tariki ile olmayıp, müridin istidâtı üzeredir. Bu nazardan mahrum kalmamak için müridânı muhâfaza etmek bu melâikenin ve-zâifindendir. Bu nazara mâni olan harekâttan mürid mu-hâfaza edilmedikçe, diğer terbiye ve tezkiye husûsunda nazarlardan da mahrum kalır."

Burada, Sultân-ül Ârifîn'in, Yusuf-ul Hemedânî hakkında beyân buyurduğu hakâyık budur ki; bir mürşid, bir müride telkin ederken mutlaka ona bütün âlemlerde olan tecelliyâtı beyân etmesi lâzımdır. Bir müridin o kadar avâlimde olan hakâyık ve Tecelliy-i İlâhiyye'ye mazhar oluşlarını ve bu makamlarda, üzerinde olan havâdis ve âarazların kâffesini ve bunların evsâfını bir mürşid bilmesi lâzımdır. Eğer bir mürşid, terbiyesi için değil de, teberrüken telkin edecek olursa , mutlaka o müridin ana rahmine intikâl ettiği lâhzadan itibâren, o ana kadar geçirdiği ahvâle vâkıf olması lâzımdır ve şarttır.

YUSUF-UL HEMEDÂNÎ (K.S.) HAZRETLERİNİN MENÂKIB-I ÂLÎLERİDİR

Yusuf-ul Hemedânî, seccâde-i irşâda oturduğu senede, yirmi bin kadar olan müridânını da erbaîne soktu. Erbaînde on beşinci günü idi ki, müridânından birinin hatırına maîşet meselesi hakkında türlü havâtır gelmeğe başladı.

Suâl: "Mürşid o havâtırı neden defetmiyor? Onu mücâhedeye sevk eden zâtın bu gibi havâtırdan onu kurtarması tabiî değil midir?"

Cevap: "Hayır memur olmaz. Zirâ Cenâb-ı Hakk, rezzâk-ı âlem olduğunu ve bütün mahlûkâtının mukadderâtı ile rızıklarını tayin ve tesbit ettiğini ve buna kefil bulunduğunu ve her mahlûkunun muhtâc-ı erzâk-ı mukaddderelerini (*önceden belirlenmiş rızkını*) verici olduğunu, Kur'ân-ı Azîmüşşân'da zikretmiştir. Bu kadar basit olan ve bilmesi gereken bu hususu, müridin kendi istidât ve gayreti ile kalbinden defetmesi gerekir. Bu halden müridin kurtulması hususu; müridin akıl, zihin ve kuvvetine havâle edilmiş bir keyfiyettir. Mürşid böyle ufak meselelerle ne uğraşır, ne de karışır."

Binâenaleyh Yusuf-ul Hemedânî hz.de o müridi halvetten ve erbaînden çıkarmağa mecbur oldu. Ve müridi huzura çağırıp dedi ki:

-"Oğlum seninle biraz seyahata çıkıp bir yere gideceğiz." Sahrâya çıkıp bir müddet dolaştılar. Bu gezi esnâsında Yusuf-ul Hemedânî hz. buyurdu:

Hakk Teâlâ hazretlerinin Kelâm-ı Ezelîleri'nde ve Resûl-ü Ekrem Aleyhisselâm'ın Ehâdis-i Nebevîleri'nde o kadar muhkem ifâdesini bulan ve gayet sarih olarak beyân edilmiş bir hakîkattır ki, "Allah-u Teâlâ Hazretleri bütün mahlûkâtının rızkına kefildir." Binâenaleyh, bu hususta şüphe ve tereddüt, inanmamak ve emsâli gibi havâtırın ne büyük bir suç olduğunu bir düşün. Bu havâtırı defetmek, sana bırakılmış bir vazifedir. Mürşid buna karışmaz ve bunlarla uğraşmaz. Hakk Teâlâ Hazretleri kurbağa misâlini bize göstererek buyuruyor ki: "**Ey kullarım! Bu mahlûkumun korktuğu koca dünya toprağının tükenmek ihtimâli var ise de, rızkımın tükenmek ihtimâli yoktur, korkmayınız. Tevvekkül ve hamdle bana teveccüh ediniz, varlığınıza ve malınıza itimât etmeyiniz.**"

Yusuf-ul Hemedânî hz., o müridine tavsiyede bulundu ve son olarak bu hususta dedi ki:

-"Oğlum! Rızık ve maîşet hakkında düşüncesi olan kimselerle oturma ve onlarla sohbet etme!"

Ve minallâhi't- tevfîk.

ABDÜLVAHHÂB eş-ŞA'RÂNÎ HAZRETLERİNİN MENÂKIB-I ÂLÎLERİDİR

Abdulvahhâb eş-Şa'rânî Hazretleri'nin üstâd ve mürşidi, Aliyy-ül Havâs (k.s.) hazretleridir. Aliyy-ül Havâs, Cüneydî tarîkatının ekâbir evliyâsından idi. Abdulvahhâb eş-Şa'rânî, üstâdını ziyâret etmek için, tam kırk gün, edep ve hazırlık yaptı. Abdulvahhâh eş-Şa'rânî, o sıralarda her gece rüyada Zekeriyâ el-Ensârî nâmındaki veliyyullah ile sohbette bulundu. Kendisine, ziyâretinin kabul olacağı ve türlü fazîletlere nâil olacağı hakkında müjdeler beyân edildi. Rebî-ül evvelin birinci günü ziyârete çıktı. Yola çıkarken, yolda rastgelen kimselere selâmdan başka kelâm söylememek için ahdetti: "Hızır Aleyhisselâm olsa bile konuşmayacağım" dedi. Biraz gittikten sonra Hızır Aleyhisselâm'a rastgeldi. Selâmdan sonra Hızır Aleyhisselâm onunla görüşmek istedi. Ve kendisinin kim olduğunu bildirdi. Abdulvahhâb dedi ki:

- "Yâ Nebiyyallah! Seninle görüşmeyi herkes arzu eder, ama afedersin ben görüşmem. Zirâ vaadime karşı hulf etmiş olurum. Üstâdımı ziyâret etmek maksadıyla yola çıkmışım. Ve kimse ile yolda görüşmemeyi vaadetmişim." Bu suretle mükemmel edep üzere üstâdını ziyârete gitti. Aliyy-ül Havâs onu kabul ederek huzuruna aldı. Meclisi âlîlerine oturduğu gibi, üstâd buyurdu ki:

- "Oğlum Abdulvahâb! Kalbine gelen her müşkülü benden sormağa izin veriyorum. Sor bakalım." Şa'rânî dedi ki:

- "Yâ hazreti üstâd! Şükrün mânâ ve tarifi nedir? Ben bilemiyorum, beyân buyurmanızı istirhâm ederim." Hazret buyurdu ki:

- "Oğlum! Cenâb-ı Hakk'dan gayrı olan her şeyi hatırından çıkar ve mâsivâdan zühd et! O zaman şükrün mânâsını anlarsın." Abdulvahhâb, Hazreti Üstâdın bu nasîhatı üzerine çok tefekküre daldı. Ve şükür hakkında çok hakâyıka vâkıf oldu. Fakat Hazretin beyânatına intizarda kaldı. Hazreti Üstâd Aliyy-ül Havâs buyurdu ki:

- "Oğlum! Erbâb-ı kemâlât[1] ve eshâb-ı merâtibîn[2] ; her tâifeye göre şükrün mânâsı ayrı ayrı olur. Bir kimse Makâm-ül Ârifîn'e vâsıl olursa, o kimsenin kalbine Hazreti Allah'dan gayrı bir şey tahaddur ederse (*girerse*), o kimse şâkir (şükreden) değildir. Ehl-i Verâ'[3] dan da değildir. Ehl-i Azîmette dahi değildir. Şükür, Verâ ve Azîmet[4] , bu üç şey birdir. Mânâ ve neticesi bir olan makâmâttan bu makâma nâil olanların şükrü, azîmeti ve verâsı ise, diliyle Kur'ân-ı Kerîm'in ve hadîs-i şerîflerin ahkâmına muhâlif söz söylememek, gözleriyle münkir işlememek ve her gördüğü şeyden Allah'ın kudret ve azametine vücûd ve vahdâniyetine ve Resûlullâh'ın hak Peygamber olduğuna dâir, türlü türlü delil ve ibret almaktır. Hatta bir şeye bin kere baksa, her bakışta daha fazla ibret almak lâzımdır. Kulağın şükrü, her işittiği ses ve sadâdan aynı suretle Allah'ın varlığına ve birliğine ibret almaktır. En geri ve necis olan hınzırın sesinden bile ibret ve delil almak gerektir. Havâs ümmet için şükrün mânâsı, gerek lisâ-

---

1 Olgunluğa, yüce makamlara erişmiş kimseler

2 Allah'a yücelme yolunda çeşitli derecelere erişmiş kişiler

3 Dine bağlı, dindar. 'verâ' : haramdan kaçınma

4 Sebat, kararda katîlik

nından ve gerekse bedeninden, şerîat-ı garrây-ı Muhammediyye'nin azîmet kısmına uygun olmayan bir hareket sâdır olmamaktır.

Mürid ve sâlik için; verâ, azîmet ve şükrün mânâsı yine aynıdır.Onlar için şükür; üstâd ve mürşidinin, emir ve düstûrlarından ayrılmamaktır. Gösterilen vazîfelere hakkıyla devam etmektir. Mürşidin emr-i hilâfı olan bir hareket sâdır olmamaktır. Kendi mürşidinden maâdâ, bütün mürşidler bir şeye karar vermişler olsalar bile, kendi mürşidi de onların kararının hilâfında (*zıddı*) bir emir verse, illâ kendi mürşidinin buyurduğunu istemek lâzımdır. Bir zerre kadar şek (*şüphe*) gelirse, o mürid, visâlîn-i şâkirînden[1] sayılmaz. Mutlaka kendi mürşidinin emrini, her emirden üstün tutması lâzımdır. Avâm-ı nâs için şükür; yiyecek, içecek , giyeceğın haram olmaması, gözleri harama bakmaktan muhâfaza etmektir. Kulağı ve dili gıybetten, bühtân (*iftira*) ve lüzumsuz sözleri söylemek ve işitmekten muhâfaza etmektir. Avâm-ı nâs kalbi muhâ-faza etmekle mükellef olmazlar. Ancak zâhirî, şeriatın yoluna göre muhâfaza ederlerse şâkirînden sayılırlar. Ve ehl-i takvâ da sayılırlar. Allah'ın sevgili has kulları ise; kalbin muhâfazasıyla memûr ve mükelleftirler. Bir velî, Allah huzuruna ve namaza durduğu zaman, Allah'tan başka bir şey hatırına gelmesin diye her dâim havf ve haşyetten hâli kalmaz. Şayet o havf kalplerinden giderse, namazları fâsit olur. İşte böyle mâsivâullahtan hâli olan kalpleriyle kılınan namaz, maşrik (*doğu*) ve mağrib (*batı*) arasında bulunan ve bu makâma ermeyen cümle mü'minlerin namazlarından indallah daha makbûl olur. Allah (c.c.) bu gibi makâmâta eren zevâtın fuyûzâtından bizleri de müteyakkız buyursun.

---

1 visâl: kavuşmak; şâkirîn: şükredenler

EBÛ HASAN-EL ŞAZELÎ HAZRETLERİ İLE HALİFESİ EBÛ ABBÂS-ÜL MÜRSÎ KADDESALLÂHU SIRRAHÛ ARASINDA VÂKÎ BİR MÂCERÂ HAKKINDA

Şâzelî hazretleri bir vakitte hapse düşmüştü. Bu sıralarda Ebû Abbâs-ül Mursî onu ziyârete gitti. İzin alarak içeri girdi ve huzuruna oturdu. Mürsî dedi ki:

-"Yâ Üstâdım! Ben bu günlerde öyle bir haldeyim ki, sanki her tarafımdan beni bağlamışlar, hiçbir sey yapamıyor ve hiçbir şeye muvaffak olamıyorum. Acaip bir haldeyim, ne yapayım? Yâ seyyidî, halimi size arz için geldim." Ebû Hasan-el Şâzelî:

-"Oğlum dışarıya çıkalım" dedi. Ve hârikulâde (*âdetin dışında*) olarak hapishaneden dışarı çıktılar. Yakınlarında bulunan hastahâneye girdiler. Şâzelî hazretleri buyurdu ki:

-"Oğlum! Burada yatan hastaların haline iyi ve dikkatli bak, bu kadar hasta, tedavi olacağız diye burada yatıyor, her türlü meşakkati çekiyorlar. Doktorların verdiği ilâçları içiyor, cerrahların sardığı yaralara tahammül ediyorlar, zirâ sıhhat ve selâmetin onda olduğunu biliyorlar. Bu hastahânede doktorun verdiği ilâcı kullanmayan veya verilen ilâca ilâve eden veya noksan kullanan var mıdır?" Mursî dedi ki:

-"Yoktur yâ seyyidî". Şâzelî buyurdu ki:

-"Tabii yoktur. Zirâ doktorun verdiği tarifin dışına çıkmak, mûcib-i tehlikedir ve sıhhata muzurdur. Binâenaleyh oğlum, ben senin, bugün doktorunum. Senin muvakkat değil, ebedî hayatını kurtarmağa çalışıyorum. Sana ilâç veriyorum, sen onu isti'malde suistimal ediyorsun (*kötüye kullanıyorsun*), bazen de kendiliğinden ilâçları karıştırıyorsun. Onun için seni tedâvî edemiyorum. Eğer benim gösterdiğim tarifeye dikkat edersen, göstermediğim fazla şeylerle meşgul olmazsan, halâs olur ve hakîkî hayata kavuşursun. Yoksa âkibetin vahimdir."

Şâzelî hazretleri'nin buyurduğu vechile Ebû Abbâs-ül Mürsî hazretleri, dokuz sene zarfında esnây-ı mücâhededе üstâd ve mürşidinin buyurdukları vâzifelere ne bir şey ilâve etti, ne de noksan olarak ifâ etti. (*O daha önce ilâve ve eksiltme*) etmemesi gerekirken, kendiliğinden bir takım ezkâr ve evkâtla meşgul olurmuş. Bu ziyâretinde ise, artık bu meselenin Tarîkât-ı Şâzelî istilâhında gayr-i makbûl bir şey olduğunu anladı. Ve o vezâiften geçmekle hakîkî teslimiyete muvaffak oldu. Sonra üstâdına rica etti ve:

-"Yâ Seyyidî, af buyurunuz." dedi.

Ebû Hasan-el Şâzelî hazretleri de affetti ve ona hakîkat-ı vusûle nâil olacağına dâir tebşirde de bulundu. Evliyây-ı kirâmdan kutbâniyet makâmında en çok kalan zât, Ebû Abbas-el Mursî hazretleridir. Otuz üç sene bilfiil mütemâdiyen kutbâniyet vazifesinde kalmıştır. Kaddesallâhu sırrah-ul aziz.

HULÂSAT-UL -EKVÂN VE TABÎB-İ A'ZÂM SALLALLÂHU ALEYHİ VE SELLEM HAZRETLERİ'NİN MEKKE-İ MÜKERREME'DEN MEDİNE-İ MÜNEVVERE'YE HİCRETLERİ ESNÂSINDA ZUHÛR EDEN BİR HÂDİSEYİ BEYÂN EDEN MENÂKIBTIR

Cibrîl-i Emîn Aleyhisselâm, emr-i Hakk üzere Risâletmeâb Aleyhisselâm Hazretlerine nâzil olup, Mekke-i Mükerreme'den ayrılmak ve Medine'ye gitmek için emr-i ilâhî sâdır olduğunu ve tebliğ için geldiğini Resûlullah'a arzetti. Ve bu hicret dolayısıyla Cenâb-ı Hakk, gerek Risâletmeâb Hazretlerine ve gerekse ilâ yevm-ül kıyam (*kıyamete kadar*) gelecek bilumum efrâd-ı ümmetine ihsân edecek olduğu fezâil ve atâyây-ı ilâhiyye'nin kâffesini ve hatta her bir fert için hâsıl olacak fazileti dahi beyân buyurdu. Hicretle memur olduğu gecede Resûlü Ekrem Aleyhisselâm Hazretlerine Cibrîl-i Emîn tekrar tekrar nâzil oldu. Resûlü Ekrem Aleyhisselâm da, Cibrîl Aleyhisselâm'ın böyle tekrar tekrar nâzil olmasından mutlaka bir Emr-i Hakk olacağını idrak etti. O gecede Mekke'de, cin tâifeleri Resûl-ü Ekrem Aley-hisselâm'a zarar ve ziyan vermek için toplandılar. Maksatları, fırsat bulurlarsa Resûlü Ekrem Aleyhisselâm'ı helâk etmek idi. Bu cin tâifeleri de Harka'z -Zenâdil denilen tâifeden olup, dokuz yüz bin kişi vardı. Ve yedi yüz bin kişi de Mâridler'den vardı. Beş yüz bin kişi de Gaffâriyetler'den vardı. Bu cinler insan şekline girip Kureyşiler'in müşrikleriyle ve kâfirleriyle sık sık görüşüyor ve Resûlü Ekrem Aleyhisselâm'ı Mekke'den tard-u ihraç (*atmak, çıkarmak*) için türlü türlü hileleri öğretiyorlardı. Resûlü Ekrem Aleyhisselâm'ın idamı veyahut nefyi (*sürgün edilmesi*), veyahut ölünceye kadar

hapse atılması; bu üç fikir üzere Kureyşiler'in ileri gelen takımlarını Daru'n -Nedve denilen şûrethâneye[1] toplamak tedbiri de cin taifelerinin telkini ve ilhâmı ileydi. Cenâb-ı Hakk Teâlâ, Cibrîl Aleyhisselâm vasıtasıyla Kureyşiler'in kararını ve cin tâifelerinin içtimâlarını bildirdi. Seyyid-i Kâinât Aleyhisselâm Hazretlerinin kalbine biraz hüzün ve keder ârız oldu. Bu, kendi vatanını terk ederek diyâr-ı gurbete gitmek icap ettiğinden veya kendi vücûd-u saâ-detlerine o küffâr-ı Kureyş'ten bir zarar dokunacak diye düşündüğünden de değil; ancak ümmet-i merhûmenin (*müslümanların*) halini düşünmekden ârız oldu. Ol gece Mekke'ye gelip toplanan cin tâifelerinin adâveti, ilâ yevm-ül kıyam gelecek ümmetine karşı da dâim ve bâki oldu-ğundan, bu muzur ve kuvvetli mahlûkların şerrinden ümmetimi nasıl muhafaza edeceğim ve bunlara karşı ümmetimin hali ne olacak diye tefekküre daldı. Cibrîl-i Emîn Aleyhisselâm, Seyyid-i Kâinât'ın hüzün ve teessüfüne muttalî olunca dedi ki:

-"Yâ Muhammed! Cenâb-ı Hakk sana, Ebu'l -Beşer Âdem Aleyhisselâm'a, Neciyyullah Nuh Aleyhisselâm'a, Halîlullah İbrahim Aleyhisselâm'a, Kelîmullah Musa Aleyhisselâm'a, Rûhullah İsâ Aleyhisselâm'a ihsân buyurulmamış olan husûsî inâyet ve meskeniyyeti ihsân buyurdu. Neden mahsûn ve mükedder oluyorsun?" Resûlü Ekrem Aleyhisselâm buyurdu ki:

---

[1] Şûrethâne: Şirrethâne, yani "şirret evi" anlamında kullanılmış olabilir. Veya "Şurûthâne" şeklinde olup, "Hz.Peygamber Aleyhisselâm'ı öldürme şartlarının konuşulduğu ve kararlaştırıldığı ev" mânâsında olabilir.

-"Yâ Sefîr-ül A'zam! Benim düşüncem ve kederim şudur ki, ben dâr-ı dünyadan intikal ettikten sonraki asırlarda dünyaya gelecek olan efrâd-ı ümmetin halini düşünüyorum. Bu tâife-i cin ve bu düşmanlar, onlara tasallut ederse, bunların şerrinden nasıl kurtulurlar. Efrâd-ı ümmetimden çok kimseler, bunların adâvetinden çobansız kalan davar gibi mahvolur ve helâk olur diye düşünüyorum. Yalnız kalan ümmetim bunların şerrinden ne suretle halâs yolunu bulacaklar diye tefekkür ediyorum. Bu düşmanlar ümmetimin üzerine saldırıp, efrâd-ı ümmetimi dâr-ül kerâmetten mahrum edecek fitne ve fesâda sevkedecekler diye korkuyorum."

O halde Resûl-ü Ekrem Aleyhisselâm'ın üzerinde bulunan hüzün ve teessüf haline Cibrîl Aleyhisselâm da duçar oldu. Hatta bilcümle melekler de aynı hale mâruz oldular. O hüzün ve teessüfle Cibrîl Aleyhisselâm, evâmir-i ilâhiyyeyi telakkî etmek için durulacak olan makâm üzerinde Hakk Teâlâ Hazretlerine Habib-i Ekrem Aleyhisselâm Hazretlerinin halini arzetti. Biraz sonra Resûlü Ekrem Aleyhisselâm'ın huzuruna geldi ve dedi ki:

-"Yâ Resûlullah! Cenâb-ı Hakk Teâlâ Hazretleri sana ve senin refîk-i hâsın olan Sıddîk-ı Ekber'e selâm etti. İlâ yevm-il kıyâm ümmetinizden olup, hücre-i suğrâ ve hücre-i kübrâ ile müşerref olacak olan ricâlullah ve ekâbir ümmetinize de selâm etti. Sonra bana emretti. İlâ yevm-ül kıyâm bi'set ve risâletinizi tasdik edip, ümmetliğe kabul edeceğiniz bilcümle efrâd-ı ümmetinizi huzûrunuza davet etmek için, bu ümmet-i merhûmenin içinden en zayıf olan ümmetinizi de, ve ümmetinize hâdim olacak ricâl ümmetini de göstermek için emretti. Emr-i Hakk üzere

Cibrîl Aleyhisselâm, bilcümle efrâd-ı ümmetin zerrelerini davet ederek huzûr-u Resûlullah'a dizdi. Ve her tâifeyi kendine mahsus makâm ve fazilet itibâriyle, derece derece olmak üzere Resûlullah'a takdim ve arz etti. Resûlü Ekrem Aleyhisselâm, Sıddîk-ı Ekber ile kalkıp beraberce, bir koyun sürüsünden, zayıf olan koyunlarını seçer gibi en zayıf ümmetlerini tefrîk ettiler (*ayırdılar*). Sonra ekâbir ricâlullah hazerâtından bir kaç zâtı davet ederek, birer tâife olarak taksim ve tevzî etti. Herkese, "Bu sana gösterdiğim ümmetin haline ve işlerine bakacaksın" diye emir ve tavzîf buyurdu. Sonra Cibrîl Aleyhisselâm, o ricâlullah ve havâs ümmetten doksan dokuz zâtı, Resûlullah Aleyhisselâm Hazretlerine takdim etti. Ve dedi ki:

-"Yâ Muhammed! Bunlar, Cenâb-ı Hakk'ın, kırk bin enbiyâ ve mürselîn-i kirâm hazerâtına bağışlamış olduğu rahmet ve inâyet (*lûtuf*), kendilerine ihsân edilmiş olan ricâlullah'tır. Ve havâs ümmetinizdir. Ulu'l Azm[1] hazerâtına muhsûs olan inâyetin fazîletine de müşterek olan ricâlullahtır. Bu inâyet, dâr-ı dünyaya gelip, orada ifâ edilecek cihad ve vezâif-i ubûdiyyet üzere değildi. Sırf Mevhîbe-i İlâhiyye (*Allah vergisi*) olarak vücutlarına ruh nefh olunurken, beraberinde bu inâyet de bunlara ihsân edilmiştir. Yâ Muhammed, bu sana gösterdiğim doksan dokuz ricâlullahtan birisinin bir nefesi sayesinde, efrâd-ı ümmetiniz, o düşmanların şerrinden yedi sene emîn olurlar. Ve onların şerrinden yedi sene emîn olacak gâyret-i ilâhiyyeye (*Allah uğrunda çaba gösterme kabiliyetine*) mazhâr olurlar. Bu kuvve-i kudsiyyeye mâlik olan ricâlullah,

---

1 Allah'ın emirlerine en ziyâde dikkat gösteren büyük peygamberler: Hz. Nuh, hz.İbrâhim, hz. Mûsâ, hz. İsâ, hz. Muhammed (s.a.v.)

ümmetinizin içinde bulunduğu için, o kadar mahzun ve mükedder olmamanız gerekir. Cenâb-ı Hakk böylece sana arzetti."

Resûlü Ekrem Aleyhisselâm'a, Cibrîl Aleyhisselâm'ın tebşîrâtı üzerine teselli ve itmi'nân-ı kalb hâsıl oldu. Ümmetini, o düşmanlarından kurtaracak hâdimlerin, ümmetin içinde bulunduğuna kanâat hâsıl oldu. Cibrîl Aleyhisselâm dedi ki:

-"Yâ Muhammed! O ricâlullaha mahsus olan yedi fazîlet vardır ki, başka evliyâ ve ricâlullaha nasip olmamıştır."

Birinci fazîlet : Cenâb-ı Hakk onlara, kendilerini vücûde getirmezden mukaddem (*önce*), velâyet-i ulyâ (*yüce evliyalık*) makâmını tevcîh ve ihsân buyurmuştur. Halbuki başka evliyâlarına velâyet; hilkatten (*yaratıldıktan*) sonra ihsân buyurulmuştur.

İkinci fazîlet : Cenâb-ı Hakk onların zerrelerini halk ve icâd buyurduğu lâhzadan itibaren, Resûlü Ekrem Aleyhisselâm ile içtimâ ve mülâkât-ı beşeriyye (*toplanıp karşılıklı konuşma*) hâsıl oluncaya kadar, Resûlullah Aleyhisselâm'ın ümmetini hatmederek duâ ve münâcaat ediyorlardı. Bu ricâlin zerre-i şeriflerinden sâdır olan bir münâcaat üzere efrâd-ı ümmetten kırk bin kişi ehli saâdete ilhâk ediliyordu.

Üçüncü fazîlet : Cenâb-ı Hakk zerrelerini halk ve icâd ettiği zamandan itibaren her gece yedi bin kere Kur'ân-ı Kerîm'i hatmederlerdi. Hatm-i şeriflerini dinlemek

Meleü'l -A'lâ nâm makâm-ı mübârekde bulunan melâike-i kirâma kuvvet ve gıda idi.

Dördüncü fazîlet : Kendileri dâr-ı dünyaya teşriften itibâren her yirmi dört şaatte semâdan nazil olacak yirmi dört bin belâ ve mesâibe ve arzdan hâsıl olacak yirmi dört bin musîbetten dahi ümmet-i Muhammed'in selâmeti için münâcaat ederler. Ve o münâcaat saye-sinde, o kadar belâlardan ümmeti-i Muhammed selâmet bulurlar. Husûsen Haremeyn-i Şerîf'in (*Mekke ve Medine*) ahâlisine bundan başka hizmette bulunurlar.

Beşinci fazîlet : Kendilerine karşı zerre miktarında olsun râbıta ve muhabbet eden ve dirhem kadar olsun kendilerine hizmet eden efrâd-ı ümmete Resûlü Ekrem Hazretlerinin maiyyetinde Bedir ve Uhud ve Hendek muhârebelerinde bulunan mücâhidin-i kirâma olan sevabı ve fazîletini temine selâhiyettar olmaktır. Ve o fazîleti de, dâimî kalacak fazîlet nevinden kılarlar.

Altıncı fazîlet : Yüz yirmi dört bin enbiyâ-ı mür-selîn-i kirâm hazerâtından, müddet-i ömür ve hayatla-rında, gerek kendi zâtlarına ait olsun, ve gerekse ümmet ve kavimleri hakkında olsun, ne kadar münâcaat sâdır olmuşsa kâffesine (*tümüne*) vâkıf olurlar. Ve icâbında, Cenâb-ı Hakk Teâlâ Hazretlerine onların yaptıkları şekilde münâcaat eder ve o yüz yirmi dört bin enbiyânın münâcaatını bir lâhzada hatmetmeğe muvaffak olurlar. Halka nasîhata başladıkları zaman, bilcümle enbiyâların üzerine nazil olan gayret, birden bire onlara nâzil olur.

Yedinci fazîlet : Her vakt-ül imsakta ümmetin, birinci neferden başlayıp kâffesini zikreder. Ve her şahsın ismini zikrederek, münâsip hidâyet ve saâdeti Cenâb-ı Hakk'tan niyâz ederler. Bu ümmet-i merhûmeyi bir saat zarfında hatmedip ikmâl ederler. Bu ekâbir evliyâullah, münâcaata başladıkları zaman Cenâb-ı Hakk, kâfir ve müşriklerden bile gadabı ref (*kaldırır*) ve tahfîf eder (*hafifletir*). Ve o münâcaat üzere efrâd-ı ümmete Asr-ı Saâdeti'nde bulunup Resûl Aleyhisselâm'a imân ve itbâ etmiş kadar fazîlet hâsıl olur.Cibrîl-i Emîn Aleyhisselâm diyor ki.

-"Yâ Muhammed! Bu gece gibi, Harem-i Şerîf, Harka'z -Zenâdil ve diğer tâife-i cinnin hücumlarına mâruz kaldığı zamanda bu zikrettiğim ricâlullah, Medine-i Münevvere'de tesis edilecek olan Mescid-ül Kubâ'da içtimâ ederler. Ve bilumum ümmet-i Muhammed ve ehl-i imânın saâdet ve selâmeti için pek mukaddes hidamât (*hizmetler*) ifâ ederler. Bu ricâlullahın asrında bulunup, bunlara itbâ ve muhabbete muvaffak olan efrâd-ı ümmetinize, tûbâ, sümme tûbâ, sümme tûbâ (*güzellik, iyilik, hoşluk*) ve müjdeler olsun."

Bu 'tûbâ' kelimesini, Cibrîl-i Emîn Aleyhisselâm yüz yirmi dört bin kere tekrar buyurdu. Bu kadar çok tekrar edilmesinin hikmet ve sebebini de zamanımızın ricâlullahından birisi beyân buyuruyor:

-"Bu ricâlullâh-ül kerâmeye, itbâ etmeğe, emirlerine devam etmeğe ve hizmetine muvaffak olan kimseye, yüz yirmi dört bin kere Cihâd-ı Ekber fazîletine muâdil (*eşit*) fazilet verilir.

Resûl-ü Ekrem Aleyhisselâm Hazretleri, bu ricâlullah hazerâtından kendi ümmetlerine ve husûsan zuafâlarına (*zayıflarına*) hidemât-ı mukaddeseyi (*mukaddes hizmetleri*) müşâhede buyurunca müsterih oldu. Ve Cenâb-ı Hakk'a hamd-ü senâlar etti.

O ricâllullahın zerre-i şerifleri Resûl-ü Ekrem Aleyhisselâm'a dediler ki:

-"Yâ Resûlallah, yâ Rahmeten li'l -Âlemîn-i Erselallah! Cenâb-ı Hakk bizi Âdem'den vücûda ibrâz (*meydana çıkardığı*) ve ihraç buyurduğu lâhzadan itibâren gerek zerrelerimizden ve ervâhımızdan (*ruhlarımızdan*), ve gerekse ecsâdımızla (*vücudumuzla*) beraber ruhları-mızdan sâdır olacak bilcümle hidemâtın (*hizmetlerin*) fazîletini ümmetinize bağışladık. Kabul buyurunuz."

Resûl-ü Ekrem Aleyhisselâm son derece memnûn oldu ve memnûniyyetini izhâr buyurdu ve bu hediyeyi de kabul buyurdu. Cibrîl-i Emîn Aleyhisselâm dedi ki:

-"Yâ Resûlullah! Bu meclisin sonu, Hendek muhârebesinin zuhûr ettiği günde olacaktır. Cibrîl-i Emîn Aleyhisselâm, Hendek muhârebesinin hakîkat ve keyfiyet ve neticesini beyân ve arz buyurdu. Ve o gün nâzil olacak inâyet-i ilâhîyyenin de hakîkatını arz buyurdu. Hendek muharebesinden 3500 sene evvelinden beri her gece ve gündüz elli bin melâike Hendek mevkini ziyâret ediyorlardı. Bu ziyâret, o mevkîde Resûl-ü Ekrem Aleyhisselâm'a ve Sahâbe-i Kirâm'a nâzil olacak inâyet-i ilâhiyenin hürmetine idi. Tâ ki o gün gelip eshâb-ı kirâm üzerinde

bulunan meşakkat son dereceye vardığı zaman sahâbe-i kirâm dediler ki:

-"Ya Resûlullah! Cenâb-ı Hakk'ın bize vaad buyurduğu nusret ve inâyet, ne zaman olacak? Vakti zamanı gelmedi mi?" Ol saat Hendek mevkiine o kadar seneden beri ziyârete gelen bilcümle melekler nâzil oldular. Sonra nusret ve inâyete tahsis edilmiş olan beş bin melâike-i kirâm da nâzil oldular. Sonra "er-ricâl-ul Müdebbirûn" nâmındaki, ricâl ümmetin zerre-i şerifleri geldiler. Resûl-ü Ekrem Aleyhisselâm hendek kazarken, yed-i saâdetleri (*mübarek elleri*) ile kazmayı bir kaya parçasına vurunca kıvılcım çıktı. Resûl-ü Ekrem Aleyhisselâm Selmân-ı Fârisî Hazretlerine buyurdu ki:

-"Yâ Selmân! Bak, benim kazma vurduğum yerde ne göreceksin?" Selmân-ı Fârisî baktı ki, San'â şehrinin kapılarını gördü. Selmân dedi ki:

-"Yâ Resûlullah! San'a 'nın kapılarını gördüm." Resûl-ü Ekrem Aleyhisselâm buyurdu ki:

-"Yâ Selmân! Şu gördüğün kapıları ben açacağım. Ve onların ihtiyâr ve mülkü benim olacak." Resûl-ü Ekrem Aleyhisselâm, ikinci defa vurduğunda yine Selmân-ı Fârisî baktı ve dedi ki:

-"Yâ Resûlullah! Şam şehrinin Dürbü'l -Meâlî denilen kapılarını gördüm."

-"Onlar da benim olacak, yâ Selmân" buyurdu. Üçüncü kere Resûl-ü Ekrem Aleyhisselâm kazmayı Selmân-ı Fârisî'ye verdi ve:

-"Vur sen de yâ Selmân! Vurduğun yere bak ne göreceksin?" buyurdu. Selmân bakınca:

-"Sekiz cennet ile kapılarını gördüm" dedi. Resûl-ü Ekrem Aleyhisselâm buyurdu ki:

-"Yâ Selmân! Gördüğün sekiz cennetin ihtiyârını sana verip, yedi sene zarfında benim ümmetimden istediğiniz kimseleri cennete idhâl için Cenâb-ı Hakk sana izin verecektir. Bu sır sana mahsustur. İstersen Sıddık-ı Ekber'e söylemeğe me'zunsun."

Resûl-ü Ekrem Aleyhisselâm, Selmân-ı Fârisî ile görüşürken "er-ricâl-ül Müdebbirûn", huzûr-u Resûlullah'a geldi. Sahâbe-i kirâm'dan birinci mertebede bulunan ve Resûlullah Aleyhisselâm'a karşı olan muhabbeti cihetinden en büyük nasip Cenâb-ı Hakk tarafından kendisine ihsân edilen Selman (r.a.), bu ricâlullahı görünce tahammül edemiyerek üzerine bir hal geldi. Resûl-ü Ekrem Aleyhisselâm buyurdu ki:

-"Yâ Selmân! Cibrîl-i Emîn Aleyhisselâm, bu ricâl-i ümmetin buraya geleceğini bana söylemişti. Senin kurbiyyet (*yakınlığın*) ve bana karşı olan muhabbetin için bunları sana gösterdim."

Selmân hz. ile, o ricâlullah hazerâtının aralarında teâruf (*tanışma*) ve sohbet oldu. Cibrîl Aleyhisselâm, o

ricâl ümmetin hidemât-ı mukaddeselerini (*mukaddes hizmetlerini*) zikir ve beyân etti. Ve dedi ki:

-"Yâ Resûlullah! Bu ricâlullahın senin ümmetine olacak hizmet ve muâveneti (yardımları) Selmân-ı Fârisî'nin hizmetinden büyüktür." Resûl-ü Ekrem Aleyhisselâm taaccüp etti (şaşırdı). Zirâ, Selmân-ı Fârisî ileride zikredildiği vechile yedi sene zarfında istediği kadar ümmet-i Muhammed'in cennetten mahrum olanlarını, cennete idhal etmek için selâhiyeti (*yetkisi*) olan bir zâttır. Bu çok büyük bir hizmettir. "Bundan büyük hizmetler, bu ricâlullahtan sâdır olacaktır" diye Cibrîl söylediğinde Resûl-ü Ekrem Aleyhisselâm, çok sevinerek taaccüp ve tahayyür (hayret) etti. Cibrîl Aleyhisselâm dedi ki:

-"Yâ Muhammed! Biraz daha acîb ve garip bir şey söyleyeceğim. Bu sana makâmını gösterdiğim Mescidü'l -Kubâ'da, bu ricâllullah içtimâ ettikleri zaman, bir lâhzada onlara itbâ ve hizmet nasip olan kimselere, "eyyühe'l -cihad" nâzil olduğu lâhzadan itibaren, bütün gaza ve mücâhedelerinize iştirâk eden sahâbelerinize olan fazilet verilecektir."

Sıddîk-ı Ekber (r.a.), makâm-ı hilâfete geldiği zaman Selmân-ı Fârisî'yi huzûra davet ederek:

-"Cenâb-ı Hakk Teâlâ Hazretleri, sana sekiz cennetin emir ve iradesini teslim edecektir. Ve yedi sene mütemâdiyen, istediğin kadar efrâdı-ı ümmeti, darü'l -kerâmete sevk edeceksin. O zaman bu cemaâtı unutma!" diyerek çok kimsenin ismini yazıp kendisine verdi. Selman dedi ki:

-"Yâ Halîfe-i Resûlullah! Bu sırrı sana kim beyân etti ?" Sıddîk-ı Ekber buyurdu ki:

-"Resûl-ü Ekrem Aleyhisselâm, Hendek gününde sana söylerken ben de dinledim." Sonra, Selmân-ı Fârisî, Sıddîk-ı Ekber'den telkin ve inâbe talep etti. Sıddîk (r.a.), Resûl Aleyhisselâmın kendisine telkin buyurduğu veçhile telkin ve inâbe buyurdu. Radiyallâhuanhumâ ve rızkunallâhi Teâlâ rü'yetihuma ve sohbetihumâ ve darü'l -kerâme. Âmin.

ESHÂB-I KİRÂM'DAN ABDULLAH İBN ZÜBEYR (R.A.) HAZRETLERİ'NİN MENÂKIB-I ÂLÎLERİDİR

Abdullah, Haccâc-ı Zâlim tarafından katl ve idam olunan zevâttandır. Haccâc-ı Zâlim, Abdullah'ı idama götürürken, Abdullah, vâlidesi olan Esmâ binti Ebû Bekiri's - Sıddîk Radıyallâhu Anh'a dedi ki:

-"Vâlidem ben gidiyorum. Seni Allah'a ısmarladım. Bir daha biribirimizi görmeyiz. Zirâ Zâlim, beni idam edecektir. Vâlideciğim, ricâ ederim sabırsızlık yapıp da, Cenâb-ı Hakk'ı ve Resûlullâh'ı gücendirme. İkinci vasiyetim de şudur: Üzerimdeki elbisemi çıkarmadan iki kat kefen ile beni kabrime koyacaksın. Bu vasiyetimi de bir haftadan fazla te'hîre uğratmadan icrâ edersin."

Vâlidesi, Abdullah Hazretleri'nin idam edileceğini işitince tahammül edemiyerek aklını kaybetti ve oğlunun vasiyetini de unuttu. Abdullah'ın üzerindeki elbise çıkartılarak kefen ile defnolundu. O gece Esmâ, oğlunu âlem-i mânâda (*rüyada*), üzerine sarılmış olan kefeni elinde tutarken gördü ve dedi ki:

-"Oğlum, elindeki nedir?" Abdullah buyurdu ki:

-"Vâlidem, bu senin koyduğun kefendir. Cenâb-ı Hakk bunu kabul etmedi. Bana Cenâb-ı Hakk tarafından yüz kat kefen örtüldü."

Aynı rüyayı, Abdullah ibn Ömer hz. de gördü. Abdullah ibn Zübeyr'in annesi uyandığı zaman evin köşe-

sinde kefeni gördü. Esmâ son derece tahayyür ederek düşünürken, Abdullah ibn Ömer hz. gelerek içeriye girdi ve rüyasını Esmâ'ya söyledi. Kefen üzerinde şu âyet-i kerîme yazılı idi: "Esteîzübillâh, **li-misli hâzâ fe'l -yağmeli'l -âmilûn.**[1] "

Abdullah ibn Ömer hz. rüyanın hakîkatını anlamak ve kalbinin mutmaîn olmasını sağlamak için Abdullah ibn Zübeyr hz.'nin kabrine gidip, kabrini açmak istedi. Bir arşın kadar açmıştı ki, etrâfı saran bir râyihay-ı tayyibe (*güzel koku*) onu tesir altında bıraktı ve bu yüzden Abdullah ibn Ömer hz. aklını kaybetti. Ayıldıktan sonra kabrin açılması için fazla cesâret edemiyerek oradan ayrıldı. Üçüncü gece de, Abdullah ibn Zübeyr hazretlerini rüyasında gördüğünde, Abdullah ibn Zübeyr ona buyurdu ki:

-"Yâ Abdullah! Evvelki gece gördüğün rüya için şüphe mi ettin? Benim sûretimde sen şeytanı göremezsin. Sen yakîn ilminin kendinde daha fazla hâsıl olmasını istersen, bir daha kabrime gelerek lâhtimi açıp bakar anlarsın."

Abdullah ibn Ömer hz., tekrar kabrini açarak lâhdine baktı. Abdullah ibn Zübeyr hazretlerini çok geniş bir bahçe içerisinde oturmuş vaziyette Sûre-i Tebârekey-i

---

[1] Sâffât Sûresi (37): 61. Meali: "Çalışanlar bunun için çalışsın." Buradaki âyet'in delâlet ettiği mânâ, bir önceki âyet'ten anlaşılmaktadır ki, çalışanların ancak Allah (c.c.)'ın rızâsı ve Cehennem'den kurtuluş için çalışmaları gerektiği belirtilmektedir.

Şerîfe'yi okumakta olduğunu gördü. Abdullah ibn Ömer hz. dedi ki:

-Yâ ahî, bu ne haldir, ne ihsândır?" Cevâben buyurdular ki:

-Hakk Teâlâ, sâbirûn (*sabreden*) böyle ihsânda bulunur. Lâkin bunun hakîkatını sen bu âleme gelmeden anlayamazsın."

Abdullah ibn Ömer hz. dedi ki:

-"Yâ ahî, bu derece ihsâna mâlik olmanın, bu ihsânın sana verilmesinin sebebi nedir?" Cevâben buyurdu ki:

-"Evvelen muhâcir olmaklığım, sâniyen Haccâc-ı Zâlim'in zulmune karşı sabırlı olmamdır. Bu iki haslet için ihsân olundum."

***

Merhûm Üstâd hz., bu hikâyeyi beyân buyurduktan sonra dinleyen cemâata hitâben buyurmuştur ki:

"Bir mevtânın vasiyetinin aynen ifâ edilmesi vârisler üzerine farz olur. Mümkün oldukça te'hir edilmemelidir. Eğer bu mesele ehemmiyetsiz görülür de bırakılırsa, mevtâlar o kimse hakkında bedduâ ederler. Bedduâları üç hâl üzere olur: Evvelâ, o vasiyyeti ifâ etmeyen kimsenin ömrünün azalması için, sâniyen rızkının azalması ve bin türlü mihnet çekmesi için, sâlisen de ne ta-

raftan geldiği bilinmemek üzere o kimsenin gam, düşünce ve türlü türlü meraklara dûçâr olması için duâ ederler. Cenâb-ı Hakk da onların duâ-larını reddetmez."

Bu sebepten siz, mevtâlarınızın emânet ve vasiyyetlerini derhal yerine getirmeye ve aynen ifâsına çalışmalı ve bu yolda gayret göstermelisiniz.

Hayatta olan vârislerinden hediye ve ihsânı beklemeyen ve aramayan kimse olmaz; velev ki nebî ve velî olsun. Zirâ orası, ihsân hayrâtına nihâyet verilmiş olan gurbet yeridir. Emvâtınızı unutmayınız. Onlar için hediyeyi eksik etmeyiniz.

Ve minallâhi't -Tevfîk.

MEV'İZA

İmâm-ı Şâfî (r.a.) buyurmuştur ki:

-"Bir mü'minin cenâzesine gitmek ve o cenâzeyi defnetmek için yardım etmek; o cenâze sahibine ve o mevtâya yapılmakta olan son ihsân olduğundan, o cemâatın üzerine nâzil olacak olan rahmet-i ilâhiyye de ona göre son rahmet olur ve o nisbette de tamam olur."

El İmâm-ül Mâzenî buyurmuştur ki:

-"Dünyadan intikâl edip, kabre konulan ve toprağa yatan bir mümin için nâzil olacak rahmeti, Cenâb-ı Hakk (c.c.), zerreyi halk buyurduğundaki nazar ve rahmeti ne ise, o rahmetten inzâl eder. O rahmetin bir kısmı da, o mümini defnetmeye gelen cemâata nâsip ve nâzil olur."

İmâm-ül Ahzevî ile Ebû Bekir Likânî, ulemâ-i muttâkînden olup, ikisi de kardeş idiler. Bu zevât li-hikmetin, ikiside aynı günde intikâl ettiler. Dâr-ül âhirete dâhil oldular. Bu zâtlar bir kimsenin intikâl ettiğini işittikleri zaman, intikâl eden kimse iki günlük mesâfede dahi olsa, onun defnine ve cenâzelerine giderlerdi. (İcâbında tayy-ı mekân sûreti ile giderlerdi.)

Bu iki zâtın zamanında ulemâ-i müttâkînden iki zât var idi. Bunlar; Tâcüddîn-i Subûkî ve Bahâüddîn-i Subûkî nâmlarında baba oğul iki kişiydi. Ebû Bekir Likânî, Bahâüddîn-i Subûkî'yi vasî tayin etmişti. Bu iki kardeşi gas-

ledip, kabre koyacakları zaman, hangisini evvel koyalım diye düşünürlerken birisi dedi ki:

-"Ebû Bekir büyüktür, büyüğünü önce defnedelim." El İmâm-ül Ahzevî, hayatta olan bir kimse gibi kelâm etmeye başladı ve dedi ki:

-"Ey hâzır olan cemâat! Ebû Bekir benden büyüktür amma, benim ondan evvelâ defnolunmam hakkımdır. Bundaki hakkım ne ise de, ebeden sıramı ağabeyime vermedim."

El İmâm-ül Ahzevî'nin "Hak benimdir" diye beyânda bulunmasının iki sebebi vardır:

1. Kendisi fakir olduğu halde, ba'de'l -intikâl (*vefatından sonra*), icrâ edilecek olan vasiyet ve ıskât-ı salât ve savmı, hayatta iken tamam etmiş olması idi. Ve bu vesile ile de küçük kardeş, büyüğünden yirmi dört sene evvel cennete dâhil olur. Kendisi de böyle ifâde etmiş idi.

2. Bir gün, büyük kardeşinden evvel sabah namazını kılmağa gitmişti.

El İmâm-ül Ahzevî (k.s.) buyurmuştur ki:

-"Cenâb-ı Hakk (c.c.), imânı halk ve icâd buyurduğu zaman ona hitap etti ve buyurdu ki: 'Ben sana, seni tezyîn ve kuvvetlendirmek için iki arkadaş vereceğim, istediğini al. Bunlardan birisi hüsn-ü hulk, diğeri sehâ (*cömertlik*) dir dedi. Küfrü, halk ettiğinde, ona da aynı

hitapta bulunmuştu. O da fena huy ile bahilliği (cimriliği) arkadaş olarak kendisine seçti ve aldı."

Bir gün İmâm-ı Ahzevî bir kimsenin cenâze merâsimine iştirâk etmişti. Defin olunduktan sonra baktı ki, meyyit, meleklerin suâllerine cevap veremiyor. İmâm münâcaatta bulundu:

-"Yâ Râb! Bu meyyitin miskâl-i zerre kadar imânı kaldı ise, bana ihsân buyurduğun hüsn-ü hulk'un nısfının (*iyi ahlâkın yarısının*) sevabını ona bağışladım." Ol saatte meyyitin cevap verdiğini işitti; o meyyitin cevâba muktedir olmaması da, onun hüsn-ü hulk ve sehâdan mahrûm bulunması idi.

Vasiyetin hayatta iken ikmâl edilmesinin daha efdal olması bu mev'izadan anlaşılıyor. Nasîhatın kabul edilmesinde saâdet, edilmemesinde de şekâvet olduğu anlaşılmaktadır.

Hazret-i Üstâz, ihvanlardan Karaçaylı Muhammed nâmındaki birisinin defninde, bu hikâyeyi beyân buyurmuştur ve merhûm hakkında da bu vesîle ile;

"Bu merhûm hâl-i hayatta iken ve intikâlinden (*vefatından*) iki gün evvel yedi altın kendisi için sarf edilmesini vasiyet etti. Şayet bu hizmeti sağlında iken kendisi ikmâl etmiş olsa idi, yirmi dört sene evvel cennete girecek idi." demiştir.

MENÂKIB-I ŞEREFİYYE

Şerâfeddin Hazretleri'nin
Ağzından

CİLT
II

Hicrî Ayların Fazîleti
Hakkındadır

Yayına Hazırlayan
HASAN BURKAY

ANKARA - 1998

Semih Ofset Matbaacılık, Yayıncılık, Ambalaj, Ltd. Şti.
Tel: (0.312) 341 40 75 • Fax: 341 98 98

İÇİNDEKİLER

ÖNSÖZ	I
Halîlullah İbrahim Aleyhisselâm Hakkındaki Menâkıb-ı Celîle	1
Şâh-ı Nakşibend Hazretleri ile Nizâmülmülk Arasında Olan Vak'aya Âid	11
İmâm-ı Tâbiîn Mevlânâ Hasan Basrî Hazretleri Hakkında	26
Mefhar-i Mevcûdât Muhammed Mustafa (s.a.v.) Hazretleri'nin Mu'cizât-ı Nebeviyyesi'nden Bir Mu'cize'nin Beyânıdır	44
Rebîülevvel'in 12. Gecesi'nin Fazîleti Beyânındadır	67
İmâmü'z-Zühd Mevlânâ İbrahim bin Ethem (k.s.) Hazretleri'nin Menâkıb-ı Âlîleridir	76
Hüccetü'l-İslâm Ebû Hâmid Muhammed el-Gazâlî Hazretleri'nin Menâkıb-ı Âlîleri'nden Bir Menkıbedir	84
Selmân-ı Fârisî (r.a.) Hazretleri'nin Menkîbesidir	96
Rasûl-ü Ekrem (s.a.v.) Hazretleri'nin Tesmiye Gecesi Hakkında Beyân Buyurulan Menâkıb	132

Şâh-ı Nakşibend (k.s.) Hazretleri'nin Rebîülevvel'in 12. Gecesindeki Bir İrşâdı Hakkında 146

İbnü'l-Cellâd'ın Hikâyesidir 153

Rebîülevvel Ayına Tâzimen Yapılacak Dua 159

Muharrem Ayına Girerken Yapılacak Edep ve Hürmet 164

Efendimiz (s.a.v.) Hazretleri'nin Doğduğu Ay Olan Rebîülevvel'in İlk Gününde Okunacak Esâmîler 166

Eûzübillâhimineşşeytânirracîm
Bismillâhirrahmânirrahîm

ÖNSÖZ

Elhamdülillâhi Rabbi'l-Âlemîn, ve's-Salâtü ve's-Selâmü alâ Muhammedin ve âlihî ve eshâbihî ecmaîn.

Allah'a hamd olsun ki, büyük üstâz Şeyh Şerâfeddin Zeynel Abidin Hazretleri'nin sohbetlerinden derlenen ikinci cildi de kardeşlerimizin istifâdesine sunuyoruz.

Bu cildte hicrî aylarımızın önemlerine dâir yapılan sohbetler biraraya getirilmiştir. Özellikle, Peygamber Efendimiz Sallallâhu Aleyhi ve Sellem'in doğduğu ay olan Rebîulevvel ve Muharrem ayı ile ilgili menâkıplar, ayrıca bu aylarda yapılması tavsiye edilen bazı duâ ve ibâdetler bu kitapta toplanmıştır. Halîlullah İbrahim peygamber, Selmân-ı Fârisî radiyallâhu anh hazretleri, Şâh-ı Nakşıbend Muhammed Bahâuddin kaddesellâhu sırrahû, İbrahim bin Ethem ve Hüccetü'l-İslâm Ebû Hâmid Muhammed el-Gazâlî hazerâtının bazı menkıbeleri de bu eserde yer

almıştır. İnanıyoruz ki; bu eser, bundan önce yayınlanan birinci cild ve önümüzdeki günlerde çıkacak olan diğer cildler, büyük üstâz Şeyh Şerâfeddin Zeynel Abidin hazretleri'nin ağzından, gönül ve ruh dünyasını tanımak isteyenlere, mânâ âlemini bir nebze olsun tatmak isteyenlere yardımcı olacak ve bu konuda önemli bir boşluğu da kapatacaktır.

Cenâb-ı Allah'tan niyâzımız odur ki, bu kitaplar bol bol okunsun, maddî ve mânevî dünyamızda tesirleri vücûda gelsin, bizi bu menâkıpların feyiz ve bereketinden hissedâr ve nâsipdâr etsin.

Hasan BURKAY
Ankara, Ramazan 1418
Ocak 1988

HALÎLULLAH İBRAHİM ALEYHİSSELAM

HAKKINDAKİ MENÂKIB-I CELÎLE

Cenâb-ı Hakk Teâlâ Kur'ân-ı Azîmü'ş-şân'da Esteîzübillâh **"Kâlû semi'nâ feten yezkürhüm yükâlü lehû İbrahim[1]"** *âyet-i kerîmesi'nde* **feten** nâmı ile yâd buyurmuştur. Cenâb-ı Hakk Teâlâ İbrahim Aleyhisselâm'ı cümle Melâikelerine bildirdi ve onu 101 Isım-i şerîfi ile semâvâtın her köşesinde yâd etmelerini bildirdiği gibi, İbrahim Aleyhisselâm'a ihsan ettiği Kuvvey-i Kudsiyye'yi de bildirmiş idi.

İbrahim Aleyhisselâm'a Cenâb-ı Hakk öyle bir Kuvvey-i Kudsiyye ihsan buyurmuştu ki, kelâmını Sidrey-i Müntehâ'ya kadar ne kadar evâlim vâr ise, her bir zerreye işittirebiliyordu. Vücûd-u Şerifleri'nde 40 Resûl Melâike'nin[2] kuvveti var idi. Bütün avâlim-i melekûtu[3] gözünün önünde olan şeyler gibi görüyordu. Cenâb-ı Hakk Teâlâ Resûl-ü Ekrem Aleyhisselâm'a inzâl buyurduğu Kelâmullâhi'l-Ezel'de, kendisini **"hanîfen müslimen[4]"** sıfatları ile

---

[1] Enbiyâ Suresi(21): 60. Meali: "Bazıları, «İbrahim denen bir gencin onları diline doladığını duymuştuk» dediler."

[2] Elçi olarak gönderilen melekler demektir.

[3] Melekler âlemi demektir.

[4] Âl-i İmrân Suresi(3): 67. Meali: "İbrahim aleyhisselâm için Yahudiler «İbrahim yahudi idi» dediler. Hıristiyanlar ise,

yâd buyurmuştur. Diğer bir âyet-i kerîme'sinde de, Esteîzübillâh, **"inne İbrahime kâne ümmeten kâniten[5]"** buyurduğu gibi, bu iki sıfattan Murâd-ı İlâhî ise, İbrahim Aleyhisselâm'ın cümle Melâikelerine ve mahlûkâtına muallim olmak sıfatını hâiz olduğunu göstermektir. Bunun gibi Cenâb-ı Hakk kendisine, evâlimi ihyâ etmek mûcizâtını da ihsân etmiştir. Cenâb-ı Hakk kendisini, yahudi ve nasrânî olduğu hakkındaki dava ve iddialardan berat etti. Esteîzübillâh, **"Mâ kâne İbrahimü yehûdiyyen velâ nasrâniyyen velâkin kâne hanîfen[6]"** Kelâm-ı Ezelî'si ile Cenâb-ı Hakk kendisini tezkiye ettiği gibi, sâir Enbiyâ ve Mürselîn hazerâtına verilmiş fazileti ihsân ettiğini de gösterdi. Cenâb-ı Hakk 8 bin Enbiyây-ı Izâm hazerâtını kendisine yardımcı kıldı. İbrahim Aleyhisselâm'ı Muharremü'l -Haram'ın 10. günü (peygamber) yaptı. İbrahim Aleyhisselâm'ın 13 oğlu vardı.

İbrahim Aleyhisselâm bu kadar cemaatı daveti üzerine:

«İbrahim hıristiyan idi» dediler. Cenâb-ı Allah bu âyet-i kerîme'de Hz.İbrahim'in yahudi de, hıristiyan da olmadığını vurgulamakta, onun «hanîfen müslimen = doğruya yönelen bir müslim» olduğunu belirtmektedir.

[5] Nahl Suresi(16): 120. Meali: "İbrahim şüphesiz Allah'a boyun eğen ve O'na yönelen bir önderdi..."

[6] Yukarıdaki 2 nolu dipnota bakınız.

-"Yâ Râb, benden sonra gelecek zürriyyetimi sülehâdan eyle ve kendimi onların lisanları ile yâd ettir. Ve benim zürriyyetim bâkî kaldıkça hayırlısı ile zikrimi dâim eyle" diye münâcaatta bulundu.

Cenâb-ı Hakk buyurdu ki:

-"Yâ İbrahim, ümmetlerin en hayırlısı, zürriyetlerin en şereflisi ve saadetlisi olan Hâtemü'l - Enbiyâ Muhammed Aleyhisselâm'ın, ümmetinin lisanları ile ilâ yevmi'l-kıyâm[7] seni yâd ettiririm. Bugün öyle şerefli bir gündür ki, bugünde bir kulum bana yalvarıp, az çok ibâdet ederse, ibâdeti ne kadar az olsa da ben o kimsenin vücudunu nâr-ı cehenneme haram kılarım. Bu münâsebetle bu ay kıyâmete kadar Muharremü'l-Haram nâmı ile yâd edilecektir. Yâ Halilî[8], diğer ayların isimlerini, onları halk ve icâd ettikten sonra zikrettim. Muharremü'l-Haram'ın ismini ise halketmezden önce zikrettim. Yâ İbrahim, Melâikeler benden Muharremü'l-Haram'ın 10. gününün faziletini kendilerine ihsan ettiğim kimseleri bize göster diye talepte bulundular. Ben onlara cümle Enbiyâ ve Mürselînimi (Nebî ve Peygamberlerimi) ve Hâtemü'l-Enbiyâ Habîbim Muhammed'i ve onun ümmetini gösterdim. Bilâhâre Melâikelerime, seni iki türlü iptilâ ile imtihan

---

[7] "Kıyâmete kadar" demektir.

[8] "Yâ Halilî", "Ey Dostum, Ey hakîki Dostum" demek olup, İbrahim Aleyhisselâm'ın (Halîlü'r -Rahmân'ın) Allah katındaki sıfatıdır.

edeceğimi de bildirdim. Halîlim yâ İbrahim, talep ettiğiniz bu muradını sana vermek için İlm-i İlâhiyyey-i Ezeliyyem'de sebkat etmişimdir. Sen müsterîh ol" buyurdu ve "Yâ İbrahim, ben sana Mürselîn'den olan Melâikelerim'den 40 Melâike'nin kuvvet ve kudretini verdim." diye tekrar buyurduktan sonra, Cenâb-ı Hakk Teâlâ Hazretleri İbrahim Aleyhisselâm'a cennetin makâmâtını gösterdi. Muharremü'l-Haram'ın, Melâikeler'in ziyâret zamanı olduğunu ve Melâike-i Kirâm'ın ibâdet ve tesbîhâtından hâsıl olan sevâbın da Hâtemü'l-Enbiyâ Aleyhisselâm'ın ümmetine âit olduğunu gösterdi.

İbrahim Aleyhisselâm duâ ve münâcaatının nihâyetinde 13 oğlunun herbiri için ayrı ayrı duâ ve münâcaat ile Cenâb-ı Hakk'tan bu vasıyyeti üzere, Cenâb-ı Hakk 13 oğlunun herbirinin ayrı ayrı mevkî ve makâmâtını İbrahim Aleyhisselâm'a gösterdi. İsmâil ve İshak Aleyhisselâm için Bilâd-ı Hicaz[9] ve Tihâme[10]'yi gösterdi.

Evlatlar İbrahim Aleyhisselâm'a dediler ki:

---

[9] "Bilâd-ı Hicaz" Hicaz beldeleri demek olup, Peygamber Efendimiz Sallallâhu Aleyhi ve Sellem'in doğduğu Mekke, hicret ettiği Medine ve Taif şehirlerinden oluşan bölgeye özel oarak verilen bir isimdir.

[10] Tihâme: Hicaz bölgesinde havası güzel ve vâdileri olan bir yerdir. Bakınız: Bekrî, ***Mu'cem Me'sta'cem*** (thk.: Mustafa es-Sakkâ), Beyrut 1403/1983 (III. Baskı), I, 322.

-"Ey muhterem babamız, sen bizi diyâr-ı gurbete taksim ediyorsun ve arâziy-i mukaddes'te bırakmıyorsun."

İbrahim Aleyhiselâm dedi ki:

-"Bu kısmet ve taksim benim işim değildi. Cenâb-ı Hakk böyle taksim ve nasib buyurmuştur."

İbrahim Aleyhisselâm'ın oğullarından Uhbeb ismindeki oğlu buyurdu ki:

-"Ey muhterem pederim, ben kabul ettim. Ben itiraz etmem, senin ve sevgili Ma'bûdunuz'un taksimine ve bu hususta ki kısmetinize (taksimâtınıza) râzıyım."

Uhbeb'in bu rızâ ve teslimiyeti üzerine İbrahim Aleyhisselâm onun için husûsî surette (şöyle) duada bulundu:

-"Yâ Râb, şu oğlumun evlad ve ahvâdından kıyâmete kadar ümmete hâdim ve dâî olan (Allah'ın dinine ve insanlara hizmet eden, onları İslâm'a çağıran) evlatlarını eksik etme."

Cibrîl Aleyhisselâm, İbrahim Aleyhisselâm'ın münâcâtına "Âmîn" dedi. Oradaki bütün cemaat dahi "Âmîn" dediler.

Cibrîl Aleyhisselâm ile yanında bir çocuk beraberce İbrahim Aleyhisselâm'a geldi ve buyurdu ki:

"Yâ Halilallah, münâcâtınızı Hakk Teâlâ kabul buyurdu ve duânız üzerine oğlunuz Uhbeb'e bağışlanan evlatlarından birisini kalbiniz müsterîh ve mutmaîn olması için size getirdim."

İbrahim Aleyhisselâm dedi ki:
-"Kimsin oğlum?"

Çocuk İbrahim Aleyhisselâm'ın suâline kemâl-i edeb ve ta'zîm üzere: "Ben, Muharremü'l-Haram'ın 10. günü ve gecesinde Hâtemü'l-Enbiyâ Aleyhisselâm'ın efrâd-ı ümmetinin cümlesine (ümmetinin bütün fertlerine) hizmet edecek olan hâdimim. Ben, Cenâb-ı Hakk'ın fıtrat-ı İslâmiyye'nin anahtarını ihtiyârıma vermiş olduğu ve bu derece ihsanda bulunmuş olduğu evlâdınızım." dedi.

Bu çocuk ileride veya başka bir menâkıb-ı celîle'de zikredileceği üzere, İmâm-ı Gazâlî Hazretleri'nin sekir haline düşmesine sebep olan ve 1353 (miladi 1934-1935) senesinde hayatta bulunan Ricâlullâh'ın Ruh-u Şerîfi idi. Bu zât 1353 senesi Ricâlullâh'ından olup, İbrahim Aleyhisselâm'ın oğlu Uhbeb'in evlâdından idi.

İbrahim Aleyhisselâm tekrar buyurdu ki:

-"Oğlum göreceğiniz hizmetten bana tarifte bulunur musun?"

Cibrîl Aleyhisselâm buyurdu ki:

-"Yâ Halîlallah, bu oğlunuz, Cenâb-ı Hakk'ın 124 bin Enbiyây-ı İzâm ve Mürselîn-i Kirâm'ın müddet-i ömürlerinde, onlara ve onların ümmetlerine Muharremü'l-Haram'ın 10. gününde ne kadar İnâyet ve Rahmet-i İlâhiyyesi'ni nâzil etti ise, o rahmet ve inâyetin misli kadar ve aynını ümmetin üzerine celb ve iâde etmek selâhiyet ve iktidârını Cenâb-ı Hakk ve Hâtemü'l-Enbiyâ'nın kendisine bağışlamış ve ihsan etmiş olduğu bir evlâdınızdır. Yâ Halilallah, bu rûz-u mahşerde (berzulmatık veya berzulnatık -?-) denilen kuyuda mevcut suyun katrelerinin adedince ümmete şefaat edecek olan evlâdınızdır."

Bu zât hakkında Seyyid-i Kâinât Aleyhisselâm bir gün Ayşe Radiyallâhu Anhâ'ya:

-"Yâ Ayşe, bu kuyuyu görüyor musun, bu kuyuda ne kadar su varsa, bu suyun herbir katresinin adedince ümmetime şefaat edecek olan ve onları dâr-ı kerâmete sevkedecek bir kimse benim ümmetimden gelecektir." diye izhâr-ı şükür etmiştir.

İbrahim Aleyhisselâm, bu evlâdı Cenâb-ı Hakk'ın kendisine bağışlamış olduğuna şükretti.

Cibrîl Aleyhisselâm buyurdu ki:

-"Yâ Halîlallah, Cenâb-ı Hakk'ın İsmâil Aleyhisselâm'ı sana bağışladığından dolayı ettiğin şükürden daha fazlasını şükret, bu ziyâde şükre müstehaksın. Zirâ bu evlâdın Hâtemü'l -Enbiyâ'nın sulb ve zürriyyetindendir."

Ol saatte Seyyid-i Kâinât Aleyhisselâm'ın Nûr'u zuhur etti ve mezkûr şefaatçı evlâdının evsâfını zikir ve beyân etti.

Bu itibarla Resûl-ü Ekrem Aleyhisselâm buyurdu ki:

-"Ümmetime ve sâir ümmetlere benden hâsıl olacak nûr-u hidâyet ve saâdet-i dünyeviyye ve uhreviyye husûsundaki nimetlerde bu evlâdım müşterekti r. Ve fıtrat-ı İslâm'ın vârisidir. Saâdet-i Ebediyye ile istediğine ilâç etmeğe me'zûndur. Şekâyet-i Ezeliyye'yi dahî istediği kimseden selb ve izâleye me'zûn olan kimsedir."

Resûl-ü Ekrem Aleyhisselâm Hazretleri'nin bu zât hakkındaki sözlerine karşı, "âmennâ ve saddaknâ" diyerek, bu evsâfa hâiz olan kimseyi tasdîk etmekten başka câri (çıkar) yol yoktur. Zirâ bu sözün ne demek olduğu akıl ve idrâke sığmadığından anlayamayız. Allah idrâk ettirsin. Binâenaleyh, kanâat ve imân bizim için kâfîdir.

İbrahim Aleyhisselâm Cenâb-ı Hakk Teâlâ'ya münâcaat etti ki:

-"Yâ Râb, şimdiye kadar Senden dilediklerimi bana ihsân ettiğin gibi, bu mübârek günde, bu evlâdımın göreceği hizmetin hakîkat ve keyfiyyetini de bildirmenizi niyâz ederim."

Ol saatte İmâm-ı Gazâlî'nin gördüğü gibi, o zâtın gözlerinde sekiz cennetin makâmâtını, dâr-u kerâmette ve dâr-u âhirette bu zâttan sâdır olacak hidemâtın miktar ve keyfiyyetini gördü.

Sonra o zât dedi ki:

-"Yâ Ceddî, Cenâb-ı Hakk Teâlâ'ya Resûl-ü Ekrem Aleyhisselâm'ın ümmetinden olduğum için şükrederim. Senin zürriyyetinden olduğuma da şükrederim. Yâ Ceddî, Seyyid-i Kâinât Aleyhisselâm Efendimiz'e nâzil olan Kur'ân-ı Âzîmüşşân'ı ve diğer Kelâm-ı Ezeliyye'yi ve Kütüb-ü Münzele'yi Âlem-i Melekût'te iken öğrendim. Âlem-i Melekût'te tilâvet ettiğim gibi sana okuyacağım, muhterem ceddim dinle."

Sonra Levh-i Mahfûz'dan, Kur'ân-ı Âzîmüşşân'ı tilâvet buyurdu ve dedi ki:

-"Yâ Ceddî, ben Kur'ân-ı Âzîmüşşân'ı Cenâb-ı Hakk Teâlâ'nın kelâm buyurduğu ve Hitâb-ı Ezelîsi'nin başladığı lahzadan itibâren dinleyen cemaattenim."

İbrahim Aleyhisselâm buyurdu ki:

-"Ey hayırlı evlâdım, ol gecede bu mecliste bulunan ümmetim ile sâir ümmetleri unutma."

Çocuk tekrâren dedi ki:

-"Yâ Ceddî, sen insanları hayât-ı unsuriyye ile ihyâ edersin, fakat biz hayât-ı ebediyye ile ihyâ ederiz."

İbrahim Aleyhisselâm ile diğer Enbiyâ-i Izâm hazerâtı, bu zâtın ulviyyetine ve makamının yüksekliğine hayrân oldular. İbrahim Aleyhisselâm ile ümmetine hâsıl olan fazîlet, Seyyid-i Kâinât Aleyhisselâm'ın menbaından olduğundan BEKRETÜ'L-EZEL VE ASİYETÜ'L-EBED'e âittir. 124 bin Enbiyâ-i İzâm ve Mürselîn-i Kirâm hazerâtına bu kadar İnâyet-i İlâhiyye'nin nâzil olduğu gün olan Muharremü'l-Haram'ın bu seneki 10. gününe bi-İnâyetillâhi Teâlâ tesâdüf ediyoruz. Hasbü'l-İmkân, lâzım gelen edebi gösterip vazifeye devam ederek, o günün rahmet ve inâyetinden istihâze etmek için çalışmaya muvaffakiyetler temennî ederim. Ve minellâhi't-Tevfîk.

ŞERÂFEDDİN

ŞÂH-I NAKŞİBEND HAZRETLERİ İLE NİZÂMÜLMÜLK* ARASINDA OLAN VAK'AYA ÂİD

Müşârunileyh 22 yaşında iken, Kasr-ı Ârifân[1] memleketinden Kaşgar şehrine seyahate çıktı. Bu memleketin büyük bir beldesi olan Beldey-i Rûy adlı bir mahalle girdi. Bu şehir Buhârâ'ya yedi günlük mesâfede idi. Bu beldeye seyahatleri, orada bulunan müridânının da'veti sebebi ile olmuştu. Müridânının bulunduğu beldede zuhûr eden kıtlık sebebi ile dua ve münâcâtta bulunulmasını arzu etmişlerdi.

Şâh-ı Kül'ün zamanında Nizâmülmülk adlı bir melik de vardı. Kendisi gayet cebbâr bir kimse idi. Bağdat şehrinde ve türlü türlü diyarlarda dokuz bin katır yükü kitap ve âsârı hâvî kütüphâneleri yaktırmış idi. Nizâmülmülk Buhârâ'da bulunan bir dervişin, yakılan bu kadar âsâr ve kitapların üç senede tekrar yazdırabileceğini, "ilim, ricâlin sadrındadır" sözünü işitmiş ve "bu kadar bâtıl bir şey olmaz" diye de kızmıştı ve bu sebepten 30 bin kadar maiyyeti ile birlikte o beldeye hareket etti. Belde ahâlîsi Nizâmülmülk'ün gelmekte olduğu haberini aldılar.

---

* Bu kişi Büyük Selçuklu veziri "Nizâmülmülk" olmasa gerektir.

[1] Kasr-ı Ârifân: Şâh-ı Nakşıbend Muhammed Bahâuddîn (k.s.) hazretlerinin doğduğu yer olup, Buhârâ'ya bir saatlik mesâfededir.

Şâh Hazretleri'nin İbnü'l-Hanef adlı çok zengin bir müridi de vardı. Halk ile birlikte İbnü'l-Hanef de Nizâmülmülk'ü karşıladı. Nizâmülmülk, halkla karşılaştığı şehrin dışındaki bir yerde karar kıldı (konakladı). Kendisini İbnü'l -Hanef ağırladı. Askerlerini ve maiyyetini de halkla beraber İbnü'l - Hanef misâfir ettiler.

Üç gün geçtikten sonra ahâlî:

-"Yâ Melik sebeb-i ziyâretiniz nedir?" dediler.

Nizâmülmülk dedi ki:

-"Ben buraya bir derviş için geldim. Gelişim kasıtlıdır. İşittiğime göre, yaktırdığım kitapları 'üç günde yazarım, asıl olan o ilmin menbaı, ricâllerin sadrında yazılıdır' diyormuş. İşittiniz mi, böyle dedi mi?"

Memleketin eşrâfı:

-"Evet, böyle söylediğini işittik. Hattâ dahası da var. 'Eğer Nizâmülmülk'ü ben görsem, onu ıslâh ederim. Zirâ ben köpeğin derisini bile dibâ edip (tabaklayıp) temizlerim, sadece kalplerin üzerine ârâz olanı değil. Aslen necis olanı da izâle ederim ve kalbi tathîr (temiz) kılar, onu saâdete eriştiririm' diyor" dediler.

Nizâmülmülk:
-"Her hâl ü kârda onu göreceğim, görmeden olmaz." dedi.

Şah Hazretleri'ne Nizâmülmülk'ün kendisini göreceğini bildirdiler.

Şah Hazretleri de:
-"Cuma günü filan mahalde ictimâ ederiz" diye cevap yolladı.

Vakt-i merhûn (belirlenen vakit) gelince, Nizâmülmülk otuz bin kadar askeri ve etrâfında şehrin sâir ulemâ ve sulehâları da olduğu halde Şâh-ı Kül Hazretleri ile mezkûr mahalde toplandılar. İmam meclise gelince, Nizâmülmülk musâfaha etmek istedi. İmam da müdâreten musâfaha etti.

İmâm buyurdu ki:
-"Ey Melik, avcılarınız var mıdır?"

Nizâmülmülk:
-"Evet, vardır." dedi.

İmâm:
-"Ne kadar olabilirler?" diye sordu.

Nizâmülmülk:
-"Bin" dedi.

Şah Hazretleri dedi ki:

-"Benim gibi avcıyı bulamazsın, zirâ ben mâzîde bulunanı, hâlen mevcûd olanı ve hattâ istikbalde olanı da avlarım. Ey Melik, kitaplar hakkında söylediğim sözü yerine getirmek hususunda beni âciz mi sanırsın?"

Nizâmülmülk:

-"Tabii âcizsin, bu aslâ mümkün olan bir iş değildir" dedi.

Şah, kâtibi olan Muhiddin-i Mahzûmî'ye buyurdu ki:

-"Oğlum, Ebû Hasani'l-Eş'arî'nin tefsirini yaz da bana getir." dedi.

Halbuki o tefsir 10 adet büyük ciltten ibâretti. Tefsir çok uzun ve hem de kayıtlı (sahife kenarlarında açıklama yazıları ile dolu) idi ki, her sahifenin sonunda Resûlü Ekrem Sallallâhu Aleyhi ve Sellem'in tasdîk ve imzay-ı mâneviyyesi vardı. Nizâmülmülk, Şah Hazretleri'nin bu emrine istihzâ tarîkı ile;

"Yazar getirir." (yani bunu mümkün değil yazamaz) dedi.

Sonra Şah Hazretleri buyurdu ki:

-"Ey Melik, Sen memleketinin müteaddit şehirlerini bir lahzada gezip seyahat edersin de, böyle mücrim ve âsî olduğun halde, âsî olmayan, Allah ve Rasûlü'nün emrini yerine getiren Muhiddin neden o kitabı yazmasın?"

Melik kalben dedi ki:

-"Hayalen ve aklen seyahat herkes için mümkündür."

Şah Hazretleri dedi ki:

-"Ondan daha ehven ve kolaydır. Başkalarının bin senede meydana getirebildiğini, bir saat zarfında meydana getirebiliriz. Bana şimdi biraz müsaade et, burada toplanan mü'minlerin halleri ile meşgûl olup, onlara biraz nasîhatta bulunayım. Olur ki Cenâb-ı Hakk Celle Celâlühû kalplerine hidâyet ihsân eder. Eğer seni ıslah edebilirsem, (bu) cümle halkı ıslah etmiş sayılır. Evvelâ Cenâb-ı Hakk'dan onu dilerim."

Nizâmülmülk dedi ki:

-"Senin sözlerine itimâdım yok, eğer (sözlerin) doğru ise bir emmâre göster. Aksi halde sen tehlikeli (bir) mevkîdesin."

İmam Nizâmülmülk ile bunları konuşurken Muhiddin tefsir kitabını yazıp getirdi.

İmam buyurdu ki:

-"Ey Melik, memleketinizden kaybolan bu kitaba bak, kâtibim bunu bir saatte yazıp getirdi. Daha tereddüd ediyor musun?"

Melik düşünmeye başladı ve Şah Hazretleri'nin sözlerinin doğruluğunu anladı ve dedi ki:

-"Bu memleketimizde olan kıtlığın sebebi nedir? Eğer ben tevbe edersem, o kitapları yakmak cürmünden beni Allah affeder mi? Sonra Resûl-ü Ekrem Sallallâhu Aleyhi ve Sellem Efendimize olan derece-i kurbiyyetinizden de (yakınlık derecenizden de) bana haber verir misiniz? Hakk Teâlâ'dan niyâz et ki, bize yağmur ihsan etsin."

Şah Hazretleri buyurdu ki:

-"Seni o cürmünden affetmesi için Cenâb-ı Hakk'ka niyâz ederim. Ümmetin hidâyetine vesile olan âsârdan (kitaplardan) ehemmiyetli olanları da meydana getiririm, bi-İznillah. Eğer benim Rasûlullah Sallallâhu Aleyhi ve Sellem'e olan Derece-i kurbiyyetimi sorarsan, ben onu sana söylesem de sen onu anlamazsın. Bu arzunuzun izâhına imkân yoktur. Fakat rahmet ve bereketin ihsan olunması senin kalbinin tevbe ve istiğfârına ve hulûsuna (samimiyetine) bağlıdır. Sen şimdiye kadar kaç kişiyi idam ettirdin?"

Melik cevâben:
-"25 bin kişiyi idam ettirdim" dedi.

Şah buyurdu ki:
-"Şükret ki, bu kadar mazlûmun arasında Ehl-i Beyt'ten ve Sülâley-i Nebeviyye'den ancak bir zât vardır. Fazla olmadığına şükret. Ey Melik, bu mazlûmları da ihyâ etmek bana verilmiş selâhiyettendir. O 25 bini ihyâ etmek seni ihyâ etmekten kolaydır. Benim senin hakkında sarfettiğim söz mâkûldür. Akl-ı Selîm bunun doğruluğunu tasdîk eder. Ashâb-u Kehf'in kelbini (köpeğini) biliyorsun, o sülehâyı (sâlih kişileri, Allah dostlarını) sevdiğinden, onlara mukarreb (yakın) olup, onların arkadaşlığını kabul ettiği için Allahü Azîmüşşân onu cennete idhâl edecek, Rasûlullah Sallallâhu Aleyhi ve Sellem'in vârisi olan zevât ve ricâlullah hazerâtı da nifâk-ı aslî ve şekâvet-i ezeliyyeyi (insanın içindeki aslî nifak hislerini ve sonsuz âsîlik duygularını) izâle etmeye muktedir ve selâhiyetlidir. Eğer muhabbet ve bağlılık tekemmül ederse, derhal o nifaktan o kimseyi halâs ederim."

O esnâda oraya bir cemaat geldi ki, Nizâmülmülk'ün idam ettirdiği kimselerdi. Ve hem(en) Melik yakın zamanda idam ettirdiği cemaatta bulunan kimseleri tanıdı. Nizâmülmülk'ün üzerine bir hâl geldi.

Şah Hazretleri buyurdu ki:

-"Yâ Nizâmülmülk, bunlar seni affettiler, yevmü'l -cezâ'da (kıyâmet gününde) senden kısas istemezler. Bugünün hürmetine haklarını bağışladılar."

Nizâmülmülk gittikçe başka bir hale dûçâr oldu ve nihâyet orada ruhunu teslim etti

İmâm dedi ki:

-"Ey hâzır olan cemaat, bakın sözüm nasıl doğru çıktı. Birkaç saat önce zâlim ve cebbâr olan zât, şimdi saîden ve şehîden (Allah'a âsî olmadan ve şehid olarak) ruhunu teslim etti. Ve hattâ Kerbelâ'da şehid düşenlerin zümresine idhâl oldu. Cenâzesinin üzerindeki nûra bakınız. Bu nûr, şehâdetin nûrudur. Biz, Cenâb-ı Hakk Hazretleri ve Rasûlullah Sallallâhu Aleyhi ve Sellem ile, bizim vasıtamızla tevbeye dâvet olunan kimseleri, Sıddîkîn (Sâdıklar) zümresine ve bu mertebeye ilhâk edeceğiz diye muâhede etmişizdir." Nizâmülmülk de Sıddîkîn zümresine idhâl olmuştur.

Ol saatte Seyyid-i Kâinât Sallallâhu Aleyhi ve Sellem ve Sahâbe ile rûhâni-i şerifleri teşrîf etti.

Rasûlullah Sallallâhu Aleyhi ve Sellem buyurdu ki:

-"Yâ Veledî (Ey Evlâdım), İlâ Yevmi'l -Kıyâm (kıyâmete kadar) gelecek ve şimdiye kadar gelmiş ve âlem-i berzâha (ruhlar âlemine) intikal etmiş bilcümle hulefâ ve mûridân ve arkadaşlarınızı dâvet et ki, ben onlara senin vâsıtanla bir mükâfât vereceğim."

Bu cemaatten maksat Nakşibendiyyûn idi. Şah Hazretleri gerek hayatta olanları, gerekse âlem-i berzâha intikal edenleri ve henüz dünyaya gelmeyenleri dâvet etti ve meclis tamam oldu.

Seyyid-i Kâinât Sallallâhu Aleyhi ve Sellem buyurdu ki:

-"Sizler evvelen, hicretim esnâsında benimle gar-ı sur'da ictimâ ederek telkînimle müşerref oldunuz. İkinci şeref ise, gar-ı sur'dan Medine'ye kadar benimle birlikte geldiniz. Orada da müşerref oldunuz. Bu defa üçüncü olarak buraya sizi dâvet ettim".

Rasûlullah Sallallâhu Aleyhi ve Sellem Şah Hazretleri'ne:

-"Yedi saf halinde duran bu ricâlullâh'ın esâmîlerini sayınız" buyurdu.

İmâm birinci saftan itibâren esâmîlerini söylemeye başladı. 51. zâta sıra gelince, Rasûl-ü

Ekrem Sallallâhu Aleyhi ve Sellem tavakkuf (dur) işâretini verdi. Ve buyurdu ki:

"Bu 51. zât ricâlullahın ümmetim içinde bulunmasından müftehîrim (övünürüm, iftihar ederim)."

Bu zevâta ahd ü telkîni tecdît buyurdu, bu ricâllerden birine nazar-ı iltifâtta bulundu ve:

-"Ümmetimin âsî ve mücrim zümresinden 16 milyon kimseyi nâr-ı cahîmden âzâd edecek ve onları süedâ (saîdler) zümresine idhâl edecek olan hâdim ümmet budur." dedi. Bu zât da, bu asrımızda bulunan Mevlânâ Abdurraûfu Yemenî idi.

Tekrar Rasûl-ü Ekrem Sallallâhu Aleyhi ve Sellem Efendimiz buyurdu ki:

-"Bunun vücûdu (varlığı) ile ben iftihar ederim."

Sonra İmâmü'l-Büdelâ, Rasûl-ü Ekrem Sallallâhu Aleyhi ve Sellem'e arzetti ki:

-"Birçok saygılı meclisiniz içinde, bu meclisten daha mukaddes meclis akdolundu mu?"

Rasûl-ü Ekrem Sallallâhu Aleyhi ve Sellem buyurdu ki:

-"Asr-ı Saâdet'ten itibâren, en makbul ve saygılı üç meclisi intihâb ederim (seçerim). Biri,

Cibrîl Aleyhisselâm'ın, veledim[2] Hüseyin radiyallâhu anh'ın şehâdetini bana haber verdiğinde, şehâdetinden çok mükedder ve mahzûn olduğum zaman, Muhammed Bahâüddîn'in ümmetime olan hidemâtı azîmesinden (büyük hizmetlerinden) haberdâr ederek tebşîr etmesine âit meclistir. İkincisi, bu meclistir. Üçüncüsü de, şu 51. hâdim ümmetimin ve ricâlullâhın akdedeceği bir meclistir. Bu üçüncü meclis, ümmetime yapılacak hidemâtın azîmliği (hizmetlerin büyüklüğü) ve ehemmiyeti sebebiyle diğerlerinden daha ehemmiyetlidir."

Şâh-ı Nakşibend dedi ki:

-"Yâ Rasûlallâh, bu meclis-i âlîlerinizde bana bir emriniz var mıdır?"

Rasûl-ü Ekrem Sallallâhu Aleyhi ve Sellem buyurdu ki:

-"Nizâmülmülk tarafından yakılan filan, filan 7 kitabı yazdır. Zirâ, İlâ Yevmi'l -Kıyâm (kıyâmete kadar) ümmetimin medâr-ı saâdet ve hidâyeti o kitaplardır. Ben seni, evvelîn ve âhırîn ve hâzirûn olan bilcümle ümmetim için, alelıtlak duâ ve münâcâta mezun kıldım. Bu cemaat sana muîn ve zahîr olurlar. (sana yardımcı olurlar ve sana sırt verirler, sana destek verirler)."

---

[2] "Veledim" kelimesi "oğlum" mânâsına olmasına rağmen, burada Peygamber Efendimiz (s.a.v.) torunu Hazreti Hüseyin'i kasdetmektedir.

Şah Hazretleri dedi ki:

-"Yâ Rasûlallâh, buyurduğunuz meclis-i kübrâ'da, ümmet-i merhûmeniz için yapılacak hidemâtın hülâsâsını kim yazar?"

O esnâda Hızır Aleyhisselâm elinde beyaz bir kağıt ile zuhûr etti.

Hızır Aleyhisselâm dedi ki:

-"Yâ Rasûlallâh, izin verirseniz bu vazîfey-i mukaddese'yi ben üzerime alırım ve taahhüd ederim."

Rasûl-ü Ekrem Sallallâhu Aleyhi ve Sellem o mecliste yapılacak olan vezâifin kâffesini (vazîfelerin hepsini) beyân buyurdu. Hızır Aleyhisselâm da onu yazdı ve kaydetti.

Yazı ikmâl olunca, Seyyid-i Kâinât Sallallâhu Aleyhi ve Sellem buyurdu ki:

-"Yâ Ebu'l -Abbas, Yâ Sâhibu'l -Ledünniyât, bu emâneti vakt-i merhûneye (belli bir vakte, vakti gelinceye) kadar size tevdî ediyorum. İşâret ettiğim mecliste emâneti yerine verirsiniz. O meclisin reisine takdim edersiniz."

O meclisin reisinin de Abdurraûfu'l -Yemenî olacağını Cibrîl Aleyhisselâm bildirmiş idi. Hızır

Aleyhisselâm vakt-i merhûne'ye kadar emâneti muhâfaza etti ve bu emânetin kendine verilmesi ve ona hâmî olması (sebebi) ile iftihar ettiğini söyledi. Bu emânette yazılan esrar ve hakâyıkın (sırların ve hakîkatlerin) kâffesi Sidretü'l-Müntehâ'nın verâsına (Sidretü'l -Müntehâ'nın da ilerisine) âit ulûm ve esrâra âitti.

Ekâbir Evliyâullâh'ın ekserisi buyurmuşlardır ki, 1347 senesinin Muharrem ayının 13. gecesinde (milâdî olarak 2 Temmuz 1928), mezkûr meclis-i kübrâ (yukarıda zikredilen büyük meclis) akd olundu ve Emânet-i Mukaddese'yi de Hızır Aleyhisselâm sâhibine verdi ve teslim etti.

Bu mecliste ilâ yevmi'l-kıyâm (kıyâmete kadar) gelecek ve şimdiye kadar gelmiş ve geçmiş Ümmet-i Muhammed'e öyle (bir) saâdet ve kerâmet temîn olundu ki, Ümmet-i Muhammed bundan evvel böyle bir inâyete mazhar olmamıştır. Bundan sonra da olmayacaktır. Bu asırda bulunan Sülehây-ı Ümmete (ümmetin sâlih kimselerine) ne büyük bir saâdettir. Ve bu asırda bulunan Ümmet-i Muhammed'e ne mutludur.

Meclisin nihâyetinde Şâh-ı Nakşıbend buyurdu ki:

-"O asırda bulunan Evliyây-ı Kirâm ve Ricâlullah hazerâtının hayât-ı mesûdesine (mes'ûd

ve mutlu hayatlarına) gıbta ediyorum. Ve müddet-i ömrümde Cenâb-ı Hakk Teâlâ'nın (Celle Celâlühû) bana ihsân ettiği saâdeti, onlarınkine değişirim."

Şah hazretlerinin bu kelâm-ı âlîlerine bazı veliyyullâh hazerâtı taaccüp ettiler. Mecliste bulunan evliyâullâh'tan bir zât dedi ki:

-"Yâ İmâme'l -Âlemîn, o zamanda bulunacak olan Evliyây-ı Kirâm'a ve Sülâhây-ı Ümmet'e olan fazîlet ve husûsiyyet ne olabilir?"

Şah hazretleri cevâben buyurdu ki:

-"Rûz-u mahşerde bilcümle insanlar, hattâ Mürselîn-i Kirâm bile mahşer hâlinden sekre düştükleri (kendilerini kaybettikleri) halde, Rasûlüllâh Aleyhisselâm bunlara bizzat şehâdet eder. Ve hattâ ervâh-ı mukaddeseleri bedenden ayrıldıkları andan itibâren ilâ âhiri'l -hesâbi's -Suâl (son suâl soruluncaya kadar) Cenâb-ı Rasûlullâh Aleyhisselâm bunlara şahittir. Rasûl-ü Ekrem Aleyhisselâm'ın şehâdeti Ashâb-ı Kirâm'a bile nasip olmamıştır."

Bu suâli îrâd eden o asırdaki büdelâların[3] imamı İbnü'r -Râsih nâmında bir zât idi.

---

[3] Büdelâ: Âlemi ma'nen idâre eden ricâlullâhtan yedi kişi. Abdal ise; Bedîl kelimesinin çoğulu olup, dünya ile ilgisini kesen ve Allah'a bağlanan velî anlamındadır. Ayrıca, tasavvufta kırklar ve yediler için de kullanılmaktadır. Sûfîlere göre, âlemi mânen

Bu zât dedi ki:

-"Yâ imâm, istirhâm ederim ki, o mecliste bulunan zevât-ı kirâm bizi unutmasınlar. Siz vâsıta olunuz da onlara tavsiye edelim."

İmâmu't-Tarîka, o zamanda bulunacak olan İmâmü'l -Büdelâ'ya emânet ve vasıyyette bulundu. Ve îmâmü'l -Büdelâ'nın zerre-i şerîfi de orada hazır bulundu. İbn Râsih'in arzu ve vasiyetini kabul ederek muâhede etti.

Nizâmülmülk henüz defnedilmeden yağmur yağmaya başladı. Tam üç gün devam etti. Mahsûlât da o yıl fevkalâde bereketli oldu. Halk da kıtlıktan kurtuldu. Bereketli mahsûl ve meyveler 7 sene devam etti. Bu da Şah hazretlerinin himmeti ve duâlarının bereketi iledir. A'lâ'llâhu Teâlâ derecâtihim ve makâmâtihim ve eid aleynâ min berâkâtihim. Âmîn.

"üçyüz ricâlullâh" idâre etmektedir. Bunların kırkına «abdâl», yedisine «büdelâ», dördüne «evtâd», üçüne «nükâb»ve birine «kutup» veya «gavs» denir. Bu bilgiler için bakınız: Süleyman Uludağ, ***Tasavvuf Terimleri Sözlüğü,*** İstanbul 1991, 103; Câhid Baltacı, ***Tasavvuf Lügatı,*** İstanbul 1991, 19, 39.

İMÂM-I TÂBİÎN MEVLÂNÂ HASAN BASRÎ HAZRETLERİ HAKKINDA

Müşârunileyh fazîlet ve kemâlât itibâriyle Veysel Karânî hazretlerine nazîre (benzer) idi. Vucûdu ve kelâmı Rasûlullâh Sallallâhu Aleyhi ve Sellem Efendimiz'e çok benzediğinden, kelâm buyururken (konuşurken) Efendimiz Sallallâhu Aleyhi ve Sellem'i andırırdı. Kelâmını işitenler ağlarlardı. Müşârunileyh yedi yaşlarında iken kendi emsâl ve akrânıyla köy kenarlarında çocuklarla oynarken, yahudi tüccarlarından bir kâfile çocukların yanına geldiler. Ol gün Recî nâmıyla mâruf (köyde) hem de Basra'ya giden tüccarların menzil ve istirâhatları esnâsında, ol karyede (o köyde), yahudiler de vardı. İslâm çocuklarından 43 çocuk ile oynarken, yahudi çocukları da geldi.

Bu çocuklar yahudi kâfile reisine dediler ki:

-"Bu çocuklar müslüman çocuklarıdır. Biz her vakit ayrı ayrı oynarız."

Kâfile reisi Yâkup Rumî isminde biri idi. Ağniyây-i şâkirinden olup, birçok ahbâr ve ruhbân (yahudi hahamı ve hıristiyan papazı) ile görüşmüştü. Yine İslâm âlimleri ile de görüşmüş idi. Vezâif-i Dîniyye ve ahkâm kitaplarına vâkıf idi.

Bu reis Hasan Basrî'nin yüzüne bakıp:
-"Evlat, ismin nedir?" diye sordu.

Hasan Basrî de:
-"Hasan"dedi.

Yâkup diğer İslâm çocuğuna:
-"Senin ismin nedir?" dedi.

Çocuk da:
-"Hüseyin'dir" dedi.

Kâfile reisi dedi ki:
-"Siz, biriniz Hasan, diğeriniz Hüseyin'siniz. Hasan, Hüseyin seyyidlerden ve Evlâd-ı Rasûlullâh'dandır. Madem ki, isminiz onların ismi gibidir, sizde de onlarda olan şeref ve fazîlet gibi şeref bulunmalı."

O, bu kelâmı latîfe kabîlinden söylemişti.

Hasan Basrî de:
-"Sen bizden ne istiyorsun? Ne gibi şeref ve fazîlet bulmak istersin?" deyince, Yâkup, Hasan-ı Basrî('nin) henüz (küçük bir) çocuk iken bu kadar âlî ve muntazam kelâm ettiğine taaccüp etti. Zirâ bu kelâmın meâli; "Sen bizden ne gibi şeref ve fazîlet istersin, (istediğin her türlü fazîlet) bizde vardır." demekti.

Reis de:

-"Oğlum sen büyük söz söyledin. Sözünü ıspat edemezsen nasıl olur?" dedi.

Hasan-ı Basrî de:

-"Felekullâhi'l-azîm, sen benden sorarsan Cemî-i Enbiyây-ı Mürselîn-i Kirâm'a ihsân edilmiş olan Mûcizât-ı Kerâmât'tan ve onlara nâzil olan Ahkâm-ı İlâhiyyey-i Semâviyye'den haber veririm." diye cevap verdi.

Yâkup da:

-"Oğlum bu ay hangi aydır? diye sordu.

Hasan-ı Basrî:

-"Muharremü'l-Harâm'dır. Cenâb-ı Hakk, bilcümle Enbiyây-ı Mürselîn-i Kirâmına nübüvvet ve risâlet ihsan edeceğini bu ayda buyurmuştur. Ve düşmanlarına gâlip olacaklarını da bildirmiştir. Bilcümle edyân (dinler) ve milletlerce de muhterem (hürmet edilen) bir aydır." deyince,

Yâkup da:

-"Sen bu mes'eleyi nereden biliyorsun?" dedi.

Hasan-ı Basrî:

-"Ben Enbiyây-ı Mürselîn hazerâtı ile her zaman beraber bulunurum. Onun için biliyorum." diye cevap verdi.

Yâkup:

-"Bu defa evvelkinden daha büyük söz söyledin, çocuk." dedi.

Hasan-ı Basrî:

-"Sözüme inanmıyorsanız, istediğiniz mes'eleden sorunuz? İsterseniz onların isimlerini söylerim. İsterseniz onların velâdet (doğum), vefat ve bütün ümmetlerinden ne gibi hadiselere mâruz kaldıklarını söylerim." diyerek uzun bir mübâhase ve mükâleme oldu. Fakat Hasan-ı Basrî bir kelâmı diğer kelâmından daha garip ve acîb (acayip) olarak söylüyordu:

Yâkup:

-"Oğlum sizin Rasûlünüz hakkında ne dersin?" diye sordu.

Hasan-ı Basrî cevâben:

-"Hâtemü'l-Enbiyâ ve'l-Mürselîn'dir. Ondan başka Nebî ve Mürsel gelmez." buyurdu.

Yâkup da:

-"Cenâb-ı Hakk Teâlâ'nın ona ihsân ettiği mûcizâtın en büyüğü nedir?" dedi.

Hasan-ı Basrî:

-"Semâdan ve arzdan olan ins ve cin ona nâzil olan Kur'ân-ı Kerîm'i, nübüvvet ve risâleti

tasdîk ederek şehâdet etmiştir. Sonra *«Nensemâ»* nâmındaki mahalden güneş gurup ettikten sonra, tekrar tulû edip matlûp bir zamanda yağmamasıdır. (?)" dedi. Devamla: "Göklerde urûc edip (yükselip), Sidretü'l -Müntehâ'ya kadar Cibrîl-i Emîn Aleyhisselâm ile birlikte ve Sidretü'l-Müntehâ'dan bizzat Huzûr-u Rabbi'l-Âlemîn'e, yani «Kâbe kavseyni ev ednâ[1] » makâmına varmasıdır." buyurdu.

Yâkup da:

-"Cenâb-ı Hakk'kın ona ihsân ettiği mûcizâtın adedi nedir?" sorusunu sordu.

Hasan-ı Basdrî de:

-"Bilcümle Enbiyây-ı Mürselîn'e Cenâb-ı Hakk Teâlâ'nın verdiği mûcizâtın kâffesini ihsân ettiği gibi, 24 bin (adet) kendisine mahsûs olarak ayrıca mûcizât ihsân etmiştir." dedi.

Yâkup:

-"Mûcizâtın adedi bu kadar mıdır?" dedi.

Hasan-ı Basrî:

-"Mûcizâtın nihâyetine inhisar yoktur. Ben ancak bildiğim ve sana söyleyebileceğimi söyledim" diye cevap verdi.

---

[1] Necm Suresi(53): 9. Meali: "Araları iki yay aralığı kadar, belki daha da yakın oldu."

Yâkup:

-"Ben de diyebilirim ki, meselâ kırk-elli bin mûcizât verilmiştir. Bunlar nedir? Anlayamadığım halde böyle söylersem, bunun manası ne olabilir?" dedi. O bu sözleriyle, «demek ki sen bunları bilmiyorsun» demek istedi.

Hasan-ı Basrî de:

-"Ben sana evvelden söyledim. Bilmediğim ve söyleyemeyeceğim bir mes'eleden bahsetmem, demiştim." diye cevap verdi.

Yâkup da:

-"Söyle bakalım öyleyse." dedi.

Hasan-ı Basrî de, henüz yedi yaşında olduğu halde 148 bin Mûcizât-ı Nebeviyye'yi birer birer zikrederek, öğleden ikindiye kadar hatmetti. Bir Hâfız-ı Kelâmullâh İhlâs-ı Şerîf'i ne kadar kolay okursa, o surette zikrederek beyân etti.

Yâkup:

-"Oğlum, sen bana ilk defa kelâm ederken bana «sana ticâret temîn ederim» demiştin. Bunu nasıl ve ne vakit temîn edersin?" dedi.

Hasan-ı Basrî de orada bulunan yahudi çocuklarından hurma çekirdeklerini topladı. Bu

çocuklar (daha önce) bir miktar toplamışlardı. Bunlardan alıp, Yâkup'a dedi ki:

-"Bu ticâretinizden ne kadar kâr ümidiniz vardır?"

Yâkup da:

-"24 bin dirhem altın ümit vardır." dedi.

Hasan-ı Basrî de hurma çekirdeklerini birer birer atmaya başladı. Atılan çekirdekler birer dirhem ağırlığında altın oluyordu. 24 bin (adet) sayıp:

-"Al ümit ettiğin kârı" dedi.

Yâkup son derece hayret ederek:

-"Oğlum sen idâre-i maîşetini böyle mi temîn ediyorsun?" diye sordu.

Hasan-ı Basrî:

-"Eğer bu altınlardan birisini alıp, havâic-i zâtiyeme (kendi ihtiyaçlarım için) sarf edersem, Cenâb-ı Hakk Teâlâ benden bu ulûm-u kemâlâtımın cevherlerini (ilimlerde bu kadar ileri olmamı sağlayan kemâli ve kemâl derecesini) alır. Ve beni fezâilden mahrum eder." dedi.

Yâkup da:

-"Oğlum müşerref olduğunuz İslâm'la, müşerref olmam için ben de dâirenize gireceğim." demiş ve "İslâm'ı kabul edeceğim, artık hakkın ne

tarafta olduğunu anladım. Hakk kabul edilmediği takdirde, tuğyân kabul edilmiş demektir." demiştir.

Hasan-ı Basrî de:

-"Şeref-i İslâm'la müşerref olduğunuz zaman, ben sana bu günlere âit fezâilden bahsederim. Zirâ her vakit için husûsî fazîlet ve inâyet vardır. Din-i Mübîn-i İslâm'da ne kadar mekfûn (örtülmüş), medfûn (gizlenmiş) Hazâin-i İlâhiyyeler olduğunu söylerim. Yâ Yâkup, senin bu arkadaşların da kelâmımı işitip dinliyorlar, bunların kalplerinde de tesir hâsıl oldu mu? Eğer onlar da kabul ederse dünyevî ve uhrevî ticâret ve kâr için onlara da kefâlet ederim" dedi.

Yâkup:

-"Evet onlar da kabul ederler" dedi.

Mezkûr karyede (köyde), iki câmi-i şerîf vardı. Birine Sıddîk-ı Ekber, diğerine de Ömeru'l -Fâruk câmii denilmekte idi. Hasan-ı Basrî arkadaşlarıyla beraber, Yâkup da tüccarlarla birlikte Sıddîk-ı Ekber câmi-i şerîfine girdiler. Girdiklerinde Yâkup hemen kelime-i şahâdet getirdi. Kendisine hemen 12 zâhirî ilim, 12 de bâtınî ilim feth olundu. Müctehid-i Mutlak makâmına vâsıl oldu. İkindi namazını kıldılar.

Sonra Hasan-ı Basrî:

-"Yâ Yâkup, senin bilcümle âbâ-i ecdâdın hayatta olsalar idi, bu namazda iken senin üzerine nâzil olan İnâyet-i İlâhiyye sayesinde kâffesine hakîkat-ı hidâyet (hakîkî hidâyete) erişirdi. Kıyâmete kadar da senden ve senin neslinden gelecek olan evlad ve zürriyyeti Cenâb-ı Hakk Celle Celâlühû temizledi ve senin neslinden saîd olmayan (hidâyetten mahrum olmuş bir) kimse gelmeyecektir. Bu da, şimdi kıldığımız namazın içindeyken Cenâb-ı Hakk'kın sana ihsân ettiği inâyettendir. Bu inâyet dahî Muharremü'l -Harâm'ın bir gününe mahsûs olup, bu köy ehline nâzil olan İnâyet-i İlâhiyye'den bir şubedir. Ben sana, bu günlere mahsûs olan fezâilden bahsedeceğim diye vaad ettim. (Ancak), istersen (şimdi) sen söyle ben dinleyeyim." dedi.

Yâkup da:

-"Vaadiniz tamam olmak üzere siz söyleyin, zirâ ben ancak bu seneki Muharremü'l -Harâm'ın bu günlerine âit fezâilden bahsedebilirim. Başka seneleri bilemem." dedi.

Hasan-ı Basrî de:

-"Ben sana, bu asırla beraber 5 asrın fezâilinden bahsedebilirim. Hangisini arzu edersiniz." dedi.

Yâkup da, Kerbelâ vak'asının olduğu senenin ve bu seneye ait fezâil ile bu asrın sonuna ait faziletten bahsetmesini istedi.

Hasan-ı Basrî de, ayağa kalkıp kıbleye karşı durdu. Bunu da Seyyid-i Şuhedâ Hüseyin Hazretlerine ta'zîm için yaptı ve sonra şöyle dedi:

-"Yâ Yâkup, Cenâb-ı Hakk Teâlâ Seyyid-i Şühedâ Hüseyin Hazretleri'nin şehâdetinin vâkî olacağı Cuma gününün gecesinde, vakt-i imsakte 50 bin rahmet ve inâyet inzâl buyurdu. Bu kadar inâyet Seyyid-i Şühedâ Hazretleri'nin Zât-ı Şerîfine mahsûs olup, bu derece büyük rahmet daha önce ve kıyâmete kadar başka kimsenin vakt-i imsâkinde nâzil olmamıştır. Bunun sebebi de, Seyyid-i Şühedâ Hazretleri, bilcümle Enbiyâ ve Mürselîn-i Kirâm'ın üzerlerine nâzil olan musibet ve ahvâlin kâffesine mazhar olduğu için, onlara da vâris olmuştur. Enbiyây-ı Mürselîn-i Kirâm'a iptilâ cihetinden vâris olmak için Hüseyin Hazretlerine nasip edilmiştir. Rasulullah Sallallâhu Aleyhi ve Sellem Efendimiz de, Vahy-i İlâhî gelip Kerbelâ meydanında Hazreti Hüsayin'in şehid olacağına dâir, ihbâr buyurulduğu vakit (kendisine bu konu haber verildiği vakit), Cibrîl-i Emîn (onun) bilcümle Enbiyây-ı Mürselîn-i Kirâm'a vâris olduğunu da söylemişti. Efendimiz Sallallâhu Aleyhi ve Sellem de, bu tebşîr üzerine üç kere Seyyid-i Şühedâ Hazretleri'nin alnını öptü." buyurdu.

Yâkup da, Kerbelâ şehâdetinin vâkî olduğu günlerdeki faziletten söz ederek:

-"Buyurduğunuz miktar bana kâfîdir. Anladım. Şimdi (de) bulunduğumuz günlerin fezâilinden bahseder misin?" dedi.

Hasan-ı Basrî de, Seyyid-i Şühedâ Hazretleri'nin uğrunda can ve vücutlarını fedâ eden rüfekâlarına (arkadaşlarına), Cenâb-ı Hakk Teâlâ'nın ihsan buyurduğu fezâili söyleyeceğini bildirdi (ve devamla şöyle dedi):

-"Hakk Teâlâ 8 cennetin kapılarını Muharremü'l-Haram'ın 11. gecesinde imsak vaktinde açar ve ezelî nimetiyle mütenâim olurlar (nimetlenirler). Rasûlullah Sallallâhu Aleyhi ve Sellem Efendimiz de buna vasıta olur. Bu nimet onlara kıyâmete kadar bâkîdir. Bu günlerde bulunan rahmet ve inâyetinden suâl edecek olursanız, ben bugün vakt-i ışâ'da (yatsı vaktinde) melâikeden bir tâifenin gelip geçmekte olduğunu gördüm. Bu Melâikeler, Melâikey-i Vâhibûn nâmındaki melâikelerdir. Bunlara ne tarafa gittiklerini ve ne vazife ile memur olduklarını sordum. Bunlar; 'Bizler Kerbelâ'ya gidiyoruz. Bizler 70 bin senedir Cenâb-ı Hakk'ka ibâdet ve tesbihte bulunuyorduk. 70 bin sene tamam olunca Cenâb-ı Hakk bize emredip, Kerbelâ'ya gidiniz, şimdiye kadar yaptığınız tâatın sevâbını Kerbelâ'da şehid olan şühedâlara taksim ediniz', diye emir buyurdu. Ve bu münâsebetle

ziyârete memur olduk. Kerbelâ halkı ve ervâh-ı şühedâ (şehidlerin ruhları) hazır ve muntazırdırlar (beklemektedirler).' dediler.

Yâkup da:

-"Oğlum bu Melâikeler'in miktarı ne kadardır?" diye sordu.

Hasan-ı Basrî:

-"Bunların adedini sorma, benim istîdâdım ve vukûfum kâfî gelmez. Eğer arzu ederseniz, bu Melâikelerle mülâkât ve ictimâ edebilirsiniz." dedi.

Bunu üzerineYâkup:

-"Niçin bunların adedine vâkıf değilsiniz? Bunların çokluğundan mı? Yoksa bunları söylemeğe müsâade yok mudur?" diye sordu.

Hasan-ı Basrî de:

-"Evet hem çokluğundan ve hem de onlara idrâk hâsıl olacak makâma henüz vâsıl olmadığımdandır. Bu asrımızda bu kadar bileni yoktur. Ancak Cenâb-ı Hakk Celle Celâluhû'nun Sıfat-ı Ezeliyyesine mazhar olan Ricâlullâh vardır. Onlar bu Melâikeleri ve esâmi-i hakâyikîlerini (hakîki ismlerini) bilmekten âciz değillerdir. Her asırda bu kuvve-i kudsiyyeyi mâlik bulunan Ricâlullâh eksik değildir."

Bu kelâm üzre garb âlimlerinin kisve ve kıyâfetinde ve 5 yaşlarında olarak (1352 hicrî/1933-1934 milâdî senesinde hayatta olacak Ricâlullâh'ın) zerrey-i şâhikası Câmi-i Şerîf'e gelip girdi. Hasan-ı Basrî ve rüfekâlarından (arkadaşlarından) oluşan cemaata hiç bakmadan, doğruca iki rek'at Tahıyyetü'l -Mescid namazı kıldı.

Yâkup dedi ki:

-"Bu zâtı görünce kalbime başka bir hal geldi. Namazdan sonra herhalde görüşelim ve soralım, ne taraftan gelmiştir?"

Namaz tamam olduğunda Hasan-ı Basrî Hazretleri:

-"Ne taraftan geliyorsunuz kardeşim?" dedi.

O zât da:

-"Cenâb-ı Hakk Teâlâ'nın huzurundan, berzah-ı ûlâ'dan, (yani) birinci berzah'tan gelirim. Berzah-ı ûlâ, ahd-i mîsâk olan makamdır. Meselenize tercümân olmak üzere geldim. Bizim bu kardeşimiz Yâkup, Yevmullâh'ta (ruhların Cenâb-ı Allah'la ahd ve mîsâk ettiği günde) inkâr ve tereddüd etmeyerek Cenâb-ı Hakk'kın Vahdâniyyet'ini ikrâr eden bu kardeşimiz Melâikey-i Vâhibun hazerâtının adedini istemiş değil mi idi?" dedi.

Hasan-ı Basrî Hazretleri:

-"Sen ne taraftan ve nerelisin? diye sordu.

Şa'b-ı Emret de (genç de):

-"Bizim için vatan ve taalluk-u intisap (bir yere ve bir şeye nisbetimiz, bir yere ve bir şeye bağlılığımız) yoktur. Bizim, mâsivâya da intisâbımız yoktur. Ahrârlara[2] mesken-i vatan (yani; herhangi bir vatan, belli bir yer) yoktur. Ve onlar hiçbir tarafa intisap etmezler. Şahsımı ve hidemâtımı (yani; yapmakla vazifeli olduğum vazifelerimi, hizmetlerimi) suâl ederseniz, ben ümmetin üç kısmına hâdimim. Bunlar; Ümmet-i Da'vet[3], Ümmet-i İcâbet[4] ve Ümmet-i Mütâbea'dır" dedi.

Hasan-ı Basrî ve Yâkup çok taaccüp ettiler.

Sonra da Şa'b'a (genç'e):

-"Kardeşim, peki Şeref-i İslâm'la müşerref olmayan ve nûr-u imândan mahrûm olan ve Şekâvet-i ebediyyeye mahkûm olan ümmet için ne

---

[2] Ahrâr: Hür kelimesinin çoğulu olup, hür olan kişiler demektir. Tasavvufî ıstılahta ise; dünya kayıtlarından âzâde ve hür olan kişiler demektir.

[3] Ümmet-i Da'vet: Peygamber Efendimiz Sallallâhu Aleyhi ve Sellem'in İslâm'a davet ettiği insanlığın tamamına "ümmet-i da'vet" denilir. Buna göre bütün insanlar İslâm'a davet olunan ümmet olmaktadırlar.

[4] Ümmet-i İcâbet: Peygamber Efendimiz Sallallâhu Aleyhi ve Sellem'in İslâm'a davetine olumlu cevap verip, davetine icâbet eden ve İslâm'ı kabul eden insanlara "ümmet-i icâbet" denilir. Buna göre bütün müslümanlar "ümmet-i icâbet" tir.

gibi hizmet yaparsınız?" diye sordular ve tefekküre daldılar.

Şa'b da:

-"Ebû Abbâs-ı Mürsî, Hızır Aleyhisselâm kardeşimi sizler ne zaman görürseniz, benden selâm söyleyiniz. Bu kelâmın mânâ ve tercümesini ondan sorunuz. Bakınız bugün işrak vaktinde Kerbelâ makâmını ziyâret etmek üzere nâzil olan Melâikey-i Vâhibûn'un adedi Âdem Aleyhisselâm'dan itibâren kıyâmete kadar bilcümle beşerden sâdır olacak dalle nefislerin adedindedir (yani; dalâlet ehlinin sayısıncadır). Mizâcı mu'tedil olan bir kimse bir günde 24 bin nefes alır, bu suretle ömürleri müddetince almış oldukları nefeslerin adediyle, bu meleklerin adedi birdir." deyince, (onlar) bu kelâma da çok taaccüp ettiler.

O Hasan-ı Basrî Hazretlerine tekrar şöyle dedi:

-"Ben sana daha acîp olan bir şeyi göstereceğim" diyerek, cümle Vâhibûn olan Melâikelerin Esâmi-i Şerîfelerini de zikretmeye başladı. (Onların isimleri) zikrolunurken Hasan-ı Basrî Hazretleri, bilcümle Enbiyây-ı Mürselîn Hazerâtına vâris olmak istidâdına mâlik olduğu halde, tahammül edemeyerek bayıldı. Sonra Şa'b-ı Emret, Yâkub'a da nazar etti, o da yüreği parçalanıp vefat etti.

Şa'b-ı Emret dedi ki:

-"Yâ Yâkup, haber ve tahammüle muvaffak olmuş olsaydın, daha çok hakâyıka vâkıf olurdun." Sonra tekrar nazar teveccüh ederek, Cenâb-ı Hakk Celle Celâluhû'ya münâcaat ederek, "Yâ Muhyii'l-A'zam (ey ölüleri dirilten)" buyurdu. Ol saat Yâkup hayata gelip kalktı. Sonra İnâyet-i İlâhiyye ile Âdem Aleyhisselâm'dan kıyâmete kadar bilcümle akvâm (yani; kavimler) ve ümmetlerine taksim olunacak olsaydı, bir ferd-i vâhid (yani; bir tek kişi) kalmadan, ol Nûr-u İnâyet sayesinde kâffesi ehl-i cennet-i saâdetten kılıp cennet kendilerine helâl kılınacaktı."

Sonra Yâkup dedi ki:

-"Siz bana bu fezâilden ne kadar kelâm edersiniz. Hûb kelâm üzre ben tahammülsüzlükten yine vefât edeceğim." Sonra tekrar vefât etti.

Sonra Şa'b-ı Emret:

-"Yâ Hasan-ı Basrî, bu rahmet ve inâyet Seyyid-i Şühedâ Hazretlerinden, kendi ceddi olan Rasûlullâh Sallallâhu Aleyhi ve Sellem Hazretlerinin ümmetine bir ziyâfet ve hediyyesidir."

Yine Hasan-ı Basrî dedi ki:

-"Ben Ashâb-ı Kehf'in makâmına gittiğim zaman, sana da bir ziyâfet ve hediyyede bulunacağım. Ashâb-ı Kehf yüz senede bir sağdan

sola veya soldan sağa dönerler. Bunları kaldırıp döndürenler ise, Ümmet-i Muhammed'den 12 nakîptir. Ben de bu Ashâb-ı Kehf'in muâmelesiyle memur olan Nukebâ ümmetten birisiyim. Cenâb-ı Hakk Celle Celâluhû Kelâm-ı Kadîm'inde; "Bismillah, Ve telâtu fîhim...[5] sadakallahülazîm" buyurmuştur.

Hazret-i Cibrîl bu âyet-i kerîmeyle nâzil olduğunda:

-"Yâ Muhammed, bu Ashâb-ı Kehf'i sağa sola kaldırılmak vazîfesiyle muvazzaf olan Nukebây-ı Ümmet, bunlardan korkmazlar." buyurmuştur.

Bu Şa'b-ı Emret ve Nukebâ 1352 (milâdî 1933-1934) senesinde hâl-i hayattadırlar. Bu Muharremü'l -Harâm'ın 10. gecesi 12 Nukebâ Hazerâtı mezkûr vazîfeyi ikmâl ederler. Bu Meclis-i Âlî'nin fuyûzât-ı inâyetinden Hasan-ı Basrî Hazretleri de müstefîd olacaktır. Bu Meclis-i Âlî'de kendisine hâsıl olacak fazîlet ise, Cenâb-ı Hakk Celle Celâluhû'nun kendisine ihsân buyurduğu fazîletten fazladır. Bu 12 zât Ashâb-ı Kehf'e yüz sene zarfında kifâyet edecek taamı hazırlarlar. Ve taam ettirirler. Taam dahi Bahr-i Gurûb'tan altmış balığın ciğerindendir. el-Menne ve's-Selvâ'dan[6] Cennet'te

---

[5] Buradaki âyet asıl metinden tam olarak okunamamıştır. Bu sebeple, metne sâdık kalmak için aynen alınmıştır.

[6] Cenâb-ı Allah'ın, İsrailoğullarına gönderdiği rızıklardır. Kur'ân-ı Kerim'de üç yerde geçmektedir. Anlamları; "kudret helvası ve

bulunduğu zaman kendisinde olan taam, şimdi dünyada iken kalmış bir meyve vardır. O meyveden taam ederler. Bu zât-ı şerîf mezkûr meclisin nihâyetinde buyurdu ki; Şa'b-ı Emret:

-"Bu Nukebâ'nın (yani; nakîplerin), hizmet ve bunlara olan inâyet ve Rahmet-i İlâhiyye, Melâikenin hizmetinden 7 derece fazladır." Müşârunileyh Şa'b-ı Emret'in zerresi yarım saat zarfında o kadar çok Melâike'nin isimlerini zikrederek hatmetti. Sonra Hasan-ı Basrî Hazretleri'ne dedi ki:

-"Yâ Seyyide't -Tabiîn, ben seni unutmam. Sen de beni unutma."

Üstâz buyururlar:

-"Ey İhvânım, Cenâb-ı Hakk Teâlâ'nın fazl-ı kereminden bizlere, niyâz edelim, ki bu mübârek günlerde bulunan Atâyâsından ve Hazâin-i İlâhiyye'den hissedâr olmaklığımız için, imkân nisbetinde mücâhede ashâbına tevessül edelim. Allah Tevfîkini ihsân buyursun. Âmîn.

Muharremü'l-Harâm 1352
(Nisan-Mayıs 1934)

---

bıldırcın" demektir. Bakınız: Bakara Suresi(2): 57, A'râf Suresi(7): 160, Tâ-hâ Suresi(20): 80.

MEFHAR-İ MEVCÛDÂT MUHAMMED MUSTAFA SALLALLÂHU ALEYHİ VE SELLEM HAZRETLERİ'NİN MU'CİZÂT-I NEBEVİYYESİNDEN BİR MU'CİZENİN BEYÂNIDIR

Cenâb-ı Hakk Teâlâ Hazretleri'nin kendisine bağışlamış olduğu bir nimeti bilmek ve onu takdîr etmek herkese vâcip ve farzdır. Nimeti inkâr ve yahut bilmemek, şekâvet ve dalâleti mûciptir. Biz, yani Ehl-i İslâm, Efendimiz Sallallâhu Aleyhi ve Sellem'in ümmeti olan cemaat için, Cenâb-ı Hakk Teâlâ'nın bize vermiş olduğu sayısız nimetlerden en büyük olanı, **Şeref-i İslâm**'dır. Sonra dünya ve ahiret saâdetimize vasıta ve vesîle olan **Hazreti Rasûlullâh'ın ümmeti** olmamızdır. Binâenaleyh, bu çok büyük nimeti bilmek ve her zaman onu yâd ve takdîr etmek üzerimize tereddüp edecek, dinimizin mukaddes vazîfelerindendir. Velev cüz'î miktarda olsun o Seyyid-i Kâinât Aleyhi Efdalü't -Tahiyyât Efendimiz'in Mu'cizât-ı Peygamberiyyesi'ni öğrenmek ve onların cümlesini tasdîk etmek, şükrân nimetine bir vesîle olacağı cihetle bu mu'cizeyi burada zikir ve beyân ediyoruz. Bir mu'cizeyi tasdîk etmek, aynı cümleden olan mu'cizeleri tasdîk etmek makâmındadır.

Fahr-i Kâinât Efendimiz'in hicretlerinden 4 sene sonra, Mediney-i Münevvere'de iken, bir akşam Sahâbey-i Kirâm ile bir mecliste bulunuyorlardı. Yatsı namazının edâsından sonra Cibrîl Aleyhisselâm nâzil olup, Habeş kralı olan Necâşî'nin Şeref-i İslâm ile müşerref olduğunu tebşîr buyurdu. "Necâşî'nin İslâmiyeti kabul edip, Din-i Mübîn-i İslâm ile hidâyet bulmaları, size ve sizin ashâbınıza pek hayırlıdır. Onun için cümle sahâbîleri toplayıp, kendilerine buyurmanız (bildirmeniz) için Cenâb-ı Hakk Teâlâ emir buyurdu" dedi.

Risâletmeâb Aleyhisselâm cümle Ashâb-ı Kirâm'ı Ravza-i Mutahhara ve Mescid-i Nebeviyye'ye davet buyurdu. Sahâbey-i Kirâm ile beraber Medine-i Münevvere'de ve etrafında bulunan musevî taifeleri de seyirci sıfatı ile toplandılar. Bu musevîlerin reisi ve rahibi Sinan nâmında bir kimse idi. Kendisi gayet zeki, müdebbir ve akıllı biri idi. Son derece çalışmış ve kitapları mütâlea etmiş idi.

Rasûl-ü Ekrem Aleyhisselâm, cemeat toplandıktan sonra minber-i şerîfe çıkarak, evvelâ Cenâb-ı Hakk Teâlâ Hazretlerine Hamd ü Senâ etti. Sonra Cenâb-ı Hakk Teâlâ'nın bağış ve âtâ eylediği Fezâil-i Muhammediyye'yi zikir buyurdu. Sâlisen Ümmet-i Merhûme'nin fezâil ve hezâifini zikir ve beyan buyurdu.

Sonra Sahâbey-i Kirâm'a hitaben:

-"Bu akşam Habeş memleketinin emiri Necâşî, Din-i Mübîn-i İslâm ile müşerref olup, Ümmet-i Merhûme zümresine dâhil (müslüman) oldu. Cenâb-ı Hakk tarafından Cibrîl Aleyhisselâm nâzil olup bana böyle bildirdi. Ve size tebşîr etmek için dahi memur oldum." buyurdu.

Bu söz üzerine Sinan kendi kendine:

-"Mediney-i Münevvere'den 4 aylık mesâfede bulunan Habeşistan memleketindeki Necâşî'nin İslâmiyetle müşerref olduğuna dâir olan bu haberin hemen bu akşam söylenmesi hârikulâdedir ve hem de semâvî ihbârdan (haberlerden) olsa gerektir. Şu halde semâdan kendisine mâlûmât verilen zât Nebî ve Rasûl olsa gerektir." dedi.

Fakat Sinan (Hz.Muhammed'in) Rasûlullah olduğuna tamamen kanaat getirmeyip tereddüdlü bir vaziyyette kaldı. Bunun üzerine Ravzay-ı Mutahhara'nın bir köşesinde bir kuş zâhir oldu ve doğru(ca gidip) Sinan'ın üzerinde dolaştı. Sonra (da) kuş Arabî ve Lisân-ı vâzıh (açık, anlaşılır bir arapça ile) konuştu. Evvelâ Cenâb-ı Hakk Teâlâ'yı tevhîd ve sonra Rasûlullah Efendimizi tasdîk etti. Sonra Rasûl-ü Ekrem Sallallâhu Aleyhi ve Sellem'in bilcümle mâsivâya meb'ûs (gönderilmiş Peygamber) olduğunu zikir ve beyân etti.

Sonra Efendimiz Sallallâhu Aleyhi ve Sellem'e hitâben:

-"Emriniz nedir, Yâ Rasûlallah?" dedi.

O saatte Cenâb-ı Cibrîl nâzil olup Hakk Teâlâ Hazretleri'nin Selâmını tebliğ ettikten sonra buyurdu ki:

-"Meclisinizde bulunan mûsevîlerin rûhânî reisi Sinan sizin hak Rasûl olduğunuz hakkında müteredddid kalmıştır ve Necâşî'nin İslâmiyeti kabul ettiğine dâir olan haberin doğru olup olmadığını anlamak istiyor. Sinan'ın kalbini mutma'în etmek için Cenâb-ı Hakk emrediyor." buyurdu.

Hazreti Rasûlullah Sinan'a:

-"Yâ Sinan, işitmiyor musunuz, bu kuş ne diyor siz ne diyorsunuz?" buyurdu.

Sinan dedi ki:

-"Yâ Muhammed, Necâşî'nin hakkındaki hadisenin doğru olup olmadığını ve aynı saatte hâdis olan (meydana gelen) bir vukûâtın olup olmadığını anlamak isterim." dedi.

Rasûl-ü Ekrem Aleyhisselâm Hazretleri, İmam Ali Kerremallâhu Veche Hazretlerine buyurdu ki:

-"Yâ Ali, Habeşistan'a bir mektup yaz. Bu gecede vâkî olan hadiselerden bize bir mâlûmât versinler."

Bir mektup yazdılar ve o gecede hâdis olan (meydana gelen) vukûât ne ise yazmalarını emir ettiler. Kuş mübârek mektubu alıp ağzına götürdü ve doğru Habeş memleketine uçtu. Bir veyahut iki saat zarfında kuş mektubu iâde etti. İmam Ali Kerremallâhu Veche, mektubun meâlini kıraat buyurdu. Rasûl-ü Ekrem Aleyhisselâm'ın buyurduğu suretle Necâşî'nin İslâmiyetle müşerref olduğu mektubunda yazıyordu.

Sinan Rasûl-ü Ekrem'in hak Rasûl olduğunu kalben tasdîk etti ve dedi ki:

-"Yâ Rahmeten li'l -Âlemîn, Sizin Nübüvvet ve Risâletinizi tasdîk ettim."

Sinan Şeref-i İslâm ile müşerref olup, Sahâbey-i Kirâm'a dâhil oldu. Bunu görünce Sinan'ın cemâatından 400 mûsevî dahi Din-i İslâm ile müşerref oldular. Zirâ Sinan kendilerince muhterem ve âlicenab bir zât olduğundan her halde Sinan'ın kabul ettiği Tarîk-ı Hakk'kı (Cenâb-ı Allah'ın hak yolunu) kendileri de kabul etmeğe mecbur kaldılar.

Ravzay-ı Mutahhara'da bulunan işbu meclis-i şerîf sabaha kadar devam etti.

Sabah olup meclisten ayrılınırken Sinan dedi ki:

-"Yâ Rasûlallah, cümle Sahâbey-i Kirâmınızla bendenizin hânelerine teşriflerinizi istirham ederim."

O gece Rebîu'l -Evvel'in 19. gecesi idi. Rasûl-ü Ekrem buyurdu ki:

-"Yâ Sinan, bu kadar cemaatımıza kifâyet edecek bir istidâdınız var mı?"

Sinan dedi ki:

-"Yâ Rasûlallah, Cenâb-ı Hakk Teâlâ'nın bana ihsân ettiği nimet üzerine davet benim vazîfemdir. Kifâyet ve bereketi de size havâle ediyorum."

Rasûl-ü Ekrem Aleyhisselâm cümle Sahâbe ile birlikte Avâlî nâmındaki Karye'de (köyde) bulunan Sinan'ın hânesine teşrîf buyurdu. Hazreti Rasûlullâh'ın teşrifinden haberdâr olan Yahûdî cemaatından 5000 kimse dahi orada toplandılar. Mecliste 9000 kadar cemaat vardı. Halbuki Sinan'ın hânesinde 10 veya 15 hurmadan başka birşey bulunmuyordu. Sinan'ın 6 koyunu var idi ise de, hepsinin sütü kesilmiş idi. Rasûl-ü Ekrem Aleyhisselâm, Sinan'ın hânesine mübârek kademlerini (ayaklarını) basınca, o koyunların memelerinden çeşmeden akar gibi süt akmaya başladı.

Rasûl-ü Ekrem buyurdu ki:

-"Yâ Sinan, topla bu sütleri. Allah sana mübârek etsin."

Sinan hânesinde ne var ise toplayıp doldurdu. Baktı ki süt kesilmiyor, komşularına haber verdi. Bütün komşuları kaplarını getirmeye koştular. Velhâsıl o koyunların memelerinden 10 gün kadar mütemâdiyen süt aktı ve Sinan'ın hânesinde bulunan bütün misâfirler 10 gün hem hurmadan hem de sütten tegaddî ederek (gıdalanarak) kaldılar.

Rasûl-ü Ekrem buyurdu ki:
-"Yâ Sinan, görüyor musunuz, Rezzâk-ı Âlem murâd edince nasıl ihsan ediyor?"

10 gün kadar bu Mûcizey-i Nebeviyye devam edince çok kimseler Şeref-i İslâm ile müşerref oldular. Hattâ bazı mûsevîler, Mûcizât-ı Nebeviyye'nin zuhûrundan hâsıl olan yakîn'e ve halâvet-i imân'a tahammül ve hazmedemeyip terk-i hayat ve dâr-ı ukbâ'ya azîm oldular. Bunların Mediney-i Münevvere ile Avâlî arasında kabirleri vardır. Adetleri 110 kişidir.

Bu mecliste Hazreti Sinan'a pekçok hakâyık (hakikatlar) inkişâf oldu. Orada bulunan cemâatin kesretinden nâşî, oradaki su azalmaya ve idâre etmemeye yüz tutunca, Rasûl-ü Ekrem Sallallâhu Aleyhi ve Sellem tekrar, evvelkinden daha büyük

olan bir Mu'cizey-i Nebeviyye'yi ızhâr edip, mübârek ellerinden ve parmaklarından berrak bir su îsâl buyurdu, (temiz bir su akıttı). Herkes abdest aldı ve namazlarını kıldı.

Cenâb-ı Rasûl-ü Ekrem Aleyhisselâm:

-"Yâ Sinan kardeşim, Musâ Aleyhisselâm'a Cenâb-ı Hakk, âsâyı arza (yere) vurup su akıtmak mûcizesini ihsân etti. Su zaten taştan, topraktan çıkar. Fakat bana hiçbir su hali olmayan elimden ve parmaklarımdan (su) çıkarmayı ihsân etti." buyurdu.

Sinan:

-"Yâ Rasûlallah, bu dünya âlemine tulû'unuz (gelişiniz) hangi günlerde vukû bulmuştur."

Efendimiz Aleyhisselâm buyurdu ki:

-"İşte içinde bulunduğumuz ayın 12. gecesinde dünya âlemine gelmişim."

Sinan tekrar sordu:

-"Yâ Rasûlallah, dünyaya ilk teşrîfinizde Cenâb-ı Hakk Teâlâ Hazretleri'nden, gerek zâtınıza gerek ümmetinize ne dilediniz?"

Rasûl-ü Ekrem Aleyhisselâm buyurdu ki:

-"Dünya âlemine geldiğim anda, evvelâ ümmetimin saâdet ve selâmetini ve diğer ümmetlerine vermediği Atâyâ ve İhsânât-ı İlâhiyye'yi

(Cenâb-ı Allah'ın her türlü nimeti) Cenâb-ı Hakk'tan niyaz ve tazarrû ettim."

Sinan:

-"Yâ Rasûlallah, Tevrât-ı Şerîf'te Rebîu'l-Evvel'in19. gecesinin fazîletini gördüm. Ben bu gecenin mutlaka velâdetinizin (doğumunuzun) gecesi olduğunu zannediyorum." dedi.

Rasûl-ü Ekrem Aleyhisselâm:

-"Yâ Sinan, o gecenin fazîletini, o gecenin inâyetini ve hangi gece (nasıl bir gece) olduğunu sana tarif edeyim." dedi ve sonra buyudu ki; "Bu günlerde (19. gecede) sizin görmüş olduğunuz şu hâdise ve hârikalar, velâdet gecemin envârından (nurundan) hâsıl olan ufak bir cüzdür ve o geceye mahsûs olan inâyetten bir miktar azdır."

Rasûl-ü Ekrem Aleyhisselâm, o mecliste bulunan cemaatla beraber Mescid-i Kubâ'ya teşrîf buyurdu. O gece, geride zikrolunduğu gibi Rebîu'l - Evvel'in 19. gecesi idi. Orada Efendimiz Aleyhisselâm'ın Vech-i Saâdetlerine (mübârek yüzlerine) bakarak dinleyen 10 bin kadar cemaat hazır bulunuyordu. Rasûl-ü Ekrem konuşmalarına başlarken Hazreti Cibrîl nâzil olup, Efendimiz Sallallâhu Aleyhi ve Sellem ile bir beşer gibi musâfaha etti.

Efendimiz Aleyhisselâm buyurdu ki;

-"Yâ Sinan, 19. gece ve Tevrât-ı Şerîf'te zikrolunan o mübârek gece velâdetimden itibâren 7 gün sonra bulunan ve Hazreti Cibrîl ile Melâikey-i Kirâm'ın bana tesmiye ettiği (isim koyduğu) gecedir. Benim kardeşim Cibrîl semâdan nâzil olup, kulağıma bir ezan okudu."

Hazreti Cibrîl buyurdu ki:

-"Ben de buna şâhidim."

Hazret-i Cibrîl'in bu sözünü bütün dinleyenler 6 cihetten, yukarıdan, aşağıdan, ileriden (önden), geriden (arkadan), sağdan ve soldan işittiler.

Rasûl-ü Ekrem buyurdu ki:

-"Sözümü tasdîk eden şâhid, Sefîr-i A'zam olan Hazret-i Cibrîl'dir."

Sonra buyurdu ki:

-"Yâ Sinan, pederinizden okumuş olduğunuz 19 uncu gecenin hakikatını öğrenmek istiyorsanız dinleyiniz. O gece Hazreti Cibrîl'in ellerinde olduğum halde Cibrîl ezan okudu. 600 bin reisleri olan (Reis olan 600 bin) Melâikey-i Kirâm dahi o mecliste hazır bulundular. Her bir reisin de 600 bin itbâı (kendisine tabi olanı) vardı. Cibrîl-i Emîn, Cennet-i Âlâ 'dan 2 koyun getirdi. Onlar 70 bin sene Cennet'te beslenmiş koyunlardı. Bu koyunların alnında,

mâsivâya (Allah'tan gayrıya) Rasûl olan Seyyid-i Beşer'in (insanlığın Efendisi'nin) kurbanlıkları yazıyordu. Cibrîl-i Emîn ezan okurken ve bana tesmiye ederken cümle kâinât dinliyordu. Arşu'r -Rahmâni'l -A'zam ve Tahte's -Serâ bilcümle eczât-ı mevcûdât (mevcûdâtın bütün zerrecikleri) bu nidâyı işittiler. Ezanın akabinde Cibrîl bana Muhammed isminden başlayıp 24 bin ismi nidâ ve onunla beni yâd etti. Herbir ismi yâd edip, diğerini yâd edinceye kadar, ilâ yevmi'l -kıyâm ümmetimin asırlarına rahmet ve inâyetler taksim ve tahsîs ediliyordu. Herbir ismim adedince Cenâb-ı Hakk Teâlâ ümmetim için birer inâyet ve husûsî rahmetler ihsân etti.

Bu 24 bin esâmîleri zikir ve yâd ettikten sonra Cenâb-ı Hakk Teâlâ Cibrîl'e buyurdu ki:

-"Yâ Cibrîl, Habibim Muhammed'e tesmiye etmenizden dolayı hilkatinizden bu ana kadar size vermiş olduğum rahmet ve atâyâ miktarınca herbir ismi şerefine mukâbil, onun mislinde ihsân ettim buyurdu." Bu kelâm üzerine ***âmennâ ve saddaknâ*** diyerek Melâikey-i Kirâm nidâ ettiler ve bütün dinleyenler kıble tarafından nidâ geldiğini işittiler.

Rasûl-ü Ekrem Aleyhisselâm buyurdu ki:

-"Bu şâhidler Cibrîl-i Emîn ile Melâikey-i Kirâm'dır. Cenâb-ı Hakk Teâlâ'nın selâm ve rahmetlerini sizin için getirmişlerdir. Yâ Sinan,

Cenâb-ı Rabbi'l -Izze ve'l Azame Hazretleri, Cibrîl-i Emîn'in tesmiyesinden evvel o 24 bin esâmî ile beni yâd etti. Herbir ismim yâdından diğerine kadar Cenâb-ı Hakk bana öyle bir inâyet ve rahmet vaat ve ihsân etti ki, o inâyetle her asırda 24 bin kimseyi âzât eder. (Şefâatî ehle'l -kebâiri men âmene = Şefâatim iman edenlerden büyük günah işleyenleredir.) buyurdu.

Rasûl-ü Ekrem Aleyhissalâtü ve's -Selâm Hazretleri o gecede Cenâb-ı Hakk Teâlâ Hazretleri'nden niyaz etti ki:

-"Yâ Rab, yarın Rûz-i Cezâ'da ve Mahkemey-i Kübrâ'da bilcümle efrâd-ı ümmetimin hesap ve divânı gözümün önünde olsun, ümmetimden bir ferdin olsun divânı benden gizli kalmasın. Bunu sizden istirham ederim."

Cenâb-ı Fahr-i Kâinât Hazretleri'nin ümmet-i merhûmeye olan rahmet ve çok büyük şefkatinden dolayı Cenâb-ı Hakk'tan onu niyâz etti. Cenâb-ı Rabbü'l-İzze bu niyâza cevap olarak, Rasûl-ü Ekrem'i Cibrîl (Aleyhisselâm) ile beraber huzura davet buyurdu. Bir makâma vâsıl olduklarında Cenâb-ı Hakk, Cibrîl (Aleyhisselâm) için bir perde açtı ve orada Efendimiz'in hakîkatı görüldü.

Cenâb-ı Rabbü'l -İzze buyurdu ki:

-"Yâ Cibrîl, işte bu Rasûl sana meb'ûstur (gönderilmiştir). Bu zamandan 500 bin sene evvelden beri bu senin üzerine meb'ûs olan Nebiyy-i zî-şân'dır." buyurdu. O saatte Cibrîl Aleyhisselâm kendini kaybetti ve Rasûl-ü Ekrem'i, Cenâb-ı Rabbü'l -İzze Hazretleri'nin yed-i kudretine terk ve tevdî eyledi. Cenâb-ı Hakk, Efendimize ilâ yevmi'l -kıyâm (kıyâmete kadar) gelecek olan efrâd-ı ümmetinin kâffesini (ümmetinin ferdlerinin hepsini) gösterdi ve 7 kere (onların) isimlerini ta'lîm ettirdi ve buyurdu ki:

"Bu ümmet rûz-i cezâda senindir. Bunlar hakkında ne dilerseniz yaparsınız." buyurdu. Ümmetin alelıtlak muhtâriyetini kendisine bağışladı. O gece bilcümle zerrât-ı ümmet, Huzûr-u Rasûlullâh ve Huzûr-u Rabbü'l -İzze'ye ikâme edildiler. Cenâb-ı Hakk Teâlâ rahmet ve gufrân tecellisiyle kendilerine nazar buyurdu. O gecede Ümmet-i Muhammed'in üzerine tecellî etmiş olan rahmet ve Gufrân-ı İlâhî'den Hazret-i Cibrîl haberdâr değildir. Rasûl-ü Ekrem ile ümmet arasında ve Cenâb-ı Hakk ile kendileri arasında cereyan eden ve zuhûra gelen tecelliyâttan Cibrîl-i Emîn nasipsizdir. İşbu Huzûr-u İlâhî'den avdetlerinden (dönmelerinden) sonra merâsim-i tesmiye (isim verme merâsimi) icrâ edildi. Efendimize kurbanlık olarak getirilen koyunlar hemen yattılar. Hakk Teâlâ'nın izni ile tekellüme (konuşmaya) başladılar ve:

"Huzûr-u İlâhî'den bize olan şeref ve fazîlet gösterilmedikçe bizi kesmenize râzı değiliz." dediler.

Cenâb-ı Cibrîl buyurdu ki:

-"Rûz-u Cezâ'da, Huzûr-u Rabbü'l -İzze'de, üzerlerinizde bulunan kılların adedince ve akıttığınız kanların katrelerinin adedince ümmet-i zuâfâ'ya şefaatçı olacaksınız."

İmâm-ı Gucduvânî Hazretleri buyurmuştur:

-"Bu koyunların bir kılının üzerinde bulunan rahmet tecellisi, Hazreti İsmâil'e fedâ olarak gönderilen koyunların üzerinde bulunmadı."

Merâsim-i tesmiye (isim verme merâsimi) tamamlandıktan sonra Melâikey-i Kirâm:

-"Yâ Rasûlü's -Sekaleyn, bize ne emrediyorsunuz?" buyurdular.

Efendimiz buyurdu ki:

-"Bu andan itibâren aynı gecede semâdan nâzil olacaksınız (ineceksiniz). Ümmetimin içinde Cibrîl'in bana tesmiye ettiği 24 bin ismi bilip zikredecek ricâl olur. Aynı Cibrîl'in tesmiye (isim verme) zamanında nâzil olan (inen) inâyet ve rahmetler ümmetime nâzil olur. O rahmetlerin taksimine ve tebliğine memursunuz ve o gecede ümmetim için Cenâb-ı Hakk'tan niyâz edilen o ricâlin duâlarına âmin diyeceksiniz."

Cenâb-ı Rasûl-ü Ekrem Aleyhisselâm'ın bu 24 bin esâmi-i şeriflerini, ancak Sıddîk-ı Ekber Hazretleri'nin meşreblerinden olan evliyây-ı kirâm hatim buyururlar, sâir evliyây-ı kirâm bundan mahrumdurlar ve idrâk edemezler. Rasûl-ü Ekrem Aleyhisselâm Mekke-i Mükerreme'den Medine-i Münevvere'ye hicretleri esnâsında Gâr-ı Sur'da vukû bulan ictimâ ve dâvetlerden sonra, Rasûl-ü Ekrem bilcümle saadât ve meşâyıh-ı Nakşibendiyye, Gâr-ı Sûr'dan Medine-i Münevvere'ye kadar iştirak ve sohbetler için müsâade buyurmuştur. O esnâda Mescid-i Kubâ'da kendilerine mükâfât olmak üzere bu 24 bin esâmi-i şerifleri tarif ve Rasûl-ü Kibriyâ Aleyhisselâm Hazretleri'nden kendilerine talim ve telkîn olundu. O evliyây-ı kirâm o lahzadan itibâren o esâmi-i şeriflere vâkıftırlar, hiç bir vakit unutmazlar. Efendimiz Hazretleri'nin buyurduğu vechile, her sene Rebîu'l -Evvel'in 19 uncu gecesinde ve Efendimiz'in tesmiye gecesinde bu meşâyih-i kirâm ve mürşidîn-i izâm hazerâtı, her biri esâmi-i şerîfelerin zikir ve tâdâdına (sayımına) devam ederler. Her bir isim zikredildikçe Cenâb-ı Hakk bir inâyet ve rahmet ihsân eder ki, her bir isim üzerine 7 bin nâr-ı cehenneme müstehak olan efrâd-ı ümmet âzât olur.

Bu gecenin rahmet ve şefâatına mazhar olan efrâd-ı ümmet (ümmetin ferdleri) için ne gibi bir saâdet ve şerâfet olacağını Allah-u Teâlâ mevcût olan ekâbir-i evliyânın lisânı ile beyân ediyor ki:

"O kimse Cenâb-ı Fahr-i Âlem Aleyhisselâm Hazretleri'nin vech-i saâdetlerini, ba'deten ve müşâfeheten (daha sonra ve açıkça) görmedikçe dünyadan gitmez. İkinci olarak, Rasûl-ü Ekrem Aleyhisselâm Efendimiz Hazretleri'nin has ümmeti olan ümmetü'l - .....[1] zümresine dâhil olur. Üçüncüsü, Rasûl-ü Ekrem'in tesmiye olunduğu gecede semâdan rahmet ile nâzil olan bilcümle Melâikey-i Kirâm ile o kimse arasında teârüf (tanışıklık) peydâ olur ve onların lisanları ile ilâ yevmi'l -kıyâm (kıyâmete kadar) yâd olunur.

O Meclis-i Enîs'te Efendimiz Hazretleri buyurdu ki:

-"Cenâb-ı Hakk Teâlâ Hazretleri bana bir ümmet, bir tâife-i ricâl bağışladı ki, onların üzerinde bulunacak olan inâyet ve Rahmet-i İlâhiyye Benî İsrâil peygamberlerinin üzerindeki inâyetin fevkinde olacaktır. Benî İsrâil peygamberleri, ümmetimin ricâli şehâdet etmedikçe dâru'l -kerâmete giremezler. Meselâ Yunus Aleyhisselâm Hazretleri Nebîyy-i Mürsel'dir. 100 bin'den fazla ümmetine meb'ûs olan Rasûl-ü Zîşân'dır. Lâkin yarın Rûz-i Mahşer'de, hesap gününde kendilerine vermiş olduğu Emânet-i İlâhiyye'yi kavmine teblîğ ettiğine dâir Rasûlullâh Efendimiz'in ümmetinden olan ekâbir ricâlin şehâdeti

[1] Burada bir kelime okunamamıştır.

olmaksızın cennete dâhil olamaz[2]. Yunus Aleyhisselâm Hazretleri'ne şehâdet eden iki şâhit asrımızda bulunuyor. Bunların bir tanesi Mevlânâ Abdüllatîfü'l-Ber'î Kaddesallâhü Teâlâ'dır.

Meselâ Rûz-i Mahşer'de Cenâb-ı Hakk Teâlâ buyuracak ki:

-"Yâ Yunus, sana inzâl ettiğim Ayet ve Ahkâm-ı İlâhiyye'yi ümmetinize teblîğ ettiniz mi?".

Bu suâl ikinci olarak tevcîh edilen suâl olacaktır. Zirâ birinci suâle bilcümle enbiyây-ı izâm hazerâtı "Lâ" cevâbı vereceklerdir. Kendileri yevmü'l -kıyâmette olan Hüve'l-Azîm ve Tecelli-i Kâhir olan sekir haline münkalip olup (sekir haline dönüşüp), dâr-ı dünyada iken ne işlediklerini unutacaklardır. Fakat orada Cenâb-ı Hakk Teâlâ Hazretleri kendilerine Cenâb-ı Fahr-i Âlem Aleyhisselâm Hazretleri'nin envâr-ı velâdetinden (doğum nurundan) bir haber ve nûru tecellî ettirip, hâl-i

---

[2] Hz.Câbir radıyallâhu anh'dan yapılan bir rivâyete göre Rasûlullâh Sallallâhu Aleyhi ve Sellem kendi ümmetinin diğer ümmetlere şâhitlik edeceğini şu hadîsiyle ifâde etmiylerdir: "Ben ve ümmetim kıyâmet günü yüksekçe, mahşer ehline hâkim bir tepe üzerinde bulunuruz. İnsanlarden herkes, bizden biri olayı arzu eder ve milleti tarafından yalanlanan her peygamber için, Rabbı tarafından kendisine verilen risâleti teblîğ ettiğine dâir şâhitlik ederiz." Bakınız: Celal Yıldırım, ***İlmin Işığında Asrın Kur'ân Tefsiri***, İzmir tarihsiz, I, 384.

yakazâta getirdikten sonra bu ikinci suâl o vakit olacaktır. İşte bu suâlde:

-"Evet Yâ Rabbî, Risâletinizi teblîğ ettim." diye cevâp verecektir.

Cenâb-ı Rabbü'l -İzze:

-"Teblîğ ettiğinize dâir iki şâhit isterim, sana kim şehâdet edecektir?" sorusunu soracaktır.

Kendi ümmetlerinden asla bir şâhit kabul olunmayacağından, Efendimiz'in ümmetinden iki şâhit göstermeye mecbur kalacaktır. İşte Yunus Aleyhisselâm Hazretler'nin şâhitlerinden birisi Mevlânâ Abdüllatîfü'l -Ber'î 'dir. Kendisi kimsenin şehâdetine muhtâc olmayıp, Cenâb-ı Hakk onun cevap ve kelâmını şâhid-i âdil makâmında kabul edecektir. Diğer ekâbir-i ricâlin ki (şâhitlik yapan diğer ricâl) dahi böyledir. Benî İsrâil'in Nebiyy-i Mürselleri ise, kendilerine nâzil olan kitaptan amel ettikleri şerâyi-i (şerîati) dâr-ı kerâmete idhâl etmeleri için mütekeffil olmadıklarından Efendimiz'in Şerîat-ı Garrây-ı Mutahharası ile âmil olan havâss-ı ümmet, kendilerine şâhit ittihaz olunacaklardır. Cenâb-ı Fahru'l -Mürselîn Hazretleri'nin geride buyurulan Kelâm-ı Nebevîsi'nden maksad-ı âlîleri bu olsa gerektir.

Velhâsıl-ı kelâm, Efendimiz Sallallâhu Aleyhi ve Sellem bilcümle Enbiyây-ı Kirâm ve Mürselîn-i

İzâm hazerâtı ile onların ümmetlerine ve kendinin ilâ yevmi'l -kıyâm gelecek ümmetine dahi hidâyet ve medâr-ı saâdet-i dâreyndir ve onun isim ve imzası olmayınca bir tek ferd cennete dâhil olamaz. Bilcümle mâsivâya (Allah'tan gayrı bütün mevcûdâta) medâr-ı saâdet-i dünyeviyye ve uhreviyye (dünya ve âhiret saâdetinin vesilesi ve övünç kaynağı) olan ve bilcümle kâinâtın sebep, bâis ve vucûdu olan Fahru'l -Mürselîn hazretlerinin şehr-i velâdeti (doğum ayı) olan işbu Rebîu'l -Evvel'de yukarıda zikrolunduğu vechile bitmez tükenmez fezâil ve atâyây-ı Muhammediyye vardır. Şu halde bu günlerde asıl fırsat kaçır(ıl)mayıp, her türlü ganîmet elde etmek için gayret etmeliyiz. Bundan maâda hüsn-ü edep üzerine devam edip, Cenâb-ı Hakk Teâlâ'nın bize vermiş olduğu nimete teşekkür edersek, o ekâbir evliyâ hazerâtının lisânıyla da zikir olunacağımızı ümit ediyoruz. Bu da çok büyük ayrı bir nimettir. Binâenaleyh bu mübârek gün ve gecelerde en mukaddes vazifemiz evvelâ tevbey-i nasûh ile nasip olunmaklığımızdır. Rasûl-ü Ekrem Aleyhisselâm Hazretleri'nin kalb-i şeriflerini rencide edecek bilcümle ahvâl ve ef'âlden te'yip olup (hal ve davranışlardan kaçınıp), bir daha işlememek için azm ve cezm etmekliğimizdir.

Efendimiz Hazretleri'nin tesmiye gecesinde, ilâ yevmi'l -kıyâm Hazret-i Ezân-ı Muhammedî oku(nu)r. Cümle eflâk (felekler) dâhil semâ ve arz ve

hattâ ehl-i berzah (kabir ehli) istimağ ederler (işitirler) ve (bu) ezana mukâbele ve cevap verirler. *Bu hakîkatın bu ahvâl üzere ilâ yevmi'l -kıyâm bâkî* olduğunu Mevlânâ Abdürraûfü'l -Yemenî hazretleri ifâde eder.

Efendimiz Sallallâhu Aleyhi ve Sellem Hazretleri'nin Rızây-ı şerîfine muvâfık olan âdâba riâyet ve muhâfazaya dâim olmaklığımıza bâdî ve hâiz olan İnâyet-i İlâhiyye'yi Cenâb-ı Rabbü'l -İzze'den, Efendimiz'in Nûr-u Velâdeti (doğumunun nûru) hürmetine talep ve niyâz eylemek dahi ehemmiyetli vazifelerimizdendir. Ve minallâhi't -Tevfîk. Bu mevsim-i ganîmet ve memba-ı feyz-i inâyet olan mübârek gece ve gündüzlerdeki cevâhirin iğtinâmı (bu cevherleri ganimet olarak almak) için imkân olduğu kadar çalışmalıyız.

Bu mübârek ayı (ihyâ etmek için), velâdetin olduğu zamandan kalmış olan münâsip âdâb-ı şerîfe şundan ibârettir:

Evvelâ bir gusül edilir, gusül esnâsında kalben Cenâb-ı Rabbü'l İzze Hazretleri'ne (şöyle) niyâz edilir:

"Yâ Rab, şu mây-i mutlak (temiz su) olan su zâhirî necâsetin izâlesine (vucûdumuzdaki dış kirlerin temizlenmesine) sebep olduğu gibi, vücut ve

bedende olan zâhirî necâseti bu surette izâle ettiği gibi, benim kalbimdeki ahlâk-ı zemîmeyi (kötü ahlâkı) ve ef'âl-i kalbiyemden (kalbimdeki -kötü- fiillerden) dolayı kaplanmış olan zulemât ve mânevî necâseti senin rahmetinle ve habîbinizin nûr-u velâdeti hürmetine izâle edip kalbimi tathîr buyur (temizle)."

Sonra iki rekat sünnet-i salât-i vûdu (abdest namazı) kılıp, üç kere kelimey-i şehâdet getirilir, sonra bilcümle segâir, kebâir ve muhâlif-i âdâptan (küçük, büyük günahlardan ve edebe uymayan hallerden dolayı) 70 (defa) estağfirullah denilir. Sonra bir fâtiha-i şerîfe, 11 ihlâs-ı şerîfe ve muâvezeteyn (felak ve nâs sureleri) okuyup bunların sevâbını şu tertîb üzere bağışlar:

"İlâ Rûhu'n -Nebiyyi ve alâ (âlihî) ve sahbihî, hassâten ilâ ervâhi ehl-i beyti Nebiyyîn el-Fâtiha, diyerek sonra duâ edilir. Cenâb-ı Hakk'tan Efendimiz Sallallâhu Aleyhi ve Sellem'in nûr-u velâdeti hürmetine istikâmet, takvâ, tevfîk ve teslîm-i celâlinden kuvvet-i lâyemût (bitmek tükenmek bilmeyen manevi kuvvet) talep ederek, sonra **'Esteîzübillâh, Ve ilâhüküm ilâhü'v -Vâhid lâ ilâhe illâ ente erhamurrahımîn**[3]' ve **'lâ ilâhe illâ hüve'l -**

[3] Bakara(2): 163. Meâli: "İlâhınız bir tek ilâhtır. O merhamet eden, merhametli olandan başka ilâh yoktur."

hayyu'l -kayyûm[4]' süedâallahtan, serîulhisâb'a kadar, kul ameliyyeden bâkiyey-i hesâb'a kadar, sonra **'Fe Subhânellezî ...**[5]' ayet-i kerîmesi ve kezâlik **'türcaûn'**a kadar, sonra **'eveleysellezî halaka's -Semâvâti ve'l-Arda bi-kâdirin**[6]' ayetinin[7] sonuna kadar bunlar 7 defa okunacaktır. Sonra 500 kere elhamdülillâh, Efendimiz Sallallâhu Aleyhi ve Sellem'in ümmetinden bulunduğumuza şükran ve 500 kere dahi sâir Enbiyây-ı Kirâm'ın ümmetinden bulunduğumuza şükran zikredilir. Bunların sevâbı evvelki tertîb üzere olur. Husûsan geçen Ramazân-ı Şerîf'ten itibâren bu ana kadar şehid olan Şühedây-ı evlâd-ı Rasûlullâh Sallallâhu Aleyhi ve Sellem ervâhına diye tahsîs edilir. Burada zikrolunan âdâp her gün icrâ ve kırâat olunacaktır. Lâkin gusül bir kere edilir, her gün lâzım gelmez. Bu âdâpların icrâsının akabinde, hâlis muhlis bir niyet edilir: "Bundan itibâren Efendimiz Aleyhisselâm Hazretleri'nin Kalb-i Şerîflerini mükedder ve mahzûn edecek gerek küçük, gerek büyük bir âmâl işlemeyeceğim. Cenâb-ı Hakk (Teâlâ'dan) tekrar

---

[4] Bakara(2): 255. Meâli: "Hiçbir ilâh yoktur, ancak ve ancak Hayy ve Kayyûm olan Allah vardır."

[5] Yâsin Suresi(36): 83. Meali: "Herşeyin hükümrânlığı elinde olan ve sizin de kendisine döneceğiniz Allah münezzehtir"

[6] Yâsin Suresi(36): 81-82. Meali: "Gökleri ve yeri yaratan, kendilerinin benzerini yaratmaya Kâdir olmaz mı? Elbette olur; çünkü O, yaratan ve bilendir. Birşeyi dilediği zaman, O'nun buyruğu sadece, o şeye 'ol' demektir, hemen olur."

[7] Metinde "suresinin" şeklindedir.

nûr-u velâdet, nûr-u risâlet ve nûr-u velâyet hürmetine bu mübârek günlere mahsûs olan inâyetinizden beni mahrûm etme" diyerek niyâz edilir. İsneyn hamsîn Cuma gecelerinde 313 evliyây-ı kirâm hazerâtının esâmi-i şerîfelerini zikreder ve tevessül eder, duâ eder. Rebîulevvel'in nihâyetine kadar Mevlûd-ü Nebeviyye'ye kast ve niyet ederek hiç olmazsa bir hurma miktarı olsun fukarâya tasadduk edilir. Kendi efrâd-ı âilelerine sarf olunacak olan miktar için dahi mevlûd-ü şerîfe niyet eder ve bilcümle âmâl-i sâliha için dahi niyet ederse, ona göre Rasûl-ü Ekrem'in husûsî mükâfâtına mazhar olacağımıza şüphe yoktur. Cenâb-ı Rabbü'l-İzze ve'l-Azame Hazretleri Saadât-ı Kirâm ve Efendimiz Sallallâhu Aleyhi ve Sellem Hazretleri'nin maksad-ı şerîflerine muvâfık âdâp ve amele muvaffak olmaklığımızı nasîp ve müyesser eylesin, Âmin, bihürmeti'n-Nebiyyi. Âmin ve ilâ ashâbihî ecmaîn.

REBİÜLLEVVEL'İN 12. GECESİNİN FAZÎLETİ BEYÂNINDADIR
(Bu seneye mahsus)

Cibrîl-i Emîn Aleyhisselâm 11 kere Hızır Aleyhisselâm'a nâzil olduğunda, Rebiüllevvel'in 12.gecesinin 19 ism-i şerifini beyân ve zikir buyurdu. Bu leyle-i mübârekenin (İndallâhi teâlâ) ne kadar medh ve hürmeti varsa hepsini beyân etti. Cenâb-ı Hakk Teâlâ bilcümle enbiyâ ve mürselin-i kirâm hazerâtının Efemdimiz Aleyhisselâm hazretlerinin risâlet ve münciyyetini tasdik etmek için emir buyurduğunda, bu 19 ismi ile bareber, o gecenin hürmet ve faziletini bildirdi. Cenâb-ı Cibrîl-i Emin'in beyân buyurduğu esâmi-i şerifler şunlardır:

Leyle-i Velâdet, Leyle-i Dâvet, Leyle-i Kurbiyyet, Leyle-i Muallak, Leyle-i İltifât, Leyle-i Esrâr, Leyle-i İcâbet, Leyle-i Nûr, Leyle-i Felâh, Leyle-i Muvâhip, Leyle-i Musal, Leyle-i Ziyâde, Leyle-i Seyahat, Leyle-i Muhibbet, Leyle-i İncilâ, Leyle-i Beşâret, Leyle-i İbret, Leyle-i Bûnet, Leyle-i Rahmet. Bu esâmi-i şerîfe, kütüb-ü münzele'de mezkûr idi. Cenâb-ı Hakk Teâlâ hazretleri tarafından Hızır Aleyhisselâm'a esâmi-i şeriflerin tâlim ve telkîn buyrulduğu zamanda, kayd-ı hayatta 40 bin enbiyây-ı izâm ve 17 mürselîn-i kirâm mevcut idi. Bu Enbiyâ

ve Mürselîn-i Kirâm'a Cenâb-ı Hakk Celle Celâluhû Cibrîl-i Emîn vasıtası ile ilâm ve emir buyurdu.

-"Muarrutam[1] makamda içtimâ ediniz."

Hızır Aleyhisselâm'a da:

-"Makâm-ı Muarrutam'da içtimâ eden Enbiyâ ve Mürselînler'e ulûm-u ledüniyyeninin esrâr ve hikmetlerinden bahset" diye emirde bulundu.

Bu ictimâ Rebiülevvel'in 7. cuma gecesine tesâdüf etti. Hızır Aleyhisselâm Cenâb-ı Hakk Teâlâ'nın emr-i celîli üzerine, Mürselin ve Enbiyâ'ya hitâben buyurdu ki:

-"Yâ ma'şere'l-enbiyâ ve'l-mürselin, Cenâb-ı Rabbilâlemin, Ulûm-u Ledüniyyenin esrâr ve hikmetlerini size beyân etmem için bana emir buyurdu. Ben size hangi hikmetten beyân edeyim. Siz ne arzu edersiniz."

Üç Nebiyy-i Mürsel buyurdular ki (bunlar da Nûh, Cercis ve Şuayb Aleyhisselâm'dılar):

-"Seyyidü'l-Enbiyâ ve'l-Mürselin ve hayrülbeşer olan Hâtemü'l-Enbiyâ'nın ve onun ümmetinin fazilet ve kemâlâtından bize beyân et." dediler.

---

[1] Bu kelime tam olarak okunamamıştır.

Hızır Aleyhisselâm (**Esteüzubillah İnnâ fetahnâ leke fethan mübînâ**[2] **.. sadakallahülazim**) bu ayet-i kerime'yi kıraat buyurup kelâma başladı. Kur'ân-ı Azimü'ş-şân nâzil olmadı ise de, ahkâm-ı ilâhiyye ona tamamen mâlum olduğundan, bu âyet-i kerîme'yi nâzil olduğu gibi hakâyıkından bahsetmeğe başladı. Zirâ ulûm-u ledüniyye'de mâzi, hâl ve istikbâl gibi kuyûdât (kayıt) ve zaman yoktur. Hızır Aleyhisselâm'a Cenâb-ı Hakk Teâlâ ve tekaddes Hazretleri'nin Cenâb-ı Rasûl-ü Ekrem Sallallâhu Aleyhi ve Sellem Efendimiz'e ihsân ettiği, Cihâd-ı Ekber ve Cihâd-ı Asgar'ın fütûhâtını zikretti ve indallahda Rasûl-ü Ekrem Aleyhisselâm'ın ilâ yevmi'l-kıyâm bu fütûhât ile müeyyed olduğunu (kuvvetlendirildiğini, takviye edildiğini) bilcümle mücâhidîn ve fâtihîn olan evliyây-ı kirâm'a ihsân edeceği fezâil ve atâyây-ı ilâhiyeyi beyân buyurdu. Sonra, (**liyağfiralekellahü ma kekaddeme**[3]) Cenâb-ı Hakk Teâlâ Hazretleri'nin bu hitâb-ı ezelisi, efrâd-ı ümmete ve hatta bilcümle mevcûdâtın küllü olan Rasûl-ü Ekrem hazretlerine müteveccih ise de, Resulü Ekrem Aleyhisselâm'a, ilm-i ezelde mâsum-u ekber olduğundan ve kendisinden zünûb (günah) sâdır olamıyacağından zerre-i Rasûl olan efrâd-ı

---

[2] Fetih Suresi (48): 1. Meâli: "Ey Muhammed! Doğrusu biz sana apaçık bir zafer sağlamışızdır."

[3] Fetih Suresi (48): 2. Meâli: "Allah böylece, senin geçmiş ve gelecek günahlarını bağışlar, sana olan nimetini tamamlar, seni doğru dola eriştirir."

ümmete râcidir (Hazreti Peygamber Aleyhisselâm günah işlemekten korunduğu için, geçmiş günahların affı onun ümmeti. içindir). Demek ki, Adem'den vücûda ibrâz olunmadan mukaddem (önce) efrâd-ı ümmet, merhûm ve mâruf olan ümmettir. Hızır Aleyhisselâm lisân-ı tay ile bu ayet-i kerime'nin sırrına mazhar olan bilcümle efrâd-ı ümmetin esâmilerini birer birer zikir ve tâdât buyurdu. Ve gufrân-ı ezeliyeye mazhar olan ümmeti, enbiyâ ve mürselîn-i kirâm hazerâtını beyân etti.

Nûh Aleyhisselâm buyurdu ki:

-"Yâ Sâhibu'l-Ulûmi'l-ledünniye, o ümmet-i merhûme ve mârufa için Cenâb-ı Hakk Celle Celâluhû kaç defa af ve gufrânda bulunmuşdur."

Hızır Aleyhisselâm buyurdu ki:

-"Cenâb-ı Rabbü'l-İzze ve'l-Azeme Hazretleri'nin fazl-ı kereminde ümmeti merhûme ve mağfirenin gufrânı, esnâ-i ezelden itibâren, aşiyyetü'l-ibdee kadar, dâim ve bâkidir. Ve yani ezelden ebede kadar ümmet-i Muhammed'in gufrâna mazhar olmadıkları bir lahza tasavvur olunamaz. Bu lütuf umûmî efrâd-ı ümmet içindir. Ve bu lutf-u ilâhiyeye ilk mazhar olan Rasûl-ü Ekrem Sallallâhu Aleyhi ve Sellem'dir ve bu vâris-i ümmetin ahsen ve havassı olan ekâbir ricâlullahdır. Yâ maşere'l-enbiyâ ve'l-mürselin, Cenâb-ı Hakk Celle Celâluhû havas ümmetin bazılarına saâdet ve şefâat ihtiyârını

vermişdir. Ümmet-i Muhammed için alelıtlak tedâvi ve muâlece için mezûndurlar. Alelıtlak irşâd-ı ümmet için mezûn olurlar."

Enbiyây-ı ızâm, bu hakikat sebebi ile son derece hayran oldular. Nebiyullah Nûh Aleyhisselâm, Hızır Aleyhisselâm'dan bu zevâtın, temsilen kendilerine gösterilmelerinin ve envârının (nurlarının) müşâhadesinin mümkün olup olmadığını ricâ etti.

Hazreti Hızır Aleyhisselâm:

-"Yâ Eminallah, Yâ Cibrîl, bunları dâvet için münâdî siz olunuz."

Cibrîl-i Emîn Aleyhisselâm Kabe-i Muazzama'nın damından nidâ etti. Ricâlullah'dan zikredilen selâhiyeti fevkalede ve fezâile sahip 7 zât cevap verdiler. Bu makama sahip olan ricallerin adedi 7 dir.

Cibrîl Aleyhisselâm buyurdu ki:

-"Eyyühe'l-Enbiyây-i ve'l-Mürselin, Cenâb-ı Rabbü'l-Âlemin, bana Hâtemü'l-Enbiyâ Muhammed Aleyhisselâm'ın nübüvvet ve risâletini tasdik etmem için emir buyurduğu zaman, halifelerinden Ebû Bekir-i Sıddîk ve diğer zevât bana zuhûr ettiler ve Hakk Teâlâ hazretleri bana ilâm etti ki:

-"Yâ Cibrîl, Sen bu Sıddîk-ı Ekber'le birlikte zuhûr eden (ki 1350 senesinde bulunan) Matbaaddin'e muallim olarak gelirsin" buyurdu.

Hızır Aleyhisselâm Matbaaddin hazretleri'nin kemâlâtından bahsetmeğe başladı ve buyurdu ki:

-"Bu zât, bilcümle Enbiyâ ve Mürselin-i Kirâm hazerâtının hayret ve dehşet sahilinde tevakkuf ederlerken sahv ve yakazât denizinin sahilinde duracak zâttır. Bu zât, (**Liyağfirreleke**) âyet-i kerimesi'nden en büyük nasibi olan ve bu âyet-i kerime'nin mazhariyetini kazanan zâttır. Hiçbir kimseye nasib olmayan derece-i verâset, bu zâta ihsân olunmuşdur."

Hızır Aleyhisselâm orada hâzır olan zevât-ı kirâm'ın zerrelerinin birer birer husûsiyyetlerini tavsif ve takdim ederek Hakk Teâlâ Hazretleri'nin kendilerine ihsân etmiş olduğu ezelî husûsiyetleri ile eltâf-ı ezeliye'yi beyân buyurdu. Enbiyâ ve mürselin-i kirâm son derece hayret ve dehşete düştüler. Güyâ o saat onlar için yevmü'l-mahşer gibi telakkî oldu. Cibrîl-i Emîn tekrar Matbaaddin hz.nin kemâlâtından bahsederek mev'ûd olan (vaad edilmiş olan) ahid ve telkini ahzettikden sonra, Cenâb-ı Hakk kendisine bir makam ihsân eder ki, her gece bir münâcaatı üzere Ümmet-i merhûme'den 40 bin efrâd-ı ümmet cahîmden (cehennemden) âzâd olur, ve süedâ

zümresine dahil olur. Ve esâret-i ebediyeden tahlis olurlar (kurtulurlar).

Nebiyullah Nûh Aleyhisselâm buyurdu ki:

-"Yâ Eminallah, Cenâb-ı Hakk Teâlâ'nın ezel ve ebed, kendilerine gufrânda bulunmuş olduğu ümmet, tekrar gufrâna muhtaç olurlar mı?"

Hızır Aleyhisselâm buyurdu ki:

-"Yâ Nebiyyallah, Hâtemü'l-Enbiyâ'nın, ümmetinin hadd ü hesâbı yokdur. 124 bin Enbiyâ ve mürselin ve onların ümmeti, onun ümmetidir. Evliyây-ı kirâm'ın şefâatına mazhar olan efrâd-ı ümmet de tâ ezelden ve ilelebed bu gibi vârislerin saâdete dahil olmaları, bunların delâleti ile oldukları mâlumdur. Hakk Teâlâ onları ezelî vâsıta kılmışdır. O rahmet ve gufrân hazâin-i ilâhî'de meknûz ve mukadder ise de, kuvveden fiile ihrâc ve zuhûru için, buna vâsıta ve delil olan, ancak o vâris-i hakikî olan bir ümmettir."

Cibrîl Aleyhisselâm tekrar buyurdu ki:

-"Ahd ve'l-misak ve ahd-i telkinden itibâren her gece 40 bin kişinin saâdetine sebeb olan bu zât, her cuma gecesinde 40 ilâvesiyle 80 bin efrâd-ı ümmetin âzât ve saâdet-i hakikiye zümresine ilhâkı için münâcaat eder. Ve Cenâb-ı Hakk Celle Celâluhû onun münâcaatını kabul eder."

1350 senesi Rebiüllevveli'nin 12. pazartesi gecesi (milâdî olarak 28 Temmuz 1931) Mevlânâ Matbaaddin hazretleri bizzat ve cismen huzûr-u *Risâletmeâb Aleyhisselâm Efendimiz'e arz* ve *iltica* eder. Ümem-i mâziyyeden (geçmiş ümmetlerden) 25 bin kimse için şefaat niyâz eder. Bu 25 bin kimse ise, enbiyâ ve mürselinden kendilerine şefâat erişmeyecek olan kimselerdir. Ümmet-i merhûme'den intikâl etmiş olup, geçmişlerden 50 bin ve hâl-i hazırda bulunan ve henüz dünyaya gelmeyen zerrât (da) , dâhil oldukları halde 50 bin kişiye şefâat niyâz eder. Ve bunlar, ümmet-i mutâbia zümresine idhâl olunmadıkça huzûr-u saâdetten ayrılmayacakdır. Huzûr-u Rasûlullah'da bu münâcaat kıyâmen (ayakta olarak) bir saat devam eder. Cenâb-ı Hakk Teâlâ buna hürmeten nâr-ı cahîmin azâbını ref edecek bu zatı, Cibrîl Aleyhisselâm'a Habîb-i Edîbi'nin nübüvvet ve risâletini tasdik etmesi için emir buyurduğu zamanda bildirmiş idi. Leyle-i Mi'râc'da Cenâb-ı Cibrîl Aleyhisselâm tarafından Rasûl-ü Ekrem Aleyhisselâm'a verilen Fıtrat-ı İslam'ın bâkiyesinin nasibdârı olan zât, bu zâttır. Cenâb-ı Hakk Teâlâ derecelerini her an âlî etsin ve bizleri bu zât-ı şerifin nazar ve fuyûzâtından feyizyâb eylesin. Âmin.

Cenâb-ı Hakk Teâlâ'ya hamd ve şayânı şükrândır ki, bu zât-ı şerifle olan her ictimâ ve mülâkatta, bize suret-i mahsûsada nazar ve iltifatta

bulunacaklardır. Bunu bize vaad eder. *el-kerimü izâ veadehu ve fi ...*[4] dahi bu mev'ûd (vâdedilen) olan inzâr ve iltifatların semerey-i hakikîyesi an karibi'z-zaman (en kısa zamanda) müşâhede olunacaktır. Bu zât-ı şerif 40 bin nebi ve mürsel kademindedir. Cenâb-ı Hakk Teâlâ böyle mübârek zatların kadir ve azametini ve leyl-ü eyyâm-ı mübârekenin en efdali olan ve husûsen nâdir olan fazilete müsâdif olup, bu şehr-i velâdetin 12. gecesinin hürmet ve kıymetini takdir ve hasbü'l-imkân edây-ı vezâifin şükrüne muvaffak buyursun. Âmin bi-hürmeti Seyyidi'l-müsrelin ve âlihî ve sahbihî ecmaîn.

[4] Buradaki cümlenin devamı metinde bulunmamaktadır.

İMÂMÜ'Z-ZÜHD MEVLÂNÂ İBRAHİM BİN ETHEM KADDESALLÂHU SIRRÂHÛ HAZRETLERİ'NİN MENÂKIB-I ÂLÎLERİDİR

İbrahim bin Ethem vaktiyle melik ve padişah idi. Zevk ü sefahât ve işretle ve gaflet içinde vakit geçirmekte idi. Sarayında bin kadar cariye eksik olmazdı. Gaflet içinde çok ömür geçirdi ise de, Allah'ın lütuf ve inâyetine mazhar oldu. Ve ebedî saâdete kavuştu.

Ekâbir evliyâdan İbni Atâullahi İskenderânî hazretleri buyurmuşdur ki:

-"Men sebekahû inâyetî lâ yezurruhû cinâye". Allah'ın rahmet ve inâyeti kendisine ezelde nasip olan kimseye, yolsuz ve kusursuz işlerde bulunması, buna mâni değildir.

Mutlaka birgün gelir, ki uyanır, kötü yoldan döner, rahmet-i ilâhiyyeye mazhar olur. Bu zât-ı şerifin buyurduğu gibi, o derece sefahât ve gafletle ömür geçiren İbrahim bin Ethem, sonunda zâhitlerin imâmı oldu. Ekâbir evliyâ zümresine de dâhil oldu. İbrahim hazretleri'nin bu rahmete nâil olmasının da bir sebebi vardır. O da beyân olunacaktır. Ekâbir evliyâullâh'ın menâkıb-ı âlîlerinin zikredilmesinde ve okunan meclise Cenâb-ı Hakk Teâlâ'nın rahmet ve inâyetinin dolacağı muhakkaktır. Ve mecliste

bulunan kimselerin 400 günah-ı kebâiri af olunur. Ve o meclis dahi binlerce kötü meclisin günahlarına kefâret olur.

İbrahim 12 yaşında iken bir gün validesi ile birlikte sarayın bahçesinde gezerken, kapıdan dilencinin sesini işitti.

Dilenci,

-"Sadaka vererek cenneti satın almak isteyen yok mu?" diyordu.

Ethem'in annesi Muhsine, câriyesine:

-"Dilenciye git söyle kapıya gelsin." dedi.

Biraz sonra Muhsine, oğlu ile birlikte kapıya geldiler ve dilenciye:

-"Cennetin işi, onun anahtarı elinde midir?" diye sordu.

Sâil (dilenci) dedi ki:

-"Bugün bana birşey veren kimseye cennet için kefil olurum."

Muhsine:

-"Onun esbâb ve alâmeti var mıdır?" diye sordu.

Sâil dedi ki:

-"Âlem-i mânâda muhakkak Muhammed Mustafa Sallallâhu Aleyhi ve Sellem'i göreceksin ve cenneti sana tebşir eder. İşte alâmet de budur."

Muhsine bir an tereddüt ve şüphe etti ve kalbine geldi ki:

-"Bir kerre tecrübe edeyim, şayet görürsem parmağımdaki pırlanta yüzüğümü çıkartıp vereceğim." derken oğlu İbrahim hemen annesinin eline yapışıp parmağındaki yüzüğü çıkartarak dilenciye verdi. Halbuki bu sâil, dilenci kıyâfetinde kutbü'z-zaman idi. O günlerde bazı yerlerde kıtlık ve açlık vardı. Kutbü'z-zaman da Rasûl-ü Ekrem Aleyhisselâm'ın emri üzere ümmet-i Muhammed'i ve hassaten içinde bulunan sülâley-i tâhireyi kurtarmak için çalışıyordu. Kutbü'z-zaman aldığı yüzüğü hemen satarak, aldığı parayı fukâra ve muhtaçlara sarfetti. O gece Muhsine, Rasûlullah Sallallâhu Aleyhi ve Sellem'i rüyasında gördü ve o gece de Rebiülevvel'in 12. gecesi idi. Rasûlullah Aleyhisselâm ona cenneti tebşîr etti. Nûr-u velâdetle de kalbini münevver kıldı. Vaktâ ki İbrahim bin Ethem hazretleri emirlik makâmına geçip, tahta oturup zevk u sefâya ve gafletle ömür geçirmeğe başlamıştı. Rasûl-ü Ekrem Aleyhisselâm Muhsine'nin hediyesi ve bu sebeple ümmetine dokunan yardımından dolayı mükâfaat olmak üzere melâikey-i kirâmdan er-Rakîb nâmındaki bir meleğe "İbrahim'i

gaflet uykusundan uyandır" diye emretti. Melâike İbrahim'in sarayında olan, camdan yapılmış köşkün damına çıktı. Orada dolaşmağa başladı. İbrahim de, o köşkte uyuyordu, gece yarısı uyandı, baktı ki damda birisi geziniyordu, ayak seslerinin geldiği tarafa;

-"Sen kimsin, orada gezinen kimdir ve ne arıyorsun?" diye bağırdı.

Melek:
-"Devemi kaybettim onu arıyorum." demesi ile,

İbrahim:
-"Köşkün damında devenin ne işi var? Orada devenin bulunamıyacağını bilmiyor musun?" dedi,

Melek:
-"Sarayın damında devenin bulunmayacağını ve burada gezinemiyeceğini biliyorsun da, geceleyin kaba döşekte yatıp, gündüzleri de işret ve sefâhâtla vakit geçiren İbrahim, Yaratan Hakk Teâlâ'yı bu hâl ile bulamıyacağını bilmiyor mu?" dedi.

Meleğin bu sözü İbrahim'in kalbine çok tesir etti. Ok gibi işledi, kalbinden derhal dünya muhabbeti silindi. Tam manası ile zâhit oldu. Üç gün saray kapısını açtırmadı ve kimse ile de görüşmedi.

Üç günden sonra vâlidesi Muhsine'ye dedi ki:

-"Bu günden sonra dünya bana haramdır. Bana izin ver, ben zâhid ve seyyah olacağım. Vâlidesi baktı ki, oğlunun hâli değişmiş, saltanatta hevesi kalmamış, oğlundan ne kadar ayrılmak istemedi ise de, oğlunun arzusuna mâni olamadı ve izin verdi. İbrahim bin Ethem ehl-i ayâline vedâ ederek dışarı çıktı. Önüne rast gelen bir kölenin elbisesini alıp giydi, kendi elbisesini de ona verdi. Kul'a böyle elbise gerektir diye 9 sene seyahat etti. Ve iki gece bir yerde kalmadı. Çok ağladı. Her nefeste 5 bin zikrullâhı hatmetmeği murâd etmişdi. Dünya ve âhiret aklına geldikçe abdest alır ve guslederdi. 9 sene tamam olunca evliyâullahdan Davûd-u Tâî hazretleri'nin bulunduğu bir meclise düştü. Orada İmâm-ı Azam radıyallâhu anh da vardı.

Vaaz ve kelâmın hitâmında Dâvûd-u Tâî kaddesallâhu sırrahû İmâm-ı Azam'a dedi ki:

-"Yâ İmâm, ben Mevlûd-ü Nebevî şerefine 20 günlük bir meclis tertip etmek istiyorum. Bir mâni yoksa üç gece için sizin de teşrifinizi ricâ ediyorum. Ben Cenâb-ı Hakk'dan, İmâm-ı Zühedâ İbrahim bin Ethem'in de meclisimizde bulunmasını temennî ederim."

Meclisin içinde 5 yaşında bulunan Mesûdü'l-Haddâd nâmında bir veled dedi ki:

-"Yâ Dâvûd-u Tâî, arzuladığınız zât bu meclistedir sanırım."

Dâvud-u Tâî:
-"Oğlum hangisidir?"

Çocuk dedi ki:
-"Mecliste olduğunu biliyorum, onu tanımak da sana aittir."

Dâvud-u Tâî:
-"Madem gösteremiyeceksin, mecliste olduğunu nasıl farkettin?"

Çocuk:
-"Ehl-i beyt'in ve sülâley-i nübüvvetin ferâseti her şeyin hakikatini doğru olarak halleder ve onu idrâk eder. Ben de o sebeple anladım."

Dâvûd-u Tâî buyurdu ki:
-"Oğlum meclisimizde senin de bulunmanı temennî ediyorum." dedi.

Çocuk:
-"Yâ Davûd-u Tâî, sen mü'minleri 20 gün değil, 30 gün dâvet et. Her gece İbrâhim bin Ethem'in zühtünden hâsıl olan icrâ ve sevâbından, fazla ecre nâil olursun," dedi,

Dâvûd-u Tâî:

-"Oğlum, zamanların ve saatin en faziletlisi hangileridir?" dedi.

Mesut dedi:

-"Bütün evkât ve saatlerin efdallerini sana söylemem için Rasûlullah'dan müsâade almam lâzımdır. Fakat sana üç zaman söyleyebilirim. Dinle yâ Davûd-u Tâî, Rasûl-ü Ekrem Efendimiz'in velâdet gecesi olan Rebiülevvel'in 12. gecesinin vaktü'l-imsâkte yapılan ibâdet ve hayr ü hasenât, bütün ehl-i semânın ibâdetinden makbuldür. O ibâdet dahi Rasûl-ü Ekrem Aleyhisselâm'ın defterine yazılır. İkincisi; Rasûl-ü Ekrem hazretleri'nin tesmiye gecesi olan Rebiülevvel'in 19. gecesinde yapılan ibâdet ve hayr ü hasenâtın ecr ü sevâbı da, kadir gecesinde kılınan ibâdetin sevâbına bedel ve muâdildir. Rasûlullah Sallallâhu Aleyhi ve Sellem'in velâdetinden başlayıp, her 40. senenin ikmâl olduğu o senenin Rebiülevvel ayının son gün ve son saatında yapılan ibâdet ve hayr ü hasenâtın fazileti 63 sene Rasûlullah hazretleri'ne yapılan hizmet ve muâvenetin faziletine muâdildir."

Dâvûd-u Tâî hazretleri Mevlûd-ü Dâî'nin bidâyetinden nihâyetine kadar her gece 900 kişiye ikrâm etti. Taamdan kalkmadan evvel kabul olunduğuna dâir Rasûlallah Aleyhisselâm tarafından hâtıf gelirdi. En son gecede Davûd-u Tâî hazretleri,

Mesudü'l-Haddâdî'ye çok duâ ve teşekkürde bulundu. Tam 30 gece sohbet devam etti. İmâm-ı Azam, İbrahim bin Ethem ve Mesudu'l-Haddâd da meclise devam ettiler.

İmâm-ı Zühd İbrahim bin Ethem, Mesudu'l-Haddâd'a dedi ki:

-"Yâ Veliyyallah, Allah senden râzı olsun, 9 sene züht üzere seyahatimde elde edemediğim fazilete beni nâil ettin ve buna delil oldun."

İbrahim bin Ethem, bundan böyle yukarıda zikrolunan üç gecede çok mücâhede ve ibâdette bulunurdu.

Cenâb-ı Hakk Teâlâ Celle Celâluhû o mübârek saatlerinde, zuhûr eden inâyet ve fezâ ile cümlemizi nâil kılıp, ihsânından nasibdâr kılsın. Âmin, âmin, âmin.

HÜCCETÜ'L-İSLÂM EBÛ HÂMİD MUHAMMED el-GAZÂLÎ HAZRETLERİ'NİN MENÂKIB-I ÂLİYELERİNDEN BİR MENKÎBEDİR

Hicret-i Nebeviyye'nin 480. senesinde müşârünileyh İmâmı- Gazâlî kaddesallâhu sırrahû hazretleri etbâ ve ahbâbları ile hacca gitmek için hazırlanmaları maksadıyla onlara haber gönderdi. Kimisine sözle, kimine de mektup gönderdi. Mektupları 7 zât vâsıtası ile bilumum ahbâbına tebliğ etti. Bu suretle 70 bin kişiyi haberdâr etti. Haberi alan evliyâullah hazerâtından, ulemâdan ve sulehâdan hepsi de maalmemnûniye dâvete icâbet edeceklerine dâir haber gönderdiler. Hicâz seferi için hepsi de hazırlandılar. İmâm'ın memleketine gelmek için çok müşkülâta mâruz kalan kimseler de vardı. Kimisinin vaziyeti zaif, kimisinin de hayvan v.s. tedâriki gibi müşgülleri vardı. Mektupları alan kimseler bu meseleyi İmâm-ı Gazalî hazretleri'ne arzettiler ve dediler ki:

-"Yâ Seyyidinâ, yâ Hazreti Ustâz! Dâvet edeceğiniz hac için, Hicâz seferine çıkmak için emir buyurduğunuz ihvân ve ahbâplar içinde fakir ve zaif olduğu kadar, vücudu alîl olan (yani hastalıklı) kimseler de vardır. Hayvan kiralamak için iktidârı müsâit olmayanlar da vardır. Emriniz bu gibilere de

şâmil midir, yoksa iktidârı müsâit olanlara mı teklif buyuruyorsunuz?"

İmâm-ı Gazâlî hazretleri buyurdu ki:

-"Allah'ın fazl ve ihsânına güvenerek herkese tebliğ ediyorum, fakir olanlar da dâhil hepsine de tebliğ ediniz."

Bunun üzerine vekil olan zevât, fakir zengin kâffesine emri bildirdiler. O zaman İmâm-ı Gazâlî Bahran ile Ayn arasında Kâzimiye nâmında bir beldede bulunuyorlardı. 124 bin Enbiyâ ve Mürselîn-i Kirâm hazerâtının ervâhı tayyibeleri, İmâm-ı Gazâlî'ye teşrif ettiler. İlk önce Hz.Musâ Aleyhisselâm'ın rûh-u kudsiyeleri geldi. İmâm-ı Gazâlî'ye selâm verdiler ve ona ikrâm ettiler.

İmâm-ı Gazâlî buyurdu ki:

-"Eyyühe'l-Enbiyâ ve Mürselîn-i Kirâm hazerâtı, içinizde Seyyid-i Kâinât Sallallâhu Aleyhi ve Sellem'i görmüyorum. Rasûl-ü Ekrem Efendimiz'in aranızda olmaması benim için mûcib-i teessüf bir nâile oldu. İçinizde Hâtemü'l-Enbiyâ Muhammed Mustafa Aleyhisselâm'a en yakın bulunanız bunun esbâb-ı mücbiresini beyân buyursun ki, müsterih olayım. Ol saatte İbrahim Aleyhisselâm ile İsâ Aleyhisselâm kıyâm ettiler. Bu ikisinin kıyâmından maksat ise; Halil İbrahim peygamberin millet-i İslâmiyye'nin babası

olmasından, İsâ Aleyhisselâm dahi ümmet-i Muhammed'in hâdimi bulunduğundandır.

Ibrahim Aleyhisselâm İmâm-ı Gazâlî'ye dedi ki:

-"Ümmet-i Muhammed'in âhir zamanında onların içinde bulunacak olan bir ricâlullah vardır ki, Hakk Teâlâ onlara çok büyük selâhiyet ve kudsiyye bağışlamıştır. Onların kâffesi kutbâniyyet makâmına nâil olmuşlardır. Onların hizmetleri ise bütün zamanlarda olduğu gibi, bu zamana da şâmildir. Hâtemü'l-Enbiyâ Aleyhisselâm bu saatte (Telbü'l-mucemmâ) makâmında, o Ricâlullah-ı Kirâm hazerâtı ile sohbet ve ictimâdadır.

İmâm-ı Gazâlî'nin bulunduğu yer ile o makam arasında 2,5 saatlik yol vardı. İmâm-ı Gazâlî ile birlikte cümle ervâh-ı enbiyâ huzûr-u Rasûlullâh'a gittiler. Bu gidişleri bir emir ve hâtıf-ı Rabbânî üzerine olmuştur.

İmâm-ı Gazâlî dedi ki:

-"Yâ Enbiyâallah! Cenâb-ı Hakk, Rasûlullah Aleyhisselâm'a müsâade ettiği takdirde ben size tercümân olurum."

Makâm-ı Mübâreke'ye vardıkları zaman Rasûlullah Aleyhisselâm'ı sıddıkîn-i kirâm hazerâtından dokuz kişi ile sohbette bulunduklarını

gördüler. Rasûl-ü Ekrem Aleyhisselâm'a selâm verdiler. Rasûlullah Aleyhisselâm herbirine bir yer gösterip, oturdular ve bir meclis teşkil ettiler.

Dokuz zâttan birisi dedi ki:

-"Yâ Rasûlallah, bu meclisin tertip ve intizâmını bize bırakın, siz bu hususta zahmet buyurmayın, bunu istirhâm ederiz."

Rasûlullah Sallallâhu Alayhi ve Sellem Efendimiz kabul buyurdular. Enbiyây-ı izâma ve onların ervâhına lâyık olan vazifelerini göstermek (için) ricâullah hazerâtına teveccüh etti.

Seyyid-i Kâinât Aleyhisselâm buyurdu ki:

-"Yâ Muhammedü'l-Gazâlî! Senin etbâından fukarâ ve zuafâdan olanları, hâlet-i nezirde olanları bile bu meclise teşrif etmeleri için Cenâb-ı Hakk kuvvet ve selâhiyyet bahşetmiştir."

İmâm-ı Gazâlî, o ricâlullahın üzerlerinde bulunan heybet ve azemete hayran olup, Rasûl-ü Ekrem Aleyhisselâm'dan ricâ etti ve dedi ki:

-"Yâ Rasûlullah, bu kadar heybet ve celâl sahibi olan bu zevât kimlerdir?"

Seyyid-i Kâinât Aleyhisselâm buyurdu ki:

-"Yâ Hüccete'l-İslâm! Bunlar âhir zaman ümmetimin hâdim ve mürşidleridir. Bunların bir

gecede yaptıkları hizmet, burada bulunan bilumum Enbiyâ ve Mürselîn-i Kirâm'ın hizmetlerinden âlâ ve akdestir. Ve müddet-i ömürlerinde kendi amellerinden sâdır olan hidemâtın da fevkindedir. Yâ Hüccete'l-İslâm, bu kuvvey-i kudsiyye'yi Cenâb-ı Hakk bunlara ilmullâhi'l-ezel'de ikrâm buyurmuştur. Gurbette de bunlar benim refik ve eshâbım idiler. Bunlar benim kardeşlerimdir."

Mecliste bulunan bütün Enbiyâ ve Mürselîn-i Kirâm ve ricâlullah hazerâtı bu sözden ve bu âhir zaman ricâllerinde bulunan kuvvey-i kudsiyye sebebiyle hayran oldular. Rasûl-ü Ekrem Aleyhisselâm'ın işâretleri üzerine İmâm-ı Gazâlî hazretleri'nin bilcümle ihvân ve etbâlarının bulundukları meclise, o ricâlullah hazerâtı bir teveccüh üzerine celbettiler. Hattâ, o meclise hâlet-i nezire'de bulunan Ebu'l-Mevâhibi Nağdûrî isminde birisini dahi getirdiler. Ve son nefesinde bulunduğu ve ayni tecelli üzerinde iken getirdiler. Bir lahzada, memâlik-i muhtelefe'de olan 25 bin kişi kadar bulunan kimseleri getirdiler. Bir anda bu kadar kimseyi meclisde cem etmek bir hârikâ-i acîbe ve hâdise-i garîbedir ki, Rasûl-ü Ekrem Aleyhisselâm Enbiyây-ı izâm ve Rasûl-i Kirâm ve bilcümlesine hitâben buyurdu ki:

-"Ey benim kardeşlerim Enbiyây-ı Kirâm, Cenâb-ı Hakk Teâlâ'nın bunlara verdiği ihsânına ve

bu kuvvey-i kudsiyye sebebi ile, bunların hizmetine bakınız."

Musâ Aleyhisselâm dedi ki:
-"Yâ Seyyide'l-âlemîn, bunlar kimlerdir?"

Rasûlullah Aleyhisselâm buyurdular ki:
-"Yâ Kelîmallah! Bunlar, **"Esteîzübillah Ve tera'l-cibâle tahsebuhâ câmideten ve hiye temurru merre's-sehâb[1]... sadakallâhülazîm"** bu âyet-i kerîme'nin sırrına mazhar olan ricâlullahdır. Ve bu âyet-i kerîme'nin tefsir ve te'vilini o mecliste bulunanlara yapması için, ricâlullaha izin ve müsâade buyurdu. Bilumum Enbiyâ ve Mürselîn-i Kirâm ile İmâm-ı Gazâlî ve etbâları sekir hâline düştüler. Rasûlullah Aleyhisselâm'ın re'fet ve şefkati üzerine onlar hâl-i tekayyüze geldiler.

Enbiyâlar içinden Musâ Aleyhisselâm dedi ki:
-"Eğer bu âyet-i kerîme bana nâzil olan Tevrat'ta bulunsaydı, kavmimin hidâyeti için kâfi gelirdi."

Bilcümle Enbiyâ ve Mürselîn-i Kirâm hazerâtı ile İmâm-ı Gazâlî hazretleri bu dokuz zâtın görecekleri hidemâtın mâhiyetini öğrenmek için, Rasûl-ü Ekrem Aleyhisselâm'dan ricâ ettiler.

---

[1] Neml Suresi(27): 88. Meali: "Dağları yerinde donmuş gibi görürsün, oysa onlar bulutlar gibi geçerler. ..."

Rasûl-ü Ekrem Aleyhisselâm İsâ Aleyhisselâm'a işâret etti.

İsâ Aleyhisselâm dedi ki:

-"Yâ ihvân! Ben size bunların vazifey-i kudsiyyelerini bir zaman gelir ki açıklarım, bu hususta Rasûl-ü Ekrem Aleyhisselâm bana bu vazifeyi tevcih buyurdu. Cevap için vakt-i merhûnu (yani belirli bir vakti) vardır."

Sonra İmâm-ı Gazâlî hazretleri Rasûlullah Efendimiz'e hitâben buyurdu ki:

-"Yâ Rasûlallah, etbâ ve ihvânımla huzurunuza, Ravza-i Mutahhara'yı ziyârete ne zaman gelelim?"

Rasûlullah Aleyhisselâm onlara bir müddet tayin buyurdular. Tarif buyurdukları günde İmâm-ı Gazâlî, bilcümle etbâ ve ahbâbiyle Mediney-i Münevvere'ye vâsıl oldular. Şehre vâsıl olmazdan mukaddem (önce), Mediney-i Münevvere'de bulunan ricâlullah ve ehl-i yakazât[2], İmâm-ı Gazâlî'nin 70 bin kişi ile birlikte geldiğini haber aldılar. İmâm-ı Gazâlî'nin önceden her tarafa haber vermek için gönderdiği 7 zât, "üstâdımız İmâm-ı Gazâlî mâiyeti ile birlikte Hicâz'a geliyor" diye bildirmişlerdi. O

[2] Metinde "ricâlullahın ve ehl-i yakazâtın" şeklindedir.

ricâlullah da, onlara: "Hicâz seferine hazırlığınız takvâ üzerine olsun, mâsivâullahdan zühdediniz, Allah-ü Zülcelâl ve Tekaddes hazretleri'ne tevekkül etmek dahi refikiniz olsun. Eğer bu minvâl üzere bu mübârek sefere çıkarsanız, cihâd-ı ekber ve riyâzât-ı şakka ile hâsıl olmayan bir fazilet ve kemâlâta nâil olursunuz." diye temennî ve duâda bulunmuşlardır.

İmâm-ı Gazâlî 7 gün içinde 70 bin kişi ile birlikte yolu katetdi, bu yürüyüşleri âdi yürüyüş olmayıp, melekûtî idi. Rebiülevvel'in 7. günü Mediney-i Münevvere'ye vâsıl oldular. Çok kimsenin haberi olmadan Ravza-i Mutahhara'da hazır bulundular. Mediney-i Münevvere'de Ebu'l-Abbâs Hızır Aleyhisselâm ile mülâkat ettiklerinde, Hızır Aleyhisselâm İmâm-ı Gazâlî'ye sordu:

-"Yâ Hüccete'l-İslâm, Seyyid-i Kâinât Âleyhisselâm'ın valâdet gecesinde, yerde ve gökte ne gibi beşâret vukû bulacaktır, olanların hakikatına vâkıf mısınız?"

İmâm-ı Gazâlî dedi ki:

-"Yâ Sâhibe'l-Usûr! Ben bu kadar bilirim ki, Kâinât'ın bütün cüz'ü lâ yetecezzâ'sı adedince zikir, tesbih ve takdis olacak ve bunların bilumum fazilet ve sevâbı bu ümmet-i Muhammed'e âit olur, onların istiğfârına sebep olur, onlara duâda bulunulur."

Hızır Aleyhisselâm dedi ki:

-"Bundan fazla bilmiyorsan, henüz birşeyden haberiniz yok demektir. O mübârek geceye uykuda müsâdif olacaksınız demektir ki, uykuda olan kimse ile hiçbir kimse konuşamaz. (bu esnâda İmâm-ı Gazâlî sağa sola baktı) Hızır Aleyhisselâm sağa sola neye bakıyorsunuz, bir delil arıyorsunuz galiba." dedi.

İmâm-ı Gazâlî dedi ki:

-"Evet Yâ Sâhibe'l-Usûr, anlayamadığım hakikatı bana bildirecek kimseyi arıyorum."

Hızır Aleyhisselâm dedi ki:

-"Bilmediğin hakikatı sana söyleyecek kimse olursa dinler misin?"

İmâm-ı Gazâlî:

-"İnşâallâh dinlerim." dedi.

Hızır Âleyhisselâm buyurdu ki:

-"Eğer zerre kadar hâl-ü vâziyetinizde bir değişiklik olursa, söylediğim zâil olur, gidersen de bir şey anlayamazsın. Yâ Hüccete'l-İslâm! Bilcümle mâsivânın esâmilerine ve onların tesbihâtına vâkıf ricâlullah benimle beraberdir."

O esnâda yukarıda zikredilen 9 zevâttan biri, leyle-i velâdette mâsivâullahın ne gibi tesbih ve

takdis olunacağını ve cüz'ü lâ yeteccezzâ'nın tesbihâtının keyfiyetini beyân buyurdu.

Bir müddet sonra İmâm-ı Gazâlî sekr hâline düştü ve dedi ki:

-"Bundan ziyâdesini dinlemeğe ve anlamağa hâl ve mecâlim kalmadı. Biraz daha dinlersem mahvolacağım."

Bu demde, hülefâ-i râşidîn hazerâtı, Ebû Bekir-i Sıddîk, Ömer-i Fâruk, Osman Zinnûreyn ve Aliyyü'l-Mürtezâ Radiyallâhu Anhüm, meclislerine teşrif ettiler. İmâm-ı Gazâlî'ye nazar ve teveccüh buyurdular. Bilâhare de Rasûl-ü Ekrem Aleyhisselâm teşrif ettiler. Risâletmeâp Sallallâhu Aleyhi ve Sellem, İmâm-ı Gazâlî'nin kalbine Yed-i beyzâ-i Nebevîleri'ni vâzetti. İmâm-ı Gazâlî derhal sahva geldi, ayıldı.

İmâm-ı Gazâlî ayılınca, Seyyid-i Kâinât Aleyhisselâm'a iltică ve arzuhâl etti ve:

-"Yâ Rasûlallah, bu Ricâlullah-ı Kirâm hazerâtının vazife edecekleri tarihe kadar bu dünyâda kalmak isterim. Cenâb-ı Hakk Teâlâ'nın lütuf ve kereminden vâsıtanızla dilerim." dedi.

Rasûl-ü Ekrem Aleyhisselâm bir cevap vermedi. İmâm-ı Gazâlî her zaman ve her leyle-i

mubârekede ve eyyâm-ı mesûde'de Hakk Teâlâ hazretleri'nden bunu diledi.

Yukarıda zikredildiği vechile 9 zâttan biri Rasûl-ü Ekrem Sallallâhu Aleyhi ve Sellem'in müsâadesiyle, Rebiülevvel'in 12.gecesi mâsivâullahdan her cüz'ü lâ yetecâzzâ'nın adedince zikredecekleri ve yapacakları tesbihâtı ve bunların mâhiyetini ve tesbihâttan, birinin diğerine benzemediğini söyledi ve bunların bütün sevâbının da ümmet-i Muhammed'e mahsûs bulunduğunu ifâde etti. "Bu taksimâtı ümmet-i Muhammed'e yapacak olan biz 9 kişiyiz" dedi.

Enbiyâ ve Mürselîn-i Kirâm hazerâtından İbrahim Halilullah Aleyhisselâm suâl buyurdu:

-"Bu tesbihâtın sevâp ve fezâilinin taksimi hangi asırda yapılacaktır?"

O zât bu vazifelerin icrâ olunacağı zamanı da bildirdi. İmâm-ı Gazâlî hazretleri bu ricâllullah hazerâtının zamanına kalması için yaptığı suâline Resulallah Efendimiz'den cevâp sâdır olmayınca, Hakk Teâlâ hazretleri'nden niyâz etti. 70 bin kişi olan arkadaşları da iştirâk ettiler ve dediler ki:

-"Yâ Rabbi! Yâ Rabbe'l-İzze ve'l-Azeme, bu zevât-ı kirâm'ın bir gecede yapacakları hizmetin faziletine bizim de iştirâkimizi nasip et, ümmet-i

Muhammed için yapacakları hizmette bizim de payımız olsun."

Rasûl-ü Ekrem Aleyhisselâm kendisine duâ ve niyâzının kabul olunduğu hakkında tebşirâtta bulundu. Daha ziyâdesini de Hakk Teâlâ'nın ihsân ettiğini beyân buyurdu.

Bu Ricâlullah-ı Kirâm hazerâtı asrımızda mevcut, küllisi hayatta olup onların asrında bulunduğumuzdan ve bunların duâ ve münâcâtından bizim için de saâdet-i dâreyne mütekeffil bulunduğumuza hiç şüphe yoktur. Bu nimet-i azîme ve ihsânât-ı ilâhiye'ye karşı şükre muvaffâkiyeti Hakk Teâlâ'dan niyâz ederiz. Ve minallahi't-tevfik.

SELMÂN-I FÂRİSÎ RADIYALLÂHU ANH HAZRETLERİ'NİN MENKÎBESİDİR

İşbu menâkıbın, üstâd Şerâfeddin kaddesallâhu sırrahû hazretlerinden dinleyerek yazan bir zâttan nakledildiğini evvelâ zikretmekde fayda vardır.

Üstad hazretleri, İlm-i ledun menbaından alarak buyurdukları yüzbinlere bâliğ olan menâkıbı, ezberden buyurmuşlardır. Bu, kerâmet-i âliyeleri'nin en büyüğü sayılabilir. On bin sahife yazdığım menâkıblardan başka, yüzbine yakın daha yazmadıklarım da vardır. Başka kerâmet-i kevniyeleri çok ise de, kerâmet-i ilmiye herbir kerâmetinin fevkindedir.

Ulemây-ı zâhirîn mütehayyirinde olsa ezberden bir tanesini söylemeğe muvaffak olamıyorlar. Diğer kardeşlerim meyânında en çok yazmağa muvaffak olan fakir âcizdir. Elhamdülillah, her bir menâkıbının yazılması veya mütâlaası bir hatmi'l-Kur'ân'dan hâsıl olacak hidâyet sebebiyle, ahlâka mazhar olması daha ziyâdedir. Çünkü sâdât-ı kirâm'ın ve Rasûlullah Sallalâhu Aleyhi ve Sellem'in ve bilumum Enbiyây-ı Mürselîn hazerâtına teveccüh edecek muhabbeti takviye ve bu sebebten hakikata ittilâya vesile olduğundan işbu Selmân-ı Fârisî

hazretleri'ne âit menkibenin hikmet ve hakâyıkına delildir. Zamanımız, asr-ı saâdete garip olduğundan Cenâb-ı Hakk Teâlâ'nın Celle Celâluhû rahmet, merhamet ve tecellisi iktizâsından olarak, ricâllere bu kadar selâhiyet verilmemiştir.

Müşârünileyh hazretleri zuhûr eden mucizât-ı nebeviyye'nin hakâyıkından zuhûr edip, o sebeple bilcümle sâdât-ı kirâm hazerâtına târik-i verâset ile intikâl ederek 1353 (miladi 1934-1935) senesine muvâfık ve merbut olan mûcize-i nebeviyye'den bir nebze zikrediyorum.

Eyyühe'l-ahbâb, menâkıb-ı celîle'nin müzâkeresi sırasında, zihninizi başka taraflarla meşgul etmeden efkâr ve eshârınızdan tecerrüt ederek ve buna mâni fuyûzâtı kesen işlerden alâkanızı keserek dinlemenizi ve âlem-i ekber olan kalplerinizi, bu size nakledeceğim hazâin-i nebeviyye'yi yerleştirmek için hazırlayınız ki, senâ ve istimâdan hâsıl olan semerey-i saâdet ve hidâyet yalnız size değil, sizden hâsıl olacak nesil ve zürriyetinize de sâir emvâliniz gibi nakledilip bâki kalsın. İyi bilin ki, bir kimsenin kalbine mûcizey-i nebeviyye'den biri yerleşirse ve onu tam manâsı ile anlarsa yani, yaşadığı zamanına âit olan Rasûlullah Sallalâhu Aleyhi ve Sellem'in hitâp ve maksad-ı âlilerini idrâk ederek ve onunla tasdiken alâ kaderi'l-imkân, âmil olursa, o kimse Cenâb-ı Hakk Teâlâ'nın

Celle Celâluhû 104 kitabın ve husûsiyle, Kur'ân-ı Azîmüşşân'ın ahkâmını tamamen tasdik ve tatbik etmiş olduğu zaman nâil olacağı fezâil ve saâdete mazhar olur. İnsan bu şerefli fezâile nâil olmak için, buna mâni olan âdâ-i erbaa'nın esiridir. Esâret dahi yedi kısımdır. Bunların bir cihetinin dahi esiri oldu mu, Rasûlullah Sallalâhu Aleyhi ve Sellem'in hitâb-ı celîline muhâtap olamaz, ve dinleyemez ve bu sebepten de dâr-ı kerâmet'ten mahrûm olur. Rasûlullah Sallalâhu Aleyhi ve Sellem'in muâyenehâney-i mâneviyyesi'nde bulunan eczâ-i tıbbiyye'den mâdut olan mevâzi-i nebeviyye ve mucizât-ı nebeviyyesi'nden birine mürâcaat edilirse, tamamiyle havâss-ı hamse'yi batıniyye'ye tesiri olup, şehevât-ı mâkule ve mahsûseden kalbi tecrit için mücâhede ederse, o zaman, maksad-ı hakikîye muhâtap olur. Ve, o dinlemeden ve işitmeden mütevellid yukarıda zikredildiği vechile hakikî hidâyet ve saâdete nâil olur.

Sâdât ve Sıddîkîn hazerâtı buyuruyorlar ki:

-"Dâî ve Hâdî bize hitâp ederken, biz kalp ve cümle kuvvey-i beşeriyyemizi ve semâımızı tamâmiyle, hitâba tevcih etmeğe ve hitâbın hülâsasından maâda herbir şehevât-ı makbûle ve mahsûseden tecrit etmek üzere Cenâb-ı Hakk Teâlâ'dan ahz u ahd ettik." buyurmuşlardır.

Cenâb-ı Hakk Teâlâ'nın mahzâ fazl-ı inâyetiyle, cümlemizin kuvvey-i semâiyesini, gayriyle meşgul olmakdan tecrîd ederek, istimâına muvaffâkiyyet ihsân buyursun, âmin. Husûsen Rasûlullah Sallalâhu Aleyhi ve Sellem'in bize hitâbı olan mev'ize-i nebeviyye'nin tebliğ ve tercümesi esnâsında ihsân buyursun.

Bakınız, Cenâb-ı Hakk buyuruyor ki:

-**"Esteîzübillah, Yâ eyyühellezîne âmenü's-tecîbû lillâhi ve li'r-Rasûli izâ deâküm limâ yuhyîküm....**[1] **Sadakallâhulazîm"** Bu nazm-ı celîley-i Kur'âniye'den anlaşılıyor ki, Cenâb-ı Hakk Teâlâ'nın emrine itaat ve icâbet farz olduğu gibi, Rasûlullah Sallalâhu Aleyhi ve Sellem'in emrine de icâbet farzdır. Hattâ, bir kimse edây-ı farzda iken, Rasûl-ü Ekrem Sallalâhu Aleyhi ve Sellem tarafından kendisine bir dâvet-i hitâp vâki olsa, derhal icâbeti lâzımdır. Efendimiz Sallalâhu Aleyhi ve Sellem her zaman ve her dâim dâî ve hâdî'dir. Onun emrinin tebliğ ve tercüme edildiği bir mecliste bulunan bir kimse, her türlü efkâr ve ahvâlinden ve meşgaley-i sâireden kalp ve âzâ-i bilkuvve beşeriyyesi'nin kâffesini tecrit ederek istimâ etmesi lâzımdır. O surette istimâ etmediği takdirde, o kimse dâvete icâbet etmemiş olur. Ve binnetice, muktezâsı ile

---

[1] Enfâl Suresi(8): 24. Meali: "Ey İnananlar! Allah ve Peygamber, sizi hayat verecek şeye çağırdığı zaman icâbet edin..."

amel etmeye de muvaffak olamaz. Cenâb-ı Hakk Celle Celâluhû Adem Aleyhisselâm'dan itibâren Rasûlullah Sallallâhu Aleyhi ve Sellem Efendimiz'e kadar olan bilcümle Enbiyây-ı Mürselîn-i kirâm'a ve evliyâlarına emir buyurdu ki:

-"Habibim Muhammed, sizin zamanınıza tesâdüf edecek olursa, nübüvvet ve risâletiniz muattaldır. Şeriatınızın hükmü mensuhdur. Siz de ona tâbi olup muîn ve muzâhir olursunuz."

Cenâb-ı Hakk Celle Celâluhû ilm-i ezelî'de, Nezd-i ulûhiyyeti'ndeki hürmet ve tâzimin mikdârını göstermek için, Enbiyâ ve evliyâlarına böyle hitâbda bulunmuştur. Kendilerinin şeriatı dahi onunkinden hâsıl olmuştur. Kendilerinin şeriatının envâr ve saâdeti, onunkine nazaran mahdut olduğunu bu hitâbı ile bildirmeyi murâd etmiştir. Bununla berabar Rasûlullah Sallallâhu Aleyhi ve Sellem Efendimiz'in velâyet gecesinde zuhûr edecek envâ-ı saâdet, fezâil ve olacak tebeddülâtı ve evâlimi ve bu sebeple tehaddüs edecek rahmet ve inâyetin âsâr ve tecelliyâtını da cümle Enbiyâlan'na bildirmiştir.

Cümle Enbiyâ ve melekler:
-"Yâ Rabbenâ, bize o habibinin vasfını bildir."

Cenâb-ı Hakk da (Celle Celâluhû):

-"Âlem-i dünyâ'ya tulûundan itibâren kıyâmete kadar, dünyâda geçireceği ne kadar ömrü varsa, her lahzasına bir mücize yaratacağım. Her lahzada mevcut mucizâttan hâsıl olan fezâil ve saâdetin kâffesinin taksiminden evvel, divân-ı mahşer nihâyete ermez. Rûz-u mahşerde de o, Rasûl olarak bulunacaktır. Habibim Muhammed Sallalâhu Aleyhi ve Sellem öyle bir Rasûlümdür ki, onun bir emri üzerine hâsıl olacak hidâyet, cümlenize nâzil olacak hidâyete muâdildir. Sizlere nâzil olacak hidâyetin kâffesi onun bir emrinin icâbını yerine getirmekteki hâsıl olacak olan hidâyetin içindedir. Onun ümmetinden birisinin, onun emrine ittibâ etmesinden hâsıl olacak hidâyet, ol kimsenin kerâmete idhâline mütekeffildir. O kimse şehid ve o kimseye vaz-ı mizân (mizana çekilmek) yoktur. O kimse hakkında melâikelerime tevdî olunan vezâif, muattal olur. Divân-ı mahkemey-i kübrâ'da "küllüküm râin" değil "Râğî mes'ûlün annî rağıba(?) " müktezâsiyle, o bir emre ittibâ sayesinde Rasûl-ü Ekrem'in (Aleyhisselâm) taht-ı riâyet ve himâyesine dahil olur.

Cenâb-ı Hakk Celle Celâluhû Enbiyâlarına ve melâikelerine böyle tâlim buyurdu. İşte bu kadar hiyâdet ve saâdete hâdî olacak Rasûlullah Sallalâhu Aleyhi ve Sellem Efendimiz'in evâmir-i şeriflerinden birisine ittibâ ve imtisâl için mücâhede etmeliyiz. Bu menâkıb-ı celîlede Rebiulevvel'in 1,7,12. gecelerine âit olan mucizât ve hazâin-i nebeviyye'yi

zikredeceğim. Ve o hazâin-i nebeviyye'nin ibrâzına vesile olan Selmân-ı Fârisî hazretlerinin menâkıb-ı celîlesini zikredeceğiz.

Bir gün Selmân-ı Fârisî radıyallâhu anh memleketin eşrâf ve âyânı ile beraber seyahatta bulunuyorlardı. Kendisi Melekûn'dan[2] idi. O zaman Fars diyârında çok ulemâ ve ehl-i hey'et ve nucûm vardı. Ki, 28 bin yıldızdan ilim istihrâc ederlerdi. Tevâli-i hâdisât ve arza da çok idrâk ve vukûf kesbetmişlerdi. Müşârünileyh'in bu seyahatı Rebiulevvel'in 11'ine tesâdüf etti. Aynı zamanda Efendimiz Aleyhisselâm'ın da velâyet gecesine müsâdif idi. O zaman da memâlik-i Fars'da dâimi surette yanan 3 bin seneden beri devam eden, ateş vardı. Bu ateşler 9 yüz mevkide mevcut idi. İblis aleyhillâne bu ateşlerin sönmemesi için devamlı surette hizmet edip uğraşıyordu. 40 gün odunsuz yanışı devam ederdi. Selmân-ı Fârisî'ye Efendimiz Aleyhisselâm'ın târif ettiği "Şecerey-i mübâreke" diye bir ağaç vardı, o ağacın kaç zamandan beri orada olduğunu bilen yokdu. Gayet istifâdeli ve faydalı olduğundan, "mübâreke" denmişdi. O ağaç gayet güzel meyva yapar ve ne kadar uğraşılsada başka yerde yetiştirilmesine imkân olmazdı. Selmân-ı Fârisî radıyallâhu anh ile 30 kadar eşrâf o ağacın altında otururlarken semâda bir alâmet zuhûr etti. Baktılar ki

---

[2] Babası ve ecdâdı meliklerden olduğu için, melik âilesinden olması sebebi ile "Melekûn" denilmiştir.

kıble tarafından üç saf halinde bir cemâat geliyor. Suret ve kıyâfetleri aynen insan biçiminde idi. Lâkin kuş gibi uçar vaziyette geliyorlardı. Saflar maşrık ile mağrib arasında mesâfey-i semâviyye'yi kaplamıştı. Ellerinde bir takım silah ve âlât-ı harbiyye de gördüler. Bu manzaradan kalplerine bir havf ve telaş düştü. Dünyâ ve âvâlim üzerinde bir tebeddülât olacağını anladılar.

Selmân-ı Fârisî dedi ki:

-"Ey ulemây-ı Fars, ey ehl-i İncil, bu gördüğünüz hâdise hakkında ne dersiniz, bunun neye işâret olduğunu biliyor musunuz?"

Selmân-ı Fârisî onlarla görüşürken, semâdaki saflarda bulunanların ellerindeki kama, kılıç ve eslihanın güneşin şuâsından parlamakta olduğunu gördü. Bunu yanındakilere de gösterdi ve aynı zamanda (melâikeler tarafından) yeşil bir kağıdın da semâdan bırakıldığını gördü. O yeşil kağıt bırakıldığı andan itibâren yere ininceye kadar bütün semâ ve hava yeşil bir nûr ile doldu. Güneşin nûru kayboldu.Kağıt mutedil surette yavaş yavaş indi. Ağacın üzerinde bir yaprakla beraber Selmân-ı Fârisî'nin başına düştü.

Selmân-ı Fârisî mâiyyetinde bulunanlara:

-"Siz bu nurda bir şey gördünüz mü?" dedi.

Onlar da:

-"Yağmur gibi şiddetli yağan kan döküldüğünü gördük" dediler.

Selmân-ı Fârisî'ye o nûr zuhûr ettiğinde Mekkey-i Mükerreme ile Mediney-i Münevvere'yi gözünün önündeymiş gibi gördü. Din-i mübîn-i İslâm'ın şâmil olacağı bilumum beldeleri gördü. Cenâb-ı Hakk onlara inzâr olunan ve fî sebilillah dökülecek kanı göstermişti. Yani melâikelerin nüzûl ve muâvenetiyle cephey-i harpte dökecekleri kanı gösterdi. Selmân-ı Fârisî'ye âyât-ı beşâret olarak, Rasûlullah Efendimiz'in Sallallâhu Aleyhi ve Sellem *beldey-i tayyibeleri ve dâveti* üzerine hidâyete erişecek bilâd-ı İslâmiyye gösterildi. Hazreti Selmân'ın başına düşen yaprağı almak için birisi el uzattı. Fakat kızgın demir gibi olduğundan tutamadı. O kimse elini çekince Selmân-ı Fârisî aldı. Selmân alır almaz simâsı gayet güzel ve neşeli, muhabbetli oluverdi. Semâdan düşen kağıt ve yaprakta yazılar vardı. Yazılar incidendi. Fârisî hazretleri kağıda bakınca Seyyid-i Kâinât Aleyhisselâm'a karşı muhabbet peydâ oldu.

Mâiyyetinde bulunan kimseler:

-"Yâ Selmân üzerimizde bulunan havf ve telaş bir belde âhâlisine nâzil olsa, hepsi de mahv ve helâk olurlar. Bu ne hâldir, bu ne dehşettir.?" dediler.

Selmân hazretleri de:

-"Zannedersem bu yapraklarda bu hâdisenin neye işâret olunduğu yazılıdır. Lâkin okuyamıyoruz. Bu iki yaprak bütün beldenin hazinelerinden daha hayırlıdır ve kıymetlidir."dedi.

Selmân hazretleri maiyyeti ile zuhûrât hakkında münâkaşa ederken akşamı orada yaptılar.

Gece yarısında şehirden haber geldi ki:

-"Mâbutlarımız olan ateşler söndü, her ne kadar uğraştıksa da fayda vermiyor."

Melâikelerin de havadan yere inmekte olduğunu gördüler.

Mahmûm isminde biri gelerek dedi ki:

"Üzerinde vapur işleyen sular ve nehir kurudu."

Selmân-ı Fârisî derhal şehire, bütün ulemâ ve ehl-i fennin ve ehl-i nucûmun toplanması için haber gönderdi. Gece yarısına kadar sönmiyen ateş kalmadığını öğrendiler. Selmân hazretleri ara sıra yaprağın üzerine bakıyordu, baktıkça da Rasûlullah Sallallâhu Aleyhi ve Sellem Efendimiz'e muhabbeti artıyordu. Kendi kendine, "Rasûlullah hazretleri dünyâya gelmiştir..." diyordu.

Ulemâlara ve ehl-i nucûma hitâp etti:

-"Eyyuhe'l-ulemâ ve ehl-i fen, bu yaprağın üzerindeki yazıyı okuyacak biri içinizde yok mu?"

Meclisten bir delikanlı dedi ki:

-"Evvelâ ağaçtan düşen yaprağı verin de okuyayım, sonra da gökden düşeni okurum."

Bu zât (Şâh-ı Emir) 1353 (milâdî 1934-1935) senesinde ümmete hizmet edecek olan zâtın zerrey-i şerîfi idi. Selmân-ı Fârisî yaprağı ona uzattı. O zât Selmân ile husûsi olarak görüşmeğe başladı.

Buyurdu ki:

-"Muhammed Sallallâhu Aleyhi ve Sellem âlem-i dünyâ'ya teşrif etmişdir, buna pek az birkaç saatlik an kalmıştır. Yâ Selmân Seyyidî (Efendimiz) Aleyhisselâm'ın valâdetini teyid ve tes'îd için semâdan melâikeler nâzil olacak ve yanlarında da ricâller bulunacaktır. Ben senin ahyâr halkından biriyim."

Selmân-ı Fârisî, kendi ahyârından olmakla beraber hangi asrın keyfiyetinden olduğunu öğrenmeyi arzu etti. O zâta buyurdu ki:

-"Kendinizi bana tanıtın, aramızda teârüf hâsıl olmasını istiyorum ve bu yaprak üzerindeki yazıyı da okuyunuz. Eğer bilmiyorsanız bir delil arıyayım."

Şâb-ı Emret dedi ki:

-"Sen telaş etme, ben sana onu okurum, fazla olarak da işin hakikatını söylerim. Seninle tulû-u şems'e kadar kelâm etmeyi Cenâb-ı Hakk Celle Celâluhû bana emretmiştir, arzusunu yerine getirmeğe geldim. Yâ Selmân bu gece tulû-u şems'e kadar yer yüzünde ve kâinâtta 124 bin hârikâ zuhûr edecektir. Bu mucizâtın kâffesine ben ve arkadaşlarım vârisiz. Bunun kâffesine vâris olarak sana geldim."

Sonra yaprakta yazılı olan yazıyı okumaya başladı. Ve buyurdu ki:

-"Bu seninle mülâkâtta bulunan Yâ selmân, 1353 senesi Rebîulevvel'in 1, 7 ve 12. gecelerinde, zuhûra gelecek mucizâtın kâffesini izhâra mezun olan kimselerin reisi ve onların imâmı olup vâris-i Nebî'dir. Yâ âl-i beyt-i Rasûlillah." dedi.

Bu ibâreyi okuyunca Selmân, Şâb-ı Emret'e:

-"Bunun manasını anlamadım. Ben bilâd-ı Fars'dan olan bir kemsenin oğluyum." dedi.

Şâb-ı Emret buyurdu ki:

-"Seyyid-i Kâinât Aleyhisselâm huzûr-u muvâcehesine seni alarak buyuracak ki:

-"Yâ Selmân, Ente minnâ, yani sen bizdensin" diye seni taltif edecekdir. "Yâ Selmân Rasûlullah Aleyhisselâm bu kelâmı üç defa tekrar edecekdir. Birinci hitâpda, **"...İnnemâ yurîdullâhe li-yüzhibe**

anküm ricsün ehle'l-beyt...[3]" âyet-i kerîme'sinin sırrına mazhar olacaksın. Seninle bu mülâkât ve ictimâdan 24 bin sene evvel bu âyet-i celîle'yi ben levh-i mahfûz-u kebir'de gördüm ve okuyorum. Her okuduğumda, Cenâb-ı Hakk Teâlâ'nın Celle Celâluhû emr-i şerifi ile, melâikeler bana 'Senin de onlara dahil olduğunu' bildirdiler."

İkinci hitâp üzere de, "Bu leyle-i mübârekeden kıyâmete kadar zuhûr edecek envâ-ı Aktâp, kendiliğinden tâyin olunacak cemâatin, ikinci reisi ve imâmı oldunuz."

Selmân-ı Fârisî hazretleri buyurdu ki:

-"Bu gecenin zuhurât ve mucizâtından bir miktar olsun bana tâlim buyurur musunuz?"

Cevâben:

-"Vakt-i merhûn'a kadar, huzûr-u saâdet-i nebeviyye'ye girinciye kadar, zâtınıza mahsus olup "Sır" olarak muhâfaza etmeniz şartı ile söylerim." dedi.

Bu zât, Şâb-ı Emret, silsiley-i şerîfin tertip ve nizâmı ile Selmân-ı Fârisî hazretlerinin furûâtından (soyundan) ise de, burada olan zuhûrât ve delâlet

---

[3] Ahzâb Suresi(33): 33. Meali: "... Ey Peygamber'in ev halkı! Şüphesiz Allah sizden kusuru giderip, sizi tertemiz yapmak ister."

itibâriyle asıl olabilir. Şâb-ı Emret leyle-i mübâreke-i velâdet'te zuhûr edecek mucizâtın hakikatından beyân etmeğe başladı. Her bir mucize-i Muhammediyye'yi beyân ettikçe:

-"Bu esrâr-ı ilâhiyye'dendir. Cenâb-ı Hakk Celle Celâluhû ve Rasûlullah Sallallâhu Aleyhi ve Sellem tarafından arzunuzun isâfına (izâhına) memur olmasaydım, bu esrârın birisini dahi size söyleyemezdim. Bunları size Rasûlullah Sallallâhu Aleyhi ve Sellem'in emri ile izhâr ediyorum yâ Selmân. Size izhâr ettiğim gibi bu mucizâtın kâffesini bu ümmet-i merhûme'nin bilcümle ricâlullah ve vârisîn hazerâtının meclisinde olup, karyey-i Fars'da da yine izhâr ederim. Yâ Selmân, bunların beyân edileceği gecenin mukadderât ve ihtiyârı bizim elimizde olacaktır. Allahü Teâlâ ve Cenâb-ı Rasûlullah Sallallâhu Aleyhi ve Sellem, o gecenin içinde zuhûr edecek fezâil ve envâr-ı Muhammediyye'nin keyfiyeti ceryânını bize tevdi buyuracaklardır. Allahu Teâlâ ve Cenâb-ı Rasûlullah Sallallâhu Aleyhi ve Sellem bize böyle vaad buyurmuşlardır".

Bu kelâm ve hakâyıkı, Şâb-ı Emret ağaçdan düşen yaprağın üzerine bakarak beyân ediyordu.

Sonra Cenâb-ı Hakk Teâlâ'dan hâtıf geldi ki:

-"Ey Ümmetim, âsi ve mücrim tâyifelerine, ismetin haremine sevk ve idhal eden ümmetim hâdimi! Semâdan düşen varakın üzerine bak ve onu da beyân et."

Şâb-ı Emret onun da üzerine baktı. Hz. Selmân'ın evvelden âhirine kadar mâcerâ ve Cenâb-ı Hakk Teâlâ'nın kendisine ihsân edeceği fezâil ve kemâlâtın kâffesinin yazılı olduğunu gördü ve onları birer birer Selmân-ı Fârisî('ye) beyân etti. Ve Rasûlullah Sallallâhu Aleyhi ve Sellem'in zuhûriyyeti evvelininde birinci tabakada fazîlete nâil olacak eshâb-ı kirâm'dan olduğunu da bildirdi. Bu Şâb-ı Emret Rasûlullah Sallallâhu Aleyhi ve Sellem'in birinci ictimâ ve dâvetinden haberdâr idi. Bilcümle zaman ve subh-u melekûtiyye'yi de idrâk ediyordu. Yani Rasûlullah Sallallâhu Aleyhi ve Sellem ile ümmetinin birinci ictimâı'nın ne vakit olduğunu biliyordu.

Şâb-ı Emret, Selmân-ı Fârisî'ye buyurdu ki:

-"Cenâb-ı Hakk Teâlâ'nın ilm-i ezelî'sinde sebkat eden lutuf ve inâyetinden olarak, o birinci ictimâ ve subh-u melekûtiye'den itibâren mecûr ve müşerref olan kullar vardır. Yâ Selmân, sen de o Subh-u ezelînin fazîletine mazhar olan ricâllerdensin."

Subh-u Ezel ve Subh-u melekût ise, ileride zikrolunduğu vechile Allahu Azîmüşşân'ın habib-i edibi Muhammed Mustafa Sallallâhu Aleyhi ve Sellem hazretlerine kendi ümmetini ilk olarak gösterdiği zamandır.

-"Yâ Selmân o zamanın fazîletinden mahrum kalan ve o zaman ile kendileri arasında icâb-u zulmet ve gaflet vâki olup, o zamandan asla haberdâr olmayan garip ve zayif ümmetlerin vatan-i aslîlerine ve vâsıl-ı fazilete isâl etmekle memur olan Ricâlullah'dan birisi de benim. Bu zevât 39 adet olup, 40 ıncısı da benim."

(Bu zevât-ı âliye'den olup, Şâb-ı Emret'in işâret ettiği zaman -Elestü bi-rabbiküm, Kâlû Belâ- gününden, tahminen 125 bin sene evvelki zamandır. İşte bu zamanın fazîletine, yani o zamandan itibâren fazâile nâil olan kimse ismet-i harîmdendir. Bu ricâlullah hazerâtına Cenâb-ı Hakk bilcümle Evliyây-ı kirâm'dan tahsis ve temyiz edilerek, evrâd-ı ümmetin bu ismet-i harimîn fazîletine sevk ve isâl etmek selâhiyetini bahşetmiştir.)

Şâb-ı Emret buyurdu ki:

-"Yâ Selmân 1353 (1934-1935) senesi leyley-i mezkûrunda ifâ edeceğimiz hizmet ve vazâif, 124 bin Enbiyây-ı mürselîn-i kirâm'ın kendi ümmet ve kavimlerine ifâ buyurdukları hidamâtından ve asr-ı

saâdetten itibâren bilcümle Evliyây-ı kirâm'ın hidamâtından âlâ ve akdestir."

Rasûlullah Sallallâhu Aleyhi ve Sellem'in Leyle-i velâdeti'nde zuhûr eden hâdiselerden birincisi, Selmân-ı Fârisî hazretlerinin bilâd-ı Fars'dan Şirâ nâmındaki memlekette zuhûriyetidir. İkincisi Kayser'in, üçüncüsü Yemen kıtasında zuhûr etti. Mekke-i Mükerreme'de bulunan kimseler Yemen kalelerinin üzerlerinde dolaşan nöbetçiler gördüler. O saatte, zaman ve mekân için uzaklık ve yakınlık gibi tûl-u mesâfe kalmadı. Dünyânın her tarafında bulunan kimseler birbirlerini görecek halde Cihân nûra garkoldu. O gece Melâikey-i kirâm'ın hizmetleri, Enbiyây-ı Mürselîn-i Kirâm'ın esnâ-i dâvet ve tiblîdeki[4] hizmetleri miktarında oldu. "el-Melâiketü şâhiden" nâmındaki meleklerin herbiri 124 bin Enbiyây-ı Mürselîn-i Kirâm'ın lisânları ile bilcümle Cemâdât, nebâtât v.s. mahlukâta tebliğ ve tebşir ettiler.

Selmân-ı Fârisî, Şâb-ı Emret'ten teârüf-ü beşeriye'yi taleb etti ve buyurdu ki:

-"Aramızda tam manası ile muârifey-i beşeriyye'yi temin etmenizi arzu ediyorum." Âbâ ve ecdâdının esâmilerini beyân etti. Bu zikrettiğim 40 ıncı zâtın zerre-i şerîfi 1353 (1934-1935) senesindeki

[4] Bu kelime tam olarak okunamamıştır.

ihvânımızdan Yağsubu'z-zamandır. Beyne'r-Ricâl (büyükler arasında) bunun ile meşhûr ve mârufdur. Yağsub, arıların beyi demektir. Müşârünileyh de bu leyley-i mübâreke'de Ümmet-i merhûme için ihsân edilmesi vaad olunan ve hiçbir asırda emsâli vâki olmayan fezâil ve inâyetin kâffesini, bu zâtın münâcâatı üzerine, Cenâb-ı Hakk Teâlâ'nın vereceği ve bu zâtın münâcâatı esas olmadığı takdirde de bilcümle fezâilden muattal kalacağı ciheti ile, kendisine bu isim verilerek, Yağsub nâmı ile yâd olunmaktadır. Mâlûmumuz olduğu üzere Yağsub bulunmaz ise, yahut helâka mâzur kalmış ise, arıların nizâm ve intizamları fesâda uğrar ve nihâyet mavf ve helâk olurlar. Velhâsıl mezkûr gecelerde ümmetim noktay-ı hayat ve sermâyey-i saâdeti bu zâtın münâcâat ve dâvet-i hâliyesine merbût ve müştakdır.

Şâb-ı Emret buyurduki:

-"Yâ Selmân, bu leyley-i mübâreke'nin envâr, fezâil ve cümle âvâlime tecellî edecek envâr-ı ilâhiyye'yi ben cem ettim ve hazinemde sakladım ki, o gece izhâr edilerek ve zuafây-ı ümmete taksim etmek için. O gece de, bu gece zuhûr eden cümle mucizâtın fezâiline kâim olurum. Bilcümle melâikenin âvâlime tabşirâtından hâsıl olan fezâilin hulâsasını da muhâfaza ettim. Bu hazâin-i ilâhiyye ve esrâr-ı

nebeviyyenin[5] kâffesini zuafây-ı ümmete taksim için, o gece Cenâb-ı Hakk Teâlâ'ya münâcâat ederim. Bu fezâilin kâffesini zuafây-ı ümmete taksim ve it'âma memur olan cemâatin imâm ve reyis'i benim. Ve bu fezâil üzere subh-u ezelin fezâiline nâil olurlar. Yâ Selmân, Ricâlullah hazerâtının 7 hazinesi vardır. Bunların herbiri cümle evâlim-i semâviye ve melekûtiye'den vâsidir. Ben o 7 haziney-i Rasûlullah'ın (Sallallâhu Aleyhi ve Sellem) hakikat-ı Muhammediye'si ve Ba's-ı Nebeviye'ye âit olan cümle fezâil ile dolduracağım. Bunun için Rasûlullah Sallallâhu Aleyhi ve Sellem bana müsâade ve imtiyâz vermiştir. Bu hizmet ve münâcâat, bu şehr-i mübârek'in birinci gününü, gurûbundan başlayıp 7 ci ve 12 inci gecesinde ikmâl edilecektir. O gecelerde Sıddîk-ı Ekber radıyallâhu anh yanımızda bulunduğu halde, Cenâb-ı Hakk âlemi teş(c)iye, hakikat-ı Muhammediye'yi ibrâz ve izhâr buyurduğu lahzadan itibâren zuhûr eden mucizâtın kâffesini zikir ve tâdâd ederiz. İctimâ olan pekçok melâikey-i kirâm tâyifelerin idrâkinden âciz kalacaklardır."

Selmân-ı Fârisî buyurdu ki:

-"Şimdiye kadar beyân ettiğimiz mucizât-ı enfusiyye ve âfâkiye'yi senden işitip görmekle müşerref olmaklığıma münhasır mı kalacaktır, ve bunu tasdikle şimdiden mükellef olur muyum? Yoksa

---

[5] *Bu kelime metinde "nebâbiyenin" şeklinde yazılmıştır. Ancak, doğrusunun yukarıda yazdığımız gibi olduğu kanaatindeyiz.*

bana müşâhade nasip edip, bu mucizâtın rü'yet ve müşâhadesi ile müşerref olan 124 bin kerre ictimâ ve mülâkâtımda da ahdimi tecdid ettim. Her tecdidimi ve ahdimin sonunda Seyyid-i Kâinât Sallallâhu Aleyhi ve Sellem'e arz ve bu gecenin hâdimi olup, mezkûr gecenin hizmetine müsâade buyurulmasını istirhâm ettim. Cenâb-ı Hakk Teâlâ'nın izni ile nihâyette bu hizmetlerle müşerref olacak mıyım?"

Şâb-ı Emret cevâben:

-"Merkez-i kül ve sebeb-i tekvin olan Muhammed Sallallâhu Aleyhi ve Sellem ictimâ ve mülâkât edince, size beyân ettiğim mucizenin hulâsasını idrâk edip kâffesine vâris olacaksınız. Noktatu'l-Hakk, Miftâh-u kül olan Seyyid-i Kâinât Sallallâhu Aleyhi ve Sellem, size lâzım olan vazifey-i mukaddesiye'yi teslim eder. Seyyidü'l-Mürselîn Sallallâhu Aleyhi ve Sellem'e ittibâ ve tasdîkine mâtuf ve ona mevzû, müstelzim olan bilcümle hazâin-i ilâhiyye ve esrâr-ı Muhammediyye size feth ve münkeşif olur."

Bu suretle Selmân-ı Fârisî'ye, Cenâb-ı Hakk Teâlâ'nın ahkâm-ı mübremiyesi'nden olarak, hâsıl olacak derece-i ittibâ ve miktâr-ı fezâilin kâffesini beyân etti.

Sonra Selmân-ı Fârisî suâl buyurdu:

-"Bu gece yeryüzünde bulunan mâbutların ne kadarı kırıldı ve yok oldu?"

Yağsubu'z-Zaman:

-"Sekiz bin mevkide bulunan ateş söndü, 5 bin yerde olan sular kesildi, bu sulardan bazen iâde olunanları da vardır. Bundan başka 5 bin mâbut hak ile yeksân ve 9 bin ibâdethâne dahi tamiri gayr-ı kâbil surette harâb oldu."

Yağsubu'z-Zaman daha sonra Rasûlullah Sallallâhu Aleyhi ve Sellem'in Gâr-u Sur (Mağara) arkadaşı Hz.Ebû Bekir Sıddîk radiyallâhu anh Efendimiz'in Şemâil-i şerîfinden bahsetti. Ve buyurdu ki:

-"Yâ Selmân, Hz.Ebû Bekir Sıddîk radiyallâhu anh ile ictimâ edeceğin zaman dikkat et, benden duyduklarınla senin müşâheden muvâfık gelecek mi? Yâ Selmân, Rasûlullah Sallallâhü Aleyhi ve Sellem ile vâki olacak mülâkât ve ictimânızın en mukaddesi ilk ictimânızdır. İkincisi de bizim hizmet edeceğimiz gecede olacaktır. O gecelerde yapılacak ictimâlarda semâımızı (bu işittiklerimizi) tevsîk ederek hazır bulununuz ve istidâdı unutmamanızı istirhâm ederim. Zirâ Rasûlullah Sallallâhü Aleyhi ve Sellem Efendimiz'e bilcümle evâlime ve ezâlime ve asırlara şâmil ve muhit olan ve bütün cümle lahzalarda vâki mûcizâtını dinliyeceksin. Yâ Selmân, Rasûlullah Sallallâhu Aleyhi ve Sellem Efendimiz

bize ilk ictimâda bu muvaffakiyeti o gecenin hizmetine mukâbil mükâfât olarak ihsân etmiş olduğunu beyân buyurdu.

Hz.Selmân da iz'an edip, içten gelen bir imân ile Rasûlullah Salllallahü Aleyhi ve Sellem'in velâdetinde zuhûrât ve beşâret tekemmül ettikten sonra, bilcümle evâlimin ve melâikelerin tesbihât ve ibâdâtında, ziyâde terakkî hâsıl oldu ve gece Vahdet-i Rasûlullah Sallallâhu Aleyhi ve Sellem'in beşâreti olarak, Melâikelerden sâdır olan hidemât, bilcümle ümmetin günah-ı kebâir ve segâirine de kefâret oldu. Ve bunun böyle olacağını da Yağsubu'z-Zaman Hz. Selmân'a arzetti. Bu Melâikeler 3 nev'îdir. Birincisi ilk defa Rasûlullah Sallallâhü Aleyhi ve Sellem ile mülâkatta bulunarak bilcümle mal, mülk ve emvâl-i sâireyi rızây-ı Rasûlullah Sallallâhu Aleyhi ve Sellem'in uğrunda Hz.Ebû Bekir radıyallâhu anh'ın fedâ ettiği zamanda bulunan kıyâfet ve şekilde. İkincisi Rasûlullah Sallallâhü Aleyhi ve Sellem'in Mi'râc-ı Şerîfi'nin hakikat olduğunu, Hz. Ebû Bekir radıyallâhu anh'ın sahabey-i kirâm'a tefhim ederken bulunduğu kıyafet üzerine ve o şekilde idiler, üçüncüsü Rasûlullah Sallallâhu Aleyhi Ve Sellem'in intikâlinde Hz.Ebubekir radıyallâhu anh'ın sahâbey-i kirâm üzerindeki telaş ve tehevvürâtını teskîne çalışırken, melâikeler'in bulundukları şekil ve kıyâfet nasıl idi ise, o halde idiler. Yağsubu'z-Zaman, Cenâb-ı Hakk

Teâlâ Hazretleri'nin kendisinin Âl-i Beyt-i Rasûlillah Sallallâhu Aleyhi ve Sellem'den kıldığı (Peygamber Efendimiz'in âilesinden saydığı) Selmân'a:

-"Yâ Selmân bak, Sıddîk-ı Ekber'i görmek arzu edersin, işte Sıddîk-ı Ekber radıyallâhu anh bu şekilde."

Selmân-ı Fârisî'ye kef'i hicâbı alıp, melâikeleri gördü ve kemâl-i itinâ ile baktı, biraz sonra melâikeler ve Şâb-ı Emret kayboldu. Yağsubu'z-Zaman'ın taht-ı riyâsetinde 1353 senesi Rebiülevvelin 1, 7 ve 12 ci gecelerinde ictimâ edecek bu 40 zevât-ı kirâm'dan Ümmet-i Muhammed'e sâdır olacak hidemâta benziyen bir hizmetin evvelîn ve âhirîn ümmetleri içinde bulunan bilcümle ekâbir ricâlullah hazerâtından sâdır olmamıştır. Bu kadar azim ve müstesna olan hizmete muvaffakiyet ise, Rasûlullah Sallallâhu Aleyhi ve Sellem ile Subhu'l-ezel'de, Elestü bi-Rabbiküm gününden 24 bin sene mukaddem (önce) hâsıl olan ictimânın semere ve gayesidir. Bu hidemât-ı azîme'ye Ümmet-i Merhûme olarak mazhar olduğumuz bu zamanda, Cenâb-ı Hakk Teâlâ'nın lütuf ve fazl-ı ilâhisine tesâdüf ettiğimizden dolayı ne kadar çok hamd ü senâ etsek azdır. Bilcümle ashâb-ı kirâm'ın içinde, Rasûlullah Sallallahu Aleyhi ve Sellem'in Leyley-i velâdetini anlayıp tasdîk etmek hazreti Selmân'a nasip oldu. O geceden itibâren

Selmân-ı Fârisî hazretleri, Efendimiz Sallallahu Aleyhi ve Sellem'e karşı olan muhabbet ve meveddeti her lahzada terakkî etmekte idi. Hz.Selmân, o geceyi hatıra olarak yazdı ve her sene suret-i mahsûsa'da gizli olarak tazim ve tasdîk ederdi. Nihâyet, hali sabredemiyecek dereceye varınca, Rasûlullah Sallallâhu Aleyhi ve Sellem'i talep etmek üzere memleketinden çıktı. Birinci menzil olarak Kehfüraha nâmındaki bir köye geldi. Oranın ulemâsı ve ehl-i riyâzâtı ile görüşmeyi arzu etti. En meşhur olan hânesini öğrenip, o kimsenin yanına gitti, o kimsenin maiyyetinde ehl-i riyâzâttan 30 kişi kadar muhibbânı vardı. Bunları kitap mütâleası ile meşgul buldu. Riyâzât-ı Şakkâ ile meşgul idiler ki; tavanlardan herkesin başı ucuna kadar demir silsile zincir uzanmış olarak gördü. Demek bunlar uyku bastırıca uyanık kalalım diye boyunlarına zincir geçirmek suretiyle uykularını izâle ediyor ve 7 günde bir defa yemek yiyiyorlardı. Selmân-ı Fârisî yanlarına girince bu kimseler bir müddet onun yüzüne bakıp iltifat etmediler, sonra başlarını kaldırarak mükâleme edip:

-"Siz kimsiniz?" diye sordular.

-"Ben Selmân'ım." dedi.
-Pederinin ve dedesinin ismini sordular.

Selmân da:

-"Pederim Reyhan'dır. Ceddim Masap'tır." dedi.

Selmân-ı Fârisî'nin pederleri ümerâ ve melik idiler, bu sebepten birkaç isim ve şöhreti vardır.

Sonra,

-"Ne tarafa gidiyorsun?" dediler.

Cevâben:

-"Kudüs-ü Şerife, Mekke-i Mükerreme'ye ve Mediney-i Münevvere'ye gidiyorum." dedi.

-"Mekke ve Medine'de ne ararsın? Orası evliyâların memleketi değildir." dediler.

Selmân-ı Fârisî:

-"Ben Hatemü'l-Enbiyâ, Muhammed Mustafa Sallallâhu Aleyhi ve Sellem'in huzuruna gidiyorum. Eğer beni kabul ederse ömrümü huzurunda geçireceğim." dedi.

İçlerinden birisi:

-"Ne için öyle niyet ettin, esbâbı nedir?" diye sordu.

Selmân-ı Fârisî:

-"Esbâb çoktur, size hangisini söyleyeyim? Bu kadar ibâdet ve taatle meşgul oluyorsunuz, eğer siz de hak ve hakikatı kabul eden kimselerdenseniz, Hâtemü'l-Enbiyâ'yı benden daha evvel aramaya

lâyık ve müstahaksınız. Gece ve gündüz bu kadar riyâzât etmektense, onu arayıp bir an evvel bulmak, bu riyâzâtınızdan ve alel usul ibâdetinizden daha evlâdır." dedi.

Meclistekilerden bir başkası:

-"Ben kitaplarda gördüm, Cenâb-ı Hakk Celle Celâluhû, suret-i mahsûsada huzuruna Mi'râc-ı Şerif'te dâvet edecek. O dâvet Receb-i Şerîf'in 27.gecesinde olacaktır. Bu dâvây-ı nübüvvetin doğruluğuna delil ve bürhân olur. Buna da dikkat et, Yâ Selmân." dedi.

Selmân da buyurdu ki:

-"Ben delâile muhtaç değilim. Şimdiye kadar ettiğim tahkikât ve delil-i sarîha ile hâsıl olan yakîn ile gidiyorum. Ve onu gördüğüm gibi tasdîk ve ilân ederim."

Bir başkası da dedi ki:

-"Enbiyâ ve Mürselîn'in dâvetine icâbet için huzurlarına gitmek şarttır. Onun kabulü için de huzûruna gitmek şart mıdır?"

Selmân da:

-"Hayır değildir. 40 günlük mesâfede bulunan onu tasdik ve şehâdette bulunursa, Cenâb-ı Hakk Celle Celâluhû kabul eder. Bu da o Hâtemü'l-Enbiyâ'nın hazâini'ndendir." buyurdu.

Bu minvâl üzere Selmân-ı Fârisî 7 gün, orada kaldığı müddetçe onlarla münâkaşa etti. Nihâyet Receb-i Şerîf'in 27.gecesi Cenâb-ı Hakk Teâlâ'nın avn-i ilâhisi onları da hidâyete eriştirdi. Ve onlara da bir hâtıf geldi ki, bu İsa Aleyhisselâm'ın sadâsı tonunda olup, Rasûl-ü Ekrem Sallallâhu Aleyhi ve Sellem buyurmuştu ki:

-"Eğer sizler beni tasdîk ediyor iseniz, Selmân-ı tasdîk ve kabul ediniz..." aynı hitâp devamla "...Ben dördüncü kat semâda bulunan Melâikelerle beraberim, Muhammed Sallallâhu Aleyhi ve Sellem'in Mi'râc-ı Şerîfi'nin fezâili hakkında müzâkeredeyim. Eğer sizler Selmân-ı tasdîk etmezseniz. Cenâb-ı Hakk tarafından nâzil olan kitap ve Kelâmullâh'ı tekzîb etmiş olursunuz."

Bu hitâp üzere, Hâtemü'l-Enbiyâ'nın yapacağı Mi'râc hakkında kendilerinde bulunan âsâr ve âyâta baktılar, hâtıf ile karşılaştırdılar ki, işittikleri üzere, Selmân-ı tasdîk ettiler. Bu sebeple 30 kadar riyâziyyûn birden imânı kubullendiler. Ol saatte, Ebû Bekir-i Sıddîk radıyallâhu anh şeklinde bir melâike zuhûr edip, onlara ahkâm-ı diniyye'yi telkîn etti. Ve şerîat-ı Muhammediye'nin mesâil-i hülâsasını talim ettirdikten sonra, namaz vakti geldi. Melâike de onlara imâm olup namaz kıldırdı. Namazdan sonra bir münâcâatta bulundu ki:

-"Ya Rabbi bunlara nasib ettiğin hidâyetten maâda, öyle bir fazîlet daha nasip et ki, cümlesini sıddîkîn zümresine idhâl edesin ve bunu zürriyetine de şâmil kılasın."

Duâyı müteâkip, Ebû Bekir-i Sıddîk'ın radıyallâhu anh ve onun ümmete olan hidemât ve fazîletini ve kemâlâtının kâffesini beyân ederek dedi ki:

-"Ben size bir vasiyette bulunacağım, biraz dışarıya çıkarak hem gezelim ve hem de bunu izah edeyim. Bu vasiyetim sayesinde sizler de, cümle evvelîn ve âhirîn ümmetlerin fezâiline nâil olursunuz. Bu söyliyeceğim hazâin sayesinde dünya ömründe ne kadar an-ı lahza varsa, her lahzanın fazîletine nâil olursunuz." dedi ve dışarda biraz dolaştıktan sonra; orada mevcut bir pınarın başına oturdu. O pınarın başında öğleden sonra başlayıp, akşama kadar kaldılar. Pınar başına oturdukları esnâda, oraya bir kimse geldi ve abdest alıp iki rekat namaz kıldı. Sonra cemâate selam verdi ve Sıddîk-ı Ekber radıyallâhu anh şeklindeki melâikeye dedi ki:

-"Bu cemâata söylemek istediğiniz vasıyyeti, benim söylememe müsâade edecek misiniz? Yoksa ben de sâmiîn (dinleyici) olup, siz mi beyân edeceksiniz?"

Melâike de:

-"Sen memur isen beyân et ve ben de dinleyeyim. Fâil ve müstemî (anlatan ve dinleyen), her ikisi de birdir. Sâmî de (işiten de) fâilin şerîkidir (işi yapanın ortağıdır). Fakat üzerinde bulunan sıddîkiyyet şekil ve sıfatına hürmeten, ben sana tâbi olup seni dinliyeceğim."

Melâike de dedi ki:

-"Cenâb-ı Hakk bizi halk ve icâd buyurduğu (yarattığı) lahzadan itibâren Hazret-i Kuds nâmındaki makamda, cümle melâikelere ayrı ve husûsi bir şekilde hitâp ve talimde buyuruyordu ki, Dünyanın ömrü mikdarınca, her lahzasında, her lahza adedince Habibim Muhammed'in Sallallâhu Aleyhi ve Sellem mûcizâtının hatim ve tâdâdının icrâ edileceği bir gece gelecektir. O gecede mûcizâtın hatmi ile meşgul olan ve bununla muzâf olan ricâl-i ümmet gelecekdir. Bu gecenin kudsiyyeti, dünyanın ömründe bulunan sâir günlerin fazîletine karşı, melâikeler içinde Rasûl melâikenin fazîleti gibidir. Ve cümle Enbiyâlara nisbeten Habibullah Muhammed Sallallâhu Aleyhi ve Sellem'in fazîleti gibidir. Bilcümle evliyây-ı kirâm'a, vilâyet-i kübrâ, vilâyet-i ulyâ ve vilâyet-i suğrâ hazerâtına bütün müddet-i ömürlerinde nâzil olan fezâilin kâffesi, o gelecek olan gecede, hâdim olacak olan ricâlullah hazerâtına

nâzil olur. Bu ricâlullaha ve onlar sebebiyle nâzil olacak olan fezâilin şeref ve kudsiyyetini Cenâb-ı Hakk Celle Celâluhû hazretleri bize 124 bin kerre ilân buyurmuşdur.

Ve sonra Selmân-ı Fârisî'ye hitâp ederek:

-"O leyley-i mezkür'da ictimâ edecek olan sıddîkin hazerâtının, o gecenin hâdimi olmaları sebebiyle, hîn-i hizmetlerindeki bu menbâdan hâsıl olacak fazîletten size âit olanın tes'îd ve tebriki için melâikey-i sıddîkin nâzil olacaktır. Bu gece bu pınarın yanında kalalım."

O gecede Receb-i Şerîf'in 25.gecesi idi. Cenâb-ı Hakk Teâlâ'nın (Celle Celâluhû) emri ile semâdaki bütün melâikeler nâzil oldular. Sıddîkiyyûn melâikeleri de geldiler. Rasûlullah Sallallâhu Aleyhi ve Sellem'den, ilâ yevmi'l-kıyâm gelecek cihâd-ı ekber ve cihâd-ı asgar'da bulunanlara ne kadar fezâil nâzil olmuşsa, cümlesine nâzil olan inâyetle beraber ve yine Rasûlullah Sallallâhu Aleyhi ve Sellem'in velâdetinden itibâren her lahzada zuhûr edecek mâcizâtın kâffesine hâmil olarak nâzil oldular. Selmân-ı Fârisî ve Şâh-ı Nakşibend kaddesallâhu sırrahû hazretleri melâikelerin üzerinde bulunan envârı müşâhede ettiler. Şâh-ı Nakşibend hazretleri buyurdu ki:

-"Cenâb-ı Hakk Teâlâ bana âlem-i melekût'ta, **"Esteîzübillâh,ve't-tekullâh ve yuallimükümullâh[6], sadakallâhulazîm."** âyet-i kerîmesi'ni üç kerre talim ve telkin buyurmuştur. Dört kere de cihân-ı ecsâd'a (cesede) idhâl etmezden evvel talim buyurdu. Rasûlullah Sallallâhu Aleyhi ve Sellem ile vâki olan 124 bin ictimâda da ahdimi tecdit ettim. Ki, 1353 senesinin hâdimi olmaklığımı ve bu leyley-i mezkûr'da hizmette bulunmaklığıma müsâade edilmesini istirhâm ettim. Nihâyet, Cenâb-ı Hakk Teâlâ'nın Celle Celâluhû emri ile Seyyid-i Kâinât Sallallâhu Aleyhi ve Sellem bana, o gecenin vazifesinin ikmâline kuvvey-i istidâiyye'min müsâit olmadığını bildirdi. Fakat cümle eyyâmullah'da, o gecenin hâdimlerinin, benim ahvâd ve eslâfımdan olduğuna şükrettim."

Şâh-ı Nakşibend hulefâları'ndan, kendi tarikinden olan ricâllerin mezkûr gecede, hizmet göreceklerini anladığından, ahvâd ve eslâfından tâbiri kullanılarak, buna şükretmiştir. Cenâb-ı Hakk, o zamana göre kendi seviye ve istidâdının fevkinde olan makam ve istidât sahipleri oldukları cihetle, islâf buyurmuşdur. Şâh-ı Nakşibend hazretleri bilumum eyyâmulluh'da, bilcümle nimete şükretmekte olduğunu beyân buyurdu. Bu eyyâmullah'dan murad,

---

[6] Bakara(2): 282. Meali: "...Allah'tan sakının, Allah size öğretiyor..."

o zamandan itibâren idrâk etmek mümkün olsa bile söylemek mümkün değildir.

Şâh-ı Nakşibend hazretleri Selmân'a hitâben:

-"Ben o gece sâmî sıfatı ile (dinleyici sıfatı ile) iştirâk edeceğim, buna müsâade buyrulduğundan (dolayı) tekrar tekrar şükrettim. Ey İmâm-ı Sânî, buna şükretmeğe benden evvel, sen evlâ ve esbaksın, bu cihetle benden ziyâde şükrediyorsundur zannederim."

Sonra Şâh-ı Nakşibend Sıddîkûn melâikelerine:

-"Ey melâikey-i kirâm, Ey ayni rahmetin **zıl**'ı olan. Sıddîk-ı Ekberin cemâatine hâdim olan melâikeler. (Aynî rahmetten maksat, Rasûlullah Sallallâhu Aleyhi ve Sellem'dir. **Zıl**'dan murâd Sıddîk-ı Ekber radıyallâhu anh'dır) Size tavsiye ederim ki, kıyâmete kadar dâirey-i tarîkatime merbût ve mensûb olan kimseleri, yine kıyâmete kadar, devredecek olan her 12. velâde gecesinde unutmayınız. O gecenin tes'îd ve tebriki esnâsında hidemâtınızdan, onlardan velev ki bir parça muhabbet ve necâbet sahibi olanları unutmayınız."

Melâikeyi Sıddîkıyyûn İmâm'a dedi ki:

-"Yâ İmâme'l-Âlemîn, bir meseleyi tekrar zikretmek, Enbiyây-ı Mürselîn-i kirâm hazerâtı'nın

sünnetinden olduğu için mi tekrarlıyorsunuz ve bu tavsiyeyi tekrar buyurdunuz?"

İmâm:

-"Evet, Eyyühe'l-Melâikey-i Mukarrebîn. Bu meclisin üzerindeki tecelliyâtın azametinden ve burada vâki olan zuhûrâtın dehşetinden size etmiş olduğum bu vasiyetimi tekrara mecbur kaldım. Enbiyây-ı İzâm'ın sünneti ve ona ittibâen olduğunu kabul ederim. Zirâ bunun aynı olsun sebkat ettiğimi idrâk ettim."

Melâikeler de:

-"Bu vasiyyeti bize emânet edip buyurduğunuzdan şimdiye kadar hesap edilemeyecek kadar seneler geçmişdir. O zamandan beri vasiyyetinizi tatbik ediyoruz. Ve her Leyley-i velâdet'te Cenâb-ı Hakk'dan, İlmullâhu'l-ezel'de, hakikat-ı Muhammediye'ye mevdû ve meknûz olan bilcümle eyyâmullâh'da evâlime şâmil olan ayni rahmetten niyâz ediyoruz. Vilâyet-i kübrâ makamına nâil olan bilcümle ekâbir evliyâullah ve ricâlullah hazerâtının müddet-i ömürlerinde Hakk Teâlâ'dan niyâz ve talep ettikleri fezâil-i ilâhiye'nin kâffesinden senin tavsiyen üzere, sizin evlatlarınız için, leyley-i velâdet'te niyâz ettiğimiz fazîlet büyüktür."

Şâh-ı Kül buyurdu ki:

-"Evet, zaman ve asrında mevcut olan ekâbir ricâlden olan kardeşlerim de bana böyle söylediler. Abdulkâdir-i Geylânî, Ahmed er-Rufâî ve İbrahim-i Düsûkî... Bu dört zevât gibi bilcümle tarikin imâmları, Şâh-ı Nakşibend hazretleri'ne:

-"Bu melâikelerin bir gecedeki hizmetleri, ömrümüzdeki hidemâtın fevkindedir." buyurmuşlardır.

Bu mecliste melâikey-i kirâm'la Şâh-ı Nakşibend arasında birkaç kelâm vâki oldu ki, her sözün içinde bir asrın fazîlet ve hakâyıkına anahtar olan kelâmlar (var)dır. Biz şimdi ihtisâr ediyoruz.

Üstad buyuruyor:

-"Cenâb-ı Hakk bu leyley-i mübâreke'de beyân edilecek olan lahza-i Muhammediye'ye âit mûcizâtın ümmetine hâsıl olacak envâ-ı saâdetin cümlesinden hisseyâp olmaklığımıza vesile olan âdâb-ı cemile'ye muvaffak buyursun. Ve ona tâlib-i râgıb olan kimselerden eylesin. Âmin. Evâlim-i melekûtiyeden itibâren bu güne kadar cereyan ve zuhûr eden hakâyık-ı mûcizâtın kâffesi 1353 (1934) senesi Rebiülevvel'in leyley-i mübârekesi'nde zuhûr edeceğinden, birinci gece 124 bin Enbiyây-ı Mürselîn-i kirâm hazerâtının ömrü şeriflerine ve ezmine-i mübâreke'de zuhûr eden fezâiline

müsâvîdir. İkinci gece ise; Ömr-ü dünya'ya müsâvîdir. Üçüncü gece, şimdiye kadar zuhûr eden hakâyık-ı Muhammedî'yi ve envâr-ı nübüvvet ve velâdetin kâffesine mazhar olacaktır. İz'ân ve kabul ile beraber Rasûlullah Sallallâhu Aleyhi ve Sellem Efendimiz'in mûcizâtının kâffesini tasdik ve cümlesine imân ile bu leyley-i mübâreke'nin şeref-i hakâyıkına, bu kadarlık idrâk ile beraber bu gün ve gecelere tesâdüfümüz, bu leyley-i mübâreke'nin fuyûzâtından tam bir nasib hâsıl olacağına burhân-ı kat'î ve delil-i vaz'îdir."

Rebiülevvel'in şeref-i hulûlünden bir hafta mukaddem (önce), inşâallâhüteâlâ, bu leyley-i mübâreke'nin fezâilinden müstefît olmaklığımıza ve ziyâdesiyle şükretmek için, münâsip âdâp ve ezkâr tertip ederek takdim ederim.

Asr-ı sâbıkada ve ezminey-i mukaddeme'de (geçmiş zamanlarda) hiçbir cemâat ve ümmete nasib olmayan bu saâdete iştirâke vesile olacak bir tertip tanzim edeceğim. Veminallâhi't-tevfik.

Bir tarafdan zihnimi işgal eden bazı mesâil'in tevâli ve hucûmundan ve diğer tarafdan ifadey-i merâm'da vâki olan mütercim ve kâtibin noksan ve kusurlarından iş bu mev'izay-ı beliğay-ı Muhammediye, sermâyey-i ezeliyye ve edebiyye'yi

matlûba muvâfık surette tanzîm ve tahrîr ederek, tebliğ edilememişdir. Ve mukteza-i hâlin nizam ve intizamı tamamiyle tatbîk edilememişdir. Cümlenize tavsiye ederim ki, itidâlinizi hâlin muktezâsına göre muhâfaza ederek, bu menâkıb-ı celile'nin, hülâsasından müstefît ve mütefeyyiz olmaklığınız için gayret ediniz. Vallâhü Veliyyu't-Tevfîk.

Rebiulevvel 1353
(Haziran-Temmuz 1934)

RASÛL-Ü EKREM ALEYHİSSALÂTÜ VE'S-SELÂM HAZRETLERİ'NİN TESMİYE GECESİ HAKKINDA BEYÂN BUYURULAN MENÂKIB

Cenâb-ı Hakk Teâlâ Hazretleri Rasûl-ü Ekrem Aleyhisselâm Hazretleri'nin kadir ve hürmetlerini ve büyüklüğünü bilcümle âleme ve mahlûkâta, doğduğu gecede melâike vasıtasıyla bildirdiği gibi, ad ve ismi şeriflerini yâd edilecek gecede bildirmiştir. Ve Rasûl-ü Ekrem'in vücûd-u şeriflerini de cümle âlem mahlûkâta gösterdi. Ve nezd-i İlâhî de olan azametini dahi ilân etti. (Yani Cenâb-ı Allah, Hazreti Peygamber'in kendi katındaki büyüklüğünü ilân etti). Rasûl-ü Ekrem Aleyhisselâm Hazretleri'nin velâdetinden 5 gün sonra Mekkey-i Mükerreme'den Ebû Sa'lebe'nin hânesine (evine) birkaç kişi toplandılar. Ebû Sa'lebe hâkim ve doktor idi. Ve Ashâb-ı Kirâm'dan Aliyyü'l -Üreyt nâm zâtın pederi idi. Ebû Sa'lebe'nin çok sevdiği Ebû Müleyke dahi o mecliste idi.

Ebû Müleyke, Ebû Sa'lebe'ye dedi ki:

-"Ey aziz arkadaşım, ben bu Mekke'de bir takım zuhûrât gördüm. Yalnız ben değil, çok kimseler görmüşler. Hayal ve evham olmadığına kanâatim hâsıl oldu."

Ebû Sa'lebe dedi ki:
-"Nedir gördüğün şeyler?"

Ebû Müleyke dedi ki:
-"Kâbe'nin üstünde bir bayrak gördüm. O bayrağın etrafında da bir kalabalık cemaat gördüm. Ömrümde ben öyle heybetli kimseler görmedim. Üç defa, bir sedâ işitim. Cümle âlem ve cümle kâinât kendi nûrundan halk edilen ve kendi nûruna âlem(in) âşık olduğu kimse dünyaya geldi. Hakk Teâlâ'nın cümle mahlûkâtı, kendisi için (kendisi hürmetine) yarattığı (kişi) geliyor. Ey Eflâkî, mevcûdât ona delil olsun diye bu bayrak dikildi. Bu zarûreti gördüm." dedi.

Ebû Sa'lebe'nin Feyrûz isminde bir komşusu vardı ve dülger idi. Ebû Müleyke böyle söylerken Rasûlullâh'ın halası Atîke, Feyrûz'a gelip bir beşik ısmarladı. Fakat o esnâda tanımadığı bir kimse Atîke'ye dedi ki:
-"Siz beyhûde masraf yapmayınız. Sizin için beşik hazırdır. Yedinci gece size gelecektir. O sırada Behrâ da o meclise geldi. Behrâ, Ebû Sa'lebe'yi çok severdi.

Behrâ dedi ki:
-"Yâ Ebû Sa'lebe, sen biliyosun, ben memleketinizde 80 (seksen) senedir bir çocuğun dünyaya gelmesini bekliyorum. Beklediğim çocuğun

bu günlerde dünyaya geldiğini anladım. Velâkin (onunla) beraber doğan çocuklardan hangisi olduğunu fark edemiyorum. O çocuklara konan ad (da) bir (aynı) olduğundan, adı ile (de) bilemiyorum. Ricâ ederim benimle beraber gel, bu yeni doğan çocukları görelim."

Ebû Sa'lebe kabul etti. Beraber çıktı(lar).

Ebû Müleyke de;

-"Bana da müsâade ediniz, ben de geleyim" diye ricâ etti. Üçü beraber giderlerken Atîke'yi gördüler.

Behrâ dedi ki:

-"Hemşirem, sizin yeni doğan bir çocuğunuz varmış. Onu görmek için bize müsâade etmezler mi?"

Atîke dedi ki:

-"Hayrola, neden arzu ediyorsunuz?"

Behrâ dedi ki:

-"Ben 80 (seksen) senedir âhir zaman Nebîsini görmek için memleketinizde oturuyorum. Şimdi beklediğim mevlûdün (doğmasını beklediğim kişinin) dünyaya geldiğini biliyorum. Ve (bu kişinin) sizin çocuğunuz olacağı (konusunda) da şüphe ve zan ediyorum."

Atîke dedi ki:
-"Anasına ve dedesine sorayım."

Behrâ dedi ki:
-"Ricâ ederim, anasına sor, çocuk dünyaya gelmezden evvel bir alâmet görmüş mü?" Behrâ hemen akabinde; "Sen bu dülgerden ne istiyordun." diye de sordu.

Atîke cevâben:
-"Beşik almak istedim. Amma birisi bana dedi ki: 'Beşik olmayınız. Sizin için beşik hazırdır. Gelecektir. Tedârik etmeyiniz."

Behrâ (Atîke'nin) bu sözlerini bir an düşünmeye başladı. Zirâ Tevrât-ı Şerîf'te "Hâtemü'l-Enbiyâ için beşik Cennet'ten gelecektir." diye yazdığını görmüştü. Atîke'den bu sözü işitince, aradığı hazine(nin) Abdullah'ın hânesinde olduğunu anladı ve bir derecede yakîn hâsıl oldu. Atîke Abdülmuttalib'in yanına gelip, Behrâ'nın söylediği sözleri anlattı ve Âmine'ye neler gördüğünü sordu. O da neler gördü ise kâffesini söyledi. Meryem (ve) Asiye'nin kabilelik, yani ebelik yaptıklarını anlattı. Atîke de Behrâ'ya söyledi. Artık Behrâ'da, aradığı mevlüdün Abdullahın oğlu olduğuna kanaat hâsıl oldu. Behrâ, diğer onu bekleyen 80 kadar rahible beraber, Abdülmuttalib'e gitti. Giderken Fars

memleketinden tedâvi için gelen birkaç kişi de beraber oldular.

İçlerinden birisi, Behrâ'ya dedi ki:

-"Bir acâyip rüya gördüm. Bizim ulemânın söyledikleri gibi, bizim mâbud olan ateşlerimiz sönmüş, memlekette bir telaş ve mâtem gördüm. Burada Mekke sokaklarında da bir nidâ işiddim. ('Farsların taptıkları ateşler söndü') diye."

Onlar bu rüyayı, o Ahirü'z-zaman Nebisi olan kimsenin dünyaya geldiğine delil olarak kabul ettiler.

Ebû Müleyke dedi ki:

-"Yâ Behrâ, biz o aradığımız mevlûdu bulsak ne yapacağız."

Behra dedi ki:

-"Bir kimse meyva dikerse, bir gün o fidan ağaç olur. Ondan meyva yer. Biz de o fidanı diken kimse gibi kemâle gelinceye kadar o mevlûdu bekleriz. Kemâle gelince meyveyi yeriz."

Farsdan gelen kimselerden birisi dedi ki:

-"Yâ Behrâ, senin aradığın mevlûd, Nebiyy-i Âhir zaman olup olmadığını anlamak için bir imtihan yapalım."

Behrâ dedi ki:

-"Ben imtihana muhtaç değilim. Size lâzım ise, yaparsınız."

Ol kimse dedi ki:

-"Biz hastayız. O çocuk peygamber ise, anın vücûd-u şeriflerine temas eden her şeyin şifâ bulması lâzım. Onun ellerini yıkatıp su isteriz. Bakalım ne olacak."

Abdülmuttalib'in hânesine gidince o çocuğun ellerini yıkatıp, bir damla suyunu talep ettiler. Abdulmuttalip dahi, kabul ederek, zemzem-i şerif ile ellerini yıkayıp verdi. Hastalar o suyu üzerlerine sürdüler. Derhal hastalık zâil olup, evvelki halinden daha sağlam ve âfiyet buldular. Henüz görmeden Nebiyullah olduğunu tasdik ettiler. Behrâ, Rasûlullah'ın huzuruna girip, Vech-i saâdetini gördü. Ve kendisi ile görüşüp sualler sordu. Artık murâdına nâil oldu ve bunu cemâate de anlattı. Ve "beklediğimizi bulduk, müjde cümlemize" dedi.(Şimdi bu meseleyi burada bırakalım.)

Rasûl-ü Ekrem Aleyhisselâm hazretlerinin velâdetinin 6. gecesinde Cenâb-ı Hakk Teâlâ hazretleri semâdaki melâikelerinden Meleü'l-Âlâ, Arşu'r-Rahmânu'l-A'zam, Ferşü Sidretü'l-Müntehâ, Safhu'l-Âlâ, Kâbe Kavseyn, bu makâmâtta bulunan bilcümle melâikelerine emir buyurdu ki:

-"Yarın akşam Habibimin adı konulacak, siz hazır olunuz."

Makâmât-ı mezkûrede bulunan melâike sevinçle hâzır ve muntazır oldular. Makâmât-ı mezkûre pek büyük âlemlerdir. Ferş, dünyadan 25 derece büyüktür. Öteki âlemler de Ferş'ten ve birbirinden o derece büyüktür, Meleü'l-Âlâ'da bulunan Melâikeleri, Cenâb-ı Hakk Cibrîl Aleyhisselam ile beraber halk buyurmuştur (yaratmıştır).

Cibrîl, bu melâikelerine Hakk Teâlâ'nın bu emrini tebliğ edince dediler ki:

-"Yâ Emînallah, Arşu'r-Rahmân-ı A'zam'da 24 bin makamda ismi yazılmış olan Peygamber-i Zî-Şân bu mudur?"

Cibrîl Aleyhisselâm:

-"Evet" buyurdu.

Cenâb-ı Hakk Teâlâ Arş-ı A'zam'ı halk edince, 24 bin yerde Hâtemü'l-Enbiyâ'nın 24 bin ism-i şerifini yazdı. Arşın varlığı ve duruşu ve hatta Arşın hakikatı, o esâmi-i şerifelerin üzerinde bulunan Allah'ın *tecellisi ile kâimdir ve halk olmuşlardır* (yaratılmışlardır). Rasûlullah âlem-i dünyaya teşrif edince ve o Arş'ın üzerinde yazılı olan Esâmi-i şerife ile Cenâb-ı Hakk kendisine tesmiye gecesinde hitap

edince, o Arş'ın üzerinde olan tecalliyât-ı ilâhiye, Efendimiz'in üzerine intikâl etti. Cibrîl Aleyhisselâm. dahi Emr-i Hakk üzere, o 24 bin ismi ile Efendimiz'e "Yâ ol Kerâmet" ile nidâ eder. Cibrîl-i Emîn bu Esâmi-i şerifleri ile tesmiye etmezden mukaddem (önce) Ezân-ı Muhammedî okudu. Ezanın okunduğu makam hakkında üç rivâyet vardır:

1.Meleü'l-Âlâ,
2.Kabe-i Muazzama damı
3.Sidretü'l-Müntehâ,

sahih olan üçüncüsüdür.

Cibrîl Aleyhisselâm. Melâikelerine buyurdu ki:

-"Yâ Melâiketü'r-Rahmân. Bu gece Hâtemü'l-Enbiyâ ve Habibbullah ve Seyyidü'l-Kâinât"ın tesmiye gecesidir. Arşu'r-Rahmânü'l-A'zam'da olan esâmi ile tesmiye olunacaktır. Bu gece 7 bin âlem zuhûra gelecek. Şimdiye kadar bilmediğim Melâikeler zuhûr ederler. Leyle-i Velâdet'ten itibâren 7. gecede Cenâb-ı Hakk, Cibrîl-i Emîn vasıtası ile cüz ü lâ yetecezzâ olan eczây-i kâinata (kâinatın en küçük zerrelerine) ilân buyurdu, "Size Rasûl olan Hâtemü'l-Enbiyâ'nın esâmilerini dinleyiniz." Velâdet gecesinde bütün avâlime gösterdiği gibi, tesmiye gecesinde de cümle avâlime aynı surette ilâm ve ibrâr etmiştir, ve melâike-i kirâm'a emrederek Rasûl-ü Ekrem Aleyhisselâm'ı Sidre-i müntehâya getirtti. Cenâb-ı Hakk melâikelerine emir buyurdu ki,

"tesbihâtınızı bırakınız, Habibimin esâmilerini dinleyiniz." Cibrîl-i Emîn ***"Allahü Ekber"*** deyince, o sedâyı cümle mâsivâ işitti, ikinci defa ***"Allahü Ekber"*** dediğinde, mezkûr esâmilerden başka 24 bin ism-i şerifi Arşu'r-Rahman üzerine yazıldı, kalemü'l-âlâ üzerine de yedi bin ism-i şerifi yazıldı. Kalemin üzerinde yazılı olan esâmi-i şerifin kâffesi rahmete âit olan esâmidir. Bunun sebeb-i hikmeti ise, ümmet-i merhûmenin mukadderât ve ahvâlini yazarken ümmet için eltâf ve rahmetler yazdırmak içindir. Nitekim Cenâb-ı Hakk emrederek kalemü'l-âlâ levhu'l-mahfûzda mukadderât-ı ilâhiyyeyi tesbit edip yazarken ümmet-i Muhammed'e sırası gelip, ümmetin isyân ve hatalarını yazmaya başlarken Hakk Teâlâ'dan kaleme bir hitap geldi ve "teeddüp yâ kalem" buyurdu. "Habibim Muhammed'e karşı edeb üzere ol yâ kalem" demektir. Ol saatte kalem mahcup olup, iki şık oldu (ikiye bölündü). Cibrîl-i Emîn "Eşhedü enne Muhammederresûlullah" deyince, bu kavl-i şerifin hurûfâtı adedince, tekrar, her harf için bin adet ism-i şerifi arşın üzerine yazıldı. Cibrîl-i Emîn'in bilmediği yirmiiki âlem ve melâike meydana geldi. Cibrîl bu melâikenin mevcûdiyetinden ve tesbihâtından haberdâr değildi.

Cibrîl-i Emîn Ezân-ı Muhammedî'yi ikmâl edince, malâikelerine sordu ki:

-"Yâ melâiketu'r-Rahmân, sizin tesbihleriniz nedir?"

Melâike cevaben dediler ki:

-"Cenâb-ı Hakk bizi halk buyurduğu saatten itibâren tesbihâtımız Habibullah Muhammed'in Esâmilerini zikretmektir. Ve bu vazife ile muvazzafız. Bir lahza tevakkuf etmeden (hiç durmadan, ara vermeden) Habibullah Muhammed Aleyhisselâm'ın esâmi-i şerifelerini zikrettik".

Cenâb-ı Hakk Teâlâ buyurdu ki:

-"Yâ Cibrîl, o melâikelerin hilkat ve yaradılışları senden evveldir. Ve onları halk ettiğim lahzadan başlayıp, habibim Muhammed'in esâmilerini zikretmekle, ben onları memur kıldım. O Melâikeler bilsinler ki, henüz habibimin esâmilerinden yarısını bile ikmâl etmemişlerdir. Kıyâmete kadar zikrederlerse yine yarısını bitiremezler."

Cibrîl Aleyhisselâm çok teaccüp ve hayret etti. Ve bu hayret üzere Cenâb-ı Hakk Teâlâ'ya niyâz etti:

-"Yâ Rab, Habibin Muhammed'in ümmetine beni de dâhil eyle."

Cenâb-ı Hakk buyurdu ki:

-"Yâ Cibrîl, Sen ki taaccüp ve hayret ettin. Ben sana ondan daha acâyip bir nesne söylerim. Habibim Muhammed Aleyhisselâm'ın cümle mahlûkat ve kâinâtın cüz ü lâ yetecezzâ adedince

esâmisi vardır. Sen onları, bu melâikeleri dinleyip, zikret." Cibrîl Aleyhisselâm'a Cenâb-ı Hakk bir kuvvet verdi ki, kendi kuvvetinden iki misli fazla idi. Cibrîl Aleyhisselâm Emr-i Hakk üzere Rasûlullâh'ın esâmilerini zikretmeye başladı.

Epey zaman geçtikten sonra niyâza başladı:
-"Yâ Rab, ben bu vazifeyi ikmâlden acizim."

Cenâb-ı Hakk buyurdu ki:
-"*Habibimin yüzüne bak.*"

Cibrîl Aleyhisselâm, Hz.Muhummed Sallâllâhu Aleyhi ve Sellem'in vech-i saâdetlerine bakınca, yeniden bir kuvvet hâsıl oldu ve Cibrîl-i Emîn vazifeyi ikmâl etti.

Hakk Teâlâ buyurdu ki:
-"Yâ Cibrîl, Sen Habibim Muhammed'in esâmilerini bu kadar müşkilâtla tamam edebildin. Habibim Muhammed'in ümmetinden bazı kimseler o esâmileri bir saat zarfında kolay kolay ikmâl ederler. *Bu kadar kuvvet ve selâhiyyet sahibi olan ümmetin Rasûlü olmak şerefini ben habibime verdim. Bu sır,* yâ Cibrîl, senin taaccüp ettiğin sırdan acaip değil midir?"

Cibril Aleyhisselâm dedi ki:

-"Yâ Rab, İzzet ve Celâliniz ve Habibinizi kendisinden yarattığın nurun hakkı için, bana ol kuvvet ve selâhiyyet sahiplerinden birini olsun göster."

Cenab-ı Rabbü'l-İzze buyurdu ki:

-"Yâ Cibrîl, cümle kâinâtın cüz ü lâ yetecezzâ adedince olan Habibim Muhammed'in esâmilerini bir saatte hatmedecek kullarımdan birisi budur."

Cibril Aleyhisselâm bunu görmekle terakkî ve kuvvey-i kudsiyesi fazlalaştı. Cibrîl-i Emîn reis olarak cümle melâike-i kirâm tarafından tesmiye merâsimini ikmâl ederek Mak'at-u Res ve yani doğduğu yer ve makam olan Abdullah'ın hânesine götürüp koydular.

Cibrîl Aleyhisselâm dedi ki:

-"Yâ Rab, bana nasip ettiğin gibi bu melâikelerine de, o kulu görmek nasib edersen olmaz mı?"

Hakk Teâlâ buyurdu ki:

-"Yâ Cibrîl, o şeref sana mahsustur. melâikelerime başka merâsimde onu gösteririm."

Cenâb-ı Hakk Cibrîl Aleyhisselâm'a vaad buyurduğu surette, o melâikeler o zât tarafından Mescidü'l-Ulyâ'da Rasûl-ü Ekrem Aleyhisselâm'ı bilcümle esâmi-i şerifi ile tevessül ederek ümmet-i

merhûme için niyâz ederken, o meclis-i âlîlerinde onu görmekle müşerref oldular. Ve o zât, o tevessül ve münâcaatta Hazreti Rasûlullâh'ın ümmetini ferden zikir buyurdu. Bu zâtın lisânı ile zikrolunan efrâd-ı ümmetin saâdet-i ebediyesi muhakkaktır.

Rasûl-ü Ekrem Aleyhisselâm'a bir aylık sabi iken ruhbanların reisi Behrâ sordu:

-"Sen kimsin?" dedi.

Peygamberimiz Aleyhisselâm derhal:

-"Ben Allah'ın peygamberi ve elçisiyim." diye cevap verdi.

Tekrar sordu ki:

-"Peygamberler içinde isminiz nedir?"

Peygamberimiz Aleyhisselâm:

-"İsmim Muhammed" diye cevap verdi.

-"Sana nübüvvet Cenâb-ı Hakk tarafından ne zaman ihsân edildi." diye sorunca:

Peygamberlerin evveli Âdem Aleyhisselâm'dan evvel ihsân edildiğini beyân etti. Dokuz aylık sabi iken tekrar, Behrâ daha açık surette anlamak için sordu ki:

-"Allah seni kimlere Rasûl kılmıştır."

Cevâben buyurdu ki:

-"Allah beni cümle insan ve cin ve sâir mahlûkât ve Zât-ı Akdes'den (kendi zâtından) gayri ne kadar mahlûkât var ise, kâffesine Rasûl kıldı." dedi.

Bu cevap, Kütüb-ü Münzele'de olan hakikata muvâfık bulunduğundan Behrâ, hakkıyla inandı ve yakîn hâsıl olup, Rasûlullâh'ın nübüvvet ve risâletini tasdik etti.

ŞÂH-I NAKŞİBEND KADDESALLÂHU SIRRAHU HAZRETLERİ'NİN REBİÜLEVVEL'İN 12. GECESİNDEKİ BİR İRŞÂDI HAKKINDA

Şâh-ı Nakşibend hazretleri'nin asrında bulunan evliyây-ı kirâm'dan Yakut el-Keşharî adında bir zâtın bir oğlu vardı. Büyük tüccarlardan idi, bir gün Kasr-ı Ârifân'dan büyük bir kafile ile, ticaret maksadı ile hareket etti. Ticârete gidişi, Rebiülevvel'in 12. gün ve gecesi idi. Mezkûr gecede bir mahalde istirahat etmekte iken bir sedâ işitti.

Bu sadâ:
-"Ey ticâreti kaybeden kimse" diyordu.

Tâcir sağa sola baktı ve sadânın geldiği mahalli keşfetmeğe çalıştı. Acaba bu kelâmı kendine söyleyen kimdi. Fakat hiç bir kimseyi göremedi, bu hale çok taaccüp ve hayret etti.

Ve arkadaşlarına dedi ki:
-"Ben hemen Şâh-ı Nakşibend hazretleri'ne gidip bu meseleyi arzedeceğim, siz biraz sabrediniz."

Tâcir Şâh-ı Nakşibend hazretleri'nin huzuruna girip, kendisine görünmez biri tarafından, bir sesin geldiğini ve "Ticâretini kaybeden kimse" diye çağrıldığını arzetti.

Şâh-ı Kül hazretleri buyurdu ki:

-"Sen şimdi Câmiu'l-Atîk namındaki Cami-i şerife git ve orada iki rekat namaz kıl. Namazdan sonra o câmide bulduğun bir kimseye sor, bunun mânâsını o sana söyliyecektir." dedi.

Tâcir mezkûr Cami-i şerife gitti, orada iki rekat namaz kıldı, namazdan sonra etrafına bakındı ve üzerindeki hırkada 70, 80 yama olan bir dervişi buldu.

Dervişe yaklaşarak dedi ki:

-"Kardeşim benim bir müşkülüm vardır. Bunu halleder misiniz?"

Derviş dedi ki:

-"Eğer sözüme inanmayacak olursan cevâbın neticesi zâil olur. Söylediğime inanıp ittibâ etmen şartıyla söylerim."

Tâcir dedi ki:

-"Sözünüzü kabul eder ve ona ittibâ ederim."

Derviş dedi ki:

-"Seni bana gönderen kimdir?"

Tâcir,

-"Şâh-ı Kül Muhammed Bahaüddin'dir." dedi.

Sonra derviş dedi ki:

-"Senin kaç deve yükün vardır? Ticâret emvâliniz ne kadar?"

Tüccar:

-"7 bin deve yükü vardır."

Derviş,

-"Yük ve emvâlin olarak ekserisi nedir?"

Tâcir,

-"Ekserisi Hurma'dır." dedi.

Derviş dedi ki:

-"Sen bu malın kâffesini bilcümle fukarâ ve mesâkin ve eytâma (miskin ve yetimlere) taksim ve hibe et."

Tâcir dedi ki:

-"Zaten bütün mal ve servetim budur. Bunu da tasadduk edersem bana birşey kalmaz. Sen kimsin?"

Derviş dedi ki:

-"Bir kerre benim dediğim gibi malının kâffesini taksim et ve sonra bu câmiye gel, beni bulursun. Ben sana kim olduğumu söylerim."

Tâcir bütün malını infak ve tasadduk etmek için câmiden çıktı.

Ve kendi kendine dedi ki:

-"Bu kadar malı infâk ve tasadduk edeceğime, hiç olmazsa bu ay Ramazan-ı Şerif olsa idi, daha çok ecr ü sevap kazanmama sebeb ve vesile olurdu."

Derviş ona da cevaben dedi ki:

-"Merak etme, her bir hurmanın mukâbilinde 11 adet Leyle-i Kadrin sevabına ben mütekeffilim."

Tâcir hemen o beldede bulunan bilcümle muhtacı ve fukarâyı cem ederek, kendinde hiçbir şey bırakmadan malını taksim edip dağıttı. Geçen defa, "Ticâreti kaybeden kimse" diye sadâyı işittiği mevkiye gelince tekrar, "En çok ticâreti kazanan kimseye bakınız" diye bir sadâ ve hitap işitti. Bunun üzerine, Şâh-ı Nakşibend hazretleri'nin dergâh-ı şerifine gitti. Orada, malının tasaddukunu kendine söyleyen, câmide gördüğü dervişin, Şâh hazretleri'nin vaz u nasîhatını dinlemekte olduğunu gördü. Usulca dervişin yanına yaklaşıp:

-"Ben yarın yanınıza geleyim mi?" diye sordu.

Derviş de cevaben:

-"Biraz sabret" buyurdu.

Sonra Şâh-ı Nakşibend hazretleri tüccarı huzuruna çağırdı ve şu şekilde hitâp etti:

-"Cümle ümmet-i Muhammed ile cümle sahâbelerin tasadduk ve infâkından, infâkı makbûl olan kimse kalk yanıma gel."

Tüccar Şâh-ı Nakşibendî'nin huzuruna gelince, Şâh, Hızır Aleyhisselâm'ı da davet etti:

-"Ya Ebu'l-Abbas buyurunuz."

O yamalı hırka sahibi olan derviş kalkıp Şâh hazretleri'nin huzuruna geldi. Fakat tâcir, o derviş kılığındaki zâtın Hızır Aleyhisselâm olduğunu anlayamadı. Şâh-ı Nakşibend, tâcire hitâben vaaz ve nasîhata başladı. Üçüncü defadaki nasihatından sonra, tâcir uyandı ve kalbi tamamen gafletten âzâd oldu.

Sonra Şâh-ı Nakşibend hazretleri buyurdu ki:

-"Bütün ümmet-i merhûme'yi it'âm ve onlara ikrâm ve elbâs ettiğin kadar ecir ve sevâba nâil oldun, bu ticâretinizi tebrik ederim."

Biraz sonra o dervişin Hızır Aleyhisselâm olduğunu da anladı. Ondan kendisinin affını diledi.

Tâcir Şâh-ı Nakşibend Hz.'ne suâl etti ki:

-"Yâ seyyidî, şimdi benim için en âlâ hizmet nedir?"

Şâh-ı Nakşibend buyurdu ki:
-"Mukim olarak kalmanızdır."

Tüccar dedi ki:
-"Dergâh-ı şerifinizde, velev ednâ bir hizmet olsun gösterseniz, 8 cennetin nimetlerinden bence daha âlâ olurdu. Ve bu ticâretimden hâsıl olan ecir ve sevâbından dahi âlâ olurdu."

Şâh-ı Nakşibend hazretleri, o tâciri kabul buyurdu ve maiyyetinde kaldı. 7 bin deveyi de Şâh-ı Nakşibend'in emrine ve yed-i âlîlerine teslim etti. Şâh-ı Nakşibend Hz. dahi, bu 7 bin deveyi Mediney-i Münevvere'ye gönderdi.

Şâh-ı Nakşibend hazretleri halifesi Alâüddin-i Buhârî'ye buyurdu ki:
-"Yâ Alâüddin, senin hasır elbisen nereden gelmişdi?"

Alâüddin dedi ki:
-"İhvânların birisinden hediye geldi."

Şâh-ı Nakşibend buyurdu ki:
-"O hasır elbiseyi bu kardeşin tâcire hediye et."

Tâcir onu alıp 7 sene üzerinden çıkarmadan giydi. Şâh-ı Nakşibend hazretleri'nin bunu giydirmesindeki maksad-ı âlîleri ise, Sıddîk-ı Ekber radıyallâhu anh hazretlerine benzetmek idi. Mezkûr tâcir, Bilâdü'l-Hazara nâmındaki bir makama defnolundu ve her sene Rebiülevvel'in 12. gecesinde merkad-i âlîlerinden bir nûr zuhûr ederdi ki, eğer o nûra, gözlerinde hastalıklı olan veya za'f-u basarı (görmede bozukluğu) olan bakarsa emrâzı (hastalığı) derhal zâil olur.

Tâcir evlâd-ı mülûkden idi. Her dâim derdi ki:

-"Bu kavmin ve mesleğin zevk ve halâvetinden habersiz olarak dünyadan giden (benim) ecdâdım için çok teessüf ve teessür ederim." diye söyler ve onların nâmına ağlardı. Ve yani "Tarîkat-ı âliyenin ulviyyet ve kudsiyyetinden habersiz olduklarına yanıyorum" derdi.

Cenâb-ı Hakk Teâlâ Celle Celâluhû esbâbına hidâyet ve âsân buyursun, ezelî ihsânına cümlemizi nâil buyursun. Âmin, bihürmeti Seyyidi'l-Mürselîn.

İBNÜ'L-CELLÂD'IN HİKÂYESİDİR

İbnü'l-Cellâd çok fenalıkları ile meşhur bir kimse idi. İmâmü'l-Haremeyn Abdülmelik onun hakkında dedi ki:

-"Onun yaptığı büyük günahlardan her birisi 12 bini buldu."

İbnü'l-Cellâd bu derece ömrünü fena ve fesatlıklar ile geçirmiş idi. İbnü'l-Cellâd ölüm hastalağına düştü. Kendi oğlunu çağırdı:

"Bak oğlum, ben her ne kadar başkalarına fena ve onlara zararım oldu ise de, sana fena değilim. Sen benim bir vasiyyetimi yerine getir. Ben ölürsem, kimseye bildirme, ölümüme yakın benim kapımı üzerime kilitle, öldükten sonra da cenâzemi uzak bir yere at. Vahşi hayvanlar ve kuşlar yesin. Ben ölürken de sen dahi yanımda bulunma, sebebini sorarsan, benim amelime yakışır şekilde ölümüm çok azaplı olacakdır. Kimseyi de benim bulunduğum yere bırakma."

Çocuk babasının vasiyyetini yerine getirdi. Ölmesi yaklaşırken kapıyı kilitleyip, babasını yalnız başına bırıkıp ayrıldı.

Onun öleceği gece Rebiülevvel'in 27 nci gecesi idi. Ölüm yaklaşınca sağ ve soluna bakındı ve kimseyi göremedi. Ölümden kendisini kurtaracak kimseyi bulamadı. Allah'a karşı gelmiş olduğu âşikâr idi. Bu halde iken Cenâb-ı Hakk Teâlâ'ya yalvarmağa başladı.

-"Yâ Rabbi... Sen bana uzun ömür verdin, istediğim gibi hareket etmeğe de bıraktın, 99 yaşıma kadar ömür de verdin. Senin Rahmetine ve merhametine sığındım. Ben de ehliyet ve mahalliyet varsa, sen bana acı, senden başka bana acıyacak kimsem yok."

Ol saatte Hazreti Peygamber Sallallâhu Aleyhi ve Sellem Efemdimiz'in Rûhâniyesi gelip bir nazar kıldı. Rahmet ve merhamet gözü ile baktı. Onu imâna getirerek saâdet ehline dâhil etti.

Onun öldüğü gece 12 bin Sülehâların kalbine Cenâb-ı Hakk Teâlâ'dan hâtıf gelerek, "İbnü'l-Cellâd öldü, onun cenâze namazını kılan kimseye cennet verilecektir." dendi, 12 bin kişi sabahleyin onun kapısı önünde toplandılar. Oğlu kalkıp bakdığında kalabalık cemâatı gördü.

Birisine sordu,
-"Siz niçin burada toplandınız? Sebeb nedir?"

O zât da:

-"Biz İbnü'l-Cellâd'ın cenâze namazını kılmaya geldik. Ve onun için toplandık, 'onun cenâze namazını kılana cennet vardır' diye bize hâtıf ile bildirildi." dedi.

Çocuk teaccüp içinde kaldı. Babasının amelini kendisi bildiği için, sonra kapıyı açıp bakdığında, babasının ölmüş olduğunu gördü. Hem de sağ insan gibi, güler yüzle. İmâmü'l-Haremeyn Abdülmelik de bu cemâat arasında idi.

İmâm, İbnü'l-Cellâd ile kelâm etti:

-"Sana Cenâb-ı Hakk Teâlâ'nın acımasına sebeb nedir? Senin günahların ne sebepden yıkandı?"

İbnü'l-Cellâd dedi ki:

-"Benim amelime bakarak Allah'ın Rahmeti'nden tamamiyle ümit kesmiştim. Çocuğuma da, beni insanlarla defnetmeye bırakma, hâlî bir yere (boş bir yere) at, diye tenbih etmişdim. Son nefesimde Cenâb-ı Hakk Teâlâ'ya niyâz ettim, yalvardım. Bana acı, senden başka bana acıyacak ve rahmet edecek kimsem yok, diye. Cenâb-ı Hakk Teâlâ'ya, bana acıyarak âsiliğimi af et dedim. Seyyidü'l-Kâinât, biraz bana acıdı, Cenâb-ı Hakk benim niyâzımı doğrulttu."

İmâm o zaman:

-"Yâ İbne'l-Cellâd, ömür boyunca senden sâdır olmuş bir iyi amel yokmu?"

İbnü'l-Cellâd dedi:

-"Benim bildiğim hiç bir iyilik yok, bir kerre ulemâdan işitmiştim ki, Rebiülevvel ayında Rasûlullâh'ın dünyaya geldiğini, Cenâb-ı Hakk Teâlâ'nın indinde çok mubârek bir ay olduğunu, ben o ayın 12 sinden sonuna kadar fenalık yapmazdım."

O zaman İmâm dedi ki:

-"Cenâb-ı Hakk ile Peygamber Efemdimiz'in size acıması, o ayın hürmetini yaptığın içindir. Ve o ayda fenalığı terk ettiğin içindir."

Sonra İmâm, onu yıkadı ve kefenleyip cenâze namazını kıldırdı. Defnetmek üzere mezarlığa geldiklerinde, mezarlığın kenarında cenâze konuştu:

-"Yâ Eyyühe'l-Cemâa, Ayşe Radiyallahü Anhümâ, Peygamberimiz'e sordu:

-"Yâ Rasûlallâh, mezarda azabdan kurtulan peygamberden başkaları da var mıdır?"

Seyyidü'l-Kâinât Aleyhisselâm dedi:

-"Yâ Ayşe, Şühedâlara da kabir azâbı olmaz, kâfirlerle muhârebe ederken, kılıç yaralarının ağırlığı, onlara yeter."

Sonra devamla:

-"Cenâb-ı Hakk size, o şühedâların ecrini bu gün benim cenâzeme gelen her ferde verecekdir. Onlara kabir azâbı yoktur. Akşam ben Cenâb-ı Hakk Teâlâ'ya münâcaat edeceğim, ömrüm boyunca işlemiş olduğum fenalıkları, iyiliklere tebdil etmesi için. Cenâb-ı Hakk günahlarımı iyiliklere tebdil edecektir. Ol hasenâtlardan hâsıl olacak faziletlere sizleri ortak edeceğim. Büyük günah, iyiliğe tedbil edilirse 12 bin kişi cehennem ateşinden kurtulur. Şühedâlara olan ecir kıyâmet gününe kadar kesilmez artar." diye Efendimiz Aleyhisselâm buyurdu.

Ayşe Radıyallahu Anhâ yine sordu:

-"Bir kimse mezara konunca ilk evvel Cenâb-ı Hakk'dan ne taleb eder."

Peygamberimiz Sallallâhu Aleyhi ve Sellem Efendimiz dedi ki:

-"Evvelâ kendisini defnetmeğe ve kendisine yardıma gelen müminlere duâ ve münâcaat eder. İkinci olarak, ana ve babaya ve bir de Yâ Ayşe, gurbette ölmek de şehâdettir. Onlara da mezar azâbı yoktur" dedi.

Bu İbnü'l-Cellâd'a hâsıl olan saâdete sebep Seyyidü"l-Kâinât'ın mevlûdüne (doğumuna) yaptığı

hürmetidir. O mübârek Rebiülevvel ayının günleri ümmete ganimet günleridir. Kendisine hürmet eden kimseye büyük devlet olacak günlerdir. Devlet ve ganimet isteyen, her iki dünyadan da saâdetini isteyen kimse, elinden gelen hürmeti, o ayda yapması lâzımdır. Gâfil olarak o eli bırakmak yakışmaz.

İmâm-ı Melik söylüyordu radıyallâhu anh:

-"Rebiülevvel bütün aylardan mübârekdir. 12 inci gecesi de Leyletü'l-Kadir'den mübârekdir. Ve sevâbı da fazladır."

Bütün ehl-i hakikat yanında da, İmâm-ı Melik'in söylediği gibi mübârek ve sevabı fazladır. Cenâb-ı Hakk, Peygamberimiz Efendimiz Sallallâhu Aleyhi ve Sellem ve büyüklerimizin, pirlerimizin ve sevdiklerinin hürmetine, en çok hürmeti yapmak nasib ve müyesser kılsın. Âmin, bihürmeti Seyyidi'l-Mürselîn.

REBÎÜLEVVEL AYINA TÂZİMEN YAPILACAK DUA

Eûzübillâhimineşşeytânirracîm
Bismillâhirrahmânirrahîm

Elhamdülillâhi Rabbi'l-Âlemin. Ve's-Salâtü ve's-Selâmü alâ men lâ nebiyye, bâdehû ve alâ âlihî ve sahbihî ellezine hâcerû ve câhedû bi'l-enfüsi ve'l-emvâli.

Allahümme innâ en tevesselü ileyke bi-habîbike'l-ağzami ve Rasûlike'l-efhami en yuîne lenâ fi cemîi'l-umûri fi'l-yevmi ve gadâ fe inne câhedû indallahi'l-azîm.

Allahümme innâ nes'elüke'l-inâe lâ zıdde lehû ve enne tevhiden lâ yukâbiluhû şirkün ve tâaten lâ tukâbiluhâ nâsiyyetün ve nes'elüke yakînen lâ yukâlibuhû şekkün bi-hürmeti men erseltehû rahmeten li'l-âlemine fî mislihî hâzâ şehri'ş-şerif.

Allahümme innâ nes'elüke't-tevbete ve devâmehâ ve neûzü bike mine'l-mağsiyyeti ve esbâbihâ ve zekkirnâ bilhavfi minke kable hucûmi hataratihâ ve affit alaynâ min bahri keremike ve cûdike hattâ nahruce mine'd-dünya ale's-selâmeti

min vebâlihâ bi-hürmeti men erseltehû rahmeten li'l-âlemîn.

Allâhümme innâ nes'elüke lisânen ratben ve zikrike ve kalben meneammen bi-şükrike ve bedenen hayyinen li-tâatike ve âtinâ maa zâlike mâ lâ aynün raet ve lâ üzünün semiat ve lâ hatara ala kalb-i beşerin bi-hürmeti men erseltehû rahmeten li'l-âlemine fî misli hâzâ şehri'ş-şerîf.

Allâhümme fe nes'elüke ıvâdehû fakden teshabihû envâru muhabbetike fe innehû kad zaharati's'saâdetü alâ men ahbebtehû ve zehereti'ş-şekâvetü alâ men gayreke melekehû feheblenâ min nevâhibi's-süedâi ve ağsimnâ min mevâridi'l-eşkiyâi bi-hürmeti men erseltehû rahmeten li'l-âlemine.

Allâhümme yessirlenâ umûrenâ maa'r-râhati li-kulûbinâ ve ebdâninâ ve's-selâmeti ve'l-âfiyeti fî dininâ ve dünyânâ ve kün lenâ sâhiben fî seferinâ ve halifeten fî ehlinâ ve'tmis alâ vucûhi âdâinâ ve'msahhüm alâ mekânetihim felâ yestetîûne'l-mudiyye ve le'l-mecîe ilaynâ ve lev neşâü letemesnâ alâ ağyunihim festebeku's-sırâte fe ennâ yubsirûne bi-hürmeti men erseltehû rahmeten li'l-âlemine fî mislihî hâzâ şehri'ş-şerif.

Allâhümme innâ nes'elüke'l-ismete fi'l-harakâti ve's-sekenâti ve'l-kelimâti ve'l-irâdeti ve'l-

hatârâti mine'z-zunûni ve'ş-şukûki ve'l-evhâmi's-sâireti li'l-kulûbi an mutâlaati'l-guyûbi bi-hürmeti men erseltehû rahmeten li'l-âlemine.

Allâhümme yâ câmia'n-nâsi li-yevmin lâ raybe fîhî icmağ beynenâ ve beyne's-sıdki ve'n-niyyeti ve'l-ihlâsi ve'l-irâdeti ve'l-huşûi ve'l-murâkabeti ve'l-yakîni ve'l-vakari ve's-selâmi ve't-tefvîdi bi-hurmeti men erseltehû rahmeten li'l-âlemîn.

Allâhümme ve kün lenâ sem'an ve basaran ve lisânen ve kalben ve yeden ve müeyyiden bi-hürmeti men erseltehû rahmeten li'l-âlemine fî misli hâzâ şehri'ş-şerif.

Allâhümme lâ tüazzibnâ bi-irâdetinâ ve hubbi şehevâtinâ feneşkale ev nahcibe ev nefrece bi-vucûd-i murâdinâ ev neshate ev nüsellime teslimen nifâki inde'l-fakdi ve en ta'lemu bi-kulâbinâ ferhumnâ bi'n-nâili'l-ekberi ve'l-medili'l-efdali ve'n-nuri'l-ekmeli ve's-saâdeti'l-ezeliyyeti inneke alâ külli şey'in kadir, bi-hürmeti men erseltehû rahmeten li'l-âlemine.

Allâhümme yâ men lâ yeskünu kalben illâ bi-kurbihî ve envârihî ve lâ yahyâ abdin illâ bi's-suhufihî ve ibrârihî velâ yebka vucûdun illâ bi-imdâdihî ve izhârihî yâ men ânese ibâdetü'l-ahyâre ve'l-ebrâre ve evliyâehü'l-mukarrabîne bi-münâcâtihî

ve esrârihî yâ men emâte ve ahyâ ve aksâ[1] ve ednâ ve es'ade ve eşkâ ve edalle ve hedâ ve efkâre ve ağnâ ve eflâ ve eblâ ve kaddera ve kazâ küllün bi-azîmin tedbirihî ve sâbik-i takdirihî zâlike takdirü'l-azîzi'l-alîm.

Allâhümme yâ rabbi eyyü yâbin yuksadu gayrü bâbike ve eyyü cenâbin yeteveccehu ileyhi gayru cenâbike ve hel fi'l-vucûdi rabbün sivâke fe yurcâ em fi'l-memleketi ilâhün gayrüke fe yutlebe minhü'l-atâu ve'l-hasenâtü em hel hâkimün gayrüke fe türfea'ş-şekvâ em hel min mecâlin li'l-abdi'l-fakîri yağtemisu aleyhi em hel sivâke rabbün tübsatü'l-eküffü ve turfeu'l-hâcetü ileyhi feleyse illâ keramüke ve cûdike yâ men lâ melcee minhu illâ ileyhi felâ tuhayyib recâenâ yâ kâdime'l-ihsâni bi-hürmeti men erseltehû rahmeten li'l-âlemine.

Allâhümme yâ men yûciru ve lâ yûceru aleyhi elhemtenâ fe arrifnâ gayrike hâhünnâ rabbün fe yurcâ ev cevâdün fe yus'ele minhü'l-atâu kad cefâni'l-karîbu ve melleni't-tabîbu ve şemete biye'l-adüvvü ve'r-rakîbu ve'ştedde biye'l-kerbu ve'n-necîbu ve ente'l-muînu ve ente'l-alîmu'l-kadîru yâ rabbi ilâ men eştekî ve ente'l-hafîzu'l-kerîmu em bi-men entesîrû ve ente'l-veliyyu'n-nâsiru em bi-men

[1] Metinde "uksâ" şeklindedir.

estağîsu ve ente'l-kaniyyu'l-metînu em ilâ men iltecee ve ente settâru'l-uyûb.

Allâhümme innî es'elüke'l-fevze inde'l-kazâi ve menâzile's-şühedâi ve îşe's-süedâi ve'n-nasra ale'l-âdâi ve murâfakete'l-enbiyâi bi-hürmeti men erseltehû rahmeten li'l-âlemine.

Allâhümme yâ men ileyhi yelceu'l-hâifûne yâ men bi-cemîli avâidihî ve keremihî yeteallaku'r-râciûne yâ men bi-sultâni kahrihî ve azîmi rahmetihî yestagîsu'l-muttarrûne irhem bi-cûdike abden mâ lehû sebebûn yercû sivâke bi-hürmeti men erseltehû rahmeten li'l-âlemine fî misli hâzâ şehri'ş-şerîf.

Allâhümmec'al evvelehû rahmeten ve evsatahû niğmeten ve âhirahû tekrimeten bi hürmeti men erseltehû rahmeten li'l-âlemîn.

Allâhümme innâ neûzü bike min cehdi'l-belâi ve dereke'ş-şekâi ve sûi'l-kazâi ve şemeteti'l-âdâi bi-hürmeti men erseltehû rahmeten li'l-âlemin.

Ve salli ve sellim alâ eşrefi ve es'adi cimîi'l-enbiyâi ve'l-mürselin, Seyyidinâ Muhammedin ve aleyhim ve âlihim ve'l-hamdülillâhi rabbilâlemin.

Zilkâde-i Şerif 1347
(Nisan-Mayıs 1929)

MUHARREM AYINA GİRERKEN YAPILACAK EDEP VE HÜRMET

Merhabâ ehlen ve sehlen Yâ şehre'l-Enbiyây-ı ve'l-mürselîn

Merhabâ ehlen ve sehlen Yâ şehre'l-Mûcizât-ı İzâm.

Yâ Şehre'l-âl-i Nübüvveti't-tâhira
Yâ Şehre'l-vebâli ve't-tâun li-ehli'ş-şirki ve't-tuğyân
Yâ Şehre'n-Nevâl
Yâ Şehre'l-Küremâi
Yâ Şehre'l-İbzâl
Yâ Şehre'l-İnfilâk
Yâ Şehre'l-İstivâi
Yâ Şehre'l-Habâ
Yâ Şehre'l-İcâbe
Yâ Şehre's-Sekîneti ve't-temkîn
Yâ Şehre't-Temhîd
Yâ Şehre'l-Mudâafe
Yâ Şehre't-Tûfâni alâ ehli'ş-şirki ve't-tuğyân
Yâ Şehre'l-Halâs li-ehli'l-İmân
Yâ Şehre'r-Rehha
Yâ Şehre'l-Muharrem
Yâ Şehre'l-Fenâi
Yâ Şehre'l-Merhaba ehlen ve sehlen Yâ şehre'l-ebâbil
Yâ Şehre'l-Vefâ
Yâ Şehre'l-Nevvâl

Yâ Şehre'l-Âlâ
Yâ Şehre'l-İftitâh
Yâ Şehre'l-Ahrâr
Yâ Şehre't-Tesbîhi ve't-takdîs
Yâ Şehre'l-Ulâ
Yâ Şehre'ş-Şühedâi ve'l-ahrâr
Yâ Şehre'l-kelîm
Yâ Şehre'l-Bereketi ve'r-Regâib
Yâ Şehre'l-İptidâi
Yâ Şehre'ş-Şükrü ve'l-hamd
Yâ Şehre'ş-Şeyhi'l-Mürselin
Yâ Şehre'l-Halîl

Yâ matlûbî, min fadlillâhî fî eyyâmike ve leyâlike's-saâdeti'l-uzmâ ve'ş-şefâate'l-kübrâ ve neyle'l-makâsıdi bi-hürmeti seyyidi'ş-şühedâi ve'l-mazlûmîne ve bi-hürmeti şühedâi Kerbelâ. Allahümme innâ nes'elüke min hayri mâ tağlemu ve neûzü bike min şerri mâ tağlemu ve nestağfiruke min külli mâ tağlemu inneke tağlemu velâ nağlemu ve ente allâmu'l-guyûb bi-hürmeti Seyyidi'l-Mürselîn.

EFENDİMİZ SALLALLÂHÜ ALEYHİ VE SELLEM HAZRETLERİNİN DOĞDUĞU AY OLAN REBÎÜLEVVEL'İN İLK GÜNÜNDE OKUNACAK ESÂMÎLER

Eûzübillahimineşşeytânirracîm
Bismillâhirrahmânirrahîm

-"Kad câeküm minellâhi nûrun ve kitâbun mübîn[1] Sadakallâhülazîm"

Merhabâ ehlen ve sehlen Yâ Şehre'n-Nûr
Merhabâ ehlen ve sehlen Yâ Şehre'l-Vilâde
Merhabâ ehlen ve sehlen Yâ Şehre'l-Habîbi
Merhabâ ehlen ve sehlen Yâ Şehre'l-Emâmi
Merhabâ ehlen ve sehlen Yâ Şehre'l-Bi'seti
Merhabâ ehlen ve sehlen Yâ Şehre'd-Dâveti ve'l-İrşâd
Merhabâ ehlen ve sehlen Yâ Şehre'l-Cihâdi ve'n-Nusreti
Merhaba ehlen ve sehlen Yâ Şehre'n-Necâti ve'l-Felâh
Merhabâ ehlen ve sehlen Yâ Şehre'l-Gufrâni'l-Ussati ve'l-Müznibîn
Merhabâ ehlen ve sehlen Yâ Şehre'ş-Şefâati ve'l-minen

[1] Mâide Suresi(5): 15. Meâli: "...Doğrusu size Allah'tan bir nûr ve apaçık bir kitap gelmiştir."

Merhabâ ehlen ve sehlen Yâ Şehre't-Telkîni fi'l-garri

Merhabâ ehlen ve sehlen Yâ Şehre'l-Fukârâi

Merhabâ ehlen ve sehlen Yâ Şehre'l-İçtimâi

Merhabâ ehlen ve sehlen Yâ Şehre'l-Vahyi ve'l-Esef

Merhabâ ehlen ve sehlen Yâ Şehre'l-Emni ve'l-Karar

Merhabâ ehlen ve sehlen Yâ Şehre'l-Atiyyeti ve'l-İhsân

Merhabâ ehlen ve sehlen Yâ Şehre'l-Beşâreti ve's-Sürur

Merhabâ ehlen ve sehlen Yâ Şehre'l-Mefâtih

Merhabâ ehlen ve sehlen Yâ Şehre'l-Birri ve'l-Bereketi

Merhabâ ehlen ve sehlen Yâ Şehre'l-Mevâhibi ve'l-Fadli

Merhabâ ehlen ve sehlen Yâ Şehre'l-Hatemi ve'l-Mesirret

Merhabâ ehlen ve sehlen Yâ Şehre'r-Risâleti ve't-Tebliğ

Merhabâ ehlen ve sehlen Yâ Şehre'l-Gufrâni'z-Zünûbi ve'l-Visâl

Merhabâ ehlen ve sehlen Yâ Şehre'l-Hazâini ve'l-Künüz

Merhabâ ehlen ve sehlen Yâ Şehre'l-Livâ

Merhabâ ehlen ve sehlen Yâ Şehre'l-İzzi ve'l-mecdi

Merhabâ ehlen ve sehlen Yâ Şehre'r-Rütebi

Merhabâ ehlen ve sehlen Yâ Şehre'l-Bürhân
Merhabâ ehlen ve sehlen Yâ Şehre'l-Gıyâsi
Merhabâ ehlen ve sehlen Yâ Şehre'l-Münîr
Merhabâ ehlen ve sehlen Yâ Şehre't-Tevbeti
Merhabâ ehlen ve sehlen Yâ Şehre'l-Bidâyeti ve'n-Nihâyeti
Merhabâ ehlen ve sehlen Yâ Şehre't-Tekvîni
Merhabâ ehlen ve sehlen Yâ Şehre'l-Esâsi
Merhabâ ehlen ve sehlen Yâ Şehre'l-Asli ve'l-Asâleti, Yâ Seyyide'ş-Şuhûri ve'l-Eyyâm.

İMÂMÜ'N-NÜKEBÂ - İMÂMÜ'N-NÜCEBÂ - ABDURRAÛFU'L-YEMENÎ -İBRAHİMÜ'L-A'ZEB - İMÂMÜ'L-EVTÂD - İMÂMÜ'L-AHYÂR - CELÂLÜDDÎNİ'L-BUHÂRÎ - YUNÛSU'S-SÂNÎ - İMÂMÜ'L-AHRÂR - ABDURRAZZAK - ÂRİFÜ'T-TAYYAR el-MÂRÛF bi-MÜKHÂN. Küllühüm sıddıkîn.

Duâ: Allâhümme innî es'elüke bi-hürmeti hâbibike ve rasûlike Muhammedin sallallâhü aleyhi ve sellem. Ve bi-hürmeti nûr-i velâdetillezî zahere fî misli hâzâ şehrî ve âdâe cemîe'l-kâinâti, en terzukanî rü'yete cemâlî ve câike'l-kerimi. Ve rü'yete cemâl-i Rasûlike Muhammedin ve en tahşurenî maahû. Ve mâ an nebiyyînâ ve sıddîkîne ve şühedâi ve's-sâlihîne ve en terzukanî hüsne'l-hâtimeti ve'l-âkibeti. Âmin bi-hürmetike yâ Erhamerrâhimîn. Fâtiha.

MENÂKIB-I ŞEREFİYYE

Şerâfeddin Hazretleri'nin Ağzından

CİLT III

Yayına Hazırlayan
HASAN BURKAY

Ankara-2001

Basım Yeri:
Semih Ofset Matbaacılık,

İÇİNDEKİLER

Hüccetü'l- İslâm İmâm-ı Gazâlî ve
Muhyiddînü'l-Arabî Kaddesallâhu
Sırrahû Hazretleri'nin
Menâkıb-ı Celîlelerindendir 7

Ramazân-ı Şerîf'in Fezâiline âit Menâkıbtır 25

Ömerü'l-Fâruk Radıyallâhu Anh
Hazretleri'nin Şâm-ı Şerîf'e
Seyahatı Hakkındadır 35

Mûcizât-ı Peygamber
Aleyhisselâm Menkîbesidir 54

Receb-i Şerîf'te Bulunan
Leyle-i Regâib ve Mi'râcın Fazîletlerine Âit 65

1353 (1934-1935) Senesinde Hayatta
Bulunan Bir Zât'ın İsâ ve
Yahyâ Aleyhisselâm'a Hizmeti Hakkındadır 77

Duâ 90

Duâ 92

Eûzübillâhimineşşeytânirracîm
Bismillâhirrahmânirrahîm

ÖNSÖZ

Elhamdülillâhi Rabbi'l-Âlemîn, ve's-Salâtü ve's-Selâmü alâ Muhammedin ve âlihî ve eshâbihî ecmaîn.

Allah'a hamd olsun ki, büyük üstâz Şeyh Şerâfeddin Zeynel Abidin Hazretleri'nin sohbetlerinden derlenen dördüncü cildi de, üçüncü cildin hemen ardından, kardeşlerimizin istifâdesine sunuyoruz.

Bu ciltte, Peygamber Efendimiz Sallallâhu Aleyhi ve Sellem'e ait iki, Mûsâ ve Şuayb Aleyhisselâmlara dâir bir, Sahâbe-i Kirâm'dam ve Aşere-i Mübeşşere'den olan Sa'd b. Ebî Vakkas hazretleri ile ilgili bir, Abdullâh-ı Dehlevî hazretleri hakkında bir menkîbe ile Berâat Gecesi konusunda bir menkîbe yer almaktadır.

Cenâb-ı Allah bu menkîbeleri güzelce okumayı ve feyz alıp, hissedâr olmayı cümlemize nasip etsin. Âmin bi-hurmeti Seyyidi'l-Mürselîn.

Hasan BURKAY
Ankara, 24 Ağustos 2000
23 Cemaziyelevvel 1421

HÜCCETÜ'L- İSLÂM İMÂM-I GAZALÎ VE MUHYİDDÎNÜ'L-ARABÎ KADDESALLÂHU SIRRAHÛ HAZRETLERİ'NİN MENÂKIB-I CELÎLELERİNDENDİR

İmâm-ı Gazalî hazretleri, Hakk Teâlâ Hazretleri'nin yerde bulunan âyet-i İlâhiyye'yi nâtıka(sın)dan (biri) idi. Kendi zamanında güneş gibi nûr ve rahmeti her tarafa âm ve şâmil (umûmî ve kaplayıcı) olan bir zât idi. Rasûlü Ekrem Aleyhisselâm Hazretleri Muhyiddîn-i Arabî'ye buyurdu ki:

—"Yâ maârice'd-denur" Yani; Hakk Teâlâ Hazretleri'ne vuslat ve kurbiyyet için merdivenlere benzer bir kimse demektir. "Cenâb-ı Hakk Teâlâ'nın ulûm-u evvelîn ve âhirîn için merkez kıldığı ve ilmi her şeyi ihâta eden ve lisânullâhi'l-ezel ile tekellüm eden kimseye müracaat et."

Bu emir Rasûlü Ekrem Sallallâhu Aleyhi ve Sellem Efendimizden 7000 (Yedibin) kere tekrar vâki oldu.

Muhyiddîn-i Arabî dedi ki:

—"Ey benim delîlim, rehberim, bana onun makamının büyüklüğünü bildirdiğiniz gibi, onun makam ve makarrını da bildir. Ben onu nasıl arayıp bulacağım. "

Seyyidü'l-Kâinât Aleyhisselam buyurdu ki:

—"Yâ Muhyiddîn... O kimse beldetü zâhirde kendi etbâ ve avâmına Ramazân-ı Şerîf'in fezâilinden ders okutuyor, orada ararsın, gitmek arzu edersen, sana sebebleri ve vâsıtaları Hakk Teâlâ teshîl (kolay) eder. "

Muhyiddîn-i Arabî, o zaman 3 bin ilim kendisine feth olunmuş ve onların muktezâsı ile âmil (biri) idi. Muhyiddinü'l-Arabî tefekkür ediyordu:

"Nasıl yol bulup bu zâtı arıyacağım. Cenâb-ı Hakk bana ne gibi vasıtalar ihsân edecektir. " (diye).

Ol saatte Muhyiddin-i Arabî'ye iki kurt geldi. Bu kurtlar başka cins idi. Ve pek nâdir bulunan cinsden idiler. Bunların enselerinden kuyruğuna kadar bir karışdan fazla, uzun tüyler var idi. Muhyiddin-i Arabî biraz havf (korku) ve telaşa düştü.

Kurtlar dediler ki:

—"Biz Hakk Teâlâ Hazretleri'nin emri üzere sana hizmet için geldik. Bizden kormak ve ürkmek ahlâk-ı zemîmeden hangi hulkun şum'undan ve şerrindendir?"

Muhyiddîn buyurdu ki:

—"Tefvîz, teslîm, temkîn bu üç ahlâk-ı hamîdenin verâseti, bende tekâmül etmediğinden ileri gelmiştir. "

Kurtlar dediler ki:

—"Zamanımızda bulunan Kutbu'l-Aktâb'dan da haberiniz yoktur. Onu bilmiş olsa idiniz, sizde vahşet ve nefret hâsıl olmaz idi. "

Muhyiddîn-i Arabî hazretleri'nin kalbinde telaş ve havf var idi işe de, kelâmlarını dinlemek istidâdına mâlik idi.

Kurtlar dediler ki:

—"Haydi üzerimize bin, biz seni mahall-i maksûduna götüreceğiz. Emr-i Hakk ve emr-i Rasûlullâh böyledir. Biz mahsûsan seni oraya götürmek için Hindistan'ın şimâlinden geldik. "

Muhyiddîn-i Arabî buyurdu ki:

—"Siz niçin iki olarak geldiniz? Bana lâzım olan birdir. "

Kurdun birisi dedi ki:

—"Sen Kur'ân-ı Kerîm okudun mu?"

Muhuddin-i Arabî:

—"Evet, okudum. " (dedi)

Kurt dedi ki:

"Mâdem Kur'ân-ı Kerîm okudun. (... ve min külli şey'in hâlaknâ zevceyni lealleküm tezekkerûn... [1]) Âyet-i Kerîmesini niçin bilmiyorsun? Cenâb-ı Hakk Kur'ân-ı Kerîm'de buyurmuştur ki (Hünne libâsün leküm ve entüm libâsün lehünne[2]). Bu âyet-i kerîme'nin bize de şumûlü vardır. Bana hâsıl olan fazîlet arkadaşıma da hâsıl olsun arzu ettim. Onun için beraber getirdim."

Kurt dedi ki:

—"Zevc ve zevciyet (işi) bizim de, benî beşer (yani insanoğlu) gibi nizâm ve intizâm üzeredir. Başka hayvanât gibi değiliz. Benî beşer gibi izdivâc ederiz. Ve o zevceye başkası tecavüz etmez."

---

1 Zâriyât Suresi (51): 49. Âyetin tamamının meâli şöyledir: "İbret alasınız diye her şeyi çift çift yaratmışızdır."

2 Bakara Suresi (2): 187. Âyetin tamamının meâli şöyledir: "Oruç tuttuğunuz günlerin gecesi kadınlarınıza yaklaşmanız size helâl kılındı, onlar sizin örtünüz, siz de onların örtülerisiniz. Allah, nefsinize güvenemeyeceğinizi biliyordu, bu sebeple tevbenizi kabul edip sizi affetti; artık onlara yaklaşabilirsiniz. Allah'ın sizin için takdir ettiğini dileyin. Tan yerinde, beyaz iplik siyah iplikten sizce ayırt edilinceye kadar, yiyin için, sonra orucu geceye kadar tamamlayın. Mescidlerde itikâfa çekildiğinizde kadınlarınıza yaklaşmayın; bunlar Allah'ın sınırlarıdır, onlara yaklaşmayın. Allah insanlarayasaklardan sakınsınlar diye âyetlerini böylece apaçık bildirir."

İmâm Muhyiddin-i Arabî bunların birisine binip mahall-i maksûda gitti. Ve yedi kerre atlayıp, sekizincide mahall-i maksûda vardı. İmâm-ı Gazâlî hazretlerinin hânesinin önüne bıraktılar. Kurtları gören ahâli kaçtı. Vahşi hayvanât insanlara hücûm ediyor zannettiler. İmâm-ı Gazâlî teferruç ve seyâhate çıkmış idi.

Kurtlar dediler ki:

—"İmâm-ı Gazâlî'ye selâmımızı tebliğ et. Yarın Rûz-u Mahşer'de kısas lâzım gelen tecâvüzden muhâfaza için Cenâb-ı Hakk Teâlâ Hazretleri'nden bizi niyâz etsin."

Bu tavsiye üzere gittiler. İmâm-ı Gazâlî hazretlerine Muhyiddîn-i Arabî'nin geldiğinden haber verdiler. İmâm-ı Gazâlî hazretleri ol zaman Müctehidü'l-Mezheb makâmına nâil olmuş idi. Arkadaşları Müctehidü'l-Fetvâ makâmına nâil olmuşlardı. Mâhiyetinde bulunan etbâ ise Ebû Süleymân el-Kerhî, Abdü'l-Celîl el-Eyyûbî, Ebû Türâb el-Mahvî, Abdü'l-Hakîm el-Esmaî, Nizâmüddîn el-Mehlevî, Ebû Abbâs el-Avânî, Abdü'l-Hakîm el-Esm, Mağziddin Selâmî, Ahmed el-Gazâlî, (bu zât Gazâlî hazretlerinin mahdûm-u âlîleridir).

İmâm-ı Gazâlî Muhyiddîn el-Arabî'ye dedi ki:

—"Beni tanıyor musun?"

Muhyiddîn-i Arabî:

—"Evet tanıyorum dedi."

İmâm-ı Gazâlî buyurdu ki:

—"Sen beni nasıl ve ne vâsıta ile tanıdın?"

Muhyiddîn-i Arabî cevâben:

—"Evet zaman-ı tahsîlimde biraz hicâp vâki oldu."

İmâm-ı Gazâlî dedi ki:

—"Sen ilmini kimlerden ögrendin ve kimlerden icâzet aldın?"

Muhyiddîn-i Arabî cevâben dedi ki:

—"Ben şimdiye kadar 700 kimsenin meclis ve sohbetlerinde bulundum ve bunlardan ders aldım."

İmâm-ı Gazâlî hazretleri dedi ki:

—"Ders okuduğunuz ve icâzet aldığınız kimselerden 500 kimse ehliyet sahibi değil ve onlardan tahsîl etmeniz lehinize değil, aleyhinizedir. Onlardan tahsîl etmeniz sana Cenâb-ı Hakk Teâlâ Hazretleri'nin pek çok atâyâsından mahrûm kalmanıza sebep olmuştur."

Oğlum dinle.

—«"Men takemmele bi sohbeti'l muarrizîne an rabbiküm, fekat nâdâ alâ nefsihî. Ennehû min men ehânehullâhe ve men yuhînullâhu, femâ lehu min mukrimîn... ". Cenâb-ı Hakk Teâlâ Hazretleri'nin hududundan tecâvüz eden ve Hakk yolundan sapan kimselerin sohbetleri ile kendini iyi bilen ve onlarla sohbet etmek güzel ve iyi olduğuna (hüsn-ü niyetli olan) îtikat eden kimse, kendi nefsine ilân etmiş ki (Ey nefs sen Cenâb-ı Hakk Teâlâ'nın zelîl ettiği kimseden oldun) diye ilân etmiş olur. Ve böyle olan kimse bu âyet-i kerîme'nin sırrına mazhar olur. » buyurdu. Bu âyet-i kerîme'yi okuduktan sonra 500 adet ulemânın isimlerini birer birer zikr ve tâdât buyurdu. "İşte bu kimselerden ilim tahsîl etmek, senin için çok hidâyetten mahrûm olmana sebep oldu."

—"Oğlum bizden ilim ve feyz almak isteyen kimse «Esteîzübillah... fe ağrız an men tevellâ an zikrinâ[3]... » âyet-i kerî-

3 Necm (53): 29. Âyetin tamamının meâli şöyledir: "Ey Muhammed! Bizi anmaktan yüz çevirenlere ve dünya hayatından başka bir şey istemeyenlere aldırma."

mesi'nin muktezâsı ile amel etmek lâzımdır. Bir kimse için sû-i hâtime'nin eshâbından birisi de bizi tasdîk etmeyen ve bizden i'râz eden kimselerle serbest olarak oturup sohbet etmek ve sözlerini dinlemektir. Ricâl-i ümmet ve ehlullâhi'l-kirâm'ı inkâr eden câhil kimselerle muânese (ünsiyet) ve mukâlete (karışma) «Esteîzübillâh... ve men yuhinullâhü femâ lehû min mükrim[4]» âyet-i kerîmesi'ne mazhar olmağa sebeb-i uzmâdır."

İmâm-ı Gazâlî hazretleri Ramazân-ı Şerîf'in onuncu gecesinden itibâren sonuna kadar bu mesele üzere vaaz ve nasihat buyurdu ve Muhyiddîn-i Arabî hazretlerine dedi ki:

"Muârizîn ve münkirîn olan kimselerle muânese (yani yakınlık, ünsiyyet) ve mücâlese etmek (yani aynı mecliste oyurup sohbet etmek) senin için hakîkî ilmin husûlüne mâni olmuştur. Oğlum, memleketinizden seni buraya getiren kurtların kuvvetini gördün mü? Onların icâbında ne kadar iftiraz kuvvetine mâlik olduklarını anladın. Bu kurtların kuvve-i iftirasiyesinden, o muârızların kuvve-i iftiraziyesi fazladır. Ve bir saat zarfında binlerce insanı iftiraz ederler. Ve Tarîk-i Hakk'tan ayırırlar. Onlarla beraber oturmaktan hâsıl olan hastalığa ve o kimseler tarafından katlolunan kimseyi ihyâ edecek ilaç yoktur. Valiahi'l-azîm kelâmım hak ve doğrudur. Sen bana bak ve bana itbâ et, o zaman ben seni bir ilm-i hakîkîye delâlet ederim. Seni buraya gönderen kişiden Allah râzı olsun. Eğer o muâri-

4 Hacc (22): 18. Âyetin tamamının meâli şöyledir: "Göklerde ve yerde olanların, güneş, ay, yıldızlar, dağlar, ağaçlar, hayvanların ve insanların bir çoğunun Allah'a secde ettiklerini görmüyor musun? İnsanların birçoğu da azabı hak etmiştir. Allah'ın alçalttığı kimseyi yükseltebilecek yoktur. Doğrusu Allah ne dilerse yapar."

zîn kimselerle oturmazdan mukaddem (önce) bana gelmiş olsa idin, size öyle bir necâbet ve fıtrat olacaktı ki, benim gibi kimseleri yüz sene zarfında irşâd etmeğe mukdedir olan bir kimse olacaktınız ve yani yüz sene zarfında beni irşâdla meşgul olursanız, yine ilim ve kemâlâtına ben vâsıl olamam. Fakat ehliyetin harab olduktan sonra tesâdüf ettiniz."

İmâm-ı Gazâlî hazretleri âyet-i kerîme'yi o saatte Muhyiddîn-i Arabî hazretlerine hitâb eder gibi kıraat buyurdu. Bu suretle yirmi gün bu âyet-i kerîme'den bahis buyurdu. Her gün bir sohbet cemâati, bir sohbette Muhyiddîn-i Arabî için husûsî surette yaptı. Mezkûr âyet-i kerîme Kureyşiler'den 14 kişi hakkında nâzil olmuştur. Birinci sohbetin nihâyetinde İbnü'l-Ferrâz nâmında bir kimse İmâm-ı Gazâlî, Muhyiddîn-i Arabî ve bir kaç zevât-ı kirâmı iftara dâvet etti. İbnü'l-Ferrâz'ın bu dâveti kendi bahçesinde tertîb edilmişti. Bahçe 700 dönüm kadar vardı. Dünya'da bulunan her cins meyvadan mevcut idi. Hatta Hindistan'dan da meyva kalemleri getirtiyordu. Resûlü Ekrem Aleyhisselâm Hazretleri rüyâda kendisine: "kalemleri bal mumunun içine koyup getiriniz" diye târif buyurmuş idi. Resûlü Ekrem Aleyhisselâm kendisine: "Yâ İbnü'l-Ferrâz" diye hitâb buyurmuş idi.

İftar dâvetinde İmâm-ı Gazâlî hazretleri buyurdu ki:

—"Biz orucu tutarız ve iftar da ederiz, sen oğlum orucunu tutuyor musun?"

Muhyiddîn-i Arabî cevâben:

—"Vallâhi, Yâ Hüccetü'l-İslâm, ben annemin karnında iken Ramazân-ı Şerîf'in 17'nci günü vücûduma ruh nefh olundu. O gecede ben oruca niyetlendim ve gıda almadım. Ve o saatten itibâren oruç tutarım."

Dinleyen cemâat bu cevâba taaccüp ettiler. Ebû Abbâs el-Evvâlî İmâm-ı Gazâlî hazretleri(ne) dedi ki:

—"Yâ Hazret-i üstâz şimdiye kadar senden böyle bir şey işitmedik."

İmâm-ı Gazâlî buyurdu ki:

—"Bunu işitmek için vakt-i merhûn bu zaman imiş oğlum. "İmâm-ı Gazâlî devamla: "evet oğlum sen o zamandan itibâren oruç tutuyorsun. Fakat sen rehber ve delîlinin izini kaybetmişsin ve babasız evlad gibi kalmışsın."

İmâm-ı Gazâlî hazretlerinin bu kelâmı üzere, kendisi delîle muhtaç olduğuna delîl olmadığı takdirde yetim ve ehl-i fıtrat'tan olacağına idrâk hâsıl oldu.

Sonra İmâm-ı Gazâlî buyurdu:

—"Oğlum, iftar için seni delîl ve imam yapsak olmaz mı?"

Muhyiddîn-i Arabî dedi ki:

—"Yâ seyyidî, ben size delîl olamam. Yalnız size değil, arkanızda çok cemaat vardır zannederim, onlara da delîl olamam."

Sonra İmâm-ı Gazâlî hazretleri orucun hikmetinden bahsetti ve buyurdu ki:

—"Ey evladlarım ve ihvanlarım. Siz zannetmeyiniz ki bu oruç bize Âdem Aleyhisselâm babamızın şecerey-i menkiye'den eklettiği zaman hâsıl olan zulmet dolayısıyla farz olunmuştur. Ve o zulmetin izâlesi için teşrî edilmiştir. Orucun farz edilmesi için ondan da evvel sebkat eden bir esbâb ve hikmetler vardır. Biz işte o sebebi düşünüp oruç tutarız ve o zamandan itibâren inâyet-i İlâhiyye'ye mazhar olmamıza vesîle olan iftarı ederiz. Babamız Âdem Aleyhisselâm Hazretleri'nin

bu şecerey-i menkiyesi'nden ekl etmek hata değildir. Hatta şecerey-i menkiye'nin yaprak ve dallarından ekl etse idi, daha iyi olurdu. Cenâb-ı Hak kendisini halîfe olarak halk buyurmuş ve dârü'l-kerâmete koymuş, dârü'l-kerâmet'te teklîf olur mu?"

Bu mesele hakkında İmâm-ı Gazâlî hazretleri izah buyurdu ve sıyamın (yani orucun) hikmetlerini de beyân buyurdu. Âdem Aleyhisselâm Hazretleri'nin dârü'l-kerâmet'ten çıktığında âlem-i beşer'e ne gibi saâdet ve fazîlet nasip olduğunu da beyân buyurdu.

Sonra İmâm-ı Gazâlî hazretleri, Muhyiddîn-i Arabî'ye bir nar ağacının üzerindeki meyveyi gösterdi ve buyurdu ki:

—"Oğlum, bu meyvanın üzerinde bulunan yenmez ve bundan bir istifâde yoktur. Lâkin içinde olan meyveye, bu kabuk (olmadan) kemâlât olmaz."

İmâm-ı Âzam radıyallâhu anh bir gün bir arkadaşı ile seyâhate giderken, arkadaşı bostanın kabuğuna basmış, İmâm-ı Âzam buyurmuş ki:

—"Sen, bu Cenâb-ı Hakk Teâlâ Hazretleri'nin bu nîmetine ayak bastın. Bostanı kemâle eriştiren kabuğa ayak bastın. Seninle arkadaşlık etmek, zâlimlerle arkadaşlık etmektir. Ben seninle arkadaş olmam. Ya sen ileri git, yahut ben giderim."

O saatte orada bulunan taam ve meyvenin üzerine hizmet için ve kemâle eriştirmek için tâyin olunan Melâikey-i kirâm nâzil oldular.

İmâm-ı Gazâlî hazretleri buyurdu ki:

—"Oğlum Muhyiddîn, ben senin fıtrat ve necâbetine şükrederek kelâm ediyorum. Bu söylediğim sözleri fıtratın itibâriyle, benden sen daha iyi bilirsin."

İftara başlarken İmâm-ı Gazâlî hazretleri münâcaat buyurdu, kendi ikliminde bulunan bilcümle ehl-i imân'ın, oruç tutamıyan ve orucun farz olduğuna imân etmiyenlerden maâda orucuna noksâniyet vâki olan kimseler için hakîkî orucun fazîleti ihsân oluncaya kadar duâ buyurdu. O kimselerin isimlerini de birer birer zikretti.

Muhyiddîn-i Arabî dedi ki:

—"Yâ Tabîbe'z-Zaman, senin gibi bu kadar cemâata hizmet edemiyeceğimden, ben imâm olamadım ve orucun farz olmasındaki hikmetine de vâkıf olamadığımdan delîl olamadım."

İmâm-ı Gazâlî buyurdu ki:

—"Annenin karnında iken böyle oruç tutabilir mi idin?"

Muhyiddîn-i Arabî dedi ki:

—"Orasını sen bilirsin."

Bu sefer de İmâm-ı Gazâlî böyle oruca muvaffak olmasına ve Cenâb-ı Hakk kendisine hazırlanan pek çok âtâyây-ı İlâhiyye'ye nâil olmasına sebeb ve buna yegane vâsıta olan muârızların sohbetinde bulunmak ve ehli olmayan kimselerin kelâm ve derslerini dinlemek olduğunu beyân buyurdu. İftar ederken cümle itbâ ve ihvâna buyurdu ki:

—"Evladlarım bu bizim misâfirle beraber iftar etmek, bilcümle enbiyâ ve mürselîn-i kirâm hazerâtının meclisinde iftar eder gibidir. Ben size İbnü"l-Ferrâz'ın dâvetinde bunun kim olduğunu anlatırım. Bana bunun ile ictimâ ve mülâkât nasip olduğuna şükran olarak 1000 rekat namaz kılarım. Siz de kılınız. Siz zannetmeyiniz ki, bu bana muhtaçtır. Bunun bana olan ihtiyâcı pek cüz'îdir ve muvakkattır. Biraz sonra bu bir denize

dalacaktır, ben ve siz o denizin sâhiline bile varamayız." Bu suretle Muhyiddîn-i Arabî hazretlerinin pek büyük makâm sâhibi bir zât olduğunu beyân buyurdu. İmâm-ı Gazâlî "Tehâfütü'l-Felâsife" nâm kitabı telif ederken, İbnü'l-Ferrâz etbâ ve müridân ile beraber bahçeye dâvet etti. Bu dâvette Muhyiddîn-i Arabî hazretleri de beraber idi. İbnü'l-Ferrâz'ın bahçesinde 155 nar ağacı var idi.

İmâm-ı Gazâlî dedi ki:

—"Evlatlarım bu bahçede bulunan âyât-ı İlâhiyye'yi siz okuyup ben diliyecek miyim? Yoksa ben okuyup siz mi dinliyeceksiniz. ?"

Muhyiddîn-i Arabî dedi ki:

—"Yâ Seyyidî, o meseleyi sen daha iyi bilirsin. Arzunuz nasıl ise öyle yaparsınız."

Rasûlü Ekrem Hazretleri'nden işâret geldi ki: "Muhyiddîn-i Arabî okusun siz dinleyin."

İmâm-ı Gazâlî muhtasar bir kelâmdan sonra, Muhyiddîn-i Arabî'ye işâret buyurdu. Muhyiddîn-i Arabî oturduğu yerde kelâm etmeye başladı. İmâm-ı Gazâlî de kürsüde oturmuştu.

O gün Receb-i Şerîf'in ibdidâsı idi. İmâm-ı Gazâlî Abdülhakîmü'l-Esmaî'ye emretti:

—"Muhyiddîn-i Arabî'nin kelâm ve hikmetlerini yazınız."

Muhyiddîn-i Arabî hazretleri başladı ve buyurdu ki:

—"Bakınız bu bahçede 155 adet nar ağacı vardır. Bu ağaçların üzerinde bu kadar nar vardır ve her narın içinde bu kadar habbeler vardır. Bu habbeler kemâle gelinceye kadar, bu melâikeler hizmet etmişlerdir. Bu melâikelerin isimleri de bu habbelerden kimlere nasip olacak ve bundan hâsıl olan

kuvvet nereye sarf oluncağı, hangi habbelerin kuvveti "Mâhalâkul leh" sarf olunacağı ve hangisinin kuvveti isyâna sarf olunacağını beyân ederek kelâm edeceğim siz dinleyiniz." dedi. Ve beş dakika zarfında bu 155 ağacın üzerinde bulunan narların habbeleri üzerindeki terbiye ve tasarrufât-ı İlâhiyye'nin kâffesini zikir ve beyân buyurdu. İmâm-ı Gazâlî hazretleri de dinliyordu. Fakat kendisine bu kadar hakâyika vukûfiyet ve itlâ olmak makâmı hâsıl olmamıştır. Dinleyen cemâat son derece hayret ettiler. Muhyiddîn-i Arabî hazretlerinin kemâlâtı(nı) ale'l-icmâl bilir idiler. Fakat bu kelâm üzere bilfiil gördüler ve anladılar.

Sonra Muhyiddîn-i Arabî, Gagziddînü'l-Selâmî ve Ebü'l-Abbâsü'l-Evâni'ye hitâben buyurdu ki:

—"Siz sol tarafınızda bulunan nar ağacından bir nar alınız."

Müşârünileyh alıp geldiler. Onların üzerinde tekrar hakâyıkın izhârına başladı ve habbelerin adetleri ile her habbenin hâdimi olan melâikenin esâmîlerini beyân buyurduktan sonra: "Ben bundan ziyâdesini de söylerdim. Siz tahammül edebilirseniz. Ve o habbelerin esâmîlerini de beyân buyurdu. Zira her cüz'ü lâ yetecezzâ'nın kendisine mahsus bir ismi vardır."

İmâm-ı Gazâlî hazretleri Muhyiddîn-i Arabî hazretlerinin bu kelâmından çok istifâde ve istifâze etti."İhyâu Ulûmi'd-Dîn" nâm kitabı için dedi ki:

—"Hakâyık ve ulûm bu meclis-i âlînin füyûzâtının eserindendir. (İhyâu Ulûmi'd-Din) İmâm-ı Gazâlî hazretlerinin telifidir."

İmâm-ı Gazâlî kürsüden inip kendi etbâı gibi dinlemeye başladı.

Sonra dedi ki:

—"Oğlum bu suretle bütün kâinâtın âyâtını okuyabilir misin?"

Muhyiddîn-i Arabî dedi ki:

—"Evet, Cenâb-ı Hakk bana o ilmi ihsân etti. Kevn ve kâinâtın âyâtını okumadıkça onlara bakmak haram ve israftır. Basara verilmiş olan kuvveti nâhak yere sarf etmek israftır ve belki de öyle okumadan bakmak yarın rûz-u mahşerde âmâ olarak sevk olunmaya sebeb olur. Bahçede bulunan meyvalardan nar intihap etmeğe sebeb ve münâsebet ise, narın hilkâtinden bidâatinden ve içindeki habbelerin çokluğundandır." Muhyiddîn-i Arabî nihâyetinde buyurdu ki: "Melâikey-i kirâm ile ictimâ ve sohbetten mahrum edecek olan cahâlet ve gafletin izâlesi bizce farzdır. Biz Allah ve Rasûlullah'tan böyle ahd ve mîsak aldık."

Muhyiddîn-i Arabî kelâm ediyordu. Fakat sâmiînden çok kimseler tahammül edemiyecek hale gelmişlerdi. Hatta İmâm-ı Gazâlî hazretlerine bile tesir etmişti.

Muhyiddîn-i Arabî buyurdu ki:

—"Bir nar ağacının üzerinde bulunan bir meyvanın hakâyıkını dinliyemiyorsunuz ve tahammülünüz yoktur. Kâinâtın âyâtını dinliyebilir misiniz?"

İmâm-ı Gazâlî hazretleri dedi ki:

—"Evlatlarım ben size bunu bildireceğim dedim. Bildiniz mi? Öğrendiniz mi?"

Mecliste bulunan zevâttan birisi dedi ki (bu da Ebû Eyyûb el-Ensârî radıyallâhu anh hazretlerinin evlâd ve ahvâdından Abdülcelîl el-Eyyûbî hazretleri idi):

—"Ey dip ve sahili olmayan deniz gibi âlim ve hâbir. Bunun gibi hakîkat ve sohbet vâki olmuş mudur? Enbiyâ ve Mürselîn-i Kirâm hazerâtının şerâifinde ve onların zamanında böyle zuhûrât vâki oldu mu?"

Muhyiddîn-i Arabî buyurdu ki:

—"Evet şimdiye kadar böyle zuhûrât vâki olmamıştır. Fakat bir zamanda burada bir sohbet ve zuhûrât olacaktır ki, bu zuhûrât ona nisbeten denizden bir katre gibi kalacaktır. Kelâm çok uzar. Yoksa ben size söyliyecektim."

İmâm-ı Gazâlî hazretleri ricâ ve istirhâm etti. Bir miktar söylemesini arzu etti. Muhyiddîn-i Arabî dedi ki:

—"Yâ İmâm-ı Gazâlî bir takım Ricâlullâhi'l-Kirâm geleceklerdir ki, Cenâb-ı Hakk (LÂİLÂHE İLLALLÂH) kelimesine (MUHAMMEDÜN RASÛLULLÂH) kelimesini tâik buyurduğu zaman idrak ederler ve o zamanı bilirler ve o zamandan itibren (Me'uir[5]) olurlar. Yâ Huccetü'l-İslâm. Ben bu denizden içmedim ve ben bu ricâlden değilim. ikinci bir ricâlullâh geleceklerdir. (1353/1934) Dârü'l-Gadap ve'l-intikâm olan cehennemin kahrına ve dibine ineceklerdir ve orada bulunan Ümmet-i Muhammedi tahlîs ve şefâatine koşarlar. Halbuki Cehennem'in dibi o kadar uzak ve müzellimdir ki, yedi tabakasından birinci tabakasının dibine bir taş bırakılsa 70. 000 sene zarfında varamaz. Üçüncü (1353/1934'de) bir ricâlullâh geleceklerdir ki, şekâvet-i ebediyye ve sehâvet-i ezeliye'yi tedâvi edebilirler ve istedikleri kimselerin şekâvetini saâdete tebdîl için selâhiyattar olurlar. Yâ Hüccetü'l-İslâm ben onlardan değilim. Ve zamanımda da böyle kimseler yoktur.

5 Bu kelime tam olarak okunamamıştır. Bu sebeple aynen yazılmıştır.

1353(1934) senesinde dördüncü bir ricâlullâh gelecekler-dir ki, bu ümmet-i merhûme'nin fıtrat ve necâbeti Cenâb-ı Hakk kendi ihtiyarlarına vermiş, huddu'l-kemâle bâliğ olmadan, zerre iken veyahut nutfe iken yahut benî beşer olduktan sonra dünyaya gelmeden, velhâsıl insan zâyi olmamak için ne kadar esbâb var ise, her esbâba mebnî kemâle gelmiyen efrâd-ı ümmeti ihyâ ve kemâle eriştirmek için Cenâb-ı Hakk kendilerine kuvvey-i kudsiyye'yi ihsân eden ricâlullâh'dır."

İmâm-ı Gazâlî bu hakîkatın ulviyyetinden taaccüp ederek ah çekti.

Muhyiddîn-i Arabî buyurdu ki:

—"Ben bu ricâlullâh hazerâtı ile ictimâ ettim. Fakat hakîki muârefe vâki olmadı."

Muhyiddîn-i Arabî bir miktar sükût ve tavakkuf etti.

İmâm-ı Gazâlî dedi ki:

—"Zidnî yâ veledî (bana daha fazla anlat, onların kemâlât ve evsâfından beyân buyurunuz ve ziyâde ediniz)."

Muhyıddîn-i Arabî buyurdu ki:

—"Yâ Hüccetü'l-İslâm, o ricâl öyle ricâlullâhtır ki, müddet-i ömürlerinde lisân-ı şerîf ile ne kadar ümmet zikr ederlerse, Cenâb-ı Hakk onları elsiney-i şerîf ile zikrolunan efrâd-ı ümmeti hakîki süedâlarından kılar ve saâdet-i mübirremeye nâil eder."

İmâm-ı Gazâlî bir daha sual buyurdu. Fakat Rasûlü Ekrem Aleyhisselâm işâret buyurdu ki:

—"Bu sualinin cevâbı esrâr-ı nübüvvettendir. Sükût ediniz."

İmâm-ı Gazâlî dedi ki:

—"Yâ Muhyiddîn, unutmuş (olduğunuz) ve kaybettiğiniz ruhunuzun babasını arayınız ve bulunuz. Artık benden geçtin."

Muhyiddîn-i Arabî ondan sonra Ebû Medyen-i Mağribî hazretleri ile mülâkî oldu ve kemâlâtı ondan aldı.

Gazâlî dedi ki:

—"Çok arzu ettiğim bir meseleyi bırakıp ayrılıyoruz. Fakat Rasûlü Ekrem Aleyhisselâm'dan hayâ ediyorum ve onun için söyliyemiyorum."

Muhyiddîn-i Arabî hazretleri dedi ki:

—"Yâ Hüccetü'l-İslâm, nedir arzunuz?"

İmâm-ı Gazâlî dedi ki:

—"Buyurduğunuz evsâf ve kemâlât sahibi olan zevât ile ictimâ ve mülâkât talep etmek istedim."

Muhyiddîn-i Arabî buyurdu ki:

—"Kelîmullâh Musâ Aleyhisselâm ile mükâleme için Leyli Miraç'ta seni semâya dâvet eden kim ise, ona havâle ediniz."

Ol saatte Rasûlü Ekrem Aleyhisselâm Hazretleri'nden cevap geldi. "O ricâlullâh hazerâtının birisi ile ictimâ ve mülâkâtınız için müsâade ettim."

Derhal Müşârün ileyh hazerâtından ve 1353(1934) senesinde hayatta bulunan (Dersan) nâmında bir zâtın zerresi geldi. Bu isim İbrânî bir isimdir. Bu zât şimdiye kadar Melâikey-i kirâm ile beraber idi ve kırk velâyet-i kübrâ makâmına kâim olan ricâlullâhın kuvve-i kudsiyelerine mâlik ve onlar kadar ibâdet ediyordu. Şimdi Melekûtiyyet sıfatından nâsûtiyyet sıfatına intikâl edecektir ve mezkûru'l-evsâf ve kemâlât olan ricâlullâh hazerâtındandır.

Dersan hazretleri buyurdu ki:

—"Arkadaşlarımla beraber vâki olan ictimâ 1353(1934) senesi receb-i şerîfinin ilk gecesinde bu mecliste bulunanların kâffesini zikretmek için vâdediyorum."

Muhyiddîn-i Arabî buyurdu ki:

—"O zamana kadar tehirin esbâbı nedir?"

Dersan:

—"Ümmetin üzerinde olan fıtrat ve zulmet çoğaldıkça, hizmet daha akdes olur. Bizin ümmete yapılacak hizmetin en mukaddesi olan hizmet o gecede olacaktır. Zira o zaman efrad-ı ümmetin hazerâtü'l-hânise yahut eltâfü'l-hamse fıtrat ve zulmetin orduları tarafından esir edilecektir. Ümmet bu hale mahkûm olan zamandan daha (çok) hizmete muhtaç olan bir zaman tasavvur olunamaz. 24 saatin içinden her saat zarfında 700. 000 kimsenin eltâfı, zamanınızda, bu eltâf-ı hamse'den birisi bile nâdir olarak esir olur."

İmâm-ı Gazâlî bu mecliste münâcaat etti ki:

—"Yâ Rab, asıl ve hakîkat itibâriyle 1353 (1934) senesinde selefiniz olan Ahyâr-ı halefizinize ihsân buyurduğunuz eltâftan bizi de mahrûm etme." diye niyâz etti.

İbnü'l-Ferrâz o mecliste zühd etti ve 700 dönüm kadar dünyada ne kadar meyva var ise, içinde bulunan bahçeyi bir daha bakmamak üzere terketti.

İmâm-ı Gazâlî hazretleri buyurdu ki:

—"Yâ Ebe'l-Ferrâz, bunu kime veriyorsun ve kime terkedeceksin?"

İbnü'l-Ferrâz dedi ki:

—"Yâ Seyyidî, ben ondan îrâz ettim, bir daha ona bakmak bana haramdır. Zamanımızın en âkil olan kimselerine he-

diye ettim. Onların olsun" dedi.

Muhyiddîn-i Arabî 48 saat zarfında mezkûr bahçeyi satıp, müstehak olan yerlere sarf etti. Muhyiddîn-i Arabî meclisten ayrılırken, mecliste bulunan zevât dediler ki:

—"Yâ Seyyidinâ, bize bir vasiyyet et."

Muhyiddin-i Arabî buyurdu ki:

—"Gazap ettiğiniz zaman abdest tazelemeden namaz kılmayınız. Abdest suyu ve abdest nuru ile gazabın ateşini söndürmeden namaza durmayınız."

Cenâb-ı Hakk Teâlâ mezkûr evsâf ve fezâilin sahibi olan ricâlullâhi'l-kirâm hazerâtının berekât ve nazarâtı sayesinde Leyle-i mezkûrede mevdû ve emânet olan fezâilinden hâsıl olacak hayât-ı hakîkiyye'ye tâlip olan zümreye cümlemizi idhâl buyursun. Âmin... 1353 (1934).

RAMAZÂN-I ŞERÎF'İN FEZÂİLİNE ÂİT MENÂKIBDIR

Hazreti Süleyman Aleyhisselâm Kudüs-ü Şerîf'i tesis ve bina ettiği zaman, yani esnâ-i tesiste 100. 000 amele insanlardan, 100. 000 amele dahi cinlilerden var idi. Tarih-i teessüsten itibâren 17 sene zarfında tekmil oldu (yani tamamlandı). Süleyman Aleyhisselâm'a dünyadaki bu kadar insan mutî olduğu gibi, cinlileri dahi Cenâb-ı Hakk Teâlâ ona mutî ve âgâh kılmıştı. Hakk Teâlâ kendisine bir rüzgar musahhar kılmıştı(emrine vermişti) ki; arzu ettiği zaman ne kadar uzak mesâfe olursa olsun iki üç saat zarfında kat ederdi. Hazreti Süleyman Kudüs-ü Şerîf'i yeni tekmil ettiği sırada, Cenâb-ı Hakk Teâlâ Hazretleri'nin emrini intizâl ediyordu. Hakk Teâlâ tarafından emir geldi. Ve vahy-i ilâhî nâzil olup buyurdu ki:

—"Yâ Süleyman, Hakk Teâlâ selâm eder ve ikmâl ettiğiniz bu Mâbed-i Şerîf'in Resmî Kuşat'ın icrâsı için Yesrep nâmında bir makâm intikâl etti. Kavminizin ulemâ ve eşrâftan arzu ettiğiniz miktarda bir mâhiyet alıp, makâm-ı mezkûra gidiniz. Ve orada ictimâ edersiniz. Ve duâ orada olacaktır. Hazreti Süleyman istihzârâta (hazırlığa) başladı. Kavminin ulemâ, eşrâf ve ahbârından 400. 000 nefer intikâp etti. Bunlarla beraber adet ve haddi hesabı bilinmeyen mâhiyetle beraber Hakk Teâlâ'nın kendisine mazhar kılmış olduğu rüzgara binip hareket etti. Cibrîl Aleyhisselâm dahi kendilerine delîl oldu. Bu seferde Süleyman Aleyhisselâm ile beraber her mahlûkâttan var idi. Hazreti Cibrîl'in delâleti üzere Mediney-i Münevvere'ye

gelip kondular. Süleyman Aleyhisselâm Mediney-i Münevvere'ye vâsıl olduğu vakit Hakk Teâlâ tarafından o vakitte mevcut olan 7000 Enbiyây-ı İzâm'a vahiy gelip, Mediney-i Münevvere'de Süleyman Aleyhisselâm'ın cem'iyyetine (irtihap) iştirak ediniz, diyerek ilâm buyurdu. Süleyman Aleyhisselâm hazretlerinin Cünûd içtimâ edip ("Cünûd" demek "Asker" demektir), tekâmül ettiğinde Cenâb-ı Cibrîl Aleyhisselâm her bir taifeye kendilerine münâsip makâm-ı mahsûs tayin buyurdu. Süleyman Aleyhisselâm cümle Enbiyâ ile ve ümmetinin ulemâ ve eşrâfından olan kimseler ile beraber Mescid-i Nebevî ve Ravzay-ı Mutahhara'nın bulunduğu makamı gösterdi. Diğer kavmi dahi ikiye taksim edip, bir fırkaya kıbleteyn mevkilerini tayin etti. Diğer bir fırka için dahi Kûbâ[6] Mahallesi tahsis buyurdu. Diğer hayvanat ve sâir mahlûkât için dahi Cebel-i Uhud'u tayin buyurdu. Cenâb-ı Cebrâil Aleyhisselâm buyurdu ki:

—"Yâ Nebiyallah, Cenâb-ı Hakk Teâlâ bana emir buyurdu. Bu oturduğu makamın kutsiyetinin şeref ve hakikâtini sana beyan edeyim diye memur oldum. Kâinâtın Hâlikı meknûn olan Cenâb-ı Rabbü'l-Izze hazretleri cümle mahlûkâtı icâd edip, bidâyeti tekâmül ettiği sırada, bu makamı, Hakk Teâlâ celle ve alâ hazretleri kendi zât-ı akdes(i için) ibâdet edilecek makâmâtın en şereflisi kıldı. Ve dünyayı yarattığı zaman ilk defa Hakk Teâlâ hazretlerinin nazarlarına mazhar olan makam, bu oturduğunuz makâmdır. Cümle mâsivâyı Âdem'den vücuda ibrâz için sebeb olan ve cümle ervâh ve beşerlerin âb-ı hakikîsi olan Hâtemü'l-Enbiyâ Muhammed Aleyhisselâm'a ibâ-

6 Metinde "Kûbana" şeklindedir.

det için tayin ve tahsis kılınacak olan makâm bu makâmdır. Burada iki rekat namaz kılarsanız, şimdiye kadar ifâ etmiş olduğunuz ve iki rekat burada kıldığınız tâata karşı Hakk Teâlâ'nın size ihsan edecek olduğu (şey), sana ve ümmetinize şimdiye kadar bağışlamış olan atâyây-ı ilâhiyeden indallah akdem ve akdestir. Cenâb-ı Rabbü'l-Izze hazretleri sana cümle Enbiyâların şeref ve fazîletini envây-ı tâatını ihsân etse bile yine bu iki rekat-ı şerif ve fazîlet, o fazîletin fevkindedir. Süleyman Aleyhisselâm Cibrîl Aleyhisselâm'dan bu beşâreti işitince son derece hayret ve taaccüp etti.

Sonra buyurdu ki:

—"Yâ Eminallah, bu makâmda ibâdet etmek şimdiye kadar başka bir kimseye nasip olmuş mudur?"

Cibrîl Aleyhisselâm buyurdu ki:

—"Yâ Nebiyyallah, bundan 12500 sene mukaddem (önce) Cenâb-ı Rabbü'l-Izze ve'l-Azeme Hazretleri bana bu makâmı bildirdi. Ve bu makâmda Cenâb-ı Hakk Hazretlerine 12500 sene zarfında ibâdet ve taat ve tesbîhatla meşgul oldum. Ve beraberimde Melâike-i kirâmdan bir kaç tâife de bulunuyorlardı. Bu makâmın hakîkatı budur. Bu kıbleteyn makâm ise Hâtemü'l-Enbiyâ Muhammed Aleyhisselâm hazretlerinin esnâ-i ibâdette iken kıblenin tahvîl ve tebdîl emri geldiği makamdır. İki rekat şimdi siz(in) binâ ettiğiniz Mescid-i Şerîf'e müteveccihen kılındığı esnâda, emr-i ilâhî gelip, iki rekat dahi Kâbey-i Muazzama'ya müteveccihen kılınacaktır. Burada Habîb-i Ekrem Aleyhisselâm'ın edâ buyurduğu iki rekat namaz, Hazreti Âdem Aleyhisselâm'ın evlâdından ilâ yevmi'l-kıyâm tâdil olacak olan envây-ı ibâdet ve tâatın kâffesinden indallah

akdes ve efdaldir. Bu Kuba nâm mahal ise, Cenâb-ı Hakk Teâlâ hazretlerinin bana 40000 sene evvel münâcât-ı husûsiye için tâyin ve tahsîs buyurduğu makâmdır. İlk defa Hâtemü'l-Enbiyâ Aleyhisselâm'ın Mescid-i Şerîfi'nin tesis olunacağı makâmdır. Sonra Uhud Dağı'na işâret ederek onun hakîkatını da beyân buyurdu. Sonra Süleyman Aleyhisselâm'ın Hazreti Cibrîl'in delâleti ile emr-i ilâhî olan iki rekat namazı edâ buyurdu ve beraberinde bulunanlar dahi ona tâbî oldular. Bu iki rekatın edâsını müteâkip Hakk Teâlâ Hazretleri Cibrîl Aleyhisselâm vâsıtasiyle tâlim ve tebliğ buyurdu. Bu ana kadar gerek zâtınıza ve gerekse ümmetinize bağışladığım ihsan ve ulemânın fevkinde bir ihsân ve atâyâya sizi mazhar kıldım diye tebşîr etti. Ve Kur'ân-ı Azîmüşşân'ın mezkûr olan "ve heblî mülken... " âyet-i kerîmesi'nin muhtezâsı olan memleketten dahi İndallah âlâ olduğunu tebliğ etti. Ve ictimâda Süleyman Aleyhisselâm'ın kavminden 800. 000 nefer mevcut idi. Bunun gibi 100. 000 nefer dahi Cin tâifesinden de var idi. Cibrîl Aleyhisselâm buyurdu ki:

—"Yâ Nebiyyallah, Cenâb-ı Hakk Teâlâ sana bunca in'âm ve ihsân bağışladı. Buna şükrân (et). Hakk Teâlâ sana emir buyuruyor, ki burada bulunan cemaate bir mâide tertip edip, bunları it'âm edesin. Süleyman Aleyhisselâm cin tâifesine emrederek, her bir ferd için birer balık getirtti. Balık'ta tuzun ve sirkenin tadı[7] dahi mevcut idi. Şâm-ı Şerîf ve Bilâd-ı Yemen arasında ne kadar meyvalar var ise kâffesinden meyvalarını dahi getirtti. Her bir nefer için birer pide ihsân etti. Dünya'da iyi yiyecek (olarak) ne kadar kuş ve hayvanât var ise onları da

7 Metinde "taamı" şeklindedir.

getirtti. Mâide ve taâm tekâmül etti. Bu(nu) ekil etmek (yemek) için keyfiyeti siz tayin buyurunuz. Cibrîl Aleyhisselâm, evvelinde zikrolunduğu vechile o makâmın sahib-i hakîkatı olan Hâtemü'l-Enbiyâ Aleyhisselâm hazretlerinin şerefine olarak, o niyetle ekil edilmesi için tarif buyurdu. Sonra buyurdu ki:

—"Yâ Süleyman, Hazreti Âdem Aleyhisselâm'dan şimdiye kadar bu gibi nimet ve bu gibi mâide sofrada bulunmamıştır. Bu kadar şerefli ve lezîz ve indallah makbûl ve mukaddes olan böyle bir nimet kimseye nasib olmamıştır ve olmayacaktır. Cibrîl Aleyhisselâm'ın buyurduğu tarif üzere ekil ve şürup ederek (yiyip-içerek) taâmdan sonra Süleyman Aleyhisselâm Zebûr-u Şerîf'i kıraat buyurdu. Ve akabinde dahi bir münâcaat ve duâ buyurdu. Tekrar Cibrîl Aleyhisselâm: "Bu senin it'âm ve infâk ve tasaddukun indallahi Teâlâ o kadar makbûl oldu ki, bunun gibisi dünyada vukû bulmayacaktır. Hâtemü'l-Enbiyâ Muhammed Aleyhisselâm'dan başka enbiyâya nasîb olmayacaktır. Bu senin için, bu makâmın sahibi olan Hâtemü'l-Enbiyâ Aleyhisselâm'ın hörmetine verilmiştir." dedi.

Süleyman Aleyhisselâm buyurdu ki:

—"Yâ Cibrîl-i Emîn, o Hâtemü'l-Enbiyâ'nın hakîkatından ve onun ümmetinin hakâyıkından ve fezâilinden beyân buyuracak mısınız?"

Cibrîl Aleyhisselâm, Süleyman Aleyhisselâm'ın kürsüsüne çıktı. Süleyman Aleyhisselâm'ın mâhiyetinde olanlara; "dinleyiniz" buyurdu ki:

—"Bu şerefe nâil olmaklığınıza sebep olan Hâtemü'l-Enbiyâ Muhammed Mustafa Aleyhisselâm'ın ismi Muhammed'dir. Ehl-i kitap indinde Ahmed'dir." Bu suretle efendimizin 2500 ism-i şerîfini zikretti.

Ve Cibrîl buyurdu ki:

—"Hakk Teâlâ hazretleri bu isme mukâbil olarak, kendisine ihsân ettiği fazl ve kerem ise, cümle enbiyâya verilmiş olan kerâmet ve fezâilden çoktur. Müşârunileyh, şu beldeye teşrîf, bu makâm-ı mübâreği Mescid ittihaz edecektir. Burada nüzûlünde Hakk Teâlâ hazretlerinden 12500 sene zarfında Hakk Teâlâ hazretlerine kılmış olduğu münâcaat ve ibâdet-i tâatın fazîleti def'aten ümmet için Hakk Teâlâ'dan niyâz eder ve Hakk Teâlâ dahi ihsân eder. Bir defa olan münâcaatın fazîleti dahi ise, 70000 kimseden kefferât olacaktır. Ve yeni bir münâcaat üzere Ümmet-i merhûmeden 70000 kimse azât olacaktır. Bu 12500 sene zarfında ifâ olunan münâcaattan, bir münâcaatın üzerinde hâsıl olan saâdet ve fezâil ise, cem'i enbiyâ ve mürselîn hazerâtından kendi ümmetlerine olan rahmetlerin fevkindedir. O Hâtemü'l-Enbiyâ Aleyhisselâm bu makamda şükür için iki rekat namaz edâ buyuracaktır. Onun mihrâbı da ümmet-i merhûmenin muhâcirlerine taksim olacaktır. Ve yani ilây-ı kelimetullah için vatandan, memleketten ayrılan kimselere verilecektir. Yâ Süleyman, bugün bu kadar mahlûkâta vermiş olduğunuz ziyâfet, indallah kabul olduğu gibi, gayet husûsî ve müstesnâ bir ziyâfet oldu. Lâkin, O Hâtemü'l-Enbiyâ Muhammed Aleyhisselâm'ın ümmetinden it'âm için hazırlanan mâide, bu senin mâideden ve bunca mahlûkâta vermiş olduğunuz taamdan efdaldir. Yâ Nebiyyallah, Yâ Süleyman, Cenâb-ı Hakk Teâlâ hazretleri, O Hâtemü'l-Enbiyâ Aleyhisselâm'ın ümmetine o şehr-i mezkûrde (yani yukarıda bahsedilen Ramazan ayında) bir saat ihsân etti ki, ve edecek ki; o ümmete verilmiş olan o saatler içinde bulunan saâdet ve fazîlet ve

kerâmet ise, Hakk Teâlâ Hazretleri'nin sana ihsân ettiği mülkünden ve seninle cümle kavimlerin ömürlerinde olan fezâil ve âtâyâdan aktesttir. Yâ Nebiyyallah, o şehr-i mezkûrde (Cenâb-ı Allah) yine bir saat ihsân edecek ki; o saatte olan inâyetle 800. 000 kimse azat olunacaktır."

Evvelki saatten maksat Leyle-i Kadir olup, ikinci saatten maksat vaktü'l-iftar demektir, ki vaktü'l-iftarda olan inâyet üzere her akşam 800. 000 nefer Ümmeti Muhammed'den âzâd olacaktır. Süleyman Aleyhisselâm ümmeti merhûmenin fezâiline idrâk ettiğinde, Cenâb-ı Cibrîl Aleyhisselâm'a:

—"Yâ Cibrîl, Hakk Teâlâ hazretleri bana bu makamda, bu kadar in'âm ve ikrâm bağışladı. O Hâtemü'l-Enbiyâ hürmetine, O Hâtemü'l-Enbiyâ'nın ahbâr-ı ümmetten ve ahbâr'dan olanları görmek arzu ederim. Mümkün olmaz mı?" dedi.

Cibrîl Aleyhisselâm:

—"Rabbü'l-Izze ve'l-Azame hazretlerinden niyâz eyle" dedi.

Cibrîl Aleyhisselâm Hakk Teâlâ tarafından arzularını îsâf edip cevap getirdi. Ve ilâ yevmi'l-kıyâm gelecek olan ümmet her asırda bulunacak olan 313 evliyânın zerrelerini dâvet ve ihsâr ederek Süleyman Aleyhisselâm'ın karşısında ikâme ettirdi. Cibrîl Aleyhisselâm Bakây-ı ümmetin kendi asırlarında (olsun), başka asırlarda olsun ümmet-i merhûme için ifâ olunacak olan vezâif ve hidemât-ı mukaddeselerini beyân buyurdu. Sonra Süleyman Aleyhisselâm ile kendi kavmine Rûz-u Mahşer'de Şehâdet edecek olanlarını gösterdi. Sonra evliyânın içinde Resûlü Ekrem Aleyhisselâm hazretlerinin Mekkey-i Mükerreme'den Mediney-i Münevvere'ye teşrîfinde, beraber

iştirâk eden evliyânın, yani 6000 saadât-ı Nakşibendiyye'nin zerrât-ı şerîfelerini gösterdi. Süleyman Aleyhisselâm bu evliyânın ve havâs-ı Ümmet'in hakâyıkına vâkıf olunca Cibrîl Aleyhisselâm'a:

—"Yâ Cibrîl, bunların üzerinde bulunan inâyetten bana da ve Zebûr-u Şerîf'e hizmet eden evliyâna da hisse verilmesi mümkün değil mi?" dedi.

Cibrîl Aleyhisselâm:

—"Yâ Nebiyyaliah, bu inâyet Hakk Teâlâ'nın ilm-i ezelîde ümmet-i Muhammed'e tahsîs etmiş olduğu bir inâyettir. Hiç bir Nebî ve Mürselin ve onların kavimlerine nasib yoktur. Yâ Süleyman, Ramazân-ı Şerîf'te onun ümmetinden bir kimse tâlip olup, Allah rızâsı için Oruc'a niyet ederse, Cenâb-ı Hakk Teâlâ'nın ona verecek olduğu âtâ ve rahmet, senin mülkünden azîz ve âlâdır. O şehr-i mezkûrda (yani Ramazan ayında) onun ümmetine Cenâb-ı Hakk, beheri türlü saâdet ihsân edecektir, ki her bir saâdet ise sana verilmiş olan ve bilcümle enbiyâya verilmiş olan saâdetin fevkindedir. Evliyây-ı Kirâm hazerâtından bir zât dedi ki:

—"Yâ Nebiyyallah, siz vakt-i icâbette Cenâb-ı Hakk Teâlâ'dan mülk dilediğiniz (zaman), ümmet-i merhûmenin üzerinde bulunan rahmet ve inayetten bir hisseyi talep ve niyâz etmiş olsaydınız, Cenâb-ı Hakk ihsân ederdi" dedi.

Süleyman Aleyhisselâm o zâta buyurdu ki:

—"Bulunacağız asırda bir kerre münâcaatınızda ve huzur-u ilâhîde beni zikredersiniz. Bana kâfîdir. Benim mülkümden Ben onu ahyâr ve imtihaz ederim."

Bu zât asırımızda mevcut ve hâl-i hayatta bulunan Mevlânâ Abdürraûfü'l-Yemenî hazretlerinin zerresi idi. Bu tavsiye üzerine Meclise hitâm verildi. Ramazân-ı Şerîf'in fezâilini yazmakla ve söylemekle tükenmez bu kadar fezâil ve âtâyâmızı gece ve gündüzde bulunan Ramazân-ı Şerif'e iştikbal ediyoruz. Biz de istikbal için istidât etmeliyiz. Bu kadarlık olsun âdâba riâyet edelim. Birinci gecede kıbleye karşı oturup;

Merhaba yâ Şehr-u Ramazan,
yâ Şehru'l-Gufrân,
yâ Şehru'n-Nûr zü'l-âtâyâ ve'l-ihsân,
yâ Şehru'l-Kur'ân,
yâ Şehru'l-İctimâ,
yâ Şehru't-Terâvih,
yâ Şehru't-Tesâbih

diyerek istikbâl etmeliyiz. Ramazân-ı Şerîf'in nihâyetine kadar bu âdâba riâyet etmeli. Evvelen Ramazân-ı Şerîf'in birinci gecesinde gusul edip, sonra iki rekat sünneti salâti vudû kılar, Kelime-i Şehadet (getirir), 70 estağfirullah, bir Fatihay-ı Şerîfe, 11 İhlâs-ı Şerîf (okur) bunların sevabını *Efendimizle* Sahâbey-i Kirâm'ın ve hassaten Ehl-i Beyt'in, şühedânın ervâh-ı tayyibelerine hediye etmeli. Bu âdâp, yalnız birinci geceye mahsustur. Sonra o mecliste niyet eder. Farz olan Ramazân-ı Şerîf'in bütün günlerinde oruç tutmak için, oruç'un fazîletini noksan edecek olan ahvâl ve ef'âl ve hareketlerden kendini muhâfaza etmek için azmeder, her akşam iftardan evvel 101 kerre "Estağfirullah" der. Sonra, Sahurdan sonra ve imsaktan evvel dahi aynı adette istiğfâr, Ramazân-ı Şerîf'te gerek kendi evlâd ve âyâllerine olsun ve gerek fukarâya olsun

verilecek olan taam ve masrafı hüsn-ü rızâ ile takdir ve temin edip, şehru'l-haramdan âzâda et Yâ Rabbi diyerek duâ etmek dahi âdâptandır. Mümkün olursa, Kur'ân-ı Kerîm'den her gün 3 cüz olsun okumalı ve 24 saat zarfında, velev beş dirhem miktarında olsun fukarâya ve erbâb-ı ihtiyâca tasadduk etmeli. Cenâb-ı Hakk Teâlâ bizleri hakîki savm ile oruçlarını tutan kullarından eylesin. Âmin, bihürmeti'n-Nebiyyi'l-Âlemîn.

23 Şabânü'l-Muazzam 1347

ÖMERÜ'L-FÂRUK RADIYALLÂHU ANH HAZRETLERİNİN ŞÂM-I ŞERÎFE SEYAHATI HAKKINDADIR

Ömerü'l-Fâruk radıyallâhu anh intikâlinden bir sene evvel sahâbey-i kirâm'dan çok zevât-ı kirâm ve ensâr ve muhâcirîn ile birlikte Şâm-ı Şerîfe azîmet buyurdu. Bu seyahat Ömerü'l-Fâruk radıyallâhu anh hazretlerinin kendi re'y ve irâdesi ile olmayıp, Seyyid-i Kâinât Aleyhisselâm Hazretleri'nin emri ve işâreti üzere vâki olmuş idi.

Mekkey-i Mükerreme'den ve Mediney-i Münevvere'den Ömerü'l-Fâruk hazretlerinin bu seyahatına iştirâtk edenlerin adedi 900 kimseye bâliğ oldu. Ömerü'l-Fâruk hazretlerinin zâtına mahsûs olan üç hassa vardı. Birincisi; ne vakit arzu edersе ve hangi bir meseleden dolayı Rasûlü Ekrem Aleyhisselâm'a (bir şey) arz ve meşveret etmek isterse derhal kendisine hâtif gelirdi ve Rasûlullâh Aleyhisselâm ile görüşürdü. İkincisi; kendi sözünü ve sedâsını istediği zaman, ne kadar uzakta bulunan kimselere işittirmek için mâni olmazdı. Bâdehû, mesâfe aslen kendisine hicâp olmazdı. Uzakta olan kimse ile, yakında olan kimse ile nasıl görüşürse öyle görüşürdü. Üçüncüsü; bir asker ve ordu hangi tarafa sevk olunursa (olunsun), kendisi beraber bulunmadığı taktirde, her saatte ve her lahzada ve onlara lâzım gelen tertip ve intizam(ı sağlama konusunda) beraber bulunduğu gibi muhâfaza etmeye muktedir olurdu. Demek ki Rasûlü Ekrem Aleyhisselâtü ve's-Selâm hazret-

lerinin huzûruna gelip Kelime-i Şahâdet ve imân ile müşerref olunurken, kendisinin üzerinde bulunan inâyet-i İlâhiyye kendi askerlerinin üzerinde dâima eksik olmamak şartıyle, bulundurmak hassasını Hakk Teâlâ kendisine ihsân buyurmuştu. Bu suretle Ömeru'l-Fâruk hazretleri 900 ulemâ ve sahâbey-i kirâm ile Şâm-ı şerîfe seyahat buyurdu.

Rasûlü Ekrem Aleyhisselâm Hazretleri kendisine buyurdu ki:

—"Yâ Ömer, bize kavuşmak zamanı yaklaştı. Refîku'l A'lâ ve Hatîretü'l Kuds'e intikâl etmeniz yakınlaştı. Arz-ı Mukaddes'e gidip Şam ve havâlisinde bulunan ehl-i İslâm'a son (defa) vaaz ve nasîhat ederek vedâ et" buyurdu. Ömerü'l-Fâruk hazretlerinin mâhiyetinde 33 kadar hamâlat-ı Kur'ân ve Hâfız-ı Kelâmullâh da var idi. Bunların içinde Hazîka radıyallâhu anh ve Kâbu'l-Ahbâr radıyallâhu anh dahi vardı. Hulefây-ı Râşidîn'den Osman Zinnûreyn İmâm-ı Ali radıyallâhu anh da var idi. Mediney-i Münevvere ile Şam arasında bir menzile (yani konaklama yeri), Nakba nâm bir şehir vardı. Bu şehir gayet mâmur bir şehir idi. Ömerü'l-Fâruk hazretlerinin vaaz ve nasîhatı yalnız ehl-i İslâm'a mahsûs olmayıp, Yahûdî ve Nasrânîlere de âmme idi. Onlara (yani yahûdî ve nasrânîlere) vaaz etmek için Kâbu'l-Ahbâr hazretlerine emir ve havâle ederdi. (Kâb) bir şehre vardığında, evvelâ oranın âlimlerini dâvet ederdi.

Âlimlere her dâim:

—"Yâ Ehle'l-Kitap, yâ Ulemâ-i Ehl-i Kitap" diye hitap ederdi. Belde-î Mezkûre'ye vardığında, âlimlerine sordu ki:

—"Bu havâlide en çok ulemâ olan belde hangisidir."

Ve cevâben dediler ki:

—"Buradan 3 saat mesâfede Beldeti'l-Uraz nâm bir şehir vardır. Bu beldede çok ulemâ vardır" dediler. Hatta Emîru'l-Mü'minîn Ömeru'l-Fâruk ile ictimâ ve mülâkât arzu edenler de vardır Yani seninle ictimâ ve mülâkâta âşık olan ulemâ vardır" diye söylediler.

Ömerü'l-Fâruk buyurdu ki:

—"Benim buraya gelişim ve seyahatim, benim kendi irâdemle ve kendi ihtiyârımla değildir. Seyyid-i Kâinât Hazretleri'nin emri üzerine gelmişim. Ben sizinle görüşmek ve size bir muâmele ederken benden bir haksızlığı görecek olursanız, ben hatamı kabul ederim ve itirâf ederim. Fakat sizinle her hususta haklı muâmele için muvâfık olursam, Rasûlü Ekrem Aleyhisselâm vasıtası ile inâhiyet-i İlâhiyye'den bilirim. Eğer bende hata gördüğünüz taktirde, sukût ederseniz bana ikrâm değil ihânet etmiş olursunuz. Ben bir beşerim, siz beni ikâz ediniz. Bakınız ben bir gün Kâbu'l-Ahbâr'ın vaazını dinlerken tesirinin şiddetinden kendimi kaybettim. Biraz sonra baktım, (kendimi) başımı kölemin baldırına koymuş buldum. Hayret ettim. Ben ona kimsin diye sordum".

Bana dedi ki:

—"Köleniz Cevherim".

Ben dedim ki:

—"Ömer'in kölesi mi olacak! Ömer ne oluyor ki, kölesi olsun."

Ben dedim ki:

—"Cümle Enbiyâ ve Mürselîn-i kirâm, huzûr-u İlâhiyye'ye dâvet olunup, Cenâb-ı Hakk Teâlâ'ya karşı dudurlerken, Mah-

kemey-i Divân Âlî icrâ ettirmek için, Rasûlullâh Aleyhisselâm'a mürâcaat ederlerken, o gün Rasûlullâh'ın şefâati ile Mahkemeye başlanacak, işte o gün sırattan geçer ise Ömer Seyyit'tir. Fakat geçmeden Ömer'de bir, siz de birsiniz. Ayrı gayri yoktur" dedim ve kölemi azât ettim.

(Devamla:)

—"Ben bugün sizin üzerinizde istediğim gibi muâmele yapmak için gelmedim. (Her) ne kadar din ve millet ayrı ise de, ben size bir serbestlik veriyorum. İstediğiniz gibi konuşabilirsiniz? Ve benim ile temas edersiniz." (dedi.)

Ömerü'l-Fâruk hazretleri bunlarla mükâleme ederken, Beldetü'l-Arz'ın âlimleri de geldiler. Bu âlimler bir gece evvel rüyâ(ların)da gördüler ki, "bilcümle Enbiyâ ve mürselîn-i kirâm hazerâtının vekili memleketinize geliyor. İstikbâl ediniz, onun mâhiyetinde Cenâb-ı Hakk Teâlâ, kendi kalbini bilcümle Kütüb-ü İlâhiyyeyi, Levh-i Mahfûz gibi kılmış olan bir kimse vardır. Ve yani semâdan nâzil olan, 104 kitap Allah'ın ahkâmı ve hakâyıkı kalbinde mekrûz ve meknûr olan bir zât vardır."

Bu işâret Kâbu'l-Ahbâr hazretlerine idi. Üreyz şehrinin ahâlîsinden Nakbâ (şehrine) gelmeyen bir kimse kalmadı. Ve ulemâ ahâlîye şu rüyayı söylediler. Bu mezkûr olan sıfat Kâbü'l-Ahbâr hazretlerine ilk defa Rasûlü Ekrem Aleyhisselâm hazretlerinin Vech-i Saâdetini gördüğü zaman hâsıl olmuştu. Âl-i Üreyz ve Nakbâ arasında bir pınar vardır ki, Ayn-i Muhammedî ile mârûf ve meşhûr idi. Bu su'da bir alâmet var idi ki, yolcular yanına geldikleri zaman, yolcuların ihtiyacına göre büyüyor ve fazlalaşıyordu. Yolcular gittikleri zaman azalır ve kesilirdi.

Her iki beldenin ahâlisi toplaşınca Ömerü'l-Fâruk hazretleri Kâbü'l-Ahbâr'a işâret etti:

—"Yâ Kâb, burada bulunan ehl-i Tevrat'a Tevrat'tan, ehl-i İncil'e İncil'den vaaz et ve oku. Kendilerine münâsip kelâm et. Kendilerinin hâl ve vaziyetleriyle bizim hâlimizi anlat."

Kâbü'l-Ahbâr dedi ki:

—"Yâ Emîre'l-Mü'minîn, burada bir pınar vardır, o pınarın bir husûsiyeti vardır ki, lüzûmuna göre fazlalaşır. Pınarın nâmı da Aynü'l-Muhammedî'dir. Müsâade buyurursanız, oraya gidip söylemek daha münâsip olur zannederim."

Ömerü'l-Fâruk hazretleri buyurdu: "haydi gidelim".

Ömerü'l-Fâruk hazretleriyle orada bulunan her iki cemaat mezkûr pınara gittiler. Orada bulunan cemaat 900 sahâbey-i kirâm, 400 kadar da beldenin eşraf ve ulemâ ahâlisinden olup 1300 kadar kimseler vardı.

Emiru'l-Mü'minîn Ömerü'l-Fâruk hazretleri buyurdu ki:

—"Yâ Kâbu'l-Ahbâr, bu pınara da Aynu'l-Muhammedî nâmının tesmiye edilmesinin esbâbını da, burada bulunan cemaat da anlıyacak surette beyân ediniz."

Kâbu'l-Ahbâr dedi ki:

—"Yâ Emîre'l-Mü'minîn, Benî İsrâil'den bir zaman 7 bin zâhid bir araya ictimâ ederek bir mecliste toplanmışlardı. Bu zâhidleri mahf-ı helâk etmek için, zamanlarında bulunan Melîkü Cebbâr Ebû Hâris nâm bir zâlim kırkbin (kişilik) bir ordu ile takip etti. Bunları ele geçerirse öldürmek ve hem de yakmak için karar vermişti. Cemâziye'l-Âhir'in 14'üncü gecesinde bu zâhidler bu mevkide bulunuyorlardı.

Bu 7 bin zâhid burada Cenâb-ı Hakk Teâlâ Hazretlerine münâcaat ettiler ki:

—"Yâ Rabbenâ, bizim helâkimizin ve ecelimizin bu zâlimin yüzünden olacağı ilm-i İlâhiyyey-i ezelînizde yazılı ise, biz buradan bir adım atmıyacağız ve emr-i İlâhiyye'ye teslim olacağız. Yok halas olmaklığımız mukarrer ise, onun esbâbını bize gösteriniz ve teshîl ediniz (yani kolaylaştırınız). Yâ Rab, her iki kazanın (yani başımıza gelecek olananın) hangisi bizim için yazılı ise, bize bildir ve âlâimine de göster. İlâhî Zühd hakkında nasıl sana tevekkül ettik ise, Kaza-i İlâhînize de sabrederiz. Ve râzı olmak için mücâhede ederiz. Münâcaatın akabinde, ol mevcut olmadığı yerden bu su zuhûr etti. Cenâb-ı Hakk bunlara âyet olmak üzere bu suyu halk buyurdu. Su toprağın üzerinde yürür iken yeşil bir hat ile Rasûlü Ekrem Aleyhisselâm hazretlerinin 24. 000 ism-i şerifleri yazılı idi. Ve her ism-i şerifin arkasından da birer Veliyyullâh ve Ricâlullâh ümmetinin esâmîleri yazılı idi. Hakk Teâlâ tarafından zâhidlere hâtıf geldi.

—"Ey Zâhid kullarım, size bu zâlimin zulmünden halâs olmaklığınıza, bu esmâ-i şerîfenin sahibi ile bu esâmiyi zikrederek tevessül ve duâ etmenizi ve sonun(da) yazılı olan, onun ümmetinin ricâlini zikretmenizi vesile kıldım."

Kâbu'l-Ahbâr hazretleri dedi ki:

—"Cenâb-ı Hakk Teâlâ Hazretleri yed-i kudreti ile bu esmâ-i şerîfeyi bu kadar çok izhâr etmesindeki hikmet ise, o esmâ-i şerîfelerin adedince ayrı ayrı fazîlet ve mûcizât(ı) kendisine ihsân etmiş olduğunu bildirmekdir. Zâhidler, Rasûlü Ekrem Aleyhisselâm hazretlerinin esâmi-i şerîflerini zikrederek ve orada mezkûr olan Evliyây-ı kirâmın isimlerini zikrederek

tevessül ettiler. Ol saatte Hâlik-u Cebbâr, Ebû Hâris için ve kendi askeri için mahf-ı helâk alâmetleri zuhûr etti. Üzerlerine siyah bir bulut geldi. Biraz sonra bir rüzgar ve kasırga zuhûr etti. Ebû Hâris'in cemâatı bu rüzgardan saman gibi parça parça olup mahfoldu. Ferdi vahit (yani tek bir ferd) kalmadı. Bu su ilâ yevmi'l-kıyâm kesilmez ve Seyyid-i Kâinât Aleyhisselâm'ın bu zâtlara halâs ve necât alâmeti olarak hediye(si) olduğundan onun ismiyle yâd edilmektedir."

Ömerü'l-Fâruk buyurdu ki:

—"Yâ Ehl-i Tevrat ve'l-İncîl, bu suretle, mûcizât(ı), kendi âlem-i dünyaya gelmeden (önce) zuhûr eden Hâtemü'l-Enbiyâ Aleyhisselâm'a neden imân etmiyor sunuz?"

Bu kelâmdan sonra Kâbu'l-Ahbâr'a işâret buyurdu ve:

—"Tevrat-ı Şerîfle İncîl-i Şerîf'ten okuyunuz" buyurdu.

Kâbu'l-Ahbâr Dâvûdî savt üzere kıraat buyurdu.

Ömerü'l-Fâruk buyurdu ki:

—"Yâ Kâbu'l-Ahbâr, şimdiye kadar bu suretle okuduğunuzu işitmedim. Ve Cenâb-ı Hakk Teâlâ'nın sana bu kadar güzel sedâyı ihsân ettiğini bilmedim."

Kâbu'l-Ahbâr dedi ki:

—"Yâ Emîre'l-Mü'minîn, bu benim hassam değildir. Bu su zuhûr ederken, (onunla) beraber zuhûr eden mûcizât, Rasûlullâh'tan hâsıl olan inâyet-i İlâhiyye sayesinde bana ihsân olunan lütf-u İlâhîdir ve Enbiyây-ı izâm hazerâtının veresâtından hâsıl olan bir hissedir."

Ömerül Faruk buyurdu ki:

—"Okuduğun Âyet-i İlâhiyye'den vaaz ve nasîhat et."

Kâbu'l-Ahbâr dedi ki:

—"Yâ Emîre'l-Mü'minîn, hangi menbâlardan ve hangi gün ve gecelerin fazîletinden söyleyeceğim."

Ömerü'l-Fâruk buyurdu ki:

—"Yâ Kâb, şimdi bu gecede Hakk Teâlâ Hezretleri'nin bize olan hitâbı nedir? Ve bu gecede ne gibi hazâin-i İlâhiyye varsa ona muhtâcız. Ondan söyleyiniz."

Kâbu'l-Ahbâr dedi ki:

—"Yâ Emîre'l-Mü'minîn, Rasûlü Ekrem Aleyhisselâm'ın esâmilerinden sonra, esâmileri yazılı ve mezkûr olan ricâl-i ümmet ve vârislerinden söylemeye müsâade eder misin?"

Ömerü'l-Fâruk buyurdu ki:

—"Evet, onların fezâilinin menbağından beyân et ki, onların hakâyıkına vâkıf olalım."

Osman Zinnûreyn radıyallâhu anh ve Huzeyfe radıyallâhu anh dediler ki:

—"Yâ Kâbu'l-Ahbâr, Benî İsrâil zühedâlarına (yani zâhidlerine) bu mûcize zuhûr ederken, (onunla) beraber zuhûr eden âyet-i İlâhiyye(nin) tekrar zuhûr etmesi mümkün değil mi? Biz de Re'yü'l-Ayn müşâhede edelim."

Kâbu'l-Ahbâr cevâben dedi ki:

—"Rasûlü Ekrem Aleyhisselâtü ve's-Selâm hazretlerinin mûcizâtı, iktizâ ederse tekrar olabilir. Tekrar zuhûr etmesi de bizim için bir şeref olur."

Ömerü'l-Fâruk buyurdu ki:

—"Yâ Kâbu'l-Ahbâr, bu iki kerîm (kişi), senden bir şey talep ettiler. Sen esirgeme."

Ol saatte Rasûlü Ekrem Aleyhisselâm hazretlerine geldiği

gibi, Ömerü'l-Fâruk'a hâtif geldi[8]: "Mûcize ve âyetin zuhûruna ve tekerrürüne vakt-i merhûn geldi. Suya bakınız."

Suya baktıkları zaman su(yun) yavaş yavaş arzın üzerinde yürümekte olduğunu gördüler. O asıl esasta olan hakîkat tezâhür etmeye başladı. Seyyid-i Kâinât Aleyhisselâm'ın 24. 000 ism-i şerîfi dahi kitabın üzerinde yazılı olduğu gibi, yeşil bir hat üzere zuhûr ettiler. Ve her bir ism-i şerîfin altında birer noktayı gördüler. Bu âyet, esasta olan âyetin üzerinde ilâve idi. Sonra her esmâ-i şerîfenin sonunda Vârisîn-i Kirâm hazerâtının esâmilerini de gördüler. Sahâbey-i kirâm bu esami-i şerîflerin altındaki noktaların ne olduğu anlamadılar.

Ehl-i Kitap ulemâsından birisi dedi ki:

—"Bu esmây-ı şerîfeyi anladık, sonradan yazılan esâmileri de anladık. (Peki) bu noktalar neye işarettir?"

Ömerü'l-Fâruk radıyallâhu anh hazretleri sahâbey-i kirâma baktı ve muktedir olan bir kimse olmadığını anladı.

Emîrü'l-Mü'minîn cevâben buyurdu ki:

—"Rehber-i hakîkîmiz Rasûlü Ekrem Aleyhisselâm bize tâlim buyurdu ki: (İzâ tahayyertüm fi'l-umûri feste'înû ehle'l-Gubûr = yani İşleriniz konusunda tereddüde, tercih yapma durumuna düştüğünüz zaman kabir halkından yardım isteyiniz) Ashâb-ı gubûrdan isti'âne edeceğiz. Fakat, Zât-ı Risâletmaâp hazretlerine mürâcaat edeceğiz. Zirâ ashâb-ı gubûrun seyyidi odur. Şu halde Seyyid-i Kâinât Aleyhisselâm'ı ziyâret edelim. Ona halimizi arz edelim."

Ol saatte herkes Ravzay-ı Mütahhara'ya teveccüh ettiler.

8 Bu cümle asıl metinde esasen şu şekilde yazılmıştır: "Ol saatte Rasûlü Ekrem Aleyhisselâm hazretlerinin Ömerü'l-Fâruk'a geldiği gibi hâtif geldi."

Ve Ravzay-ı Mübâreke'yi açıktan gördüler. Aralarında bulunan dağ ve tepeler zâil olup herkesin gözünün önünde Ravzay-ı Mutahhara zâhir oldu. Bunlar kalben Rasûlü Ekrem Aleyhisselâm'dan istimdât ederek ve âbâ ve amâmenin nurundan bütün muhît yeşil nur ile doldu.

Ömerü'l-Fâruk hazretlerine Kâbu'l-Ahbâr dedi ki:

—"Ya Emîre'l-Mü'minîn, ben o noktaların hakîkatına ıttılâ etmeye yaklaştım."

Ömerü'l-Fâruk:

—"Ben de öyleyim" buyurdu.

Sonra İmâm-ı Ali kerremallâhu veche hazretlerine hitâben buyurdu ki:

—"Yâ İmâm, Seyyid-i Kâinât Aleyhisselâm hakkınızda (Ene Medînetü İlmin ve Aliyyü bâbuhâ = yani Ben ilim şehriyim Ali de onun kapısıdır) buyurdu. Ey Rasûlü Ekrem Aleyhisselâm'ın ulûmunun (ilimlerinin) kapısı, bu hayret nasıl üzerimize gelmiştir, biliyor musun? Bu hayret ettiğimiz noktayı okumazmısın?"

İmâm-ı Ali kerremallâhu veche cevâben:

—"Yâ Emîre'l-Mü'minîn, bu meselenin hakîkatına vâkıf olan ve ilm-i üns (ünsiyet ilminin, yakîn ilminin) idrâkin sahibi olan geliyor. Hazır olunuz?" dedi.

O zât 1353 (1934-1935) senesinde hayatta olan zâtın ruhu idi. Yavaş yavaş yaklaştı ve buyurdu ki:

—"Esselâmu Aleyke ve Alâ Rüfekâihî Yâ İmâme'l-Müslimîn ve Hâdime'l-Beytullâhi'l-Harâm"

Bu hitâbı yaparken 40 yaşında olan bir kimsenin kıyâfetin-

de idi. Selâmdan sonra 63 yaşında olan bir kimsenin kıyâfet ve şekline inkilâb etti.

Bu zât dedi ki:

—"Ben sizi tanıdım ve tanıyorum. Siz beni tanıyor musunuz?"

Ömerü'l-Fâruk buyurdu ki:

—"Bizi nasıl tanıyorsun?

Cevâben dedi ki:

—"Ben sizin, bu ümmet-i merhûmenin erkânından olduğunuzu da biliyorum. Ve öyle tanıyorum. Cümle Ümmet-i Muhammed'in rehberi olduğunuzu da biliyorum."

Müşârünileyh (yani zikri geçen kişi) kendisine Cenâb-ı Hakk Teâlâ kendisine, Rasûlullâh ile sahâbelerin hakîkatını ne zamandan itibâren bildirmişse, o zamandan itîbaren başlayıp sahâbey-i kirâm hazerâtının hakâyıkını birer birer zikretti ve dedi ki:

—"Bir kimsenin bilmediği bir kimseyle görüşmesi abes olur. Ahbâr ve etvârı bilmeyen biri ile ülfet olmaz. Ben Rasûlullâh Aleyhisselâm'ın emri üzerine sizinle görüşmeye geldim. Fakat birbirimizi tanımak lâzımdır. Ben sizi bildim, sizin de beni bilmeniz lâzımdır. Ve eğer beni biliyorsanız, ben(im) size târif ettiğim gibi, siz de (kendinizi) bana târif ediniz. Ve bildiriniz ki, Efendimiz Aleyhisselâm hazretlerinin emri yerine gelsin."

Sahâbey-i Kirâm birbirine bakıp hayran oldular.

Emîrü'l-Mü'minîn Ömerü'l-Fâruk buyurdu ki:

—"Ben ve arkadaşlarım seni tanımaktan âciz kaldık ve seni tanımadığımız gibi âcizliğimizi de itirâf ediyoruz. Artık bize her iki cihetten müsterih olacağımız surette târif bildiriniz."

Müşârunileyh buyurdu ki:

—"Seyyid-i Kâinât Aleyhisselam acz ve hayret vâki olduğu taktirde size kendimi bildirmem için müsâade buyurdu."

Sonra dedi ki:

—"Ben sizin zamanınızda bulunup, ümmetin hâdimi olsa idim, tanırdınız. Ben hayatı unsûriyede olup hizmet edenlerden değilim. Hayatım melekûtî olacak, hizmetim de melekûtî olacaktır. Binâenaleyh aramızda bir münâsebet olmadığından siz beni tanımıyorsunuz. Ben, gördüğünüz Aynü'l-Muhammedî'den emr-i İlâhî üzere abdest alıp, bir kere aldığı abdest ile 63 sene 9 ay bu ümmet-i merhûmeye hizmet eden ve bu hizmet ile mükellef olan bir kimseyim. Bu suya, ben abdest alırken Cebelü't-Tahmît'in suyundan bir miktar karışacaktır. Cenâb-ı Allah Zü'l-Celâli ve'l-İkrâm Hazretleri bana «bu abdesti alıp hizmet et» diye emir buyurduğu lahzadan itibâren 63 sene 9 ay zarfında, kaç nefes varsa her bir nefese karşı, 24. 000 bu ümmetin hâdim-i hakîkîsi olan, 24 bin ricâullâh ve evliyâyı kirâm hazerâtına müddet-i ömür ve hayatlarında ihsân olunmuş olan fazîletin fevkinde fazîlet ve hizmete muvaffak olmayı Cenâb-ı Hakk ihsân buyurmuştur. Görmüş olduğunuz esâmi-i şerîflerin altında bulunan noktalar bana işârettir. O noktalar, benim Rasûlü Ekrem Aleyhisselâm hazretlerinin bu esâmi-i şerîfelerinin hakâyıkına âit ve münâsip olan hidemâtına, benim de iştirâkim olduğunu ve Rasûlü Ekrem Aleyhisselâm'dan hâsıl olan hidâyet ve saâdetten ilâ yevmi'l-kıyâm cârî olan asâr-ı hidâyet ve mûcizâtın kâffesine müşterek olduğuma işârettir. Rasûlü Ekrem Aleyhisselâm'ın mûcizâtından benim iştirâkim olmayan bir mûcize yoktur. Verâset tarîki ile be-

nim de hissem vardır."

Ömerü'l-Fâruk hazretleri o zâtın yüzüne devamlı ve dikkatli bakıyordu.

Müşârünileyh dedi ki:

—"Ömerü'l-Fâruk radıyallâhu anh hazretlerinin Şâm-ı Şerîfe seyahatı hakkındadır. Yâ Emîre'l-Mü'minîn, ne kadar dikkatle nazar ederseniz, o kadar istifâde edersiniz. Ve hizmetlerinden birer hisse alırsınız."

Ömerü'l-Fâruk hazretleri o nazarla ictimâ üzere Seyyid-i Kâinât Aleyhisselâm hazretlerinin, evvelîn ve âhirîn olan ümmetinin hakâyık ve fezâilini idrâk etti. Ömerü'l-Fâruk hazretleri (için) bu zât, ümmetin hakâyıkı(nı öğrenmede) nokta-i hak gibi oldu. Rasûlü Ekrem Aleyhisselâm hazretlerinin ve Cenâb-ı Zü'l-Celâl Hazretlerinin rızâsını tahsîl için ifâ buyurmuş olduğu hidemâttan (yani hizmetlerden) hâsıl olan zevk ve itmînândan fazla zevk hâsıl oldu ve esrâra ittilâ buyurdu.

Ömerü'l-Fâruk hazretleri buyurdu ki:

—"Zidnî, yâ Rüknü'l-Âzam (yani daha fazla bilgi ver)"

Müşârünileyh dedi ki:

—"Yâ Emîre'l-Mü'minîn, ziyâdesini beyân etsem dinliyebilir misiniz?"

Ömerü'l-Fâruk buyurdu ki

—"Cenâb-ı Hakk Teâlâ Hazretleri tahalmmülden ziyâde teklif buyurmaz. Sen de teklif etmezsin. Anlıyamadığımızı tedrîci surette bana anlatırsın."

Müşârünileyh buyurdu ki:

—"Yâ Emire'l-Mü'minîn, Cenâb-ı Hakk Teâlâ Hazretleri

63 sene 9 ay zarfında almış olduğun cümle enfâsından (nefeslerinden) her bir nefese mukâbil 24 bin melâike halk edeceğine dâir vaad buyurdu. Ve bu melâikeyi Hakk Teâlâ benim için yaratacaktır."

Bu kelâm üzer(in)e Ömerü'l-Fâruk hazretleri sen derece hayran oldu. Vech-i şerîfinin rengi tebeddül etti. Kezâ sahâbîlerin de.

Ömerü'l-Fâruk hazretleri buyurdu ki:

—"Yâ Rüknü'l(-Ümme), ümmete bu melâikenin hizmetinden ve bunların imâmı ve reislerinin hidemâtından ve hakâyıkından beyân eder misin?"

Müşârünileyh dedi ki:

—"Îcâd ve halk etmezden evvel bunların ahvâl ve hidemât ve hakâyıkından söylemek Mâliki Mülk ve Hâlıkı Âlem olan Zü'l-Celâl ve'l-Kirâm Hazretlerine karşı terk-i edebten olur. Bu hususta cevap veremediğimden beni muâheze buyurmayınız. Kusara bakmayınız."

Orada bulunan ehl-i Tevrat ve İncil'den bir ferd kalmadan Nûr-u İslâm'la müşerref oldular. Hatta Ömerü'l-Fâruk hazretleri tarafından feth olunan bütün memleketlerde bulunan yahûdi ve nasârâ da İslâmiyeti kabul ettiler. Ömerü'l-Fâruk hazretlerine bu zât-ı şerîfin meclisinde hâsıl olan fazîlet ve şeref bilcümle fütûhâtından hâsıl olan fazîletine muâdil oldu. Ve bu meclisin üzerinde olan İnâyet-i İlâhiyesinden 70 bin enbiyâ ve Mürselîn-i kirâm Hakk Teâlâ tarafından gönderildiği taktirde hidâyeti muâfık olamıyacağı bir çok ümmetin hidâyetine bâdî olup, İslâm'la müşerref oldular.

Müşârünileyh dedi ki:

—"Yâ Emîre'l-Mü'minîn, zikrettiğim hizmet(in) sahibi olduğumdan, bana hidâyetü'l-evvelîn ve'l-âhirîn nâmı verilmiştir."

Bu zât-ı şerîf'in diğer nâmı Rüknü'l-Ümme'dir.

Ömerü'l-Fâruk hazretleri buyurdu ki:

—"Bu infâz-ı mukaddesinizi alacağınız ve bu hizmet-i mukaddese(den dolayı) sizden sâdır olacak makamınızı görmeyi arzu ederim. Yâ Hidâyete'l-Evvelîn ve'l-Âhirîn, şu makâmınızı görüp ziyâret etmek isterim."

Cevâben dedi ki:

—"Yâ Emire'l-Mü'minîn, Cibrîl-i Emîn Aleyhisselâm'ın 41 bin kerre ziyâret ettiği makamı ziyâret edeceksin ve arkadaşlarınla o makâmı görmek size nasip olacaktır. Gidelim" dedi (ve ekledi): "Melekûtî ve hem nâsutî iki sıfat üzere gideceğiz. Mesâfe uzaktır, îcâbında Melekûtî sıfat üzere gideriz."

Ömerü'l-Fâruk hazretleri ile sahâbey-i kirâm ve yeni imân ile müşerref olan cemaatten havas olanlar, Receb-i şerîfin birinci gecesinde vaktü'l-imsak'de Hidâyetü'l- Evvelîn ve'l -Âhirîn Hazretleri'nin (yani Hazreti Peygamber Aleyhisselâm) 63 senelik makamı olan ve ümmet-i merhûmeye ve hatta bilcümle ümem-i mâziye'de (geçmiş milletlerde) pek çok hidemâtın (yani hizmetlerin) ifâ edilecek olduğu makama vardılar. O da Dehfi'l -Vahdet nâm mağaradır. Hidâyetü'l- Evvelîn ve'l -Âhirîn Hazretleri ile birlikte 313 kişi girdiler. Ve mağaranın vüs'atı o kadar idi, ki bâkide kalanlar dışarda kaldılar.

Ömerü'l-Fâruk hazretleri buyurdu ki:

—"Şu dışarda kalan arkadaşlarımıza ne yaparız. Kudret-i

İlâhiyye'ye mürâcaat edip, tevsîhi (genişlemesi) mümkün değil midir?" (dedi).

Ol saatte 1300 kişi alacak derecede tevessül oldu. Ve ol vüs'atta dâimi surette bâkî kaldı. Sonra bilcümle Enbiyây-ı Mürselîn-i Kirâm Hazerâtı'nın ervâh-ı tayyibeleri teşrîf ettiler. Hidâyetü'l- Evvelîn ve'l -Âhirîn Hazretleri, Cibrîl-i Emîn Aleyhisselâm'ın birinci ziyâretinden başlayıp 41 bin kerre edeceği ziyâretin hakâyık ve fezâilinden ve hakîkatından beyân buyurdu. Ve her ziyâret üzere nâzil olan inâyet-i İlâhiyye'nin envârından beyân etti.

Sonra dedi ki:

—"Yâ Emire'l-Mü'minîn, Rasûlü Ekrem Aleyhisselâm Hazretleri'nin vech-i saâdetlerini gören sizleri görmekle ben de müşerref oldum. 1353 (1934-1935) senesi zamanında bulunacak ümmetin fezâil-i hakâyıkını idrâk etmekle siz de müşerref oldunuz. Hizmetin kutsiyyet ve ulviyyetinin derecesini de anladınız. 41 bin kerre Cibrîl-i Emîn Aleyhisselâm'ın ziyâretlerinde nâzil olan inâyet-i İlâhiyye'ye sizi müşterek ve mazhar kılmak için Hakk Teâlâ beni size delil ve vâsıta kıldı. Cenâb-ı Hakk Teâlâ bazen zayıf olanları kavî olanlara delil kıldılar. Benim delâletim de bu kabildendir."

Sonra dedi ki:

—"Bakınız, Hayru'l-Beşer olan Enbiyây-ı Mürselîn-i Kirâm Hazerâtı teşrîf buyurmuşlardır. Bunlar bizden bir fazîlet aramak için teşrîf buyurmuşlardır. Zannederim Ömerü'l-Fâruk hazretleri ile bülcümle Mürselîn-i kirâm arasında teâruf hâsıl olması için delâlet ve tevassut etti."

Ömerü'l-Fâruk buyurdu ki:

—"Yâ Eyyühe'r-Rüknü'ş-Şedîd, 63 sene 9 ay zarfında ikmâl ettiğiniz hazâin ve ganâiminiz (yani maddî ve mânevî hazineler ve ganîmetleriniz) taksim olunurken, beni de ve benim

arkadaşlamı da mahrûm etme. Ve münâsip bir hisseyi bize hediye et. Hidâyetü'l- Evvelîn ve'l -Âhirîn, alâ ayni veresi yâ Emîre'l-Mü'minîn" dedi. Odada bulunan sahâbeleriyle melekler ve enbiyâlar arasında da teârüf (tanışma, yakınlaşma) hâsıl olması için de delâlet etti.

Sonra Halilullâh İbrahim Aleyhisselâm buyurdu ki:

—"Yâ Hidâyetü'l- Evvelîn ve'l -Âhirîn, Emr-i Hak üzere biz cemaat-i Enbiyâ ve'l-Mürselîn, makâmınızı ziyâret ettik. Sen de bilmukâbele bizi ziyâret et ve bizi ikrâm eyle ve senin 1353 (1934) senesi Leyle-i Mev'ûde(n)'de bize sen de ikrâm et."

Enbiyâ ve Mürselîn-i Kirâm hazerâtına da onların makâmı mukaddeslerine münâsip lisanla cevap verdi. 63 senelik ömr-ü şerefinde ne kadar münâcaat edecek olursa, her münâcaatta bilcümle enbiyâ ve mürselîni zikretmek için vaad ettiği gibi, makâm-ı mezkûrda hatmettiği Kur'ân-ı Azîmüşşan'ın fazîletine cümle enbiyânın ümmetlerini de müşterek kılacağına dâir vaad etti."

Sonra Adem Aleyhisselâm buyurdu ki:

—"Oğlum Cenâb-ı Hakk Teâlâ'nın sana talim buyurduğu suretle Lisânullâhi ezel ile Kur'ân-ı Azîmüşşân'ı hatmet. Biz de dinleyelim."

Hidâyetü'l- Evvelîn ve'l -Âhirîn dedi ki:

—"Yâ Ebânâ ve Ebe'l-Beşereyn, Hakk Teâlâ Hazretleri'nin talim-i ezeli(si) üzere Kur'ân-ı Kerîm'i hatmedecek olursam eczâ-i kâinâtın tesbihâtı tâdil edilecektir. (Ve in min şey'in illâ yüsebbihu... [9]) âyet-i kerîmesinin muktezâsı olan tesbîhâtı terkedip dinlemek lâzımdır. Arzunuz vechile hatmedeceğim."

9 İsrâ (17): 44. Bu âyetin tam meali şöyledir: "Yedi gök, dünya ve bunlarda bulunan herkes O'nu tesbîh eder. Onu övgü ile tesbîh etmeyen hiç bir şey yoktur. Ne var ki siz, onların tesbîhini anlamazsınız. O, çok yumuşak ve bağışlayıcıdır."

Fakat bilcümle selef-i[10] sâlihîn ve hâlifîn olan ümmetin ashâbına[11] sevâb bağışlamaya müsâede edilmek şartıyla Rasûlü Ekrem Aleyhisselâm buyurdu ki:

—"Az sabret, ben sana delil ve vâsıta olurum."

Hidâyetü'l-Evvelîn 24 saat Rasûlullâh'ın emrine muntazır kaldı.

Sonra Efendimiz Aleyhisselâm buyurdu ki:

"Sonra Cenâb-ı Hakk Teâlâ cümle eczâ-i kâinâta ve ilâ yevmi'l-kıyâm yaratılacak eczâ-i kâinât-ı mâsivâya emir buyurdu ki: «Hidâyetü'l-Evvelîn ve'l-Âhirîn Kelâmullâhi'l-Ezel olan Kur'ân-ı Azîmüşşân'ı hatmediyor. Dinleyiniz. Her sâmi (yani dinleyici) olan eczâ-ı mevcûdâta hâsıl olan şeref ve fazîlet kendisinin ihtiyârında olacaktır. Bu hizmet bu zamana kadar sebkat etmemiş olan hizmettir. »"

Hidâyetül Evvelîn ve'l-Âhirîn, Âdem Aleyhisselâm'ın arzusuna göre Kur'ân-ı Kerîm'i hatim ve tilâvet etti. Dinlememiş bir cüz'i lâyetecezzâ kalmadı.

Bu zât-ı şerîf bu hatm-i şerîfin sevâbını 1353 senesi Receb-i Şerifin birinci (10 Ekim 1934) gecesi taksim ve tevzî eder. Ve herkese münâsip olan hisseyi tâyin ve tefrîk eder. Evliyây-ı kirâm hazerâtından bazıları derler ki: "Bu hizmet hemen yeniden Seyyid-i Kâinât'ın, bağış vâki olduğu taktirde, hâsıl olacak hayat ve fazîletine muâdil olabilir."

Ömerü'l-Fâruk hazretlerine Rasûlü Ekrem Aleyhisselâm'dan ayrıldıktan sonra bundan büyük âyet görmemiştir. O seferde Şâm-ı Şerîf ve havâlisine nâzil olan inâyet-i İlâhiy-

10 Bu kelime tarafımızdan ilâve edilmiştir.

11 Metinde "ashatına" şeklindedir.

ye'den hâsıl olan saâdetin fevkinde saâdet temin olundu. Ömerü'l-Fâruk hazretleri Hakk Teâlâ Hazretleri'nin ve Rasûlullâh'ın pek çok esrârına vâkıf oldu. Elcümle Efendimiz Aleyhisselâm'ın ümmetinin, son asırlarında bulunan ümmetin fezâiline de idrâk buyurdu. Cenâb-ı Erhamerrâhimîn zü'l-Lütfu ve'l-Cûdu ve'l-Kerem Hazretleri bizleri de bu zât-ı celli sıfat hazretlerinin, bu hidemât-ı mukaddeselerinden nasîb-i âzam ve hazâinine vâfire nâil olmaklığımıza vesîle olan âdâb-ı celîleye muvaffâkiyet ihsân buyursun. Âmin, Yâ Mucîbe's-Sâilîn...

ŞERAFEDDİN 1353 HİTAM

MÛCİZÂT-I PEYGAMBER ALEYHİSSELÂM MENKÎBESİDİR

Rasûlullâh Aleyhisselâm Efendimiz Mekkey-i Mükerreme'de iken Taif beldesinde Ebû Nûman adında bir tâcir vardı. Bu zât kendisi tetkikle İslâm dininin kudsiyyet ve ulvîyyetini anlamış, sahâbey-i kirâm hazerâtının herhangi biri tarafından dâvet vâkî olmadan, kendi akıl ve fikrine istinâden İslâmiyeti bihakkın kabul etmiştir. Lâkin Taif halkı ehl-i salip olduklarından İslâmiyeti (benimsediğini) gizli tutup, kimseye bildirmezdi. Bu belde Mekkey-i Mükerreme'ye yakın ve havası da pek mülâyimdir. Mekkey-i Mükerreme halkı senede bir kaç aylarını burada geçirmek için gelirlerdi.

Ebû Nûman Mekke'den gelen ne kadar kimse varsa, onları dâvet edip bir ziyâfet tertip etti. Her çeşit türlü türlü taam ve meyvalarla ziyâfeti zenginleştirdi. Gerek Kureyşliler'den ve gerekse sahâbeyi kirâmdan 5 yüz kadar kimseyi dâvet etti.

Yemekten evvel Ebû Nûman, dâvetlilere:

—"Ey Mekke halkı ve muhterem misafirlerim! Ne gibi taam ve meyvayı arzu ediyorsanız söyleyin, size ikrâm edip yedireceğim." dedi.

(Bunun üzerine) içlerinden birisi:

—"Yâ Ebû Nûman, bu kelâmınız mûcib-i hayrettir. Sofraları hazırlıyorsun, taamdan sonra «kusura bakmayın, bu kadar hazırlayabildim» diyecekdiniz. Biz senden olur olmaz birşey-

ler talep etsek, hemen nereden tedârik edebileceksin? Zaten vakit de müsâid değildir." dedi.

Ebû Nûman da:

—"Ben size yapamıyacağım bir şeyi söylemedim, ben size ne arzu ediyorsanız bulacağım." dedi.

Cemaatten biri:

—"Yâ Ebû Nûman, canım balığın karaciğerini istiyor, bulabilir misin?" (dedi).

Diğeri, başka birşeyi arzu etti, mecliste bulunan 30 kişi ayrı ayrı şeyleri talep ettiler. Birisi de, Mekke'de bulunan çekirdeksiz üzümü talep etti. Ebû Nûman onların istediklerini bir kağıda yazıp mutfağına gitti. Ebû Nûman Mekke civârında bulunması mümkün olan herşeyi tedârik etmişdi.

Sofraları kurmadan evvel Ebû Nûman:

—"Yâ Ehl-i Mekke, sizin iki taifeniz için (de) ayrı ayrı sofra kurduk, zirâ herkes sevdiği ahbâbı ile taam yesin. (İnsan) canı(nın) istediği biri sofrada bulunursa, o taamı lezzetle yiyebilir" dedi.

Birisi dedi ki:

—"Çok doğru söylüyor, güzel fikir, memnûn olduk, zaten sizin gibi âdil ve müdebbir kimselerin işi her dâim doğru olur, karışık surette ziyâfet vermiş olsa(ydı)nız, bunda zevk ve neşe olmazdı."

Diğer biri de dedi ki:

—"Doğru söylüyor, benim bir komşum vardı, değil ki hânesine gitmek ve onunla oturmak, onun evinin duvarını bile görmek istemiyorum, ve gördüğüm gibi kalbime bir sıkıntı geliyor."

Bu ahmâğın komşusu sahâbelerden Saîd ibni Sehel nâmında bir zât idi. Hâzirun arasında bulunan Saîd ibni Sehel dedi ki:

—"Evet sözünüz doğrudur, ben birgün Necran memleketinden geliyordum, yanında da ehl-i kitap ulemâsından bir zât vardı ki, o kimse hayvanâtın lisânından dahi anlardı.

Bana hayvan tersi üzerinde toplanan böcekleri göstererek dedi ki:

—"Bu böcekler ne söylüyor biliyor musun?"

Ben:

—"Bilmem." (dedim).

Kendisi dedi ki:

—"Bu böcek, «komşum arıdan rahatsız oluyorum, onun fenâ kokusundan yanında duramıyorum» diyor."

(Devamla):

"Demek ki dünyanın en güzel çiçeklerinden ve meyvalarından tağayyüş eden (gıda toplayan, gıdalanan) mübârek arı ile komşu olmak çok zor oluyormuş, zira aralarında münâsebet de yokdur. Cins, cinsi ile hoşlanır ve geçinir, ne kadar tatlı ve hoş olsa da, cinsi olmayan bir şeyi sevmemek tabiîdir. Fakat ben o kadar değilim. Ben komşumu görünce canım sıkılmaz. Yolda rastlasam aldırmam. Dinime îtikadıma ve imân ettiğim ve canımdan çok sevdiğim Peygamberime (s. a. v.) söz atmadıkça aldırmam. Ne zaman ki ona söz atar, dil uzatırsa, o zaman belimdeki kılıç kızar ve oynamaya başlar. «Bu dil uzatanı öldürüver» diye beni teşvik eder. Ben de, derim ki, «Sus, sabret daha zamanı gelmedi». Zira benim Tevrât-ı Şerîf'de gördüğüm bir hakikat vardır. Ona îtimat edip bekliyorum." (dedi.)

Sıddîk-ı Ekber radıyallâhu anh efendimiz buyurdu ki:

—"Yâ Saîd, çok geçmeden Kur'ân-ı Azîmüşşân da konuşacaktır ve Tevrat gibi onu da bileceksiniz. Dediğiniz gibi nâzil olacaktır."

Saîd hazretlerinin bu kelâmı katl ve cihad hakkındaki âyet-i kerîmeye işaretti.

Ebû Nûman dedi ki:

—"Sizler benim dâvetli misâfirlerimsiniz, artık bundan ziyâde laf söylemenize müsâade yoktur. Vaz geçiniz."

Cemaat iki tâife ve ikişer saf üzere oturdular. Cemaatin içinde Ebû Nûman'ın hâline vâkıf olan bir kimse yok idi. Ebû Nûman taamları getirmeye başladı. Evvelâ balığın ciğerini getirdi.

Cemaat içinden Ebû Hafrâ nâmındaki bir yahûdî dedi ki:

—"Bu mudur, sizin peygamberin(iz) aleyhisselâm(ın) ehli cennetin birinci yemeği olan mâide, tâzim ve hürmetle yâdettiği?"

Yahûdî bunu istihzâ makâmında söyledi. Ebû Bekir Sıddîk hazretleri derhal anladı ve yahûdînin kelâmına karşı söz söylemeğe başladı (ve dedi ki):

—"Yâ Ebû Hafrâ, sen Tevrat ve İncil-i Şerîf'i okudun mu, bu iki Kelâmullâh'ı tasdîk ediyor musun?"

Yahûdî:

—"Evet" dedi.

Hazreti Ebû Bekir:

—"Mâdem öyledir, ne için istihzâ ediyorsun? «Ehl-i cennetin birinci taamı balığın ciğeridir» diye, sadece bizim kitabımız ve bizim Peygamberimiz değil, Mûsâ ve İsâ (peygamber-

ler de) da buyurmuştur. Sen şu halde Mûsâ, İsâ ve onlara nâzil olan kitabları da istihzâ ediyorsun?" (dedi).

(Sonra) Sıddîk-ı Ekber Ebû Nûman'a dedi ki:

—"Müsâadenizle bu kadar söyledim. Ben kelâm ederken hiddetlenmiyorum. Ancak hak olan bir meseleyi izâh etmek istiyorum. Bu yahûdîye kendi dininin kitabını bildirmek istiyorum."

Muaz radıyallâhu anh hazretleri de bu mecliste bulunuyordu. Cenâb-ı Hakk kendisine (Muaz'a), Ebû Musâ el-Eş'arî hazretlerine ihsân olunan ilim ve kıraatın hemen mislini ihsân etmişdi. Ve Kâbu'l-Ahbâr hazretlerine ihsân edilen dâhi, kendisine ihsân edilmişti.

Sıddîk-ı Ekber radıyallâhu anh buyurdu ki:

—"Yâ Muaz, Dâvud Aleyhisselâm Zebûr-u Şerîf'i, halkı Hakk (Teâlâ'nın) yoluna dâvet için kıraat buyururdu. Sen de Tevrât-ı Şerîf'i ol maksad için bu mecliste oku da dinleyelim."

Hazreti Muaz, gayet güzel bir sesle Tevrât-ı Şerîf'den, Mûsâ Aleyhisselâm'a nâzil olan sahifelerden 7 sahife kadar okudu. Bunun içinde, Cenâb-ı Hakk Teâlâ'nın (Celle Celâluhû) Mûsâ Aleyhisselâm'a imân eden kullarına ne gibi ecir ve hasene vereceği hakkındaki âyeti de okudu. Bu âyet-i kerîmelerde de, ehl-i cennetin ilk taamının balığın ciğeri olduğu bildiriliyordu.

Sıddîk-ı Ekber radıyallâhu anh dedi ki:

—"Yâ Ehle'l-İncîl! Dinleyiniz, Tevrât-ı Şerîf'in manasını anlamasanız bile savt ve sedâsından müstefît olursunuz."

Muaz radıyallâhu anh hazretleri öyle bir tesir üzere okudu ki, dinleyen cemaatten din-i mübîn-i İslâm'a karşı kalben mey-

letmeyen kalmadı. Herkese hâdî ve dâî (yani hidayetçi ve davetçi) oldu. Sofraya gelen ciğer hemen iki üç kişiye yetecek kadardı. Cemaat onu taksim etmek istediler. Fakat Sıddîk-ı Ekber radıyallâhu anh münâsib görmedi ve olduğu gibi sofralara dolaştırılmasını münâsib gördü. Bir tabağın içine konarak sofralara dolaştırıldı, cemaatten el uzatmayan ve tatmayan kalmadı. Lâkin yine de tükenmedi. Sonra başka taamlar getirildi, en sonunda da meyva getirdiler.

Sıddîk-ı Ekber radıyallâhu anh buyurdu ki:

—"Meyva'yı taamdan önce yemiş olsaydık, Enbiyâ ve Mürselîn-i Kirâm hazretlerinin âdetine ittibâ etmiş olurduk."

Ebû Nûman dedi ki:

—"Yâ Sıddîk, bu sözünüzün hürmetine bu akşam da, yine sizlere ikrâmda bulunacağım. Meyva'yı o zaman yeriz."

Ebû Nûman Sıddîk-ı Ekber radıyallâhu anh'a:

—"Sizin peygamberiniz, üzümü nasıl yiyiyordu?" (diye sordu.)

(Sıddîk radıyallâhu anh:)

—"Birer ikişer tane, salkımın ucundan başlayıp yerlerdi." dedi.

Davet ve taamın sonunda herkes su içmeye başladı. Ebû Nûman Sıddîk-ı Ekber radıyallâhu anh'a bir bardak su takdim etti.

Sıddîk-ı Ekber radıyallâhu anh:

—"Yâ (Ebâ) Nûman, sen kendi bardağınla verseydin çok makbûle geçerdi" (dedi.)

(Ebû) Nûman dedi ki:

—"Yâ Sıddîk radıyallâhu anh, benim bardağımdan sana kim haber verdi? Benim husûsî kadehimin olduğunu nerden biliyorsun?"

Sıddîk-ı Ekber radıyallâhu anh da:

—"Senin kadehinden beni haberdar edeni sana sonra söylerim. Bir kere lütfen kadehinizden içiriniz."

(Ebû) Nûman kendi kadehini getirtti. Sıddîk-ı Ekber radıyallâhu anh'a doldurup verdi. Sıddîk radıyallâhu anh içti ve buyurdu ki:

—"Elhamdülillâhi Teâlâ bilcümle Enbiyâ ve Mürselîn-i Kirâm hazerâtının kadehinden bana da içmek nasip oldu. Tevbenin kabul olduğu saatte Âdem Aleyhisselâm'ın içtiği ve bunun gibi cümle enbiyânın içtiği kadehten içmeği Cenâb-ı Hakk bana da nasip etmişdir."

Muaz radıyallâhu anh Sıddîk radıyallâhu anhhazretlerine:

—"Bu kadehten biz de içelim mi? Herhalde bir hikmeti vardır." dedi.

Sıddîk-ı Ekber radıyallâhu anh:

—"İçiniz" buyurdu.

Cümlesi içtikten sonra Ebû Hafrâ dedi ki:

—"Sizlerin içtiği kadehden bizlere de veriniz."

Mecliste bulunanlardan bir fert kalmadan hepsi de içtiler. Bundan içen kimselerden İslâmiyeti kabul etmeyen bir fert kalmadı. Sıddîk-ı Ekber radıyallâhu anh efendimizin delâletiyle, meclistekilerin kâffesi müslüman oldu. Bâdehû meclise, yanında bir delikanlı ile bir zât teşrîf etti.

—"Yâ Ebû Nûman, cümle enbiyâ ve mürselîn-i kirâm hazerâtının su içtiği, kadehinizi verin. Hâtemü'l-Enbiyâ Efendi-

miz de onunla içmek istiyor. Ben de Mûsâ Aleyhisselâm'ın arkadaşıyım" (dedi.)

Bu zât Hızır Aleyhisselâm idi. Ebû Nûman Sıddîk-ı Ekber radıyallâhu anh efendimizi çağırdı ve dedi ki:

—"Bu zât ne diyor? dinle."

Sıddîk-ı Ekber radıyallâhu anh da:

—"Cenâb-ı Hakk sana çok fazilet ve kerâmet ihsân buyurdu. Ben sana bu kadehten bizim Rasûlümüz Muhammed Aleyhisselâm'dan maâda cümle enbiyânın su içtiğini söylemişdim. Şimdi o da içecek. Bu zat da Mûsâ Aleyhisselâm'ın arkadaşıdır. Kıyâmete kadar Ümmet-i Muhammed'in hâdimidir. Ve çok enbiyâya da hâdim olan Hızır Aleyhisselâm'dır. Şimdi senden bu kadehi alıp, Hâtemü'l-Enbiyâ Efendimiz Sallallâhu Aleyhi ve Sellem'e götürecektir. Bu hizmeti, şimdiye kadar gördüğü hizmetlerin fevkinde olduğundan, kadehinizi alıp Seyyid-i Kâinât Efendimiz Aleyhisselâm'a götürmeği talep ediyor" (dedi).

Ebû Nûman dedi ki:

—"Yanında bulunan kimdir?"

Bu esnâda Hızır Aleyhisselâm dedi ki:

—"Yâ Ebû Nûman Seyyid-i Kâinât Aleyhisselâm'ın ve sahabelerinin selâmını getirdim. Ve senin hizmetinden memnûn kaldıklarını, sana tebliğ ediyorum. Hâtemü'l-Enbiyâ Aleyhisselâm, senin eline bulunan bu kadehle rûz-u mahşerde sahabelerinden Hz. Ebû Bekir radıyallâhu anh, Ömer radıyallâhu anh, Osman radıyallâhu anh ve Ali radıyallâhu anh'ın ümmet-i Muhammed'e su içireceklerini tebşîr etmemi söyledi. Bu kadehin şimdiye kadar pek çok hidâyete ve saâdete vesile olduğunu

beyân buyurdu. Ve şimdiden sonra da bu kadeh bana emânet olunduğundan bana veriniz."

Ebû Nûman:

—"Maiyyetinizde bulunan kimdir?" (dedi).

Hızır Aleyhisselâm da:

—"Bu zât, Sıddîkîn evlâdından olup, senin hizmetin sebebi ile sana mükâfâtta bulunacak olan ve bana vereceğin kadehinle de 1353 (milâdî olarak 1934) senesinde 124 bin evliyây-ı kirâma su içirecek olan ve bu sebeple sizleri evvelîn ve âhirîn olan ümmetin sevâbına nâil etmeğe vâsıta olacak olan Kehlü'l-Vusâl nâmındaki zât'tır. Cenâb-ı Hakk Celle Celâluhû ve Rasûlullâh Aleyhisselâm bu bardağı bana emânet ve tevdî etmenizi emir buyurdular. Bu emânetin sahibi benim ve ikinci sahibi de Kehlü'l Vusâl olan bu kimsedir" (dedi).

Hızır Aleyhisselâm emâneti teslim aldı. Vakt-i merhûnu (yani zamanı) gelince tekrar Kehlü'l-Vusâl'e teslim edecektir. Ebû Nûman'ın ziyâfetindeki hizmet ve mezkûr emânete hâmî ve hıfz olmak için dahi mükâfât, Kehlü'l-Vusâl hazretlerinin yed-i mubârekesiyle bu kadehi maâliden 124 bin evliyây-ı kirâm hazerâtı içerlerken 1353 senesi Receb-i Şerîfi'nin birinci gecesinde (yani 10 Ekim 1934) ifâ edilecekdir.

Ebû Nûman o gece ikinci ziyâfeti tertîp etti. Bu ziyâfette artık iki meclis birleştiler. Cenâb-ı Hakk Celle Celâluhû, Kelimey-i Şahâdet ve ihlâs üzere kalpleri birleştirdi.

Sıddîk-ı Ekber radıyallâhu anh dedi ki:

—"Elhamdülillâhillezî fesohbetî bi-ni'meti ihvânen" Bizler ayrı ayrı olduğumuz halde Hakk Teâlâ hepimizi tevhid etti. Birbirimizi kardeş yapan Cenâb-ı Hakk Teâlâ'ya çok şükür." buyurdu.

O mecliste Sıddîk-ı Ekber radıyallâhu anh hazretlerinin delâletiyle 30 mûcizey-i nebevî zuhûr etti. Oradaki cemaat Sıddîk-ı Ekber radıyallâhu anh'ın kıraat buyurduğu "Esteîzübilâh ... fe asbahtüm bi-ni'metihî ihvânen[12]" âyet-i kerîmesinin sırrına mazhar oldular.

Sıddîk-ı Ekber radıyallâhu anh efendimiz, hazreti Muaz radıyallâhu anh'a dedi ki:

—"Şimdi Kur'ân-ı Kerîm'den de oku. Okuman için meclis-te bir mânî kalmamışdır."

Hz. Muaz radıyallâhu anh da Kur'ân-ı Kerîm'i kıraat buyurdu, o sıra havada bulunan kuşlar gelerek, Benî Beşer gibi tilâvet-i Kur'ân'ı dinlediler. Meclisin nihâyetine kadar Ebû Nûman'ın bahçesinde bulunan nar ağacından nar bitti. Davette bulunan zevât o nardan da yediler.

Sıddîk-ı Ekber radıyallâhu anh buyurdu ki:

—"Bu gece bu mecliste bulunan kimselere hâsıl olan iltifât ve ihsânâtın fevkinde ihsânât, bu içtiğimiz kadehle 1353 senesi Receb-i Şerîf'inin birinci gecesinde (yani 10 Ekim 1934) 124 bin evliyây-ı kirâmın içmeleriyle hâsıl olacakdır."

Cenâb-ı Hakk Teâlâ'ya hamd ve şükürler ederek meclisden ayrıldılar. Ve cümleten ehl-i imân ve İslâm olarak.

Sıddîk-ı Ekber radıyallâhu anh buyurdu ki:

—"1353 (1934) Leyle-i mezkûrde ictimâ edecek olan ricâlullah ve Kehlü'l-Vusâl'in arkadaşları öyle zevâttır ki, onların li-

12 Âl-i İmrân Suresi(3):103. Âyet-i Kerîme'nin tam meali şöyledir: "Toptan Allah'ın ipine sarılın, ayrılmayın. Allah'ın size olan nimetini anın: Düşmandınız, kalplerinizin arasını uzlaştırdı da onun nimeti sayesinde kardeş oldunuz. Bir ateş çukurunun kenarında idiniz sizi oradan kurtardı. Allah, doğru yola erişesiniz diye size böylece âyetlerini açıklar."

sânı ile zikrolunan efrâd-ı ümmet için, Cenâb-ı Hakk Celle Celâluhû cehennemi haram kılmışdır." (Sonra da) bunların lisâniyle yâd olunan ümmeti, ehl-i cennete kaldır" buyurmuştur.

Hazreti Üstâz buyuruyorlar:

—"Bizler de, eyyühe'l-ihvân, bu zevât-ı âliye'nin lisânları ile zikrolunacak ümmetin içine dâhiliz. Buna vesile olan mücâhedeye devam etmeliyiz. Ve o mücâhedeyi en büyük ve mukaddes vezâifden bilmeliyiz. Bu menâkıb-ı şerîfin mevsimi gelmemiş ise de, Leyle-i mezkûrde bulunan, esrâr-ı azîme ve ümmet-i merhûme için hazırlanan saâdet ve kerâmetin çokluğundan, şimdiden istidât ve hazırlık yapılmasına vesîle olmak üzere şimdi izhâr ettim. Cenâb-ı Hakk kendi lisânları ile ümmet-i Muhammed'e ezelî ve ebedî saâdeti, hidâyeti ihsân edecek bu zevât-ı kirâmın elsiney-i şerîfleriyle münâcâtta zikrolunacak cemaatine bizleri de idhâl buyursun. Âmin."

Hitâm, 20 Rebîu'l-Âhir 1353
(3 Ağustos 1934)

RECEB-İ ŞERÎF'TE BULUNAN LEYLE-İ REGÂİB VE MİRÂC'IN FAZÎLETLERİNE AİT

Receb-i Şerîf 124. 000 Enbiyâ-ı Mürselîn-i Kirâm hazerâtının şerâiinden muazzam ve muhterem bir aydır. Cümle Enbiyâ ve Mürselîn-i Kirâm Aleyhisselâm hazerâtına Receb-i Şerîf'in fezâilini zikir ve beyân ederek Cenâb-ı Hakk Celle ve Alâ tarafından vahy-i İlâhî nâzil olurdu. Yani, Receb-i Şerîf'in muazzam ve muhterem bir ay olduğu Cibrîl Aleyhisselâm vasıtasıyla Hakk Teâlâ Hazretleri cümle Enbiyâsı'na ta'lîm ve tefhîm buyurdu. Şehr-i mezkûr Hz. Musa Aleyhisselâm'ın zamanına kadar Şehrullâhu'l-Assab nâmıyla ma'rûf idi. Musa Aleyhisselâm'dan sonra Şehrullâhu'l Assam nâmıyla ma'rûf oldu. Cenâb-ı Hakk Celle ve Alâ Hazretleri cümle Enbiyâ ve Mürselîn-i Kirâm'a ve ümmetlerine Receb-i Şerîf'te iki gün ve gece bağışlamıştı, ki bu iki gecede onlar için bütün rahmet ve tevbe kapıları açılıyordu. Bu iki gün onlar için îd-ı ekber (büyük bayram) idi. Birbirlerine karşı adâvet ve kinleri olan kimseler bu günlerde barışırlardı. Yek diğerine zulüm etmezler ve herkes birbirinden emin olurdu. Bu günler Receb-i Şerîf'in altıncı ve yirmiyedinci günleri idi. Bu günlerin, Hâtemü'l-Enbiyâ Muhammed Aleyhisselâm tarafından kendilerine bağışlanan hediye olduğu, Cenâb-ı Hakk tarafından Enbiyâ ve Mürselîn'e bildirilmiş idi. Zira, Habîb-i Ekrem Aleyhisselâm "Küntü nebbe'e ve âdeme beyne'l-mâ' ve't-tıyn" buyurmuş olduğundan Resûl-ü

Ekrem, cümle Enbiyâ-ı Mürselîn'in üzerine meb'üs olan Hâtemü'l-Enbiyâ olup, onlara ne gibi fazîlet ve hidâyet varsa, kâffesi Resül-ü Ekrem Aleyhisselâm Efendimiz'in hediyesidir. Ve böylece kendilerine de i'lâm edilmiş idi. Bir gün Hz. Musa Aleyhisselâm Tûr-u Sînâ'da Cenâb-ı Hakk Teâlâ'ya münâcaat etti. O gün, Receb-i Şerîf'in birinci günü idi."Yârabbî, biz cümle Enbiyâ ve Mürselîn'e (ve) ümmetlerimize bağışlamış olduğunuz bu rahmetleri şu iki güne tahsîs etmişsiniz. Bunun sebebi ve hikmeti nedir? Bunlar nasıl günlerdir? Neden bu günlerin hörmetine bize bu kadar atâyâ ihsân buyuruyor sunuz? Bu ni'met-i uzmânın hakîkatine muttalî olursam fazlaca şükür ederim." (dedi). Cenâb-ı Hakk tarafından bir nidâ geldi:

—"Yâ Musa, 47. 000 Enbiyâ ve Mürselîn'in Marsafi'l-Âlâ nâm makamda ictimâ etmeleri için şimdi Cebrâîl'i gönderdim. 47. 000 Enbiyâ-ı Mürselîn'i orada bulacaksın. Sen de oraya git. Bana sormuş olduğun şeyi orada anlarsın."

Hz. Musa Aleyhisselâm'ın asrında bu 47. 000 Enbiyâ ve Mürselîn'i Kirâm Aleyhisselâm hazerâtı mevcut idi. Mezkûr makam, Mecmaa'l-Bahreyn nâm makama karîb bir mahaldedir. O makama Tile'l-Ura dahi denilir. Cibrîl Aleyhisselâm Hakk Teâlâ Hazretleri'nin emriyle, o Mürselîn-i Kirâm hazerâtına nâzil oldu. Ve makâm-ı mezkûrda ictimâ için Cenâb-ı Hakk tarafından verilen emri tebliğ etti. 47 bin Enbiyâ-i izâma vahy-i İlâhî nâzil olan bir gün, indallah muazzam ve muhterem bir gün olması icap edeceğinden, bu cihetle Receb-i Şerîf'in birinci günü, günlerin içinde ayrı bir şerâfete mazhar olmuştur. Receb-i Şerîf'in beşinci günü Enbiyâ-ı Kirâm Aleyhisselâm'ın ictimâları tekâmül etti. Enbiyâ-ı izâm hazerâtının hîn-i ictimâın-

da makâm-ı mezkûr hemen yeşillendi ve hayât-ı melekûtî ile hayat buldu ve her dâim yeşil olarak kaldı. Ve Riyâzu'l-Cennât'tan ma'dût oldu (yani Cennet bahçelerinden biri oldu). Enbiyâ-ı izâm Aleyhisselâm ictimâ günü olan Receb-i Şerîf'in beşinci günü, Hızır Aleyhisselâm'a ulûm-u ledünniye'yi bahşetmiş olduğu güne tesâdüf etti. Hızır ve Musa Aleyhisselâm hazerâtı da makâm-ı mezkûre geldi. Cenâb-ı Hakk tarafından tekrar Cibrîl-i Emîn nâzil oldu. Hakk Teâlâ Hazretleri'nin selâmını tebliğ ettikten sonra, Hızır Aleyhisselâm'a "Estaîzübillâh, ve allemnâhü min ledünnâ ilmen[13]" âyet-i kerîmesinde zikir bulunan ulûm-u ledünniye'yi bağışladığını cümlesine bildirdi. Hızır Aleyhisselâm'a meclis-i kübrâ ve mecma-ı enbiyâ'da, kendisinin reisi olacağını ve Cenâb-ı Hakk tarafından kendisine ihsân edilmiş olan ulûm-u İlâhiye'nin hiç bir Nebî ve Mürsel'e verilmediğini, ancak Hâtemü'l-Enbiyâ Muhammed Aleyhisselâm ile havâs ümmete verileceğini beyân buyurdu. Musa Aleyhisselâm'ın Cenâb-ı Hakk Teâlâ'dan dilemiş olduğu meselenin cevabının da Hızır Aleyhisselâm tarafından verileceğini bildirdi.

Receb-i şerîf'in birinci gününün fazîleti, o kadar Enbiyây-ı izâma, vahy-i İlâhî'nin nüzûlü dolayısıyla olduğu gibi, beşinci günü de o Enbiyây-ı kirâm Aleyhisselâm'ın yevm-i içtima (toplanma günü) olduğu (için) ayrıca şeref kazanmıştır.

Cebrâil Aleyhisselâm buyurdu ki:

— "Günlerin içinde bugün gibi şerâfete nâil olan gün yok-

13 Kehf (18): 65. Âyetin tamamının meali şöyledir: "Bu arada ikisi (Musa ve Hızır Aleyhisselâmlar) -katımızdan kendisine bir rahmet verdiğimiz ve kendisine ilim öğrtettiğimiz- kullarımızdan birini buldular."

tur."

Mürselîn-i kirâm hazerâtı o günlerde çok mihnet ve meşakkate mâruz bulunuyorlardı. Zira asırlarında Cebbâr anit olan zâlim bir melik vardı. Adı, Mütevethir idi. Enbiyâ'nın kapılarında her dâim yüz adet nöbetçi bekletirdi ve bu suretle bir araya gelip görüşmelerine mâni oluyordu. Fakat Cenâb-ı Hakk murad edince kapılarında yüzer nöbetçi bulunmasına rağmen Enbiyây-ı kirâm hazerâtı evlerinden çıkıp makâm-ı mübâreke'de ictimâ ettiler. Cebrâil Aleyhisselâm onlar için hicap oldu ve nöbetçilerin onları görmesine mâni oldu. Hızır Aleyhisselâm meclis-i mezkûr'da lisânullâhü'l-ezel ile tekellüm etmeğe başladı. Ulûm-u Ledünniye sahibi olan bir kimse Cenâb-ı Hakk Teâlâ'nın tecelli-i zâtına mazhar olur ve o zaman lisânullâhü'l-ezel ile tekellüm eder (yani konuşur). Bazan sıfat-ı İlâhiyyey-i ezeliyye'ye mazhar olur. O zaman tecelli-i zâtına mazhar olur ve o zaman lisânullâhü'l-ezel ile tekellüm eder. Bazan sıfat-ı İlâhiyey-i ezeliyye'ye mazhar olur, o zaman tecelli-i sıfat üzerine tekellüm eder. Velhâsıl ulûm-u ledünniye'ye sahip olan, cümle mâsivânın lisânı ile tekellüm eder. Lâkin sâmiîn (dinleyenler) bunu farkedemez. Ancak ahlâk-ı zemîme'den pâk olup, abdimahs olan kimse idrâk edebilir. Bunun için ulûm-u ledünniye'ye sahip olan mürşidin kelâmını anlamayan ve hünüz âdây-ı erbaa'nın (dört düşmanın) tahakkümünden kurtulamıyan bazı mûridân, mürşitten ayrılır ve saâdet-i ebediyye'den mahrûm kalırlar.

Hızır Aleyhisselâm meclis-i mezkûr'da ve makâm-ı mübâreke'de enbiyâ ve mürselîn-i kirâm hazerâtına hitâben tekellüm ederken mâzî (yani geçmiş), hâl (yani şimdiki zaman) ve

istikbâl ortadan kalktı. Zira onun buyuracağı kelâm için zaman kaydı yoktur. Onun kelâm-ı âlîsi'nde cümle zamanlar ma'dûmdur (yani ademdir, yok edilmiştir). O meclis-i kübrâ'ya risâlet maâb Aleyhisselâm hazretlerinin zerre-i pâk-ı latîfleri dahi teşrîf etti. O anda semâdan bir kırlangıç nâzil olup, orada bulunan incir ağacının dalına kondu. Kuşun ağzında bir katre su gibi mâyî bir madde bulunuyordu. Enbiyây-ı izâm hazerâtı o zamana kadar o kuşu görmemiş olduklarından hayret ve taaccüple baktılar.

Hızır Aleyhisselâm buyurdu ki:

—"Ey cemâat-i enbiyâ, bu kuş Cenâb-ı Hâlik-ı Teâlâ hazretleri tarafından Cennet-i Âlâ'da bulunan kuşların arasında en evvel yaratılmış olan bir kuştur. Bu kuş Hakk Teâlâ tarafından bize bir âyet (yani bir hüccet, bir delil) olarak gönderilmiştir. Bundan bir hakîkât tezâhür edecektir. Bu kuş ile Cenâb-ı Rabbü'l-İzze ve'l-Azame bize Hâtemü'l-Enbiyâ Aleyhisselâm ile cümle Enbiyây-ı mürselîn arasında bulunan fazîlet nisbetini ve derece-i kurbiyyeti gösterecektir."

O anda Cibrîl-i Emîn Aleyhisselâm semâdan bir ufak şişe getirdi. Ve kuşun ağzındaki maddeyi o şişeye boşalttı. Aynı süte benzer bir mâyî o şişede görülüyordu. O kuşun ağzındaki bir damla, cümle enbiyâ ve mürselîn-i kirâm hazerâtına verilmiş olan ihsanât ve âtâyây-ı İlâhiyye'yi temsil etmektedir.

Hızır Aleyhisselâm Cibrîl Aleyhisselâm'a hitâben:

—"Yâ Sefîrü'l-Azâm, bu kuşun ağzından alıp şişeye koyduğunuz bu rahmet noktası nerden alınmıştır?"

Cibrâl Aleyhisselâm buyurdu ki:

—"Görmüş olduğunuz kuş, cennet kuşlarındandır. Ağzın-

da getirmiş olduğu damla, rahmet damlasıdır. Bu rahmeti nerden almış olduğunu kendisinden sorunuz."

Hızır Aleyhisselâm kuşa hitâben:

—"Eyyühe'l-Hattaf, sen bize beyân et, bu rahmet damlasını nerden aldın? Bu hangi mâden-i rahmettendir? Ve Hakk Teâlâ Hazretleri'nin rahmetleri ve inâyetleri ilmullâhi'l-ezel'de nasıl taksîm olunmuştur?"

Kuş dedi ki:

—"Cenâb-ı Rabbü'l-İzze ve'l-Azame Hazretleri beni halk ettiği lahzada, sen tayrân et (yani uç) diye bana nidâ etti. Ben yirmi dört bin sene kar gibi ak bir deniz üzerinde uçtum. 24 bin sene uçtuktan sonra Cenâb-ı Hakk bana emretti: «Sen denizin ortasına nâzil oldun (yani kondun). Artık dur ve denizden bir damla rahmet al. Mersefu'l-Âlâ'da toplanmış olan enbiyâ'nın meclisine git. » Hakk Teâlâ Hazretleri'ne «Yârâb, bu nasıl bir denizdir?» diye sordum. Hakk Teâlâ: «Bu benim rahmet denizimdir. Hâtemü'l-Enbiyâ Muhammed'in ve ümmetinin üzerine nâzil olacak rahmetin timsâlidir. Ağzındaki damla da cümle enbiyây-ı mürselîne ve ümmetlerine taksîm olunacak rahmettir. Bu melâikeye ve mâsivâullah-ı Teâlâ'ya (yani Allah'dan gayriye) Hz. Rasûl-ü Ekrem Aleyhisselâm'a kadar olan cümle mahlûkâta verilecek olan rahmet o bahr-i kebîr'den alınmış olan bir damladan ibârettir. Hakk Teâlâ Hazretleri bana bunu tebliğ ettiği zaman kendisinden niyâz ettim: «Yârâb, ben dünyada kalayım. Gerek âsi olsun, gerek mûtî olsun, Hâtemü'l-Enbiyâ Muhammed Aleyhisselâm'ın ümmeti ile ülfet edeyim dedim. » Cenâb-ı Hakk bana izin ve müsâade etti. Cennet-i Âlâ'daki hayata onun ümmeti ile olan ictimâ, ülfet

ve muhabbeti tercih ettiğimden beni onun ümmetinin başlarının üzerinde bıraktı."

Kuşun ağzında bulunan damla iki parmağın arasından akmıyacak derecede az idi.

Kuş tekrar dedi ki:

—"Cenâb-ı Rabbü'l-İzze ve'l-Azame Hazretleri cümle mâsivâya bu rahmeti habibim Muhammed ve onun ümmetine bağışladım. Ve denizden alınmış olan bir damla rahmet de bilcümle Enbiyâ ve mürselîn ve onların ümmetleri içindir" diye ilâm etti.

O meclis-i kübrâ'da bulunanlara Hâtemü'l-Enbiyâ Aleyhisselâm hazretlerinin ve onun ümmetinin indallâh ne kadar muhterem olduğu tezâhür etti. Demek ki bir kuşun, 24 bin sene uçtuğu halde, ancak ortasına vâsıl olduğu bir bahr-i rahmet, ümmet-i merhûme için verildiği halde, sâir enbiyâ ve mürselîn-i kirâm ve onların ümmetleri için, ancak o denizden alınmış bir damla rahmet verilmiştir. Bu kuş, kış mevsiminde o makâm-ı mübâreke'ye gidiyor ve Mersefu'l-Âlâ'da enbiyâ ve mürselîn hazerâtının meclislerinde duymuş olduğu zevk ve hazzı hatırlıyor. Bu kuşun oraya gelip anlatmak istediği rahmet, temsil ve beyân olunduktan sonra Hızır Aleyhisselâm Hz. Musa'ya hitâben dedi ki:

—"Yâ Kelimullah, Tûr-u Sînâ'da Cenâb-ı Hakk Teâlâ Hazretleri'ne sormuş olduğunuz sualin cevabı şimdi gelecektir, dinleyiniz. Yâ Musa, Hakk Teâlâ Hazretleri'nin bize ihsân etmiş olduğu âtâyâ ve fezâil ile Hâtemü'l-Enbiyâ Aleyhisselâm ile ümmetine verilecek fezâilin ilmullâhi'l-ezel'deki taksimâtının ne olduğunu gördünüz. Hakk Teâlâ Hazretleri'nden dilerim

ki beni de onun ümmetinden eylesin.".

O anda Hızır Aleyhisselâm, husûsî bir münâcaat ile meşgul oldu. Hakk Teâlâ tarafından duasının kabul olduğu bildirildi. Cenâb-ı Hakk tarafından kendisine "Refîk intihâb ediniz (yani kenninize bir arkadaş edininiz)" diye emrolundu. Hızır Aleyhisselâm, İlyas Aleyhisselâm'ı intihâb etti. Hızır Aleyhisselâm: "Ömürlerimiz ne vakit tükenecektir?" diye münâcaatta bulunmuştu. Cenâb-ı Hakk: "Vechü'l-arz'dan (yani yeryüzünden) Kur'ân-ı Kerîm'i kaldırıncaya kadar ümmet-i merhûmenin içinde kalacaksınız" diye cevap verdi. Hızır Aleyhisselâm, Cenâb-ı Hakk tarafından kendisine bağışlanan nimet-i uzmâ'ya karşı şükran vazifesini ikmâl ettikten sonra:

—"Yâ Kelîmullah" dedi."Bu gece Leyletü'l-Mevâhip'tir. Bu gece Leyletü'l-Atiyye'dir. Bu gece Leyle-i Regâip'tir. **Mevâhip;** ruh, zerre ve cisimlere âit olan rahmetlerin taksim edileceği gece demektir. **Regaip;** dârü'l-âhirete âit olan rahmetlerin verileceği gece demektir. Yani 80 bin sene nâr-ı cehenneme müstahak olan kimsenin dahi, Cenâb-ı Hakk Teâlâ'nın af ve gufrânına mazhar olayım diye rağbet edeceği bir gecedir. Bu gecede 80 bin sene nâr-ı cehenneme müstahak olan kimseyi âzât edecek olan rahmet mevcuttur. Yâ Kelîmullâh, bu gece Leyletü't-Tekvîn'dir. Zira, cümle mâsivâ için noktatü'l-hak olan ve noktatü'l-kül olan Hâtemü'l-Enbiyâ Aleyhissalâtü ve's-Selâm hazretlerinin vucûdu cevher-i sadeflerine rücû edecek bir gecedir. Bu gece, cemîi avâlimin inşâ ve icâdı, kendi icâd ve inşâsı ile kâim olan ve mâsive'l-Hakk olan mevcûdâta asıl ve esas olan Muhammed Aleyhisselâm'ın âlemü'l-vucûda kadem bastığı bir gecedir. Kuşun temsil ettiği bahr-i rahmetin tecelli-i

hakîkîsinin kendisine ve ümmet-i merhûme'ye nâzil olduğu bir gece olduğundan biz, cemâat-i mürselîn ve ümmetlerimiz için mübârek ve muazzam bir gece olmuştur. Cenâb-ı Hakk o rahmetten bir katre de bize ihsân ediyor. Ve "nasibiniz bu kadardır" buyuruyor.

Hızır Aleyhisselâm, Enbiyâ ve mürselîn-i kirâm hazerâtına hitâben:

—"Cenâb-ı Hakk (tarafından), cümle Enbiyâ ve mürselîn ile onların ümmetlerine rahmet kapılarını Receb-i şerîf'in altıncı gecesi açmış olmasının sebep ve hikmeti beyân olundu. 27. gece ve gündüz de olan rahmet ve ihsânâtın sebebi ise Cenâb-ı Rabbü'l-İzze ve'l-Azeme Hazretleri o gece bilcümle mâsivâya Resul olan Hâtemü'l-Enbiyâ Muhammed Aleyhisselâm'ın dâvet-i husûsiyesi olan Mi'râc-ı şerîf gecesidir. Cenâb-ı Hakk, o mi'râc ve dâvet-i husûsiyesini ta'zîm ederek şimdiye kadar 125 bin defa cümle kâinâta bildirmiştir. Yani 125 bin sene zarfında her senenin aynı mevsiminde ve Receb-i şerîf'in 27. gecesinde bilcümle ehl-i semâvât ve mahlûkâta: "Bu gece habîbim Muhammed'i kendisine tahsis ettiğim rahmetleri teslîm etmek üzere husûsî surette huzuruma davet edeceğim" diye teblîğ etmiştir. Cenâb-ı Hakk: "Muhammed Aleyhisselâm'dan evvel gelen evliyâ ve mürselîn için bilcümle ehl-i-semâvât ve Cibrîl-i Emîn için haram olan ulûm, âtâyâ ve mevâhibi kendisine bağışlamak üzere dâvet edeceğim" buyurmuştur.

Hızır Aleyhisselâm dedi ki:

—"Receb-i şerîf'in 27. gecesi, Cenâb-ı Hakk tarafından habibi Muhammed Aleyhisselâm'ı husûsî olarak dâvet için in-

tihap buyurduğu bir gece olduğundan bu leyle-i mübâreke'de dahi bize ve cümle enbiyâ ve mürselîn ve ümmetleri için bir miktar rahmet ve âtâyâ ihsân buyurmuştur. Bu da bizim için Hâtemü'l-Enbiyâ Aleyhisselâm hazretlerinin hediyeleridir."

Hızır Aleyhisselâm Cebrâil Aleyhisselâm'a hitâben:

—"Yâ Sefîrü'l-A'zam, o habîb-i muhterem ve nebiyy-i ekrem, Cenâb-ı Rabbü'l-İzze tarafından dâvet olunduğu zaman huzur-u İlâhiyye'ye giderken, siz refâkat edecekmisiniz?" (dedi.)

Cibrîl-i Emîn cevâben dedi ki:

—"Cenâb-ı Rabbü'l-İzze, benim için bir makam tahsîs etmiştir. O makam da Sidretü'l-Müntehâ'dır. Oradan bir adım dahi ileri gidemem. O makamdan öteye 24 bin senelik mesâfe-i mâneviyeyi katetmek lâzımdır. Gerek Sidretü'l-Müntehâ'dan ayrılıp huzûr-u İlâhiyye'ye varıncaya kadar ve gerekse huzûru İlâhî'de tecelli-i zâtü'l-baht altında olup, Cenâb-ı Rabbü'l-İzze ve'l-Azeme Hazretleri'ne tekarrüp ettiğinde (yani yakınlaştığında), o makamlarda Cenâb-ı Hakk tarafından kendisine ihsân edilecek rahmet ve inâyâttan bîhaberim. Başka bir fert, nebî, mürsel ve melek-i mukarrep dahi buna muttâlî değildir. Ancak ümmet-i merhûme'nin havâssından bazı kimselere bundan hisse vardır."

Hızır Aleyhisselâm, o meclis-i kübrâ'da bir münâcaatta bulundu ve buyurdu ki:

—"Yâ Rabbü'l-İzze, lutuf ve ihsânınızla şu iki günü bize bağışladığınız gibi, yarın ruz-u cezâ'da gerek bizim ve gerekse ümmetlerimiz için Hâtemü'l-Enbiyâ Aleyhisselâm'ın ümmetini şâhit kıl."

Cenâb-ı Rabbü'l-İzze tarafından münâcaatının kabul ol-

duğuna dâir ilâm geldi Ve o meclis-i kübrâ'da bulunan enbiyâ ve mürselîn-i kirâm ile onların ümmetlerine rûz-u mahşer'de şahâdet edecek olan efrâd-ı ümmet-i Muhammed'in zerreleri meclise geldiler. Hakk Teâlâ Hazretleri'nin emri ile o zerrât, evliyâ ve ulemâ ile enbiyây-ı izâm ve mürselîn-i kirâm hazerâtı muâhede ettiler. Hatta kaç kişi için şahâdet edeceklerini de zikrettiler. Mürselîn-i kirâm hazerâtı, o zerrât-ı ümmet-i Muhammed'den ahd-u mîsak alınca, Cenâb-ı Hakk Teâlâ Hazretleri'ne şükür olarak iki rekat salât-ı şükür edâ ettiler. 47 bin enbiyâ ve mürselîn-i kirâm hazerâtının ictimâında Musa Aleyhisselâm'ın Hakk Teâlâ Hazretleri'nden niyâz ettiği mesele tavazzuh etti ve Cenâb-ı Hakk Teâlâ'nın hadsiz ve hesapsız eltâf-ı inâyâtına mazhar oldular. Kendileri ve ümmetleri için bir çok emniyet ve âmâde aldılar. Cümle enbiyâ ve mürselîn-i kirâm'ın sebeb-i serveri olan Hâtemü'l-Enbiyâ Aleyhisselâm Hazretleri'nin husûsî bir nazar ve iltifâtlarına da mazhar oldular. Aleyhissalâtü ve's-Selâm.

Hızır Aleyhisselâm buyuruyor ki:

—"Mersefü'l-Âlâ'da ictimâ eden 47 bin enbiyâ ve mürselîn-i kirâm üzerine nâzil olan inâyet ve mevâhib-i İlâhiyye Hâtemü'l-Enbiyâ Aleyhisselâm Hazretleri'nin ümmetinden en zayıf, âciz olan kimsenin üzerine o iki gecede yanî Regâip ve Mi'râc gecesinde nâzil olacaktır.

Hızır Aleyhisselâm'ın bu sözünü, zamanımızda bulunan cümle evliyâ ve ehlullâh hazerâtı da tasdîk eder. Bir kimse o gecelerde, Cenâb-ı Hakk Teâlâ Hazretlerini tevhîd ve Rasûlü Ekrem Aleyhisselâm'ı tasdîk ederek, velev cüz'î bir miktar da olsun, isti'dâ'da (dilekte) bulunduğu takdirde, o makâm-ı mez-

kûr'da ictimâ eden 47 bin enbiyâ ve mürselîn Aleyhisselâm üzerine *nâzil olmuş olan inâyâta ve iltifâta mazhar olacağı* muhakkaktır. Bu hususta cümle ekâbir evliyâ ittifak ederler.

1353 (1934-1935) SENESİNDE HAYATTA BULUNAN BİR ZÂT'IN İSÂ VE YAHYÂ ALEYHİSSELÂM'A HİZMETİ HAKKINDADIR

Yahyâ Aleyhisselâm İsâ Aleyhisselâm'ın velâdetinden 6 ay sonra dünyaya gelmiştir. İkisinin anneleri kardeştir ve kendileri de teyze çocuklarıdır. İsâ Aleyhisselâm'ın annesinin pederi, Süleyman Aleyhisselâm'ın neslindendir.

Yahyâ Aleyhisselâm ile İsâ Aleyhisselâm 17 yaşlarında iken birlikte seyahata çıktılar. Şam, Halep civârında bir beldeye geldikleri zaman, orada ulemâdan ve şehrin ileri gelenleri ile eşrafdan olanların ictimâ ettiklerini gördüler.

Bu cemâatten birisi:

—"Şu iki delikanlıyı da cemiyetimize alalım." dedi.

Sonra içlerinden İbni Gulâm nâmında birisi bunlarla sohbete başladı ve:

—"Sizler ne taraftan geliyor ve nereye gidiyorsunuz? Yüzleriniz ulemâ ve sülehâ yüzüne benziyor. Belki evliyâ ya da enbiyây-ı mürselîn hazerâtındansınız veya onların evlatlarındansınızdır." dedi.

İsâ Aleyhisselâm buyurdu ki:

—"Bizim seyahatten maksadımız, ulemâ ile sohbet etmekdir. Onlardan ahyâr ve ahbâr olanını anlamakdır. Sizler ne için toplandığınızı söylerseniz, belki bizler de iştirâk ederiz."

İbni Gulâm da:

—"Bizler bir emr-i mühim üzere toplandık. Bizim padişah Kays'ın ailesinin 5 gündür rahatsızlığı vardır, vaz'ı hamledemiyor. Kendisinin durumu tehlikelidir. Buna maddî ve mânevî bir çare bulmak için icrimâ ettik." (dedi.)

Yahyâ Aleyhisselâm İsâ Aleyhisselâm'a işâret ederek:

—"Siz bu mesele için telaş etmeyiniz. Bu (yani İsâ Aleyhisselâmdan için), o âilenin karnına dokundu mu, derhal kurtulur. Ve vaz'ı hamleder. Kendisinin dahi haberi olmadan çocuk doğar. Hatta o çocuk, bu (yani İsâ Aleyhisselâm) kelam ederse konuşmağa bile başlar. Biz bu meseleyi hallederiz vesselam." dedi.

Ulemâ da biz bu meseleyi padişaha haber veririz, sonra da sözünüz doğru çıkmazsa bizim melik size ta'zîb eder (yani eziyet eder), bu yüzden bizi de ta'zîb eder. Eğer sözünüz hak ise bize de size de ihsânda bulunur. Sözünüzün doğruluğuna evvelâ bizi inandırın ve delil gösterin" dediler.

Orada bir nar ağacı vardı ki, henüz çiçek açmıştı. Ulemâdan birisi dedi ki:

—"İşte bu ağacı hemen kemâle erdirip, meyvesini bize yedirecek olursanız, Melik'e derhal haber veririz. Yoksa, sözünüz yalana çıkarsa sizi ta'zîb ederiz."

İsâ Aleyhisselâm ağaca nazar atfetti. Cenâb-ı Hakk Celle Celâluhû bakan kimselerin gözüne hicâb yaptı. Meyvalar, ikinci bakışa kadar kemâle erdi. Bunu görünce hayrette kaldılar. Ağaçtaki meyvalar 40-50 kadar ve oradakilere yetecek miktarda oldu. Lakin Cenâb-ı Hakk Celle Celâluhû İsâ Aleyhisselâm'ın nazarı üzerine öyle bereket ihsân etti ki, orada ictimâ eden yüzlerce kişiye kâfi geldikten sonra, belde ahâlisine de

kâfi geldi, ulemâ bir biri ardına zuhûr eden bu kerâmet üzerine son derece hayret ve teaccüpde kaldılar. Bu zuhûrât enbiyâ ve mürselîn-i kirâm hazerâtından sudûr eden ile aynı olduğundan, tasdîk ettiler.

İbn Gülâm dedi ki:

—"Siz şimdiye kadar yaptığınız seyahatlerden ne gibi hakikatleri anladınız? Ve zamanın geçmesi ile kaybolmayan ve her zaman okunan ahbâr-ı sâdıkadan bize de söylermisiniz?"

İsâ Aleyhisselâm da kıyâm ederek:

—"Size nâtık olan ve nutku kesilmeyen bir haberden bahsedeceğim. Süleyman Aleyhisselâm Kudüs şehrinin binâsını bitirdiği zaman, dünyada mevcut bilumum hayvânâta, ins ve cinne ziyâfet tertip etti. Ziyâfet meclisi 200 kilometrelik bir sahayı tutuyordu. Buraya karadaki hayvânâttan başka denizdekilerden bile gelen vardı. Hatta öyleki bu dâvet sebebiyle gayet heybetli bir mahlûk geldi ve hazırlanan taâmın tamamını yedi. Diğerleri aç kaldı. Bunun üzerine o hayvan, Süleyman Aleyhisselâm'a tekellüm ederek dedi ki: «Yâ Eyyühe'l-melik senin gibi bir kimseye benim gibi bir mahlûku aç bırakmak olur mu, hazırladığın taamlar beni doyurmadığı gibi, bu dâvet ettiklerini dahi aç bırakmışdır?» Bu hayvan bahr-i muhît-i kebîr'de 17 bin sene yaşamış olan bir mahlûkdu."

Cenâb-ı Hakk Teâlâ Celle Celâluhû'nun murâdı Süleyman Aleyhisselâm'a cümle cihânın umûrunu üzerine almakdan, meskenet, zillet ve ubûdiyyet makâmını tercih etmenin daha muvâfık olduğunu bildirmesi içindi.

O hayvan:

—"Yâ Süleyman, mûtedil olarak dâvette bulunsa idin ve

bizi çağırmamış olsa idin daha iyi olmaz mı idi? Doğru bir mîzân üzere hareket etmemişsin. Senin gibi âdil bir melike, câhil gibi davranmak olur mu? Bir lokma olsun ziyâfetinden yedim. Fakat bu kadar mahlûkâtın hali ne olacak? Yâ Nebiyallâh, senin bu taâmında bereket yokmuş. Eğer bu ziyâfetinizde mevcut taâm üzerinde, fuûl-u ricâlin, benî beşer'in sulbüne girmemiş ve fakat dünyaya gelen iki zâtın teveccühü vâki olmuş olsaydı, bu mâidelerinizde öyle bereket olacakdı ki, bu mahlûkât gibi, kıyâmete kadar mahlûkâta kâfi gelecekti. Kıyâmete kadar tagaddî edecek olsalardı yine de bitmezdi." (dedi.

"İşte bu mahlûkâtın bahsettiği iki zâttan biri benim." (dedi.

İsâ Aleyhisselâm'ın bu sözlerinden cemâat hayret ve tahayyürde kaldılar. Bidâyet ve nihâyeti olmayan ulûm-u hakâyıka bu kelâm anahtar mesâbesinde kaldı. İsâ Aleyhisselâm ile Yahyâ Aleyhisselâm'ı katletmek için sûikaste teşebbüs sebebinden biri de bu mecliste, onun tarafından buyurulan bu kelâmıdır.

Ulemâ dediler ki:

—"Onlardan birisi sendin, ya öbürü kimdi?"

İsâ Aleyhisselâm buyurdu ki:

—"Hakîkata vusûlü tekvîn itibâriyle benden büyük, âlemin icâdı ile halkiyyeti cânibinden, benden küçük, benim kardeşimdir."

Cenâb-ı Hakk Celle Celâluhû Arşurrahmân-ı azâm'ı halkettiği, Esteîzübiilâh "Ale'l-Arşıstevâ... [14] sadakallâhulazîm" âyet-i kerîmesi'nin muktezâsı üzere tecellî ettiği zamanda,

14 Tâ-hâ (20): 5. <Meâli: "Rahman Arş'a hükmetmektedir."

Hakk Teâlâ, Arşırrahmân'a hitâb etti ki: "Yâ Arş, ben bir halk halkettim ki onların kalplerinin tahammül ettiği esrâr-ı İlâhiyye'ye sen tahammül edemezsin, onların kalplerinden çıkan esrâr ve hakâyık sana sığmaz." (buyurdu.)

Cenâb-ı Hakk Celle Celâluhû Arşurrahmân-ı Âzam'a bilcümle enbiyây-ı mürselîn-i kirâm'ın hakâyıkını zikir ve beyân buyurdukdan sonra, bu cemaatın hakâyıkını da bildirdi. Bu suretle Arş-ı Âzam'a, kudsiyet ve fezâili bildirilen cemaatın birisi benim. Diğeri de, Muhammed Aleyhisselâm ümmetinden 1353 senesinde ümmete hâdim olacak, Yağsubu'l-Asır'dır. Hakk Teâlâ'nın, asırların nizâm ve intizâmını kendisine müştak kılmış olduğu bu zat, *Yağsubu'l-Asır* nâmıyla mârûfdur.

Arşurrahmân'ın cesâmeti ise; bir rivâyete göre 600, bir rivayete göre de 700 bin ayağı vardır. Bu ayaklardan birisi, dünyayı 3 bin defa büyütsen yine de dünyaya sığmaz. Bu kadar vasî olan, Arşurrahmân'a sığmayan hakâyık ve esrâr-ı İlâhiyye'ye tahammül eden kalplerin sahibi olan Ricâlullah'ın mevcûdiyetini Cenâb-ı Hakk Celle CelâluhûArşurrahmân'a bildirmişdir.

İsâ Aleyhisselâm'ın bu kelâmı üzerine ulemâ'dan birisi dedi ki:

—"Asırların nizâm ve intizâmı kendisine müştak kılınan zâtı görmeyi arzu ederiz. Mümkün müdür?"

İsâ Aleyhisselam da onu görmek için henüz vaktin gelmediğini bildirdi. Evvelâ bu ictimâya esas olan meselenin hallini temin edelim dedi. Sonra cevap verileceğini beyan etti. Ve buyurdu ki:

—"Benden eğer şüpheniz varsa, ben size de padişahını-

za da hizmet etmem."

Ulemâ:

—"Buyurduğunuz kelâm hakdır. Ve size Cenâb-ı Hakk husûsî fâzilet ve selâhiyet ihsân etmişdir. Hatta fazla olarak akıllamızı hayrete düşürecek hârikaları da gördük."

Sonra İbn-i Gulâm Melik'in yanına gitti. Cemaat de arkasından onu tâkip ettiler. Melik, İbn-i Gulâm'ı görünce:

—"Ailem son nefesindedir, artık bir çare yoktur, ümidim de yoktur." dedi.

İbn-i Gulâm da:

—"Me'yûs ve mükedder olmayın, ümidinizi de kesmeyiniz, ben size öyle bir zâtla geliyorum ki, annesi ile birlikte çocuğu da vefât etse, ikisini de ihyâ edecek kuvvet-i kudsiyye'ye mâlik olan bir kimsedir. Biz onun çok acâyip ve garâip hârikulâde işlerini gördük. Telaş etmeyiniz."

Melik de İsâ ve Yahyâ Aleyhisselâm'ı dâvet etti. O saatte Cibrîl-i Emîn Aleyhisselâm nâzil oldu ve dedi ki:

—"Yâ İsâ, Hakk Teâlâ Hazretleri selâm ader, kardeşiniz Muhammed ümmetinden Yağsubu'l-Asır olan zâtı da dâvet edecek ve bu şekilde üçünüzün bu mûcizeyi göstermenizi emreder."

İsâ Aleyhisselâm da:

—"Yâ Delîlu'l-Enbiyâ, o zâtı dâvet etmek için sizin delîl olmanızı ricâ ederim."

Ol saatte Cibrîl-i Emîn Aleyhisselâm'ın dâveti üzerine, o zât-ı mübâreğin zerrey-i şerîf'i teşrîf etti. Selâm'dan sonra; "Esteîzubillah, Ve yuhricu'l-hayye mine'l-meyyiti ve yuhricu'l-meyyite mine'l-hayy[15] sadakallâhülâzîm" âyet-i kerîmesini kı-

raat buyurdu.

İsâ Aleyhisselâmda buyurdu ki:

—"Yâ kardeşim bu okuduğunuz nedir?"

Cevâben:

—"Hâtemü'l-Enbiyâ Sallallâhu Aleyhi ve Sellem hazretlerinin bana hülâsasını bildirdiği Kelâmullâh'dır." (dedi.)

İsâ Aleyhisselâm ile Yağsubu'l-Asır, vazifenin ifâsı için hangisinin ilk müdâhalede münâsib olacağını düşünürlerken, Cibrîl Aleyhisselâm tekrar gelerek:

—"Seyyid-i Kâinât hülâsay-ı mevcudât Efendimiz'in terbiyelerine ve onun tâlimine hanginiz evvel mazhar oldunuz ise, o kimse münâsipdir." buyurması üzerine, Yağsubu'l-Asır bu hususta mukaddem olduğu için vazîfeyi ikmâl buyurdu. Müşârunileyh, Yed-i mübârekelerini hâtunun üzerine koyarken, Seyyid-i Kâinât Aleyhisselâm'ın izniyle, yukarıdaki âyet-i kerîme'yi okuyarak:

—"Sizden bilvekâle bu elimi koyuyorum... " dedi ve ol saatte hâtun bir erkek çocuğu dünyaya getirdi. Vâlide'nin haberi bile olmadı. Hamli va'z ettiği gibi hemen su istedi. Yağsubu'l-Asır, mübârek elini uzattı, parmaklarından berrak bir su aktı, hatun içti. İsâ ve Yahyâ Aleyhisselâm bu mûcizeyi görünce, sekir hale düştüler.

Yağsubu'l-Asır dedi ki:

—"Siz Kelâmullâhu'l-Ezel'de, "Seyyiden ve hasûrân[16]" diye zikrolunan kimselersiniz. Lisânullâhu'l-Ezel sizi methetmiş-

15 Rûm (30): 19. Âyetin tamamının meâli şöyiedir: "O ölüden diri çıkarır, diriden ölü çıkarır; yeryüzünü ölümünden sonra O canlandırır. Ey insanlar! İşte böylece siz de diriltileceksiniz."

tir. Sekir hâle düşmeniz size lâyık değildir." dedi.

Doğan çocuk evvelâ, Seyyid-i Kâinât, sâniyen İsâ, sâlisen Yahyâ Aleyhisselâm'ın ki, üç nebiyy-i mürselîn'i tasdîk ederek tekellüm etti. Bu çocuk İncil-i Şerîf'in hâdimlerinden Hâlid Aleyhisselâm idi.

Hazreti Üstaz, bu mecliste Yağsubu'l-Asır ile çok kelâm ve sohbetin vâki olduğunu ve bunların beyânının saatlere sığmayacağını bildiriyor.

Melik Kays, bu beşârete şükrân-ı nîmet olmak üzere, büyük ve muazzam ziyâfet tertip etti. Ve o gün yevmü'l-meşhur olarak bayram ittihaz edildi. İsâ Aleyhisselâm ziyâfette beraber olmaları için, kardeşi Yağsub'a da teklîf etti. Yağsub, tarafından ancak vazîfesinin hitâm bulduğunu ve bir kelâm daha söylemeğe hakkı olduğunu bildirdi. Söyliyeceği kelâmın da üzerine farz olduğunu bildirdi. Dinlemenin de onlara farz olduğunu söyledi.

Süleyman Aleyhisselâm'ın ziyâfetinde, mahlûkun onun hazırladıklarını bir lokmada bitirmesiyle, Süleyman Aleyhisselâm'a:

"Senin bu taâmında iki kişinin nazarı bulunsa idi, kıyâmete kadar bereketinin eksilmeyeceğini bildirdiği, o kimselerden de biri benim, fakat bu gibi bereket ve mûcizenin enbiyây-ı izâm'da hâsıl olması için, Muhammed Aleyhisselâm'ı tasdîk şarttır. Onu tasdîk etmedikçe olmaz. . Sözümün doğruluğuna şâhit göstereceğim."

16 Âl-i İmrân (3): 39. Âyetin tamamının meâli şöyledir: "Mâbette namaz kılarken melekler ona seslendiler: «Allah sanaAllah'ın emriyle (vucût bulan İsâ'yı) tasdîk eden, efendi, iffetli, iy, lerden bir peygamber olarak Yahyâ'yı müjdeler»".

İsâ ve Yahyâ Aleyhisselâm da buyurdular ki:

—"Senden bir vasiyyet ve istirhâmımız vardır. Bizden arkadaşlarınıza selâmlarımızı tebliğ ediniz."

Bu kelâm üzere ayrılmakta iken, Yayhâ Aleyhisselâm çok ricâda bulunarak, kendisine bir vasiyyette bulunmasını istedi. Yağsubu'z-Zaman da dedi ki:

—"Siz bir musîbete dûçar olacaksınız ki, kanınız kaynıyacak ve mazlûmen vefât edeceksiniz. O gün sabırlı olmanızı tavsiye ederim."

Yahyâ Aleyhisselâm maktûlen vefât etmiştir. Kanı yarım arşın kadar yukarıya kaynıyarak fırlamış, kısâs olarak zâlimlerden 70 bin kimsenin kanı yere dökülmedikçe durmamıştır.

Yahyâ Aleyhisselâm ikinci olarak Yağsubu'l-Asır'dan yine vasiyyet istedi. Yağsubu'l-Asır bu kere de buyurdu ki:

—"O musîbete giriftâr olduğunda, zâlimler tarafından senin gibi katlonucak, Seyyid-i Kâinât Aleyhisselâm'ın torunlarını aklına getir ve onların vâsıtası ile Cenâb-ı Hakk Celle Celâluhû Hazretleri'nden sabır ve tahammül iste. Yâ Nebiyallah, o zât cennetin gençleri, seyyidi ve ulusudur. Cenâb-ı Hak Celle Celâluhû sana dökülen kanınızın her katresine mukâbil, o seyyid ve mazlûmun ceddi Seyyid-i Kâinât Aleyhisselâm'ın ümmetinden şehit olan kimselerin fazîletini ihsân edecektir."

Yahyâ Aleyhisselâm üçüncü defa bir vasiyyet daha istedi.

Yağsubu'l-Asır bu defa:

—"Seyyid-i Kâinât Aleyhisselâm'dan sâdır olacak husûsi dâvet üzere arkadaşlarımla birlikte hücre-i saâdette, bir gece ictimâmız olacaktır. Bu ictimâ da 1353 (1934-1935) senesi Receb-i Şerîfin ibtidâsındadır. Bu dâvette Rasûlullah Aleyhis-

selâm Efendimiz'in nübüvvetinin verâsetinden bilcümle kâinât ve eczâ-i mevcûdâta âmil ve şâmil olan verâsetin suret ve keyfiyetini bize bildirmesi için vâki olacaktır. Bu ictimâda seni hatırlamam için bir emânet vermenizi tavsiye ederim."

Yahyâ Aleyhisselâm da üzerinde bulunan yeşil abasından bir parça kesip, üzerine vasiyetnâmeyi ve istirhâmnâmeyi yazdı.

Yağsubu'l-Asır üzerine baktığında:

—"Yâ Nebiyallah, müsâade ederseniz bu yazdığımdan fazlasını senin için talep ederim."

Ol saatte Cibrîl-i Emîn Aleyhisselâm nâzil oldu.

Buyurdu ki:

—"Yâ Yahyâ, eyyâm-ı nübüvvet ve risâletinizde ve eyyâm-ı mihnet ve iptilânızda nâsib olmayan fezâil ve kerâmeti, Cenâb-ı Hakk Celle Celâluhû bizim ictimâmızın vâki olduğu o gecede nâzil edecektir." diye tebşîrde bulundu.

Rasûlullâh Sallallâhu Aleyhi ve Sellem Efendimiz'in makâm-ı muallâ olan hücre-i saâdette, 1353 (1934-1935) senesinin Receb-i Şerîfi'nden 40 adet sıddîkîn-i kirâm hazerâtını dâvet ederek "küntü ve Âdeme tebeyyünü'l-menâbitîn[17]" hadîs-i şerîfi'ni müşârünileyh olan, nübüvvet verâsetini kendilerine tevcîh ve eczâ-i kâinâtın üzerinde bulunan nübüvvet âsârından, kendilerine teslîm ve tevdî ederken vâki olacak husûsî dâvete Yahyâ Aleyhisselâm ve bu sıddîk-i kirâm vâsıtası ile hâsıl olacak fazîlet ve ulviyyet, müddet-i ömürlerinde kendilerine olan âtâyây-ı İlâhî'ye ve ihsâniyye'nin fevkinde olduğunu

17 Metinde hadîs-i şerîf olarak verilen bu cümle el ile yazıldığı için tam olarak okunamamıştır, aynen yazılmıştır.

Cibrîl-i Emîn Aleyhisselâm beyân ve tebşîr buyurdu.

Üstaz buyuruyorlar ki:

—"Eyyühe'l-İhvân, Cenâb-ı Hakk Celle Celâluhû Kur'ân-ı Azîmüşşân'da buyurmuştur ki: "Esteîzubillâh ... ve in teuddû niğmetallâhi lâ tuhsûhâ innallâhe legafûrurrahîm[18] sadakallâhülazîm". Eğer Allah'ın nimetlerini sayarsanız, saymakla adedini zabdedemezsiniz ve saydıkca sayısı çoğalır, tüketemezsiniz. Zirâ Allahu Teâlâ kullarının kusurlarını affetmekle merhamet buyurur." Bu âyet-i kerîme'de ve nazm-ı celîl-i Kur'âniye'de murat buyrulan, bilcümle in'âm-ı İlâhiyye'nin en büyüğü ve cümlesine âm ve şâmil olan bir nimettendir ki, bu sıddîkîn-i kirâm hazerâtının meclis-i mubârekey-i mezkûre'de, bir hizmetine nasip olmak, âlem-i ahd ve mîsak'dan 40 bin sene evvel Rasûlullâh Aleyhisselâm hazretleri ile ictimâ ve mülâkât eden ve o zamandan itibâren kendilerine Seyyid-i Kâinât Aleyhisselâm'ın muallim olduğu ve kemâl-i velâyet ve tufûliyyeti orada tekemmül etmiş olan bu zevât-ı kirâmın eşref-i makâm, makâm-ı muallâ, hücre-i mubârekey-i mutahhara ve ravza-i mutahhara'da vâki olan ictimâ zamanında bu zâtın bize de nasib olan hizmetini, bilcümle in'âm-ı İlâhiyye'nin hülâsası olarak telakkî ve takdir etmeliyiz. Ve bu ezelî olan nimete karşı ifâ edilecek şükran vazîfesini ezelî vezâifden bilmeliyiz. Fetret ve hüsran zulmetinden nâşi, kuşlar içinde en kavî olan Bağzu'l-Eşheb nâmındaki kuş dahi kendi yuvasını bulamadığı ve zulmetten yolunu şaşırdığı, yuvasına dönemeyip, yavrularının açlıkdan helâk olmasıyla başbaşa kaldığı şu zamanımızda,

18 Nahl (16): 18. Âyetin tamamının meâli şöyledir: "Allah'ın verdiği nimetleri sayacak olsanız bitiremezsiniz; doğrusu Allah bağışlar, merhamet eder."

huzûr-u saâdet-i ebediyyye'de bu zevât-ı kirâm ve sıddıkîn hazerâtı'nın vesâyeti ile bir şeref ve saâdete mazhar olmak, bilmukâbele şükründen âciz kaldığımız bir nimet olduğunu itirâf ile beraber, mümkün olan surette mücâhedeye devam etmenizi cümlenize tavsiye ederim. Veminallâhi tevfîk.

Mezkûr ictimâ ve meclis-i âlî'nin ahdi 1353 (1934-1935), bu senenin Receb-i Şerîfi'nin ilk gecesine tesâdüf edecekdir. Bu leyle-i mübâreke inde'r-ricâl "Muallâ", ve günü de "Yevmü'l-Muallâ" nâmıyla mârûfdur. Bu zevâtın hizmetine mazhar olan cemâata nasib olacak saâdetin birisi de, Cenâb-ı Hak Teâlâ Celle Celâluhû Rûz-u mahşer'de ilk olarak (El Müşhidü'l-Ûlâ) cemâatı gelsin diye buyurduğunda, ilk defa huzûr-u İlâhiyye'ye yüzü ak olarak çıkacak olan, Müşhidü'l-Ûlâ'nın cemâatı ile beraber haşrolmakdır. Ve onlarla beraber huzûr-u İlâhîye'ye gelmektir.

Gelelim kıssamıza; el-Melikü'l-Kays zuhûrâta tahammül edemiyerek vefât etti. Vefât ederken Cenâb-ı Hakk Teâlâ Celle Celâluhû'ya niyazla "Senin kullarından en hâlis ve mukaddes dini kabul eden cemâatın içine beni de idhâl et" dedi. Bu duâsı üzerine Ümmet-i Muhammed'in fazîleti ile beraber mahşere sevk olunacaktır. Hâlid Aleyhisselâm'ın vâlidesi Kâbe-i Muazzama'nın Mihrâb-ı şerîf altında, enbiyây-ı mürselîn-i kirâmın civârında metfundur.

Bu menâkıb-ı şerîfeyi Rasûllullâh Sallallâhu Aleyhi ve Sellem hazretleri'nin izni ve müsâadeleriyle, iki mazlûm, Yahyâ Aleyhisselâm ile Seyyidü'ş-Şühedâ Hüseyin radıyallâhu anh hazretlerinin arzuları ile izhâr ettim. Bilcümle ihvâna ayrı ayrı hidâyet ve saâdetlere gark olmalarını Cenâb-ı Hakk Teâlâ Cel-

le Celâluhû'dan ümit ederim. Yağsubu'z-Zaman hazretleri hâl-i hazırda berhayat ve 33 yaşındadır. Nâime, adında sâliha hâtunun oğludur. İsâ Aleyhisselâm'ın kardeşi diye beyne'l-enbiyâ ve'l-evliyâ mârûfdur.

DUÂ

Bu duâ Leyletü'l-Berât ve ondan bir gece evvel ikişer kere okunacaktır. Bu duâ ehlü'z-zaman tarafından okunan duâdır.

Eûzubillâhimineşşeytânirracîm.

Bismillâhirrahmânirrahîm.

Allâhümme innâ nes'elüke imânen dâimen ve nes'elüke kalben hâşien ve nes'elüke ilmen nâfian ve nes'elüke yakînen sâdıken ve nes'elüke dînen kayyimen ve nes'elüke'l-âfiyete min külli beliyyetin ve nes'elüke tamâme'l-âfiyeti ve nes'elüke'ş-şükre ale'l-âfiyeti ve nes'elüke'l-ganiyye ani'n-nâsi. Allâhümme innâ nes'elüke't-tevbete'l-kâmilete ve'l-mağfirete'ş-şâmllete ve'l-muhabbete'l-câmiate ve'ş-şefâate'l-kâimete ve'l-hüccete'l-bâliğate ve'd-derecete'l-âliyete ve fükke visakane[19] mine'l-mâsiyeti. Allâhümme innâ nes'elüke't-tevbete ve devâmihâ ve neûzu bike mine'l-mâsiyeti ve esbâbihâ ve zekkirnâ bi'l-havfi minke kable hucûmi hatâratihâ ve ahmilnâ ale'n-necâti minhâ. Allâhümme innâ nes'elüke tevbeten sâbikaten minke telakkî âdeme minke ve âfiz aleynâ min bahri keremike ve cûdike hattâ nahruce mine'd-dünya ale's-selâmeti min vebâlihâ vec'alnâ inde'l-mevti nâtikınâ bi'ş-şehâdeti âliminâ bihâ "Eşhedü en lâ ilâhe illallâh ve Eşhedü enne Muhammeden abduhû ve rasûlühû (3 defa tekrarlanır). Allâhümme yâ câmia'n-nâsi li yevmin lâ raybe fîhi, icmağ beynî ve beyne tâ-

19 Buradaki kelime tam olarak anlaşılamamıştır.

atike alâ bi'seti müşâhadetike ve ferriğ beynî ve beyne humûmi'd-dünya ve'l-âhireti. Allâhümme innî eûzübike min cehdi'l-belâi ve derki'ş-şekâi ve sûi'l-kazâi ve şemedeti'l-âdâi. Allâhümme yâ men ileyhi yelceü'l-hâifûne yâ men bi cemîli avâidi teya allakut raciun[20] yâ men bi sultâni kahrihî ve azîmi rahmetihî yesteğîsü'l-mudderrûne irhem bi cûdike abden mâlehû sebebün yercû sivâke. Allâhümme ic'al evvele yevminâ hâzâ islâhen ve evsatehû felâhen ve âhirehû necâhen. Allâhümme ic'al evvelehû rahmeten ve evsatehû niğmeten ve âhırehû tekrîmeten ve fadlen bi hürmeti men lâ nebiyye bağdehû ve bi hürmeti ilâhi ve eshâbihillezîne hâcerû ve câhedû bi'n-nefsi ve'l-mâli... Âmin.

20 Buradaki bazı kelimeler okunamamış ve aynen yazılmıştır.

DUÂ

Bu duâ Şerâfeddin hazretlerinin rüyâlarında okuduğu duâ olup, duâyı okurlarken uyanmışlardır.

Bismillahirrahmânirrahîm

İlâhi adlüke mahzûnun mahmûmun kâdi't-tekâmu nûru'l-hevâ ve hüve yunâdike nidâe'l-mahbûbi'l-mağsûmi nebiyyike ve abdike yunûs'ebnu metâ ve yekûlü lâ ilâhe illâ ente subhâneke innî küntü mine'z-zâlimîne fe'steciblî kemâ istecebte lehû ve eyyidnî bi'l-muhabbeti fî mahâli't-tefrîdi ve'l-vahdeti ve enbit aleyye eşcâre'l-lutfi ve'l-mineni ve'l-hannâni inneke ente'lâhü'l-melikü'l-mennân. Âmin.

Leyle-i Berâat Duâsı

Allâhümme innâ nes'elüke imânen dâimen ve nes'elüke kalben hâşien ve nes'elüke ilmen nâfian ve nes'elüke yâkînen sâdikan ve nes'elüke dînen kayyimen ve nes'elüke'l-âfiyete min külli beliyyetin ve nes'elüke'ş-şükre ale'l-âkıbeti ve nes'elüke'l-ğınâ ani'n-nâsi. Allâhümme innâ nes'elüke't-tevbete'l-kâimete ve'l-mağrifete'ş-şâmilete ve'l-muhabbete's-sâdıgate ve küllete's-sâfiyete ve'l-mağfirete'l-vâsiate ve emvâri's-sâtiate ve'ş-şefâate'l-ğâimete ve hüccete'l-bâliğate ve'd-derecete'l-âliyete ve fükke visâkanâ mine'l-mağsiyeti. Allâhümme innâ nes'elüke't-tevbete ve devâmehâ ve neûzübike mine'l-mağsiyeti ve eshâbihâ ve zekkirnâ bi'l-havfi minke kable hucûmi hatâratihâ ve ahmilnâ ale'n-necâti minhâ. Allâhümme innâ nes'elüke tevbeten sâbikaten minke litekûne tevbetünâ tâ-

biaten minnâ ve hablena't-tekakkî minke, telakkî âdeme minke ve efit aleynâ min bahri keremike ve cûdike hattâ nahruce mine'd-dünya ale's-selâmeti min vebâlihâ ve ic'alnâ ınde'l-mevti nâtıkînâ bi'ş-şehâdeti âlimînâ bihâ (burada 3 kelime-i şehâdet). Allâhümme yâ câmia'n-nâsi li yevmin lâ raybe fîhi icmağ beynî ve beyne tâatike alâ bisâti müşâhadetike ve ferriğ beynî ve beyne humûmi'd-dünya ve'l-âhireti. Allâhümme innî eûzü bike min cehdi'l-belâi ve sûi'l-gadâi ve dereki'ş-şakâi ve şemâtati'l-âdâi bi hürmeti hâzihi'l-leyleti'l-mubâreketi. Allâhümme yâ men ileyhi yelceu'l-hâifûne yâ men bicemîli avâidi yeteallaku'r-râciûne, yâ men bisultâni kahrihî ve azîmi rahmetihî yesteğîsü'l-muttarrûne irham bicûdike abden mâlehû sebebün yercû sivâke. Allâhümme yâ rabbi in künte ketebte ismî saîden fî divâni's-süedâi fesebbit fîhâ, ve in künte ketebte ismî fî divâni'l-eşkiyâi femhu. Allâhümme şekâveti ve iktâre rızkî vec'alnî merzûkan muvaffaken li'l-hayreti bi hürmeti hâzîhi'l-leyleti'l-mubâreketilleti fîhâ yufraku kullü emrin hakîmin fe inneke kulte ve kavlüke'l-hakku yemhullâhü mâyeşâu ve yüsbitu ve indehû ümmü'l-kitâbi ve sallallâhü alâ seyyidinâ Muhammedin ve âlihî ve sahbihî ecmaîn.

Hacı Hamdullah GÜNGÖR

MENÂKIB-I ŞEREFİYYE

Şerâfeddin Hazretleri'nin
Ağzından

CİLT
IV

Yayına Hazırlayan
HASAN BURKAY

Ankara-2001

Basım Yeri:
Semih Ofset Matbaacılık,
Tel: (0.312) 341 40 75
Fax: (0.312) 341 98 9

İÇİNDEKİLER

ÖNSÖZ 5

Seyyidü'l-Kâinât Aleyhi
Ekmelü't-Tahıyyât Vazîku't-Teslimât
Efendimiz Hazretleri'nin
Mûcizâtı'nın Beyânındandır 7

Sallallâhu Aleyhi ve Sellem
Hazretleri'nin Haccü'l-Vedâ
Hakkındaki Menâkıb-ı Celîleleri 26

Mûsâ ve Şuayb Aleyhisselâm
Hazretleri'nin Hikâyelerindendir 48

Aşeretü'l-Mübeşşere Rıdvânullâhi
Aleyhi Ecmaîn Hazerâtı'ndan
Sa'd b. Ebî Vakkas Hazretleri'nin
Menâkıb-ı Celîlelerindendir 61

1200 Senelerinde 12. Asır
Ricâlinden ve Nakşibendî İmamlarından
Abdullah-ı Dehlevî Hazretleri Hakkında 75

Leyle-i Berâat Hakkında Beyân
Buyurulan Menâkıbtır 89

Eûzübillâhimineşşeytânirracîm
Bismillâhirrahmânirrahîm

ÖNSÖZ

Elhamdülillâhi Rabbi'l-Âlemîn, ve's-Salâtü ve's-Selâmü alâ Muhammedin ve âlihî ve eshâbihî ecmaîn.

Allah'a hamd olsun ki, büyük üstâz Şeyh Şerâfeddin Zeynel Abidin Hazretleri'nin sohbetlerinden derlenen dördüncü cildi de, üçüncü cildin hemen ardından, kardeşlerimizin istifâdesine sunuyoruz.

Bu ciltte, Peygamber Efendimiz Sallallâhu Aleyhi ve Sellem'e ait iki, Mûsâ ve Şuayb Aleyhisselâmlara dâir bir, Sahâbe-i Kirâm'dam ve Aşere-i Mübeşşere'den olan Sa'd b. Ebî Vakkas hazretleri ile ilgili bir, Abdullâh-ı Dehlevî hazretleri hakkında bir menkîbe ile Berâat Gecesi konusunda bir menkîbe yer almaktadır.

Cenâb-ı Allah bu menkîbeleri güzelce okumayı ve feyz alıp, hissedâr olmayı cümlemize nasip etsin. Âmin bi-hurmeti Seyyidi'l-Mürselîn.

Hasan BURKAY
Ankara, 24 Ağustos 2000
23 Cemaziyelevvel 1421

SEYYİDÜ'L-KÂİNÂT ALEYHİ EKMELU'T-TAHİYYÂT VAZÎKU'T-TESLİMÂT EFENDİMİZ HAZRETLERİNİN MÛCİZÂTININ BEYÂNINDANDIR

Üstad Şerâfeddin hazretleri buyuruyor ki:

-"Fahr-i Kâinât Aleyhisselâtü ve's-selâm hazretlerinin gerek melekûtî ve gerek nâsûtî mûcizâtından şimdiye kadar 24 bin adet mûcizeyi zikir ve beyân etmeğe muvaffak olmuşum. Bu kadar mûcizât ve sırr-ı nebîden, bu şimdi zikredeceğim mûcize cümlesinin en büyüğü olabiliyor. İstimâından (dinlenmesinden) hâsıl olacak derecey-i yakîn dahi ona göre olacağından iyi dinlemenizi ve dikkatle okumanızı tavsiye eylerim. Cenâbı Hakk Teâlâ bizleri Rasûlü Ekrem Aleyhisselâm'ın, cümle mûcizâtını tamamen tasdîk ederek münâsebet ve kurbiyyet-i Rasûlullah'tan en büyük nasîb ibrâz eden kullarından eylesin. Âmin."

Rasûlü Ekrem Aleyhisselâm'ın hicretinden iki sene sonra "Behrân" nâmındaki memleket ve mülkünden "Burhânü'l-Afîf" nâmında bir Melik ile Yemen ve Sînâ memleketlnen "Havlü't-Tübbâ" nâmındaki diğer bir Melik 30 biner kişilik birer kâfile ile Medine-i Münevvere'ye geldiler. Bunlar müddet-i ömürlerinde Enbiyây-ı Âzam ve Mürselîn-i Kirâm Aleyhimüsselâm hazretlerinin âsâr ve ahbârını takip ederek pek çok seyahatlar yaptılar. Bu seyahatten o zamana kadar ellerine geçen ne kadar âsâr ve mûcizeler var ise, beraber(lerine) aldılar. Ve bunları

Rasûlü Ekrem Aleyhisselâm'a sormak için bütün seyahatlarında görmüş ve işitmiş oldukları âsârından 24 bin meseleyi hazırladılar. Mâhiyetinde bulunan kimselerin ekserisi âlimlerden idiler. Bu iki cemâat "Mecdi'l-Evvelîn" nâmında bir memlekette birleştiler. Bunların bu beldeye vâsıl olmaları Şabanü'l-Muazzama'nın 15'nci gecesine tesâdüf etti.

Burhânü'l-Afîf nâmındaki Melik dedi ki:

-"Eyyühe'l-Melik, ben bu kadar senedir enbiyâ ve mürselîn-i kirâm hazerâtının âsârını takib ederek seyahat ettim. Sen de benim kadar seyahat etmişsin. Senin eline geçen hakâyık ve ahbârı enbiyâ (yani Nebîler hakkındaki haberler) ile, benim elime geçen hakâyıkı mukâbele edelim ve birbirimize gösterip okuyalım. Birbirinin aynı ve mükerrer olan mesâili (yani mes'eleleri) bırakalım. Birbirine benzemeyen meseleleri hazırlayalım. Zirâ mükerrer olmasın."

Bu suretle muhâbere ederken tam Bedir hâline gelen cemr-i Kamer'in hareket ettiğini gördüler.

Burhânü'l-Afîf arkadaşına dedi ki:

-"Eyyühe'l-Melik, müddet-i ömründeki seyahatinde görmediğim ve işitmediğim bir şey gördüm ve akşam gördüğüm bir tebettüiâtı âbây-ı ecdâdımdan da işitmedim. Acaba bir hârika ve bir alem (yani işâret olarak) semâda vâkî olan tebdilât (yani değişiklik) nedir?"

Bu hususta ulemâ da hasbihâl ettiler, esbâbını (yani sebeplerini) aradılar. Lâkin bir türlü anlamadılar.

İki Melik birlerine dedilerki:

-"Bu müşâhede etmiş olduğumuz tebtilâtın esbâb ve hikmetlerine vâkıf olmadan buradan bir tarafa gitmiyelim."

Ulemâ (yani âlimler) dediler ki:

-"Bu seyahatın esbâb ve hikmetlerine vâsıl olmadan buradan hareket etmiyeceğiz."

Ulemâdan "Delîlü'l-Beyzâ" nâmında bir âlim, ki bu âlim Afîfü'l-Burhân'ın mâiyyetinden idi ve buna hitâben kelam ediyor, fakat son derece havf ve telaş ederek söylüyor(du). Zirâ Melik öyle asâbî idi ki; kelâm(ını) iki kere tekrar eden kimseyi derhal idam ederdi.

Delîlü'l-Beyzâ dedi ki:

-"Ey Melik-i Muazzam, bu meselesi tahkîk edelim diye burada oturmak doğru değildir. Zirâ şimdi bilmediğimiz bir meseleyi, ne kadar kalsak anlamayız. Bizin için en iyisi memleketleri dolaşmak ulemâdan sual ve istifsâr etmektir. Benim bildiğim şudur: Ben burada, «Mecîdü'l-Ûlâ» nâmındaki beldenin ulemâ-i felekiyyûnundan gayet büyük bir âlim (olduğunu biliyorum). «Eflâk ve nücûm ve tevâlîn hakâyıkına vâkıftır ve semâdaki yıldızların üzerinde vâki olan tebeddülâtın tamamına vâkıftır» diye işittim. Münâsip görürseniz bu onu bir kimse ile iğzam ve dâvet edelim. Eyyühe'l-Melik, âcizen rey ve tedbîri ne olacak? Biz senin turâb-ı ikdâmınız, siz münâsip görürseniz bu suretle talep edelim."

Burhânü'l-Afîf, bu tedbîri kabul etti ve ulemâdan birisini gönderdi. Rasûl (yani gönderilen âlim elçi) oraya varınca, bir mesele(nin) halli için dâvet ol(un)duğunu anlattı.

Ol âlim dedi ki:

-"Ben de semâda vâkî olan tebettülâtı yeryüzünde vâkî tebeddülâttan sorarlarsa, ben cevâp verebiliyorum, fakat arzın içinde olan meseleden haberdâr değilim."

Âlim, Melikler'in meclisine geldi ve onlara münâsip ikrâm ve selâm ile tâzîm etti. Burhânü'l-Afîf'in çadırına girdi. Bunun bir çadırı var idi, ki gayet kıymetli mensûcâttan idi ve hem de Belkıs Melîke'nin hazînesinden kalma idi. En çok Melik ve vüzerâ ve ulemâ ve avâm ve ahsâm ve esnâf için ayrı ayrı makâm vardı. 20 bin kişiyi birden içeri alabiliyordu. Burhânü'l-Afîf, bu âlime ikrâm ederek kendisine mahsûs olan makâma oturttu. Bu âlimin nâmı Simhâu'l-Âlâ idi.

Simhâ dedi ki:

-"Eyyühe'l-Melik, 30 sene zarfında takip ederek topladığım âsâr-ı enbiyâları (yani Nebîlerle ilgili kitapları) bana gösteriniz, ben onları mütâlaa edeyim."

Burhânü'l-Afîf dedi ki:

-"30 sene zarfında elde ettiğim bu kadar âsârı ne zaman mütâlaa ederek ikmâl edersin. Aylarca ve senelerce mütâlaa etmeniz lazımdır."

Simhâ dedi ki:

-"Eyyühe'l-Melik, ben onların kâffesini mütâlaa etmeyeceğim. Ancak baştan ortadan ve sonundan ikişer meseleyi mütâlaa ederim. Bu kadarlık mütâlaa bana kâfidir. Ben hepsini anlarım."

Burhânü'l-Afîf dedi ki:

-"Sen nasıl bu kadar hakâyıkı ve âsârı bir kere mütâlaa üzerine anlarsın."

Simhâ dedi ki:

-"Cenâb-ı Hakk Teâlâ beni enbiyâ ve mürselîn-i kirâm neslinden kılmıştır. Ve benim 40 adet babalarım enbiyâ ve mürselîndir. Cenâb-ı Hakk bunların hörmetine bana bu ilmi ihsân etti."

Bu kelamdan sonra Şaban-ı Muazzam'a içinde Cenâb-ı Hakk, Seyyidü'l-Kâinât hazretlerine hörmeten, semâdan Cemr-i Kamer'in arza nüzûl buyuracağından bahsetmeğe başladı. Hükemâ-i İslâm ve Ulemâ'dan bazıları Şakkü'l-Kamer mûcizesi Şevval-i Mükerrem'de vâkî olduğunu zannetmiştir. Fakat ekser-i muhakkîkîn ise, Şaban-ı Muazzama'nın on beşinci gecesinde vâkî olduğuna kânîdirler. Rasûlu Ekrem Aleyhisselâm hazretlerinin "Receb Şehrullah, Şaban Şehrî ve Ramazan Şehr-i Ümmetî Sıddîk." Rasûlullah'ın hadîs-i şerîfinden anlaşılan, Saban-ı Muazzam, kendi zât-ı risâlet-i penâhilerine izâfe ve intisap buyurmasındaki hikmet, bu şehr-i mübârekte, bilcümle mûcizâtın en büyüğü olan hârika ve mûcize(lerin) zuhûr edeceğinden, bu hikmete mebnî, Şaban-ı Şerîf'te vâkî olmasını tercîh etmektedir. Cenâb-ı Hakk Teâlâ, Seyyidü'l-Kâinât Aleyhisselâm'a, Ğâr-ı Hira'da ve hatta avâlîm-i melekût'ta bulunan ve semâda cereyân etmekte olan Cerm-i Kamer, sana gelip iki parça olup, tekrar birleşecektir. Yâ Muhammed, ol gece Şaban-ı Şerîf'in 15nci gecesidir. Ol gece, cennetin enhârından (yani nehirlerinden olan) olan Kevser suyu, mâ-i zemzem'e (yani zemzem suyuna) katılacaktır. Ol gece, o mâ-i kevser'in mecrâsından başlayıp, zemzem kuyusuna kadar olan ve orada birikmiş olan katrelerin ve zerrelerinin adedince ümmetiniz, nâr-ı Cehennem'den âzâd olunacaklardır. Bir katreden 24. 000 zerre hâsıl olur, her zerrenin adedince ümmet, o gece âzâd olurlar. Mekkey-i Mükerreme'nin ahâlisi, bu Leyle-i Mubâreke'yi, bu alâmetten tevsîk ederler (yani kesin olarak anlarlar).

Simhâ bu Melikler'in ellerinde bulunan âsârdan bu hakîkatı okudu ve dedi ki:

-"Sizin gördüğünüz bu Cerm-i Kamer'in hareketi doğrudur. Bunu doğru Hâtemü'l-Enbiyâ Aleyhisselâm'a inerken görmüşsünüz ve bu gecede ihtimâl ki semâdan Kamer nâzil olup iki parça oldu. Veyahut olacağına mukaddem olarak size zuhûr etmiştir. Siz biliniz ki, eğer bu Kamer nâzil oldu ise,

Mekke'de bulunan mâ-i zemzem de çoğalmıştır. Zirâ o gece Cennet'in Enhârı'ndan olan kevser oraya akacaktır. Cenâb-ı Hakk Teâlâ onun ümmetinden, o suların katrelerinden hâsıl olacak zerrelerin adedince ümmet âzâd eder. Siz hakîkatı isterseniz kendisinden sorunuz? Leyle-i Berat nedir? Leyle-i Berat kendisine verilen Rasûl kimdir? diye sual edersiniz ve siz cümle enbiyâ ve mürselîn-i kirâm hazerâtının ömürlerinde efdal olan bu gece, hangi Rasûle ihsân edilmiştir? diye sual edersiniz. Burhânü'l-Afîf ve yâ eyyühe't-tâbî, sizin ellerinizde bulunan âsâr ve ahbâr-ı ebiyâyı tamamen tahkîk etmiş olsaydınız, bu meselede hayran kalmazdınız. Ben zannederim ki, bu gece ve siz(in) o alâmeti gördüğünüz gece bilcümle enbiyânın îmârından (yaptıklarından) şereflidir."

Simhâ dedi ki:

-"Bakınız, mâ-i kevser'in menbaından Zemzem-i Şerîf'in menbaına kadar 24. 000 senelik mesâfede ne kadar katre hâsıl oldu ise, her katre 24. 000 zerreye taksîm ed(il)erek, her zerrenin adedince ümmet o gece âzâd olunacaktır ve ehl-i saâdetinden olacaklardır." Bu cevap üzere her ikisinde kanâat-ı kâmile hâsıl oldu.

Burhânü'l-Afîf dedi ki:

-"Eyyühe'l-Âlimi'l-Felekî (yani ey felekler hakkında âlim olan), bu senin hizmetine karşılık nasıl mükâfâtta bulunalım? Benim sizden isteyeceğim mükâfât budur ki, bu seyahatınızın hayırlı neticesine vâsıl olduğunuz zaman, hak ve hakîkatı kabul etmeyi unutmayınız. Hak olan bir nûra karşı inkârda bulunmayınız. Başka bir şey istemem(Bu birincisi). İkincisi, yâ Burhânü'l-Afîf, sizin hakkınızda zâlim olduğunuzu ve insanları pek acele idam edicidir diye işittim. Bu gibi zulümden de vazgeçiniz. Zirâ zulüm ile beraber saltanat devam etmez ve zâlimlerin memleketi çabuk inkirâz bulur."

Burhânü'l-Afîf:

-"Kabul ettim, kabul ettim", diye tekrar tekrar söyledi.

Ol saatte Cibrîl-i Emîn Aleyhisselâm Rasûlü Ekrem Aleyhisselâm'a nâzil oldu ve dedi ki:

-"Yâ Muhammed, onlar senden sorarlar, en son Cennet'e girecek olan Rasûl kimdir? İkinci defa sorarlar ki, Dâru'l-Kerâmet'e mahzûn mahzûn girecek olan Rasûl kimdir? Nâr-ı Cehennem'in kaç tabakası vardır? Sen cevap ver ki, Cehennem'in 24 bin tabakası vardır. Onlar sorarlar, her tabakanın arasındaki mesâfe nedir? Sen 500 senedir diye cevap ver. Onlar sorarlar, Bu Nâr-ı Cehennem'in tabakâtına, derkâtına girecek olan Rasûl kimdir? Benim diye cevap ver. Evvelki suallerine de benim diye cevap ver. Bu Nâr-ı Cehennem'in tabakâtını gezip, orada bulunan ümmete şefaat edecek Rasûl kimdir? Benim diye cevap vereceksin Yâ Muhammed, Cenâb-ı Hakk böyle emir eder." buyurdu.

Bu cemâat iki meliki ile beraber Mediney-i Münevvere'ye gelip "Sünbetü'l-Vedâ" nâm mahalle nâzil oldular. Rasûlü Ek-

rem Aleyhisselâm bunları görünce siyasiyen istikbâle çıktı. Sahâbey-i Kirâm'dan Aşere-i Mübeşşere hazerâtını da beraber aldı. Osman radıyallâhu anh hazretlerinin beş yaşında bulunan Abdullah nâmındaki çocuğu Rasûlü Ekrem Aleyhisselâm'a yaklaşıp dedi ki:

-"Yâ Rasûlallah, Cenâb-ı Hakk Teâlâ'nın sana verdiği nimetlerini misâfirlere anlatmaya mı gidiyorsun?"

Rasûlü Ekrem Aleyhisselâm:

-"Evet oğlum" diye Abdullah'ı kucakladı ve alnından üç kere öptü. Takbil (yani kabul) buyurdu."Allah seni bu ümmetin ahbâr ve ulemâsına (yani âlimlerine) baba kılsın ve yani neslinizden ümmetin ulemây-ı muttakînden olan ümmetim için hâdimler eksik etmesin."

Ol saatte ilâ yevmi'l-kıyâm (yani kıyâmete kadar) Abdullah'ın sulbunden zuhûr edecek olan ulemânın zerreleri Rasûlü Ekrem Aleyhisselâm hazretlerinin bu duâsına karşı, mahfûz olarak bu sedâlar çıkardılar ve yanında bulunan sahâbeler de işittiler.

Rasûlü Ekrem Aleyhisselâm sahâbelerine buyurdu ki:

-"Abdullah bana Cibrîl-i Emîn Aleyhisselâm'ın tâlim ettiği meseleyi zikrediyor" diye tafsîl buyurdu. Simhâü'l-Âlâ da, bu ulâmâ ile beraber idiler.

Melik Burhân ve tâbiî sordular ki:

-"Peygamberiniz hangisidir?"

Simhâ derhal cevap verdi ve kendilerine Rasûlullâh'ı gösterdi.

Cenâb-ı Seyyidü'l-Kâinât Aleyhisselâm buyurdu ki:

-"Sizi bana gönderen Cenâb-ı Mevlâ Hazretleri'ne hamdü senâlar ederim."

Burhânü'l-Afîf çadırın kapılarını açtı. Rasûlü Ekrem Aleyhisselâm buyurdu ki:

-"Bu senin çadırının kıymetinden daha fazla olan 50 bin (adet) türlü türlü hazîneler belki sizin hazînelerinizde var idi."

Bu cemâat, Rasûlü Ekrem Aleyhisselâm'ın huzûruna ictimâ ve mülâkât ettikleri zaman, Ramazan-ı Şerîf'in bidâyeti idi. Burhânü'l-Afîf'in tahtı da beraberinde bulunuyordu. Burhân tahtını alıp Rasûlü Ekrem Aleyhisselâm'ın önüne koydu.

Efendimiz Aleyhisselâm buyurdu ki:

-"Yâ Burhânü'l-Afîf, müsâade eder misin?" Rasûlü Ekrem Aleyhisselâm'ın bu kelâm ve müsâadeyi istihsâl etmesi Melik'in hoşuna gitti ve çok memnûn oldu. Ol saatte Cibrîl-i Emîn Aleyhisselâm da meclise gelmiş idi.

Melik Rasûlü Ekrem Aleyhisselâm'a "Âniye" nâmında bir meyvanın şerbetini takdîm etti. Rasûlü Ekrem Aleyhisselâm; bu şerbeti «Lemâ Şürûbullah» olsun diye, orada bulunan cemâatin şeref-i İslâm (ile) müşerref olmaları için ve bunları Hakk tarafından hidâyete eriştirmek niyetine içti.

Öteki Melik ise sekir verdi. Fakat Rasûlü Ekrem Aleyhisselâm bunu reddetmedi. Kabul ederek kadehi aldı ve buyurdu ki:

-"İlâ yevmi'l-kıyâm, gelecek ümmetimden olan evliyâ ve vârisîn olan ulemâsına verâset tarîki ile kalmak üzere, bu müskiri *aslına iâde ederek* (yani içki olmadan önceki haline tahvîl ederek) içiyorum" diye içti ve müskir hangi mahsülden ise, (o) mahsûlün suyuna tahvîl oldu ve ilâ yevmi'l-kıyâm (yani kıyâmete kadar) gelecek ve her asırda bulunan 124 bin evliyây-ı kirâm'a verâseten bunu ibkâ etti.

Seyyidü'l-Kâinât buyurdu ki:

-"Cenâb-ı Hakk bana ve benim ümmetime cevherü'l-aklı (yani aklın özünü, esasını) izâle edecek müskirâtı haram kılmıştır. Aslına iâde olunmamış olsa idi, ben iâde ederdim."

Burhân ile teb'a dediler ki:

-"Ya Muhammed, müsâadenizle bir kaç sual soracağız."

Rasûlü Ekrem Aleyhisselâm buyuruyor ki:

-"Mecdu'l-Âlâ'da görmüş olduğunuz meselelerden de soracaksınız galiba?" Simhâu'l-Âlâ'nın size verdiği beyânattan da soracak mısınız?"

Bunlar dediler ki:

-"Bunu sana kim söylemiştir?"

Efendimiz Aleyhisselâm buyurdu ki:

-"Siz Âbâü'l-Enbiyâ ve Mürselîn'de görmediniz mi? Cenâb-ı Hakk kendi enbiyâsına her şeyden haber verir ve bildirir."

Sonra dediler ki:

-"Yâ Muhammed, en son Cennet'e girecek Rasûl hangisidir?"

Rasûlü Ekrem Aleyhisselâm buyurdu ki:

-"Benim."

Bunlar dediler ki:

-"Bütün mahlûkâtın efdal ve ekmeli olduğunuz halde, en son cennete girmeniz nasıl olur?" Efdal olan en evvel girmek lâzım gelmez mi?"

Rasûlü Ekrem buyurdu ki:

-"Siz işitmediniz mi, bir kavmin hâdimi o kavmin seyyidi-dir. Ben cümle mahlûkâtın hâdimiyim ve onların sayyidiyim,

onları sevk edip ikbâl etmedikçe ben girmem."

(Onlar:)

-"Sen, yâ Muhammed, siz(in) onların hâdimi olmanız için, onların lisanlarına vâkıf olmanız icap eder ve her efrâd-ı âlem ile teârüf lâzımdır."

Rasûlü Ekrem Aleyhisselâm işaret ederek, Bahru'l-Muhîti'l-Kebîr'de bulunan ayrı ayrı hayvanâttan, 100 bin hayvanât-ı vahşiyyeyi meclise dâvet etti ve (onlar da) derhal hazır oldular. Efendimiz Aleyhisselâm o hayvanâta herkesin lisanı ile tekellüm buyurdu ve hayvanât itaat ve teshîr gösterdiler.

Rasûlü Ekrem Aleyhisselâm buyurdu ki:

-"Ey muhterem seyyidler ve uzak memleketten gelen misâfirler. (Efendimiz Aleyhisselâm bu kelâmı medarat üzere buyurmuştur.) Cenâb-ı Hakk Teâlâ Rûz-u Mahşer'de cümle hayvanatı, denizdekiler olsun, karadakiler olsun insanlardan sonra hesâba dâvet eder. O gün hayvanât-ı bahriyye ve hayvanât-ı berriyye'den (deniz ve kara hayvanlarından) bir hayvan kalmaz ki, şefâatime muhtaç olmasın. Bakınız ey kavm, o gün bir karıncadan bir avuç kadar ter akar, insanlardan ise nehirler kadar akar. Ebu'l-Beşer Adem Aliyhisselâm'dan bile bu kadar ter akar. Hemen deniz gibi olup, herkes kendi (teri) ile boğulacak gibi olur. Diller tutuk, kalpler tutuk kimse söz söylemeye muktedir olamaz. O gün o mahlûkâtın mütercimi ve onların dillerini açan benim. İsterseniz bütün hayvanâtı dâvet edeyim, onlarla tekellüm edeyim."

Dediler ki:

-"Yâ Muhammed, Nâr-ı Cehennem ve dâru'l-intikâma girip seyahat edecek olan Rasûl kimdir?"

Rasûlü Ekrem Aleyhisselâm:

-"Benim." buyurdu.

Bunlar dediler ki:

-"Sebeb nedir? Yâ Muhammed, Enbiyâ, Dârü'l-Gadap ve intikâma girecekler mi?"

Rasûlü Ekrem Aleyhisselâm buyurdu ki:

-"Yevmü'l-hesâb'ın işi ikmâl olunduktan sonra ve herkes müstehak olduğu dâre (yani yere) girdikten sonra, ben Nâr-ı Cehennem'in tabakalarını gezeceğim. Ümmetimden kimse var mıdır diye teftîş edeceğim."

(Onlar):

-"Yâ Muhammed, Tabakâtü'l-Cehennem kaçtır?"

Rasûlü Ekrem Aleyhisselâm buyurdu ki:

-"24. 000'dir ve her tabakadan 900 bin efrâd-ı ümmetime şefâat ederim."

Seyyidü'l-Kâinât Aleyhisselâm ümmetine şefâat için, Nâr-ı Cehennem'in tabakâtını gezerken, Cenâbı Hakk Teâlâ Hazretlerine dedi ki:

-"Bu nârı bana, ceddim İbrahim Aleyhisselâm'a, Nemrûd'un ateşi gibi birden vesselâm'ın (yani kurtuluş ve selâmet yeri) yap diyerek münâcaat ederek girecek."

Burhânü'l-Afîf ile tâbiî dediler ki:

"Ya Muhammed, senden başka bu Nâr-ı Cehennem'in tabakâtına girecek kimse var mıdır?"

Rasûlü Ekrem Aleyhisselâm buyurdu ki:

-"Havâs ümmetimden, Hazâinü'l-ileyhâ'nın mektûn ve menkûz olan hazînelerine ve esrâr-ı İlâhiyye'ye vâkıf olan üç

kimse vardır. Bunlar da bu hizmette müşterektir ve bu şefâate vârislerdir. Ben nasıl bu tabakât-ı cehennem'i gezip şefâat edersem, bunlar da böyle şefâat ederler."

Bunlar dediler ki:

-"Bunlar kimlerdir ve görmek kâbil midir?"

Cenâb-ı Seyyidi'l-Kâinât, üçünün zerrelerini dâvet etti. Birisi 7 yaşında, birisi 33 yaşında -1353 (1934) senesinde hayatta bulunan-, diğeri de 40 yaşında olan kimselerin şeklinde zuhûr ettiler. Bunun esbâbı da, bu zerrât-ı kirâmın, birincisine bu makâm-ı şefâat'a verâset 7 yaşında iken tevcîh olunmuştur. Diğerine 33 yaşında iken, ötekine de 40 yaşında iken, bu itibarla zuhûrât muhtelif surette oldu. Bu melik ile arkadaşı Rasûlü Ekrem Aleyhisselâm'ın kendilerine göstermiş olduğu âyâttan (yani delillerden) tercümânü'l-mahşer (yani mahşer gününün tercümânı) olduğuna kanaat sahibi olduklarından, onu tasdîk ederek, (yâ tercümânü'l-mahşer) diye hitap ettiler ve dediler ki:

-"Yâ Tercümânü'l-Mahşer, bu şefâat edeceğiniz ümmeti biliyor musun ve bunlar da şefâat edecekleri ümmeti biliyorlar mı?"

Rasûlü Ekrem Aleyhisselâm bunlara teveccüh buyurdu. (ve:)

-"Ey benim Melekûtî hidemâtımın vârisleri, bu ümmeti biliyor musunuz?"

Bu vârisler şefâate mazhar olacak olan ümmetin esâmilerini zikretmeye başladılar. Bir kimse 70 sene beraber yaşadığı efrâd-ı âilesinin esâmilerini nasıl bilip sayar, öyle saydılar. Bunları zikrederken, Burhânü'l-Afîf tahammül edemiyerek inti-

kâl etti (yani vefât etti) ve orada bulunan sâmiîn (yani dinleyenler) dahi bilâ ihtiyar[1] (yani şuursuzca) bağırdılar.

Rasûlü ekrem Aleyhisselâm buyurdu ki:

-"Rûz-u Mahşer'in hesap ve suallerinden sonra, Cenâb-ı Hakk Teâlâ Hazretleri'nden ben isti'zân edeceğim (yani izin isteyeceğim). Yâ Râb, Dârü'l-İntikâm'a girmek istiyorum, Hakk Teâlâ bana müsâade eder, ben de 7 cehennemin 24 bin katını gezerim ve her kattan 900 bin kimseye şefâat ederek çıkarırım. Ben girdiğim zaman Nâr-ı Cehennem'in azâbı 3 mertebede hafifler."

Rasûlü Ekrem Aleyhisselâm hazretlerinin bu hizmeti esnâsında bu ateş menzillerindeki bir nefeslik hizmeti, 124. 000 enbiyâ ve mürselîn-i kirâm ile ilâ yevmi'l-kıyâm gelecek evliyânın şefâatinden hayırlıdır."Ve mâ erselnâke illâ Rahmeten li'l-âlemin.[2]" âyet-i kerîmesi'nin tecellisi orada tekâmül eder.

Rasûlü Ekrem Aleyhisselâm'a sordular ki:

-"Mahzun olarak Dâru'l-Kerâmete girecek olan Rasûl kimdir?"

Ol saatte Rasûlü Ekrem Aleyhisselâm Burhânü'l-Afîf'i ihyâ buyurdu (yani yeniden diriltti) (ve:) "Cevap ve sualiniz ikmâl (yani tamam) olununcaya kadar ayrılmamız doğru değildir. Biiznillâhi Teâlâ kalk yâ Burhân" buyurdu. (Burhân) ol saatte kalktı.

Sonra Rasûlü Ekrem buyurdu ki:

-"Yâ Burhân, bir gün gel

1 Metinde "bil ihtiyar" şeklindedir.

2 Enbiyâ (21): 107. Âyetin meâli: "Ey Muhammed! Biz seni ancak âlemlere rahmet olarak gönderdik."

benim" diye cevap verdi. Bunun esbâbı (yani sebepleri), Mahşer'in hesabı ikmâl olunup ve Rasûlü Ekrem Aleyhisselâm'ın ümmetine şefâatı dahi ikmâl olunduktan sonra, Dâru'l-Kerâmete girerken Seyyüdü'l-Kâinât hazretlerinin mahzûn mahzûn Cenâb-ı Hakk Teâlâ Hazretleri'ne münâcâat eder ki: "Yâ Rabbî. makâm-ı teklîf ve makâm-ı ubûdiyyet benden gidiyor. Bu teklîfât-ı İlâhiyyeniz'in ve ubûdiyyet makâmından ayrılıyorum. Yâ Rab" diye hasret ve hüzün ile Dâru'l-Kerâmete girecektir. Makâm-ı teklîf ve ubûdiyyet'in zekâret ettiğine memnûn ve mesrûr olmaz.

Cenâb-ı Hakk Teâlâ Hazretleri hüzün ve teessür üzere, Seyyidü'l-Kâinât Sallallâhü Aleyhi ve Sellem hazretlerine Nûru Muhammed'in hilkatinden itibâren, o zamana kadar ne gibi ulviyyet ve rif'at ve fâzîlet ihsân etmiş ise, bunun misli olan fâzîleti birden ihsân ve ikrâm edecektir. Zaten Cenâb-ı Hakk Seyyidü'l-Kâinât Aleyhisselâm'ı halk ve icât buyurduğu lahzadan itibâren her lahzada, evvelki lahzanın iki misli fâzîlet ihsân etmiyen bir lahza geçmemiştir. Bu kadar ulviyyet ve tâzim ve tekrîm üzere, o Dâru'l-Kerâmete girerken kâim olduğu makâmı hüzün ve esef dolayısı ile o kadar fâzîlet ihsân edecektir. Bu i'zâz ve ikrâm ise, en büyük ikrâmdır. Ve bu mesele(yi) şimdiye kadar ne ehl-i hakîkât ve ne de ehl-i sır, beyân etmemiştir. Evliyây-ı Kirâm hazerâtından sâdır olacak hidemâtın içinde bu üç zâtın hizmetine muâdil olan hizmet dahi yoktur. 1353 (1934-1935), bu sene Leyle-i Mübârek berât içinde, makâm-ı izzet denilen makâmdaki melâikey-i kirâm'ın kalemlerin ihtiyârı bu üç zâtın elinde olacaktır ve bu zevât Rasûlü Ekrem Aleyhisselâm hazretlerinden verâseten tabakât ve derekât-ı

Cehennem'de seyahat ederek, her tabakadan 900 bin kişiye şefâat ederler. Bu Leyle-i Berâat'ta bu Ricâlullah, gerek şefâat edilecek ümmeti ve gerekse sâir ümmeti zikrederler. Bu Leyle-i Mübâreke'de mâ-i zemzem'e karışmadan mukaddem (yani zemzem suyuna karışmadan önce), mâ-i kevser'den 124 bin evliyây-ı kirâm içeceklerdir. Bu gecede bunların lisânı ile zikrolunan efrâd-ı ümmet için nafakadan ve Nâr-ı Cehennem'den halâs için iki berat yazılacaktır. Bu Leyle-i Mübâreke'de 1353 (1934) senesinde hayatta olan bu üç zât için verilen selâhiyet ve şefâate mezûniyet, şimdiye kadar hiç bir veliyyullah için nasib olmamıştır. Rasûlü Ekrem Aleyhisselâm hazretlerinin hilkâtinin gayesinde, kısm-ı küllîsi olan gaye, bu üç zâta müteveccihtir. Burada zikrolunan mûcizât ve sırr-ı nebeviyye'den anlaşılıyor ki, Seyyidü'l-Kâinât Aleyhisselâm hazretlerinin Zât-ı Muhammediyye'ye münâsip olan makâm ve fâzîlet kimseye takdîr ve tesbît edemiyeceği ve ulûhiyyeti'nden başka ne kadar fâzîlet ve ulviyyet nisbet ederse, meydan ve müsâade var olduğunu İmâm Bûsirî hazretlerinin: "Dâetün mâ edâatün, ensârî fî nebiyyihim ve ahküm bimâ sitede medhan fîhâ ve ahdiküm" leyle-i şerîfinin manasından da anlaşılmaktadır. Rasûlü Ekrem Aleyhisselâm hazretlerinin mezkûr şefâat-i azîminin 1353 (1934) senesi vârisleri olan Ricâlullâhü'l-Kirâm bu şehr-i mübâreke'nin 12nci Pazertesi gecesinde evliyây-ı kirâm hazerâtından 33 zâtı bağde'l-intikâl ihyâ edeceklerdir (yani öldükten sonra dirilteceklerdir). Bu vârisîn-i kirâm hazerâtının hidemâtına mazhar olmaklığımıza ve bu leyle-i mübâreke'de iki türlü berâata mazhar olmaklığımıza vesîle olmak için bu zikredeceğimiz âdâba riâyet mülâzeme edelim.

Ve minallâhi tevfîk ve'l-inâye.

Evvelen Çarşamba gününün gurûbundan evvel, 3 pınardan toplanan su ile gusleder. Su mümkün mertebede, benî beşer tarafından yapılmış ve getirilmiş çeşmelerden olmaması, kendiliğinden akan nehir yahut pınar sularından olmalı. Esnâ-i gusulde kalben niyet eder. Yâ Râb, Elestü birabbiküm gününden, üzerime dolayısı ile hâsıl olan necâset-i hafîfe'den beni tathîr etmeye (yani temizlemeye), bu suda olan hayat vesilesi ile, diye niyet eder. Sonra iki rek'at sünnet-i vüdû kılar. Bu iki rekat dahi farz ve sünnet namazlarında vâki olan noksandan kefâret ile, diye niyâz ederek kılar. Bundan sonra iki rek'at şükür namazı kılar, bu ümmet-i merhûmeden olduğuna, bâhusus bu leyle-i mübâreke'ye tesâdüf (etme) nasip olduğuna şükren, sonra 9 kerre Kelime-i Şehâdet getirir. Bu 9 şehâdet dahi 3 kerre huzûr-u Rasûlullah'ta getirilen şehâdet'te vâki olan noksanından kefâret olmak üzere getiriyorum niyeti ile, sonra iki kerre fâtihay-ı şerîf okur. Mekke-i Mükerreme'de ve Medine-i Münevvere'de iki def'a nâzil olduğundan her iki nuzûlünde nâzil olan inâyet-i İlâhî'ye mazhar olmağa vesîle olmak üzere iki kerre okur, sonra Amenerrasûlü'yü, 7 kerre Eiemneşrahleke-i şerîf, 11 ihlâs-ı şerîf, 2 muâvezeteyn okur. Bunların sevâbını tertîbi mâlum üzere, en son sâdât-ı kirâm'dan olan şühedâlarına tahsîs ederek hediye eder. Sonra şimdiye kadar yazılmış ne kadar evliyây-ı kirâm hazerâtının esâmi-i şerîfeleri var ise, onları okuyup tevessül eder. Tevessül ederken, denize düşüp boğulacak olan kimse, kurtarıcıya nasıl ilticâ ederse, ol suretle ilticâ eder ve der ki: "Yâ Hidemâü'l-Âsır, ey bu asrın ümmetini kurtarmaya vesîle olan ze-

vât, bizi kurtarınız. Seyyidü'l-Kâinât Aleyhisselâm hazretleri'nin maksatlarına bizi delâlet ediniz (yani yol gösteriniz). Nifak ve Nâr-ı Cehennemin'den berâat olmaklığımıza vesîle olunuz. Sonra Leyle-i Berat'a dâhil olduğundan Cenâb-ı Hakk kalbine ne ilhâm ederse onu icrâ eder. O gece vâki olan ilhâma cevap vermek, aynen Rasûlü Ekrem Aleyhisselâm'ın emri sarîhine ittibâ etmek (yani apaçık emrine uymak) gibidir. Ol gece tesbih namazı kılar ve der ki: "Yâ Rab. bu gece semâvâtta bulunan bilcümle melâike, arş-ı rahmânü'l-a'zam'ın 24 bin makâmında bu namazı kılarlar. İlâhî, yâ Rabbî, o melâikelerin namazı gibi, bu âciz kulunuzun namazını da kabul eyle.

Hitam-ŞERÂFEDDİN 1353/1934-1935

Müşârünileyh, üç zevât-ı şerîf'in münâcaat üzere, ihyâ edilecek olan zevât-ı kirâmın esâmileri teberrüken o gece okunacaktır. Esâmi-i Şerîfe bunlardır: es-Seyyid Huzbeddin, Ebû Delîl Ömerü'l-Hamdûn, Seyyid Şemseddini'l-Kutânî, Hüccetü'l-Âlim Seyyid Nebiyyü's-Sâim, Ahmedü's-Sâib, Kemâleddin-i Bucînî, Seyyid Fahreddîn el-Hâtimî, Seyyid Sefiyullah el-Hâşiye, Halîlullahü'l-Hatem, Muînu'l-Keremağ, Seyyid Abdurrahman, Seyyid Ahmedü'l-Bâkır, Seyyid Abdullahü'l-Hurânî, Seyyid Musa Arrızâu't-Tehâmî, Seyyid Nûmânü'z-Zehrâvî, Seyyid İbnü'l-Asîl, Seyyid Mikdâdü't-Taberî, Seyyid Hüseyin en-Nûrî, Seyyid Fâtih, Seyyid Abdülkerîmu'l-Cürcânî, Seyyid Ebu's-Sâlih el-Hamzavî, Seyyid İbni Musallih, Habîb İbnü'l-Kerîm, Seyyid Zeyne'l-Âbidîn el-Vâkidî, Seyyid Mikdâdü'l-Vâfir, Seyyid Adnân el-Kâhil, Seyyid Osmânü'l-Hâif, Seyyid Necîbü'l-Hezelî, Seyyid Ebu't-Turâbü'n-Nehâfî, Seyyid Asâmüdin el-Meleki'l-Bedevî.

Alallâhü derecetihî ve makâmâtihim dâimen ve zağnamin berekâtihü enfâsihümü'l-kudsiyyeti ve hayâtımü't-tayyibe. Âmin.

SALLALLÂHU ALEYHİ VE SELLEM HAZRETLERİ'NİN HACCÜ'L-VEDÂ HAKKINDAKİ MENÂKIB-I CELÎLELERİ

Ve minallâhi tevfîk ve'l-inâye.

Cenâb-ı Hakk Teâlâ Hazretleri pek mukaddes ve kıymetli hazâin-i İlâhiyye'ye nâil olmanıza vesîle olan şu zikredeceğim menâkıb-ı şerîfe ve mev'iza-i hasene-i bâliğa'yı hakkıyla anlamak ve muktezâsı ile amel etmeyi cümlemize nasip ve müyesser buyursun . Âmîn.

ŞERÂFEDDİN

Seyyid-i Kâinât Aleyhisselâm hazretlerinin emr-i İlâhî üzere son haccı olan, hacc-ı vedâ için Mekkey-i Mükerreme'ye teşrîf ederek sahâbey-i kirâm'dan pek çok zevât bulunduğu gibi, bunların evlâdları ile ehl-i âyâli de beraber bulunuyorlardı. Bu cümleden olarak Sıddîk-ı Ekber hazretlerinin Abdullah nâmındaki oğlu ve Ömerü'l-Fâruk hazretlerinin ve Osman-ı Zinnûreyn hazretlerinin ve Zübeyr ibnü'l-Avvâm hazretlerinin dahi Abdullah nâmlarında birer oğulları var idi. Hasan ve Hüseyin radıyallâhu anh hazerâtı da beraber idiler, velhâsıl Rasûlü Ekrem Aleyhisselâm'ın bu ziyâretinde 35 kadar ufak çocuklar da var idi. Zübeyr hazretlerinin bir de Uruvet nâmında oğlu var idi.

Rasûlü Ekrem Aleyhisselâm esnây-ı râhda (yolda) Sıddîk-ı Kebîr'e buyurdu ki:

-"Yâ Ebâ Bekir, kızınızın oğlu Abdullah hakkında şimdi vahyullâh nâzil oldu." Zübeyr hazretlerinin âilesi ve oğlu Ab-

dullah'ın annesi Sıddîk-ı Ekber hazretlerinin Esmâ nâmındaki kerîmesi idi.

Efendimiz buyurdu ki:

-"Yâ Ebâ Bekir, torununuz Abdullah bir dâvet tertip edecek, dâvette bulunanların adedi 50 bine bâliğ olacaktır. Bunların dahi (dâvet edeni) Cenâb-ı Hakk olacaktır. Yâ Ebâ Bekir, bu meclise gelmiyen ümmetimden bir fert kalmaz, ilâ yevmi'l-kıyâm gelecek evvelîn ve âhirîn denilen ümmet orada toplanacaktır. O mecliste, o asırda bulunan etkiyâların (kayıtlı olanların) kâffesi de hazır bulunacaklardır. Bu dâvet Mekkey-i Mükerreme'de olacaktır." Cibrîl-i Emîn Aleyhisselâm bu çocuk hakkında Rasûlü Ekrem Aleyhisselâm bunu teblîğ ederken, Abdullah'ın elini tutup Efendimiz'e takdîm etti.

Abdullah hazretleri babasına dedi ki:

-"Benim elimi tutarak, beni Rasûlullâh'a götüren kimdir?"

Zübeyr hazretleri buyurdu ki:

-"Oğlum o kimse senin elini tuttuğunda sen bir şey görmedin mi?"

Abdullah dedi ki:

-"Pek uzaktan Beyt-i Şerîf'i tavaf eden kimseleri gördüm ve melâike zannettim."

Zübeyr dedi ki:

-"Oğlum, Rasûlü Ekrem Aleyhisselâm'a arz edelim. Eğer senin dediğin doğru ise, ben şükren ehl-i Mekke için develeri kesip ziyâfet yaparım."

Rasûlü Ekrem Aleyhisselâm'a, Cibrîl-i Emîn bu mesele hakkında buyurdu ki:

-"Ben çocuğun elini tuttum, bilcümle avâlim-i melekûta ıttılâ hâsıl oldu. Fakat henüz istidât tekâmül etmediğinden zabtedemedi."

Efendimiz Aleyhisselâm buyurdu ki:

-"Yâ Emînallah, tekrar tutunuz ki, çocuğun muhlis ve istidâdı tekâmül etsin."

Cibrîl-i Emîn Aleyhisselâm bu kerre Abdullah'ın iki elini tuttu ve İdris Aleyhisselâm'ın oturduğu cenâhın üzerine alıp, biraz cevelân ettirdi. Çocuk aklını gâip etti. Fakat birazdan kendine geldi. Ve gördü ki, müşâhadetin kâffesini idrâk edecek derecede istidât hâsıl oldu.

Rasûlü Ekrem Aleyhisselâm Sıddîk-ı Ekber'e buyurdu ki:

-"Yâ Ebâ Bekir, Cibrîl Aleyhisselâm bana tekrar Abdullah'ın hakkında dedi ki: «Benim ümmetim için, hizmetlerinize muâdil hizmet edecektir. »"

Efendimiz Aleyhisselâm Mediney-i Münevvere'den Mekkey-i Mükerreme'ye vâsıl oluncaya kadar, beraber bulunan çocukların hakkında vahy-i İlâhi gelmiyen bir çocuk kalmadı ve herkesten sâdır olacak hidemâtı, birer birer zikir ve beyân buyurdu. Rasûlü Ekrem Aleyhisselâm, Mîkad nâmındaki mahalle vâsıl olunca, çocuklar hakkında Cibrîl-i Emîn Aleyhisselâm'ın beyân ettiği tebşîrâtın kâffesini, cümle sahâbilerine beyân buyurdu.

Hasan radıyallâhu anh hazretleri dedi ki:

-"Yâ Ceddî, Cenâb-ı Hakk Teâlâ bize bu kadar fazîlet ihsân ederken, bunlarla beraber mesâib (musîbet) dahi gelecektir. Ne gibi musîbete mâruz kalacağımızı da beyân buyurmanızı istirhâm ederim."

Seyyidü'l-Kâinât Aleyhisselâm buyurdu ki:

-"Ey evlatlarım, 124 bin enbiyâ ve mürselîn hazretlerine nâzil olan bilcümle musîbetlere mazhar olmayan, içinizde bir

fert kalmaz ve bu kadar musîbetlere dûçar olduktan sonra, ancak bunlara vâris olursunuz." Rasûlü Ekrem Aleyhisselâm Hüseyin radıyallâhu anh hazretlerine nâzil olacak musîbetlere biraz işâret buyurdu. Ve cümlesinden ziyâde, musîbetlere dûçar olacağını beyân buyurdu. Abdullah b. Zübeyr('in) Irak ve Yemen ve Horasan ahâlîsine 9 sene zarfında (yani müddetle) imâm ve halîfe olacağını da beyân buyurdu. Zübeyr radıyallâhu anh hazretleri şükren, Allahu Teâlâ'nın rızâsı için Mekkey-i Mükerreme'ye vardığında 35 deveyi kesip tasadduk etti.

Ol saatte Cibrîl-i Emîn Aleyhisselâm nâzil oldu. Rasûlü Ekrem Aleyhisselâma dedi ki:

-"Zübeyr'in bu hizmetini Cenâb-ı Hakk Teâlâ kabul etti. Fakat oğlu Abdullah'dan sâdır olacak hizmetine karşı gâyet küçüktür. Cibrîl-i Emîn Aleyhisselâm, Abdullah'ın hizmetini tekrar zikretti. Ve hemen Sıddîk-ı Ekber'in hizmetine muâdil bir hizmete muvaffak olacağını beyân etti.

Efendimiz Aleyhisselâm hazretlerinden, bu ziyaret(te) Hacc-ı Vedâ'da 9 mûcizâtın zuhûrunu(n olduğu), Ebû Bekir Sıddîk hazretlerinden mervîdir (yani rivâyet edilmiştir). Müşârünileyh Zübeyr hazretlerinin oğlu Abdullah, Mekkey-i Mükerkeme'de imâm ve halîfe iken, Basra'dan Enes b. Mâlik radıyallâhu anh hazretlerinin taht-ı riyâsetinde pek çok ulemâ ve meşâyih-i kirâm'ı Mekkey-i Mükerreme'ye dâvet etti. 25 bin kadar zevât halîfenin dâvetine icâbet ederek, Mekkey-i Mükerreme'de ictimâ ettiler. Hasanü'l-Basrî, Said b. Cübeyr radıyallâhu anhumâ dahi bu cemâatın içinde idiler. Bu ictimâda sahâbey-i kirâm hazerâtından 9 zevât vardı. Rıdvânullâhi aleyhim. Bu cemâat Mekkey-i Mükerreme'ye yaklaşınca 7 bin kimse ile Abdullah hazretleri de onları istikbâle (yani karşıla-

maya) çıktı. Bu iki kâfilenin ictimâ ve mülâkâtı "Usebru" nâmındaki mevkîde oldu ise de, halîfe hazretleri meclis ve ictimânın "Mîkad" nâmındaki mahalde olmasını buyurdu ve her iki cemâat mevki-i mezkûra yürüdüler ve orada tam üç gece kaldılar.

Abdullah hazretleri buyurdu ki:

-"Rasûlü Ekrem Sallallâhu Aleyhi ve Sellem'in Haccetü'l-Vedâ'da buyurduğu kelâm ve nasîhatı bize yekden nakledecek zevât kim olabilir?"

Cemâattan bir zât dedi ki:

-"Bu vazîfey-i mukaddese, Said b. Cübeyr hazretlerine tevcîh eder (yani döner) zannederim."

Said b. Cübeyr:

-"İmâm-ı Mü'minîn, halîfey-i Rasûl, irâde buyurdukları taktirde kabul ederim." dedi.

Said b. Cübeyr, Abdullah hazretleri dedi ki:

-"Yâ Ahî (yani ey kardeşim), bizim ikimizin min cihetin (bir cihetten) ikiz olduğumuzu biliyor musun?"

Abdullah dedi ki:

-"Ne demek istediğinizi anlayamadım."

Said b. Cübeyr dedi ki:

-"Biz ikimiz bir kimsenin elinden ölüm kâsesi ile verilen şerbeti içeceğiz. Fakat hangimizin fazla sabırlı olacağımızı bilmiyorum."

Abdullah buyurdu ki:

-"Her hususta müşterek olalım."

Bu kelâm her ikisinin ölümünün Haccâc-ı Zâlim'in elinden olacağına işâret idi. Bu iki zâtın (şehid edilmesi) ziyâ-ı ümmet için pek ağır ve pek büyük musîbet olmuştur. Husûsen Said

hazretlerinin ziyâı daha dehşetli bir musîbet idi. Zirâ müşârünileyh hazretlerinin ulûm ve kemâlâtına vâris olacak halîfe ve vekil ancak 17 sene sonra gelebilmiştir. Bu seneler zarfında ümmet[3] dâi ve hâdîsiz (yani Din-i Mübîn-i İslâm'a dâvetçisiz ve hidâyete çağırandan mahrûm) kalmışlardı. Mezkûr meclis-te, Mevlânâ Zeynel Âbidin b. Hüseyn Sâbit radıyallâhu anh da var idi. Said b. Cübeyr, Mîkad'da, Rasûlü Ekrem Aleyhisselâm hazretlerinin kelâmını tekrar etti. Rasûlü Ekrem Aleyhisselâm'ın; «Mekkey-i Mükerreme'de vâki olacak olan ictimâ dahi, dâvet-i İlâhî üzere olacaktır» diye buyurduğunu da söyledi. Halîfe ve Abdullah radıyallâhu anh hazretleri dâvetli (zât-ı) kirâm için Beytülmal'dan herkese sarf edilecek mikdarı ayırmış idi. Said b. Cübeyr ile kelâm ederken meclisin ortasında bir kürsü zuhûr etti. Ve nasıl ve ne(reden) geldiğini kimse anlamadı.

Said dedi ki:

-"Yâ Emire'l-Mü'minîn, şimdiye kadar gördüğüm ve gözden geçirdiğim mevcûdâttan hakîkatına vâkıf olmadığım bir şey kalmamıştır. Bunun hakîkatını anlamadan bir kürsünün üzerine oturup kelâm etmek istemiyorum."

Abdullah Radıyallâhu anh buyurdu ki:

-"Tevekkül ve teveccüh et, anla ve sonra üzerine otur."

Said bu kürsüye teveccüh etti. Derhal hakîkatı anlayıp dedi ki:

-"Yâ Halîfey-i Rasûl, bu kürsü 40 bin seneden beri «Cennetü'l-Muallâ'da» idi. Bu kadar senelerden beri melâikeler bunu ziyâret etmişlerdir. Bu kürsü, Sâni-i Hakk (yani her şeyi ya-

3 Buradaki "ümmet" kelimesinden sonra, "girya" şeklinde bir kelime bulunmaktadır. Anlam bütünlüğünü bozduğu için çıkarılmıştır.

ratan Allah) Celle ve Alâ Hazretleri'nin yed-i kudretindedir (yani kudreti elindedir). Bu kürsüyü, bu makama, Mekkey-i Mükerreme'de in'ikat (kurulacak) edecek meclis-i kebîr'in ortasına konması için halk buyurmuştur (yani yaratmıştır). (Bu kürsü hâl-i hazırda Kâbey-i Muazzama'nın içinde mahfûzdur.) Said kürsüye çıkıp, hamdü senâ ve salâtü selâm verdikten sonra, Haccetü'l-Vedâ'da Rasûlü Ekrem Aleyhisselâm hazretlerinden zuhûr eden 900 mûcizâtı birer birer beyân etti.

Sonra dedi ki:

-"Yâ Emîre'l-Mü'minîn, ben bu cemâata karşı nasıl kelâm ile tekellüm edeyim."

Halîfe hazretleri buyurdu ki:

-"Yâ Said, bu meclis ve ictimâ Rasûlü Ekrem Aleyhisselâm'ın fem-i saâdetinden[4], zikrini sebkat eden meclisdir. Şu halde sizin bu mecliste lisân-ı melekûtî üzere tekellüm etmeniz münâsibdir. Ve hem kelâm ve hitâbınız muhtasar olmak lâzım. Zirâ, esas meclisimiz Harem-i Şerîf'te olacaktır."

Said b. Cübeyr hazretleri, orada bulunan cemâata lisân-ı melekûtî üzere tekellüm etti. Nihâyetinde bilcümle beyânât gerek sahâbey-i kirâm tarafından ve gerekse kibar tâbiîn tarafından tasdîk olundu. Hatta tabiîn-i kirâm'dan Hasanü'l-Basrî ve Zeynel Abidin dediler ki:

-"İlâ yevmi'l-kıyâm (yani kıyâmete kadar) gelecek ümmet için kılınacak vaaz ve nasîhatın kâffesi bu kelâmda mevcuttu."

Sonra sahâbey-i kirâm'dan Enes b. Mâlik buyurdu ki:

-"Ben Rasûlü Ekrem Aleyhisselâm'ın sohbette iken, 7 kerre bu meclisteki mev'ıza hakkında kendisinden istifzâr ettim. Bana, her sordukça buyurdu ki: «Ya Enes, sen de bu

4 Metin'de "fehm-i saâdete" şeklindedir.

mev'ıza'yı işiteceksin, böyle bir mev'ıza ki, onu işiten mutlaka ehl-i saâdettir. Yâ Enes, bu mev'ıza'yı yalnız mecliste bulunan kimseler değil, valide lerinin rahminde, babaların sülbunda bulunan efrâd-ı ümmet dahi işitecektir. » Ben Rasûlü Ekrem Aleyhisselâm'ın bana vâdetmiş olduğu meclis-i saâdet'le müşerref olduğumdan, Cenâb-ı Hakk Teâlâ Hazretleri'ne hamd ve şükür ediyorum."

Said b. Cübeyr dedi ki:

-"Yâ Hâdimü'r-Rasûl[5], Rasûlü Ekrem Aleyhisselâm hazretlerinin fem-i saâdetinden, benim hakkımda bir şey buyurduğunu işittin mi?"

Enes b. Mâlik buyurdu ki:

-"Yâ Ahî, bu meseleyi şimdi talep etme. Mekke'de söylerim."

Said b. Cübeyr yemin ederek dedi ki:

-"Mekkey-i Mükerreme'min dağları kadar hazînem olsa, senin elinde olan hazâin-i nebeviyye'nin bir hazînesi için bağışlardı(m). Mâlik (yani sahip olduğum) olduğum ancak üzerimdeki abamdır" diyerek, aba'yı çıkarıp, Enes b. Mâlik hazretlerine hediye etti. Said'i o halde gören Abdullah b. Zübeyr Hazretleri kalkıp, kendi üzerinde bulunan aba'yı Said'e giydirdi. Bu aba, Rasûlü Ekrem Aleyhisselâm'ın Sıddîk-ı Ekber'e hediye etmiş olduğu aba idi.

Abdullah dedi ki:

-"Elhamdülillâh, kalbim çok müsterih oldu. Zirâ, bu aba senden (daha) münâsip bir kimseye nasip olmaz. Sana verdiğimden çok mesterîh oldum." Ol saatte Mediney-i Münevvere'de bulunan Sâbitü'l-Asım hazretleri Rasûlü Ekrem Aleyhis-

5 Metin'de "Yâ Hâmidü'r-Rasûlullâh" şeklindedir.

selâm'ı rüyâda gördü.

(Rasûlü Ekrem hazretleri) buyurdu ki:

-"Yâ Sâbit, abanızı Mekke'de bulunan Halîfe Abdullah'a gönder(in). (Şayet) 124 bin enbiyâyı, eksa (giydirdiğiniz) kadar fazîlet istersen."

Sâbit, derhal aba'yı Halîfe'ye gönderdi. Said b. Cübeyr hazretlerinin abası, Enes b. Mâlik hazretlerine, Abdullah hazretlerinin abası da Said b. Cübeyr hazretlerine, Sâbit hazretlerinin abası da Halîfe'ye nasip oldu. Halîfe hazretleri cemâatla birlikte Mekkey-i Mükerreme'ye hareket etti ve hemen o gecelik taam ve iftarlık ihzâr etti (hazırlattı). İftar için Harem-i Şerîf'te ictimâ ettiler.

İftardan evvel Abdullah b. Zübeyr kalkıp dedi ki:

-"Yâ Eyyühe'l-Cemâat, Cenâb-ı Hakk Teâlâ'nın, bilcümle enbiyây-ı mürselîn-i kirâm hazretlerinin içinden, husûsî olarak Seyyidü'l-Kâinât Efendimiz'e bağışladığı Ramazân-ı Şerîf'e dâhil olduk. Cenâb-ı Hakk Teâlâ'nın bu ümmet için bu Ramazân-ı Şerîf'te ihsân ettiği fezâilin miktarı nedir acaba?"

Said b. Cübeyr dedi ki:

-"Cenâb-ı Hakk, Rasûlü Ekrem Aleyhisselâm hazretlerinin vâsıtası ile Ramazân-ı Şerîf'te bu ümmet için 900 bin fazîlet ihsân etmiştir. Bu fezâilin içinden, bir fazîlet ise 8 cennetin kapılarının dâima açık olarak kalmasına ve yevmü'l-kıyâm inkıtâ (yani kıyâmete kadar kesinti) olmayan fazîlete mütekeffildir."

İftar zamanı gelince, müezzin Allahü Ekber deyince Şehr-i Ramazân'ın Ezân-ı Muhammediye'ye cevap verdiğini herkes işittiler.

Said b. Cübeyr hazretleri Enes b. Mâlik hazretlerine dedi ki:

-"Yâ Hâdimü'r-Rasûlullah[6], bana vaad buyurduğunuz tebşîr ve beşâret ve bu eşrefü'l-makâm olan makâmda ve eşrefü'l-eyyâm (yani günlerin en şereflisi) olan bu iftar zamanında beyân buyurmanızı istirhâm ederim."

Enes b. Mâlik buyurdu ki:

-"Rasûlü Ekrem Aleyhisselâm buyurdu ki; «Yâ Enes, ümmetimden hayrü'l-ahyâr ve hayrü'l-âmme ve ahyârü'z-zaman'dan birisi, ol gecede Ramazân-ı Şerîf'in sıyâmı (yani orucu) için bir niyet edecek ki, o niyet, yevmü'l-kıyâm, ümmetim için gelecek Ramazân-ı Şerîf'in niyetini ikmâl eder. Ol gecedeki o niyet üzere ümmetimin üzerine *inâyetullah nâzil olacaktır*» buyurdu. Yâ Said, bu niyet sahibinin kim olduğunu, ben Rasûlü Ekrem Aleyhisselâm'dan sordum. Ahyâr içinden seni gösterdi. Eğer murâd edersen daha başka surette söylerim."

Said b. Cübeyr, orada hazır bulunan cemâate hitâben:

-"Ben bugünden itibâren bu makâm-ı mübâreke'de her gece bin rekat şükür namazını kılarım ve her rekatda bir hatim ikmâl ederim. Rasûlü Ekrem Aleyhisselâm'ın bu beşâretine şükren bunu üzerime aldım, bu Mekkey-i Mükerreme'nin dağları cevahir olup, benim malım olsa idi, kâffesini sarf ve infâk ederdim. Kâbey-i Muazzama'nın şahâdet ettiğini cümle sâmiîn (yani dinleyenler) işittiler."

Said b. Cübeyr, Enes b. Mâlik hazretlerine dedi ki:

-"Yâ Hâdimü'r-Rasûl, (ben) âcizin hakkında Rasûlü Ekrem Aleyhisselâm'ın buyurduğu kelâm da bu kadar kâfidir."

İstidâdı hâsıl olduktan sonra ve lâyıkı ile şükre muvaffak olduktan sonra Said b. Cübeyr hazretleri *cemâata hitâben:*

-"Ben, Cenâb-ı Hakk Teâlâ Hazretleri'nden bir kaç sene-

6 Metin'de "Yâ Hamidü'r-Rasûlullâh" şeklindedir.

dir diledim ki, ümmet-i Muhammed'in iftar zamanındaki lokmalarından hâsıl olan fazîletleri tesbît ederek, bu lokmaların sevâbını ümmet-i Muhammed'e taksîm etmeye muvaffak (olmamın) ihsân buyurulmasını, fakat ben buna muvaffak olmadım, en son Cenâb-ı Hakk Teâlâ bildirdi ki; «Bu ilim ve idrâki Abdullah b. Zübeyr'in meclisinde ararsın. » Ben üç sene talep ettim. Bana böyle bildirdi. Muhammed'in sâlifîn ve hâlifîn olan ahyârın meclisinin in'ikâtında buna muvaffak olurum ümüdindeyim."

İmâm-ı Hasanü'l-Basrî dedi ki:

"Yâ Said, bu gece burada ictimâ ve iftar için hazırlanan taâmın üzerinde tasarruf eden melâikey-i kirâm'ın esâmisini zikir buyurmanızı istirhâm ederim, belki maksûdunuza nâil olmaklığınıza vesîle olur."

Said b. Cübeyr, iftardan evvel ne kadar melâike o taâm üzerinde hizmet etmişlerse, cümlesinin isimlerini zikir ve tâdât etti (yani isimlerini saydı) Esiden[7] hazretlerinin ekserisi hayret ve dehşetten dinlemez oldular.

Said b. Cübeyr buyurdu ki:

-"Siz buna hayret etmeyiniz. Mev'ûd olan (yani vâdedilen) ictimânın tekâmülünde evvelîn ve âhirîn olan ümmet ictimâ ederlerse, bundan daha garip ve acîbini (yani acâyibini) görür, işidirsiniz."

Cemâat iftar ettiler. Sonra Hacerü'l-Esved'e takarrup ettiler (yani yaklaştılar). Hacerü'l-Esved'e karşı durup Said b. Cübeyr, 101 Esmâ-i Şerîf ile kendisine hitâp etti: "Yâ Sâhibü'l-Emânet, yâ Hamâmetü'l-Harem, sende olan emâneti, vesâik-

7 Bu kelime anlaşılamamıştır. Metinde bu şekilde yazıldığı için aynen korunmuştur.

i uhûdâtı bize göster ki, bizimle cümle ümmetin arasında taarruf (yani bilme, vâkıf olma) hâsıl olması için vesîle olsun. Rasûlü Ekrem Aleyhisselâm'ın bize vaad buyurduğu surette efrâd-ı ümmet'in arasında ictimâ vâkî olacaktır. O1 saatte Hacerü'l-Esved'den beyaz bir el şeklinde bir misâl zuhûr ederek, içinde bulunan ümmet-i Muhammed'in ahd ve misâklarını çıkardı. Said b. Cübeyr ile sahâbey-i kirâm ve tâbiîn bu ahd ve mîsâkı müşâhede ettiler. Adedini tesbît ve tahmîn mümkün olamayacak derecede çok ahd ve misâklerini bana emânet etmeyen ümmet de vardır ki, onların aded-i esâmisini bilmekden ârifîn (yani ârifler) dahi âciz kalırlar. Ümmet-i Muhammed ile bu cemâat arasında bir derece taarruf (yani bilme, vâkıf olma) hâsıl oldu. Said b. Cübeyr hazretleri, ahd-i ümmeti, lisânı melekûtî (ile) tayyen okudu.

Sonra halîfe Abdullah radıyallâhu anh hazretleri dedi ki:

-"Yâ Emire'l-Mü'minîn, senin şerâfetine (yani şerefine) olarak, bir gün burada kaldığınız ömr-ü şerîf'in sevabını, ilâ yevmi'l-kıyâm, bu beyt-i şerîf'i ziyâret eden ve fakat âdâb-ı meşrûtu ikmâl edemiyen (yani Kâbe'yi ziyâret edip, gerekli şartları yerine getiremeyen, tamamlayamayan) ümmete bağışlayalım." Ve devamla buyurdu ki: "Bu Harem-i Şerîf'de bulunduğumuz müddetçe kılacağımız semerenin sevâbını da verelim." Said b. Cübeyr bu suretle hediye edip, Hacerü'l-Esved'e emânet etti.

Hacerü'l-Esved dedi ki:

-"Bu sizin hizmetiniz gibi, ümmet-i merhûme için şimdeye kadar, kimse hizmet etmemiştir. Ve şimdiye kadar bana takbîl (kabul etmek) ve istilâm edenlerden (yani dokunanlardan) böyle hizmet sâdır olmamıştır."

Hacerü'l-Esved şahâdet etti ki, burada bulunan 50 bin kişinin, her birinin umreden hâsıl olan fazîlet, 600 bin kişinin hac ve umresini kabul ettirmeye vesîle oldu. Ramazân-ı Şerîf'in nihâyetine kadar bu cemâat, ümmet-i merhûme için bu hizmet gibi, 17 hizmeti ikmâl ettiler. Ramazân-ı Şerîf'in 21'inci gün ve gecesinde, Halîfe hazretleri lâzım gelen istidâdı ikmâl etti. Ve orada mevcut olan 50 bin kişiye beyaz libâs giydirdi ve kendi memleketlerine vâsıl oluncaya kadar, lâzım gelen mesâfirini de verdi. Leyley-i mezkûre'de, evvelen, Rasûlü Ekrem Aleyhisselâm hazretlerinin makâm-ı velâdeti (yani doğum yeri) olan Dârü'l-İkrâm'ı ziyâret ettiler. Sonra Dârü'l-İkrâm'ı ziyaret ettiler. Sonra ale'l-tertîp (yani tertîb üzere) makâmât-ı mübâreke'yi ziyâret ettiler. İftar zamanına bir saat kaldığında, Cenâb-ı Hakk Teâlâ Hazretleri, enbiyâ ve mürselîn-i kirâm hazretlerine gönderdiği gibi, efrâd-ı ümmet'e vahy-i İlâhî gönderdi. Cibrîl Aleyhisselâm, emr-i Hakk üzere Efendimiz Aleyhisselâm hazretlerine ne kadar ümmeti var ise, kâffesine gidip emr-i İlâhî'yi teblîğ etti. Bilcümle efrâd, bir cemâat semadan gelen yağmur gibi, ziyâretçi kimseler şeklinde ve bir suvârî alayları şeklinde, türlü türlü eşkal üzere bir fert kalmadan, o meclise dâhil olup ictimâ ettiler[8]. Harem-i Şerîf gûya mahşer gibi oldu.

Said b. Cübeyr, Hacerü'l-Esved'e hitâben dedi ki:

-"Ya Uhûd ve misakları (yani ahd ve yeminleri) sana emânet edilmeyen ümmetten bize haber ver."

Hacerü'l-Esved cevâben:

8 Bu cümle metinde şu şekildedir: "Bilcümle efrat bir cemaat semadan gelen yağmur gibi bir cemaat ziyaretçi kimselerin şeklinde ve bir suvari alayları şeklinde, türlü türlü eşgal üzere bir fert kalmadan o meclise dahil olup içtima ettiler"

-"Ben o ümmetin hakîkatına vâkıf değilim, fakat o ümmetin hakîkat ve adedi ve hatta esâmisine bile vâkıf olan ahyâr ve ricâl ümmet, meclisinize geldiler."

Said b. Cübeyr:

-"Ey ümmet-i merhûme ve mağfûre, ey âhir ümmete hizmet için, Cenâb-ı Hakk Teâlâ'nın intihâb (yani tâyin) ettiği kimseler, Halîfey-i Rasûlullah sizden istiyor ki, bu Hacerü'l-Esved'e emânetleri teslîm olunmayan ümmetin hakâyıkına vâkıf olan kim ise, bunları beyân etsin."

Ol saatte o asırdan itibâren ilâ yevmi'l-kıyâm bilcümle asırların evliyâsı ve ümmetin hâdimleri, hizmetlerinin zuhûru ile beraber ayrıldılar. Sonra bunların içinden tâcü'l-verese (yani verâset tâcı) üzerinde olduğu halde, 1353 (1934-1935) senesi hayatta olan Şehâmetü'l-Ferdânî hazretleri kıyâm buyurdu (ve dedi ki):

-"Bu taç, 40. 000 sene zarfında Cennet'te hûriler tarafından imâl edilmiş olan taç idi. Müşârünileyh bu âyet-i kerîme'yi kıraat buyurdu. «Esteîzübillah; ve mimmen halaknâ ümmetün yehdûne bilhakkı ve bihî ya'dilûn[9]. sadakallâhülazîm. » Cenâb-ı Hakk (tarafından) Hacerü'l-Esved'e emânetleri tevdî olunmayan ümmet, Mesâhili'l-Livâ nâmındaki ümmettir. Ben halîfey-i Rasûlullah'ın emrine cevâben bunları size söylerim. Lâkin, ben bu ümmetin hizmetine tâyin olunan kimselerden değilim."

Şehâmetü'l-Ferdânî hazretleri 700 bin milyardan ibâret olan bu ümmetin esâmîsini ve bunların mâhiyet ve hakîkatlerini derhal beyân etti. İftar zamanındaki bu cemâatin vazîfele-

9 Ârâf(7): 181. Âyetin meâli: "Yarattıklarımızdan bir topluluk hakkı gösterirler ve onunla hükmederler."

ri başka başka şekillere girdi. Hâl-i hayatta bulunan 50 bin kişi iftar için oturdular. Ümmet-i Muhammed'den Eftâb, Evtad, vilâyet-i kebîr, vilâyet-i ulyâ makâmı sahipleri, Beytullâh-ı Muazzama'yı ziyâret etmeye başladılar. Sâir ümmet intizarda (yani beklemede) kaldılar. İftar edenler taâma başlamazdan mukaddem, o sene Ramazân-ı Şerîf'in 21'inci gününe kadar hâsıl olan fazîlet ile, ondan itibâren nihâyetine kadar hâsıl olacak fazîleti de, ümmet-i Muhammed'in içinden 3 sınıf ve tabakaya ve taksîm ve hediye ettiler. Said b. Cübeyr hazretleri bu vazîfeyi Rasûlü Ekrem Aleyhisselâm hazretlerinden vâkî olan işâret üzere Şehâmedü'l-Ferdânî hazretlerine tevdî ve tevcîh etti.

Şehâmet buyurdu ki:

-"Eyyühe'l-Cemâat, sizin bu hizmetiniz ilk gurbet zamanında sahâbey-i kirâm hazerâtından (olan) hizmetin aynı(sı) oldu ve Halîfe hazretlerinin infâk ve tasadduku dahi, ilâ yevmi'l-kıyâm, gelecek efrâd-ı ümmete vermiş olduğu ziyâfet infâk derecesine geçti."

Said b. Cübeyr dedi ki:

-"Zidnî (arttır, daha fazla bilgi ver), yâ Şehâmetü'l-Ferdânî"

Müşârünileyh buyurdu ki:

-"İlâ yevmi'l-kıyâm, ümmet-i Muhammed'in havâyic-i dünyeviyye ve uhreviyyesi için sarf olunacak cevâhir-i emvâlin fazîletine nâil oldu. Bu kelâm ve bu hizmet Rasûlü Ekrem Aleyhisselâm hazretleri('nden), Sıddîk-ı Ekber'in hizmetine muâdil hizmet, torununuz Abdullah'dan sâdır olacağını bana vahy-i İlâhî ile bildirdi, diye buyurulan hizmettir."

Cemâat, Abdullah hazretlerinden, Şehâmedü'l-Ferdâ-

nî'nin kim olduğunu öğrenmeyi arzu ettiler.

Şehâmedü'l-Ferdânî dedi ki:

-"Siz şimde beni bilemezsiniz, bu sizin ümmet-i Muhammed için yaptığınız hizmet('ten) hâsıl olan hazîney-i gufrân ve hazîney-i rahmet, efrâd-ı ümmet'e taksîm edileceği gece sizinle görüşeceğim, o zaman siz beni bileceksiniz?"

Said b. Cübeyr dedi ki:

-"Yâ Şehâmetü'l-Ferdânî, sizin hizmetinizin kutsiyyetini ve sizin hizmetinizin keyfiyyetini anladım. Bu kerre bizden sâdır olan hizmet(in), bir hazîne olarak uhdenizde ve yed-i emânetinizde kalacağını anladım. Bu fazîlet ve hazîney-i İlâhiyye, o zaman-ı mev'ûda kadar aynı vechile kalmayıp, terakkî ve izdiyât (çoğalma) tekâmül[10] ve dâimi surette tecdît (yani yenilenme) için Cenâb-ı Hakk Teâlâ hazretlerinden niyâz etmenizi istirhâm ederim."

Bu kelâm üzere bilcümle evliyây-ı kirâm ve aktâb[11] dahi; Şehâmedü'l-Ferdânî'den ricâ ettiler. Şehâmedü'l-Ferdânî hazretleri Cenâb-ı Hakk Teâlâ Hazretleri'nden bunu niyâz ederken, bilcümle melâike ile efrâd-ı ümmet, "âmîn" dediler. Kâbey-i Muazzama, Şehâmedü'l-Ferdânî hazretlerinin münâcâtının kabul buyrulduğuna dâir şehâdet etti. Abdullah b. Zübeyr hazretlerinin taht-ı riyâsetinde, bu cemâat Mekkey-i Mükerreme'ye geldikleri günden itibâren, bu sene, 1353 (1934) senesinin Ramazân-ı Şerîf'in 27'inci gecesine kadar (bu gece taksîm gecesidir), o cemâatin sıyâmından (yani orucundan) hâsıl olan fazîlet, her Ramazân-ı Şerîf'te aynen bir misli ziyâde olmaktadır. Hakk Teâlâ, o günden itibâren o fazîlet üzerine

10 Metinde, "tehâmül" şeklindedir.

11 Metinde, "ahtab" şeklindedir.

her gün 313 kerre nazar buyurmuştur. Şehr-i Ramazân-ı Mübâberek, Beyt-i Şerîf'in üzerine yaklaşarak zuhûr etti. İlâ yevmi'l-kıyâm, üzerine eksa (geydirilecek) olunacak envâr-ı ziynet ve envâr-ı İlâhî üzere zuhûr etti. İlâ yevmi'l-kıyâm, Cenâb-ı Hakk Teâlâ'ya hamdü senâ ve Rasûlü Ekrem Aleyhisselâm'a salâtü selâm'dan sonra orada bulunan bilcümle efrâd-ı ümmet'e; "es-Selâmü Aleyküm yâ ümmet-i Seyyidi'l-Kâinât" diye selâm verdi. Ramazân-ı Şerîf'in bu selâmı üzere, bilcümle efrâd-ı ümmet'e tam bir asırda, tam mânâsı ile mücâhidînin fazîleti hâsıl oldu. Bu kerre Ramazân-ı Şerîf'in Abdullah hazretleri ile bu cemâatin hediyesi üzere, Şehâmedü'l-Ferdânî vâsıtası ile hâsıl olan fazîletin, hakîkat ve ulviyyetini beyân etti. Bu cemâatten sâdır olan bu fazîlet dahi, başka makâmlarda hâsıl olan fazîlet gibi olmayıp, Harem-i Şerîf'in fazîlet ve yani beher oruç vesâir âmâl-i sâliha için, 100 bin fazîlet olduğunu beyân etti."

Hazreti üstâz buyurduyor:

-"Ehl-i ibret ve fazîletin büyüklüğünü düşünmelidir. Tarih-i meşhûr'dan itibâren şimdiye kadar, her türlü oruç ve o günde işlediği âmâl-i sâliha'nın fazîleti 100 bine bâliğ olarak, 50 bin zevâtın bu hediyyesinin, ne kadar büyük bir hediye olduğunu tefekkür etmelidir. Bunu, Cenâb-ı Hakk Teâlâ'nın, bu suretle kabul ettiğine dâir Ramazân-ı Şerîf'in kendisi müsâit oldu. Ramazân-ı Şerîf'in şehâdetinin kıymeti ise, 40 nebî ve mürselîn'in şehâdetine muâdildir."

Abdullah b. Zübeyr hazretlerinin cemâatinden, yani 50 bin zâttan, o sene Ramazân-ı Şerîf'in bidâyetinden nihâyetine kadar, gerek oruç ve gerekse sâir âmâl-i sâliha olarak sâdır olan cümle âmâlin fezâili, bu seneye kadar üç Ramazan gel-

di ise, her sene misli ziyâde ve terakkî olup, her fazîleti de Harem-i Şerîf'in fazîleti olan, bu 100 bine bâliğ olarak hâsıl olan bu fazîlet, bu hazîney-i rahmet ve şefâat, 1353 (senesi) Ramazân-ı Şerîf'in 27'inci gecesinde (3 Ocak 1935), Şehâmedü'l-Ferdânî hazretleri cümle efrâd-ı ümmet'e, bir zerre kadar, birisinin hak ve nasîbini diğerine geçirmeksizin taksîm ve tevzî (edeceğini), Şehâmedü'l-Ferdânî hazretleri, o meclis-i umûmî ve ictimâ-ı kebîr'de, bu hizmeti kendi taksîm edeceği ve kendisi ile beraber 50 zâtın dahi iştirâk edeceğini beyân buyurdu.

Orada bulunan ve yani Abdullah hazretlerinin cemâatından bir zât dedi ki:

-"Bu hizmet(in) ifâ edileceği (asır) hangi asırdır ve bunlara Cenâb-ı Hakk ne gibi fazîlet ihsân edecektir?"

Yine aynı cemâatten bir zât dedi ki:

-"Bunlar âlem-i melekûtta iken, bu ümmet-i merhûme'den bir çok kimseleri hayât-ı unsurî ve hayât-ı ebediyye ile ihyâ eden kimselerdir. Âlem-i zerre ve âlem-i melekût'te bulundukları halde, efrâd-ı ümmet'ten çok kimselere hizmet eden zevât olduğunu buyurdu. Bu kabilden olarak, muhibb-i Rasûlullah Aleyhisselâm'ı, Mevlânâ Selmân-ı[12] Fârisî dahi Rasûlü Ekrem Aleyhisselâm'ın zuhûriyetinin âsârını (yani Rasûlullâh'ın peygamberliğinin işâretlerini) ararken, bir vesîle ile gelmiş, orada bir ruhbânî meclisinde, Selmân-i Fârisî hazretlerinin, Rasûlü Ekrem Aleyhisselâm'ın zuhûriyetinin âsârını ararken, bir vesîle ile gelmiş olan muhabbetin ve aşkın galeyânından hâsıl olan feyz-i inâyeti tahammül edemiyerek, Abdulkuddûsî nâmındaki râhib intikâl etti (yani vefât etti). Lâkin bu ricâlullâh

12 metin'de "Süleyman-i Fârisî" şeklinde yazılmıştır.

hazretlerine, bir zât-ı şerîf'in imdat ve nazar-ı teveccühü'nün eserinden râhib tekrar hayata geldi.

Ricâlullâh-i ekrem hazretlerinden birisi buyurdu ki:

-"Bizim hizmet ve bu hazîney-i İlâhiyye'nin taksîmi, Hamâmetü'l-Haram ve yani Mekkey-i Mükerreme'yi muhâfaza ve Harem-i Şerîf'i himâye eden melâike, vazîfeler(in)den âciz kaldığı zaman ve bâzu'l-esheb (atmaca) kuşu dahi taayyüş ve taleb-i maîşet için yuvadan dışarı çıktığında, avdet ederken yolu şaşırıp, yuvada bulunan yavruları açlıktan helâk olmağa başladığı zamandır, halbuki kuşların içinde bundan kuvvetli ve kuvvey-i başarı(sı) bundan fazla olan kuş yoktur. 7 dağın arkasında bulunanı görür ve anlar. Bunlar bu kadar kuvvetli ve görür olan bu kuşun yavruları zulmetin ve fıtratın şiddetinden, anaları tarafından beslenememektedir ve yolu şaşırıp açlıktan helâk olmaktadır."

1353 (1934) senesi müşârünileyhi bu zamana işâret ettikten sonra buyurdu ki:

-"Bizim hizmetimiz, zerrât-ı beşer halk olunmazdan evvel başlamıştır ve bizim muallimiz de Rasûl Aleyhisselâm'dır. Cenâb-ı Hakk Teâlâ Hazretleri, Efendimiz Aleyhisselâm hazretlerinin nübüvvetini âlem-i melekût'ta îlâm ve îlân ederken, biz de Rasûlü Ekrem Aleyhisselâm hazretleri ile beraber bulunduk. O zamanda Hakk Teâlâ ve Rasûlü Ekrem Aleyhisselâm bize hizmet(imizi) gösterdiler ve bizi mükellef kıldılar. Evâlim-i Melekût'ta iken, bizin hizmet(imiz) cârî idi. Rasûlü Ekrem Aleyhisselâm hazretleri ile sohbet eylediğimiz bir zaman(ı) siz tahmîn ve idrâk edemezsiniz. Müddet-i sohbet ve refâkatında Rasûlü Ekrem Aleyhisselâm, her zaman, bize ümmetini tavsiye ederdi".

Halîfe Zübeyr'in oğlu Abdullah radıyallâhu anh buyurdu ki:

-"Esteîzübillah; kad eflaha men tezekkâ ve zekera'sme rabbihî fe sallâ[13]" âyet-i kerîmesi'nin muhtezâsı üzere, bu ümmet-i Muhammed'den zekat fattulasıyle[14] büyük ve felâh kazanan kimdir?"

1353 1934) senesi ricâlullâh hazerâtından Mevlânâ Abdurrâsifu'l-Yemenî hazretleri bu sualin cevâbına intihâb olundu.

Müşârünileyh buyurdu ki:

-"Bu ümmetten, evvelen, bu hususta şeref ve felah-ı uzmâ'ya nâil olan zât, Aşerey-i Mübeşşere'den Abdurrahmân b. Avf radıyallâhu anh hazretleridir." buyurdu. Sebeb-i hikmetini de beyân etti.

Bir gün müşârünileyh Rasûlü Ekrem Aleyhisselâm hazretlerine dedi ki:

-"Yâ Rasûlallah, âyet-i kerîme'de zikrolunan «felah» nedir?"

Rasûlü Ekrem buyurdu ki:

-"Yâ Abdurrahman, bir kimse helâl malından niyet-i hâlisa üzere sadakay-ı fıtır verirse, Cenâb-ı Hakk ol kimsiye 8 cennetin hangisini arzu ederse, girmesi (için) ona kapıları açar."

Abdurrahman b. Avf dedi ki:

-"Yâ Rasûlallah, hâl-i hazır'da ne kadar ümmetiniz var ise, bu bayramda kâffesine fıtır vermek için bana müsâade buyurunuz."

---

13 el-Âlâ (87): 15. 14'üncü ve 15'inci âyetlerin meâlleri şöyledir: "Arınmış olan, Rabbinin adını anıp namaz kılan, saâdete erişecektir."

14 Bu kelime tam olarak anlaşılamamıştır, aynen yazılmıştır.

Rasûlü Ekrem ziyâde olarak, fıtrın ve zekât-ı fıtrın Ramazân-ı Şerîf'in bitmesine bir saat kaldığı zamana (kadar) doğan çocuklara farz olduğunu buyurdu ve bunu vaaz ederken dinleyen cin tayfası imâna geldiler.

Said b. Cübeyr buyurdu ki:

-"Yâ Abdurraûf, Abdurrahmân hazretlerinin hizmeti ne kadar oldu."

Cevâben buyurdu ki:

-"Abdurrahmân hazretlerinin fitresinin miktarı, 70 bin miskâl gümüşe bâliğ oldu."

Rasûlü Ekrem Aleyhisselâm buyurdu ki:

-"Yâ Abdurrahmân, bu miktar ne kadar hubûbât temîn ederse(n), her bir habbeye mukâbil bir fazîleti, Cenâb-ı Hakk sana ihsân eder. O fazîleti cemî-i ümmet'e alâ reîsü'l-eşhâd Cenâb-ı Hakk izhâr eder."

Abdullah b. Zübeyr hazretleri, o 50 bin kişinin zekat-ı fitrini dahi ikmâl etti.

Abdurraûfü'l-Yemenî hazretleri buyurdu ki:

-"Bu fitrenin fazîletini, biz sana mev'ûd (yani vâdedilmiş) olan ictimâda beyân ederiz. Fitrey-i necât'ın hâdimleriyiz. Biz, ahyâr ümmetin yapamadıkları ve toplayamadıkları fezâilin vârisleriyiz. Ve fitrey-i necât ve ahyârın, bâkiyelerinin kısımlarıyız. Biz, sizin bu fıtrenizin fazîletini, bizim fitrenin fazîleti ile birlikte taksîm ederiz ki, biz de sizin fazîletinizde müşterek olalım, siz de bizim zamanımızın fazîletinde müşterek olsanız, Halîfe hazretlerinin 50 bin kişi için vermiş olduğu fitrenin sevâp ve fazîleti dahi, Şehâmedü'l-Ferdânî hazretleri ile Rüfekâları (arkadaşları) tarafından taksîm ve tevzî edilecektir. Ve bu asırda bulunan ümmetten, fıtrenin sevâbından ve fitrenin ifâ-

sından mahrûm ve âciz kalan kimseler de, bundan istifâde ederler. Cenâb-ı Hakk cümlemizi bu ricâller tarafından taksîm ve tevzî olunan ihsân ve hediyelere nâil ve hazâin-i İlâhiyye'yi kâsım (yani taksim edici) olan evliyâullâh'ın nazar-ı kesîrlerine mazhar buyursun. Âmîn. Ve minallâhi tevfîk.

MÛSÂ VE ŞUAYB ALEYHİSSELÂM HAZRETLERİ'NİN HİKÂYELERİNDENDİR

Şuayb Aleyhisselâm, Benî İsrâil'in birinci Rasûlü ve Peygamberi idi. Şuayb Aleyhisselâm Mûsâ Aleyhisselâm ile mülâkî olup ayrıldıkdan sonra, Cenâb-ı Hakk, vahy-i İlâhî ile hem Mûsâ Aleyhisselâm'a ve hem de Şuyab Aleyhisselâm'a bildirdi ki:

-"Siz kavim ve ümmetinizden ne kadar imân var ise hepsini alıp Tûr-i Sînâ'ya çıkınız."

700 bin Mûsâ Aleyhisselâm'ın, 500 bin de Şuayb Aleyhisselâm'ın imân eden ümmeti var idi. Bu muazzam iki kafile ile beraber, bu iki nebî ve mürsel Tûr-i Sînâ'ya çıktılar. 40 gün zarfında ictimâ tekemmül etti. Hakk Teâlâ hazretleri kendilerine, bu ictimâ tekâmül edinceye kadar oruç tutmalarını da emir buyurmuş idi. Fakat, bu oruçların keyfiyyeti kendi şerîat ahkâmına göre olmayıp, Hâtemü'l-;Enbiyâ Muhammed Aleyhisselâm'ın ümmetinin sıyâmı gibi idi.

Mûsâ Aleyhisselâm hazretlerinin ümmetinden 12 nakîb ile enbiyây-ı izâm hazerâtından 40 bin nebî dahi, bu kavme, mezkûr dâvet-i İlâhiyye'yi teblîğ için, Mûsâ Aleyhisselâm memur etmişti. Hakk Teâlâ hazretleri, **Cebel-i Hareket** nâmındaki dağda bulunan zâhitlerin de Tûr-i Sînâ'ya dâvet edilmeleri için, Mûsâ Aleyhisselâm'a emir buyurdu. Bu dağı Cenâb-ı Hakk enbiyây-ı izâm hazerâtından 7 zât için intihâb etmiş(ti) ve kavimlerinden günah sahiblerini belli etmesi ve onları bildirmesi için bir âyet-i İlâhî olarak tahsîs edilmiş olan bir dağ idi.

Bu kabilden olarak Benî İsrâil'den bir Neccâr (Dülger)'ın âilesine âit mâcerâyı bilmünâsebe zikrediyoruz.

Neccâr'ın, Nasîbe nâmında gayet hüsn-ü cemâl sahibi bir hâtunu var idi. Bu hâtunun güzelliği o kadar idi ki, çok uzak diyârlardan dahi, cemâlinin şöhretinden onu görmek için gelenler var idi. Fakat, Neccâr, bu vaziyetten havf ve telâş ediyordu. O derece ki, nihâyet işine giderken onun serbest kalması için üzerine kilit vurup gitmeye karar verdi. Ve öyle yaptı. Yani her dâim dışarı çıkarken üzerine kilit vurup, anahtarını yanına alırdı. Hâtun başkası ile münâsebette bulunmak fikrine düştü. Dışardan anahtar tedârik etti. Ve anahtarı da sevdiği delikanlıya verdi. Onun rahatça gelmesini sağladı. Hâtun bu suretle arzusuna nâil oldu. Fakat kocası yine hâtunun etvâr (tavırlarından) ve herâkâtından şüphelendi. Halkın, mezkûr dağa giderek yemin etmelerinin zamanı gelmişdi.

Neccâr şüphesini gidermek için, bu yemin zamanında hâtuna dedi ki:

-"Seni dağa götürüp orada sana yemin ettireceğim. Orada, bana karşı ihânette bulunmadığına dâir yemin edeceksin."

Hâtun bu teklîfe karşı; "Pekâlâ" dedi.

Fakat hâtun işlediği günâhı bildiğinden buna bir çare bulmayı düşündü, kocası işine gittiği zaman o delikanlıyı içeri alarak meseleyi ona da anlattı. Delikanlı dahi telâşa düştü. Fakat çok geçmeden hâtun bir çare buldu.

Ve dedi ki:

-"Merak etmeyiniz. Ben bunun da çaresini buldum. Şöyle ki; dağa giderken şehir hâricine kadar yürüyerek gelirim. Şehir kapısından çıkar çıkmaz derim ki: «Ben yayan gidemiyeceğim. Bana bir hayvan lâzımdır. » Sen de şehir kapısı civârında

bir merkeple beklersin, o zaman mecbûr olur. Ben sonra yapacağımı bilirim."

Hâtun bilindiği üzere kocası ile beraber giderken hayvan talep etti. Delikanlı zaten orada merkeple bekliyordu. Kocası onun hayvanını kiraladı.

Hâtun dedi ki:

-"Biraz yardım et, ben binemiyorum."

Delikanlı hemen koşup hâtuna yardım etti. Dağa çıktıkları zaman hâtun hayvandan inerken mahsus kendini yere attı. Ve her tarafı göründü. Hem kocası ve hemde merkebi kiraya veren, kadının bu vaziyetini gördüler.

Hâtun dağda yemine başladığı zaman dedi ki:

-"Bana, bu benim kocam ile bu delikanlıdan başka bir kimsenin dokunmamış olduğuna yemin ederim. Ve benim vücûdumu, bu iki kimseden gayrısı görmemiştir."

Yemin ve söz her ne kadar doğru ise de, işlediği hıyâneti örtecek mâhiyette olduğundan dağ harekete geldi ve hâtunun hıyânetliğini bildirdi. Bu dağı Cenâb-ı Hakk, 7 enbiyâ ve mürselînin ümmetlerinin günâhlarını bildirmesi için tahsîs buyurmuştu. Cenâb-ı Hakk, Kur'ân-ı azîmüşşân'da bu âyet-i kerîme ile bu dağa işâret buyurmuştur."Esteîzübillâh; ve in kâne mekruhüm litezûle minhü'l-cibâl[15]. sadakallâhulazîm" Bu münâsebetle, bu dağa **Cebel-i Hareket** adı verilmiştir. Bu dağ, bu enbiyâ ve mürselîn hazerâtı ile onların ümmetlerinden sâdır olan günâhları mutlaka ortaya çıkarırdı.

Bu dağda bulunan zâhitleri dağa dâvet ettiler. Şuayb

15 İbrâhim (14): 46. Âyetin tamamının meâli: "Şüphesiz onlar düzenlerini kurdular; oysa dağları yerinden oynatacak olsa bile, bu düzenleri hep Allah'ın elindeydi."

Aleyhisselâm hazretlerinin ümmetinden, evlâd ve ahyârından olan 30 zât dahi dâvet olundular.

Cenâb-ı Hak k Teâlâ hazretleri buyurdu ki:

-"Yâ Mûsâ Kelâmı'mı dinleyiniz.

Hakk Teâlâ hazretleri evvelen selâm gönderdi.

Mûsâ Aleyhisselâm hazretlerinin zamanında zâhid ve âbid bir zât vardı. Bu zâhid, **Cebelü'l-Harman** nâmındaki dağda bulunuyordu, fakat bunu kimse bilmiyordu. Bu zâhidin nâmı Muhlisü'l-Evvel idi.

Bu zât bir gün Cenâb-ı Hak Teâlâ hazretlerine münâcaatta bulunmuştu:

-"Yâ Rab, bana bir makâm-ı mahsûs ihsân et ki, ben orada kimseyi görmeyeyim ve kimse de beni görmesin."

Cenâb-ı Hakk cevab verdi ve mezkûr dağda 40 metre derinlikte bulunan bir makâmı kendisine gösterdi. Bu zât orada ibâdetle meşgul oldu. İbrahim Aleyhisselâm'a nâzil olan **Suhuf** ve Mûsâ Aleyhisselâm'a nâzil olan **Suhuf** ve **Tevrat-ı Şerîf** ile ve Hâtıf ile amel ederdi. Cibrîl Aleyhisselâm Hakk Teâlâ Hazretleri'nin emri üzere bu ictimâya bu zâtı da dâvet etti.

Mûsâ Aleyhisselâm bu zâhidin üzerinde bulunan nûru görünce:

-"Yâ Rab, kulunuz kimdir? Bunun üzerinde bulunan nûr her cihetten intişâr etmişdir."

Cenâb-ı Hakk Teâlâ buyurdu ki:

-"Bu kul evsâf-ı beşeriyyetten mücerret (yani insânî sıfatlardan sıyrılmış) ve bir lahza huzûrumdan ayrılmayarak ibâdetle meşgul olan ve İbrahim ile sana nâzil olan kitap ile amel eden kulumdur. O seni bilir, fakat sen onu bilemezsin. İlmullâhi'l-Ezeliyyem'de onu bir gün size bildireceğime karar kılmı-

şım. Yoksa size yine bildirmeyecekdim. Yâ Mûsâ, bunun sıyâmı, yani orucu bir seneliktir. Her sene başında bir kerre iftar eder. Melâike her sene başında kendisine bir salkım üzüm getirirler. Onunla iftar eder. Bir sene zarfında onun taâmı budur. Melâike'nin senede iki bayramı vardır. Melâike'nin bayramına da iştirâk eder. Ve her bayramda Îd-i Kevser (Bayram Suyu) içer."

Cenâb-ı Hakk Teâlâ hazretleri, Mûsâ Aleyhisselâm ile Şuayb Aleyhisselâm'ın kavmine iftar için Cennet'ten mâide inzâl (yani Cennet'ten yemek, yiyecek, sofra gönderdi) buyurdu. Mâideler Melâike tarafından getirildiler. Ve 100 kişiye bir mâide geldi (sofra kuruldu).

Cibrîl Aleyhisselâm buyurdu ki:

-"Cenâb-ı Hakk Teâlâ orucunuzu kabul etti. Ve bunun alâmeti olarak da, cennetten size mâideler ihsân etti. Cenâb-ı Hakk orucunuzu kabul ettiği gibi, birer kişiye de şefaat etmenize selâhiyet ihsân buyurdu. Muhlisü'l-Evvel için ise, 7 bin kişiye şefaat etmeye selâhiyet verdi."

Mûsâ Aleyhisselâm dedi ki:

-"Bu Muhlisü'l-Evvel'e pek büyük mükâfât ve fazîlet ihsân olundu."

Hakk Teâlâ buyurdu:

-"Yâ Mûsâ, sen iftar et. Onun senin ümmetin olduğuna ve sana inzâl ettiğim kitapla amel etmiş olmasına şükret yâ Mûsâ."

Hakk Teâlâ tekrar buyurdu:

-"Yâ Mûsâ, Muhlisü'l-Evvel için, bu kuluma ihsân ettiğim fazîleti çok mu gördün? Ben sana buradan daha garip ve acâibini söyleyeceğim. Ben, senden evvel gelen enbiyâya da

söylediğim bir fazîleti sana da söyledim. Yâ Mûsâ, benim kullarımdan bazı kimseler vardır ki, avuçlarını açarken, yani iftar zamanı, senin ümmetin ile Şuayb'ın ümmeti adedince ümmetin âzâd olmalarına ve onlara şefaat etmelerine müsâade etmekliğim için bana münâcaat ederler ve niyâzda bulunurlar. Benden âzâd edildiklerine ve af olunduklarına âit cevap almadıkça iftar etmezler. Yâ Mûsâ, her oruçlarını bozarlarken, bu sizin ümmetinizin adedince ümmet-i Muhammed'in vücutlarını nâra (yani Cehenneme) haram kılmaklığıma ve onların bu inâyetime mazhar olmalarına sebep olan münâcaatları kabul olunmadıkça iftar kabul etmezler."

Mûsâ Aleyhisselâm kavmine hitâben:

-"Yâ kavmim, Cenâb-ı Hakk orucunuzu kabul etti. Ve Cennet'ten mâideleri size indirdi ve her birinize birer kişiye şefâat etmenizi nasîb etti. Cenâb-ı Hakk Teâlâ'ya şükrederek iftar ediniz."

Sonra Cenâb-ı Hakk ile kelâm etmeye başladı. Ve dedi ki:

-"Yâ Rab, bu kadar fazîlet ve inâyet-i İlâhiyyeniz'e mazhar kıldığınız bu kullanıza, bu fazîlet ve inâyeti bir defaya mahsûs olarak mı ihsân edeceksiniz, yoksa tekrar ve tekrar ihsân edecek misin?"

Cenâb-ı Hakk Teâlâ buyurdu ki:

-"Yâ Mûsâ, bu kullarımdan birisi 7 yaşında iken bu makâma nâil olur. O zamandan itibâren müddet-i ömründe olan orucun iftarında, bu sizin ümmetinizin adedinde efrâd-ı ümmet için şefâat eder ve onları âzâd eder. Bu adette ümmeti âzâd etmedikçe iftar etmez. Bu kullarımdan birisi de, 33 yaşında iken bu makâma nâil olur, birisi de 40 yaşında iken nâil olur. Bunlar da ömürlerinde kaç kere oruç tutarlarsa, her orucun if-

tar vaktinde Tûr-u Sînâ'da bulunan ümmetinizin adedince ümmet âzâd ederler."

Mûsâ Aleyhisselâm dedi ki:

-"Yâ Rab, bu Muhlisü'l-Evvel kulunuzu bana ve ümmetime gösterdiğiniz gibi, bunları da göstermeyi fadl-ı İlâhiyyeniz'den arzu eder ve ihsân etmenizi istirhâm ederim."

Cenâb-ı Hakk Teâlâ Hazretleri Mûsâ Aleyhisselâm'ın münâcaatını kabul buyurdu. Evvelen Şâh-ı Nakşibend hazretlerinin zerrey-i şerîfi'ni gösterdi. Enbiyây-ı izâm ve nükebây-ı kirâm bunu görünce, Melekü'l-Mukarreb zannettiler.

Hakk Teâlâ buyurdu ki:

-"Yâ Mûsâ, benim sana târif ettiğim sıyam ve iftarın sahibi olan kullarımdan birisi budur. (Nakşibendî hazretlerini gösterdi.)"

(İkincisi olarak 1353 1934)'de gelen, Hidâyetü'l-Evvelîn ve'l-Âhirîn hazretlerini göstererek) "Yâ Mûsâ, vâlidesinin rahminde iken, sıyamda olan kullarımdan birisi de budur. İşte bu 7 yaşından başlayıp, ömrünün hitâmına kadar tuttuğu orucun hitâmında, bu ümmetinizin adedinde ümmeti âzâd edecek olan kimsedir. Ömründe bir kere olsun iftarda bu kadar cemâata şefaat etmeden, iftarı kabul etmeyen kimse budur. Yâ Mûsâ, ben bunun enfâsından (yani nefeslerinden), her bir nefesinden 24 bin rahmet melâikesini halk ederim. Ve Habîbim Muhammed'in ümmetini saâdet ve selâmetine hâdim kılarım."

(Üçüncüsü olarak 1353 (1934) senesinde olan, en-Nuyâm-ı Ferdânî hazretlerini) 33 yaşında olarak gösterdi. Bu ümmet-i merhûme'den olan bu ricâlullâh ile ictimâ ve mülâkâtı Cenâb-ı Hakk Mûsâ Aleyhisselâm'a ihsân etti. Ve bunların kuvvey-i kudsiyyelerini de bildirdi. Ve Mûsâ Aleyhisselâm üm-

met ile beraber iftar ederken, ricâlullâh hazerâtının üzerinde olacak inâyetten talep etti.

Hakk Teâlâ buyurdu ki:

-"Ya Mûsâ inâyet onlara mahsûsdur. Yâ Mûsâ iftardan sonra, bundan daha fazlasını bildireceğim. Siz iftar ediniz."

Mûsâ ve Şuayb Aleyhisselâm'ın ümmeti cennetin taâm ve şerâbı ile iftar ettiler.

Hakk Teâlâ buyurdu ki:

-"Yâ Mûsâ, ben seni ve ümmetini, Habîbim Muhammed'i ve onun ümmetinin fazîletini bildirmek için çağırdım. Sen; «Yâ Rab, Hâtemü'l-Enbiyâ Muhammed Aleyhisselâm'ın ve onun ümmetinin fazîletini bildir» diye, bana 101 defa münâcaatta bulunmuştun. En son münâcaatını da 101'inci defa, düşmanın Firavun'dan kaçarken, Mâ-i Burhân nâmındaki pınardan abdest aldıktan sonra yapmıştın ve bu münâcaatında da; «Yâ Rab, ömrüm tükeniyor, Hâtemü'l-Enbiyâ'nın fazîlet ve kerâmetini ne zaman bildireceksin?» diyordun."Ben, yâ Mûsâ, sana vaad ettim, işte vaadimi ifâ etmek için sizi çağırdım. Bildireceğim."

-"Yâ Mûsâ, Habîbim Muhammed'in ümmetinden üç sıddîkın makamlarını ve mertebelerini, kudsiyyelerini ve ümmet-i merhûme için ifâ edecekleri hizmetin miktarlarını bildirdim. Artık başkalarının fazîlet ve keremlerini bundan anlarsın. Yâ Mûsâ, sana ve kavminize daha fazla sûrette anlamalarını temîn için şu hakîkatı bildireyim."

-"Yâ Mûsâ, ilim ve irâdey-i ezeliyyem'de 124 bin enbiyây-ı izâm'ı yaratmağa ve ondan da 313 nebîye risâyet vermeye karar kıldım. Bu 124 bin enbiyây-ı izâm'ın asıl ve hakîkatını sana bildireyim. Habîbim Muhammed'in zerresini halk ve icâd

edip, 500 bin sene zarfında makâmât-ı hamse'de (yani beş makâm'da) te'dîp ettikden sonra, Makâm-ı Ferdâniyye nâmındaki mâkâmı kendisine gösterdim. Habîbim Muhammed'in fıtrat-ı necâbetine muvâfık vazîfey-i ubûdiyyetle kendisinl muvazzaf kıldım. O makâm-ı mahsûs'ta esnây-ı ibâdet'te iken ruh ve zerrey-i Muhammediyye'den hâsıl olan teklîf ve ibâdetin zevk ve halâvetinden mahcûp olarak, ter katreleri zuhûr edip akmağa başladı. Yâ Mûsâ, ben de o katrelerden bilcümle enbiyâ ve mürselîni yarattım. Yâ Mûsâ siz, o şecerey-i tabîiyyeyi mübârekenin meyvası gibisiniz. Ve o asî ve necîp mutahharadan çıkan fütûhâtsınız. Yâ Mûsâ, bu katrelerden sizi halk ve icâd etmezden mukaddem, o makâm-ı Ferdâniyet'te, Habîbim Muhammed benden 900 bin kere münâcaat ederek, kendi ümmetinin halâs, saâdet ve selâmetini niyâz etti. Ben de yâ Mûsâ, bu niyâz ve münâcaatını kabul ettim. Her münâcaatının adedince ve münâcaatının akabinde, ben onun ümmetini mağfûr ve merhûm kıldım. Yâ Mûsâ, Habîbim Muhammed'in ulviyyeti ile ümmeti için yaptığı tevessül ve tavassutu böyle bileceksin ve ümmetine de bildireceksin. Yâ Mûsâ, Habîbim Muhammed'in yedi âzâsından zuhûr eden katrelerden 313 mürselîni yarattım. Yâ Mûsâ, sen de onlardansın."

Mûsâ Aleyhisselâm dedi ki:

-"Yâ Rab, beni hangi âzây-ı şerîf'den akan katreden yarattın?"

Cenâb-ı Hakk buyurdu ki:

-"Yâ Mûsâ, seni Habîbim Muhammed'in yüzünden akan terden yarattım. Ve onun için seni **Kelîmullâh** kıldım. Benimle mükâleme etmek için intihâb ettim."

Hakk Teâlâ Hazretleri diğer enbiyâ ve mürselîn-i kirâm

hazerâtının yaratıldığı ve halk edildiği noktaları da beyân buyurdu.

Cenâb-ı Hakk buyurdu:

-"Yâ Mûsâ, o zamandan beri ümmet-i Muhammed'in günahlarını örtücüyüm. Ve tecellîy-i Ğufrân onların üzerinde dâimidir. Yâ Mûsâ, Habîbim Muhammed'in Ferdâniyet'te yaptığı münâcaat üzerine, efrâd-ı ümmet'den her bir ferd 24 bin günâh-ı kebâir'in af ve mağfiretini sebkat etmedikçe dünyaya gelmez."

Mûsâ Aleyhisselâm dedi ki:

-"Yâ Rabbü'l-İzze ve'l-Azame, Habîbim Muhammed Aleyhisselâm ve onun ümmetini o kadar ekrem kılmanızdaki sebeb nedir? Ve bizden sâdır olmayıp, onlardan sebkat edilen sebep nedir?"

Cenâb-ı Hakk Teâlâ buyurdu ki:

-"Yâ Mûsâ, ben sana bunun sebep ve hikmetini bu dünyada bildirmem, bana kavuşup Hatîretü'l-Kuds'e geldiğiniz zaman bildireceğim."

Mûsâ Aleyhisselâm

-"Yâ Rab, ümmet-i Muhammed'in içinden, bu ümmete hizmet etmek, bana bildirdiğiniz 3 kişiye mahsûs mudur? Yoksa daha başka hâdim ve vârisler var mıdır?"

Hakk Teâlâ Hazretleri buyurdu:

-"Yâ Mûsâ, pek çok vardır. Lâkin, emsâli olmayan pek büyük hizmet sahiplerinden bir kaç kişiyi dahi sana bildireceğim. Yâ Mûsâ, ümmet-i Muhammed'e kıble olması için ve ilâ yevmi'l-kıyâm orayı makâm-ı mukaddes olarak ibkâ etmek için Mekke'de, melâike'ye bir Beyt-i Muazzam (bina) inşâ ettirdim. Bu melâike son zamanda, **Mescidü'l-Kudsiyye** nâmında bir

makâm ve mescid-i şerîf inşâ edeceklerdir. Bu makâm-ı mukaddes'in te'sîs ve inşâsının ikmâl olunduğu senenin Ramazân-ı Şerîfi'nin 5'inci gecesinde, bu Cebel-i Hareket de Habîbim Muhammed'in havâs ümmetinden ve sıddîkînden 40 kişi iftar için ictimâ ederler.

Ve Cebel-i Hareket'e hitâben derler ki:

-"Ey Makâm-ı mübârek, çok kimselerin günahlarının (ortaya) çıkmasına vesîle oldun. Sen; «Yâ Rab, beni buna vesîle eyleme» diye münâcaat etse idin, Cenâb-ı Hakk kabul ederdi. Zirâ Cenâb-ı Hakk günahları setretmek ister. Ümmet-i Muhammed'den zinâ eden kimseleri, 4 şâhid olmadıkça sâbit kılmamıştır. Yâ Cebel-i Hareket bu gün senin üzerinde 40 sıddîk vardır ki, her biri 24 bin kişi âzâd etmedikçe iftar etmezler Yani Ramazân-ı Şerîf'in bidâyetinden nihâyetine kadar her iftarda herkes, bu adette ümmet-i Muhammed'i âzâd ederler ve bu sûretle münâcaatlarının kabul edildiğine dâir cevap ve hâtıf gelmedikçe, iftar etmezler."

Üstâd buyuruyor:

-"Bu Cebel-i Hareket'te, bu sene (1353/1934) Ramazân-ı Şerîf'in 5'inci gecesinde 40 sıddîk ictimâ ederler. Ve o vakit iftarda, bu kadar ümmet-i Muhammed'in âzâd ve saâdetine vesîle olacak münâcaatı yaparlar. Mezkûr mâbet ve Mescid-i Şerîf'in inşâsı bu sene tamam oldu. Bina ve tesîs ikmâl edildi. Ve makâm-ı mezkûr, Hidâyetü'l-Evvelîn ve'l-Âhirîn hazretlerinin makâm ve ziyâretgâhı oldu. Bu mâbed-i şerîfin Kâbey-i Muazzama'yı inşâ aden melâike tarafından te'sîs ve inşâsının sebeb-i hikmeti ikidir. Biri buranın, Hidâyetü'l-Evvelîn ve'l-Âhirîn hazretlerinin makâm ve ziyâretgâhı olması, diğeri de İmâm-ı Ali kerremallâhu veche hazretlerinin emr-i Hakk üzere,

kendi yed-i mübârekleri ile yazdığı Kur'ân-ı Kerîm'in içinde bulunması içindir."

Mûsâ ve Şuayb Aleyhisselâm ile ümmetleri tekrar 40 gün oruç tuttular. Ümmet-i Muhammed'e mahsûs olan fazîlet ve inâyetten niyâz ettiler. Bunların iftarı, Ramazân-ı Şerîf'in 5'nci gününe tesâdüf etti. Cibrîl-i Emîn Aleyhisselâm nâzil oldu. O dağda 40 sıddîkîn-i kirâm hazerâtının makâmlarını gösterdi. Ve 313 evliyâullâhın dahi ictimâ edeceğini bildirdi. Orada ümmet için yapılacak hidemâtın ve ondan hâsıl olacak saâdetin envâını beyân buyurdu.

Hakk Teâlâ Hazretleri, Mûsâ Aleyhisselâm'a buyurdu ki:

-"Yâ Mûsâ, sana göstermiş olduğum âyet ve hakîkatten ne anladın?"

Mûsâ Aleyhisselâm dedi ki:

-"Yâ Rab, bana ve cümle ihvânlarım olan enbiyâ ve mürselîn hazerâtına ve onların ümmetine bu ricâlullâhın (1353 de bulunan) bir gecelik hizmetini nasib etse idin, ümmetlerimizden bir ferd nâr-ı câhîm'e ve gadab-ı İlâhiyyeniz'e de mazhar olmazdı."

Cenâb-ı Hakk Teâlâ buyurdu ki:

-"Yâ Mûsâ, bu ahyâr ve ricâlullâhı, bilcümle ömür ve müddet-i hayatlarında bu kadar kuvvey-i kudsiyye ile tekrîm ve tafdîl kıldım."

(1353 senesinde hayatta olan) Sıddîk-ı Kirâm hazerâtından birinin zerrey-i şerîf'i tekellüm etti. Ve buyurdu ki:

-"Ben, Cenâb-ı Hakk Teâlâ Hazretleri'nden o gece 124 bin enbiyâ ve mürselîn-i kirâm hazerâtının ne kadar ümmeti var ise, kâffesinin adedince ümmeti âzâd edeceğime dâir ahd ve misâk almışım. Ve Cenâb-ı Hakk bana temînât vermedikçe

iftar kabul etmem ve etmeyeceğim."

Bu kelâm üzre Mûsâ Aleyhisselâm aklını kaybetti. Kelâm ve hitâbı işitmeye mecâli ve selâhiyeti kalmadı.

Meclise nihâyet verirken o zât buyurdu ki:

-"Yâ Mûsâ, bu sizin hareketiniz, arkadaşınız Hızır Aleyhisselâm'dan kaçmak gibidir."

Üstâd buyurdu ki:

-"Cenâb-ı Hakk, bu ricâlullâhi'l-kirâm hazerâtına, velevki ednâ (yani en az) mikdarda olsun hâdimlerinden olmaklığımızı cümlemize nasîb ve müyesser eylesin. Hakk Teâlâ Hazretleri mevhîbey-i İlâhî olarak, bu ricâlullâh hazretlerinin ümmet-i merhûme için ifâ edecekleri hidemât-ı azîme'den hâsıl olan nîmet-i uzmâ'ya karşı cümlemizi şâkirîn kullarından eylesin. Âmîn.

Eyyühe'l-İhvân ve'l-ahbâb, Ramazân-ı Şerîf'in fezâiline âid ve bu Ramazân-ı Şerîf'de ricâlullâh-ı kirâm'ın hidemât-ı âliyeleri'ni beyân eden 7 menâkıb-ı şerîf tahrîr edip, takdîm etmek fikrindeyim. Tevfîki Cenâb-ı Hakk Teâlâ'dan ümit ederim. Bu menâkıbda zikredildiği vechile, sâim (yani oruçlu olan) bunca ümmet-i Muhammed'in ğufrânına vesîle olan münâcaata muvâfık ve zevât-ı kirâm'ın zîr-i cenâh (kanatları altında) âtifetinde bulunmaklığımız ne derece azîm saâdet ve hidâyettir.

Cenâb-ı Hakk, cümlemize bu nîmetin kıymet ve kudsiyyetini anlamak ve mümkün olduğu derecede şükrünü ifâ etmemizi nasîb ve müyesser eylesin. Âmîn.

ŞERÂFEDDİN

AŞERETÜ'L-MÜBEŞŞERE RIDVÂNULLAHİ ALEYHİ ECMAÎN HAZERÂTINDAN SA'D B. EBÎ VAKKAS HAZRETLERİ'NİN MENÂKIB-I CELÎLELERİNDENDİR

Müşârünileyh Rasûlü Ekrem Aleyhisselâm hazretleri'nin rızâ-i âlîleri'ni, gerek kable'l-intikâl ve gerekse bağde'l-intikâl (gerek ölmezden önce ve gerekse öldükten sonra) kazanmış olan ashâb ve cennetle tebşîr edilen zevâttandır. Seyyidü'l-Kâinât Aleyhisselâm Cibrîl-i Emîn Aleyhisselâm hazretlerine takdîm ve hem tavsiye etmiş idi. Ve cümle melâike-i kirâm'a dahi, Fahr-i Kâinât, Sa'd için, "Cenâb-ı Hakk Teâlâ Hazretleri'nden dâimâ nusret ve mazhariyyet niyâz ediniz" diye tavsiye buyurmuş idi. Dünya'ya teşrifinden, ol melâikeler müşârünileyh'in velâdetini (yani Sa'd b. Ebî Vakkas'ın doğumunu) birbirine tebrîk ve tes'îd ettiler. Uhud Muhârebesi'nde kendisine husûsî tâlim ve tedbir ile Efendimiz taltîf buyurmuş idi. Velâdet gününden, Uhut Muhârebesi günü(ne) kadar, melâikelerin nazar ve teveccühât ve mürâcaat-ı mahsûsâlarına mazhar olmuştur. Rasûlü Ekrem Aleyhisselâm hazretleri'nin rızâsı son devreye varmış idi. Husûsen Sıddîkı Ekber radıyallâhu anh hazretlerinin hilâfeti (zamanında) Müseylemetü'l-Kezzâb nâmındaki müfsîde karşı açılan muhârebede son derece hizmet buyurmuş ve muzafferiyetin husûlüne yegâne sebep olmuştur. Rasûlü Ekrem Aleyhisselâm hazretlerini sevindirecek hizmet-i âlîye'nin adedi 101'e bâliğ oldu. Ömerü'l-Fâruk radıyal-

lâhu anh hazretlerinin hilâfetinde vâki olan harblerde ve bilhassa İran ve bilâd-i Fâris'de vâki muhârebede riyâset ve baş kumandan idi. Rasûlü Ekrem Aleyhisselâm hazretleri (tarafından), Sa'd b. Ebî Vakkas kendilerine tavsiye eden melâike-i kirâm'la beraber bulunuyorlardı. Halife ve Emîrü'l-Mü'minîn Ömerü'l-Faruk hazretleri Irak ve bilâd-ı Fâris'e orduy-u İslâmiyye'yi göndermeye karar verdiğinde, bilcümle sahâbe-i kirâm ile beraber "el-ÂLÂ" nâmındaki mevkiye kadar teftîşe çıktı. Ömerü'l-Fâruk hazretleri "el-ÂLÂ"da Sa'd b. Ebî Vakkas hazretleri(ne) lâzım gelen tertîbâtı ve tavsiyeyi beyân etti. Cenâb-ı Hakk'dan nusret ve muzafferiyet niyâz ederek duâ buyurdu. Ol saatte, o melâike-i kirâm nâzil oldular. Bu melâikeleri en çok Sa'd b. Ebî Vakkas hazretleri gördü. Başkaları görmediler. Ömerü'l-Fâruk hazretlerinin de duâ ve niyâzlarıyla askerlere nasîhat ettikten sonra, Sahâbe-i Kirâm'dan 17 zâtı ayrı ayrı meclise dâvet etti. Bu cemâatin içinde Kâbü'l-Ahbâr ve Huzeyfetü'l-Yemânî radıyallâhu anh var idiler.

Ömerü'l-Fâruk Kâ'bu'l-Ahbâr'a dedi ki:

-"Yâ Kâ'bu'l-Ahbâr, bu orduy-u İslâmiyye'yi Kisrâ'nın memleketine gönderiyorum. Bu mücâhidîn'e (yani bu mücâhidlere) nusret ve inâyet hâsıl olacağına dâir bir şey gördün mü ve biliyor musun ve Cenâb-ı Hakk Teâlâ'nın semâdan inzâl buyurduğu kitaplardan buna dâir bir şey okudun mu?"

Kâ'bu'l-Ahbâr radıyallâhu anh, İbrahim Aleyhisselâm'a nâzil olan suhufun üçüncü sahifesinde görmüş olduğu hakîkatı beyân etmeye başladı.

-"Yâ Emîre'l-Müminîn, bu sahifede, Kisrâ'nın memleketini ve bilâd-ı Fâris'i fethedecek olan (kişinin) Sa'd b. Ebî Vakkas

olduğu yazılıdır. Ve Cenâb-ı Hakk Teâlâ mezkûr sahifede buyurmuştur ki: «Hâtemü'l-Enbiyâ'nın ashâbından bu nâmda bir kimse fâidey-i ceyş olur. Oraya gelen Asâkir-i İslâmiye sabr-ü sebat ederlerse, muzaffer ve mansûr olurlar. » Kâ'bu'l-Ahbâr hazretleri, İbrahim Aleyhisselâm'a nâzil olan suhufdan ve harekât ve bu seferde, harbin bidâyetinden nihâyetine kadar, zuhûr edecek büyük ve küçük vak'alardan haber verdi. Emîrü'l-Mü'minîn hazretleri Medine-i Münevvere'de olduğu halde, orada bulunan askerin kumandanı Sâriye nâmında biz zata hitab edeceği ve muâvenet sâdır olacağını beyân buyurdu. Ve orada İsâ Aleyhisselâm hazretlerinin Sulehâ-i ümmeti'nden Cebel'in (yani dağın) içinde bulunan Râzin nâmında bir zâtın hikâyesini ve Asâkîr-i İslâmiyye'nin bunu göreceklerini beyân buyurdu. Kisrâ'nın hazînelerinden orada i'tinâ edilecek olan vasat ve onun keyfiyyetini dahi beyân buyurdu. Velhâsıl mezkûr seferinde Sa'd b. Ebî Vakkas hazretlerinin mâiyyetinde bulunan Asâkir-i İslâmiyye'nin mensûren ve muzafferen avdet edeceklerine dâir 5 adet delâil ve berâhim (yani beş adet delil ve burhân) beyân etti. Bu 17 zât hemen ayağa kalkarak Sa'd b. Ebî Vakkas'ın elini tutarak fütûhât ve muzefferiyetini tebrîk ettiler.

Huzeyfe radıyallâhu anh Ömerü'l-Fâruk hazretleri'nin izin ve müsâadesi ile söz alarak dedi ki:

-"Yâ Emîre'l-Mü'minîn, Sa'd b. Ebî Vakkas radıyallâhu anh mansûran ve muzafferen avdet edip, Beldetü'l-Vefâ nâmındaki yere vâsıl oldukları zaman, beni istikbâl için göndermenizi istirhâm ederim."

Emîrü'l-Mü'minîn radiyallâhu anh hazretleri buyurdu ki:

-"Huzeyfe, Rasûlü Ekrem Aleyhisselâm'ın sana buyurduğu esrâr-ı Rasûlullâh'dan bir sır veya hikmet mi vardır, yoksa neden talep ediyorsun?"

Huzeyfe radiyallâhu anh hazretleri buyurdu ki:

-"Yâ Emîre'l-Mü'minîn, Rasûlü Ekrem Aleyhisselâm hazretleri'nin izin ve müsâadelerinin olduğunu bilsem, Rasûlü Ekrem Aleyhisselâm hazretlerinin esrâr ve hazâin-i Nebevî'den sana cevâhir verecektim. Ve burada bulunan cemâata da taksîm ederdim." Sonra melâike-i kirâm hazerâtından bir tâife nüzûl ettiler. Ve nusret-i İlâhiyye'nin envârı ile beraber nâzil oldular.

Melâikeler'in reisi dedi ki:

-"Biz inâyet-i İlâhiyye ile Nihâvend'in dağlarına nâzil olacak melâikelerdeniz. Rasûlü Ekrem Aleyhisselâm hazretlerinin emri ile Emîrü'l-Mü'minîn Ömerü'l-Fâruk'un sualine cevap vermek için Huzeyfe'ye izin ve müsâade verdiğini tebliğ etmek için nâzil olduk. Melâike-i Kirâm (el-Âlâ) nâmındaki yerde Huzeyfe radiyallâhu anh için bir kürsü hazırladılar. Kürsü, İbrahim Halîlullah hazretlerinin idi. Bu kürsü el'an mevcuttur. Cevâhir ve elmaslarla murassâ (yani kaplı) idi.

Huzeyfe radiyallâhu anh Emirü'l-Mü'minîn hazretlerinin emri üzere kürsüye çıktı ve dedi ki:

-"Yâ Emîre'l-Mü'minîn, hicretten 7 sene sonra Ramazan-ı Şerîf'in 2'nci gecesi Rasûlullah Aleyhisselâtü Vesselâm beni husûsî surette dâvet buyurdu. Ve bana hitâben buyurdu ki: «Yâ Huzeyfe, bilâd-ı Fars'dan mensûren ve muzafferen avdet edecek olan sahâbey-i kirâm ve mücâhidîn-i İslâm'ı istikbâl için Beldetü'l-Vefâ nâmındaki bir beldeye gideceksin. Yâ Hu-

zeyfe, Asâkir-i İslâmiyye orada tesâdüfen Ramazân-ı Şerîf'in orucuna niyet ederler ve o gece birinci gece olacaktır. Yâ Huzeyfe, o gece okrây-ı[16] beyzâ'nın birinci gecesinde, o mücâhidlerin niyetlerindeki ihlâs sayesinde hâsıl olan inâyet-i İlâhiyye, benim ümmetimin üzerinde 5 asıra kadar devam edecektir. Bu inâyet üzere Cenâb-ı Hakk ümmetimin oruçlarını kabul buyurduğu gibi, sâir amel-i sâliha'yı da kabul edecektir. O mücâhidlerin niyeti, ümmetim için 5 asırlık hayatı temîn edecektir. Yâ Huzeyfe, Leyle-i Kadir'de nâzil olacak bilcümle melâike-i kirâm, o gecede nâzil olacaktır. Bu melâike-i kirâm, bu mücâhidlere esnâ-i niyet'te iştirâk ederler. Onların tuttukları oruç "Savmü Necât" olur. Hakk Teâlâ vâsıta olmadan bizzat bu mücâhidlerin sıyâm, (yani) oruç ecrini ve bunların sıyâmı sayesinde, sıyâmı makbûl olan ümmetin için yed'i kudret-i İlâhiyye ile teslîm edilecektir. Bu sâimlere (yani oruçlulara) mükâfât-ı İlâhiyye için, Cenâb-ı Hakk Teâlâ Hazretleri vâsıta tâyin etmemiştir. Ve zât-ı Bahtü'l-Kuddûs ile tecziye edileceğini hadîs-i kudsî ile bildirmiştir. »"

Nitekim Hakk Celle ve A'lâ buyurmuştur ki:

-"Küllü Ğammün nebi Âdemi lehi ilatı sıyâm, fe innehû lî ve innâ eczeynâ[17]" sadakallâhülazîm ve sadaka Rasûlü Kerîm. Benî Beşer'den sâdır olarak bilcümle âmâl-i sâlihâ'yı Cenâb-ı Hakk Teâlâ Hazretleri'nin huzûruna arz ve takdîm için tahsîs olunan 7007 melâike vardır. Bu kadar melâikenin yanında sahîh olmadıkça amel Cenâb-ı Hakk Teâlâ Hazretleri'ne vâsıl olamaz. Bu melâikeden bir melek bu amelin sahîh olma-

16 Bu kelime tam olarak anlaşılamamıştır.

17 Bu metin tam olarak okunamamıştır. Aynen yazılmıştır.

dığna dâir karar verdi mi, o amel merdûd olur. Fakat oruç ile Cenâb-ı Hakk arasında bir vâsıta yoktur. Doğrudan doğruya Cenâb-ı Hakk Teâlâ'nın huzûruna varır. Cenâb-ı Hakk Teâlâ Hazretleri orucu mâsum olan enbiyây-ı mürselîn-i kirâm hazerâtının amelinden kılmıştır. Zirâ enbiyây-ı âzam mâsum olduklarından, onların âmâli(ne) melâike vâsıta olmayacaklardır. Doğru huzûr-u İlâhiyye'ye vâsıl olacaklardır. Şu halde oruç melâikey-i kirâm tarafından arz olunacak amelden olmadığı gibi, mâsumların âmâlinden olması icap eder.

Huzeyfe radiyallâhu anh Rasûlü Ekrem Aleyhisselâm'ın beyânâtını zikre devam etti ve dedi ki:

-"Seyyidü'l-Kâinât Aleyhisselâm bana buyurdu ki:

-"Yâ Huzeyfe, Beldetü'l-Vefâ'ya vâsıl olduğun zaman, orada sana vâki olacak nâzil olmadıkça kimseye söylemiyeceksiniz. Eğer Melâike nâzil olursa, tebşîr edersin." buyurmuştu. (Yine Rasûlullâh buyurdu ki:) "Yâ Huzeyfe, (Beldetü'l-)Vefâ'da Ramazân-ı Şerîf'in 1'nci gecesinde, o mücâhidîn ile birlikte bulunmaklınız ve onların fazîletine iştirâkiniz, o mücâhidlerin fütûhâtından hâsıl olan fazîletten sana hayırlıdır. Onlara da hayırlıdır. Yâ Huzeyfe, o gece oraya gelen cemâattan bir fert kalmamak üzere herkese ferden ferden selâmımı teblîğ edeceksin ve ale'l-husûs câmî (yani bütün) asırlarda ümmetim için hâdim olacak vârislerime ve cümle enbiyânın vârislerine teblîğ edersin. Yâ Huzeyfe, efrâd-ı ümmetimden bir fert kalmadan oraya dâvet olunacaklarını, bu mücâhidlere beyân et. Yâ Huzeyfe, bir Ramazan gelecektir ki, ümmetimden oruç tutan 80 tâifeden ancak bir tâife, bu oruç tutanlardan ancak 1/3'i sâim olup, diğerleri sâim sayılmazlar. Ve ümmetimden bir

tâife olur ki, oruç tutanları istihzâ ederler. Yâ Huzeyfe, o mecliste o zaman bulunacak vükelalarımı (yani vekillerimi) ve benim vârislerime teblîğ et. Ramazân-ı Şerîf ile mükâleme ve müsâhama etmeden oruçlarını bozmasınlar."

Ben dedim ki:

-"Yâ Rasâlallah, ben o vârislerinizi nasıl bileyim?"

Rasûlü Ekrem Aleyhisselâm buyurdu ki:

-"Yâ Huzeyfe, senin delîlin Sıddîk-ı ekber olacak, ondan sual et. (Yâ) Huzeyfe, o gecede size ve orada bulunan mücâhidlere hâsıl olan ecr-i fazîlet ile cihad ve fütûhattan hâsıl olacak fazîlet arasında, benimle ümmetin arasındaki kadar fark vardır."

Huzeyfe radiyallâhu anh Ömerü'l-Fâruk hazretlerine dedi ki:

-"Yâ Emîre'l-Mü'minîn, bu mücâhidlerin bir tâifesine, Medine-i Münevvere'de bulunduğumuz halde yardım edeceksin. Ve ona vâsıta olan melâike de bunlardır." diye Huzeyfe radiyallâhu anh, 40. 000 melâike-i kirâm hazerâtının esâmîlerini zikretti. Sa'd b. Ebî Vakkas hazretlerinin emri altında bilâd-ı Fars'da cihad eden mücâhidîn-i kirâm o harpten muzafferen avdet edinceye kadar Efendimiz Sallallâhu Aleyhi ve Sellem hazretlerinin 33 mûcizesini, re'yu'l-ayn müşâhade ettiler. Huzeyfe radiyallâhu anh'ın beyân buyurduğu vâkıa dahi bu mûcizâttan idi. Bu mücâhidîn-i kirâm mezkûr seferden mensûren ve muzafferen avdet edip, Beldetü'l-Vefâ'ya vâsıl oldular. Ve o gece de Ramazân-ı Şerîf'in 1'nci gecesi idi. Huzeyfe radiyallâhu anh hazretleri, Rasûlü Ekrem Aleyhisselâm hazretlerinin emrine ittibâen 3 gün evvel oraya teşrîf ederek, emri ve vasi-

yetnâmesini okudu. Kâ'bu'l-Ahbâr radiyallâhu anh hazretleri de teşrîf etti. Hakk teâlâ Hazretleri'nden bir hâtif geldi. «"Merkezü'l-Kudsiye" nâmındaki makâmda ictimâ ediniz. » Asâkir-i İslâmiyye ve mücâhidîn-i kirâm makâm-ı mezkûru biliyorlardı. Hakk Teâlâ tarafından orada bir nûr zuhûr edecek, o nûrun bulunduğu makâm olduğunu bildirdi. Rasûlü Ekrem Aleyhisselâm'ın sahâbe-i kirâm'ına, nusret ve muâvenet için semâdan Nihâvend dağlarına nâzil olacak olan bilcümle melâike nâzil oldular. 124 bin enbiyâ ve mürselîn-i kirâm hazerâtının ervâh-ı tayyibeleri nâzil oldu. Melâike-i kirâm vâsıtası ile yevmü'l-kıyâm (yani kıyâmete kadar) gelen ve geçen ümmetin zerreleri dâvet edildiler.

Bu ümmet hazır oldukları zaman melâike dedi ki:

-"Bu dâvet için Cenâb-ı Hakk bize Âdem Aleyhisselâm'ın hilkatından 2000 sene evvel bildirdi."

Cin ve insanlardan oraya ictimâ etmeyen bir fert kalmadı. Orada hazır bulunan İnsü cin ve melâike Sa'd b. Ebî Vakkas hazretlerine nusret ve inâyeti tebrîk ettiler. Sonra Huzeyfe radiyallâhu anh, Sıddîku Ekber radiyallâhu anh'ı aradı. Sıddîk-ı Ekber derhal 33 zât ile beraber meclisten ayrılarak, Huzeyfe radiyallâhu anh'ın bulunduğu yere yaklaştı.

Sıddîk-ı Ekber radiyallâhu anh, Rasûlü Ekrem Aleyhisselâm'ın (selâmını) cümle zevâta teblîğ ettikten sonra Huzeyfe'ye buyurdu:

-"Ramazân-ı Şerîf ile mükâleme etmeden iftar etmeyiniz."

Derhal Ramazân-ı Şerîf, envâr-ı İlâhî ile müzeyyen (yani süslenmiş) olan bir mahlûk gibi meclisin ortasında zuhûr etti.

Allahu Teâlâ Azze ve Celle Hazretleri Şehru'r-Ramazân'a hitâben buyurdu ki:

-"Yâ Şehrü'r-Rahmeti'l-Ümmet-i Habîbî Muhammed, «(yani) Ey Habîbim Muhammed'in ümmetine rahmet olan ay» ben sana bildiriyorum ve emrediyorum. Habîbim Muhammed'in 1353 (1934) de hayatta bulunan havâs ve ahyâr ümmetten olan bu 33 kişinin emrine âmâde olacaksın. Bunlar senden ne arzu ederlerse, kabul edeceksin."

Bu hitâptan sonra, o mecliste Sıddîk-ı Ekber radiyallâhu anh, bu zevât-ı kirâm'a bilcümle enbiyâ ve melâikeyi müşâhid olarak verâset-i hakîkiyye makâmını tevcîh ve ibrâz buyurdu. Ramazân-ı Şerîf'in vâsıtası ile cümle ümmet-i Muhammed için hâsıl olacak envâr-ı hazâin-i rahmet ve gufrânın kâffesini ümmet-i merhûmeye taksîm için dahi tâyin ve tahsîs etti. Bu vazîfey-i mukaddeseyi tevcîh buyurdu. Ramazân-ı Şerîf'in şahâdetinin, 40 nebî ve Rasûl'un şahâdetine muâdil olacağını beyân buyurdu. Sıddîk-ı Ekber radıyallâhu anh hazretleri gerek enbiyây-ı mürselîn için ve gerekse melâike-i kirâm için Ramazân-ı Şerîf'İ teshîr ve mûtî kıldığına dâir ozamana kadar emrin vâkî olmadığını da beyân buyurdu. O andan sonra vâki olmıyacağını da beyân buyurdu. 124 bin enbiyây-ı âzam ve mürselîn-i kirâm, Cenâb-ı Hakk Teâlâ Hazretleri'ne şükrettiler ve Cibrîl-i Emîn aleyhisselâm'dan istirhâm ettiler ki, bu beşâret ümmetlerimize de teblîğ edilsin. Zirâ bu ricâlullâh hazerâtının hizmetleri onlara da şâmildi.

Sonra Huzeyfe radiyallâhu anh, Sa'd b. Ebî Vakkas hazretlerine dedi ki:

-"Yâ Sa'd b. Ebî Vakkas, bu Ramazân-ı Şerîf'in birinci gecesi, senin orduya vereceğin iftâriye'den hâsıl olacak fazîlet

ve saâdet, muvaffak olduğunuz fütûhât için sarf ve infâk ettiğiniz maldan hâsıl olan ecrü fazîletten büyüktür." Sonra hâtif tarafından bildirildi ki, bu sıddîkın vârisleri zamanında, Ramazân-ı Şerîf'in bidâyetinden nihâyetini fî sebîlillâh infâk ve tasdîk edilen iki dirhemin ecrü fazîleti, burada bulunan orduy-u İslâmiyye'nin Ramazân-ı Şerîf'in nihâyetine kadar infâk ettikleri sadakaların fazîletinden büyüktür. Sahâbey-i kirâmdan bu seferde cihad için sarf olunan malın fazîletinden de büyüktür. Orada bu ricâlullâh Sıddîk-ı Kirâm hazerâtından 33 zâtın ümmet-i merhûme için, Ramazân-ı Şerîf'te temîn edilecek envâi rahmet ve saâdetin kâffesini, orada hâtıf vâsıtası ile bildirdi ve bu ricâlullâh, kendilerine hizmet edecek olan umum ümmetlerin verâsetini bilcümle enbiyâ'ya gösterdi. Bu ümmetin kesretine karşı nâzil olan taacüp ve teshîr enbiyây-ı izâm hazerâtından 40 sene zâil olmadı. Ümmet-i merhûmenin bu kadar kesret olduğuna o zamana kadar nebîler muttalî olmamışlardır.

Bilcümle enbiyâ ve melâike ve cümle cem-i sâkinler istimâ (yani dinleme ve) iştirâk (hâlinde iken) Cibrîl-i Emîn buyurdu ki:

-"İnsu cin'den bu ricâlullâh'ın hizmetine mazhar olmayan bir kimse cennette bulunmaz. Rûz-u mahşer'de, Seyyidü'l-Kâinât Aleyhisselâm bunlara husûsî mükâfât tevcîh ederken, bütün ehl-i mahşer bakacaklardır."

Ve Ramazân-ı Şerîf('in) her gece(si için) Üstâz Şerâfeddin buyurdular:

-"Ramazân-ı Şerîf'i tâzîmen ve hürmeten kendilerini ziyâret edecek ricâlullâh-i kirâm hazerâtının zamanında bulunuyo-

ruz. Bu sâdât-ı kirâm'ı ziyâret edecek olan Ramazân-ı Şerîf'e istikbâl ve tesâdüf ediyoruz. Bu sadât-ı kirâm bi-inâyetillâhi Teâlâ, bu Ramazân-ı Şerîf'in bidâyetinden nihâyetine kadar seyahat ederler. Ve iki gece bir makâmda iftâr etmezler. Her gece ve gecenin iftâr makâmı ayrı ayrıdır. Bu Ramazân-ı Şerîf'in bidâyetine sizi yetiştirmek için bir menâkıp yazmak fikrine sahip olduğum gibi, Seyyidü'l-Kâinât Aleyhisselâm hazretlerinden, bu menâkıb-ı şerîfe'yi intihâb ederek, yazmak için işâret vâkî oldu. Binâenaleyh bu menâkıbın müctemilâtı ile beraber güzelce anlamak ve muktezâsı ile hareket etmekte, Rasûlü Ekrem Aleyhisselâm'ın rızây-ı hakîkîsine de mûcip olacağı şüphesizdir. Cenâb-ı Veliyyü't-Tevfîk Allahü Azîmüşşân Hazretleri bu nîmet-i uzmânın hizmetini takdîre muvaffak ve hasbe'l-imkân vazîfenin şükrânını ifâ eden kullarından eylesin. Âmîn.

Meclis-i Âlî ve mukaddeste bulunan 33 sıddıkîn-i kirâm hazerâtının kendi zamanında, müşârünileyh olan (yani işâret edilen) hizmetin vakt-i zamanında, ümmet-i merhûme için yapılacak hidemâtın miktarını bildirmek için, Cenâb-ı Hakk Ramazân-ı Şerîf'e emir buyurdu. Ve bu hizmet esnâsında olacak gufrân tecellisi(ni), Ramazân-ı Şerîf'in üzerine tecellî ettirdi. Derhal Cennet'in 8 kapısı açıldı ve nâr-ı Cehennem'in 7 kapısı kapandı. Sonra bu ricâlullâh Şehrü Ramazân'a hitâb ettiler. Cümle hâzirûnda istimâ ettiler (yani dinlediler). Cenâb-ı Hakk, bu ricâlullâh hazerâtının hizmetinin keyfiyyetini aynen gösterdi.

Sonra Sıddîkîn-i kirâm, Hakk Teâlâ Hazretleri'ne mürâcâat (yani münâcaat) ettiler (ki):

-"Yâ Rab, Ramazân-ı Şerîf'in bidâyet ve nihâyeti olmayan Rahmet-ü Gufrân Hazâini'ni tefrîk ve taksîm etmeyi bize nasîb ettiğin gibi, Hâzin-i cenân (yani henüz doğmamış) olan Rıdvân Aleyhisselâm ile dârü'l-intikâm ve hâzini olan malın arasında ve bizim aramızda tasarruf ve te'sîs etmenizi niyâz ederiz."

Hakk Teâlâ Hazretleri Mâlik (yani hayatta olan) ve Hâzin-i Cinân-ı Rıdvân (yani henüz dünyada olmayan) ve melâikesine buyurdu ki:

-"Yâ Melâiketî, ben hazâinü'l-İlâhiye'mden Habîbim Muhammed'in havâs ümmetinden 1353 (1934-1935) senesi 33 kimseye vermiş olduğum selâhiyet ve fazîleti başkalarına vermemişim. Bu havâs-ı ümmet size mürâcaat ederek, bir matlubları (yani istekleri) olduğu zaman derhal cevap veriniz. Benim Habîbim Muhammed'in me'zûniyetine bakmayınız. Bunları, dâru'l-kerâmete sevkeden efrâd-ı ümmet için, herkesi müstehak oldukları makâmâta yerleştiriniz."

Mâlik, melâike'ye buyurdu ki:

-"Bunları senden, efrâd-ı ümmet'den hangisini çıkarmak talep ederlerse, tererddüt etmiyecek ve derhal cevap vereceksin. Bunlar inâyet-i ezeliyye'mi halka teblîğ için memurdur. Yâ Mâlik, taht-ı nezâratenizde bulunan dâru'l-gazab ve'l-intikâmını bunların lisanları ile zikrolunan efrâd-ı ümmet'e haram kılmışım." Cenâb-ı Hakk, bir taraftan bu melâike'ye hitâb buyurduğu gibi; Rasûlü Ekrem Aleyhisselâm hazretlerine bu suretle de 25 bin kere türlü türlü esâmileri ile hitâb ederek bildirdi.

Ve Cenâb-ı Hakk buyurdu ki:

-"Yâ Muhammed, senden evvel gelen evliyâ ve mürselîn'e vermediğim böyle ümmeti, sana verdiğime şükret."

Eyyühe'l-İhvân, Lütf-u Mahsûs-u Kirâmullâh ile nâil olduğunuz bu nîmet-i uzmâyı, Ramazân-ı Şerîf'in hergün ve gecelerinde unutmayınız. Ehl-i Âyâliniz'e olsun, fukarây-ı sâbirîn için vereceğiniz sadaka (olsun) infâkdan iki dirhem mikdarın fazîlet ve kıymeti, indallâhu Teâlâ ve Rasûlü Cihâd-ı fütûhât-ı İslâmiyye husûsunda sarf olunan malın kıymet ve kudsiyyetinden yüksek olacağını da unutmayınız. Bana cümle ekâbir evliyânın ittifâkı vardır. Beldetü'l-Vefâ'da, o ücme-i kebîr'de, bu ricâlullâhın kendi hizmetlerine mazhar olan efrâd-ı ümmete sâir evliyây-ı kirâm hazerâtının hizmet ve irşâdı ile hâsıl olan makâmât-ı âliye'den yüksek makâm olacağını beyân ettiler. Müteaddit menâbiîn'den (yani pekçok kaynaktan) hâsıl olan yakînindendir ki, bu 33 sıddîkîn-i kirâm hazerâtının Ramazân-ı Şerîf'in 30 iftardaki mecâlis-i mukaddeselerinden kâffesinde kendilerinden sâdır olacak hizmetlerine mazhar olan cemâatın birinci tâifesinden kılacaktır. Ve böyle vaad buyurdular. Cenâb-ı Hakk Teâlâ Hazretleri'nden niyâz ettiğim âmâl ve maksatlarının en ehemmi olan matlûbum şudur ki, bu nîmet-i uzmâ'ya karşı şâkirînden olan cemâatından kılıp, bâdemâ gelecek merâsim-i şerîfe'de bulunan fazîlet ve kemâlât, hazâin-i İlâhiyye'ye nâil olmaklığımızdır. Cenâb-ı Hakk, Sa'd b. Ebî Vakkas hazretleri'nin maiyyetinde bulunan mücâhidlerin üzerine nâil olan inâyet-i İlâhiyye'yi ilâ yevmi'l-kıyâm ibkâ buyurmuştur. 1353'te (bulunan) müşârünileyh hazerâtı, bu Ramazân-ı Şerîf'in her iftârında, cemîi ümmet-i Muhammed'i hatim ederler, hattâ ruhu nef olmazdan mukaddem (yani ruhu üflen-

mezden evvel) nutfe hâlinde iken zâyî olan (yani ölen) ümmeti dahi zikredeceklerdir. «Elestü bi-rabbiküm, Kâlû Belâ'da» Cenâb-ı Hakk Teâlâ'nın kendilerine verdiği, cemi fezâil-i insâniyye ve kemâlât-ı beşeriyye'yi teslîm ederler. Riâal ümmetten bu selâhiyete nâil olan ve bu kadar vâsî (yani geniş) surette hizmete muvaffak olan ricâl şimdiye kadar gelmemişlerdir. Ramazân-ı Şerîf'in âdâbı evvelki senelerde olduğu surettedir. Ona göre tatbikât olunur. Yalnız bu meseleyi unutmamalısınız ki, kendi ehl-i âyâlinize sarf edeceğiniz ve fukârây-ı sâbirîn için tasadduk edeceğiniz veyahut başka bir surette infâk edecek olduğunuz meblağı, birinci gecede ve 10'ncu gecede ve 20'nci gecede (diye) tefrîk ve tahsîs etmeli ve kemâl-i rızâ ve hâlisu'n-niyet üzere ve o meblağdan 2 dirhem fütûhât-ı İslâmiyye'nin en ehem (yani en önemli) olan fütûhâtı için sarf edilen mebâliğden, indallah efdal ve akdes olduğuna itikât ederek tahsîs ediniz. Cenâb-ı Hakk cümlemizi tevfîkât-ı İlâhiyye'ye mazhar buyursun. Âmîn.

1200 SENELERİNDE 12. ASIR RİCÂLİNDEN VE NAKŞİBENDÎ İMAMLARINDAN ABDULLÂH-I DEHLEVÎ HAZRETLERİ HAKKINDA

Müşârünileyh, asrında bulunan evliyây-ı kirâm hazerâtından Âyan nâmındaki ricâllerin imâmı idi. Hâl-i bidâyetinde (hâl ehlinden olduğu ilk zamanlarında) ahrârdan idi. Ahrârın mânası: Müddet-i ömründe nefs ve âdâ-i erbaaya (dört düşmana) karşı dâima galibiyet ihrâz edip, bir lahza bile onlara esir olmayan evliyâlara ahrâr derler. 31 yaşında iken, Rebîülevvel'in 3. günü seyâhata çıktı. Bu esnâda Âyan-ı kirâm ve eşrâf-ı ümerâ, hâmil-i Kur'ân, hadîs-i şerîf'in sırrına mazhar olan zevât-ı kirâm kendisine misâfir geldiler. Bu eşrâftan Rasûlullâh Sallallâhu Aleyhi ve Sellem Efendimiz'in murâd-ı âlîleri, öyle bir zât-ı kirâmdır ki; Âdem Aleyhisselâm'dan itibâren bulundukları asra kadar fetret ve zulmet, cehâlete mahkûm olmayıp meşbû olan kütüb-ü ilâhiyye'nin ahkâmına tamamiyle riâyet eder ve memûrun-bih olan kemâl-i ittibâ men-hu anh olandan kemâl-i muvaffak olan âbâ ve ecdât da aslen zulmet ve fetret vâkî olmayan ricâlullâhtır. Böyle ricâller her asırda eksik değildir. Bunların aded-i muayyenesi, fevk-i adettir (yani bunların sayısı sayılamayacak kadar çoktur). Bu zevât için Kur'ân-ı Kerîm tilâvet eden melâikeler vardır. 40 bin melâikede olan, hıfz-ı idrâk kuvvetini Cenâb-ı Hakk Celle Celâluhu, bu ricâllerin birine ihsân etmiştir. Arzu ettiği taktirde doğrudan levh-u mahfûz'dan Kur'ân-ı Kerîm'i tilâvet ederler. Cenâb-ı Hakk Te-

âlâ'nın bu inâyetine mazhar olan Ricâlullâh'a "Eşrâfü'l-Ümmet" derler. Bu zevât ve diğer Âyan, müşârün ileyh hazretlerine geldiler. Bunlardan sonra, zamanında bulunan er-Ricâlü'l-Ahrâr hazerâtı da geldiler.

Bunlar dediler ki:

-"Yâ İmâmü'l-Âyân! Cenâb-ı Seyyid-i Kâinât Aleyhisselâm hazretlerinin emr-i irâdesiyle ziyâretinize geldik. Biz artık iki köyün ortasında olan kimseleriz. Gönderen Rasûlullâh Aleyhisselâm, kabul eden zât-ı âlîniz'dir. Artık bizlere lâyık olan ve münâsip olanı bilirsiniz."buyurunca, Abdullâh-ı Dehlevî de:

-"Sizi gönderen Rasûlullâh hazretlerinin şân-ı şerefine münâsib bir ikrâm, yalnız benden değildir. Benî beşer ve melâikeler de, cihad ve içtihat etmiş olsalar da mümkün olmaz. Fakat kendisinden bana gelen hisse ve nasîbe göre ikrâm ve i'zâz etmek için gayret ederim. Ve mümkün olan ikrâmı sizlerden esirgemem."

Bu hususta biraz daha kelâm ettikten sonra, biraz yürüyüp gezinti yaptılar. Sonra, Hızır Aleyhisselâm da onlara iltihâk etti. O zamanlar Hızır Aleyhisselâm Pazartesi, Perşembe, Cuma geceleri Dehlevî hazretlerinin meclis-i âlîlerine devam ediyordu.

Hızır Aleyhisselâm buyurdu ki:

-"Ey muhterem misâfirler, sizler Cenâb-ı Rasûlullâh Efendimiz Sallallâhu Aleyhi ve Sellem'in emriyle geldiniz. Ben de sizden evvel âlem-i melekût da bulunduğum zaman bu mecliste bulunmak ve bu ziyârete gelmem için memur ve mükellef olduğumdan geldim." buyurdu.

Sonra Abdullâh-ı Dehlevî, maiyyetinde bulunan Nîmetul-

lâh-ı Dehlevî adındaki halîfesine:

-"Oğlum, sen bu muhterem misâfirlerime taam ve mâide hazırlamak için git. Bu misâfirler öyle misâfirlerimdir ki, bunlar semâda ve arzda mâruf olan misâfirlerdir. Denizlerde bulunan en vahşi hayvanât bile, bu zevât'ın "Bismillâh, ve mâ erselnâke illâ rahmeten li'l-âlemîn[18]. sadakallâhülazîm." âyet-i kerîmesi'nde zikredilen ve âleme şâmil olan hidemât-ı mukaddese sahipleri olduklarını biliyorlar. Cenâb-ı Hakk Celle Celâluhû Rasûlullâh Sallallâhu Aleyhi ve Sellem Efendimizi âlem-i dünya'ya ibrâz ve ihrâç buyurmak için intihap buyurdukları mevsim-i mübârek Rebîulevvel'e dâhil olduk. Bu günlerde Cenâb-ı Hakk Celle Celâluhû bilcümle âleme ve bilhassa insanlara nice âbâd ve beşâret (müjdeler) ihzâr buyurmuştur. Bu muhterem misâfirlerin teşrifleri de bu günlere tesâdüf ettiğinden çok sevindim. Haydi oğlum git, sen benim seyf-i mücâhede ile ve hevâ ile ve nefs ve iblis-i hevâ ile harp ederken cephem olan hücreme gir." buyurdu. Abdullâh-ı Dehlevî'nin murâd-ı âlîleri ise, "esnâ-i mücâhededе oturmakta olduğum hücreme gir" demektir.

Nîmetullâh da:

-"Yâ Seyyidî, anahtarı ne yerdedir?"

(Dehlevî hazretleri):

-"Oğlum anahtar lâzım değildir. Kapısına vardığımda ismimi zikret, açılacaktır." buyurunca, Dehlevî'nin bu kelâmı üzerine, misâfirler teaccüp ettiler.

Hızır Aleyhisselâm da buyurdu ki:

18 Enbiyâ (21):107. Ayetin meali: "Ey Muhammed! Biz seni ancak âlemlere rahmet olarak gönderdik."

-"Ey muhterem misâfirler. Sizler bu kelâma hayret etmeyiniz. Halbuki üstâzın kendi ism-i şerîfini üç kerre zikreden kimsenin vücûdunu nâr-ı cahîmin yakması kendisine haram olan zevât-ı kirâmdandır. İsm-i şerîfi yâd olunduğunda, kapının kilidinin kendiliğinden açılmasını o kadar çok görmeyiniz." demek istedi. Nîmetullâh da bi'l-mûcib-i emir(yani emir gereğince), dergâh-ı şerîfe azîmet edip, aralarında bir saatlik mesâfe vardı. Bu halîfenin makâmı ise, derece-i ittibâı, kemâl derecesine varmış. Kendisine ancak ferâiz-i İlâhiyye'den maâda bir şey ile meşgûl olmayıp, ancak emredilmiş olan vazîfe ile meşgûl bulunan zevâtdandır. Bu zât hücre-i şerîfin kapısına vardığında, ism-i şerîfini yâd etmeye teeddüp etti, yalnız hâtırından geçti. Derhal hücre-i şerîfin kapısı açıldı. İçeri baktığında bir takım mâideleri (yani yiyecekleri) hazırlanmış, 999 kadar çeşitli taam ve meyveler gördü. Mâidelerin başında da sâdât ve eşrâfın hâtırına geldi ki: "Acaba bu mâideleri bu genç mi hazırlamıştır? Bunları tedârik için ne vakit uğraşmıştır? diye." Nîmetullâh ona selâm verdi. O da selâma, selâmla cevap verdi.

Nîmetullâh:

-"Oğlum siz kimsiniz?" dedi.

Cevâben:

-"Hazreti Abdullâh-ı Dehlevî Efendimizin torunlarından 7. ncisiyim" (dedi).

Nîmetullâh da:

-"Bu kadar zamandır buradayım. Şimdiye kadar seni görmedim ve tanıyamadım." buyurunca

-"Yâ Seyyidî, sen, mâzî ve hâl ve istikbâl ile mukayyed ol-

mayan ilm-i ledüniyeyi Cenâb-ı Hakk sana ihsân ettiği zaman, beni tanırsın. Böyle ilm-i hakâyıka vâris oluncaya kadar beni tanıyamazsın." dedi.

Nîmetullâh:

-"Oğlum sen hangi medresede tahsîl etmektesin?" dedi.

Cevâben:

-"Ben talebe değilim. Ben kağıtçıyım. Ve senin bilmediğin âlemin hizmetçisiyim. Bir mescid-i şerîfin de hâdimiyim."

Bu suretle kelâm ederlerken Abdullâh-ı Dehlevî ile misâfirler geldiler. Ol saatte çocuk kayboldu. Kaybolmadan evvel çocuk şu kelâmı da Nîmetullâh'a söyledi:

-"Sözümün mânâ ve hakîkatını sana tercüme edecek mütercim geliyor, ondan anlarsın." Bu kelâmdan maksad-ı âlîleri Dehlevî hazretleri yahut Hızır Aleyhisselâm idi. Bu cemaat gelince Abdullâh-ı Dehlevî hazretleri halîfesine:

-"Oğlum ne yaptın." (dedi).

O da:

-"Yâ Seyyidî, bi'l-mûcibi emir hücre-i şerîfe girdim. Bu kadar nîmet ve envâî çeşit meyveyi ve bunların yanında bir de genç çocuk gördüm. Aramızda bazı konuşmalar oldu ki, bundan son derece hayrette kaldım. Mütelezziz olduğum kelâmını da anlayımadım. Hem de (Ben Hazreti üstâzın torunuyum) dedi."

Abdullâh-ı Dehlevî misâfirlere:

-"Buyurunuz." dedi.

Misâfirler de:

-"Bu taâmı hazırlayan kimdir? Bu dünya kelâmına benzemiyor. Bunun hakîkatına vâkıf olmadan yemeyiz." dediler.

Hızır Aleyhisselâm da buyurdu ki:

-"Bu taâmın hakîkatına vâkıf olmak için, baştan bu mâideleri hazırlayan kimseleri dâvet etmek gerektir." dedi.

Ol saatte Nîmetullâh ile kelâm eden Abdullâh-ı Dehlevî hazretlerinin 6'ncı batından ve evlâdı olacak olan (1352 «1934» senesinde hâl-i hazırda hayatta bulunan ve ihvânımızdan Mevlânâ Seyyidüddin hazretlerinin zerrey-i şerîfesi) birkaç hûrilerle birlikte geldi ve dedi ki:

-"Bu mâidelerden bir lokma alan bir daha dünya taam ve nîmetine muhtaç olmaz. Kebâir ve seğâir (büyük ve küçük) günahlardan mahfûz olarak Abdullah'ın zümresine idhâl eder. Ve bir lokma, ale'l-ıtlak sekiz cenneti helal kılar. Vârisen de helal kılar. Ve kendisi ile ehl-i beyt arasında teârüf temîn eder. Sıfat-ı melekûtiyyesi galip gelir ve evsâf-ı beşeriyyeyi mahv eder, isteği zaman melâikeler ile ictimâ ve mükâlemesine vesîle olur. Sıfat-ı zâtiyyey-i İlâhiyye'ye mazhar eder ve Rasûlullâh Sallallâhu Aleyhi ve Sellem ile arasında olan hicâbı ve perdeleri kaldırmaya vesîle olan bu mubârek taâma buyurunuz ey muhterem misâfirler." buyurdu.

Misâfirlerden birisi de:

-"Buyurduğunuz bu kadar evsâfa hâiz olan bu mîmetten bir lokma almak için mâzuruz. Zira Rasûlullâh Sallallâhu Aleyhi ve Sellem huzurunda bir kerre âlem-i lâhutta ve bir kerrede âlem-i ceberûtta ve diğer her avâlimde 9 kerre muâhede ettik ki, uhrevî nîmetlerinden Zât-ı Akdes Celle ve Alâ Hazretleri'ne nazar etmekten başka bir nîmeti kabul etmiyeceğiz. Gerek mahsûs (özel) ve gerekse makûl olan şehvete bir lahza esir olmayacağımıza dâim ahdimiz vardır. Eğer bu ahdimize mâ-

ideler (yemekler) muhâlif olmazsa ve buna Seyyidi Kâinât Aleyhisselâm şehâdet etmezse kabul etmiyeceğiz. Eğer Rasûlullâh Sallallâhu Aleyhi ve Sellem Efendimiz şâhid olursa bu nîmet bize öyle bir nîmet olacaktır ki, bundan şerefli taam bizim için olamaz." dedi.

Abdullâh-ı Dehlevî hazretleri de buyurdu ki:

-"Sizi doğrudan doğruya Seyyidi Kâinât Aleyhisselâm bana gönderdi ki, dâvet ve ziyâfetin makbûl olduğuna şüphem yoktur. Lâkin bu hazırlanan taam için ne ben uğraştım ve ne de ben hazırladım. Bunu hazırlayıp ve yaptıran hayrü'l-halefimden sual edersiniz."

Sonra Sedîdüddin hazretleri buyurdu ki:

-"Her fazîlet ve kerâmetin aslı ve menbaı olan Seyyidi Kâinât Aleyhisselâm Efendimizi bu meclise dâvet etmek edepden değildir. Fakat cümle mahlûkâta hizmeti tam ve şâmil olan ve cümle mâsivâya da şâmil olan âsâr-ı nübüvvete vâris olan ve bunun hakîkatına da vâkıf olan ve Cenâb-ı Hakk Teâlâ'nın cümle enbiyây-ı mürselîn-i kirâmın ahyârına vâiz ve kelâm için mezun buyrulan ve enbiyây-ı izâmın akıllarını hayrette bırakan ulûm ve hakâyıktan beyânda bulunan ve ilâ yevmi'l-kıyâm (kıyâmete kadar) bilcümle asırların hâdim ve dâiy-i hakîkîsi (bütün asırların hizmetçisi ve dâvetçisi) olan bir kimseyi size şâhit gösterirsem kabul etmez misiniz?" diye buyurdu. Yani evvelki tarifi Sâdüddin hazretlerinin kendi zâtına ait olup, ikinci tarifi Hızır Aleyhisselâm'a işaret idi. Her ikisi şâhit olacak olursa, bunun kâfî olup olmadığını buyurunca, ol saatte ve kerâmette, mü'min ve sâlih kullarına nakl-i hitâb ve tekellümde bulunacak ise, aynı vecihle orada hazır bulunup ve

bu mesele hakkında fazla izahat isteyen ricâlullâha hitâben Cenâb-ı Hakk Celle Celâluhû tarafından hâtıf-ı Rabbânî geldi ki: "Sizler o taâmdan alınız ve beher lokma adedinde ve mukâbilinde mevsûf olduğunuz lâ hüve ve lâ ğayre olan 8 adet sıfat-ı İlâhiyyey-i Zâtiyye'yi sizlere ihsân ve terakkî eder." buyuldu. Bu asra kadar bu suretle hâtıf-ı Rabbânî nâzil olmamıştı.

Hızır Aleyhisselâm buyurdu ki:

-"Bu dâvetin mürettibi olan Sedîdüddin iki asırdan sonra yani (1352 «1934» senesinde) bulunacaktır. Cenâb-ı Hakk Celle Celâluhû sizlere bu şahsın asrında bulunacak ricâlullâhın derece ve makâmât-ı âliyye'ye göre ve onların derecey-i istidâdına göre hâtıfta bulunmuştur. Bu hâtıfı işitir-işitmez orada bulunan ricâlullâh sekre düştüler. Biraz sonra yakazâta ve sehve geldiler.

Sedîdüddin hazretleri onlara dedi ki:

-"Ey muhterem misâfirler Kur'ân-ı Azîmüşşân Levh-ü mahfûza yazıldığı lahzadan itibâren Kur'ân-ı Kerîm melâikeler tarafından okunuyor ve hatim olunuyordu. Ben size o melâikeler tarafından okunan kıraat ve tilâvet üzere Kur'ân-ı Kerîm'i okuyacağım, dinleyiniz."

Sedîdüddin yemekten evvel bir kere Kur'ân-ı Kerîm'i hatim buyurdu. Bu hatm-i şerîfi Beytü'l-Azîm'de olan bilcümle melâikeler işittiler. Hatim ikmâl olunca, bunların sevap ve fazîletini kendi asrından itibâren, asr-ı saâdete kadar bilcümle ümmete derecât ve makâmâtına göre taksîm ve tevzî etti. Sonra taama başladılar.

Esnây-ı taâmda Sedîdüddin buyurdu ki:

-"Ey eşrâf-ı ümmet! Ey cümle hamele-i Kur'ân! Sizler de böylece Kur'ân-ı Kerîm okuyunuz." buyurdu.

Sedîdüddin hazretlerinin cedd-i âlîleri Dehlevî hazretleri de hameletü'l-Kur'ân hazerâtının imamı idi.

Sedîdüddin dedi ki:

-"Yâ ceddî, bu meclise ben Rasûlullâh hazretlerinin emriyle geldim, binâenaleyh tekellümümde (konuşmam husûsunda) sizden izin talep etmedim."

Dehlevî de:

-"Oğlum, sen benden eslah ve efdalsin (daha sâlih ve daha fazîletlisin), isti'zâna (yani izin almana) lüzûm yoktur." buyurdu.

Bu meclisteki ricâlullâh taâmdan yedikleri zaman, yukarıda zikrolunan fezâil ve kemâlât kendilerinde derhal hâsıl oldu.

Bu mesele hakkında Rasûlü Ekrem Sallallâhu Aleyhi ve Sellem Efendimiz Cibrîl-i Emîn'e haber vermiştir ki:

-"Cenâb-ı Hakk bana her yüz senenin başında bir müceddid ve hâdim ihsân ettiği gibi, böyle âyân, eşrâf-ı ümmet dahi ihsân etmiştir" diye buyurmuştur. Ve sahâbey-i kirâmına da, Abdullâh-ı Dehlevî'nin ziyâfeti ve bu mecliste tezâhür edecek olan hakâyıkı beyân buyurmuştur. Sahâbey-i kirâm da çok hayran kalmışlardır.

Sonra Hızır Aleyhisselâm Sedîdüddin'e:

-"Oğlum, bu meclis-i âlînin hitâmını tekâmül ettirmek ve bu meclisin kutsiyyetini terakkî ettirmek için muvazzaf (vazîfeli) olduğunuz hidemât-ı mukaddesenizden bir nebzecik bizlere beyân eder misiniz?" buyurdu.

Mecliste bulunanlar:

-"Yâ Sâhibü'l Asır, biz artık Sedîdüddin'in hidemât-ı mukaddesesinin ulviyyet ve azametini anladık. Lâkin meclisimizin şeref ve fazîleti ziyâde olması için beyân buyursun."

Sedîdüddin hazretleri buyurdu ki:

-"Sâhibü'l-Asır ve cümle mevhûm enîn (yani inleyen ve ızdırap duyan) hâdimînin arzusuna imtisâlen ben size hulâsayı fazîlet ve hizmete delâlet edecek bir hakîkatı beyân edeceğim, dinleyiniz. 1352 (19334) senesinde, bir zamanda, üç gecede ümmet için hizmet edeceğim. Benimle birlikte arkadaşlarım da olacaktır. Bu üç gecenin ulviyyet ve kudsiyyetini Cenâb-ı Hakk Celle Celâluhû bilcümle melâikey-i kirâm'a bildirmiştir. Bu gecelere ÜMMEHÂTÜ'L-LEYÂLÎ nâmı verilmiştir. Bu gecelerden iki geceyi müttasıl (yani birbiri ardına gelen iki gece olarak) gösterdi, üçüncü gecenin bir kaç gün sonra geleceğini beyân buyurdu. Bu da Cemâziye'l-Âhir 1352 senesinin 29. gecesidir ve Leyl-i Regâib'ir. Bizler bu üç gecede Beytü'l-İsmet nâmındaki melâikeler ile birlikte Mescidü'l-Ulyâ'yı ziyâret edeceğiz. Yâ Eşrefü'l-Ümmet ve Âyân, bu makâm-ı âlî'deki melâikelerin âdetlerini biliyor musunuz? Cenâb-ı Hakk sizlere pek çok ilim ve hakâyık indirmiştir. Mezkûr ve mesbûk ziyâfetten de müstefît oldunuz." buyurunca Hızır Aleyhisselâm:

-"Yâ Sedîdüddin, bunlara vekâleten ben cevap vereceğim. Enbiyây-ı mürselîn kirâmına vâzü nasîhat için Cenâb-ı Hakk beni memur etmiştir. Hiç kimseye nasip olmayacak derecede ulûm-u ledüniyye'yi de bana ihsân buyurmuştur. Kırk bin enbiyây-ı mürselîn-i kirâm'a emr-i İlâhî üzere yedi kere vaaz ettim. Bu kadar ulûmu Cenâb-ı Hakk Celle Celâluhû bana

ihsân ettiği halde ben de bilemiyorum. Ve tılsım-ı âlâ makâmındaki melâikelerin adedine de vâkıf değilim. Ancak bazılarına muârefem (bilgim) vardır. Buyurduğunuz makâmın melâikelerine ise asla vâkıf değilim. Bu arkadaşlarım da vâkıf değildir." buyurunca, Sedîdüddin de buyurdu ki:

-"Ben size okuduğum Kur'ân-ı Kerîm'in baştan nihâyetine kadar bu makâm-ı ilmiyye'nin cümle melâikeleri dinlediler ve kendi vezâif-i asliyyelerini terkettiler. Melâikeler'in cümlesi ile teârüf ve münâsebetim olduğundan bu melâikeler ile müştereken ifâ edeceğim hidemâtımdan bir cüz'ünü size söyliyeceğim, dinleyiniz: Bu melâikeler ile beraber ifâ etmek için mükellef ve taraf-ı Rasûlullâh'dan memur olduğum 33 adet hidemât-ı mukaddeselerimden birisini söylüyorum. Rasûlullâh Efendimiz Sallallâhu Aleyhi ve Sellem bilcümle mâsivâya rasul olduğu halde ve cümle melâikeler de kendi nûrundan halkolunduğu halde, Cenâb-ı Hakk melâikelerin nüzûlüne ve onların nüzûlü ile beraber olacak inâyet-i İlâhiyye'ye muhtaç kıldığı hiç bir mahlûk ve benî beşer için hakîkî saâdet vâsıl olmaz. İllâ melâikeler vâsıtası ile olmaksızın. Melâikeler'den en çok, ibâdet ve tesbîh cihetinden en fazîletlisi olan ricâlü'l-ümmet'ten pek az ricâl kendilerinin âdetlerine idrâki olan melâikelerle bu üç gecede göreceğimiz olan hizmet, bu ümmetin kalplerinden Kur'ân-ıAzîmüşşân ref olunduğu (yani kaldırıldığı) zaman, ümmetin üçte bir kısmında hurûf, kelimât ve elfâz kalacaktır. Diğer kalan ümmetin içinde hurûf ve kelimât da ref olur. Ümmetin üzerine bu derece zulmet ve fetret istilâ ettiği zaman, o vakitte bulunan büdelâlar ve ahyâr ümmet ve Beytü'l-İsmet'te bulunan bilumum melâikeler Mescidü'l-Ulyâ'da ictimâ edecek-

lerdir. Kalemü'l-Âlâ'nın menbaından tedârik edilen kalemleri ile hamelâtü'l-Kur'ân ve eşrâfü'l-ümmet olan 40 adet ricâlullâh tarafından 125 adet Kur'ân-ı Kerîm yazılacaktır. Bu Kur'ân-ı Kerîmler Levh-ü mahfûz-u ekbere nazar edilip istinsah edilecektir. Bu 125 adet Kur'ân-ı Kerîm'i ben 125 makâma koyacağım. Bu makâmlar bizzat Seyyidi Kâinât Aleyhisselâm tarafından tâyin buyrulacaktır. Kur'ân-ı Kerîm levh-ü mahfûzdan Beytü'l-İzzet'e nâzil olurken, beraberinde nâzil olan melâikeler de Beytü'l-izzet'in melâikelerine refâkat edeceklerdir. Kur'ân-ı Kerîm ilk indiği zamanki inâyet-i İlâhiyye ile ve bidâyet ve nihâyeti olmayan hakîkatler ve fazîletler ile nâzil olur ve bu melâikeler evvela Rasûlullâh Aleyhisselâm'ın ravza-i mutahharalarını ziyâret ederler, ki bu melâikeler bu vakde kadar semâden arza nâzil olmamışlardır. Bunların adetlerini Cibril Aleyhisselâm da bilemez. Asrında bulunan 124 bin evliyây-ı kirâmın hâmelâtü'l-Kur'ân, eşrâf-ı ümmet, ahrâr-ı âyân, evtâd, büdelâ, nücebâ, ne kadar evliyây-ı kirâm evsâf ve aksâmı varsa, o zamanda hazır bulunacaklardır. Rasûl-ü melâike (yani meleklerin rasûlleri) ve sâir melekler de hazır olurlar. O evliyây-ı kirâm ile bu melâikeler arasında tam tekâmül ve teârüf hâsıl olacaktır. Bakınız ey misâfirler ve ricâlü'l-ahrâr, Sedîdüddin hazretleri dinleyenlere hitâben, bir hakîkatten söylüyor. Cenâb-ı Hakk Celle Celâluhû (Bahr-i muhît-i kebîri) halk ve îcâd buyurduğu zaman ve dünyanın her tarafını ihâta ettiği zaman, Cibrîl-i Emîn vâsıtası ile bildirdi ki:

"Yâ bahr-i muhîtl, ben seni dünyada bulunan mahlûkâtın en büyüğü ve en dehşetlisi olarak halkettim. Senden büyük deniz ve cürüm itibârı ile senden daha büyük âlem yoktur. Fa-

kat bilmiş ol ki, Ben senden daha büyük ve cürüm itibârı ile senden daha dehşetli bir dağ yarattım. Sen nasıl dünyayı ihâta etmiş isen, o dağ da seni ihâta etmiştir." Cenâb-ı Hakk Teâlâ Celle Celâluhû'nun buyurduğu bu dağ Kaf Dağı'dır."Ben senin katrelerin adedince melâikeler yarattım. O melâikelere Beytü'l-İsmetim'i makâm kıldım. Bu dağ ile o melâikeleri halk ettikten sonra seni halk ettim. Ben seni ihâta eden dağın ortasında, melâikelerim mârifeti ile, bir büyük binâ inşâ ettirdim. Bu binânın içine senin katrelerin adedince melekler gideceklerdir. Bu meleklerin adetleri ile isimlerine vâkıf olan Habîbim Muhammed'in ümmetinden olan ricâlullâh da melâikelerle beraber bu büyük binâya gireceklerdir. Senin katrelerin adedince melâike yaratmış olduğuma delil olarak seni yaratmış olduğumu ve senin katrelerinin bana tesbihleri ayrı ayrı tav'an ve icâben her birinin beni tesbih edeceğine delil olarak seni yarattığımdan şükren ve tav'an ilâ yevmi'l-kıyâm bana tesbih edersin. Kıyâmete kadar senin katrelerin adedince, meleklerin bütün tesbihâtını Habîbim Muhammed'in üstüne tahsîs edeceğim, geceler gelecektir." buyruldu.

Ey ihvân ve âyân-ı eşrâf, Sedîdüddin hazretleri buyurdu ki:

-"Mescidü'l-Ulyâ'da bu ictimâ vâkî olacak ve Cenâb-ı Hakk Teâlâ Celle Celâluhû'nun buyurduğu vechile bahr-i muhît-i ekber'in katerâtının adedince meleklerin tesbihâtı ile Beytü'l-İsmet'in meleklerinin tesbihâtını, ümmetin bazılarına istiğfar olarak, bazılarına da duâ olarak, bazılarına da fazîlet verilip derecât ve makâmât olmak üzere taksîm edilecektir. Bilcümle enbiyây-ı mürselîn-i kirâm ve rasûl-ü melâike ve umum

melekler bu mecliste bulunacaktır. Ben bu meclisimizde bulunan cemaatı, aynen o meclise iştirâk ettirmek için vaad ediyorum. Bu melâikelerin ibâdet ve tesbîhâtı, Cenâb-ı Hakk Teâlâ'nın kendilerini halk buyurduğu lahzadan itibâren Kur'ân-ı Kerîm'i, imam ve reisleri ile birlikte hatmederler. Bu melâikelerin imam ve reisi bir lahzada bir kere hatmeder ve diğerleri onu dinlerler. Bir kere hatmeden imama, ikinci kere hatmetmek sırası dokuzyüz sene sonra gelir. Bu melâikelerin hatminin sonu 1352 (1934) senesi Regâib gecesinde hitâm bulur.

Sedîdüddin Efendi şimdi 25 yaşında ve hayattadır. Hamelâtü'l-Kur'ân hazretlerinin imamıdır. Her asır ve zamanda ızhâr-ı ilim ve hikmet ve kelâm için mezûn olan bir zât-ı şerifdir. 7 yaşında iken kağıt imâline başladı. Kağıt imâl ederken (bu kağıtlar üzerine yazılan Kur'ân-ı Kerîm cennette bulunacaktır. Ben onun için kağıt hazırlıyorum) diye ekâbir evliyâya söylerlerdi.

Ey ihvânım! Cenâb-ı Hakk Celle Celâluhû bu mübârek gecelerin içinde olan envâ-ı saâdet ve fezâilden en âlâ olan nasib ve hisseyi bizlere nasib buyursun. Âmin bi-hürmeti Seyyidi'l-Mürselîn. Bu iki gecede Rebîüllevvel'in âdâbının tatbîk edilmesini cümlenize tavsiye ederim. Ve minallâhi tevfîk.

Sene 1352 (1934)

1353 ŞERAFEDDİN

LEYLE-Î BERÂAT HAKKINDA BEYÂN BUYURULAN MENÂKIBDIR

Risâletmeâb Aleyhi Efdalü's-Salâtü ve's-Selâm Efendimiz'in zuhûrunda Kudüs-ü Şerîf ve havâlisinde pek çok riyâziyân (yani riyâzete çekilenler), ruhbân ve ahbâr bulunuyor. Bunlar Efendimiz'in hakkında pek müteaddid mütâlaa arz serdederlerdi. Kimisi Hak rasûl derlerdi. Kimisi sâhirdir. Kureyş kabilesini kendisine bend edip, onlara reis olmak arzusu ile nübüvvet iddiâsında bulunuyor. O zaman Kudüs-ü Şerîf'te bir melik, yani padişah bulunuyordu. İsmi dahi Melikü'l-Caseb idi. Kendisi gayet hususlu (yani özellikli) bir kimse idi. 50 bin süvârî her dâim maiyyetinde bulunuyordu. Bu emirin taht-ı idâresinde bulunan memlekette 3700 kadar râhib ve riyâziyyûn var idi ki, onların kısm-ı küllisi Kudüs-ü Şerîf'de idiler. Bir gün emir, mezkûr, ruhbân ve riyâziyyûn cem ederek onlara dedi ki:

-"Mekke'de bir kimse sudûr etmiştir. Cenâb-ı Hakk tarafından kendisine kitap nâzil olduğunu ve kendisinin Rasûlullâh olduğunu iddia ediyormuş, siz bu mesele hakkında ne dersiniz. Mademki bu iddiada bulunuyor, doğru olup olmadığını anlamak için her halde bir çare düşünelim" dedi."Ben gidecek ve kendisi ile görülşeceğim. Hak Rasûlü müdür, değil midir?"

Emir memleketin ulemâ ve ahbârından yüz kadar ulemâyı intihâb ederek, Mekkey-i Mükerreme'ye azîmet etti. Fakat yola çıkmazdan evvel belde ahâlisini toplayarak onlara dedi ki:

-"Ben Mekkey-i Mükerreme'ye gidiyorum. Bu nübüvvet iddiasında bulunan kimseyi anlamak için, şayet davasında doğru olduğunu isbat ederse ben ona imân edeceğim ve onu tasdîk ederim. Fakat size teklîf etmiyeceğim. İsterseniz siz de

imân edersiniz."

Belde ahâlisinden eşrâf-ı âyândan birisi dedi ki:

-"Ey Melik, maiyyetinizde bulunan ulemâ ve ruhbânlarınız, onun Hakk Rasûl olduğunu kabul ederlerse, biz de onu Hak bilelim. Yoksa bize bir yakîn olmadan, ona nasıl ittibâ edebiliriz." dediler.

Melik dedi ki:

-"Siz emin olunuz ki, ben bir ilim biliyorum. Ve ayrıca bir müşkilâtım vardır. Nebî ve rasûl olmayan o kimse bu müşkilimi halledemez."

Bu minvâl üzere yüz kadar ahbâr ve ruhbân mâiyeti ile beraber Melikü'l-Ceseb, Mekkey-i Mükerreme'ye mütevecchen azîmet etti. Bu melik ile

Ebû Cehil arasında bir muhabbet ve samîmiyet var idi. Bu sebepten doğruca Ebû Cehil'in hânesine misâfir oldular. Bir memleketin pâdişahı yüz kadar ulemâ mâiyetinde olarak ansızın kendi hânelerine geldiklerinden Ebû Cehil son derece telâşa düştü. Bunlar acaba ne maksatla gelmişlerdir diye kendisini bir düşünce kapladı ve fakat birden bire soramadı. Üç gün onlara ikrâm ve taamdan ve istirahatlerini temin ettikden sonra Ebû Cehil dedi ki:

-"Ne maksat üzere beldemize teşrîf ettiniz?"

Emir cevâben:

-"Biz buraya bir ticâret maksadı ile gelmedik, başka bir maksadımızda yokdur. Ancak şu beldenizde bulunan Nübüvvet dâvâsında olan kimsenin hakîkatını anlamak için geldik."

Ebû Cehil dedi ki:

"Korkarım ki o, size sihir yapacak, siz de onun sihirlerine kapılıp bir câhillik yaparsınız."

Melik dedi ki:

-"Ben sihir de bilirim, doğru olanı da bilirim. Zira bizde müşkilât var ki, nebî ve mürsel olmayan kimse onu hallede-

mez. Ben onunla onu imtihan edeceğim. Şayet hak nebî ve rasûl ise imân edeceğim. Değilse buradan ticâretle memlekete avdet ederim." deyince Ebû Cehil dedi ki:

-"Ben ise doğru olsa bile ona ittibâ etmeğe tenezzül etmeyeceğim."

Melik:

-"Sen ne kadar ahlaksız âdem imişsin, hak hakîkat zuhûr ederse ittibâ etmemek nasıl bir şeydir." dedi.

Ebû Cehil bir parça kızdı, fakat belli etmedi. Ve hem de ister istemez, Emir'in imâna geleceğini anladı. Ebû Cehil'in beli kırıldı.

Emir, kendi rufekâsından Mihrân isminde bir râhibe dedi ki:

-"Git Muhammed'e söyle, kendisi ile görüşmeye geldik, kabul ederse görüşeceğiz."

Mihrân, Efendimiz'in huzûruna girip meseleyi arz edince, Efendimiz ertesi günü Duhan vaktinde kendilerini kabul edeceğini ve o vakitte mâiyyeti ile beraber Hazreti Hadice'nin hânelerine gelmelerini teklîf buyurdu. Ve Emîr'e söyle ki: "Ne maksadla gelmiş iseniz, mutlaka maksadınız hâsıl olur."

Mihrân Emîr'e gelerek meseleyi anlattı. Rasûlü Ekrem Sallallâhu Aleyhi ve Sellem kibâr ashabtan birkaçına haber gönderdi ki: "Yarın misâfirlerim vardır, siz de buyurun ve Hazreti Hadice-i Kübrâ'nın hânesinde ictimâ ediniz." diye. Bunun üzerine Efendimiz'in amcası Ebû Tâlib gelerek:

-"Ey birâderzâdem, yarın sana misâfirlerin geleceğini işittim. Onlara ikrâm ve in'âm lâzımdır. Ne gibi ihtiyacın olursa benden al, sen onlara bir deve kestir. Taâmını hazırla, masraf bendendir." Rasûlü Ekrem Sallallâhu Aleyhi ve Sellem amcasının sözlerinden son derece memnûn oldu. Deveyi kestirip taâm ve mâideleri ihzâr etti. Sahâbey-i kirâm'dan bir kaç zât dahi bulundu. Emîr mâiyeti ile beraber Efendimiz'in huzûruna

girdiler. Efendimiz onlara ikrâm ve i'zâz etti ve kendilerine fevkalâde bir ziyâfet verdi.

Taâmdan sonra Efendimiz Sallallâhu Aleyhi ve Sellem buyurdu ki:

-"Seyahatinizin asıl maksadı nedir?"

Emir dedi ki:

-"Seyahatten maksat ancak sizinle görüşmektir. Siz kimsiniz ve ne davâsında bulunuyor sunuz?

Rasûlü Ekrem Sallallâhu Aleyhi ve Sellem buyurdu ki:

-"Ben Abdullah'ın oğlu Muhammed'im. Vâlidem Âmine'dir. Benî Hâşim kabilesindenim. 124 bin nebî ve mürselîn'in dinlerini nâsıb olarak gelmişim. Âdem Aleyhisselâm'ın hilkâtinden evvel nebî bulundum. Hiçbir nebî ve mürselîn ümmetlerinden benim risâlet ve nübüvvetimi tasdîk emtedikçe imânları tasdîk ve kabul edilmedi. Nübüvvetim, mâsivây-ı âlem olup, ancak risâletim, ümmet-i merhûmeme mahsûsdur. Cenâb-ı Hakk Teâlâ Hazretleri bana bilcümle enbiyây-ı mürselîn-i kirâm hazerâtına ihsân ettiği mûcizâtın kâffesini ihsân etti. Kıyâmete kadar risâletimin hükmü bâkîdir."

Melik dedi ki:

-"Semâ'da bulunan melâike üzerine de rasûl müsünüz? Ve onlara risâletinizi nasıl tebliğ edersiniz?"

Efendimiz Sallallâhu Aleyhi ve Sellem buyurdu ki:

-"Cenâb-ı Hakk Teâlâ Hazretleri bana bir tâifey-i melâikeyi musahhara verdi ki, onlar cümle evâlime risâletimi teblîğ ederler."

Melik:

-"Siz hayvanât ve cemâdâta nasıl teblîğ edersiniz, risâletiniz ve onlara meb'usluğunuz nasıldır?"

Efendimiz buyurdu ki:

-"Üzerlerinde râkip olduğunuz (yani bindiğiniz) hayvanât ve develerinizi buraya getirdiğinizde size göstereyim."

Yüz adet deveyi huzûr-u Râsûlullah'a getirdiler. Hayvanâtın cümlesi kelimey-i şehâdeti tekellüm etti."Risâlet ve nübüvvetiniz bize de şâmildir. Biz de risâletinizi tasdîk ederiz" dediler.

Emîr'in arkadaşlarından Mihrân nâmındaki râhib dedi ki:

-"Yâ Muhammed, bir kimse hayvanâtta ve cemâdâtta sihir icrâ edebilir mi?"

Efendimiz buyurdu ki:

-"Hayvanâtın ve cemâdâtın nutku ve tekellüm etmeleri, risâlet sahibi ve nübüvveti olan kimselerde olabilir."

Mihrân:

-"Hayvanâta olan risâletinizden onlara bahşolunan şeref nedir?" (dedi.)

Efendimiz cevâben:

-"Her bir ferde olan tesbîhâtları dörtyüz derecede terakkî eder ve o kadar şeref hâsıl olur. Ve hayvanâtın arasında tasarruf husûl eder."

Bu sırada Hadice-i Kübrâ Radiyallâhu Anh hazretleri'nin hâney-i saâdetlerinin önünde bulunan bir hurma ağacı huzûru Rasûlullah'a tekarrub ederek (yani yaklaşarak), risâlet ve nübüvvetlerini tasdîk ederek tekellüm etti. Ve mevsimi olmadığı halde Efendimiz'in mûcizesindendir ki, üzerinde yapraklar açtı, hurma bitti. Efendimiz, Emîr ve arkadaşlarına ondan ikrâm etti. Çekirdeklerinde, kelimey-i şehâdet yazılıydı.

Bu mûcizey-i bâhireyi (yani apaçık mûcizeyi) gördükten sonra Emîr dedi ki:

-"Yâ Muhammed benim iki müşkilâtım vardır. Onları hallederseniz, ben sizi tasdîk ederim. Ve risâletinizi tasdîk ile imânımız tam olur. Evvelâ şu semâda bulunan kamer yere inip, sizin nübüvvetinizi ve risâletinizi tasdîk etsin. Sonra benim bir derdim vardır. O derdi ancak beni yaradan Hakk ile ben kendim bilirim. Başka kimse bilemez. Beni o derdimden halas edi-

niz. Sizden bunu isteriz."

Rasûlü Ekrem Sallallâhu Aleyhi ve Sellem hazretleri buyurdu ki

-"Bu ayın 14. gecesinde Ebû Kubeys dağında ictimâ edelim ve orada arzu ettiğiniz meseleleri hallederiz."

Cenâb-ı Cibrîl Aleyhisselâm, Efendimize nâzil olarak bildirdi ki:

-"Cenâbı Rabbü'l-İzze ve'l-Azame Hazretleri tarafından vahyolundu. Kamere bildirdim. Rasûlullah senden ne murâd ederse itaat edeceksiniz" diye teblîğ ettim. Ve o gecede zuhûr edecek mûcize dahi ilâ yevmi'l-kıyâm (yani kıyâmete kadar) ümmetiniz için rahmet olacaktır. Rasûlü Ekrem Sallallâhu Aleyhi ve Sellem hazretleri vakt-i mev'ûdda (yani belirtilen vakitte) kibâr-ı eshabdan birkaç zât ile beraber misâfirlerini de alarak dağa çıktılar. Ebû Kubeys dağı ise dünyada olan dağlar içinde ilk halkadandır. Ve ilk defa Cenâbı Rasûlullahı tasdîk ile ona imân eden dağdır. Ve semâda melâikey-i kirâm'ın nuzûlüne sahne olan bir dağdır. O gece âleme ibret olarak kalenin içinde "Lâilâhe İllallah Muhammedürrasûlullâh" yazılı idi. Rasûlü Ekrem hazretleri Hakk Teâlâ Hazretleri'ne münâcaat ederek Kamer'e (yani Ay'a) işaret edince, Kamer semâdan yavaş yavaş yere yaklaştı. Ay 20 metre kadar takarrub edince (yani yaklaşınca) Rasûlü Ekrem Sallallâhu Aleyhi ve Sellem'in nübüvvet ve risâletini tasdîk ederek 2400 ayrı ayrı lisan ile şehâdet etti. Sonra dört parça olup Efendimiz'in vücûdu Şerîfleri'ne temâs ederek tekrar birleşti. Orada bulunan cemaat müşâhade ettiler. Sonra Kamer secde etti.

Rasûlü Ekrem Sallallâhu Aleyhi ve Sellem Cenâbı Hakk Teâlâ Hazretleri'ne niyâz etti:

-"Ya Rabbi, şu Kamer'in yaptığı secdenin nur ve sevâbını ümmetim için bağışlamanızı niyâz ederim."

Cenâbı Rabbü'l-İzze ve'l-Azeme Hazretleri'nden:

-"Ayın yaptığı secde, ümmetinizden 6700 kimsenin, gayr-i makbûl olan secdelerine kefârettir. Bu gecede vâki olduğu gibi ilâ yevmi'l-kıyâm bu mûcizenizi ifâ ettim. Her Şaban-ı Muazzama'nın 14. gecesinde, 6700 kişinin gayr-ı makbûl secdesini, Kamer'in secdesini kefâret olarak kabul ettim. Bu her sene ve asır böyledir" diye buyurdu.

Rasûlü Ekrem Efendimiz buyurdu ki:

-"Eyyühe'l-Melik senin hânende, başı ve sâir âzâları belli olmayan bir evlâdın vardır. Yalnız bir et parçasından ibârettir. Cenâbı Hakk senin evlâdının cümle âzâlarını bağışladı ve kendisi için fevkalâde güzellik ihsân etti." Ol saatte Cesep ile arkadaşları imân ettiler. Ve Râsûlü Ekrem'i tasdîk ettiler. Mekkey-i Mükerreme'den 47 kimse dahi, o gece imânla müşerref oldular. Cesep'in kalbi nûr-u imânla doldu. Kendi hânesine avdet etmede gayet acele ediyordu. Hânesine vâsıl olunca sapasağlam bir kızın kendisini istikbâl ettiğini ve baba olarak kendisinin elini öptüğünü gördü.

Cesep dedi ki:

-"Ne oldu kızım, sen nasılsın?"

Kız:

-"Rüyamda Rasûlü Ekrem'i gördüm, sen ona imân ediyordun, ben de imân ettim. Bu günden itibâren bana dünya haram oldu. Bir sene zarfında bir bardak süt içerim, senede bir kerre abdest alırım. Hakk TeâlâHazretleri'ne ibâdet edeceğim. Hazreti Rasûlullah'ı görüp, imân ettiğimde, ne kadar ibâdet ve tâatın envâı var ise kâffesini hıfzettim." (dedi.)

Kız, bir sene zarfında vaad ettiği şekilde ibâdet ve taatle meşgul oldu. Sonra Efendimiz Sallallâhu Aleyhi ve Sellem'i görmek arzu etti. Efendimiz Mediney-i Münevvere'de idi, oraya gitti. Ve orada vefât etti. Kabirleri Bağınan mahallededir. Cenâbı Hakk kabrine 2400 melâike tâyin etti ve ilâ yevmi'l-kıyâm her 24 saatte türlü türlü 2400 rahmet semâdan inzâl ede-

cektir. Bu ümmet-i merhûmeden olup, ilk defa cenâzesine Cibrîl Aleyhisselâm'ın namazında bulunduğu Emîr'in kızıdır. Her Şaban-ı Şerîf'in 14. gecesinde Hazreti Cibrîl Aleyhisselâm bunun kabrini ziyâret eder. Cenâbı Cibrîl Aleyhisselâm Şaban-ı Şerîf'in 14. gecesinin Efendimiz'in necat gecesi olduğunu teblîğ eyledi. Ve ol gecenin hürmeti indallah Kadir gecesinin hürmetine müşâbih (yani benzer ve denk) olduğunu beyân buyurdu. Salât ve tesbihi dahi Efendimiz Sallallâhu Aleyhi ve Sellem'e târif etti. Leyle-i mezkûre'nin, yani Şaban-ı Muazzama'nın 14. gecesinde en efdal olan Tesbih Namazı'dır. Zirâ hazreti Cibrîl Aleyhisselâm Efendimiz Sallallâhu Aleyhi ve Sellem'e Hakk tarafından ol suretle teblîğ etmiştir.

Bu namaz dahi üç rivâyet üzere, üç suretle kılınmıştır. Bunların içinde, bizim kılacağımız ise:

İlk tekbirden sonra, Subhâneke okuyup ondan sonra Fâtihay-ı Şerîfe'ye başlamadan evvel 13 kerre Subhânallâhu velhamdülillâhi velâ ilahe illallâhu vallahu ekber. Bunun gibi her farzın akabinde 3 kerre okunur. Rukûdan sonra ve rükûnun içinde secdede, secdelerin arasında, ikinci secdede yalnız Ettehiyyâtü Şerîf'den evvel ve sonra okunmayacaktır. İki veya dört rekat kılınır. Fâtihây-ı Şerîf'den sonra Hatm-i sûre için, birinci rekatta 51 İhlâs-ı Şerîf, ikinci rekatta 25 İhlâs-ı Şerîf okunacaktır. İşte Cesep ile arkadaşlarına ve onun kerîmesine (yani kızına) hâsıl olan hidâyet bu mübârek gecenin rahmetindendir.

Cenâbı Hakk Teâlâ bizi de o gecenin rahmetine nâil eylesin. Âmin.

7 Şaban-ı Muazzama 1347
19 Ocak 1929

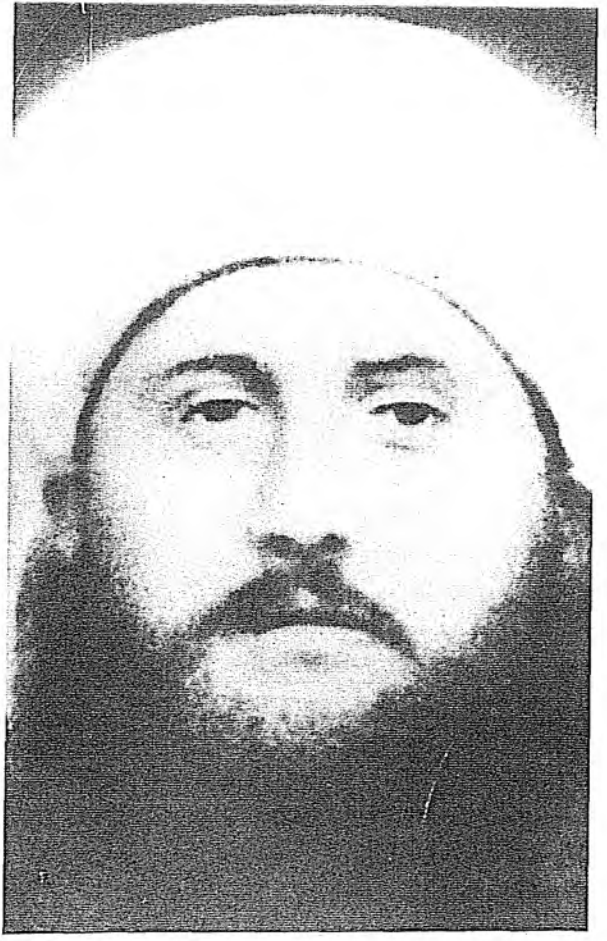
MENAKIB-I ŞEREFİYYE

ŞERAFEDDİN HAZRETLERİ'NİN AĞZINDAN

CİLT
5

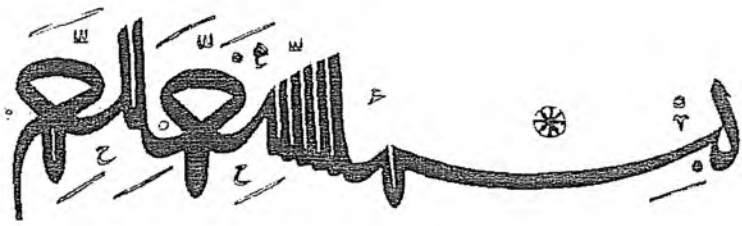
YAYINA HAZIRLAYAN
ÇINAR YAYINLARI

ANKARA - 2010

Ebul Fukara Şerafeddin Zeynel Âbidin
ibn Abdürreşid Dağıstanî *(kaddesallahu sirrah)*
Hicri 1292 – 1355
Miladi1876 – 1936

Kapaktaki resimler sırası ile yukarıdan aşağıya:
Şah-ı Nakşibend, Cemaleddin Kumuki, Muhammedil Medeni,
Şerafeddin Zeynel Âbidin, Muhammed Necati,
Ahmed Hamdullah, Hasan Burkay

Euzubillahimineşşeytanirracim
Bismillahirrahmanirrahim

ÖNSÖZ

Elhamdülillahi Rabbi'l-Alemin, ve's-Salatü ve's-Selamü ala Muhammedin ve alihi ve eshabihi ecmain.

Cenab-ı Allah'a hamdü senalar olsun ki yaşantısı; ilmihal, ilmi; ilmi ledün sahibi Şerafeddin Zeynel Abidin hazretlerinin sohbetlerinden merhum Hacı Hasan Efendi Hazretlerinin derleyip sağlığında Ümmet-i Muhammed'in hizmetine sunduğu dört cildin ardından bizlere emanet ettiği üç ciltten birincisini (beşinci cilt) siz kardeşlerimizin hizmetine sunmaktayız. Bu menakıb-ı Şerifeleri okurken akli hesapları bir kenara bırakıp iman feraseti ve gönül gözü ile kabul etmek gerekmektedir. Cenab-ı Allah layıkı ile anlayıp hakkı ile istifade etmeyi nasibi müyesser eylesin. Amin

Hazırlayan: Hasan BURKAY
Yayınlayan: ÇINAR YAYINLARI

İÇİNDEKİLER

HAZRETİ İSA (AS)'NIN HALKIYYETİNE AİT BİR MENÂKIBDIR 5
İBRAHİM ALEYHİSSELAM İLE BEDİU'R-REYHAN HAZRETLERİ HAKKINDA MENÂKIBDIR 12
ADEM ALEYHİSSELAM'IN KABİL NAMINDAKİ OĞLU TARAFINDAN ŞEHİT EDİLEN OĞLU HÂBİL HAKKINDA BİR MENÂKIBDIR 26
BENİ İSRAİL'DEN HARKIL ALEYHİSSELAM'IN DÜNYAYA GELİŞİ HAKKINDA 32
İMAM-I ZÜHD MEVLANA İBRAHİM B. EDHEM, MEVLANA DAVUD-U TAİ, ABDÜLHAKİMÜ HORASANİ VE SIRRI SAKATÎ HAZRETLERİNE AİT MENAKIBTIR 47
MUSA ALEYHİSSELAM İLE MUHYİDDÎN-İ ARABİ HAZRETLERİ ARASINDAKİ MUHAVERE HAKKINDADIR 57
ÜSTAZ ŞERAFETTİN EFENDİMİZ BUYURUYORLAR 64
ÜSTÂZ ŞERÂFEDDİN EFENDİMİZ BUYURDULAR. 68
MEKKE-İ MÜKERREME'DE VÂKÎ OLMUŞ LEYLE İ BERAT HAKKINDA ŞANLI ÜSTADIMIZIN İZAH BUYURDUKLARI MENÂKIB-I ŞERÎF 70
MEV'IZA-I HASENE MUKADDEME 83
MEV'İZA 104
EYYÜHE 'L-İHVAN 111
HUSUSİ MENKIBE 112
ZİLHİCCE-İ ŞERİFDE VUKU BULAN ZUHURAT ... 118
VAZİFE 120
ZEKAT 121

HAZRETİ İSA (AS)'NIN HALKIYYETİNE AİT BİR MENÂKIBDIR

Cenab-ı Hakk Teâlâ Hazretlerine hamdü senalar ederiz ki, bizi fazl ve inâyet-i ezeliyesi ile nimetlerin en âlâsına ve efdal-i İlâhiyye'nin en azîzi olan iman ve İslam'la müşerref kıldı, cümle enbiyâ-ı mürselîn hazerâtının büyüğü ve kıyametten sonra dahi Cenab-ı Hakk Teâlâ'nın,

-"Yâ Habîbim Muhammed, vazifeniz tamam oldu" hitâb-ı ilâhîsi erişinceye kadar, şeriatın envâr ve fezâilinin bakî ve carî olduğu Seyyid-i Kâinat aleyhi ekmelü'-t-tahiyyat aleyhissalâtü ve's-selâm Efendimizin ümmetinden kılmıştır. Elhümdülillâhi Teâlâ. Ve yine hamdü senalar olsun ki, mahkeme-i kübrâda da Efendimizin envâr-ı şeriat ve ba'si bakî olup, o günden sonra yine 80 bin sene tamam oluncaya kadar şefaati câridir. Şefaati carî oldukça ba'si dahi bakî olur. Yalnız Hakk Teâlâ 50 bin sene sonra mezkûr hitabı kendisine karşı tevcîh buyuracaktır. O hitap tevcîh oluncaya kadar, ümmetinin umûru ile iştigâl edecektir. Kelâmullâhi'l-ezelin ahkâm, envâr ve âyâtı dahi, o zaman Cenab-ı Hakk Hazretlerinin Zât-ı Akdes'ine iade olunacaktır. Cennet ve cehennem ehli arasında da bir daha görüşmemek üzere durum hâsıl olacaktır.

Rasülullâh aleyhisselâm, ümmetine ve ümmetinin hidâyet bulması için ne kadar haristir ki, Cenab-ı Hakk Teâlâ'nın kendisine;

-"Yâ Habîbim Muhammed, vazifeniz tamam oldu" diye hitap ettiği halde, daha 30 bin sene ümmetinin umuru ile iştigâl etmektedir.

Cümle enbiyâ-ı mürselîn-i kiramdan Cenab-ı Hakk, ahd-u mîsak alırken vâkî olan bir muahede zikrediyorum, şöyle ki; Cenab-ı Hakk bilcümle enbiyânın ervahını yarattığında evvelâ Rasûlullâh aleyhisselâmı tasdik ettirdi. O gün yevmü'l-incilâdır ve hem de yevmü'l-icâbe'dir.

Bu ahdi almak üzere Cenab-ı Hakk enbiyâ ve mürselîni davet ettiğinde; muahededen önce, Seyyidi Kâinat aleyhisselâm dedi ki:

-"Yâ Rab, ahdü mîsakdan evvel ümmetimin efradından sâdır olacak küçük ve büyük günahları ile o eshâbı seğâir ve kebâir olan ümmetimi bana göstermenizi niyaz ederim."

Cenab-ı Hakk da büyük ve küçük günahlarından bir tanesi kalmadan, ümmetinden sâdır olacak günahlar ile günah sahiplerini gösterdi. Rasûlullâh aleyhisselâm üç kere o ümmet ile günahları üzerine nazar buyurdu.

Sonra:

-"Yâ Rab, büyük ricâlullâhın sulbüne girmeden ve dünyaya gelmeden nizâm-ı hilkatten hariç kalan ve sıfat-ı İlâhiyyenizin tamamını iktisap eden ve evsâf-ı beşeriyyesine evsâf-ı İlâhiyye ve melekûtiyyesi galip olan bir hâdim-i ümmetim için bağışlayın" diye niyazda bulundu.

Bu münâcaat ruhların ahdinden öncedir. Zerrâtın uhûdu, ervahın uhûdundan binlerce sonradır. Cenab-ı Hakk Teâlâ'nın tecelli-i ilâhiyyesi, ervâh-

ı enbiyâ-ı mürselîne oldu. Enbiyâ-ı mürselîn de bu tecelliyi aynen hakikat-ı Muhammediye gibi müşahede ettiler. Cenab-ı Hakk enbiyânın içinden bir ruhu davet ederek ona Seyyidi Kâinat aleyhisselâmın ruhunu gösterdi ve buyurdu ki:
-"Bu senin (ruh olarak) aslındır ve babandır."
Cenab-ı Hakk o ruhu, sahibi olan Nebiyy-i zîşânın ümmetine hadim kıldığını da beyân buyurdu.
Efendimiz de:
-"Yâ Rab, bunu benim ümmetim için en muhtaç olduğu zamanda hadim kıl ki, ümmetimin üzerinde cereyan eden envâ-ı fitne ve fesâd son dereceye vardığında hadim olsun."
Cenab-ı Hakk da kabul buyurdu.
-"Yâ Habîbim Muhammed, yüz yirmi dört bin enbiyânın ümmetlerinin adedinde senin ümmetini ihyaya ve irşada ve onları hidâyete sevketmeğe selâhiyet ihsan edeceğim. Arzu ettiğiniz zamanda, o selâhiyet-i tâmme ile beraber onu ümmetinize hadim kılarım."

Cenab-ı Hakk Rûhullâh İsâ aleyhisselâma buyurdu ki:

-"Sen Nebiyy-i Mürselsin, benim kütübü ilâhiyyemden iki kitabın faziletini duyacaksın."

Hakk Teâlâ Hazretleri o makâm-ı mahsûsta kendisine İncîl-i Şerîf ile Kur'ân-ı Azîmüşşânı tâlim buyurdu. Cenab-ı Hakk kendisine muallim oldu. Sonra kendisine dördüncü semâda bir makam gösterdi ve buyurdu ki:
-"Bu makâm-ı dâvet'tir, ben seni dünyadan bu makama davet ederim. Kıyamete kadar bu makamda kalacaksın. Burada bulunduğunuz müddetçe ikinci

defa yere davet edinceye kadar bu makamda Habîbim Muhammed aleyhisselâmın ümmetine hadim olacaksın."

Bu minval üzere cümle Enbiyâ-ı mürselîn hazerâtından da ahd ve mîsak aldı.

İsâ aleyhisselâm 33 yaşında iken semâya ref olunmuştur. O günden itibaren İsâ aleyhisselâmın âlem-i melekûtta ifa edeceği vezâif-i ubûdiyyet, ümmeti Muhammed için istiğfar olacağı tesbîh ve münâcaattan ibarettir. Cenab-ı Hakk Teâlâ'nın irâde-i ezeliyesi İsâ aleyhisselâmın ibrazına taalluk buyurduğunda, İsâ aleyhisselâmın makamı olacak olan makâm-ı davete, 124 bin enbiyâ ervahı ve 199 melâike taifesi imâm ve reisleri ile beraber davet olundu. Bu melaikenin her bir taifesinin imâm ve reisleri ise, ümmeti Muhammed'in enfâsı (yani nefesleri) adedindedir. Bu azîm ictimâya nazar edince bilcümle enbiyâ ve mürselîn-i kiram taaccüp ettiler. Meleklerle teârüf orada hâsıl oldu. Cenab-ı Hakk bu kadar enbiya ve melâikey-i kiram beyninde Cibrîl-i Emîn'e:

-"Yâ Cibrîl, ben seni Meryem binti İmrân'a gönderiyorum, zuhûriyet anında mahlûkâtın ekmeli ve efdali olan habîbim Muhammed'in şekli üzerine nazil olacaksın ve kendini beşer olarak göstereceksin. Göstereceğin şekil ve sureti Habîbimin şekli üzere temsîl edersin." Cenab-ı Hakk Seyyidi Kâinat aleyhisselâma hitaben:

-"Yâ Habîbim buna râzımısın Bu senin ümmetinin hadimi olan ve arzun veçhile ıslâh-ı beşere girme-

den, doğru dünyaya gelecek. Bu hadime asıl ve mebde hakkı olmaya razı mısın?"
Rasûlullâh Efendimiz:
-"Yâ Rabbe'l-izze ve'l-Azeme, emr-i irâde sizindir. Emrinize razıyım." dedi.
Ol saatte Hakk Teâlâ, İsâ aleyhisselâmın validesi Meryem aleyhisselâma vahiy ile Cibrîl-i Emîn'i gönderdi:
-"Yâ Meryem, Cenab-ı Hakk selâm eder, buyuruyor ki: İrâde-i ezeliyem ile ben, üzerine bir rûh ref ediyorum. O ruhu ref ederken eşref-i mahlûkâtım olan habîbim Muhammed aleyhisselâmın hakikatini sana izhâr ve temsîl ederim. Ve o vâsıta ile ref olunarak senden bir mevlûd zuhur ettirmek (yani bir çocuk dünyaya getirmeni) istiyorum. Sen razı mısın?"
Meryem aleyhisselâm da:
-"Allah'ın emrine razıyım" diye cevap verdi. Cibrîl-i Emîn hazreti Meryem'in rızâsını arz edince Cenab-ı Hakk, o 199 melâike taifesine emir buyurdu:
-"Meryem'i Beytullah denilen makama celp ve dâvet ediniz."

Bi-mûcibi emir, hazreti Meryem'i Beytullâh'a getirdiler. Bilcümle enbiyâ ervahı dahi makâm-ı davetten nazar ediyorlardı. Cenab-ı Hakk Teâlâ'nın irâdesi ile Hazreti Meryem'e gönderilecek olan Hakîkat-ı Muhammediyye'yi, enbiyâ hazerâtı müşahede edince, meleklerle birlikte gayş ve sekrete düştüler.

Bilcümle eczâ-i kâinat üzerine bir zevk ve neş'e sirayet etti ki, Cenab-ı Hakk Teâlâ'nın, kâinatı halk buyurduğundan beri böyle bir zevk ve sürür hâsıl olmamıştı. Cenab-ı Hakk 124 bin enbiyâ ve mürselîn

ve 199 taifey-i melâikenin huzurunda ve onların şehâdetleri üzerine ve Rasûlullâh aleyhisselâm ile Meryem aleyhisselâmın rızâları veçhile hükmü İlâhiyyesini itmam ve infaz buyurdu. Bu hükmü ilâhiyyenin merasimi de âlem-i melekûtta icra olundu. Bu tecellî ve zuhurat üzere İsâ aleyhiselâmın ruhu hakîkatı Meryem aleyhisselâma nefh olundu, İsâ aleyhisselâmda 3 hakikat birleşti. Biri ilâhî, diğeri Cibrîl aleyhisselâmın melekûtî hakîkatı ve üçüncüsü de Rasûlullâh Efendimiz'in Hakîkatı Muhammediyyesidir. İsâ aleyhisselâm rahm-i mâderde (ana karnında) karar olduğu lahzadan itibaren Hakîkatı Muhammediyye'nin 7'inci mertebedeki hulâsası ile terbiye oldu. Validesinin rahminde karar olduğu lahzadan itibaren yine o, nutfe-i tâhire, ümmeti Muhammed için istiğfar ederdi. Makâm-ı davette ve yevmi ahd'de kendisine gösterilmiş olan bu ümmetin büyük ve küçük günahlarına tevbe ve istiğfarda devam ediyordu. İşte bu derece mukaddes ve mükerrem olan ve Seyyidi Kâinât'ın ümmetine hadim olan İsâ aleyhisselâma hâmile olduğunda, Cenab-ı Hakk Kur'ân-ı Kerîminde kendisine melâike vasıtasıyla:

-"Bismillah yâ Meryem, innallahe's-tafâke ve tahhereke ve's-tafâke alâ nisâi'l-âlemîn[1]" diye hitap buyurmuştur. Bu kadar taltif ve tekrîmin aslı ve esbabı ise akl-ı ezeliyey-i İlâhî ile Seyyidi Kâinat aleyhisselamın zevcesi olduğundandır. Ve kendisine

---

[1] Âl-i imrân Suresi (3): 42. Âyetin tamamının meali şöyledir: "Melekler şöyle demişti: Ey Meryem! Allah seni seçip temizledi, dünyaların kadınlarından seni üstün tuttu."

hakîkat-ı Muhammediyye'nin zuhûriyyet ve şekli üzere Cibrîl-i Emîn aleyhisselâm nazil olduğundandır. Ve Seyyidi Kâinat aleyhisselamın ümmetine en muhtaç zamanda hadim olan İsâ aleyhisselamın validesi olduğundandır.

Üstâd buyuruyorlar:

-"Eyyühe'l-ihvân ve'l-ahbâb, İsâ aleyhisselamın bu umûmî hizmetinden, Rasûlü Ekremimizin arzu buyurduğu zamandan biri de 1353 senesinin Rebîu'l-Evvel'in 7'inci (20 Mayıs 1934 Çarşamba) gecesidir. Bu geceye tesadüf ile İsâ aleyhisselamın hizmet-i mukaddeselerine nail ve mazhar olacak ümmetin içinde bizlerin de dâhil olduğu muhakkaktır. Bu umûmî hizmetin meyânında husûsî hizmetler de vardır. O husûsî hizmetlerden birisi de menâbiîn hakîkatından anlaşıldığı üzere hakkımızda ifâ edilecek olan hizmet-i takdîsedir. Bu nîmetullâhı cümlenize tebşîr ediyorum.

İsâ aleyhisselamın zuhûriyet ve hilkat-i beşeriyyeti ve neş'eti hakkında beyân edilecek hakâyık çoktur. Lâkin şimdiye kadar hukemâ-i İslâmiye'den gelenlerin hiçbiri bu kadarını dahi söylemeye ve beyâna mukdedir olamamışlardır. Bu kadarlıkla iktifa ediyorum. Fazla söylemek ve beyân etmek belki mûcib-i vedâ-i tereddüt olması muhtemeldir".

İBRAHİM ALEYHİSSELAM İLE BEDİU'R-REYHAN HAZRETLERİ HAKKINDA MENÂKIBDIR

Üstâz Şerâfeddin hazretleri'nin müridi Bedîu'r-Reyhân hazretleri 1352 (1933) senesinde bulunan ekâbir ricallerden olup, İbrahim aleyhisselâm hakkında bir kıssadır.

Üstâz buyurdular:

-"Hazreti Halîlürrahmân İbrahim aleyhisselâma Cenab-ı Hakk Celle Celâluhû Cibril aleyhisselâmı gönderdi.

Cibrîl aleyhisselâm İbrahim aleyhisselâma:

-"Yâ Halîlallah, Cenab-ı Hakk sana selâm eder. Seni Cebel-i Yakut'a götürmeğe emir aldım. Seni kanadım üzerinde oraya götüreceğim" dedi.

İbrahim aleyhisselâm:

-"Yâ Cibrîl, senin kanadına oturmam edebe muhalif değil midir?"

Cibrîl aleyhisselâm:

-"Hayır, zira emr-i İlâhîyi yerine getirmem benim için daha hayırlıdır. Bu emirle mûcib-i amel benim için sebeb-i iftihardır. Sen müsterih ol" dedi.

İbrahim aleyhisselâm:

-"Yâ Cibrîl Cebel-i Yâküt uzaksa, sana ne gibi zahmet olur acaba?" demesi ile Cibrîl aleyhisselâm:

-"Yâ İbrahim, dünyada pek büyük dağların hepsi 6 bin adet kadardır. Bunların cümlesi kanadıma konsa benim için ağırlıkları, bir sivrisinek mesabesindedir" dedi. İbrahim aleyhisselâm Cibrîl-i Emîn aleyhisselâmın bu kelâmından, hilkat-ı azametini anladı.

Cibrîl-i Emîn aleyhisselâm ile Cebel-i Yakut'a gittiler. Esnây-ı seyahatlerinde İbrahim aleyhisselâm:
-"Yâ Cibrîl bu seyahatin hikmeti nedir?" dedi.
Cibrîl aleyhisselâm cevaben:
-"Ben de bilmiyorum, seni götürmeye emir aldım" dedi. Cebel-i Yakut'un üzerine vardıklarında Musaffâ nâmında bir pınar buldular. Bu pınarın suyu başkaları gibi değil, taşarak çıkıyor ve yine yerinde kalıyordu. Zemzem-i şerîf kuyusu gibi idi. Bu suda bir hikmet vardı ki, ne taamın niyetine içersen, o taamın lezzetini duyarsın. Cibrîl-i Emîn aleyhisselâm bu hassayı bildirdi.
Ve dedi ki:
-"Yâ Halîlallâh, senden evvel gelen nebîler zamanında da bu suda aynı hassa vardı. Fakat senin için bu suda başka hassalar da bulunacaktır."
Hazreti İbrahim aleyhisselâm zamanında 7 bin kadar enbiyâ vardı. Bu enbiyâlar, sahîfelerin ahkâmını nâsa tebliğe memur idiler. Musa aleyhisselâmın zamanında Tevrât-ı şerifin ahkâmını tebliğe memur 70 bin enbiyâ bulunduğu gibi. Bu dağda pek çok harika ve hikmetler mevcut idi. Cibrîl-i Emîn aleyhisselâm, İbrahim aleyhisselâma kâffesini gösterdi. Hazreti İbrahim o zamanda biraz rahatsız ve yorulmuş vaziyetteydi. Hazreti Cibrîl aleyhisselâm Yakut'tan bir tası pınara daldırıp, aldığı suyu İbrahim aleyhisselâma takdîm etti.
Ona dedi ki:
-"Yâ İbrahim, üzerinde bulunan rahatsızlığın izâlesi niyeti ile iç ve arzu ettiğin taam ve şurubun lezzetini de aklında tut." İbrahim aleyhisselâm içtiğinde iâde-i sıhhat buldu.

Cibrîl-i Emîn, İbrahim aleyhisselâm zamanında bulunan 7 bin enbiyâyı davet ettiği için Cenab-ı Hakk Celle Celâluhû'dan emir aldı. Enbiyâlarla İbrahim aleyhisselâm arasında teârüf vardı (yani birbirlerini tanıyorlardı). Cibrîl aleyhisselâm enbiyâları oraya davet etti. Enbiyâlar da geldiler.

Enbiyâlar İbrahim aleyhisselâma dediler ki:

-"Yâ Halîlallâh, bizler emir üzere geldik ne maksadınız vardır?"

İbrahim aleyhisselâm da:

-"Sizleri davet eden ben değilim. Cenab-ı Hakk Teâlâ'dır. Ben de bu davetin hikmetine muttalî değilim. Ben size vekâleten Cibrîl aleyhisselâmdan istirham ediyorum. Cenab-ı Hakk Celle Celâluhû'dan sual buyursun."

Cibril aleyhisselam da:

-"Yâ Halîl, benden evvel sen daha efdalsin. Bu ictimânın hikmetini sormaya sen daha lâyıksın. Zira sen mürselsin, bu iki kerîmin kelâmını işitmekle bahtiyar olmaklığımı ben de arzu ederim. Bu şerefe muvaffak olmaklığımı azîm (büyük) nimetten sayarım."

Hazreti İbrahim enbiyâları ve Cibril-i dinledikten sonra münâcaata başladı:

-"Yâ Mâlike'l-Mülk, beni buraya davetinizdeki hikmet nedir? Beyân buyurunuz ki, nimetinize karşı şükredelim. Ve mütesellî olalım. Vazîfemizi de basîret üzere yapalım."

Ol anda Cenab-ı Hakk Celle Celâluhû Cebel-i Yakut'a tecellî etti. Enbiyâlar, Cibrîl-i Emîn aleyhisselam ve İbrahim aleyhisselam hepsi de istidatlarına göre nasiplerini aldılar.

Cenab-ı Hakk Celle Celâluhû buyurdu ki:

-"Sizler aynı Musaffâ'dan içiniz, içerken lâzım olan niyeti de yapınız, dünya ve âhiret nimetlerinden hangi birine nail olmak isterseniz, o niyet üzere içiniz."

Enbiyâlar bu hususta hayrette kaldılar. Bu suretle murâd-ı ilâhiyye'nin de niyet üzere içilmesi gerektiğini anlayamadılar.

Cibrîl-i Emîn aleyhisselam da:

-"Cenab-ı Hakk Teâlâ'ya niyaz ediniz, bu emr-i tahayyürü üzerimizden kaldırsın" (demesi üzerine), hepsi de niyaz ettiler.

Cenab-ı Hakk Teâlâ da, bu sudan abdest alıp namaz kılmalarını (emir) buyurdu. Cibrîl-i Emîn aleyhisselam ezan okudu. Rasûlü Ekrem Efendimiz'in isminin zikir ve tesbîhine gelince, ezanı dinlemekte olan bilcümle enbiyâlar, Cenab-ı Hakk Teâlâ'nın murâdını anladılar. Ve ne suret ve niyet üzere içileceğini anladılar.

Rasûlullâh'ın tasdîki üzere, inâyet-i İlâhiyye'nin eriştiğini anlayınca enbiyâlar:

-"Yâ Cibril, Muhammed aleyhisselâmdan bizlere haber ver, Cenab-ı Hakk kendisine ve ümmetine ne gibi fazilet ve nimet-i uzmâ ihsan etmiştir. Âhir zaman ve bu zamanın keyfiyetinden ve ümmetinden haber ver." dediler.

O anda Cenab-ı Hakk Celle Celâluhû'dan nida geldi ki:

-"Sizlere semâdan bir nimet nazil olacak, o âyet ve hikmet gelinceye kadar sabrediniz" buyurdu." Enbiyâlar bu hikmeti intizâr ederlerken (yani beklerlerken) gökden madenî ve semavî renkte, mamul bakır şeklinde, silsileye rabten, içi süt dolu bir şey geldi. 99

rıtıl ve 200 kişiye yetecek miktarda süt vardı. Bunlar doğruca enbiyâların önüne geldi. Bunu tutan meleği gördüler. Ve Cenab-ı Hakk Celle Celâluhü'nun yed-i kuvveti ile uzanmış olarak gördüler.
Cenab-ı Hakk:
-"Bu hikmeti okuyunuz" buyurunca, enbiyâlar İbrahim aleyhisselâma bakarak imdat (yani yardım) istediler.
Hazreti İbrahim de Cibrîl-i Emîn'e:
-"Yâ Cibrîl, bizler bu hikmetten bir şey anlayamadık. Sen bize bu hikmeti oku" 'dedi.
Cenab-ı Hakk Teâlâ'dan bir nida geldi ki:
-"Fazl ve ihsan olarak, nübüvveti iktisâb etmeyecektiniz. Ben size, benimle mükâleme için müsâade ettim. Artık size nazil olan bu hikmeti okumalısınız. Ondan sonra davetimin hikmet ve sebebini bildiririm" buyurdu.
Enbiyâlar:
-"Yâ Rab, bu hususta Cibrîl-i Emîn'in delâleti makbul değilse, bizler size iltica ediyoruz. Bu hikmet hakkında cehlimizi itiraf ediyoruz. Bu cihetten affınızı rica ederiz" dediler.
Cenab-ı Hakk Teâlâ'nın lütfü keremi enbiyâlara erişti.
Buyurdu ki:
-"Nazil ettiğim öyle bir süttür ki, sahibine 25 bin ilim ve hikmet ihsan edilecektir. Bu ulûm ve hikmetten Cibrîl de haberdâr olmayacaktır. Bu sütün sahip ve vârisini size göstereceğim. Bu size geldiği zaman 8 cennetin kapıları açılacak ve cehennemin kapıları kapanacak. Sizler onun yüzüne ihtiramla bakın. Onun yüzüne bakmanız, benim şimdiye kadar size

gerek âmâl-i zahireniz üzerine olsun ve gerekse kullarımı davet hususunda olsun ve amel-i zâtiyeniz üzerine ve bunlardan maâdâ hususlarda, benim sizlere ihsan ettiğim fazilet ve saadetten hayırlıdır. Zira hiçbir şerîatle mensûb olmayan, ahkâm-ı İlâhiyye ve âyât-ı Kur'âniyye ile müeyyed olan vâris-i hakîkîdir. Size olan fazîlet ise, mensuh olan kitap ahkâmına tabî ve merbuttur".

Bu kelâm Beyazıd-ı Bestâmî hakkında Zünnûnu Mısrî hazretlerinin müridânına söylediği kelâmın aynıdır. Zünnûnu Mısrî etbâlarına buyurmuştu ki:

-"Beyazıd-ı Bestâmî hazretlerine bakmak ve onu görmek, Cenab-ı Hakk Teâlâ'nın cemâlini müşahede etmekten, sizlere hayırlıdır. Sebebi ise, Beyazıd hazretlerinin yüzüne bakılırsa, Cenab-ı Hakk, onda, ona ihsan ettiği derece-i irfan ile görünür. Cenab-ı Hakk Teâlâ'nın cemâlini talep eden ise, ancak kendilerinin derece-i irfan ve istidadı üzere onun görünmesini görürler. Gördükleri kendi irfan derecesine göredir. Bestâmî hazretlerine bakan etbâları, mertebe-i irfan menbaından şuhûd haline vâkıf olduklarından, ateşe atılan kurşun gibi, derhal eriyip mahvoldular. Vücutları ufak, pamuk parçası gibi kaldı." Cenab-ı Hakk Teâlâ'nın emriyle, enbiyâların ve Cibrîl-i Emîn'in bulunduğu meclise Bedîu'r-Reyhân hazretlerinin rûh-u şerifi teşrif etti. Enbiyâlara delîl olmak üzere olup, 15 yaşında bir delikanlı şeklinde geldi. Enbiyâlara ve Cibrîl-i Emîn aleyhisselâma selâm verdi.

Enbiyâlar, Cibrîl-i Emîn aleyhisselâma:

-"Bu kim?" diye sordular.

Cibril de:

-"Sabrediniz" dedi.
Ol saatte 7 adet cennet hurisi geldi. Cibrîl-i Emîn aleyhisselâm bunlara:
-"Cenab-ı Hakk sizi ne vakit yarattı, ömrünüz nedir?" diye sordu. Onlardan biri cevap vermedi.
Bunun üzerine Cibril tekrar:
-"Siz neden cevap vermiyorsunuz, niçin tekellüm etmiyor sunuz?" dedi.
Hurilerden altısı dedi ki:
-"Ömrümüz 40 bin senedir. Melekûtî bir sene, nâsûtî dünya senesi ile bin senedir."
Cevap vermeyen huri de dedi ki:
-"Ben "es-sâniyetü'n-Nâkiye" nâmındaki huriyim. Cenab-ı Hakk Teâlâ'nın bizi yarattığı lahzadan itibaren, Muhammed aleyhisselâmın sütannesi olacaksın diye bana bildirdi. O lahzadan itibaren 40 bin sene geçti. Her Rebîü'l-Evvel'de sütüm, pınardan suyun aktığı gibi akıyordu. Cenab-ı Hakk Teâlâ'nın emriyle, şimdiye kadar akan sütü melâikeler muhafaza etmektedirler. Biriken süt ise, ufak bir deniz kadar olmuştur. Buradaki süt de oradan alınan süttür. Cenab-ı Hakk bunu size, rahmet ve hidâyet olarak ihsan etmiştir. Bu, Bedîü'r-Reyhân, bu sütün vârisidir. Ben de sizlere tercüman olarak geldim. Bu saatte cennetin kapılarını açtı, cehennemin kapılarını kapadı. Bu inayette, bu vârisin üzerinde bulunan inâyet-i ilâhiyye'nin âsârındandır" dedi.
Cibrîl-i Emîn aleyhisselâm da enbiyâlara:
-"Bakınız Muhammed aleyhisselâmın sütannesine, Cenab-ı Hakk, kendisine nasıl bir valide vermiştir" dedi.
Bedîü'r-Reyhân hazretleri buyurdu ki:

-"Bu, Muhammed aleyhisselâmın vâlidesidir. Size de gayet büyük bir hizmette bulundu. Ben de Rasûlullâh aleyhisselâmın sütkardeşiyim. Sizler bu sütten içeceksiniz. Kıyamette sahibü'ş-şefâat olan Muhammed aleyhisselâmın şefaatine nail olmaklığınız niyeti ile içeceksiniz. Dünyada ve âhirette, o günden daha ziyâde şefaate muhtaç gününüz olmayacaktır. Cenab-ı Hakk, sizi dünyada bulunan dağlar içinde en ziyâde tecelliyât-ı İlâhiyye'ye mazhar olan ve bu şerefe nail olan dağa davet etmiştir. Sizler burada, düşmanlarınızın mahvü helâkına ve evâmir-i ilâhiyye'nin ifâsına muvaffak olmak için duâ ve münâcaat edeceksiniz. Bu dağın üzerinde, bir zaman gelecek ki, bir cemaat toplanacaktır. Bunlar Rasûlullâh aleyhisselâmın âhir zaman ümmetine hadim olanlardır. Bunlar evliyâullâhın en büyükleridir. Cenab-ı Hakk bu ricalleri buraya davet ettiğinde, cennetin bütün kapılarını açar ve cehennemin kapılarını kapar. Cennet ve cehennemin kapılarının anahtarını bunların ellerine verir. O günlerin içindeki inâyet-i Ilâhiyye sebebi ile kendiniz ve ümmetiniz için emân ve selâmet arayınız" buyurdu.

Ol saatte melâikeler 7 bin adet kadeh ve kâse getirdiler. Bedîü'r-Reyhân o sütü taksim edip, enbiyâlara takdîm etti. Enbiyâlar da Cibrîl-i Emîn'e sorarak:

-"Bizler bu sütü ne canibe (hangi yöne) dönerek içelim?" dediler.

Bedîür-Reyhân da:

-"Kâbe-i Muazzama'ya yüzünüzü çeviriniz" diye bu makam ve mevkiyi gösterdi.

Cibrîl-i Emîn de buyurdu:

-"Bu şeref size Muhammed aleyhisselâmın hediyesidir. Onun ümmetinin kıblegâhı olan Kâbe-i Muazzama'ya müteveccihen içiniz."
Rûz-u mahşerde Rasûlullâh aleyhisselâmın şefâatına nail olmak niyeti ile içtiler. Cenab-ı Hakk Celle Celâluhû'dan nida geldi ki:
-"İlk defa şefaate nail olacak olanlar sizsiniz, sizden sonra ümmetinize nâsib olacakdır. İbrahim aleyhisselâm ile diğer enbiyâlar ayni Musaffâ'ya geldiler. Bedîü'r-Reyhân'ın tarifi üzere, düşmanlarının kahru helaki için içtiler. Bir saat zarfında 7 bin enbiyânın düşmanları mahfû helak oldular, yalnız İbrahim aleyhisselâmın düşmanı olan Nemrut kaldı.
Bedîü'r-Reyhân dedi ki:
-"Yâ Halîlallâh, arzu ederseniz Cenab-ı Hakk Celle Celâluhû bu düşmanınızı da, helak edecektir, lâkin sizin için bir noksanlıkdır ki, makamı tefvîzinize bir nâkisedir. Zira düşmanınızın, size karşı olan derece-i adaveti henüz nihayet bulmamıştır. Hazreti İbrahim Nemrut'un helakini arzu etmedi. Hallini Cenab-ı Hakk Celle Celâluhû'ya bıraktı.
Enbiyâlar Bedîü'r-Reyhân'a dedi ki:
-"Şimdiye kadar Cenab-ı Hakk Teâlâ'nın, bu dağ üzerinde bizlere ihsan ettiği in'âm ve ihsana delîl olduğunuz gibi, bizlere vâzı nasîhat ile de himmet buyurmanızı istirham ederiz."
Bedîü'r-Reyhân da:
-"Yâ Enbiyâlar, bu dağda âhir zamanda toplanacak olan o ricaller, niam-ı uhreviyyeden zâhid olmuşlardır (yani uhrevî nimetleri istemezler). Halbuki sizler niam-ı uhreviyye'ye talipsiniz. O ricaller ise derece-i sıddîkiyyetin nihayet ve kemâl derecesine nail ol-

muşlardır. Onlar bu dağın üzerinde toplanırlar. Bu Musaffâ'dan abdest alırlar. Siz de şimdi bu sudan içeceksiniz. Onlar, ümmetin, Cenab-ı Hakk Teâlâ'yı tevhîd ve tasdikte ve sâir amellerinde ne gibi kusurları varsa cümlesini affettirirler, ümmetin her ferdini mâ halak lehine îsâl edeceklerdir."

Enbiyâlar dediler ki:

-"Kendi asrımızda bulunmayan ve kendileri hakkında da kazâ-i ilâhî cereyan eden ve kazanın kalemi yazmış ve mürekkebi kurumuş olan mü'minlere nasıl hizmet ederler

Bedîü'r-Reyhân da

-"O ricaller için asırların itibârı yoktur, onların indinde, hiçbir kimsenin, mukadderatı hakkında yazılmış yazının mürekkebinin kuruması bahis konusu değildir. Cenab-ı Hakk onlara, münâcaat ederlerken kazâ-i İlâhiyye'nin kapılarını açar. Cenab-ı Hakk Teâlâ'nın irâde-i İlâhîyyesi, onların yapacakları münâcaatın neticesine tabî olur. O ricaller, Muhammed aleyhisselâmın ümmetinden başka, bilcümle enbiyâların ümmetine de hizmet ederler.

İbrahim aleyhisselâm:

-"Onları da biliyor musunuz?" dedi.

Bedîü'r-Reyhân da:

-"Evet, Cenab-ı Hakk onlara bilcümle cemâdât ve nebatata âm ve şâmil olan nübüvvetin verasetinden en âlâ ve ikmâl edilmişi olan verâset-i Muhammediyye'yi ihsan etmiştir. Değil ki ümmeti, akvâm-ı dünyayı bidayetinden nihayetine kadar, kıyamete kadar, yerden bitecek envâ-ı nebatın kâffesine vâkıf olurlar." buyurunca, İbrahim aleyhisselâm da:

-"Sen de onlardan isen, Cenab-ı Hakk sana da bunu ihsan etmiştir." dedi.
Bedîü'r-Reyhân da:
-"Yâ Halîlallâh, size delîl olması için, Muhammed aleyhisselâmın ümmetini teker teker zikredeyim de dinleyin, bu ümmetten sonra diğer ümmetlere, sizinkilere sıra gelecektir." deyip, lisan-ı melekûtî üzere tay edip tamamen hatim ve tâdât buyurdu. Sonra diğer enbiyâların ümmetlerini zikretti. O esnada İbrahim aleyhisselâm ile diğer nebiler sekre düştüler, yani his kalmadı. Cibrîl-i Emîn aleyhisselâmın da üzerine bu tebeddül geldi ki, eğer o saatte bir emr-i İlâhî vâkî olacak olursa, 24 bin esmâ-i melekûtiyyeyi okudu ve zikretti. O saatte yakazât (haline) geldiler.
İbrahim aleyhisselâm:
-Yâ Bedîü'r-Reyhân, bizler onların derece-i kemâlini anladık, yalnız senden istirham edeceğimiz bir mesele vardır. Bu dağda Cenab-ı Hakk Teâlâ'nın bütün rahmet ve in'âmı İlâhiyyesine iştirakimiz için de vâsıta olmanızı istirham ederiz."
Bedîü'r-Reyhân da:
-"24 bin lâhûtî ve 7 bin melekûtî esmâ-i şerîfe sahip olan Muhammed aleyhisselâmın hürmetine rica ve niyazını kabul ettim." buyurdu.
Hazreti İbrahim de:
-"Bu ictimânın vakt-ı merhûnu (yani zamanı) nedir?"
Bedîü'r-Reyhân Cibrîl-i Emîn'e:
-"Yâ Emînallâh, bu ictimânın vakt-i mev'ûdunu bu mabedinizin erkânına (sütunlarına) yazınız. Ziyarete geldikçe görsünler."

Cibrîlde dört köşesine içtimâ gecesini yazdı. Tarih ve zamanını belirtti. Bu da 1352 (1933) senesi idi. Bedîü'r-Reyhân hazretlerinin vesîlesi ile enbiyâlar bu kadar fazîlet ve şerâfete nail oldular ve kendi de enbiyâlara vaiz ve imâm oldu. Muhammed aleyhisselâmın ümmetine de, ümmetin havâssına da, onlara tahsîs olunan inayet ve hidâyetin derecesine vukûfiyette malumat sahibi oldular. Bedîü'r-Reyhân hazretleri, Cenab-ı Hakk Teâlâ'nın kendisine, Muhammed aleyhisselâma tahsîs edilmiş olan "es-Sâniyetü Nâkiye" hazretlerinin sütünün bakiyesinden de nasibdâr edeceğini bildirdi. Bu sebeble Rasûlullâh aleyhisselâmın sütkardeşi olduğunu da beyân etti. Bu sütten kendisine nasip olduğu gibi, nasip olmayan diğer evliyalara karşı kendisinde 24 bin ilim ve hikmet mevcut olduğunu da beyân etti. Bu ilim ve hikmetten Cibrîl-i Emîn aleyhisselâmın bile haberdâr olmadığını beyân buyurdu.

Üstâz Şerâfeddin hazretleri buyurdular ki:

-"Bu Bedîü'r-Reyhân, bizim ihvânımızdandır. Bu gibi ihvanı Cenab-ı Hakk Teâlâ'nın bana ihsan etmiş olmasına şükrederim. Ey ihvanlarım Cenab-ı Hakk Teâlâ'nın lütuf ve keremindendir ki, bizleri bu senelere ve bu günlere tesadüf ettirmiştir. Cümle enbiyâların fazîlet ve inayette hissedar olmaları için temenni ettikleri o ricallerin meclis-i mukaddeselerinin içtimâ zamanında biz de bulunuyoruz."

Bedîü'r-Reyhân hazretleri enbiyâlara buyurdu ki:

-"Yâ Halîlallâh, yâ enbiyâlar, Cenab-ı Hakk Teâlâ'nın inzali 104 kitaba müncer olacaktır. 104 kitapta Cenab-ı Hakk Teâlâ'nın zikir buyurduğu hakâyık da kalbimde yazılıdır. Cenab-ı Hakk cümle enbiyâlarına

ahkâmı teblîğ için Cibrîl-i Emîn'i vâsıta kılmıştır. Fakat Cibrîl-i Emîn aleyhisselâmın itlâ ve ihata ve idrâk etmediği hakâyık ve ulûmu, Cenab-ı Hakk bizlere ihsan buyurmuştur, ihsan buyrulan ve kalbimizde olan hakâyık ve ulûm için, bilcümle kütübü semâviyye ve şerîat-ı mürselîn (olanlar) tahammül edemezler. Ve onların hakâyıkının fevkindedir. Bizim kalp ve sudurumuzu, levhü mahfûz-u ekberden, daha ziyâde vâsî surette yaratmıştır ki, levhin tahammül edemediği hakâyık ve ulûma tahammül ederiz. Yâ Halîlallâh, ben size ulûm ve hakîkatten söyleyeyim."

Halîlallâh da:

-"Kendinizinkinden ve arkadaşlarınızın fezâilinden ve hakâyıkından söyleyin" dedi. Bedîü'r-Reyhân da bilcümle ricallere vekâleten buyurdu ki:

-"Yâ Halîlallâh, ümmet-i Muhammed'den bir kimse 124 bin günâh-ı kebâir işlese ve tevbe ve istiğfar etmeden ölse, birimizin şehâdeti üzerine, Cenab-ı Hakk onu af buyurup, gufrân-ı İlâhiyyesine mazhar kılar, ikinci defaki şehâdetimizle, onun seyyiâtı hasenata tebdîl olur. Bizlerin münâcâtı üzerine, ümmet-i Muhammed'in üzerinde ne kadar hukuku ilâhî ve hukuku ibâd varsa, cümlesi affa mazhar olurlar. Bu hakîkat ilmi, şerîatın zahiri ile ölçülemez. Bu, ilm-i hakîkata mahsûs sır bir ilimdir."

"Cenab-ı Hakk fıtrat-ı islâm'ın ihtiyarını da bizlere ihsan buyurmuştur. Bu inayet, zamanın fetreti sebebi ile Cenab-ı Hakk Teâlâ'nın kullarına olan merhameti ve Muhammed aleyhisselâmın ümmetine olan şefkat ve harîsliği sebebi ile, onların âdâ-i erbaa'ya (yani dört düşmana) esir oldukları bir zamanda bize bu

selâhiyet verilmiştir" dedi. Ve âhir zamandan bahis ile devamla buyurdu ki:
-"Bu zamanda maddî fen ve terakkî sayesinde bir sürü insanlar faydalar görüyorlar. Zamana göre maddî ve manevî ilimleri Cenab-ı Hakk kullarına ihsan etmektedir. Bizlerden sonra gelecek evliyalar da, insanlar gibi dâima terakkî edip, ne gibi fen ve icâdlarda bulunacaklardır. Evliyalar da dâima terakkî edeceklerdir. Terakkî nisbetinde merhamet-i İlâhî olup, kulları affa vesîle kılacak evliyalara da selâhiyet ver(il)ecekdir. Bizlerden sonra gelecek ricallere biz de muhtaç kalacağız. Bu zamanlar Cenab-ı Hakk Teâlâ'nın, cemâl tecellîsini mutlak olarak ihsan buyurmasından, bu merhamet sayesinde Rasûlullâh'ın has ümmet ricallerine bu kuvveti ihsan buyuruyor. Fıtrat-ı İslâm'ın ihtiyarını bizlere vermiştir. Bunun mânâsı şerîatla ölçülmez. Bu sır hakîkat ilminden bir sırdır. Ümmet-i davet olanlara da şumûlü vardır. Hazreti Musa'nın fer'inden kelâmına sebep, ihvanımızdan İbrahimü'l-Ahzâb olmuştur. Bu zat, İbrahim aleyhisselâm nâra (ateşe) atıldığında sabır, tefvîz, teslîm ve itlâkına sebep olmuştur. O zatların kendi peygamberlik inayeti kâfî gelmedi. Bu da ümmet-i Muhammed'in son zamanlarında bulunanlara kısmettir. Sahâbey-i kiram da, bu zamandaki, Cenab-ı Hakk Teâlâ'nın cemâl-i mutlak tecellîsine metfun ve âşıklardı. Bu zamanda bulunmaklığı arzu ettiler" diye enbiyâlara Bedîü'r-Reyhân hazretleri beyanâtta bulundu.

Şerâfeddin

ADEM ALEYHİSSELAM'IN KABİL NAMINDAKİ OĞLU TARAFINDAN ŞEHİT EDİLEN OĞLU HÂBİL HAKKINDA BİR MENÂKIBDIR

(Hâbil'in Hikâyesi)

Kabil, kendi kardeşi Hâbil'i katlettiği zaman, yer, gök ve cemîi masîvâullâh ve mahlûkât hüzünden ağladı. Hâbil'in vücûdundan neş'et eden kan(ın) damla adedi 124 bin idi. Âdem Aleyhisselâm hac seferinden dönüp, Hâbil'i göremediğinden onu aramaya çıktı. Kabil ise, o esnada bir dağın ortasında bulunan mağarada vakit geçiriyordu. Havva anamıza Cenab-ı Hakk öyle bir cemâl vermişti ki, cemâli 40 adet hurinin cemâlinden ziyâde idi. Cemâli, 40 günlük mesafeyi nurlandırdı. Âdem Aleyhisselâm Hâbil'i aramak maksadı ile Cebeli Hüzn denilen bir dağa çıktı. Orada gezinirken 33 yaşlarında bir kimse şeklinde nûrânî bir kimseye rastladı. O kimse Âdem Aleyhisselâma selâm verdi.

Selâmı üç türlü:

-"es-Selâmü aleyküm, yâ Ebe'l-Beşer, es-Selâmü aleyküm yâ Safiyyallah, es-Selâmü aleyküm yâ Cedde'l-Âzam." diye selâmda bulundu.

Âdem Aleyhisselâm da selâmını aldı ve dedi ki:

-"Sen kimsin ve ne taraftan geliyorsun?"

O:

-"Ben İsmetü'l-Harîm denilen yer tahtından geliyorum." dedi.

Adem aleyhisselâm, (onun) henüz dünyaya teşrif etmemiş bulunan evlâdı olduğunu anladı, bununla beraber melâike-i kiramın da nüzul ettiğini gördü.

O zât dedi ki:
-"Beni Cenab-ı Hakk sana yardım etmem ve nasihatta bulunmam için, Hâtemü'l-Enbiyâ'nın arzusu üzerine gönderdi. Oğlun Hâbil'in gaybûbiyetinden (dünya hayatının sona ermesinden dolayı) seni tesellî için gelmişimdir."

O, zât, 124 bin enbiyâ ve mürselîn-i kiram hazerâtında bulunan kuvvet ile kelâm ve nasihatta bulundu. Ve Âdem aleyhisselâmın hüznünü giderdi ve onu tesellî etti. O zât, Âdem aleyhisselâma Kelâmullâhi'l-Kadîm'i tilâvet etti. Cibrîl-i Emîn aleyhisselâm ve sâir melâike-i kiramdan işitmediği bu eseri, o zâtın kelâmında gördü. Âdem aleyhisselâm o zâtın kelâmındaki tesir ve halâvete çok hayran oldu, ol saatte Cibrîl aleyhisselâm vahiy ile nazil oldu. Cenab-ı Zü'l-Celâl ve'l-ikrâm Hazretleri'nin selâmını teblîğ ettikten sonra, Cibrîl-i Emîn aleyhisselâm dedi ki:
-"Yâ Safiyyallâh, bu sana nasihatta bulunan oğlun, bu dağın üzerinde bulunan mağaranın sahibidir. Bu zât, bu dağ üzerindeki mağaraya defnolunacak zâttır. Cenab-ı Hakk beni çok defa bu dağa ve mağaraya gönderdi. Bu dağ, kendisinde bu zâtı barındıracağından (dolayı) çok müşerref ve müftehirdir. Bu zât son zamanda Hâtemü'l-Enbiyâ'nın ümmetine hizmet edecek olan zâttır."

O zâtın nasihati ikmâl olduktan sonra, Hâbil'in cesedi(nin) Şâm-ı Şerîf dağlarından Cebel-i Kays nâmında bir dağda bulunduğunu söyledi. Mezkûr dağ, Cebel-i Hüzün'den 3 aylık mesafededir.
Âdem aleyhisselâm o zâta sordu ki:

-"Oğlum Cenab-ı Hakk sana bu kadar ilmi ve kuvvey-i kudsiyyeyi nasıl ihsan etti, buna delil ve vâsıta nedir?"
Cevaben dedi ki:
-"Yâ Ebe'l-Beşer, Seyyidi Kâinat hazretlerinin zerre-i Muhammediye'si 24 bin sene(den) mukaddem, âlem-i melekûtta bana tâlim ve telkinde bulundu, o zamandan itibaren Cenab-ı Hakk bana bu kuvve-i kudsiyyeyi ihsan etmiştir."

Âdem aleyhisselâm mezkûr dağa gidip, maktul ve mazlum oğlu Hâbil'in cesed-i mübârekelerini orada buldu.

Hazreti Âdem aleyhisselâma nasihat eden zât, dünyaya geldikten bir müddet sonra Rasûlü Ekrem aleyhisselâm hazretlerinin emri üzere mezkûr dağa gitti. Mağaranın yakînine geldi ve kendileri 15 yaşında bulunuyorlardı. Ellerinde bir de ibrik vardı. Onunla abdest almaya başladı. Bu esnada münâcaatta bulundu.
-"Yâ Rabbe'l-Izze ve'l-azame, bu abdest benim ilk ve son abdestimdir. Hakîki abdeste sen beni muvaffak eyle" dedi ve halvet için mağaraya dâhil oldu.
Cenab-ı Hakk tarafından hatif erişti:
-"24 bin kerre abdest almış gibi fazîlet verdim. 124 bin rek'at teheccüt namazının sevabını da verdim."
Bu beşaretle beraber, Leyle-i Berât'ta mağaraya girdi. 33 sene hâlisan ve muhlisan bi-vechillâhi Teâlâ ibâdet ve taatte bulundu. 33 seneden sonra mağara kapısında bir ağaç peyda oldu. Üzerinde 40 tane meyva bulunuyordu. Meyvalarda, cennette bulunan bilumum meyvaların taam ve lezzeti vardı. Kutbü'l-

Mutasarrifîn olan zât bu meyvaları toplayıp, mağaradaki zâtın önüne koydu.
O zât buyurdu ki:
-"Bu meyvaları yemiyeceğim, buraya benden sonra gelecek olan 40 adet kardeşime bırakıyorum" diyerek yemedi, bıraktı. Tam 30 sene meyvalar orada kaldı. 30 seneden sonra, o mübarek ağaçta ikinci olarak 4000 kadar meyva bitti. Kutbü'l-Mutasarrifîn o meyvaları toplayarak cennetten gelen bir tabağa koyarak, yine o zâtın önüne bıraktı.
O zât dedi ki:
-"Yâ Kutbe'l-Mutasarrifın, ben bunu yine kardeşlerime bıraktım. Fakat bu tabağı değiştirmelisin, zira bu tabak cennettendir. Onlar cennet nimetlerinden zahittir."
Kutbü'l-Mutasarrifîn, hangi tabakla verilmesi gerektiğini düşünürken filan ağaçtan mâmûl tabağın içine koyunuz" diye hâtıf-ı Rabbânî geldi.
Mezkûr mağarada bulunan zâtın adı, Dürretü'l-Kevn'dir ve hem de Dürretü'z-Zaman nâmı da vardır. Bu iki adı, bu zâta Rasûlü Ekrem aleyhisselâm Efendimiz koymuşlardır.

Müşarünileyh dünyadan intikâl etmezden evvel bir vasiyetname yazıp bıraktı. O, vasiyetnamede bizim için yapılacak bir emânet vardı. Vasiyetnamede, intikâlinden sonra gasl edilmesini bize emânet etmiştir. Ve vasiyetinde; "bu vasiyet benden değildir, Rasûlullâh aleyhisselâmın emri ile yazdım" diyordu. Vasiyetnamede başkaca şunlar zikrediliyor: "Yâ Fukara, selâmımı Cebelü'l-Kağ'da ve Cebelü'l-Münâcaat'ta toplanacak olan kardeşlerime tebliğ et. 3 bin enbiyâ ve mürselîn-i kiram hazerâtının makamı olan

Cebel-i Mezkûr'da içtimâ eden ihvanlarıma benden selâm söyle" diye tavsiye etmiş. Ben de bi-iznillâhi Teâlâ, müşarünileyh Dürretü'l-Kevn'in hazretlerinin vasiyyetini ifâ ettim. Mezkûr dağda içtimâ eden 40 zâta Dürretü'l-Kevn'in bıraktığı cennet meyvalarının kâffesi ile ziyafet yapıldı. O meyvadan yenince, o zât-ı kiramın lisanlarına 124 bin enbiyâ ve mürselînin lisanlarında olan kuvvey-i kutsiyye hâsıl oldu. Ve kâffesi bu çeşit kuvvey-i kutsiyye'nin sırrına mazhar oldular. Hadîs-i Şerîf: "Lâ yezâlü'l-abde yetekarrebü illâ bi'n-nevâfili hattâ ehabbehû feizâ ehabbehû küntü lehû sem'an yesmeu bihî..." ilâ âhiri'l-hadîs.

Cebelü'l-Hüzün nâmındaki dağda çok kavm vardı, İsâ aleyhisselâm ile Seyyidi Kâinat aleyhisselâm arasında, orada emir olan Uleys isminde birisi vardı. Ona Ebu'n- Nûmân dahi deniliyordu. Üleys'in zamanında 17 (adet) Benî israil enbiyâlarından da vardı. Emir Uleys vefat edince, onun vücûdunu kabilesi mumlayıp, ilaçlayıp cesedi muhafaza ettiler. Bir zaman sonra, İblis aleyhillâne, o cesedin içine girip kavme hitaben konuşmaya başladı ve dedi ki:
-"Ey kavmim beni öldü zannetmeyiniz, ben ölü değilim ve ölmem..." v.s. gibi kelâmlar sarfetti. Kavmi fesada verdi. Kavim yavaş yavaş o emirin cesedine tapmağa ve ibâdete başladılar. Ehl-i saadetten olan kavmin hali, şakâvete inkılâp etti. Benî israil enbiyâlarından 14 nebîyi, cesedin içine giren mel'ûnun emri üzerine katlederek (Bi'r-i Matal) denilen bir kuyuya attılar. Ol saatte kuyunun suyu kesildi, o kuyunun etrafında bulunan ve enbiyâları katleden kavim dahi helak oldular. Ve gadab-ı ilâhiyye'ye uğradılar. Ondan sonra Enbiyâ-ı izamdan kalan 5 peygamber ki,

bunlar Hanzele b. Saffân, ikincisi Hâlid b. Sinan, üçüncüsü de Habîb b. Beyneyn idiler. Bu nebîler Cebel-i Mîkât denilen dağa çıktılar ve Cenab-ı Hakk Teâlâ'ya münâcaat ettiler:

-"Yâ Rab! Bizim ihvanlarımızı ihya buyurunuz veya bizleri de onlara ilhak ediniz." Cenab-ı Hakk Teâlâ Hazretlerinden (şöyle bir) hâtıf geldi: -"Bu dağın üzerinde içtimâ edecek olan Hâtemü'l-Enbiyâ aleyhisselâmın ahyâr ümmetinin hürmeti için, diye münâcaatta bulununuz." Enbiyâlar öylece münâcaatta bulundular. Bunun üzerine Cenab-ı Hakk, maktul ve şehit edilen 14 enbiyâyı hayata avdet ettirdi. O enbiyâların neslinden olup orada metfun 17 kimse dahi hayata avdet ettiler. 17 enbiyâ hazerâtı Cenab-ı Hakk Teâlâ'ya münâcaatta bulundu:

-"Yâ Rabbî! Ey Allahımız! Sen bizi ve zürriyetimizi, bu dağın üzerinde muhafaza eyle! Zürriyetimizi de burada ibkâ eyle, tâ kıyamete kadar." Cenab-ı Hakk, o enbiyâların münâcaatını kabul buyurdu. O dağda intikâl eylediler, nesil ve zürriyetleri de o dağda türemeye başladı. 17 enbiyâ-ı kiramın ziyâretgâhları o dağdadır. Dürrü l-Kevn hazretlerinin ikram ettiği 40 adet meyva, 40 adet ricâlullâh tarafından kabul edilerek, ziyafet yaptılar Zamanın ricallerinden 10 bin kadar ricâlullâhı da davet ettiler. Bu cemiyet-i kiram, bizim için husûsî surette cümlemizin esâmilerini zikrederek duâ edeceklerine dâir tebşîrât aldım.

Elhamdülillâhi Teâlâ.

BENİ İSRAİL'DEN HARKIL ALEYHİSSELAM'IN DÜNYAYA GELİŞİ HAKKINDA

Müşarünileyhin validesi 80 yaşına erdikten sonra dünyaya geldiğinden "İbni acuze" nâmı ile meşhur ve mâruf idi. Pederleri Yusuf adında neccâr (dülger, yani marangoz), mâruf bir zât idi.

Cenab-ı Hakk Celle Celâluhû, bunların her ikisi de kocadıktan sonra bir erkek çocuğunu ihsan buyurmuştu. Buna sebep de, Harkıl aleyhisselâmın validesinin duâ ve münacaatı idi. Valideleri çok defa bir erkek evlat sahibi olmak için Mescid-i Aksa da ve sahralarda duâ ve münâcaatta bulundu. Sahrâtullah (yani Allah'ın sahrası), zaman-ı kadîmde (eski zamanlarda), Kâbe-i Muazzama gibi muhterem ve mukaddes bir ziyâretgâh idi. Duaların kabul olunduğu bir makamdı.

Hatun, Cenab-ı Hakk Celle Celâluhû'ya:

-"Yâ Râb! Sen kadîm ve kâdir-i mutlaksın, diriden ölü, ölüden de diri yaratırsın, kurumuş ağacı yeşertirsin, ihya eder meyve verdirirsin. Ezelî hazâinini dilediğin gibi tağayyur ve tasarruf edersin. Bugüne kadar sevdiğin kulların hürmetine, niyaz ve münâcatları kabul buyurmuşsun, onların hürmetine benim de münâcaatımı kabul buyurarak, bana bir oğul ihsan etmeni niyaz ederim. Bu dileğim mucize gibi bir dilektir, lâkin kudretinin fazl ve keremine iltica ediyorum. Murad edersen, bu senin için çok kolaydır."

Mezbûrenin zevci de 95 yaşında idi. Duasını Cenab-ı Hakk Celle Celâluhû kabul buyurduğu za-

man Hızır aleyhisselâm (ve) bir tâife-i melâikeyi neccâr Yusuf'un yanına gönderdi. Ve Yusuf'a bu gelmeleri, Cenab-ı Hakk Teâlâ'nın tebşîri içindi. Yusuf aleyhisselâm'da 40 seneden beri sıfat-ı beşeriyye zail olmuştu. Çocuk için kendisinde muhabbet ve imkân kalmamıştı. Hızır aleyhisselâm kendisine tebşîrât için geldiğinde, (onu) bir acuzenin evinde çalışır olarak buldu. Hızır aleyhisselâm ve melâikeler selâm verdiler. Melâikeler beşer sıfatında idiler. Hızır aleyhisselâm dedi ki:

-"Ben Musa aleyhisselâmın arkadaşıyım, bunlar da melâikelerdir. İşini terket ve bizimle gel, sana söyliyecek bir kaç sözüm var. Melaikeler de şahit olurlar."

Neccâr dedi ki:

-"Ben bu gün ücretle burada çalışıyorum, işi terkedersem, yevmiyemi alamam veya işe ihanet etmiş olurum. Çalışırken (işini yaptığım) hâtûn ara sıra beni yokluyor."

Hızır aleyhisselâm Kudüs şehri civarında bulunan bir maden parçasını eline alarak altına tahvîl etti ve Yusuf'un eline verdi ve:

-"Al bu altını, bugünkü yevmiyeniz zail olmasın, hatun da senden akşama kadar çalışmayı talep etmesin, sen de ondan bu zamana kadar işlediğin iş için ondan bir şey talep etme. Bu senin için maîşet olsun.

Yusuf altını aldıktan sonra:

-"Ailemi gördünüz mü?" dedi.

-"Evet, aileniz Cenab-ı Hakk Celle Celâluhû'dan 40 gün mütemadiyen sâlih bir erkek evlat ihsan buyurmasını niyaz etti. Bundan senin haberin yoktur. Kendi odasında bu duâ ile meşgul idi. Cenab-ı Hakk Celle Celâluhû duasını kabul etti. Ve size sâlih bir

evlat verecek, o da nebiyy-i mürsel olacaktır. Bu, Cenab-ı Hakk Teâlâ'nın âdeti ve halkıyyetinde câri nizâmının hâricinde olan bir ihsanıdır."

Yusuf aleyhisselâm ilk anda biraz şüphe etti ise de, Hızır aleyhisselâmın mâden parçasını altına tebdîl ettiğini görmesi sebebi ile inancı da kuvvet bulmuşdu. Ve asla böyle kudsî bir zâtın yalan söyliyemiyeceğine kânî olmuştu. Hazreti Hızır işveren hâtûnu çağırdı ve Yusuf'a müsâade etmesi ve (bu) sebeble de, çalıştığı kadarı için de, onun kendisinden bir ücret talep etmiyeceğini söyledi. Kadın da işi terketmesi sebebini sordu.

Hızır aleyhisselâm da:

-"İşinizden daha ehemmiyetli bir iş zuhur etti, bu sebeple bizimle birlikte evine dönecekdir." dedi.

Hâtûn Yusuf'un hem komşusu ve hem de ailesi ile yakın bir münâsebeti olduğundan:

-"Müsâade ederseniz ben de geleyim" dedi.

Hızır aleyhisselâm da müsâade etti. Hazreti Hızır, Yusuf ve melâikeler, hanelerine dâhil oldular. Hızır aleyhisselâm Yusuf aleyhisselâmın 80 yaşında bulunan ailesine:

-"Cenab-ı Hakk Celle Celâluhû duanı kabul etti, Hakk Teâlâ'dan istediğiniz nedir? Duanızın kabulüne dâir öyle emir buyruldu. Bu melâikeler de şahittirler. Fakat yapılacak birazcık iş daha vardır. İstersen sen bir duâ et, biz âmin diyelim. İstersen ben duâ edeyim, siz âmin deyin." dedi.

Kadın da:

-"Ben duamın nihayetini sahratullâhda ikmâl edeceğim. Siz bana mürselîn-i kiramın efdali ve cümle

ekvân ve ümmetlerin efdali olan kimdir, bundan haber verebilir misiniz?" dedi.
Hızır aleyhisselâm:
-"Mescid-i Aksâ'ya 12 bin melâike ile birlikte dâhil olacağım." dedi.
Bunların askerleri ise ayrı ayrı idi. Birbirlerine benzemiyorlardı. Hızır aleyhisselâm yanında bulunanları göstererek:
-"Bunları insan olarak görmeyiniz, melâikelerdir. Mescid-i Aksâ'da bilcümle enbiyâ ve mürselîn-i kiramın imâmı gelip, enbiyâlara imâm olarak iki rek'at namaz kılacaktır. Biz de burada iki rekât namaz kılarız, sen de kıl. Bunu biliyor muydun?" dedi.Hâtûn da:
-"Bilmiyordum." dedi.
Hızır aleyhisselâm:
-"124 bin enbiyâ-ı mürselîn bu mescitte toplanacaktır, ben de onların içine dâhilim. Âhir zaman nebîsi Muhammed aleyhisselâm hepimize imâm olup, iki rek'at namaz kıldıracaktır. Cenab-ı Hakk Celle Celâluhû'nun bana ve bütün enbiyâlara ihsan etmiş olduğu en azîz nimeti, Muhammed aleyhisselamın arkasında ona ittibâ ederek kılacağımız iki rek'at namaz olacaktır. Cenab-ı Hakk Celle Celâluhû'nun âyâtından en büyük âyât budur. Muhammed aleyhisselamın hürmetine olarak, Cenab-ı Hakk Celle Celâluhû'dan niyet ve talebinizi dileyelim. Sahratullâh'da imiş gibi, içinizde ne kadar niyet ve istek var ise, hepsini tekellüm edin ve Cenab-ı Hakk Celle Celâluhû'dan dileyelim, içinizdeki âyât-ı ilâhiyye'yi izhâr edin." dedi.
Hâtûn:

-"Bu duamı sahratullâha bıraktım" dedi. Hızır aleyhisselâm ve hepsi de sahratullâha vardılar.
Hızır aleyhisselâm sahratullâha hitaben:
-"Yâ Sahratullâh, Cenab-ı Hakk Teâlâ'nın sende emânet bıraktığı ve içinde bulunan ne gibi fezâil var ise, bize beyân et" dedi.
Sahratullâh lisân-ı fasîh üzere tekellüm etti:
-"Ben cennetin taşlarından bir taşım, beni ziyaret etmeyen meleklerden biri kalmamıştır. Cenab-ı Hakk Celle Celâluhû, Muhammed aleyhisselâmı huzuruna husûsî olarak davet ederken, üzerime kadem-i şeriflerini (mübarek ayaklarını) basarak çıkacaktır. İki ayağını benim üzerime koyacaktır. Üzerimde iki ayak deliği vardır. 40 bin senedir ben cennet-i me'vâ'da bulunuyordum. Bu müddet içinde durmadan Muhammed aleyhisselâm ümmeti için duâ ve münâcaatta ve onların günahlarının istiğfarında bulundum. Hazreti Muhammed'in ümmetine 40 bin senelik hizmetin istiğfarında bulundum. Hazreti Muhammed'in ümmetine 40 bin senelik hizmetimi sebkat ettim. Bir nebînin kendi ümmetine yapamıyacağı hizmeti, onun ümmeti için sebkat ettim. Arza düştüğüm lahzadan itibaren de dâimi surette hizmetim devam etmekdedir. Cenab-ı Hakk Teâlâ'nın ilm-i ezelîsinde olup, habîbini urûc için davet ettiğinde beraber olmaklığımı diledim ise de, bana bu kadarı nasîb oldu ve kısa bir mesafeden başka mesafe nasîb olmadı. Ve müsâade buyurmadı."

Bu surette sahratullâh, Muhammed aleyhisselâmın nasibdârlığını anlattı ve ümmet-i Muhammed'in fezailini beyân etti. Sonra neccâr Yusuf'un ailesi ve

80 yaşındaki Harkıl aleyhisselâmın annesi olacak hâtûn münâcaatına başladı. Hızır aleyhisselâm ile melâikeler âmin diyorlardı.
Münâcaatında:
-"Yâ Rabbî, kendilerinden sâdır olan bu melâikelerin tebşîrâtını ikmâl buyurunuz. Cümle halkın efdali olan kimse hürmetine ve onun halkı ve ensârı hürmetine" dedi.
Hızır aleyhisselâm:
-"Yâ Hâtûn, eğer bu zamanın efdali hürmetine dese idiniz, cevâbı geç kalırdı ve dileğin de kabul olmazdı (dedi.)
Hâtûn da:
-"Ben alelıtlak tevessül ediyorum, bir zaman tayin etmiyorum" dedi.
Hızır aleyhisselâm :
-"Yâ Hâtûn, sen dinle ve âmin de, ben tevessül edeyim" dedi ve Cenab-ı Hakk Celle Celâluhû'ya münâcaata başladı:
-"Yâ Rabbî, Tevhîdinize ilhak buyurduğunuz ve kendisini tasdîk etmedikçe ikrar ve imânını kabul etmediğiniz habîbiniz ve onun ümmetinden olan gerek ashabları ki habîbinizin içinde bulunmasından mesrur olduğu sahabeleri hürmetine ve 124 bin enbiyâ ve mürselîn-i kiramın imâmı olan habîbiniz hürmetine...", diye münâcaata başladı. Harkıl aleyhisselâmın valideleri de âmin dedi. Bu münâcaata 7 kere başladı ve valide de 7 kere âmin dedi. Ve Harkıl aleyhisselâmın valideleri dahi, 7 kere münâcaatını tekrar etti. 7'ncinin nihâyetinde, Cibrîl-i Emîn aleyhisselâm gelip kabul olunduğunu tebşîr etti.

Cibrîl aleyhisselâm vâsıtası ile Cenab-ı Hakk Celle Celâluhû buyurmuştu ki:
-"Duanızı kabul ettim ve size ihsan edeceğim evlâdınız, enbiyâ-ı mürselînden olacaktır."
Harkıl aleyhisselâm, Musa aleyhisselâmdan sonra Benî İsrail'in Tevrât-ı Şerifi unutup, dalâlete düçâr oldukları zaman, onlara tekrar Tevrat'ın ahkâmını öğretecek bir nebî ve mürseldir. Tecdîden gönderilmiştir. Hızır aleyhisselâm orada, Harkıl aleyhisselâmın ne zaman geleceğini ve arzda ne müddet kalacağını ve Tevratı tecdît ederek, ne kadar ümmeti hidâyete sokacağını beyân etti.
Hızır aleyhisselâm ile melâikeler:
-"Yâ Rabbî, şu duâ ve münâcaatımızın, Habîbi Ekrem'in Muhammed aleyhisselâmla eshâb-ı kiramın işittiklerini ve onlar tarafından kabulü için tavassutta bulunduklarına delâil ve alâmeti bize göster" dediler.

Derhal Rasûlü Ekrem aleyhisselâm ile aşere-i mübeşşere'nin zerre-i pâkleri ve diğer ümmetin içinden sıddîk-ı âlâ mertebesini ihraz edenler ki, 1353(1934) senesinde hayatta bulunan 5 adet evliyâ-ı kiram hazerâtının ervâh-ı kudsiyyeleri teşrif edip, Mescid-i Aksâ'ya dâhil oldular. Rasûlullâh aleyhisselâm bu duanın derece-i kabulü ile keyfiyetini ve ne gibi tevessül ve tavassutu olduğunu beyân buyurdu.
Ve dedi ki:
-"Ben şimdi münâcaatınız üzere Cenab-ı Hakk Celle Celâluhû'nun ihsan edeceği, Harkıl aleyhisselamın ervahını meclise davet ederim. Validesi görsün ve Cenab-ı Hakk Celle Celâluhû'ya şükretsin."

Rasûlullâh aleyhisselamın maiyyetinde bulunan ve 1352 (1933) senesi ricallerinden Ahmed-i Ferdânî diye mâruf ve Kehlü'l-Mutâ lakabı ile de meşhur olan zâta işaret ederek buyurdu ki:

-"Harkıl aleyhisselâmı bu meclise davet et. Validesi görsün."

Harkıl aleyhisselamın zerre-i şerifi 33 yaşındaki bir endam üzere zuhur etti ve validesi önünde kıyam etti. Rasûlullâh Efendimiz aleyhisselâm Ahmed-i Ferdânî'ye:

-"Bu nebiyy-i mürsel, Benî İsrail'den kaç kişiyi bâde'l-mevt ihya edecektir (yani öldükten sonra diriltecektir)"

Cevaben:

-"12 bin kişinin hayatını iade edecektir" dedi.

Efendimiz aleyhisselâm da:

-"Bâde'l-mevt, ihya olunca yaşayacaklar mıdır, yoksa yine intikâl mi edeceklerdir? Cenab-ı Hakk Celle Celâluhû'nun kendisine ihsan ettiği mucize, 12 bin kişinin idâme-i hayatına vesîle olacak mıdır, yoksa başka bir hal mi olacaktır?"

Hızır aleyhisselâm ve cümle melâikeler Rasûlullâh Efendimiz aleyhisselâm tarafından müşarünileyh Kehlü'l-Mutâ'ya tevcîh buyurulan suallerin ve bu sualler sebebi ile orada zuhur edecek olan mûcizâtın şiddetinden nâşî, sıcak sudaki tuz gibi erimeye başladılar. Kehlü'l-Mutâ dedi ki:

-"Yâ Rasûlallâh aleyhisselâm emvâtın ihyasını bilcümle enbiyâ ve mürselîne mucize olarak ihsan buyurmuştur. Fakat ihyadan sonra idâme-i hayat için Cenab-ı Hakk Celle Celâluhû Hazretleri onlara selâhiyet bahşetmemiştir. Şu halde idâme-i hayat

için, yâ Rasûlallâh senin mucizene veya mûcizâtına vâris olan havas ümmetinize müracaat ve tevessül edilmesi lâzımdır."
Rasûlullâh Efendimiz aleyhisselâm, Cenab-ı Harkıl aleyhisselâma; "Yâ Nebiyallâh dinle" diye emir buyurduktan sonra, maiyyetindeki diğer sıddîkîn hazerâtından 1352 (1933) senesi ricallerinden Şemmu Râgîbîn'in zerre-i şerifine buyurdu ki:
-"Bu, nebî Harkıl aleyhisselâm hakkında bana nazil olan âyet-i kerîme'yi kıraat et."
Cenab-ı Hakk Teâlâ'nın ilmi için ve Rasûllullâh ile onun vârisleri olanlar için mâzî, hâl ve istikbal mevzu-u bahs olmadığından, Rasûlullâh aleyhisselâmın emriyle âyet-i kerîme nazil olduğu gibi okudu. Okuduğu âyet şu idi: Esteîzübillâh "Elemtere ilellezîne haracû min diyârihim vehüm ulûfun hazera'l-mevt"[2], sadakallâhülazîm.
Rasûlullâh Efendimiz aleyhisselâm:
-"Yâ Harkıl, bu âyet-i kerîme senin hakkında nâtıkdır. Bu âyeti unutma. Yâ Harkıl, burada bulunan şu 12 bin melâikenin eşkâline bak, Benî İsrail'den ihya edilecek 12 bin kişi aynen böyledir. Benî israil'den ihya edilecek 12 bin kişiyi temsilen bu melaikeler Cenab-ı Hakk Celle Celâluhû tarafından sana gönderilmiştir."

Harkıl aleyhisselâm tarafından zuhur edecek olan bu mucizenin hakîkatını, validesi de anladı. Rasûlullâh aleyhisselâm Şemmu Râgıbîn'e tekrar:

---

[2] Bakara Suresi (2): 243. Âyetin tamamının manası şöyledir: "Binlerce kişinin memleketlerinden ölüm korkusuyla çıktıklarını görmedin mi? Allah onlara «ölün» dedi. Sonra onları diriltti. Allah insanlara bol nimet verir, fakat insanların çoğu şükretmezler."

-"Harkıl aleyhisselâm tarafından ihya edilecek kimselerin esâmilerini de zikret" diye emir buyurdu.
Bir baba kendi evlatlarının isimlerini nasıl sayarsa Şemmu Râgıbîn de öylece teker teker esâmileri hatmetti.
Rasulullah Efendimiz aleyhisselâm:
-"Yâ Harkıl, bu mecliste gördüğünüz ve işittiğiniz âyât-ı ilâhiyye'yi unutma. Tecdidine ve ihyâsına çalışacağın kitâb-ı kerîmin âyet ve ahkâmı gibi muhafaza et." dedi.

Oradakiler ve cümle nebîler de, Cenab-ı Hakk Celle Celâluhû'nun ilminin vasiliği (yani genişliği) ve Rasulullah Muhammed aleyhisselamın dahi ilminin sınırsızlığını ve her ne zuhur ederse, evvelallah Rasulullah'ın malûmu olduğunu, kendilerinde olan ilmin ve nurun, onun ilim ve nurundan bir cüzzü muayyen olduğunu ve kendilerinin ilim ve hikmetlerinin mahdut ve kayb-ı hayat ile mukayyet olduğunu, Rasûlullah'da Cenab-ı Hakk Teâlâ'nın evsâf-ı zâtiyye ve subûtiyyesine zaman ve mekân itibariyle bidayet olmadığını ve Rasulullah'ın, Cenab-ı Hakk Teâlâ'nın esma ve evsâfının hakîkatından tecelli-i ulûm almış olduğunu ve gerek Rasulullah'ın ve gerekse vârislerinin ulûm ve hikmet için kendilerinde olan kuvve-i kudsiyyelerinin mahdut olmadığına idrâk hâsıl oldu. Enbiyâ ve mürselînin ulûmunun ise mahdut ve hayat-ı gaybî ile mukayyet olduğunu anladılar. Ve kendilerine yani enbiyâlara verilen envâr-ı nübüvvetin, Efendimizin nurundan bir cüz olarak verildiğini anladılar. Melâikey-i kiram, bu ulûm ve hakâyıkın zuhurundan son derece hayrette kaldıkları zaman,

Sıddîkîn-i kiramdan İmâmü'l-Âyân Yusuf-u Sıddîk hazretleri dedi ki:

-"Yâ Melâike-i Rahman, halk-i kable'l-arz (yani arz yaratılmadan önce), Cenab-ı Hakk Celle Celâluhû; "bir halîfe yaratacağım" diye size hitâb ettiğinde, itiraz ettiniz ve "yeryüzünde kan dökecek ve türlü türlü fesat çıkaracak Benî Âdem'i mi yaratacaksın?" dediğiniz zaman, Cenab-ı Hakk, sizlerin itirazınıza cevaben, "İnnî a'lemu mâ lâ ta'lemu[3]" buyurdu. Yeryüzünde yaratacağım mahlûkâttan siz nahak yere kan döküp fitne çıkaracak kullara bakıpta söylüyorsunuz. Benim habîbim Muhammed'in ümmetinin ricallerinden 7 yüz bin kibâr-ı ashabına, şefâata selâhiyeti olan ve şefaatini kabul edeceğim kullarım vardır. Mademki Benî Âdem'den fenalık yapacaklarını biliyorsunuz ve bildiğiniz o fenalığı mahf edecek olan ulûm ve şefaat sahibi olan kullarımı neden bilmediniz? Cenab-ı Hakk Teâlâ'ya karşı olan itirazınızdan pişman olmuş iseniz, size bu ümmet-i Muhammed'in esâmilerini zikredeyim. Ve icab ederse, şefaat ve hikmetin numunesini de göstereyim." deyip, Yusuf-u Ragıp, Sıddîk-ı Ekber Efendimiz'den başlayıp hecenin, yani Elif, be'nin tertibi üzere ümmet-i merhumenin bilumum efradını hatim ve tâdât buyurdu. Asr-ı saadetten kıyamete kadar isminin başında Elif olan Ümmet-i Muhammed'i, ne kadar varsa onu ikmâl ederek, bu

---

[3] Bakara Suresi (2): 30. Âyetin tamamının meali şöyledir: "Rabbin meleklere «Ben yeryüzünde bir halîfe var edeceğim» demişti; melekler «orada bozgunculuk yapacak, kanlar akıtacak birini mi var edeceksin? Oysa biz Seni överek yüceltiyor ve Seni devamlı takdîs ediyoruz» dediler; Allah «Ben şüphesiz sizin bilmediklerinizi bilirim» dedi."

surette nihayete kadar hatim ve ikmâl etti. Müşarünileyh hazretlerinin söylediği kelâm, menba-ı nübüvvetten idi. Bu menbâdan ulûm ahzetmeyen ekâbir ricâlullâh bile, bu kelâmın künhüne vâkıf olamaz. Yusuf-u Ragıb, 1352 (1933) senesinde hâl-i hayatta bulunan ihvânımızdır. Orada, zerre-i şerîfi (var) idi.

Yusuf-u Ragıp, bu kelâmı Rasûlullâh aleyhisselâmın izni ile söylerken, Cibrîl-i Emîn aleyhisselâm da orada ise de, menba-ı nübüvvetten ahz u veraset intikâl eden ulûm sahipleri olduğundan Cibrîl-i Emîn aleyhisselâm bu mecliste ve bu ricâlullâh yanında savt etmedi (Yani sesini çıkarmadı).

Yusuf-u Ragıp'ın kelâmından sonra Harkıl aleyhisselâm Rasûlullâh, sahâbe-i kiram ve 5 adet ricâlullâha hitaben dedi ki:

-"Yâ Rasûlallâh, yâ eyyühe'l-kirâm, Kitâbullah'da zikredilen 12 bin ümmetimden Benî İsrail mevtalarını ihya ederken, bugün gibi maârif ve yardımınızı istirham ederim, ikinci olarak, âlem-i beşeriyyete teşrifinizde, edeceğiniz hizmet meyânında beni ve ümmetimi de hatırlayın ve unutmayınız. "Efendimiz aleyhisselam bu ricasını da kabul buyurdu. Hazreti Harkıl'ın ricasını Efendimiz, yanında bulunan 5 adet ricale tevcîh buyurdu.

Harkıl aleyhisselam Cenab-ı Hakk Celle Celâluhû tarafından Beni İsrail'e meb'ûs olarak gönderildiği zaman 12 bin kimseyi ihya ederken (ki) bu ricâlullâhdan 5 zât, 1352 (1933) senesi ricalleridir, aktap eli de hazır bulundular. O mecliste ikinci defa ümmeti Muhammed'in fezâili tezahür etti. Harkıl

aleyhisselam ve onun ümmeti de bu ümmetin fezâilinden hissedar oldular. Zira ihya olunanların idâme-i hayatı, o ricalullâhın Rasûlullâh aleyhisselâmdan veraset tarîki ile almış oldukları mûcizât sayesindedir.

Rasûlullâh aleyhisselam Yusuf-u Ragıp hazretleri hakkında:

-"Nuh aleyhisselâmla, onun ümmetinin fezâilinin kâffesinin, Cenab-ı Hakk tarafından kendisine bağışlanmış olan kimsedir." diye buyurdu.

Yine bu ricâlullâh hazerâtından Lutfi Fânî hakkında da buyurdu ki: -"İbrahim aleyhisselâmla, ona imân eden ümmetinin fezâilini Cenab-ı Hakk Celle Celâluhû'nun kendisine ihsan ettiği kimsedir."

Ve yine Abdülkerim-i Üveys hakkında da buyurdu ki: -"Musa aleyhisselâmla, ona imân eden ümmetin fezâili kendisine ihsan edilen zattır."

Şemmu Ragıp hakkında buyurdu ki:

-"İsâ aleyhisselâmla, onun ümmetine verilmiş olan fezâilin kâffesi kendisine verilmiş olan zattır."

Ahmedi Ferdânî hazretleri hakkında buyurdu ki:

-"Ümmetin evvelîn ve âhirîn olan ve bilcümle ümmetimin fezâili Cenab-ı Hakk Celle Celâluhû tarafından kendisine verilmiş olan zattır, ilmen ve amelen ve ahlaken kemâl manâsı ile veraset dahi kendisine ihsan edilmiş olan zattır. Cenab-ı Hakk Teâlâ'nın, âlem-i melekûtta, nübüvvetimi ilâm buyurduğu lahzadan itibaren ben bunların mürebbisiyim, alem-i dünyaya intikâl etmezden mukaddem, Makâm-ı Sıddîkiyyeti, Cenab-ı Hakk Celle Celâluhû kendilerine ihsan etmiştir."

Bu ricallerin aynı fazilet ve derecesinde olan ricaller de vardır. Ve onların mertebelerine müşabih (benzer) olan fazilet sahipleri de vardır.
Rasûlullah Efendimiz aleyhisselâm:
-"Yâ Harkıl, âyet-i mezkûreye mazhar olduğunuzdan, bunlarla maârif-i külliyey-i tâmme ve ictimâ-ı hakîkî size hâsıl olacaktır (yani, âyet-i kerîme gereği tam ve küllî bir bilme, tanışma ve onlarla hakîkî bir meclisiniz, toplantınız olacaktır)" (dedi.) Mezkûr leylde (gecede), Harkıl hazretlerinin nutfe-i şerîfesinin, valideleri derhal anladı. O geceden itibaren hamli vaz' edinceye (hamileliği bitinceye) kadar, Cenab-ı Hakk Celle Celâluhû'ya şükrân-ı ibâdetle meşgul oldu. Bir gece istirahat edip, uyku da uyumadı. Hazreti Harkıl'ın mevlûdü vâsî bir karyededir (yani doğumu büyük bir köydedir). Ve 12 bin ihyây-ı emvât (ölülerin hayat bulması) da orada olunmuştur. Kendisi 33 yaşında iken bu mûcizey-i şerîf sâdır olmuştur, ihya edilenlerin idâme-i hayatına, Harkıl aleyhisselâmın mûcize-i şerîfi kifayet etmediğinden, yukarıda zikrolunan ve 1352 (1933) senesinde hayatta bulunan ihvanlarımızdan olan 5 adet ricâlullâhın hizmetleri ile idâme-i hayat kendilerine nasîb oldu. Harkıl aleyhisselâma hizmette bulunan bu zevât-ı kiramın, ihya meclisinde 33 kadar da Enbiyâ-ı mürselîn vardır. Rasûlullah Efendimiz aleyhisselâmın kendilerine emir buyurdukları veçhile, 1352 (1933) senesi Zilkâde-i Şerifin 10'uncu gecesinde Harkıl aleyhisselâma hizmette bulundular. Harkıl aleyhisselâma hizmette bulunan bu ricaller, ümmet-i merhumeden hâlis itikâd üzere bu mevsimde (Zilkade ayında)

kendilerine kalben ve manen münâcaât ederek niyaz ve iltica eden kimseleri mahrum bırakmayacakları şüphesizdir. Bu ricallerden bugün halen hayatta iki zât vardır. Üçü pek yakında âhirete intikâl ettiklerinden, bu ricallere şükran ve mükâfat olmak üzere, Cüzi bir hizmet dahi zikredilerek bir hafta sonra bir menâkıb dahi gönderilecektir. Harkıl aleyhisselâmın ihya ettiği kimselere 70 senelik hayat temîn edildi. O mecliste bulunan melâikelere bu ricallerden biri dedi ki:

-"Yâ melâike-i Rahman, sizler Cenab-ı Hakk Teâlâ'dan şekva ederken, bizi düşünmediniz mi? Bizi saymadınız mı, fitne ve fesatcılar var diye, bizi de fesatçılar zümresine idhâl ettiniz? Halbuki Cenab-ı Hakk Teâlâ'nın emrine muhalif ve Rasûlullâh'ın sünnetinden ayrılmak, bizden bir lahza sâdır olmamıştır ve olmayacakdır da. Huzûr-u İlâhî'de bizim gibi binlerce mahfuz olan ibadullahın hukukuna tecâvüz ettiniz."

Bu kelâmın bakiyesi ve tafsîli ricâlullâh tarafından 1352 senesi Zilkâde-i şerifin 10'uncu (24 Şubat 1934) gecesinde ikmâl edilecektir. Ve o içtimâ yevmü mahşerdeki, ictimânın numunesi gibi olacaktır.

Melâikelere karşı bu kelâm ve hitâb, sahâbe-i kiramdan ve tâbiîn-i kiramdan ve hiçbir zât tarafından sâdır olmadığı gibi, hakîkata da vâkıf olmamışlardır.

1352 (1933) Şerâfeddin

İMAM-I ZÜHD MEVLANA İBRAHİM B. EDHEM, MEVLANA DAVUD-U TAİ, ABDÜLHAKİMÜ HORASANİ VE SIRRI SAKATÎ HAZRETLERİNE AİT MENAKIBTIR

Bu ricâlullâh hazerâtına bir gün hâtıfı Rabbânî geldi. Ceziretü'l-Arap nâmında bir mahalle seyahat etmeleri gerekli kılındı. Orada Ricâlü'l-Berzah nâmıyla mâruf kibâr-ı evliyadan olan bir zât ile içtimâ etmeleri emrediliyordu. Müşarünileyh o vakit kutbâniyet makamına kâim olmuşlardı. İbrahim Edhem ise Gavsü'l-Âzam makamında idi. Memur oldukları Cezire'ye gitmeleri için bir sahile geldiler. İskelede kendilerinden başka 80 adet yolcu da vardı. Bilâhare 20 kişi de gelerek geminin muhtelif istikâmetlere bırakacağı yolcu adedi 100 kişiye baliğ oldu. Bunların gidecekleri Cezire ise gayet tenhâ ve kimsenin ayak basmadığı tenhâ bir mahal idi. Müşarünileyhim hazerâtı gemiye binmek ve bu seyahat için pek çok ücret ödemek mecburiyetinde kaldılar. 104 yolcu ile gemi hareket etti. İki gün geçmişti ki, şiddetli bir fırtına ve boraya mâruz kaldılar. Öyle ki denizde bulunan mahlûkât dahi alabora oluyor ve şaşkın vaziyete düşmüşlerdi. Gökyüzü müthiş kararmış, etraf gündüz mü gece mi fark edilemiyordu. Yolcular ve gemi adamları bu halden çok dehşete kapıldılar, havf ve telâşa düştüler. Gemide bulunan sülehây-ı ümmetden biri:

-"Yâ Rabbi, zahit İbrahim Edhem hazretleri nâmına ve onun hürmetine bizi bu felâketten halâs et." diye münâcaatta bulundu. Müşarünileyh hazerâtı birbirlerine dediler ki:
-"Hakk Teâlâ Hazretleri'nin kazasına razı olup sabredelim mi, yoksa Cenab-ı Hakk Teâlâ'ya niyaz mı edelim."
Dâvud-u Tâî buyurdu ki:
-"Yâ İbrahim, bu sulehâdan birisi senin isminle tevessül ve duâ ediyor. Artık sen bilirsin." dedi.
İçlerinden Ebu'l-Vefâ nâmında birisi dedi ki:
-"Bu cemaat içinde halas olacak ve bu tufandan kurtulacak bir kimseyi bilsem vaziyet ederdim."
Bu esnada bir cihetten rüyada görülür gibi, hayalet menzilesinde bir zât belirdi.
İbrahim Edhem:
-"Yâ Ebe'l-Vefâ gördüğünüz kimseyle görüşmek isterseniz, kendisini çağırınız derhal size muavenet eder" dedi.
Ebu'l-Vefâ:
-"Kimdir o yâ seyyidî" dedi.
İbrahim Edhem:
-"İlyas aleyhisselâmdır, bu sefînede (yani gemide) müstehak kimseler vardır, bunları tahsile gelmiştir" dedi.
Ebu'l-Vefâ dedi ki:
-"Bunu biliyorsanız mutlaka onun neticesinden haberdarsınız."
İbrahim hazretleri buyurdu ki:

-"Bu sefîne sulara gark olacaktır. Bu saatte bunun gibi 80 sefîne gark oldu. Birkaç saat için bu bir imtihan ve iptilâdır."

Bu kelâm üzerine sefîne sulara gark oldu. Müşârunileyhden başka 8 kişi de halâs oldular, ikişer kişi birer tahta ve kütüğe yapışarak batmaktan kurtuldular. O parçalar üzerinde 24 gün kaldılar. Dâvud-u Tâî ile İbrahim Edhem bir tahtada beraber bulunuyorlardı.

Dâvud-u Tâî buyurdu ki:

-"Subhânallâh, Cenab-ı Hakk Teâlâ'nın emriyle yola çıktık. Fakat bu hâdiseden haberdâr değiliz."

İbrahim b. Edhem dedi ki:

-"Zâhid olup çıkarken, Cenab-ı Hakk tarafından 7 bin kere imtihan ederim diye hâtıf geldi. Bunların biri de denizde vâkî olacaktır. Anladım ki, denizde göreceğim belâ ve imtihan bu imiş."

Dâvud-u Tâî hazretleri buyurdu ki:

-"Validemin rahminde iken bu hakîkatı görmüştüm. Ben de şimdi hatırladım ve anladım." Ol saatte İlyas aleyhisselâm imdada gelip selâm verdi. Bunlar da selâmı aldılar.

İlyas aleyhisselâm buyurdu ki:

-"Yâ İbrahim, zâhid olmak için hakkiyle mücâhede ettin ve muvaffak oldun. Lâkin belâ ve musibete karşı sabırlı olamadın. Senin nefsinin şikâyet ve ızdırâbından Kaf Dağı arkasında bulunan, budalalar münâcaatı kat etmeğe (kesmeye, yarıda bırakmaya) mecbur oldular. Onlara çok futûr nazil oldu."

Bunlar 8 arkadaş beraber Cezîre'ye yaklaştılar. Bunların mezkûr mahalle varacakları gece Leyle-i Mîrâc idi.
Mezkûr mahalli Dâvud-u Tâî görünce buyurdu ki:
-"Cenab-ı Hakk Teâlâ'nın bize vaat buyurmuş olduğu Cezîre burasıdır zannederim."
İbrahim Edhem buyurdu ki:
-"Yâ seyyidî, siz bu mahalle lisân-cemâdâtla tekellüm etseniz olmaz mı?"
Müşarünileyh cemâdâtın lisânı ile tekellüm ettiğinde, mezkûr mahalde ne kadar eşcâr (yani ağaç) ve envâ-i nebatat varsa yeniden hayat buldular. Ve mevsimi olmadığı halde 7 yüz çeşit meyva vücûda geldi. Bu ricâlullâh henüz sahile gelememişler ve sahile 5, 6 saatlik bir yerde bulunuyorlardı. İbrahim b. Edhem hazretleri Cenab-ı Hakk Teâlâ'ya münâcaatta bulundu.
-"Yâ Rabbe'l-Izze ve'l-Azame, bu leyle-i mübârekenin ve bu leyle-i mübârekede huzurunuza teşrif eden hulâsatü'l-ekvân Habîbi Ekrem aleyhisselâm hürmetine bizi iptilâdan halâs eyle."
Cenab-ı Hakk tarafından bir nida erişti:
-"Yâ İbrahim, bana niyaz etmek için vesile kılacağın kimseleri bilmedin. Onları vesile ittihaz etmedikçe cevap vermem."

Onlar bu kelâmın meal ve hulâsasını anlamadılar, İlyas aleyhisselâm tekrar göründü. Hazreti Musa aleyhisselâmın kavmine ihsan olunan cennet taamından, son derece aç kalan bu zâtlara, aynı mâideden getirdi ve buyurdu ki:

-"İmtihanınıza az kaldı nihayet bulacaktır. İptilâ ve imtihanın akabinde nuzûl edecek inâyet-i İlâhiyye'ye kavuşursunuz."

Müşarünileyh sahile çıktılar. İbrahim Edhem hazretlerinin münâcaatını işiten hayvanâtın kâffesi onları istakbâle geldiler. Bu zevat hayvanâta selâm verdiler. Hayvanlar da onların selâmına cevap verdiler.

Hızır, İlyas, İdris ve İsâ aleyhimüsselâm hazır oldular. İsâ aleyhisselâm buyurdu ki:

-"Ve inde'l-imtihân yukrimü'l-mer'u -beyân siz şimdi bu imtihana mükâfat olmak üzere ne istiyorsunuz? Cenab-ı Hakk Teâlâ Hazretlerinden ne dilersiniz?"

İbrahim Edhem dedi ki:

-"Yâ Rûhullâh, denizde iken Hakk Teâlâ'ya yaptığım münâcaatta, vesileyi bilmediniz diye cevap geldi. Tevessül ve vesile ittihaz edeceğimiz kimdir, kimin hürmetine diye münâcaatta bulunmanız gerekir?"

İsâ aleyhisselâm Hızır aleyhisselâma işaret buyurdu, Hızır aleyhisselâm dahi cevap vermeğe başladı:

-"Cenab-ı Hakk Teâlâ her asır için ilâ yevmi'l-kıyâm bir Gavs ve bir de Sıddîk eksik etmiyecektir. Ve yani kemâl mertebesinde makâm-ı Gavsiyyet ve makâm-ı Sıddîkiyyet ancak bir asırda birer kimseye tevcih olunur. Fazla olmaz. Lâkin bir asır gelecektir ki, makâm-ı Kutbâniyyet ve makâm-ı Sıddîkiyyet ve makâm-ı Gavsiyyeti ihraz eden zevat 30 adede baliğ olacaktır. O ricâlullâhdan 10 kişi derece-i Sıddîkiyyete ve 20 zevat da makâm-ı Gavsiyyet'in kemâl derecesine varmış olacaklardır. Size işaret buyrulan

zevat bunlardır. Bunlara tevessül ederseniz, cevap hazırdır."

Hızır aleyhisselâm bu hususta gerek bu zâtlara ve gerekse Enbiyâ-ı ızâma uzun bir beyanâtta bulundu.

Sonra İbrahim Edhem hazretleri Hızır aleyhisselâma dedi ki:

-"Yâ Seyyide'l-Kavm, bu seyahatimizin ve imtihanın neticesi ne oldu, Cenab-ı Hakk bize ikram mı etmiştir. Yoksa heder mi olmuştur?"

Hızır aleyhisselâm buyurdu ki:

-"Bu imtihanın neticesi sizin için hayırlıdır. Size Cenab-ı Hakk ikram ve îzâz etmiştir."

İbrahim Edhem dedi ki:

-"Cenab-ı Hakk Teâlâ Hazretleri'nin fazl ve keremin-den, mümkünse bu ricâlullâh ile içtimâ dileriz. Bize nasip buyursun."

Hızır aleyhisselâm buyurdu ki:

Bu arzu ettiğiniz şeref ve fezâile nail olmaklığınız için vakt-i merhûn (yani belirlenmiş bir vakit) vardır. Biz burada vazîfemizi ikmâl ettikten sonra Kehfü'l-Enbiyâ'ya gidelim. Orada cevap veririm."

Dâvud-u Tâî hazretleri orada bulunan hayvânât-ı vahşiyeye ve muzur mahlûkâta teveccüh ederek buyurdu ki:

-"Artık ömrünüz tükenmiştir. Allah'ın izniyle ölünüz."

Ol saatte pek çok hayvânât-ı vahşiyye öldüler.

İbrahim Edhem buyurdu ki:

-"Yâ ahî, sen bu hayvanlara zulmettin, bunların arasında, yuvalarında bekleyen yavruları olanlarda vardı."

Dâvud-u Tâî buyurdu ki:
-"Bu hizmet sana aittir."
Hızır aleyhisselâm buyurdu ki:
-"Yâ Dâvud, İbrahim sana çok muavenette bulundu, muavenet ancak bu kadar olur."
Enbiyâ-ı kiram ile birlikte müşarünileyhim, Kehfü'l-Enbiyâ nâmında bir mahalle gittiler. Ve o makama teşrif ettiler. Hızır aleyhisselâm İsâ aleyhisselâma bir salkım üzüm takdim etti ve dedi ki:
-"Yâ Rûhullâh, buyurunuz bu dünya taamından değildir, cennet taâmındandır."
İsâ aleyhisselâm buyurdu ki:
-"Senelerden beri taam yemedim."
Hızır aleyhisselâm:
-"Bu taam başkadır, lâkin 10 sıddîkı kiram ve 20 gavs hazerâtının meclisinde beraber yiyeceğiz. Yâ Rûhullâh siz bu makama kaç defa teşrif ettiniz?"
İsâ aleyhisselâm buyurdu ki:
-"Bu üçüncüdür."
Hızır aleyhisselâm:
-"Yâ Rûhullâh, bu üçüncü ziyaretiniz sebebi ile Cenab-ı Hakk tarafından Hâtemü'l-Enbiyâ Muhammed aleyhisselâmın ahyâr ümmetinin makam ve fezâili hakkında sana bir vahy geldi mi?"
İsâ aleyhisselâm:
-"Evet" diye cevap verdi. Bu mükâleme nihayete ermişti ki, onlar da mağaraya vâsıl oldular. Orada Nücebâ cemaatını buldular ve selâm verdiler.
Nücebâ hazerâtı da bunlara:
-"25 senedir burada sizleri intizâr etmekteyiz. Cenab-ı Hakk bize sizinle ictimâmızı haber verdiği

lahzadan beri, biz de bu şerefe nail olalım diye intizâr ediyoruz."
Hızır aleyhisselâm buyurdu ki:
-"Bu içtimâ size, yaptığınız 25 senelik mücâhededen daha hayırlıdır. Şerefi daha büyüktür. Cibril aleyhisselâm mîrâc gecesinde bu mağarada Hâtemü'l-Enbiyâ aleyhisselâmın fazîlet ve şerefini beyân buyurduğu gibi, bana mîrâc gecesinin hakâyıkından da bahsetti. Ben şimdi size hadimim, hadim olan mahdum olanların (hizmeti görülenlerin) memnûn olmasını ister. Siz bu gece ne arzu ediyorsunuz?"
İsâ aleyhisselâm buyurdu ki:
-"Cenab-ı Hakk Teâlâ'nın size bildirdiği bu gecenin fezâilinden bahsedin. Birde ilerdeki asırlarda bulunacak olan Sıddîkîn ve Gavs hazerâtından, yani 30 zevât-ı âliyeden bahsedin ve onlarla mülakatımıza vesile olunuz."

O gece leyle-i mîrâctı. Mağaranın ol saatte bir yerinden su zuhur edip akmağa başladı. Hâlbuki bu su evvelce mahsur kalarak Enbiyâ-ı âzam hazretlerinin seyahatta iken abdest almaları için zuhur etmiş ve bilahâre kaybolmuştu. Bu cemaatın hürmetine tekrar zuhur etti. Hızır aleyhisselâm mağaranın kapısına durup, müşarünileyh hazerâtı, 30 kişinin, ayrı ayrı 99 esmâ-i şerifleri ile nida etti ve cemaat-ı hâzirûna da beyanâtta bulundu. Bu esnada Cenab-ı Hakk, bütün meleklerine ve Cibrîl-i Emîn aleyhisselâma da, meleklerine bildirmesi için "Şimdiye kadar bilmediğiniz ve işitmediğiniz hakikati dinleyin" diye emretti.

Hızır aleyhisselâm İbrahim Edhem hazretlerine buyurdu ki: -"Bin sene mücâhede etseniz dahi, erişemiyeceğiniz bir nîmet-i uzmanın kendilerine nasip kılınan ahyâr ümmete bakınız. Yâ İbrahim, bunlardan ümmet-i merhume için bir gecede sâdır olacak hidemâtın derecesi odur ki, sizler bin sene yaşasanız, bu müddet içinde yapacağınız hizmet, bu dereceye erişemez. Ve sizden bu derece hizmetin sâdır olması kabil değildir."

Hızır aleyhisselâm bunun gibi bir kaç sıfat ve şeref beyân ederek bu ricâlullâhın esâmîlerini sayıp ikmâl etti. Müşarünileyh olan zevât-ı kiram gerek melekûtî ve gerekse nâsûtî olarak 35 yaşlarında hayatta olacakları surette göründüler. Hızır aleyhisselâm; "Bakınız yâ ihvan..." dediğinde, gerek enbiyâ-ı mürselîn ve gerekse evliyâ-ı kiram hazerâtına bir dehşet ve bir hal geldi. Onların üzerinde bulunan tecelli-i İlâhiyye'nin heybetinden herkes tahayyür etti. Hızır aleyhisselâm buyurdu ki:

-"Yâ İbrahim, Hakk Teâlâ Hazretleri'nin imtihan ve iptilâsına sabretmemiş olsaydınız bu nîmete nail olamazdınız."

İbrahim Edhem hazretleri istiğfar etti ve Hızır aleyhisselâmdan bunların zuhûriyet zamanını sordu. Ol saatta mağaranın bir kenarında, manevî kalemle yazılmış yazı gördü. Bu yazı: "Hicret-i seniyyenin 1350 senesi Cemâziye'l-Evvel'inin 21 'inci (yani 14 Ekim 1931) gecesi, saat 6'da, mezkûr gecede, bu zevât-ı kiram için Cenab-ı Hakk 125 bin İsmullâh-i âzâmı ile duâ ve tevessülüne müsâade eder. Ve bu 30 zevatın herbiri leyle-i mezkûrda 125 bin İsmullâh-i

âzâmı zikredip duâ ve tevessülde bulunurlar. Asr-ı Saâdet'ten itibaren bu selâhiyet ve iktidar hiçbir ferde nasıp olmamıştır. Hızır aleyhısselam gerek bu içtimâ ve gerekse ikinci defa olacak olan ictimânın, Cenab-ı Hakk tarafından kendisine ihsan olunan en büyük bir nîmet-i uzmâ ve fezâil ve kerametten olduğunu beyân buyurmuştur. Bu ricâlullâh hazerâtı, orada bulunan enbiyâ-ı ızâm ve evliyâ-ı kiram ve nücebâ hazerâtına hitaben 3 kelâmda bulunmuşlardır: 1. Bilcümle kütübü semâviyyenin hulâsası idi. 2. ve 3. üncü kelâmı ise hiçbir ferd anlamadı. Hızır aleyhisselâm bu kelâm için, evvelce bu zâtların makam ve faziletlerinin, derecelerinin ulviyyeti sebebi ile işaret buyurmuştu. Hızır aleyhisselâm ile bu ricâlullâh hazerâtı arasında uzun kelâm ve sohbet vâkî oldu ise de mecliste bulunan zevat anlamadılar. Bu kadar azîm hikmet, şeref ve fazilet sahibi olup hiçbir geçmiş asırlara nasip olmayan hizmet ve muvaffakiyyeti Cenab-ı Hakk Teâlâ'nın kendilerine ihsan ettiği, bu zevât-ı âliyenin asrında bulunduğumuz için Cenab-ı Hakk Teâlâ'ya şükrederiz. Ve bu zevât-ı âliyelerin lisân-ı şerîfleriyle esnâ-i zikir, duâ ve tevessüllerinde zikrolunmaklığımız için mukarrer olduğu ve bu husûsta kanâat-i kalbiyye-i kâmile hâsıl olduğundan bu cihetle de ayrıca ve misli olmayan bir muvaffakiyet ve ihsan olunan nîmet-i uzmây-ı nâiliyyet tebşîr olunur. Cenab-ı Hakk bizleri şâkirînden eylesin. Amîn.

MUSA ALEYHİSSELAM İLE MUHYİDDÎN-İ ARABİ HAZRETLERİ ARASINDAKİ MUHAVERE HAKKINDADIR

Musa aleyhisselâm Muhyıddîn-i Arabî hazretleri rûhânıyetinden sual buyurdular ki:
-"Kıyamette, âlem-i dünyadaki gibi Cenab-ı Hakk Celle Celâluhû bir şeyi haram etmiş midir, muharremât var mıdır? Var ise en büyüğü nedir?"
Cevaben:
-"Buna 9 sene evvel cevap verilmiştir. Bir veliye verilmesi kısmet olan cevâbı diğeri verse, ıstılâh-ı vilâyetten (yani velilikten) hârıç(tır) ve zulümdür' (dedi).
Musa aleyhısselâm da: (bu) sualimi (daha önce soranların, sâilînin) isimleri nedir?" dedi.
Cevap:
-"Cenab-ı Musa'ya Sâil'ın (yani soranın), zerre-i Hasanil-Mağrıbî olduğu" buyruldu
(Üstaz) ne cevap verdi denilirse şöyle ki:
Âhirette olan cesed-i enbiyâya, cehennem nârının mesh etmesi haramdır Saniyen, Rasülullâh sallallâhu aleyhi ve sellem efendimizin en ednâ, zaîf ümmetinin de cennete dâhil olmasından mukaddem, cümle enbiyâ-i mürselîn ve ehl-i cenanın cennetten lezzet alması, cesed-i enbiyâya cehennem haram buyrulduğu gibi şayet bir nebî ve mürsel dahi telezzüz etse, Âdem aleyhisselâmın cennetten çıkarılması gibi: çıkarılıp bir daha girmesi katiyyen haram buyruldu.

Şimdi Muhyiddîn-i Arabî:
-"Ol sualin sahibi Musa aleyhisselâm siz misiniz?" buyurması ile:
-'Evet benim, ol ümmetin zayıf olanının sıfatı nedir ve o kimse nasıl bir kimsedir ki cennete girmezden evvel ecsâd-ı enbiyâ-i mürselîn ve ehl-i cennete naîm-i cennet lezzeti haram oluyor?"
Muhyiddin de cevaben:
-'Ol bir ümmettir ki. Cebelu Vahşî'de bir orman içinde bir âkil onu görmeyecek derecede kendi kendine riya, havf olmayarak sırf emr-i İlâhiyye'ye imtisâlen Allah'dan havf ile farz namazını edâ edecek derecede kuvve-i imâniyesi olandır. Bu cevapları Hüseyin el-Mağrıbî'den hal (etmesini) buyurdunuz. Başka sual buyrulursa, cevâbı âcızânem olur.
Cenab-ı Musa aleyhisselâm da
-"Yâ Muhyiddîn, âlem-i berzahda beyne'l-enbiyâ ve'l-mürselîn ve'l-evliyâ. 80 bin hatm-i Kuran icrâ ediyormuşsunuz, bunları kimlere bağış ve hediye ediyorsunuz ve nasıl hatmediyorsunuz?"
Cevap
-'Yâ Nebiyallah, 24 saatte 24 bin defa bir kimse üzerine Seyyidi Kâinat aleyhisselâmın nazarı nâzil olursa, 80 bin hatim indirmesini çok mu gördünüz? Daha bundan ziyâde sana acabiyyet verecek budur ki; indirdiğim hatemât-ı Kuranı azîmüşşânın her bir harfinde, benim nokta-i hizmetimin miktarı olan meânî adedince eshâb-ı kebâir af buyruluyor. Bu kadar aff-ı umûmî şefaat-i enbiyâ-i mürselîn ile de olamaz İllâ Muhammed aleyhisselâm hazretlerine

mahsûstur Bu kadar hidemâtımın sevabını bizzat fermân-ı Rasûlullâh aleyhisselâm kimlere hediye ve bahş buyuruyorsa onlara veriyorum. Husûsan bu Ramazân-ı Şerîfte, Nûh ve İbrahim ve Isâ aleyhisselâmla zât-ı Risâletlerının isimlerine hediye etmeme fermân-ı Rasûlullâh olmakla size ve ümmetinize hediye ediyorum." buyurması ile:

-'Yâ Muhyiddîn, bu kelâmınız âlem-i dünyada mı olmanıza mahsûstur Yoksa vefatınızdan sonra da olur mu?"

Cevap:

-"İntikâlimizde bize daha ziyâde hayat gelir, daha ziyâde hatimler indiririz, lâkin şu kadar ki, âlem-i teklifte olduğu gibi ashâb-ı kebâire vermeyip, havaslara hediye ederiz. Farkı budur. Bu kadar kemâlâtı Cenab-ı Hakk Celle Celâluhû ihsan buyurdu. Lâkin tecâhülâne, isimleri ile daha Musa aleyhisselâmın huzûr-u Habîbullâh'da beni zikir buyurduklarının mükâfatı zahir olmamıştır. Nasıl zikretti denilirse, Musa aleyhisselâm tay(yı zaman) ile mağrib ve maşrıkta seyru sefer buyururlarken bir cebel (dağ) üzerine nüzul edip:

-"Yâ Râb, mahlûkâtın içinde acayip bir mahlûk göstermenizi istirham ederim" demesi ile:

-"Yâ Musa, sizin maksûdu hafiyenize (gizli maksadınıza) münâsib en acayip göreceğiniz mahlûk bu dağın içindedir" buyurması ile âsâyı dürttüler, hemen oradan, Şâh-ı Emret, ömrü uzun Sâhibü'l-Âbid bir zât çıktı.

Hazreti Musa aleyhisselâm:

-"Siz kimsiniz ve kimin ümmetindensiniz, bu kadar uzun sene ve ömrü tavîle ifây-ı İlâhiyyedeki sebep nedir?" dedi.
Ol Abid:
-"Âbid b. Âbid'im. Vârisi Muhammed'denim" demesi ile:
-"Daha onun zamanına müddet-i tavîle vardır. Nasıl onun ümmetinden olabiliyor sunuz?" diye sorulunca Âbid de:
-"Cenab-ı Hakk Celle Celâluhû, (Hazreti Muhammed'in) zamân-ı saadetlerine yetiştirip, o zamana kadar yaşatacaktır. Bu saâdet-i uzmâya sebep ise, âdetim iktizâsından olarak her gün aç kalan mevhidlerini işvâ ederdim. Bir gün onlara yiyecek ararken bir incir ağacı bularak, semereleri düşürüp 7'şer tane taksim ettim. Ol anda bir nûr zahir oldu ki: "Yâ Âbid, maksatlarınızdan en büyüğü ne ise iste, mukabil ve semereyi merhamet engiz olmak üzere vereceğim" diye nida buyurması ile ol anda Kutbu'l-Ekber Muhyiddîn-i Arabî ismi ile bir, zerre, teşrîf buyurup; "makâsıt-ı mahlûkât içerisinde Muhammed aleyhisselâm hazretlerine ümmet olmaktan maksad-ı aslî, vâki-i matlûbu uzmâ yoktur ve onun ümmetliği şerefi ile iki rekat kılacağın namazın şeref ve fazileti sâir bilcümle enbiyâ ve'l-mürselîn ümmetlerinin ettiği ibâdetten, ziyâde ve yevmü'l-kıyâmette ihtiyar edeceksiniz. Bunu talep ediniz" diye irşâd ve ikâzları üzerine talep ve istirhamımı Cenab-ı Hakk Celle Celâluhû kabul buyurdu. Bu sebepten hayatım budur."

Musa aleyhisselâm da:
-"Ne gibi ibâdetle meşgul oluyorsunuz?"
Kutbu'l-Ekber Muhyiddînin bazı nazarları yetişiyor, ol sebeple nokta-i hizmetim, hakîkatın müşahedesi üzerine evkâtı güzâr ediyorum. Başkaca erkân-ı ibâdetten bir amel bilmem ve mükellef değilim" dedi.
-"Ol hazretin hakîki ismi nedir?" diye soruldu
Cevaben:
-"Habîbullâh'tır" demesi ile hazreti Musa:
-"Yâ Rabbe'l-âlemîn, Kelîm(ullâh) ile Habîbullâh beynindeki (arasındaki) fark nedir? Muhyiddîn-i Arabî kimdir, lütfen bildiriniz?" demesi ile Cenab-ı Hakk Celle Celâluhû da Cibril aleyhisselâmı inzal buyurup, selâmdan sonra:
-"Ol hazreti Muhammed'in vahyi ve risâlet ve nübüvvetlerinden sarf-ı nazar ve derecât-ı vilâyetlerinin en ednâ derecesindeki sıfatı habîbinin büyüklüğünü idrâkde mâsivâullâhın âciz olduğunu mütefenni'l-arz cesed-i saadetlerini kabre konulduktan sonra dahi, kendisinin ümmeti olan cümle mevcudatın tevhîd, ezkâr ve âmâli ve cemâdâtının tevhîd-i tabîiyyeleri adedince her lahzada sıfât-ı Habîbullâh muktezâsı üzere nazar-ı hâs-ı İlâhî olacaktır. Ve âlem-i teklîf üzere terakkiyât olacaktır. Ol bir nazarla olan terâkkiy-i Muhammediyesi, cümle enbiyâ-i mürselîne taksim olunca, vilâyet-i nübüvvet, risâlet vahyi kuvveleri ile beraber hamletmeleri mümkün değildir. Sâir sıfat-ı ulyâları da buna mukâyyesdir. Böylece "ilâ duhûli'l-cenne" olacaktır" buyruldu.
Devamla:

-"Musa aleyhisselâma olan bu târifât-ı sicâniye, Cenab-ı Risâletpenâh hazretlerinin vilâyetlerinin en ednâ derecelerinin, en ednâ evsâf-ı menâilerindendir. Sıfat-ı habîbîn, terâkkiyâtın tarifidir. Terâkkiyâtına nihayet tasavvur edilmeyen bidayetinden habibiyyet muktezası ile her lahzadaki nazâr-ı sicâniyi tarif mümkün değildir. Enbiyâ-i mürselîni kirama ve evliyalara neşe-i mükellefiyet ve kemâl üzere terakkîdir" buyurulunca, Musa aleyhisselam:

-"Yâ Rabbe'l-âlemîn, bundan ziyâde fehme kabiliyetim yoktur" buyurdu.

O Abid buyurdu ki:

-"Yâ Musa, seninle münâcaat için, Habîbini yatakda yatarken Cebrail'i inzal ile Arşu'l-Âzam'a götürdü, bu fark kâfî değil midir?" dedi.

Sonra Cenab-ı Hakk Celle Celâluhû:

-"Yâ Musa, benim sıfat-ı hakîkat-ı azîmüşşânım, bir mahlûkta olması taht-ı imkanda olmadığı gibi, Habîbimin evsâf-ı ulyâsı da cümle enbiyâ-i mürselînde olması mümkünsüzdür. İşte hattı zâtında tahsîs ettiğim, Habîbimi böyle bir ferdiyyet üzere halk buyurdum. Size ihsanım olan şeref-i vilâyet-i nübüvvet-i risâletle nâsdan muhtar ettiğime çok şükür et" buyurup, Bismillah "İnne Sıfâteke ale'n-nâsi bi-risâletî ve bi-kelâmî" buyruldu.

Hazreti Musa:

-"Yâ Rabbe'l-âlemîn ol hazretin merhamet ve inayetinden, benim ümmetime de bir hisse ihsan buyurunuz."

-"Yâ Musa, rûzu mahşerde sizin ümmetinizin ehl-i cennet olduğuna dâir ol Muhammed'in ümmeti şahadet edeceklerdir" buyurmakla, bize göre bu hassa küçük gibi zân olunursa da, Azamet-i Şân-ı Habîbullah ümmetinin şahâdet-i uzmâsı olduğu bildirildikten sonra, hazreti Musa aleyhisselam iki rek'at şükür namazını kıldı. Sonra Muhyiddîn-i Arabi'nin rûhân-i şerîfi hazır olup:
-"Yâ Kelîmullâh, benim indirdiğim 80 bin hatemât-ı yevmiye (yani günlük hatimler) ve sâir yaptığım hidemâtı çok mu gördünüz? Daha acayip olan size şu hakîkatı da arz edeyim. İstikbâlde 1350 senelerinde gelecek ricaller bulunacaktır ki, onların hizmet ve kemâlâtına nisbetle, benim hizmetim, denizde bir katre kadar kalır. Öyle vâris-i Muhammediler gelecektir. Onların ümmete hizmetleri odur ki, bir nefeslerindeki hizmet, 124 bin enbiyâ-i mürselîn-i kiramın müddet-i ömürlerindeki münacaat ve hizmetlerinin fevkindedir" buyurdu.

Allah Celle Celâluhû tevfîk ve ihsan buyursun âmin, bi-hürmeti Seyyidi'l-Mürselîn.

ÜSTAZ ŞERAFETTİN EFENDİMİZ BUYURUYORLAR

Ben mahpusta iken sabaha karşı bir zuhurat gördüm. Ben Medine-i Münevvere'ye yakın el-Uli istasyonunda bulunuyordum. Ve Medine-i Münevvere'ye bakıyordum. Oraya azîmetimin sebebi, Ebû Bekir Sıddîk hazretlerinin emri, daveti üzerine idi. Yarım saat sonra Medine-i Münevvere tarafından bir kalabalık cemaat yanıma doğru geliyorlardı. İçlerinde Rasûlullâh Efendimizle birlikte 124.000 enbiyânın gelmekte olduklarını gördüm.

Ebû Bekir Sıddîk efendimiz bana buyurdu ki:

-"Bunlara istikbâl et"

Ben de Rasûlullâh'a yaklaştım. Mübarek ellerini uzattı. Ellerini öptüm. Bana iltifat buyurdu. Maiyyetindeki enbiyâlara işaretle; "Bunların da ellerini öp" dedi. Ben de ellerini öptüm. Enbiyâların da bana karşı iltifatlarından son derece mahçûp kaldım. Bilcümle sahâbe-i kiramla 41 tarikat imamı Şâh-ı Nakşibendî hazretlerinin riyasetinde bilcümle meşâyihîn teşrif buyurmuştu. Rasûlullâh Efendimiz bana:

-"Bu cemaatle sana geldim. Seninle bir işim vardır." dedi. Sonra bilcümle enbiyâlara buyurdu ki:

-"Bu oğlum benim vârisimdir. Bunun ümmetime yaptığı hizmetten son derece memnunum. Cenab-ı Hakk da memnundur."

Sonra Nûh aleyhisselâma:

-"Yâ Nûh, yanıma geliniz " dedi. Gelip Rasûlullâh'ın sol tarafına oturdu. Beni de davet edip sağ tarafına oturttu.
Sonra:
"Yâ Nûh, bir kimseden sâdır olacak hizmetin en kıymetli zamanı ve en mukaddes hizmet nedir?" diye sordu.
Hazreti Nuh da:
-"Yâ Rasûlallâh, Cenab-ı Hakk ve sizler daha iyi bilirsiniz" dedi.

Sonra Rasûlullâh Efendimiz cümle cemaate halka şeklinde oturmalarını emir buyurdu. Cemaat halka olup, Rasûlullâh ortalarında durdu. Ve beni huzuruna çağırıp cümle enbiyâlara ve sahabe ve evliyalara hitaben benim için buyurdu ki:
-"Bu vârisim ve hayr-ı halkım, zayıf ümmetimden 800 milyon ümmetimi kurtarıp, ölüme mahkûm olanları kurtardı. Ehl-i saadetten kıldığına memnun olarak kendisine bildirmek için bu cemaatle beraber buraya geldim. İçinizde bu kadar hizmete ümmetler için muvaffak olan var mıdır?" buyurunca; cümle enbiyâlar ve evliyalar:
-"Müddet-i ömrümüzde bu kadar hizmete muvaffak olan içimizde yoktur" dediler. Ben de hayâen dedim ki:
-"Yâ Rasûlallâh, Zât-ı Âlînizin eczâhâney-i Muhammediye'nizden ilaç alıp, o ilacı isti'mâl ederek o hizmete mazhar oldum. Ümmetinize hadim olmaklık şerefi, Zât-ı Risâletinizin lütuf ve iltifatıdır.

Fakirin değildir. Ben bir vâsıta olmaklıktan başka şey değilim."
Rasûlullâh Efendimiz de:
-"Bu cemaat burada iken bu hizmetinize bir mükâfaat göstermek isterim" buyurup, Sıddîk-ı Ekber efendimizi, hazreti Osman'ı huzurlarına davet edip onlara buyurdu ki:
-"O benim husûsî defterimi getiriniz."
Efendimizin sicili mahsus isimli defteri vardı ki, bu deftere (Sicili Mâkâsıdîk[4]) nâmı verilir. O defter getirildi. Rasûlullâh mübarek defteri açtığında orada hâsıl olan nûr, güneşin nurunu lâşey (yani hiç nuru, ışığı olmaya) gibi bıraktı. O defter açıldığı zaman bir şahs-ı meçhul tarafından bir kalem uzatıldı. Ben de düşündüm ki, "bu kalemi veren kimdir?" diye. Rasûlullâh Efendimiz derhal hatırıma cevaben; "Bu kalemi Cibrîl-i Emîn verdi." Bu mükâfatta bana olan mükâfatta kendisinin de iştirak olmasına vesile olmak üzere, Cibril'in arzusu ile de kalem-i mübârakle iki üç satır yazı yazdı. "Ben seni, bu bana mahsûs olan sicil defterime yazdım ki, ben seni bana en yakın olan Ricâl-i Havas ümmetimin zümresine idhâl ettim." Ve bu âyet-i kerîmeyi kıraat buyurdular: (Bismillah, Kul Lâ es'eliküm aleyhi ecran ille'l-meveddete fi'l-kurbâ.[5]) bu âyetin sırrına mazhar kıldım. Ve lisân-

---

[4] Metinde "Sicili Makadisıdik" şeklindedir.

[5] Şûra Suresi (42): 23. Âyetin tamamının meali şöyledir: "Allah, inanıp yararlı işler işleyen kullarını bununla müjdeler. Ey Muhammedi De ki: «Ben sizden buna karşı yakınlara sevgiden başka bir ücret istemem» Kim güzel bir iş işlerse onun güzelliğini arttırırız. Doğrusu Allah bağışlayandır, şükrün karşılığını verendir."

ı ezel ile akrabalarımın zümresine dâhil ettim" diye tebşîr buyurdu. "Bu âyetin sırrına mazhar olan evliyây-ı kiram ile münâsebet ve kurbiyet-i manevî tekâmül eden evliyalar kimlerdir?" denilirse, Cenab-ı Hakk, Rasûlullâh'ın zerre-i Muhammediyeyi halk ve icâd buyurduğunda beş adet makâmâtı mübâreke de zerre-i şerîfeyi, tecelli-i zât-ı ilâhî altında terbiye buyurmuştur.

O Makâm-ı mübâreke şunlardır: Makâm-ı Muhabbet, Makâm-ı Havf, Makâm-ı Recâ, Makam-ı Kurbiyet, Makam-ı Hayâ'dır. Bu makamın hediyesinde 100'er bin sene, ki 500.000 sene zerre-i Muhammediye'ye terbiye olunurken sohbet, Rasûlullâha mazhar olan zerre-i şerîfeleri ile temas ve münâsebette bulunan bazı evliyâ-ı kiram vardır. O zamanlarda henüz enbiyâ-ı mürselinin zerrelerini halk buyurmamış idi. Bu ayın sırrına mazhar olan Rasûlullâh'ın hakîkatı münâsebet ve kurbiyet nasip olan evliyaları bu zerrenin içine dâhil edip defter-i Muhammediye'ye geçtiğini zât-ı Rasûlullâh Efendimiz tebşîr buyurdular. Ve benden sonra gelen bir ricâl-i ümmetten de ricâlullâh aynı iltifata mazhar olacaklarını ve esâmîlerinin de defter-i Muhammediye'ye kayıt edileceğini de tebşîr buyurdular. Elhamdülillâhi Teâlâ hamden kesîrâ.

ÜSTÂZ ŞERÂFEDDİN EFENDİMİZ BUYURDULAR

Cenab-ı Hakk bana 7 hisse-i kerameti ayrı ayrı ihsan buyurdu. Takdîs-i nîmet için söylüyorum.

Birincisi: Rasulullah Efendimizle beraber 124 bin enbiya-ı mürselîn-i kiramın mûcizât ve ulûm ve ahlâkına vârisim. İcap ettiğinde bunların icrasına da mezunum.

İkincisi: Dünyanın halkından itibaren ne kadar insan ve zî-rûh geldi ve gelecekse adet ve esâmilerini ve kendilerinin yapacakları ibâdet ve kabahatlerini ve saîd ve şekavetlerini, nebatat ve eşcârın kendilerine mahsûs zikir ve tesbîhleri vardır, bunlara vâkıf olmak ve insanlardan tevellüd edecek zürriyet erkek mi dişi mi ve ne vakit olacaklarını, velhâsıl bütün mükevvenâtın şuûnât-ı evveliye ve âhiriyelerini idrâk etmek kuvvetini ihsan buyurmuştur.

Bu ulûmu hakîkat benden evvel geçen evliyâ-ı kiramdan pek nâdir zevata nasip olabilmiştir. Ulûm cihetinden 100 binlerce menâkıb-ı şerîfeleri ezberden olarak söylemekliğim kâfidir. Beyazıd-ı Bestâmî zamanında yüze yakın insan katleden bir eşkiyâyı, idamdan evvel, göğsüne, yaptığı şekâvetin şiddetini levha olarak yazmışlar ki teşhîr için, hazreti Beyazıd bunun yanına gelip asılı cesedin iki ayağını öpünce ulemâlar ve münafıklar, "Vay, bakınız zındık herife, böyle kimsenin ayaklarını öptü. Halkı eşkiyâlığa ve fenalığa davet ediyor" diye mahkemeye verdiler ve dövdüler. Mahkemede hâkim sorunca: "Siz vazifenizi

görmek üzere buraya geldiniz. Bu katil de idamdan korkmayıp bunu işlemiş. Bunun maneviyâtının yüksek ve tevbe ve nadim olduğundan büyük makam sahibi olduğunu bildiğimden yaptım. Ve zahir ulemâların bilemediği nice hikmetler olduğunu bildiğimden yaptım" deyince beraat etti. Bunun gibi bazı evliyâ-ı kiramın böyle şerîate muhalif halleri görülür. Böyleleri hakkında Cenab-ı Hakk şu âyetle tebşîr buyurmuştur: "Bismillah, innellezîne sebekat lehüm minnâ'l-husnâ ülâike anhâ müb'adûn[6] böyle evliyalar ezelde sebkat eden inâyet-i İlâhiyye'ye mazhar olurlar ki bu zulmet, bunların kalplerine tesir etmez. Ve halka menfur görünmek üzere bu hikmete bu halleri (engel) olurlar. Bu gibi halleri göründüğünde hikmettir, diye meskût bırakmalı. Su-i zân etmemeli.

[6] Enbiyâ Suresi (21): 101. Âyetin tamamının meali şöyledir: "Yaptıklarına karşılık katımızdan kendileri için iyi şeyler yazılmış olanlar, işte onlar cehennemden uzak tutulanlardır."

MEKKE-İ MÜKERREME'DE VÂKÎ OLMUŞ LEYLE İ BERAT HAKKINDA ŞANLI ÜSTADIMIZIN İZAH BUYURDUKLARI MENÂKIB-I ŞERÎF

Risâletmeâb aleyhi efdalü's-salâti ve's-selâm Efendimizin dünyaya teşrifleri zamanında Kudüs-ü Şerif ve havâlisinde pek çok Riyaziyyûn Ruhban ve Ahbâr'dan (Riyâzete çekilmiş hristiyan ve yahûdî din adamı) kimseler bulunuyorlardı. Bunlar Efendimizin hakkında pek çok çeşitli mütâlâalar beyân ediyorlardı. Kimisi Hak Rasûl'dür, kimisi şâirdir, kimisi de Kureyş kabilesini kendisine bende edip, onlara reis olmak üzere nübüvvet iddiasında bulunur, gibi birçok vehimler, hayaller, dedikodular almış yürümüş idi. O zaman Kudüs-ü Şerîfde bir Melik bulunuyor idi. Dahî el-Melikü'l-Habîb nâmı ile mâruf idi. Kendisi o beldede çok nüfuslu, gayet şecaatlı bir kimse idi. Elli bin adet süvari olarak daima askeri bulunuyordu. Bu melikin maiyyetinde ve idaresinde bulunan memlekette üçbin yediyüz kadar rahib ve riyâdiyyûn bulunuyor idi. Bunların çoğu Kudüs-ü Şerîfde toplanmışlar idi.

Birgün Melik mevcut ruhbanları cem ederek (toplayarak) dedi ki:

-"Mekke'de bir kimse zuhur eylemiş, Hakk tarafından kendisine kitap nazil olduğu ve kendisinin Rasûlullâh olduğunu iddia ediyormuş. Bu hususta sizler ne dersiniz, fikirleriniz ne yoldadır. Madem ki, bu iddiada bulunuyor, doğru olup olmadığını anlamak için herhalde bir çare bulmak lazımdır" dedi.

Ve devam ederek dedi ki:

-"Bilgi bakımından güçlü bir heyet temin edelim, ben de sizlere reis olmak üzere gidelim. Tedkîk ve tahkîk edelim, gereken imtihanı yapalım, bir netice elde edelim. Ondan sonra karara varalım" dedi.
Ve böylece seçilen heyet Mekkeye azîmet ederek yola koyulmazdan önce Kudüs-ü Şerîfde halkı topladı. (Onlara şöyle dedi:)
-"Ben bir heyet ile Mekke'ye gidiyorum. Nübüvvet iddiasında bulunan bir kimse zuhur eylemiş, iddiasında doğru olup olmadığını anlamak istiyorum. Şayet tedkîk ve tahkîkâtımızda kanaat hâsıl olursa ben ve maiyyetimde bulunanlar, ona, imân edeceğiz. Fakat sizlere zor etmeyeceğim, isterseniz sizler de imân ve tasdik edersiniz, bu durumu diğer beldelerimize de duyurasınız" dedi.
Bunun üzerine halkın arasından bir kimse:
-"Yâ Melik, yanınızda bulunan ruhban ve riyâdiyyûn kimseler çok bilgin kimselerdir. Eğer sizler imân ve tasdîk ederseniz bilesiniz ki, bizler de imân ve tasdîk ederiz" dedi.
O zaman Melik:
-"Sizler müsterih olun, ben de öyle gözü kapalı inanacak değilim. Birçok imtihan eyledikten sonra olacaktır. Ayrıca yine bir ilim vardır, o ilim sayesinde Nebiyy-i Mürsel olup olmadığını ortaya koyar, şayet kâzip (yani yalancı) ise arz edeceğim müşkülâtı halledemez. Ve ne olduğunu anlarız" dedi ve yola revân olmak üzere Kudüs-ü Şerîfden ayrıldılar. Ayrıca o zamanlarda bu melik ve Mekke'de Ebû Cehil arasında yakınlık ve tanışıklık da var idi. Bu bakımdın Melik ve maiyyeti Mekke'ye vardığında doğruca Ebû Cehil'in evine misafir oldular. O zaman Ebû Cehil

Kudüs gibi bir memleketin meliki ve yanında seçkin kimselerden yüz kadar değerli misafirlerin hanesine misafir olmalarında bir mânâ ve bir maksat olsa gerektir diye telâşa düşmüş idi. Bu düşünce ile tam üç gün geçti. Melik ve misafirlerine de birden gelişlerinin ne olduğunu soramadı. Yedirdi, içirdi, gerektiği gibi ağırlıyor idi.

Üç günden sonra Ebû Cehil dedi ki:

-"Muhterem misafirlerim beldemize şeref verdiniz, bu teşriflerinizde bir gaye ve maksadınız olsa gerektir, buyurun arzunuzu açıklayınız. Elden geleni yapmaya hazırız" dedi.

Emir de dedi ki:

-"Bilesiniz ki, biz buraya ticaret maksadı ile gelmedik, gelişimizin tek gaye ve maksadımız, burada bulunan bir kimse Nübüvvet ve Risâlet davasında bulunmakda imiş, doğru olup olmadığını tedkîk ve tahkike geldik" dedi.

O zaman Ebû Cehil:

-"Korkarım ki, o size sihir yapar, sizler de onun sihrinin tesirine kapılıp, bir cahillik yaparak, ona kanmayasınız" dedi.

Melik de dedi ki:

-"Sen üzülme, ben sihri ve yapmasını da bilirim. Doğruyu da kâzibi de bilirim. Zira bizde hal edilmesi gereken bir müşkilât vardır. Bunu ancak, gerçekten Nebî ve Mürsel olmayan yapamaz ve mümkün değildir. Ben bununla onu imtihan edeceğim" dedi. Devamla: "Şayet, Hakk Nebî ve Mürsel ise imân da edeceğiz, değilse buradan ticaretle memleketimize avdet ederiz" dedi. Bunun üzerine içine fitne ateşi

düşen Ebû Cehil yangısıyla dedi ki: -"Doğru olsa bile ben ona itbâ ve tenezzül bile etmem" dedi.
Bunun üzerine evinde misafir olmasına rağmen Melik de dedi ki: -"Vah vah sana, sen ne nankör ve ahlâksız bir adam imişsin. Hak ve hakikât zuhur edince itbâ tenezzül etmem demen ne demektir? Bu nasıl bir körlüktür?" dedi. Ebû Cehil iyiden iyiye kızmıştı. Fakat belli etmedi ve Melik ve maiyyetinin ister istemez imâna geleceklerini anladı ve Ebû Cehil'in beklediği, umduğu emeli tamamen suya düştü. Adetâ beli kırılırcasına sarsılmıştı.

Hemen Melik, rufekâsından (arkadaşlarından) en ileri gelen Mehran ismindeki rahibe emir eyledi:
-"Git, o zât olan Muhammed'e söyle, Kudüs Meliki buradadır. Sizinle görüşmek istiyor ve görüşmeyi sağla" dedi.
Ve Mehran râhib hemen Efendimizin bulunduğu yeri sordu. Huzuruna girdi. Meseleyi arz eyledi ve Efendimiz kabul buyurarak konuşmayı, görüşmeyi ertesi günü Duhâ vaktinde kabul edeceğini elçiye bildirdi. Ertesi gün oldu. Duhâ vaktinde hazreti Hadice radiyallâhu anhâ'nın önünde toplanmalarını beyân buyurdu. Onlar gelmezden önce Rasulullah Efendimiz de kibarı sahabeden bir kaç zâtı hâne-i saadetlerine davet eyledi. Onların da bulunmalarını emir buyurdu. Bu arada Rasûlullâh aleyhisselâmın amcası Ebû Talip gelip dedi ki:
-"Ey birâderzâdem, sana kalabalık bir misafir gelecekmiş, böyle işittim. Sana yardım etmek isterim. Onlara ikramın hususunda elden geleni yapmak isterim. Gerektiği gibi ağırla, her masraf benden olacaktır. Sen hiç daralma" dedi.

Bunun üzerine Rasûlullâh amcasının bu davranışından son derece memnun ve mesrur kaldı. Deve kestirip gerekli taamları hazırlattı. Sahâbe-i kiramdan bir kaç zât da geldiler. O zaman misafir Melik maiyyetindeki yüz kadar ruhban heyetle birlikte hâne-i saadete geldiler. Huzur-u Rasûlullâh'a kabul edildiler Efendimiz onları hoşladı, yedirdi, içirdi, fevkalâde bir ziyafet vermiş oldu. Taamdan sonra Rasûlullâh aleyhisselâm Melik'e hitaben:

-"Seyahetle ziyâretinizdeki gaye ve maksadınız nedir?" diye sual eyledi.

Melik de cevaben:

-"En çok gayemiz seyahattir. Fakat bu arada malûmat edindik, sizin hakkınızda bazı sözler işittik, onu da sormak öğrenmek için sizden sormaya geldik. Misafirperverliğinize çok memmûn ve hayran kaldık. Teşekkür ederiz. Bu arada şunu da sormak isteriz ki, önce siz kimsiniz ve ne dava peşindesiniz, davanızda gerçek misiniz?" dedi.

Rasûlullâh aleyhisselâm da:

-"Ben Abdullah'ın oğlu Muhammed'im, validem Âmine'dir. Benî Hâşim kabilesindenim, yüzyirmidörtbin nebiyy-i mürselînin dinlerini nâsih olarak (yani kaldırmak için) gelmişim. Âdem aleyhisselâmın halakâtından (yaratılmasından) evvel Nebî bulundum. Hiçbir nebî ve mürsel ve ümmetleri benim risâletimi kabul ve tasdîk etmedikçe, onların da imân ve tasdikleri kabul olunmadı. Benim Nübüvvetim mâsivâya şâmil olup, risâletim ise ancak kendi ümmet-i merhumeye mahsûstur. Cenab-ı Hakk Teâlâ hazretleri bana bilcümle enbiyâ ve mürselîni kiram hazerâtına ihsan eylediği mûcizâtın kaffesini

ihsan eyledi. Kıyamete kadar risâletimin hükmü bakîdir" diye birinci soruya böyle cevapta bulundular.
Melik tekrar sual etti ki:
-"Semâda bulunan melâikeye dahi Rasûlseniz ve onlara nasıl risâletinizi teblîğ edersiniz?" dedi.
Rasûlullâh aleyhisselâm da buyurdu ki:
-"Cenab-ı Hakk Teâlâ hazretleri bana bir Tâife-i Melâike'ye musahhar kıldığı (zaman), onlar risâletimi cümle semâvâtta bulunan avalime teblîğ ederler" dedi.
Sonra Melik tekrar sordu ki:
-"Hayvanât ve cemâdâta karşı risâletiniz nasıldır ve onlara meb'usluğunuz şâmil midir?" dedi.
Rasûlullâh cevaben buyurdu ki:
-"Yanınızda ..[7] olduğunuz hayvanât ve develerinizi de buraya getiriniz, onların da tasdîkini göresiniz" dedi. Bunun üzerine yüz adet deveyi huzuru Rasûlullâh'a getirdiler, o develerin hepsi de Lisân-ı Arab üzere Kelime-i Şehâdet de bulundular:
-"Yâ Rasullallâh, risâletiniz bizlere de şâmildir. Biz de risâletinizi tasdik ederiz" dediler.

Bu hârika hâdiseleri müşahede eden Melik ve maiyyeti hayran hayran baktılar, içlerindeki ve Rasûlullâh'ı ilk gören elçi olan rahib Mehran:
-"Yâ Muhammed, bir bilgin hayvanâta sihir icra edebilir mi?" sorusunu tevcîh eyledi. Rasûlullâh aleyhisselam da cevaben:
Hayvanât ve cemâdâtın konuşmaları nübüvvet ve risâlet sahibi olan kimsenin mucizatından olabilir." Zira hayvanât ve cemâdâtın sihirle alakası yok demektir cevâbını vermiş oldu.

---

[7] Metinde bu kısım okunamamaktadır. "getirmiş" kelimesi olabilir.

Rahib Mehran tekrar sual eyledi:
-"Hayvanâta olan risâletinizden onlara şeref nedir?" dedi.
Efendimiz de buyurdu ki:
-Her bir ferde olan tesbihâtları dört yüz derecede terakkî eder ve o kadar şeref hâsıl olur. Bu da hayvanât arasında teâruf husâle getirir" dedi.
Bu sırada hârika bir hâdise zuhura geldi. Hazreti Hadice radiyallâhu anhâ'nın kapısı önünde bulunan bir hurma ağacı huzuru Rasûlullâh'a kökünden sökülmüş şekilde gelerek Rasûlullâh'a yaklaştı ve Kelime-i Şehâdet getirerek nübüvvet ve risâletini tasdîk eyledi. Mevsim olmamasına rağmen aynı zamanda çiçek açtı, yapraklandı ve hurma oldu, olgunlaştı, yinecek bir hale geldi ve orada müşahede eden misafir ve ashabı kiram, o hurmadan yediler, o hurmanın her çekirdiğinde Kelime-i Şehâdet yazılı idi. Bu mûcize-i bâhireyi müşahede eden Melik ve diğer misafirler dediler ki:
-"Yâ Muhammed, bu mucizelerinizi hayretle müşahede eyledik, şimdi sizden isteyeceğimiz iki müşkülâtımız vardır. Bunların hal edilmesini istiyoruz. Bu iki müşkülâtımızı da hal ederseniz, o zaman sizi tereddütsüz tasdîk edeceğiz" dediler.
Rasûlullâh sallallahu aleyhi ve sellem de:
-"Buyurunuz isteyiniz" dedi.
O zaman Melik dedi ki:
-"Birincisi; şu semâda bulunan Ay yere insin nübüvvet ve risâletinizi tasdîk eylesin; ikinci olarak da; benim bir derdim var, bu derdi ancak nebî ve mürsel olan halledebilir. Bu derdimi de ancak ben ile Yara-

dan bilir. Beni bu dertten kurtarınız, sizden bunu istiyorum" dedi.
Rasûlü Ekrem aleyhissâlatü ve's-selâm Efendimiz de buyurdular ki: Bu gece ayın ondördüncü günüdür. Akşam ay çıktığı vakit Cebeli Kubeys kapısında içtimâ ediniz ve orada arzu eylediğiniz hâdise hallolacaktır" buyurunca Cenab-ı Hakk Cibrîl-i Emîn aleyhisselâma emir buyurdu. Cibril-i Emin de nazil oldu ve bildirdi ki:
-"Yâ Muhammed, Cenab-ı Rabbul-izze ve'l azeme emriyle vahyolundum ve Kamer'e de bildirdim ki, Rasûlullâh senden ne murâd ederse emr-i Rasûlullâh'a itaat edeceksin diye emir verildi. Yâ Rasûlallâh zuhur edecek bu mucizeniz ilâ yevmi'l-kıyâm ümmetinize ayrıca rahmet olacaktır" dedi.

Akşam vakti gelmişti. Kibâr-ı ashâb-ı kiram ve Melik ve diğer misafirler dağa çıkarak hazır bulundular. Bu Kubeys (Cebeli Kubeys) dağı ise dünyada yaratılan dağların ilk yaratılanıdır ve ilk defa da dağlar içinde Rasûlullâh'ı tasdîk eden dağdır ve semâdan melâike-i kirâmların yere indikleri ilk dağdır. Ol gece bütün âlemlere ibret olarak Kamer'in içinde "Lâ ilahe illallah Muhammedü'r-Rasûlullâh" kelime-i tayyibesi yazılı idi ve bütün kâinat bunu müşahede ediyordu. Rasulü Ekrem aleyhisselâm Cenab-ı Hakk Teâlâ'ya münâcaat eyledi ve Kamer'e bir işaret eyledi. Kamer semâdan yavaş yavaş yere indi. Ve yirmibeş metre kadar hâzirûnun tepesine yaklaştı ve kelâm ederek Rasûlullâh'ın nübüvvet ve risâletini tasdîk ederek yirmi dört bin çeşit lisanla şehâdet eyledi. Sonra da dört parça olup Efendimiz'in vücûdu şeriflerine temas eyledi ve yine birleşerek eski haline

geldi ve yerde Cenab-ı Hakk Teâlâ'ya secde eyledi. Sonra da semâya yükselerek gitti. Bu hârika ve dehşet veren hâdiseyi misafirler ve ashabı kiram hayret ve hayranlıkla müşahede eylediler. Bu arada harisi ümmet Cenab-ı Rasûlullâh ümmetini düşünüp, Cenab-ı Hakk Teâlâ'ya el açıp niyet eyledi ki:
-"Yâ Rabbi, şu Kamer'in secdesinden hasıl olan ecr-i sevabı ümmetime bağışlamanızı istirham, niyaz ederim" buyurdu.

Cenab-ı Hakk Teâlâ Hazretleri de Habîbinin niyazını kabul buyurup, arzusunu kabul eyledi ve Kamer'in kıldığı secde ümmetinizden altıyüz yedi bin gecenin gayr-i makbul olan secdelerine kefaret olarak bağışladım. Bu gecede vâkî olduğu gibi ilâ yevmi'l-kıyâm bu mûcizenizi ibkâ eyledim ve her Şabânü'l-Muazzama'nın ondördüncü gecesinde Kamer'in kıldığı secdeyi ümmetinizden her asırda ve her senede secdelerinde noksanlık vâkî olan altıyüz yedi bin adet ümmetinizin secdelerine kefaret kıldım" diye Cenab-ı Hakk vahy-i İlâhiyyesiyle ataya ve ihsanını böylece bildirdi. İçi-dışı sevinçle dolan harisi ümmet Cenab-ı Rasûlullâh bu..[8] halâveti ile misafirlere hitaben:
-"Yâ eyyühe'l-Melik, senin hanende bir evlâdın ..[9] var, ne başı belli ve ne de diğer azaları, yalnız bir et parçasından ibarettir. Cenab-ı Hakk Teâlâ senin o evlâdına cümle azalarını iade ederek sana bağışladı ve kendisi için de fevkalâde güzellik ihsan etti" deyiverince, Melik olan Habîb düşercesine bir nâra

[8] Metinde bu kısım okunamamaktadır
[9] Metinde bu kısım okunamamaktadır

attı ki, yanında bulunanlar yer yer titrediler ve hemen artık hiç bir suretle şüphe ve tereddütleri kalmadı. Kudüs Meliki ve yüz kadar ruhban derhal imânla müşerref oldular. Rasûlü Ekrem'in Hakk Rasûl olduğunu tasdîk eylediler. Bu hadiseyi duyan ..[10] Mekke halkından kırk yedi kişi de şeref-i imânla müşerref oldular. Melik Habîb'in kalbi nûr ile doldu. Misafirler böylece büyük kazançlarla memleketlerine gitmek üzere Cenab-ı Rasûlullâh'a veda ederek Mekke'den imanlı birer mü'min olarak ayrıldılar. Bu yolculukta Melik çok acele ediyordu. Çünkü o (bir et parçasından) ibaret olan evlâdı hakîkaten tam âzâlı vücûda inkılâb etmiş miydi, diye heyecan içinde idi. Bu düşünce ile nihayet Kudüs-ü Şerîf'e vâsıl oldu. Sarayına hemen koştu. Ne görsün ki, babasının geldiğini duyan kız çocuk huriler gibi güzel şekilde babasını istikbâl eyledi.

O zaman Melik Habîb dedi ki:

-"Sana ne oldu ki kızım, bu güzel hale geldin.

Kızcağız da:

-"Rüyada senin imân edip, tasdîk eylediğin Mekke'de bulunan büyük Rasûlullâh Habîbi Ekrem'i gördüm ve ona imân ederek nübüvvet ve risâletini tasdîk eyledim ve gözlerimi açtım, sapasağlam bir kişi olduğumu gördüm ve ahd eyledim ki, bundan sonra bu dünya bana haram ola, arzum şudur ki, ğulâm olarak bir bardak süt içmek ve senede bir defa abdest almak ömrüm sonuna kadar, Cenab-ı Hakk Teâlâ'ya bu minval üzere ibâdet ve taatta bulunurum. Başka benden hiçbir şeyi beklemeyiniz" dedi. Rüyasında

---

[10] Metinde bu kısım okunamamaktadır

Cenab-ı Rasûlullâh'ın tarifi veçhile ibâdeti hıfz ederek va'd eylediği şekilde gayret gösterip bir senede bir bardak sütle ve bir abdestle ibâdet etmeye muvafık oldu ve Rasûlullâh'a karşı dayanamaz bir halde arzu izhâr eylediğinden kalkıp Medine-i Münevvere'ye geldi ve orada dâru'l-bekâya intikâl eyledi. Kabirleri Tübbâ nâm mahaldedir. Cenab-ı Hakk Teâlâ (o) anda kabrine yirmidört bin melâike tâyin eyledi. İlâ yevmi'l-kıyâm her yirmi dört saatte türlü türlü yirmi dört rahmet semâdan inzal edilmektedir. Bu ümmet-i merhumeden olup, ilk defa cenazesine iştirak ve namazını kıldığı Cibrîl-i Emîn bu kızın cenaze namazını kılmıştır. Her Şâbân-ı Şerîfin ondördüncü gecesinde hazreti Cibrîl-i Emîn aleyhisselâm bu Melik Habîb'in kızının kabrini ziyaret etmektedir. Cenab-ı Cibrîl aleyhisselâm ol gecede Efendimize ilk olarak Berat gecesi teblîğ eyledi. Böylece Berat gecesi o günden itibaren yeryüzünde fiilen başlamış oldu. Bu gecenin kadri kıymeti ve hürmeti Cenab-ı Hakk Teâlâ'nın indinde Kadir Gecesi gibi olduğunu ilân eyledi. Böylece Berat gecesinde en efdal ibâdet Tesbîh Namazı olduğunu beyân buyurdu. Zira hazreti Cibrîl-i Emîn aleyhisselâm Rasûlü Ekrem Efendimize, Cenab-ı Hakk tarafından bu şekilde teblîğ edilmesini emir buyurmuştur. Bu namaz dahi üç rivayet ve üç suretle kılınır. Fakat en muteber olan suret ise birinci rek'at'ta tekbirle el bağlandıktan ve subhâneke okunduktan, arkasından malûm tesbîh olan on beş defa fatihadan sonra zammı sûresi birinci rek'at'ta ellibir adet ihlâsı, ondan sonra her celsede onar defa Tesbîh okunur. İkinci rek'at aynı olur. Fakat zammı sûresi bu sefer

yirmibeş adet ihlâsı şerif okunur. Böylece iki rek'at da kılınır, dört rek'at da kılınabilir. Böylece bu menâkıbla da izah edildiği veçhile hâdisenin vücûda getirilmesine sebep teşkîl eden Kudüs-ü Şerif Meliki ve yüz kadar seçkin rahib ve Melik Habîb'in kızı bu münâsebetle bu mübarek Berat gecesinde cûşa gelen rahmet ve inâyet-i ilâhiyye ve mûcize-i Muhammediyye'den hâsıl olan ihsanlar, Melik Habîb'e, kızına ve arkadaşlarına da hâsıl olan rahmet ve fazilet, bu mübarek gecenin berekât ve rahmetindendir. Şanlı üstâz bu menâkıb-ı âlîsini burada böylece ikmâl buyurarak demiştir ki:

-"Cenab-ı Hakk Teâlâ bizleri de o gecenin rahmetlerine nâil-i mazhar kılsın, âmin" diye niyazda bulunmuştur.

Aziz Müminler;

Mürüvvet sahibi, vârisi Muhammedi, Üstâzımız hazretleri böyle mübarek gecelere âit hakikat saçan, nûr saçan menâkıbı şeriflerinde olan, vâkî olmuş mûcize-i Peygamberiyye'nin zikredilmesiyle rahmetin cûşa gelmesine vesile ve hem de mü'minler üzerinde imân takviyesini daha da ileri derecelere vardırmayı amaçlamakta olup, öyle müstesna rahmetle dolu gecelerde biz mü'minleri hissedar yapmak (arzusundadır). Bu yüzdendir ki, böyle mübarek gecelerde ifâsı, edası, yapılması lâzım gelen âdâb, evrâd-ı ezkârı da tavsiye ederek mezkûr gecelerin ihya edilmesini emir buyurmuşlardır. Bu münâsebetle diğer mübarek gecelerde olduğu gibi, gerek

toplu olarak, gerekse ferden yapılması halinde ..[11] âdabı tutmak ve o şekliyle ifâ etmek yerinde olacağı mülahazasıyla ..[12] kayd edilmiştir. Gün battıktan sonra bir gusül abdesti veya bir taze abdest alınmalı, iki rek'at abdest namazı kılınmalı seccade üzerinde;
9 Kelime-i Şehâdet,
101 Estağfirullâh,
1 Fâtihay-i Şerif,
1 Âmenerrasûlü,
7 Elem Neşrahleke Sûresi,
11 Ihlas Sûresi,
1 Felak Sûresi,
1 Nâs Sûresi (okunmalıdır.)
Bunların sevabını usûlü veçhile hediyye eyleyip, "hassaten Ehl-i Beyt-i Rasûlullâhi'l-Fâtiha" deyip bir fatiha daha okumalıdır. Sonra, Kelime-i Tevhîd, Hüve(=Hû) esmalarını gücün yettiği, zamanın müsâadesi nisbetinde çekmeli ve bol miktarda da salavât-ı şerîf okumalı, hiç olmasza on ilâ yüz rek'at da şükür namazı kılmalı, böylece ihya etmelidir.

[11] Metinde bu kısım okunamamaktadır
[12] Metinde bu kısım okunamamaktadır

MEV'IZA-I HASENE MUKADDEME

Allahu Veliyü't-Tevfîk

Mev'iza-ı haseneye, insanların ihtiyacı dâima ve her zaman mevcuddur. Zamanlar içinde de birbirine ihtiyacın çok fazla olduğu zamanlar vardır. Bazı mev'izalar vardır ki, kendsinden hâsıl olacak hidâyet ve saadet bir asra münhasır olur. Ve bir kaç asra şumûliyeti olanlar da vardır.

Bu zikredeceğimiz mev'iza ise alelumûm bilcümle asırlarda bulunan insanları ihya edip, beyân edilirse kâffesinin saadet ve hidâyetine mütekeffil olur. Binâenaleyh kemâli ciddiyet ve itinâ ile mukavvâ-ı semaiyyeyi hiç bir tarafa kaçırmamak suretiyle dinlemek farz kabilindendir. Zira dinlemek ne derece kâmil olursa, hâsıl olacak saadet ve hidâyet dahi o derece olur. İyi dinlemenizi, ehliyet ve liyâkati olan kimselere (liyâkati hâiz olanlara) tebliğ, ehliyetten mahrum olan kimselere söyleyip boşuna vakit zâyî etmemenizi cümlenize tavsiye ederim.

Rasûlü Ekrem aleyhissalâtü ve's-selâm hazretleri Medine-i Münevvere'ye hicretten 8 sene sonra Mekke-i Mükerreme'yi feth buyurdu. Fütuhattan sonra Hakk Teâlâ Hazretleri Mekke ve Medine havâlisinde bulunan Zamiru'l-Melekût, Kal'ay-ı Kureyş, Kal'ay-ı Şurefâ, Tamüç memleketini harp etmeden, vaaz ve nasîhat ile imâna davet için emir buyurdu. Bu fevkalâde olan emir, emr-i Hakk olduğundan, Cenab-ı Rasûlü Ekrem aleyhissalâtü ve's-selâm efendimiz tabiîdir ki, beş vakit kılınması farz olan

namazın farz olduğunu, ne suretle kabul ve telakkî buyurmuş ise, mezkûr emri de aynen kabul ve telakki buyurmuştur.

Derhal sahâbe-i kiramdan -meşâhir-i sahabe ile- mâruf olan sahabeleri ile birlikte azîmet buyurdu. Burada bilmünâsebet cümle-i mutârıza olmak üzere bir meseleyi zikredelm. Cenab-ı Hakk Teâlâ Hazretleri, Seyyid-i Kâinat aleyhissalâtü ve's-selâm efendimize Mekke-i Mükerreme'nin fethinin, hicretten 4 sene sonra vâkî olacağına dâir ilâm ve tebşîr buyurmuştur. Lâkin li-hikmetin hicretten 8 sene sonra fethe muvaffak olundu.

Bu hususta sahâbe-i kiramdan bazıları sual ettiler:

-"Yâ Rasûlallâh, 4 seneden sonra feth olunacağına dâir vaad buyurduğunuz halde, şimdiye kadar ne sebepten dolayı tehir olundu."

Efendimiz aleyhisselâm cevaben: -"İnnallâhe yefalü mâ yeşâ.[13] " buyurdu.

"Ve sahâbe-i kiramdan sâdır olan ittibâ ve itaat hususundaki kusurları izhâr buyurmadı. Halbuki bu tehir, sahâbe-i kiram hazerâtının Rasûlü Ekrem aleyhisselâm hazretlerinin himmet ve gayretine münâsip ve arzularına muvafık surette derece-i ittibâ ve mutavaat olmadığından vâkî olmuştur. Ve böyle olduğunu sahâbe-i kiram hazerâtından Selmânı Fârisî'ye husûsî surette beyân buyurdu. Kur'ân ile farziyyeti sabit olan ahkâm nasıl ise, Efendimiz aleyhisselâm hazretlerinin emrine olan ittibâ-ı farziyet de öyledir. Hatta sahâbe-i kiramdan birisi namaz kılarken Rasûlü Ekrem aleyhisselâm kendi-

[13] Hac Sûresi (22): 18. Âyetin buradaki kısmının meali şöyledir: "...Doğrusu Allah ne dilerse yapar."

sini davet ederse, derhal namazı terkederek, Lebbeyk yâ Rasûlallâh, diye cevap vermek lâzımdır. Vermediği takdirde, Rasûlullâh'ın emrine muhalefet etmiş olur. Ve aynı zamanda Hakk Teâlâ Hazretleri'nin emrine de muhalefet etmiş olur. Zira Cenab-ı Hakk Kur'ân-ı Kerîminde buyurmuştur ki:
-Esteîzübillâh, "Kul in küntüm tuhibbûnallâhe fettebiûnî."[14] Bu usul mürşid ve mürebbî ile mürid arasında da câridir. Mürid mürşidden bir emir telakkî ederse, terk ederek cevap vermesi lâzımdır.

Rasûlû Ekrem aleyhisselâm vâkî olan emr-i İlâhî üzere, mezkûr beldelerin ahâlisini dine davet için azîmet buyurdu. Meşâhiri sahabe denilen zevatı kiramı da beraber aldı. Bu zevat; Bedir muharebesinde bulunan ve Mekke-i Mükerreme'yi fetihden evvel, İslâmla müşerref olan, manen ve bedenen İlây-ı Kelimetullâh için ve Rasûlü Ekrem aleyhisselamın rızâsı uğrunda hizmet eden zevattır.

Rasûlullâh aleyhisselâm Medine-i Münevvere hâricine vardığında, sahâbe-i kirama, Mescidi Kuba'ya girmeleri için emir buyurdu. Ve Hakk Teâlâ Hazretleri'nin vâkî olan emrine karşı şükran olmak üzere 4'er rek'at namaz kılmalarını emir buyurdu. Harp ve kılıç ile İslama davet olunan kavim ile, nasîhatla davet fark olduğundan ve nasîhat ile davet olunan ümmetin fazîleti bu derece yüksek bulunduğuna binâen Rasûlullâh efendimiz aleyhisselâm, şükren (şükür için) namaz kıldılar. Ve sahâbey-i kirama da bu sebepten emir buyurdular.

---

[14] Âl-i İmrân Sûresi (3): 31. Âyetin tamamının meali şöyledir: "Ey Muhammed, de ki: Allah'ı seviyorsanız bana uyun, Allah da sizi sevsin ve günahlarınızı bağışlasın. Allah affeder ve merhamet eder."

Efendimiz aleyhisselâtü ve's-selâm hazretlerinin esnâ-i seferde, mahalli maksûda vâsıl oluncaya kadar 80 mucize zuhur etti. Bu mucizeler bilâ kasd ve lâ-ihtiyâr (isteyerek veya istemeyerek) ve bir bahis olmadan zuhur etti. Ve bu mûcizâttan birisi dahi sâir enbiyâyı kiram hazerâtına nasip olmamıştır. Rasûlullâh aleyhisselâtü ve's-selâm bu mûcizâtın zuhur ve sudûru esnasında Hakk Teâlâ Hazretleri'nin evsâfı zâtiye ve ilâhiyesine mazhar ve vâris oldu ve her mucizeden hâsıl olan nuru hidâyet ve saadet bilcümle kütübü semâviyyeden hâsıl olan hidâyetin fevkindedir. Efendimiz aleyhisselâm bu mucizelerine UFKUL nâm buyurmuştur. Mahalli maksûda vâsıl olduklarında, sahabe-i kiramdan bazılarını gönderip, muharebe maksadı ile gelmediğini, nasîhatla yola gelmelerini ve imân kabul ederlerse, gireceğini yoksa girmeyeceğini, hatta kendilerini gücendirecek kelâm bile söylemiyeceğini buyurdu. Mevkî ve beldei mezkûr Nuh aleyhisselâm hazretleri muskatı reis ve mahalli velâdeti idi.

Rasûlullâh aleyhisselâm hazretlerine orada vâkî olan zuhurat, aslı ve esası olan bir mesele ve ileride zikredilmesi lâzım geldiğinden, Nûh aleyhisselâm hazretlerinin hikâyesini zikrediyoruz.

Nûh aleyhisselâm, Âdem aleyhisselâm Cennet'ten çıktıktan 1462 sene sonra mevki-i mezkûrda dünyaya gelmiştir. Cenab-ı Hakk, Nûh aleyhisselâmın velâdetini bilcümle melâike-i kirama bildirdi. Ve kendisine ihsan edeceği mûcizâtın kâffesini de bildirdi. Bilcümle ehl-i arzın hayret edeceği büyük bir hârika ve mucize sahibi olduğunu da bildirdi. Cibril aleyhisselâm, Nûh aleyhisselâmın velâdet mahal-

linde bir köy tesis edilmesini emir buyurdu. Bu Zamîru'l-Melekût nâmındaki karye, Cibril aleyhisselâmın delâlet ve marifetiyle tesis olunan bir köydür. Cenab-ı Hakk Teâlâ melâikeye Nûh aleyhisselâmın hassalarından ve mûcizâtından 15 mucizeyi bildirdi.
Sonra Hakk Teâlâ buyurdu ki:
-"Yâ melâiketî, ben enbiyâ ve mürselînimin delili olan Cibril ile mükâleme edeceğim, siz dinleyiniz. Yâ Cibril buradaki mağarayı şimdiye kadar kaç kere ziyaret ettin?"
Cibril aleyhisselam dedi ki:
-"41 (kırkbir) bin kere ziyaret ettim."
Hakk Teâlâ buyurdu ki:
-"Niçin ziyaret ettiğini biliyor musun?"
Cibril aleyhisselam dedi ki:
-"Emrinize itaatten başka bir sebep bilmiyorum. Ve sizden talep etmedim."
Hakk Teâlâ buyurdu:
-"Yâ Cibril ben sana bildiririm."
Melâike-i kirama Hakk Teâlâ emir buyurdu:
-"Yâ melâiketî, Cibril'in ziyaret ettiği gibi siz de o mağarayı ziyaret ediniz."
Melâike Hakk Teâlâ Hazretlerinden niyaz ettiler ki: -"Yâ Rabbena, Cibril-i Emîn'i enbiyâyı kiram ve mürselîn-i kirama delil kıldığını gibi, bu emrini ifâsı için bu ziyarette bize de delil kıl."
Hakk Teâlâ kabul ederek Cibril aleyhisselâma delil olmaları için emir buyurdu.
Evvelâ Nûh aleyhisselâmı ziyaret ettiler. Dünya kurulalı o kadar melâikenin birden semâdan yere nazil olması vâkî olmamıştı.

Cibril aleyhisselam Nûh aleyhisselâmı ziyaret ederken; "Essalâtü ve's-selâmü aleyke yâ şeyhü'l-Mürselîn" buyurdu. Ol saatte, Kehfü'l-Vahdet nâmı ile mâruf, orada bulunan mağaradan bir nida geldi:
-"Yâ Emînallâh, ziyaret edeceğiniz Nebî ve Rasûlullâh için asıl ve esası olan evde, kendi nurundan yaratılmış olan kimseye evvelâ selâm vermeniz lâzımdır."

Melekler, Cibril aleyhisselâmın buyurduğu gibi, söylemeden tevakkuf ettiler ve noksan vâkî olduğunu anladılar.

Melâike ile Cibrîl-i Emîn hayrette iken mağaradan 25 yaşında bulunan bir kimsenin şekil ve kıyafetinde bir zât çıkıp geldi. Ve melâikeye, kendilerine münâsib hürmetle selâm verdi. Ve Cibrîl-i Emîn aleyhisselâma husûsî surette bin adet elfâz-ı tazim ve ihtiram ile selâm verdi.
Sonra dedi ki:
-"Ey bizim delilimiz, bidayet ve nihayetsiz fazîlete bu ümmeti nail olmaya delil ve vâsıta olan hadimimiz. Sen bu mağarayı 41 bin kere ziyaret ettin. Bu ziyaret senin bana hürmet ve tazimindir. Zira burası benim makamımdır. Ben de seni bu kadar ziyaret ederim."
Bu zât-ı şerîf asrımızda bulunan (1353/1934-1935 senesi) evliyây-ı kiram hazerâtından birisinin zerre-i şerîfi idi.

Melâike bu Şâb-ı Emred'in makamının ulviyyet ve azametine karşı hayran oldular. Hatta o kadar ki, Cenab-ı Hakk Teâlâ'nın kendilerine bildirmiş ve fazîletini tarif buyurmuş olduğu Nûh aleyhisselâmı unuttular. Sonra Cibrîl-i Emîn melâikelere delil olup ziyaret etmeye başladılar. Şâb-ı Emred dahi Rasûlü

Ekrem efendimizin 41 bin ismi şerîfini yâd ederek salâtü selâm verdikten sonra, "Sümme Selâm aleyke Şeyhü'l-Mürselîn" buyurdu. Ve bu ismi şerîf ile beraber 3 adet ismi şerîfini de zikretti.
Cibril aleyhisselâm buyurdu ki:
-"Allah aşkına söyle, Rasûlü Ekrem aleyhisselâm hazretlerinin bu zikrettiğin esmâ-ı şerîfelerinden başka biliyor musun?"
Cevaben dedi ki:
-"Cenab-ı Hakk ve Rasûlü Ekrem aleyhisselâm müsâade buyurmuş olsa idi, yediyüz bine kadar zikrederdim. Ve her ismi şerifinin zikrinde ümmet-i merhumeden Seyyid-i Kâinat Efendimizi ziyaretleri nasip olmayan ve ziyaretleri makbul olmayan kimseler için, ziyâret-i Rasûlullâh fazîletini temin ederdim."

Nûh aleyhisselâma, gelen selâmı verdikten sonra ziyareti ikmâl ettiler. Esna-i ziyarette Şâb-ı Emred Nûh aleyhisselâm hazretlerinin ömrü şeriflerinde ve müddeti hayatlarında kendisinden sâdır olacak hidematı ve mûcizâtı ve tufan hadisesinin hakîkatını, yeryüzünde bulunan bilcümle insanlara meb'ûs olacağını beyân buyurdu. Ümmet ve kavmin âmâl ve hareketinden bîzâr olup, canı sıkıldığı zaman Hakk Teâlâ Hazretlerine yalvarıp, kendisine imân eden 80 kişiden maâdâ yeryüzünde bulunan kâfir ve müşriklerin kâffesi mahf ve helak olup, Hakk Teâlâ'nın yeryüzünü kâfirlerden temizleyeceğini beyân etti. Ümmeti merhumenin isyan ve tuğyanı son dereceye vardığında da bu suretle kâfir ve müşrik ve münafıklardan yeryüzünü temizleyecek ve bu kuvve-i kudsiyye sahibi olan bir zât Seyyid-i Kâinat aleyhisselâmın ümmetinin içinde de zuhur edecek-

dir." diye Sâhibü'z-Zaman Mehdî'ye işaret etti. Sonra *Şeyhü'l-Mürselîn* aleyhisselâma hitaben dedi ki:
-"Senin bu husûsî hizmetinin ulviyetine ve kutsiyeti hürmetine ve 950 sene zarfında halkı Hakk yoluna davet hususunda fütursuz ve noksansız olarak edeceğiniz hidemâtın hürmetine ve ikinci Mustafa olduğunuza ve risâletinizin umûmî olduğuna hürmeten Rasûlü Ekrem aleyhisselâmın izin ve müsâadesi ile *ziyarete geldik.*"
Nûh aleyhisselâm buyurdu ki:
-"Ziyaretiniz beni memnun ve mes'ûd etmiştir. Fakat enbiyâ ve mürselîn-i kirama delil olan Cibrîl-i Emîn ve bu cümle melâikeye göstermiş olduğunuz tâlim ve irşâd beni daha ziyâde memnun etti. Delâletiniz olmamış olsaydı, Cibrîl-i Emîn ve melâikenin ziyareti *kabul olunmaz ve tazimleri intizâm dâiresinden* çıkardı."
Cibrîl aleyhisselâma Cenab-ı Hakk bildirmiş idi ki:
-"Sen bu Şâb-ı Emred'in mürebbii olacaksın."
Bu zâtın hakîkat ve kemâlâtına vâkıf olunca Cibrîl-i Emîn dedi ki:
-"Yâ Rab, sen beni halk ve icâd etmezden mukaddem, *tâlim ve terbiye-i ilâhiyye'yi ezeliyenizle terbiye* ettiğiniz bu zâta ben nasıl mürebbî olabilirim?"
Cibrîl-i Emîn aleyhisselâm hazretlerine bu tâlimin Esteîzübillâh "ve't-tekullâh ve yuallimükümullâh"[15] âyet-i kerîme muktezâsı olduğunu Cenab-ı Hakk bildirdi. Nûh aleyhisselâmı ziyareti ikmâl ettikten sonra, Kehfü'l-Vahdet'e girdiler. Şâb-ı Emred melâikeye ve *Cibrîl-i Emîn'e hitaben dedi ki:*

---

[15] Bakara Suresi (2): 282. Ayetin bu kısmının meali şöyledir: "Allah'tan sakının, Allah size öğretiyor..."

-"Bu mağaranın nâmı Kehfü'l-Vahdet'dir. Tesmiyenin esbabı, kendisine nazîr ve misli olmayan ümmet için menba-ı hidâyet ve saadetin kendisinden zuhur edeceğindendir. Bu makamdan ümmeti Muhammed için zuhur edecek envâ-ı saadet ve hidâyâtın nazîri yoktur. Bilcümle ümem-i maziye de âmm ve şâmil olacaktır."
Sonra Şâb-ı Emred dedi ki:
-"Yâ Melâiketehürrahmân, siz bu ziyaret ile Allah Teâlâ Hazretlerinin rızâsının en yüksek makamına nail oldunuz, avdet etmek (geri dönmek) ister misiniz? Ben size delil olayım."
Melâike dediler ki: -"Evet arzu ederiz."
Sonra Şâb-ı Emred dedi ki:
-"Ben size Seyyid-i Kâinat aleyhisselâm hazretlerinin ümmetini göstereceğim. Bu ümmete hizmet etmeyi üzerinize alınız, o zaman Seyyid-i Kâinat aleyhisselâmın rızâsını tahsîl etmek Hakk Teâlâ Hazretleri'nin en yüksek rızâsının tahsili demektir. Siz biliniz ki, Râsûl-ü Ekrem aleyhisselâmın rızâsını tahsîl eden kimseler dâima Rıdvânü'l-Ekber tecellisinde olurlar."

Bu kelâmın nihâyetinde, bilcümle efrâd-ı ümmetin zerrelerini davet ederek melâikeye birer birer gösterdi. Ve emânet etti ve dedi ki:
-"Hakk Teâlâ Hazretleri'nin rızâsını tahsîl etmek isterseniz, bu ümmete hizmet edersiniz."
Hidâyetü'l-evvelin ve'l-âhirîn olarak mâruf olan bu zât, Şâb-ı Emred, Rasûl-ü Ekrem Efendimizin kendi ümmetine ne kadar rahîm ve şefîk olduğunu tarif ederken buyurdu ki:

-"Bir kuş vardır ki, yavrularını sevmekten, üzerlerine baka baka canı çıkar. Rasûl-ü Ekrem'in ümmetini sevmek bundan bin derece fazladır."
Cibrîl aleyhisselâm buyurdu ki:
-"Bana bir vazife göstermediniz."
Cevaben dedi ki:
-"Sizin husûsî olarak çok hizmetiniz vardır. Onun için bıraktım" diye tevakkuf etti. Ol saatte kırmızı renkte bir kuş zuhur etti. Mağaranın içinde ve dışında, hava yüzünde, türlü türlü renkler ve nurlar zahir oldu.
Kuş dedi ki;
-"Korkma ve tevakkuf etme, artık ne söylersen müsâade vardır."
Şâb-ı Emred Melâikeye, zihinlerini bu kuş ile meşgul etmemelerini ve "ben size bir vakit gelir bunu söylerim" dedi. Sonra Şâb-ı Emred bilcümle efrâd-ı ümmeti Cibrîl-i Emîn'e teslîm etti ve dedi ki:
-"Elhamdülillâhi Teâlâ Seyyidi Kâinat aleyhisselâmın ümmeti 3 yed-i emânete geçti. Birincisi Hakk Teâlâ Hazretleri'nin inayeti; ikincisi Seyyidi Kâinat aleyhisselâmın şefaati; üçüncüsü Cibrîl aleyhis-selâmın hizmeti. Bu üç fazilet ümmete nasip oldu."
Hakk Teâlâ Hazretleri'nden bir hâtıf geldi:
-"Habîbim Muhammed'in ümmeti için etmiş olduğunuz bu hizmeti bilcümle enbiyâ ve mürselîn-i kiram hazerâtının müddeti ömürleri ve hayatlarındaki hidemâtının fevkinde olarak kabul ettim. Ve bu hizmetiniz bu Kehfü'l-Vahdet için buraya, bu nâmın verilmesine sebep olan hidemâtınızın başlangıcıdır."
Sonra Şâb-ı Emred Cibrîl aleyhisselâma:

-"Yâ Emînallâh, 41 bin kere yaptığın ziyaretine mükâfat olmak üzere, ben sana bir kelâm ederim. Ve esrâr-ı İlâhiyye'den bir sırrı söylerim."
Şâb-ı Emred, Cibrîl-i Emîn'e kelâm ederken melâike anlamadılar. Melâikeye semâ (işitme) için manî ve hicâb yoktur. Fakat kelâmın ulviyyet ve azametinden melâike anlayamadılar. Yalnız Cibrîl aleyhisselâmın bir kere şükür ettiğini anladılar. Bu kelâmın ne olduğunu, melâike 1352 (1933-1934) senesi Receb-i Şerîfi'nin birinci gecesinde anlarlar. Cenab-ı Hakk bildirir.

Şâb-ı Emred, Melâikeye bir zaman sonra, Efendimizin yediyüzbin esâmi-i şeriflerini zikredeceğini vaad etti.

Seyyid-i Kâinat aleyhisselâm hazretleri mezkûr karyelere yaklaştığı zaman sahabelerden birisini gönderip onlara bildirdi ki:
-"Ben buraya sizinle muharebe etmeye gelmedim. Ve sizden hiç birinizin parmağına bile dokunmam. Ancak nasîhat ederek Hakk yoluna davet için geldim."
Efendimiz aleyhisselâm bu suretle kendilerine emîn ve aman verdi. Sonra içeri girdi. Ahâlînin bayram ile meşgul olduğunu anladı. Halk kendisinden biraz sakındıkları için merasimi serbest icra edemiyorlardı.
Efendimiz aleyhisselâm buyurdular ki:
-"Bayramınızın merasimini icra ediniz. Zaten merasiminiz kardeşim Musa aleyhisselâmın mûcizâtını tazim etmekten ibarettir."
Küçük bir kız annesine dedi ki:
-"Annem, bu bayramdan alacağınız zevkü safâyı tamamı ile alınız, zira bu bayram son bayramınızdır."

Validesi dedi ki:
-"Kızım ne diyorsun, biz ölecek miyiz? Yoksa başka tebeddülat mı olacaktır."
Kız dedi ki:
-"Evet bir tebeddülat olacaktır." Ve hem kız Rasûl-ü Ekrem aleyhisselâmın vechi saadetlerine muttasıl bakıyordu. Sonra "es-Salâtü ve's-Selâmü Aleyke yâ Rasûlallâh" diye salâtü selâm verdi.
Validesi dedi ki:
-"Kızım ne diyorsun, bunu ne biliyorsun?"
Kız göğsünü açtı ve göğsünün üzerinde yazılı "Lâ İlahe İllallah Muhammedü'r-Rasûlullâh" kelimesini gösterdi ve dedi ki:
-"Annem, bu yazı göğsüme yazıldığı lahzadan itibaren ben Hâtemü'l-Enbiyâ aleyhisselâmı tanıyorum. Annem bir zaman bu mağarada bulundu. Bana birisi dedi ki: "Şu göğsünüzün üzerinde ismi yazılı olan Muhammed aleyhisselama kavuştuğunuzda, ona imân et ve şefaatini talep et" dedi. Ben onu o günden beri unutmadım."
O saatte *Cibrîl-i Emîn* aleyhisselâm nazil oldu dedi ki:
-"Yâ Muhammed, Nûh aleyhisselâmın velâdetinde havas ümmetinizden bir zât hayret ederek tevakkuf edince, ona delil olan ve yardım eden kız budur."

Efendimiz aleyhisselâm sahâbeleriyle beraber mağaraya girdi. Ve içeri dâhil olunca, o makamın sahibi olacak olan 1353 (1934-1935) senesi, Hidâyetü'l-evvelîn ve'l-âhirîn hazretlerine mahsûs olan inayet ve kendisine sâdır olacak hidemât ve envâr-ı hidâyâtın tecellisi zuhur etti. Rasûl-ü Ekrem

aleyhisselâm taaccüp ederek vech-i saadetinden bir eser zahir oldu.
Sıddîk-ı Ekber dedi ki:
-"Yâ Rasûlallâh, bir şey mi arız oldu. Vech-i saadetinizde bir tebeddül vardır."
Efendimiz buyurdu ki:
-"Yâ Ebâ Bekir, burada bir nur-u inayet ve nur-u hidâyet gördüm ki, eshablarımın ve diğer ümmetlerimin üzerinde öyle nur-u inayet görmedim. Fakat senden zuhur edecek nur-u inayetten fazla değildir. Bilcümle ümmetimden zuhur edecek envâr-ı hidâyâtın fevkindedir."
Cibril aleyhisselâm Kehfü'l-Vahdet'te ve Nûh aleyhisselâmın mevlid-i şeriflerinde zuhur eden hakâyıkı beyân ve arz etti. Sonra dedi ki:
-"Yâ Seyyide'l-Enbiyâ ve'l-Mürselîn, arzu ederseniz ben o meclisi aynen tesbit ederim ve toplarım."
Efendimiz aleyhissalâtü ve's-selâm müsâade ederek, meclis hemen izhâr oldular. Rasûlü Ekrem aleyhisselâm Şâb-ı Emred'e buyurdu ki: -"Siz kimsiniz?"
Cevaben:
-"Yâ Rasûlallâh, bana 1352 (1933-1934) senesi Hidâyetü'l-evvelîn ve'l-âhirîn derler. Fakat ismimi sen bilirsin."
Efendimiz aleyhisselâm sonra kıza hitap etti. Kız da cevaben ve edeben ismim sizin münâsip gördüğünüz isimdir" dedi.
Efendimiz buyurdu ki:
-"Yâ Hidâyete'l-evvelîn ve'l-ahırın, Nuh aleyhisselâmın mevlidi şerifinde ikmâl edemediğiniz esâmi-i

şerîfelerimi şimdi ikmâl et." O saatte cümle melâike de nazil oldular.

Lisân-ı melekûtî üzere yediyüz bine baliğ olan Rasûl-ü Ekrem Efendimiz'in esâmi-i şerîfelerini zikrederek hatmetti. Ve hem de ilâ yevmi'l-kıyâm, Efendimizi ziyaret edemeyen veya ziyaret edip de ziyareti makbul olmayan kimselere fazîleti taksim edip, cümlesini zâyirîn zümresine idhâl etti ve Rasûl-ü Ekrem aleyhisselâmın; "Men zâre kabri vecebet lehû şefâatî = Kim kabrimi ziyaret ederse, ona şefaatim vacip olur" hadîs-i şerîfinin sırrına mazhar kıldı.

Rasûl-ü Ekrem aleyhisselâm mağaraya hitaben:

-"Yâ Kehfü'l-Vahdet, müjde sana ne mutlu imişsin. Bu kadar taş ve topraklar arasında ne büyük devlet sana nasip olmuştur."

Mağaranın taşı toprağı Rasûl-ü Ekrem aleyhisselâma hitaben münâsip cevapta bulundular. Sonra kız dedi ki:

-"Ey ümmet-i necîbenin Rasûlü, şu benim göğsümde yazılı olan Kelime-i Tevhîd'in faziletinden beni mahrum etme. Kelime-i Tevhîde, Muhammedü'r-Rasûlullâh, kelimesi talik olunduğu lahzadan itibaren kendisine fazilet nasip olan ümmetinizden kıl" dedi.

Rasûlullâh Efendimiz kabul buyurduktan sonra:

-"Kızım, sen benim ümmet-i necîbenin Rasûlü olduğumu nerden biliyorsun?" buyurdular.

Kız dedi ki:

-"Nûh aleyhisselâmın velâdetinde, melâike ictimâında öğrendim. Ben bir şey söyleyecektim fakat mütercim bulamadım."

Rasûl-ü Ekrem aleyhisselâm buyurdu ki:

-"Ben mütercim olurum söyle."

Kız dedi:
-"Yâ Rasûlallâh, ben bilirim ki senin ümmetinden bir tâife-i havas vardır ki; emr-i Hakk olan rûh, kendi vücutlarına nefy olunduğu lahzadan itibaren 80 adet evsâf-ı hasene ve ahlâk-ı cemîle ve efâl-i merziyye, daimî surette kendilerinde bulunur. Müsâade buyurursanız o evsâfı zikredeyim."
Efendimiz aleyhisselâm müsâade buyurunca evsâf-ı celîleyi zikretmeye başladı:
-"Tekbir, tesbîh, temcîd, tahmîd, tecrîd, tevekkül, şecaat, tevâzû, tefrîd, tevbe, inâbe, nezâfet, taharet, salât, zekat."
Rasûlü Ekrem aleyhisselâm latîfe olarak buyurdu ki:
-"Zekat, mal sahiplerine mahsûs değil mi?"
Kız dedi ki:
-"Yâ Rasûlallâh, cevâhirü'l-âmâlin de zekatı vardır, sadakası vardır: Sıyâm, îtikâf. Sıyâm Ramazan'a mahsûs değildir. Dâima sıyâm üzere bulunmak lâzımdır. Hac; Zât-ı akdes celle ve alâ Hazretlerine dâimen ziyaretçi olmak. Umre, kurban; cümle menhiyatın terki ile evâmihne itaat ile kurbiyyet iktisâb etmek demektir. Sadaka, gazve, kırâatü'l-Kur'ân, mülâzemetü'l-ihsân, münâcebetü'l-isyân, hıfzü'l-lisân, senâ-i duâ, havf, recâ, haya, sıdk, safa, naz vefa: "Elestübirabbiküm" günündeki ahdini ifâ etmek demektir. Medîni bükâ, ihlâs, zekâ, halîm, sehâ; bundan maksat amel-i sâliha'yı bağışlayıp, azaba müstehak olanları kurtarmaktır. Şükür, sabır ale'l-beliyye, er-rızâ ve'l-kazâ, el-istidâli'l-men'iyye; bu istidattan murad, her amel-i sâlihayı işlerken bu son ameldir. Bir daha muvaffak olamıyacağına, diye veda etmektir. İttibâ-ı sünnet muvâfakat-ı sahabe,

tâzim-i ehl-i şibbe, ehl-i şibbe'den murad; elestü birabbiküm kâlû belâ gününde kendisinden evvel ahd-i mîsak alanlar demektir. el-Lâtif alâ seferü'l-beriyye, el-iktidâ-i bilumum veresetü'l-enbiyâ "el-iktidâ bi'l-ulemâ veresetü'l-enbiyâ", eş-şefkatü ale'l-âmme ve ihtirâmü'l-hâssa; Hâssa'dan murad; Rasûlü Ekrem aleyhisselâm ile kendi aralarında hicap olmayan rical demektir. Tazim, ehl-i sünnet edâil, emânet-i ihsârı sıyâne, jfâm, in'âm, it'âm'dan maksad; Esteîzübillah, "ve yüt'ımûne't-taâm"[16] âyet-i kerîmesinin muktezâsı ile miskin ve yetim ve esirleri ifâm demektir. Taamdan murad, kuvvet-i uhreviyye demektir. Miskin, sabahtan akşama kadar defteri âmâli sâlihasına yazılacak bir amel olsun, işlemeye muvaffak olamayandır. Yetim; ruhun, babası ve mürşidi olmayan demektir. Esir; âdâ-i erbaa'nın tahtı tasarrufunda bulunan kimsedir. Bi'l-berri'l-ifâm, sılay-ı erhâm, sılay-ı erhâm'dan maksad yevmü'l-ahd maksad; yevmü'l-ahd ve'l-mîsak'da ahd alırken, beraber ahd alan kimselerdir. Akşaüsselâm, sıtku'l-istislâm, tahkîkü'l-istifâm, ez-zühtü fi'd-dünya ve rağbetü fi'l-ukbâ, el-muvâfakatü li'l-Mevlâ, muhâlefetü'l-hevâ hıfzu't-tahkîk."

Rasûl-ü Ekrem sallallâhü aleyhi ve sellem hazretlerinin emri ve işareti üzere kız, evsâf-ı mezkûrenin tercümelerini melâikeye ve sahâbe-i kirama, mucib-i hayret bir surette anlattı. Nasihatinde bu âyet-i kerîmeyi okudu:

---

[16] İnsan Sûresi (76): 8. Âyetin tamamının meali: "Onlar içleri çektiği halde, yiyeceği yoksula, öksüze ve esire yedirirler."

Esteîzübillâh, "ellezîne âmenû ve lem yelbisû imânehüm bi-zulmin ülâike lehümü'l-emnü ve hüm mühtedûn"[17], sadakallâhülazîm.
Rasûlullâh Efendimiz sallallâhü aleyhi ve sellem Şâb-ı Emred'e buyurdu ki:
-"Cenab-ı Hakk Teâlâ'nın sana evvelden bildirmiş olduğu, senin bayram gecesinin hakikatini söylemedin."
Sıddîkı Ekber radıyallâhu anh dedi ki:
-"Yâ Rasûlallâh, sahabeleriniz için beyân buyursanız olmaz mı?"
Efendimiz aleyhisselam buyurdu ki:
-"Cenab-ı Hakk bu mağarayı buna makam kılmıştır. Bu mağara 63 sene 9 ay kalacaktır. Ona binâen Cibrîl-i Emîn aleyhisselam emr-i Hakk ile 41 bin kere mağarayı ziyaret etmiştir. Cenab-ı Hakk kendisini bilcümle evvelîn ve âhirîn ümmetime dâî ve hâdî kılmıştır." Sonra Rasûlü Ekrem Efendimiz aleyhisselam Şâb-ı Emred'e buyurdu:
-"Yâ Hidâyete'l-evvelîn ve'l-âhirîn, dünyanın pekmezlerinden en tatlısı nedir? Ve âhiretin balından en tatlısı nedir? söyle bakalım."
Cevaben:
-"Yâ Rasûlallâh, ben ki Hakk Teâlâ'dan ahd ve mîsak aldım ki, ben benim bayram geceme kadar bunların birisine bakmayacağım ve tatmayacağım, zevk etmeyeceğim, bu sebepten bilmiyorum."
Rasûl-ü Ekrem aleyhisselam buyurdu:
-"Hâl-i melekûtî'de iken de bilmez misiniz?"
Cevaben:

---

[17] En'âm Sûresi (6): 82. Âyetin tamamının meali: "İşte güven, onlara, inanıp imânlarına haksızlık karıştırmayanlaradır. Onlar doğru yoldadırlar."

-"Bilmiyorum, yâ Rasûlallâh" dedi.
Efendimiz buyurdu ki:
-"Yâ eshâb[18] işitiyor musunuz?"
Sıddîk-ı Ekber radıyallâhu anh dedi ki:
-"Yâ Rasûlallâh, ben böyle kelâm işitmedim. Allah bana o gece beşeriyyet halinde ve şimdiki bulunduğum sıfatta, bu zâtın bayram gecesinde ve meclis-i şerifine iştirak nasip etseydi."
Rasûlü Ekrem aleyhisselâm buyurdu ki:
-"Yâ Ebâ Bekir, senin çok büyük hidemâtına mükâfat olmak üzere, sahabelerimden ayrı olarak arzu ettiğiniz veçhile o şerefe nail olmanız için vaad ediyorum."
Sıddîk-ı Ekber radıyallâhu anh dedi ki:
-"Yâ Rasûlallâh hizmetimin ne kıymeti vardır."
Efendimiz aleyhisselâm Sıddîk-ı Ekber'den sâdır olacak bilcümle hidemâtını kendisine zikir ve beyân buyurdu. *Ol esnada Rasûl-ü Ekrem aleyhisselâma* hâtıf-ı Rabbânî geldi. Sahabeler ve melâike-i kiram bundan haberdâr olmadılar. Hâtıf-ı Rabbânî ise Rasûl-ü Ekrem aleyhissalâtü ve's-selâm hazretlerine, bu Hidâyetü'l-evvelîn ve'l-âhirîn'in ümmetinin içinde bulunmasından dolayı şükretmesine dâir olup, emr-i şükrün keyfiyetini bildirmekten ibaret idi.
Rasûl-ü Ekrem aleyhisselâm buyurdu:
-"Cenab-ı HakkTeâlâ Hazretleri bana şimdiye kadar buyurmadığı bir emir ve kelâmı buyurdu" dedi ve Müşârunileyh'ten sâdır olacak hidemâtın ulviyyet ve kudsiyyetini beyân buyurdu. Seyyid-i Kâinat aleyhisselâm mezkûr karyeleri harp etmeden feth buyurdu.

---

[18] Metinde "Ya Eshâm" şeklindedir.

Hâsılı kelâm ve neticeyi meram, Şeyhu'l-mürselîn Nûh aleyhisselâmın velâdetinde bilcümle, semâda bulunan melâike nazil oldular. Cibrîl-i Emîn aleyhisselâmın 41 bin kere ziyaret ettiği bu mağara, Kehfü'l-Vahdet'den bu zât zuhur etti. Ve kendisinden sâdır olan bilcümle hidemâtın kâffesini ikmâl sureti ile zuhur etti. Bu zât-ı şerîf el'an mağaradadır. Kendisinin üzerinde mevcut inâyet-i İlâhiyye sayesinde, mezkûr karyelerde bulunan ehl-i zimmetin hepsi, bir fert kalmamak şartı ile, dâiî ve hâdî yok iken imâna geldiler. Bu zât, mezkûr mağarada 63 sene 9 ay hiç taam ve şaraptan bir lokma ve bir yudum almadan bu kadar zamandan beri oruçludur. Bu 63 sene 9 aylık oruç 1353 senesi Recebi Şerîfi'nin birinci gecesinde (10 Ekim 1934) iftar ile hitâma erer. Ve dünyanın nimetlerinden, birden onbire kadar tenâvül eder. İftar gecesinde 40 günlük mesafeyi dolduran ümmet davet edilecektir. Ve 40 saf olacaktır. Nûh aleyhisselâmın ziyaretine gelen melâike de nazil olacaklardır. 24 bin evliyâ-ı kiram, bu müşarünileyhin emri üzere hizmet ederler. Bu içtimâ üçüncü içtimâ olacaktır. Müşarünileyh o geceye kadar dünya nîmetlerinin taamı nasıldır bilmez. Cennet nîmetlerinin dahi halâvetini bilmez. Allah-u Azîmüşşân Leyle-i mezkûrede Rasûl-ü Ekrem aleyhisselâm vasıtası ile kendisine hitap eder. Hakk Teâlâ cümle ümmet-i Muhammed'i onun yed-i emânetine teslim eder. Rasûl-ü Ekrem aleyhisselâm hazretlerinin arzularına muvafık surette bütün hizmetleri ikmâl etmeden iftar etmez. İftar ederken her lokma mukabilinde bir münâcaat yapar. Her lokmadan sonra yapılan birer münâcaat üzere bilcümle asırlarda bulunan evliyâ-ı

kiram ve ârifîn hazerâtından sâdır olan hidemâtın fevkinde ümmete hizmet eder. Ve her münâcaatında melâike "âmin" der. 3001 (üçbinbir) münâcaat edecektir. Bu münâcaat ve ümmet-i merhumeye hidemât-ı mukaddeseyi ifâ ettikten sonra 1353 senesi Receb-i Şerîfi'nin ilk Cuma gecesinde (12 Ekim 1934) âhirete intikâl eder. intikâl gecesindeki hidemât ise, ilâ yevmi'l-kıyâm gelecek ümmete ve Âdem aleyhisselâmdan beri gelen ümmetlere âm ve şâmil olur. Bilcümle enbiyâ ve mürselîn-i kiram hazır olup, ayrı ayrı kendi ümmetlerini tavsiye ederler. Bu kadar ümmeti bir lahzada zikrederek hidâyet-i Muhammediye'ye mazhar eder. Bu zât-ı şerîfin iftar gecesinde hizmet eden 24 bin evliyây-ı kiramdan (olan) üstâz buyuruyorlar ki; 7 bini bizim taht-ı terbiyemizde kemâle vâsıl olan zevattır. Müşarünileyh birer birer bana vaad ettiler. "Bizim itbalarımızdan mukaddem, sana ittibâları ve hardal tanesi kadar olsun sana muhabbet ve rabıtası mevcut olan kimseleri, onlara hakîki saadet temin etmedikçe kendi ittibâlarımıza bakmayacağız" dediler. Bunların hizmet ve muavenetlerine şükren, hiç olmazsa mümkün mertebe biz de gayret ederek şu zikredeceğimiz âdaba riâyet edelim. Ve minallâhi't-tevfîk. Şükür 4 cihete âit olup birincisi; Lisânen şükürdür. Bu da Receb-i Şerifin birinci gününe kadar 70 bin kere "Elhamdülillah" demekle ifâ olunur.

İkincisi; âzây-ı sâirenin şükrüdür. Bu da Receb-i Şerifin birinci gününe kadar (gecesine kadar) bin rek'at şükür namazı kılmakla ifâ olunur. Üçüncüsü; Kalbî'dir. Bu da ancak ihsâr-ı acz ve itiraf ile ifâ olunur. Şöyle ki: "Yâ Râb, bu nîmet-i uzmânıza karşı

her surette şükürden âciz olduğumu itiraf ediyorum" diye en samîmi kalple itiraf eder. Dördüncüsü; Mâlî şükürdür ki, ifâm ve infâk ve sâire vücûh hayrata sarf etmektir. Bu hususta haddi mahdut yoktur. Ancak herkesin iktidar ve gönül arzusuna göre ifâ olunur. Fakat iki dirhem miktarı olsun infâk edersen, "bu hizmetim 124 bin enbiyâ ve mürselîn hazerâtının şeraitine hizmet etmekten daha âlâ ve akdestir" diye itikat ve mütâlâa etmek lazımdır. Rasûl-ü Ekrem aleyhisselâm hazretlerinin riyaseti altında 1352 (1933-1934) senesi leyle-i mezkûrede 7 meclis akdolunacaktır. Meclislerde içtimâ edenlerin adetleri en ednâ 24 bindir. En büyük meclis ise zerrât ve ervâhdan iştirak etmeyen, âlem-i melekûtta bir ferd kalmaz. Âlem-i melekût 7 âlemdir ki, bir âlemi bu dünyadan 7 bin derece büyüktür. Bu âlemde bir ferd kalmadan içtimâ ederler. Bu cemiyette mevcut olanların adedini ancak ârifîn olan zevât-ı kiram bilir. 1352 senesi Cemâziye'l-Âhirîn'in son gününde (19 Ekim 1933) sülûke niyet eder. Vezâif ise, yalnız muvazzaf olan evrâd ve ezkârı ile meşgul olur. Ve her namazda taze abdest alır. Ve her sabah işrakten sonra Meşâyih-i kiram hazerâtının esâmi-i şerîfelerini zikrederek tevessül eder "İlâhî yâ Rabbî, Leyle-i mezkûrenin bidayet ve nihayeti olmayan fezâiline nail olmaklığıma bu zât-ı kiram vesile kıldım. Bunların hürmetine ilâ yevmi'l-kıyâm hitâm ve inkıta olmayan fezâiline beni mazhar eyle yâ Rabbî" diye duâ eder. Arzu eden ihvanlara da bunu teblîğ etmeniz tavsiye olunur. Ve minallâhi't-Tevfîk.

ŞERAFEDDİN

MEV'İZA

Kâlallâhu Teâlâ fî Kitâbihi'l-Kerîm: "Subhânellezî esrâ bi-abdihî leylen mine'l-mescidi'l-harâmi ile'l-mescidi'l-aksâ... sadakallâhülazîm."[19]

Cenab-ı Hakk Teâlâ Hazretleri Leyle-i Mirâc'da Rasûlü's-Sakaleyn Fahrü'l-Mürselîn aleyhissalâtü ve's-selâm hazretlerine, Cibril aleyhisselâmın makamı olan Sidretü'l-Müntehâ'ya kadar ve Sidretü'l-Müntehâ'dan huzûr-u Rabbü'l-izze'ye vâsıl oluncaya kadar 125 bin âyet-i İlâhiyye'yi irâde buyurmuştur.

Sâdât-ı Nakşibendî hazerâtı bu hakikâti böyle beyân buyurmuşlardır. Bu âyet-i ilâhiyye'nin bir kısmı Zât-ı Pâki Muhammediyye'ye mahsûs olup, bir kısmı da ümmet-i merhumenin saadet ve selâmetine aittir.

Ezcümle 5'inci semâda, üzerlerinde şahadet nurlarının parladığı beş yüz bakire kızı gördüler. Fahr-i âlem sallallâhu aleyhi ve sellem Cibrîl-i Emîn'e sordu:

-"Yâ Emînallâh, bu nurlu kızlar kimlerdir, bunların üzerlerindeki nûr nedir?"

Cevaben:

-"Yâ Muhammed, bunlar İsâ rûhullâh aleyhisselâmın ümmetinden olup Kudüs'te itikâf ve ibâdetle meşgul

---

[19] İsrâ Sûresi (17): 1. Âyetin tamamının meali: "Kulu Muhammedi bir gece Mescid-i Harâm'dan, kendisine bir kısım âyetlerimizi göstermek için, çevresini mübarek kıldığımız Mescid-i Aksâ'ya götüren Allah'ın şânı yücedir. Doğrusu O, işitir ve görür."

iken, açlıkla helak olup şahadet şerbetini içen kızlardır."

Rasûlullâh aleyhissalâtü ve's-selâm Efendimiz o bakirelerin râyiha (koku) ve nurlarından pek hoşlandı ve sonra buyurdu ki:

-"Yâ Cibrîl, Cenab-ı Hakk bana cümle enbiyâ ve mürselîn-i kirama ihsan ettiği fezâilin kâffesini ihsan edeceğini vaad buyurmuştur. Bu şahadet mertebe ve makamını ihraz eden bakireler gibi benim ümmetime de ne fazilet ihsan edecektir."

Cibrîl aleyhisselâm dedi ki:

-"Yâ Habîballâh, dâr-ı hicretiniz olan Medine şehrine vâsıl olduğunuz günden başlıyarak kıyamete kadar ümmetinizden her asırda beşyüz adet ricâlullâh ve evliyâ-ı kiram Medine'de eksik olmayacaktır. Bu beşyüz bakirenin üzerinde olan Nûr-u İlâhî'nin tecellisi, o ricallerden sadece birinin üzerinde mütecellî olacaktır. Bu ricâlullâh ilâ yevmi'l-kıyâm Yesrib'den eksik olmazlar. O ricâlullâhın gıdası Medine-i Münevvere'nin tuzundadır. Yani maişetleri Ğubâru'l-Medine'dir."

Cenab-ı Fahr-i Alem sallallâhu aleyhi ve sellem buyurdu ki:

-"Yâ Cibril onları görmek isterim."

Cibril aleyhisselâm ilâ yevmi'l-kıyâm Medine-i Münevve'den eksik olmayan ricâlullâh hazeratının zerrelerini davet ederek huzur-u Rasûlullâh'a saf saf olarak gelmelelerini temin etti. Rasûlullâhı üç kere tevafda bulundular.

Cibril aleyhisselâm dedi ki:

-"Yâ Rasûlallâh bunlar Medine-i Münevvere'de, üzerlerinde, 24 bin hicâb olarak gezerler. Onlarla sohbeti, ümmetinizden pek âlâ ve mümtaz makam sahibleri yapabilirler."
Efendimiz aleyhisselâm buyurdu ki:
-"Yâ Cibril bunların mevcudiyetleri sebebiyle ümmetime hâsıl olacak saadetten haber ver."
Cibril aleyhisselâm dedi ki:
-"Yâ Muhammed, bu ricâlullâhın bir tanesinin bir saat içindeki münâcâtı, ümmetinizden sudur edecek olan yedi bin isyan ve inkâr meclisine kefarettir. Bu ricaller ümmetiniz için her akşam duâ ve münâcâta tevessül ederler. Tevbe ve istiğfardan gafil olan ümmetinizin kalplerine tevbeyi ilham ve ilhak ettirirler."

Rasûlullâh aleyhisselâm bu nîmet-i uzmâya şükran Lillâh iki rekat namaz kıldılar. Cibril aleyhisselâm ile cümle melâike-i kiram dahi bu namazı iştirak ile kıldılar.

Mirâc-ı şerîfde Cenab-ı Hakk Teâlâ'nın Habîb-i Ekrem aleyhisselâma gösterdiği âyât-ı ilâhiyye'den birisi de budur:

Seyyid Abdulkâdir Geylânî Kuddise sırrıhü'l-âlî hazretleri, 25 yaşında iken Medine-i Münevvere'yi ziyaret etti. Rasûlullâh aleyhisselâmın ziyaretini ikmâl ettikden sonra bir erbaîn çıkardı. Bundan maksadı, aileleri Mediney-i Münevvere'de gizli olan mezkûr beşyüz ricâlullâh hazerâtı ile görüşmeleri idi. Ve buna muvaffak olmaları idi. Erbaîn-i şerifelerinin 41'inci gecesinde Rasûl-ü Ekrem aleyhisselâmın sadâlarını işittiler.

Bu nida:
-"Oğlum yâ Abdulkâdir, sohbet ve içtimâini arzu ettiğin ricâlullâh ile aranızda 24 bin hicâbdan 7 bin hicâb kaldı. Bu hicâbların ref ve izâlesi için, lâzım gelen mücâhede ve iktidara tahammülün yoktur."
Geylânî dedi ki:
-"Yâ Ceddî, yâ Rasûlallâh, bu ricâlullâhı görmek için ne gibi mücâhede lâzımdır. Bunu bana beyân ve tarif buyurursanız, o cihâda devam ederim. O zevatı görmeden gitmek istemiyorum."
Rasûl-ü Ekrem aleyhisselâm buyurdu ki:
-"Oğlum, o ricâlullâh ile sohbet ve mülakata vesîle olan mücâhede için asrın müsait değildir. Ve sen onları göremezsin. O zevatla içtimâ ve sohbet, son zamanların ricallerine mahsûstur. Asrınızda bulunan ekâbir evliyâullâhdan Ahmed-i Bedevî, Ebû Hasani'ş-Şâzelî, Ahmed-i Rufai Kebîr, İbrahim-i Desûkî, bunlarda senin gibidir. Görüp mülakat edemezler."
Geylânî dedi ki:
-"Yâ Ceddî, yâ Rasûlallâh, o ricâllullâhı görmek ve onlarla sohbette bulunmak istidadına mâlik olan ricalleri olsun görmek imkânı yokmu dur?"
Rasûlullâh aleyhisselâm buyurdu ki:
-"Tahammül edemezsin."
Geylânî:
-"Allah ve Rasûluhû a'lemu (yani Allah ve Rasûlü en doğrusunu bilir)" dedi.

Efendimiz sallallâhu aleyhi ve sellem Geylânî'ye 40 gün daha mücâhede etmelerini emir

buyurdular. Emr-i Rasûlullah üzere erbaîn ikmâl olunca, 41'inci günü, Rasûlullâh'dan müjde erişdi:
-"Cebel-i Silg nâmındaki dağa git. Ahmed-i Rufai Kebîri de davet buyur. Oraya bilcümle melâikeler dahi davet olundu."
Rasûl-ü Ekrem aleyhisselâm buyurdu ki:
-"Size çok sabır ve tahammülü çok güç olacak olan ricâlullâhın zuhuru yaklaşdı. Hazır olunuz."
Derhal Zeynel Abidin-i Alevî, Müşriküddin, Abdurraûfu'l-Yemenî, 14'üncü asrın ricallerinden bu üç zât-ı şerîfin zerreleri o meclise teşrîf ettiler. Bunlarla beraber Rasûlullah aleyhisselâmın işareti üzere 4 zât-ı şerîf dahi mezkûr meclise teşrîf ettiler.
Rasûlü Ekrem aleyhisselâm, Abdülkâdir Geylânî ve Ahmede'r-Rufâi Kebîre hitaben buyurdu ki:
-"İçinde bulunduğunuz asırda ne kadar mücâhede ve riyazette bulunsanız, kendileri ile husulü mümkün olmayan bu makâmü'l-ictimâ'yı, ale'l-ıtlak arzu oldukça Cenab-ı Hakk Teâlâ'nın, bu makamı kendilerine ihsan ettiği ricâlullâh ve ricâl-i ümmet bunlardır."
Geylânî:
-"Yâ Ceddî, yâ Rasûlallâh, bunların makâmât-ı mübâreke ve kudsiyyet ve ulviyyetini anlamak istiyorum." Hem Geylânî hazretlerinin hali değişmiş idi.
Rasûlullah aleyhisselâm buyurdu ki:
-"Oğlum, bu ricâlullâh ve ricâl-i ümmet, kendilerinin amellerine melâike-i mukarrebînin kudsî şahadetlerini kabul etmeyen ümmetimdir. Yani bu ricâlullâhın hidemât-ı mukaddeselerini huzûr-u İlâhiyye'ye arz edilmesi için melâike-i mukarrebın bile vâsıta ola-

mazlar. Ve melaikenin şahadetini bunlar makbul saymazlar."
Geylânî dedi ki:
-"Kâfî yâ Ceddî Rasûlallâh"
Ahmede'r-Rufâî, Rasûlullah aleyhisselâma arz etti ki:
-"Yâ Rasûlallâh, bu ricalin makâm-ı mukaddeselerinin menbaı nedir? Ve ne sebepten melâike-i mukarrebînin kudsiyyet ve masumiyetleri kâfî gemliyor?"
Cenab-ı Fahri'l-Mürselîn bu âyet-i kerîmeyi tilâvet buyurdular:
-Esteîzübillah "ve iz kale Rabbüke li'l-melâiketi innî câilün fi'l-ardi haîifeten... "[20]

Bu âyet-i kerîme ve nazm-ı celîlin manâsından anlaşılıyor ki, melâikeler Hakk Teâlâ Hazretleri'nin, murâd-ı İlâhiyyesine itiraz ettiler. Bu ricallerin makamlarının ulviyyet ve kudsiyyetlerine nazaran, melâikeler bu hususta hata ve isyan işlediler. Binâenaleyh onlar (tarafından) melâikenin şahadeti makbul değildir."

Geylânî ve Rufâî, Rasûlullâh aleyhisselâmın bu beyânı üzere zuhur eden hakîkatın yüksekliğinden hayrete düştüler.
Rasûlullâh aleyhisselâm buyurdu ki:
-"Bu gördüğünüz rihcâlullâh, ne zaman arzu ederlerse Medine-i Münevvere'de bulunan ricâlullâh ile sohbet ederler."

---

[20] Bakara Suresi (2): 30. Âyetin ilgili kısmının meali: "Rabbin meleklere "Ben yeryüzünde bir halîfe yaratacağım " demişti..."

Geylânî dedi ki:
-"Cenab-ı Hakk bana da bu ricallerin asrında bulunmayı nasib etse idi, ne mutlu olurdum."
Rasûl-ü Ekrem aleyhisselâm buyurdu ki:
-"Cenab-ı Hakk Teâlâ'nın sana nasib ve ihsan buyurduğu kısmete razı olursan, makâm-ı teslîm[21] ve makâm-ı tefvîzi[22] ikmâl etmiş olursun."
Geylânî dedi ki:
-"Yâ Rasûlallâh, bu Medine-i Münevvere'de ilâ yevmi'l-kıyâm eksik olmayacak olan beşyüz adet ricâlullâhın lisânı ile zikrolunacak, efrâd-ı ümmetine hâsıl olacak olan saadet ve fazilet nedir?"
Seyyid-i Kâinat aleyhisselâm buyurdu ki:
-"Bu ricalin lisânı ile, bir kere olsun zikrolunmak kendisine nasib olan kimse, bilcümle enbiyâların, ulûm ve ahlâkına vâris olmadan bu dünyadan intikâl etmezler. Her halde son nefesde olsun bu devlete nail olur."

---

[21] Makâm-ı Teslîm: Tasavvufta genel itibariyle üç anlamda kullanılmıştır. 1. Allah'ın emrine boyun eğme ve hoşa gitmese bile itirazda bulunmama, 2. Kaderin tecellisini rızâ ile karşılama, mukadderatı kabullenme, 3. Başa gelen belâ sebebiyle zahiren ve bâtınen değişmeyip sebat gösterme. Yakîn sahiplerinin halidir. Teslîm'in engüzel örneği Hz.İbrahim ve Hz.İsmail'dir. Zira biri göz nuru evlâdını kurban etmeyi, diğeri kurban olmayı kabullenmişlerdi. Süleyman Uludağ, *Tasavvuf Terimleri Sözlüğü*, *istanbul* 1991, 483-484.

[22] Makâm-ı Tefvîz: Teslîm ve tevekkül demektir. Kulun bütün işlerini Mevlâsına havale etmesi ve O'nun yaptığı her işi gönül hoşluğu ile karşılaması, hiç bir hususta ne dil ve ne de kalp ile O'na itiraz etmemesi, sızlanmaması, içinde bir rahatsızlık hali hissetmemesi. "Lâ havle velâ kuvvete" deyip bütün faaliyetlerinde Hakk Teâlâ'yı mutlak vekîl kılmaktır. Tefvîz, tevekkülün en mükemmel şeklidir. Süleyman Uludağ, Tasavvuf Terimleri Sözlüğü, istanbul 1991, 477-478.

EYYÜHE 'L-İHVAN

18 Rebîu'l-Âhir 1348 (23 Eylül 1929) tarihinde âlem-i ukbâya intikâl eden Mevlânâ Zeynel Abidin-i Alevî kaddesallâhü sırrahû hazretlerinin rûh-u şeriflerine bir hizmette bulunmak üzere, Medine-i Münevvere'de bulunan mezkûr ricâlullâh içtimâ edecekler. Geylânî ve Rufâî hazretlerine de o ictimâya iştirak etmeleri nasib olacaktır. Mevlânâ Müşriküddin, Geylânî'ye hitaben huzûr-u Rasûlullâh'da; "Arzu ettiğin şeref ve saadete nail oldun, bu şeref ve saadet sana da nasib oldu, tebrik ederim" diye onu tebrîk ve tebşîr eder.

Zeynel Abidin'in makâm-ı âlîlerine Mevlânâ Nakîbü'l-Burhân hazretleri tâyin olundu. Bu zât mükellef olup, ilk namazı kılarken tahiyyât-ı şerîfde "Esselâmü Aleyke Eyyühe'n-Nebiyyü ve Rahmetullâhi ve Berekâtühû) derken, Fahr-i Âlem sallallâhu aleyhi ve sellem hazretlerinin "Ve aleykümüsselâm" diye cevap verdiğini işitti. Ve o saatten itibaren her namazda bu hâl devam etti. Müşarünileyh şimdi 30 yaşındadır. Allahü Teâlâ makâmâtühû ve nefağnallâhü bi-berekâtihî enfağsihimü'l-Amîn.

Eyyühe'l-İhvân: Cümlemiz Cenab-ı Hakk Teâlâ'ya şükredelim. Ve şükürden âciz olduğumuzu itiraf edelim ki; bu zevât-ı kirâmların, duâ ve münâcâtı içinde ihvanlarımdan en az nasibi olan 3 kere zikredilmiştir. Bu zevatın lisân-ı saadetleri ile zikrolunmak şerefine nail ve bu saadetten nasibi olmayan, ihvanlarım içinde yoktur.
Elhamdülillâhi hazâ min fazli Rabbî.
29 Rebîu'l-Âhir 1348 (4 Ekim 1929)

HUSUSİ MENKIBE

Her asır halkının derece-i istidadına göre tarîkat-ı âliyeden ne mertebe üzerine terbiye edilecekle-rine ve asrımıza müteallik terbiyenin vücûh ve suretlerine dâir şeref sudur buyurmuşlardır.

Seyyidü'l-Evliyâ Abdülkâdir Geylânî hazretlerinin üsdatları olarak bir kaç zât zikrediliyor ise de, hakikatte Cenab-ı Geylânî'yi kemâlât-ı hakîkiyesine yetiştirici mürebbi-i hakîkîleri ecilley-i sâdât-ı nakşibendiyyeden Mevlânâ Yusufü'l-Hemedâni hazretleridir.

Cenab-ı Geylânî, ibtidâ-i halinde İbnü Sika Ebû'l-Âs ile beraber Yusuf el-Hemedânî hazretlerini ziyarete gittiler. Yolda İbnü Sika:

-"Ben ona öyle bir sual sorayım ki, cevap veremiyerek hacil olsun" dedi.

Ebû'l-Âs:

-"Ben de bazı şeylerden imtihan edeyim ki mebhûten cevap veremesin" dedi.

Bu fikir ile Yusuf el-Hemedânî hazretlerinin huzuruna dâhil oldular. Müşarünileyh hazretleri İbnü Sika'ya hitaben:

-"Beni hacil edecek sualin bu mudur?" diyerek sual-lerinin cevâbını verdiler. Ebu'l-Âs'a da:

-"Sizin tepenizde nasrânîlerın tepesinden çıkacak alevi görüyorum" dedi. Bu üçüne bir nazar-ı hakîkî ile nazar etti. Bu nazarla Abdülkâdir Geylânî hazretleri ihya olundu. Huzurlarına enâniyet ve su-i edeple

gelmiş olan İbnü Sika ile Ebu'l-Âs enâniyetlerinden dolayı su-i hatimeye duçar olmak üzere mevt-i hakîkî ile imâte olundu (yani manen öldüler).
Ondan sonra Yusuf el-Hemedânî hazretleri Geylânî'ye hitaben:
-"Her işinde Rasûlullâhı kasdederek geldiğin için seni ihya ile kemâlât ve sâdât-ı fıtriyyeni îsâl ve inayet; su-i edeble geldikleri için diğer iki arkadaşlarını da mevt-i hakîkî ile mevt ve imâte eyledim" buyurdular.

İbnü Sika ve Ebu'l-Âs nihayetlerinde imansız olarak âhirete intikâl etmişlerdir. Bir müddet sonra, yani bir kaç sene sonra ikinci ictimâlarında Yusuf el-Hemedânî hazretleri Geylânî ile beraber Hindistan sahilinde güzel mahalle gittiler. Orada deniz kenarında oturuyorlardı. Denizden bir timsah çıktı. Orada oynamakta olan çocuklardan birini yutarak denizde kayboldu. Timsah çocuğu yutup giderken Geylânî hazretleri; "Sübhânallâh, mutasarrıf-ı avalim olan böyle âdil bir padişah huzurunda da mı hayvanlar zulmediyorlar?" diyerek hayret ve taaccüpte kaldı. Beş saat sonra bir çara bürünmüş olduğu halde ağlayarak, âhü feryat ederek yanlarına ihtiyar kadın geldi. Yusuf el-Hemedânî hazretlerine hitaben:
-"Yâ Seyyidî, âhir ömrümde bir oğula nail olmuştum, buyurunuz." diye âhü figân ile rica ve istirham eyledi. Yusuf el-Hemedânî hazretleri de bu kadına:
-"Bu kadar feryada mahal yoktur. Bizim size şu halinizden dolayı kalbimizle olan merhametimizden hâsıl olan sıkıntı kadar, çocuğu ihya etmek sıkıntı vermez.

İhyây-ı emvât (ölüleri diriltmek) hakîkî diriltici olan Hazreti Allah'a mahsûstur. Biz ona vâsıta oluruz. Bunun için bize bu kadar istirhama hacet yoktur" buyurdular. Ve kelâmın hemen akabinde:

-"Ey Deniz Timsahı, çocuğu dışarı çıkar" diye emrettiler. Timsah, denizi yararak o anda sahile yaklaştı, ölü olarak çocuğu dışarı çıkardı. Yusuf el-Hemedânî hazretleri Cenab-ı Hakk Teâlâ'nın el-Hayy ism-i şerîfi tecellisiyle çocuğa teveccüh eyledi. Çocuk derhal biiznillâh hayata kavuştu. O çocuk daha sonra senelerce yaşadı[23]. Abdülkâdir Geylânî hazretleri bu vak'aya son derece mütehayyir ve müteaccip oldular.

Yusuf el-Hemedânî hazretleri Geylânî hazretlerine hitaben:

-"Oğlum bu kadar ufak bir şeye taaccüp edip şaşmayınız. Zira bu hâliniz küçüklüğünüze delil oluyor. Asıl şaşılacak nokta bu gibi şeyler değildir. Hakikatte ölüleri diriltmek buna demezler. Belki kalpleri kasvet dolu olan kimselerin kalplerini ihya etmeye derler. Enbiyâ-ı izam efendilerimizin mûcizelerinin en büyüğü, kulübü kâsiye'yi ihya edici olanıdır. Ve 124 bin enbiyânın gönderilmesindeki sır da, insanları bu gayeye yetiştirmek içindir. Vârisîn-i kâmilînin en büyük derece ve mertebeleri dahi tasarrufât-ı kudsiyyesiyle insanların kalplerini ihya ve asılların isyanlarının

---

[23] Ecel bir an takdim ve te'hir olunmaz, manasına olan ayeti Kur'aniye ile bu babda akaid kitaplarında tasrih olunmuş mesail-i teşri'ye şer'i şerife tatbik ve tevfik olunarak tafsilatlı dakika ve amikai'ta buyurulmuş isede mes'ele gayet mühim ve nazik olduğundan zabt ve tahriri

adedini devamlı olarak noksanlaştırandır. Meselâ; bir kimse günde elli günah işleyecekse, o günahların sayısını yirmibeşe indirmek ve diğerlerine mâni olmak gibi.

İşte beşer için bundan büyük keramet ve kudsiyet olamaz. Bu gibi hallere mağlup olmayınız. Bu kadar bir derecede kalmayınız, oğlum" buyurdular.

Bu kelâmın tesir ve azametinden Abdülkâdir Geylânî hazretleri düşüp bayıldılar. Bundan sonra müşarünileyh hazretleri: "istikâmetü lahzatin, hayrün min ibâdeti seb'îne seneten = Bir anın istikâmeti, yetmiş sene ibâdetten hayırlıdır" hadîsi celîlini kıraat buyurdular.

İsâ aleyhisselâm 307 kimse ihya buyurmuştur. Fahri Âlem Efendimiz de Cenab-ı Câbir'in oğlunu ihya buyurmuşlardır. Velâyet-i kübrâ ashabından ve hâlen hayatta bulunan Abdülmuhsin Musulî hazretleri, ki vücûdu bu ümmete kuvvet-i lâ-yemût mesabesinde olan bir zâttır. Müşarünileyhin cellad Ahmed ed-Dımeşkî isminde bir müridi vardır. Ol Ahmed ed-Dımeşkî ismindeki müridini on senedir âlât-ı irşâdiyesiyle terbiye ediyor. Bu terbiyesiyle mûmâ ileyhin, hakîkat-ı insâniyesine manî olan seksenbin manevî manîlerden pek çoğu izâle edilmiş ve mürşidi tarafından ömrünün sonuna kadar da terbiye ve tathîr olunacak ise de yine yedibin mania bakî olarak âhirete intikâl eyliyecektir. Kibâr-ı Ehlullah'tan Yahya b. Muaz, Bayezid-i Bestâmî hazretlerinin âzam (büyük) hulefâsından bütün kemâlât-ı insâniyyeyi hâmil ve hâiz bir(iydi) ve zât-ı mâneviyyenin sayısı yüzbir

idi. Onun için tâlibîni, terbiye o zamanda pek kolay ve hatta müşarünileyh hazretleri gibi bir zât için bir nazar ile olurdu. Maniaların azlığından Cenab-ı Bayazıd Yahya b. Muaz'ı bir nazarda tathîr ederek, hakîkat-ı kemâl-i insâniyesine isal ve hakıkat-ı ubudiyyet-ı Mevla-ı Müteâl'a ikâme eylemiştir. Yahya b. Muaz hazretlerinde maniadan bir müzmiye kalmayarak, pak ve münevver olarak intikâl-i dâr-ı âhiret buyurmuştur. O asırdan bu asra kadar müzemmât-ı ahlâkiye ve mânî-i hakîkiyyenin miktarı seksen bine baliğ olduğundan, asrımızda bu suretle irşâd-ı ümmet mümkün olmayacak bir dereceye gelmiştir. Bu zaman-ı fetret ve zulmette aynı kemâl-i irşâdiyeyi hâiz bir mürşid, mürebbiyenin ittibâından seksenbin maniadan yüzbir maniayı ref etmesi, aynı, Bayazid'in Yahya b. Muaz'a ettiği vazifey-i irşâdiyeyi ifâ etmesi gibidir. Ve kendisinde, şu zamanda, yüzbir mania ref olunan bir mürid de, aynı şekilde Yahya b. Muaz'ın vâsıl olduğu derece ve mertebeye vâsıl olmuş gibidir. Zira mevânî (mania), selefte olduğu gibi az olmuş olsaydı, Yahya b. Muaz gibi, o mürid de mevânî'den temizlenmiş olur ve mâinasız olarak âhirete intikâl ederdi. Zamanımızda mevâni-i hakîkat ve marifet o kadar çok olduğundan, zahiren bu suretle bu derece-i âlîye erişilmez zannediliyor ise de, kıyamet gününde o zamandaki müridlerin derece ve mertebelerinden büyük dereceler ve mertebeler, bu zamanın fitne fesadının çokluğuna göre İlâhî in'âm ve ihsana mazhar olacaklarına, Cenab-ı Bayazidi Bestâmî de beraber olduğu halde bil'umum cimme-i

kulûb ve muhakkîn-ı ibâd bu gün ittifak etmişlerdir. Bu hususta bir misâl irâd edelim:

Aynı hazakati (mahareti) hâiz iki tabibe iki hasta gönderilse, fakat hastanın birinde iki, diğerinde ikiyüz yara bulunsa, iki yaralı hastası olan tabip, hastasını kısa zaman içinde tedâvî ederek yataktan kaldırır. Diğer iki yüz yarası bulunan hastayı, tabibi, iki yaralı hastanın tedâvî müddetinde, vücudunda bulunan ikiyüz yaradan iki yarasını tedâvî etmiş bulunsa da, tedâvî edilecek daha yüz doksansekiz yarası olduğundan, tabiatiyle yataktan kalkmasını temin edemez, İşte eslâf-ı kiramın irşâdıyla, hâl-i hazırdaki irşâd arasında bir fark olmayıp, yalnız aradaki fark ve zıddiyet, zamanın fitne ve fesadı hasabiyle çoğalan manîlerin tesirât-ı muzlimesindedir. İşte zaman-ı selefte olan derece-i irşâd ile hâl-i hazırdaki irşâd bu mukayesede olduğu üzeredir. Cenab-ı Hakk kalplerimizi tathîr, yolun da tevkîfâtını yaver ve zahir buyursun. Âmin.

Şu zamanda bir kimsenin müzemmât-ı ahlâkından ikisini, hakîkî olarak güzel ahlâka tebdîl etmesi, Cenab-ı Allah'ın velilerine ihsan buyurmuş olduğu derece ve mertebeye muâdil ve surette mazhar-ı ihsân-ı Sübhânî ve kıyamette o nisbette nâil-i lutf-i Hemedâni olacağı tebşîr buyurulmaktadır.

ZİLHİCCE-İ ŞERİFDE VUKU BULAN ZUHURAT

1352 senesi Zilhicce-i Şerîfin 17'nci (3 Nisan 1934) gecesi Seyyidi Kâinat Efendimiz'in işareti üzerine vûkû bulan ictimâda 313 zevatın dâhil bulundukları bu meclisin üzerine vûkû bulan tecelliyât-ı İlâhiyye'nin azamet ve zuhûriyetinden, bu zevât-ı kiram dâr-ı dünya'dan intikâl ettiler. Cüz'î bir pamuk parçası gibi olan parçaları melâike tarafından her biri ayrı ayrı bir nebînin kabrine olmak üzere 312 nebî ve mürselin kabr-i şeriflerine defnettiler. Birisini de Habbân b. Kays el-Harrânî nâmındaki bir zâtın kabrine defnettiler.

Cenab-ı Hakk Teâlâ'nın eltâf ve ihsân-ı ezeliyesindendir ki, bu ricâlullâh hazerâtının bir saatte dokuzyüz bine baliğ olan ümmetin günah-ı kebâirine kefaret eden münacaatlarından ilk münacaatlarında bizleri zikrederek iştirak ettirdiler. Elhamdülillâhi Teâlâ. Bundan hâsıl olan envâ-ı saadeti idrâk ehl-i yakazâta mahsûstur.

Bu nimete karşı şâkir olmak üzere vezâif ve âdâb-ı mahsûsa vardır. Enbiyâ-ı kirama refakat etmeleri nasip olan bu zevata velev cüz'î bir miktar olsun hizmette nasibi olmak ne büyük bir saadettir. Bu zevât-ı âliyenin meclis-i mukaddeseleri üzerinde bulunan inayet ve fazîlete vâris olmaklığımıza vesile olur. İfâ edilecek vezâif ve hidemâta karşı mükâfat kat'î ve mübremdir. Tabîbi âzam alayhisselâm hazretlerinin beyanâtından hazreti üstadımızın anladığı

budur ki; bu ricâlullâh hazerâtına yapılan hizmet, bir asrın fazîletine nail olmaklığımıza delil ve vesile olur. Demek ki, yüz yahut yetmiş sene zarfında avam, havas, ulemâ ve evliyâ-ı kiram ve sâlihîn olan bil-cümle müminlerden olup, bu ümmetten sâdır olan amelin fazîletine nail olmaklığına vesile olur.

VAZİFE

1. Bu teblîgatı alır almaz, abdest alıp müddet-i ömründe böyle mukaddes vazife için hazırlanmadım diye itikat ederek, iki rek'at namaz kılar,
2. Huzuru Saâdet'te İslâmla müşerref olacağını mülâhaza ederek;
3 Kelime-i şehâdet
70 İstiğfar
1 Fâtihay-ı Şerif
1 Âmenerrasûlü
7 Elemneşrahleke
11 İhlâs-ı Şerif
1'er defa muâvezeteyn sûrelerini okuyup sevabını Rasulullah Efendimize, eshâbı kirama ve husûsen Rasulullah Efendimizin daveti üzerine Ravza-ı Mubâreke-i Tâhire'de içtimâ ederek orada zuhur eden tecelliyât-ı İlâhiyye'nin azametinden âhirete intikâl eden 313 ricâlullah hazerâtının ervâh-ı tayyibelerine hediye eder.
3. İktidar sahibi olan bu evliyanın ervahına bir kurban keser. Mümkün olmazsa bir kaç kişi müştereken bu kurbanı keser. Bu kurbandan akacak kanların her bir katresi, esâret-i ebediyeden halâsa ve saâdet-i ebediyeye dâhil olmaklığa vesile olur. Ve buna Allah azze ve celle ve Rasulullah aleyhisselâtü ve's-selâm hazretleri şahit ve kefildir. Cihâd-ı ekberin makamına kâim olur.
4. 70.000 Lafzı Celâl 2.500 Salavât-ı Şerîfe okur.
1 defa da Kur'ân-ı Kerîm'i hatmeder. Okumak bilmeyen 3.000 İhlâs-ı Şerîf okur.
Ve minallâhi Tevfîk.

ZEKAT

Zekat hicreti hazret-i Seyyid-i Âlem Sallâllâhu Teâlâ aleyhi ve sellem'in ikinci senesinde, Ramazân-ı Şerîfden evvel farz buyrulmuştur. Kur'ân-ı Kerîm'de zekatın salata (namaza) yakın olarak 37 yerde müstakillen de pek çok ayet-i kerîmede mezkûr olması farziyyetini kat'iyyen ispat eder.

Din-i Mübîn-i İslâm'ın esâsını tarif ve tavsif eden birçok hadîs-i şerîf zekatın farz-ı kat'î olduğunu vâzihan ispat eder.

Hazreti Peygamber'den bu güne kadar eimme-i din (din imamları) ve cemaat-ı müslimîn, aralarında ihtilaf etmeden kabul etmişlerdir. Farz-ı ayn olduğu tevâtüren sabittir. Sahabe, tabiîn, tebei-tâbiîn nakl etmişlerdir. Zekatı inkar eden erkân-ı diniyyeden bir rüknü inkar etmiş olduğundan şer'an kâfir olur. Tevbe ve tecdîdi imân etmezse, mürted hükmünde olduğu sarihdir. (Fetevây-ı Hindiye)

Zekatın farziyyeti fevdî olup, tehiri caiz olmadığı müftün bih'dir (yani fetva iledir). Özrü şer'isi olmaksızın farz olduktan sonra, tehir eden kimse günahkâr olur. Fukaranın hakkını ketm ve emr-i ketm ve emr-i İlâhî'yi tehir ettiğinden şer'an adaletten sakıt olmakla beraber, bir hususa şehâdet edecek oldukta, şehâdeti merdût olduğu ve zekatını edâ etmeksizin vefat eden kimseler nezd-i İlâhî'de mes'ûl olacakları usûl ve fürûu fıkhın cümlesinde yazılıdır. (Fetevây-ı Hindiye, Kazıhan, Dürrü'l-Muhtar)

Peygamber Efendimiz: "

-"Yer yüzünde helak olan yahut deryalara gark olan emvalin telef olması zekat verilmediğindendir" buyurmuşlardır. Mâni-i zekat olan kimseye Cenab-ı Hakk envâ-ı zulme duçar ve günâ gün belâya giriftar eder de, malını sarf etmeye mecbur eyler.
Kur'ân-ı Kerîm'de Sûre-i Tevbe'de:
[24]
..
Ayet-i Kerîme mâni-i zekat hakkında nâzıl olmuştur.
Eshâb-ı Kirâm'dan zühd ve takvası ile meşhur olan Sa'lebe nâmında bir zât beş vakit namazına müdavim ve dâima mescid-i nebevide olduğu için nâmında hâmmametü'l-mescid, yani mescid güvercini lâkabı ile meşhur olmuşdu.

Bu zât bir gün Peygamber Efendimizin huzurlarına gelip:
-"Yâ Rasûlallâh, ben fakirim zengin olmak isterim, bana duâ ediniz" diyerek ziyadesiyle rica ve niyaz eyledi. Peygamber Efendimiz pek çok nasîhat etmiş ise de, niyazından feragat etmeyip, eğer Cenab-ı Hakk kendisine mal verirse, zekatı vereceğine ve çok hayır hasenat yapacağına ve asla kusur etmeyeceğine yeminler edince, Risâletpenâh Efendimiz hayır duâ ettiler. Hemen az bir zaman zarfında koyun ihsan olundu ki, Medine-i Münevvere havalisine sığmaz oldu. Sa'lebe servetiyle meşgul olmaktan ve gafletinden dolayı cemaat namazını terk etti. Bilahâre de Cuma günlerine de riâyet etmedi. Sene sonunda kendisinden zekat taleb olundu. Gelenlere karşı: "zekat ne demektir? Bu adetâ cizyedir. Benim kimseye borcum yoktur" demesi üzerine, yukarıdaki

[24] Metinde bu ayet meali bulunamamıştır.

âyet nazil oldu. Dünyevî ve uhrevî ikâba müstehak oldu. Bu âyet, hakkında nazil olunca Sa'lebe zekat vermek için nezd-i Nebeviye geldi. Peygamber Efendimiz zekatını kabul etmedi. Ebû Bekir Sıddîk ve Hazreti Ömer'e de zekatı için gelmiş ise de; "Rasülullâh red etti. Biz alamayız" demişlerdir. Hazreti Osman'ın hilâfetinde Sa'lebe malının battığını gördükten sonra perişan halde öldü.

Zekat; lugaten temizlik ve bereket manasınadır.

Şer'an; nisapdan verilen malın ismidir.

Zekat, dünyada malın bereketini ve âhirette sevabın kesretini mucip olup, zekatını veren kimse tâhir, mutahhar, iki cihanda aziz ve muteber olmasını temin eder.

Zekatını ve öşrünü ifâ eden kimse bahtiyardır. Zira Cenab-ı Hakk (o kimselerin) kabir azaplarını defeder. Cehennemden muhafaza eyler, üçüncüsü: Rasûlün şefâatına nail eder, cennete götürür.

Zekat mâli büzarkan ki fazla rezrâ
Çü bağbân bibertpişter dehdengur

Malının zekatını verenin bereketi ziyâde olur. Çünkü bahçıvan, bağının fazla çubuklarını kesmekle (budamakla) ziyâde üzüm alır. İnsanların kalbi mal sevgisi ile dolu olduğundan, Tezkiye-i nefs için, hatta tahlîs-i cevher-i rûh için zekat farz kılınmıştır. Farz ibâdetlerin namazdan sonra en faziletlisi zekattır. Zekat, hicretin ikinci senesi savmdan (oruçtan) evvel farz kılınmıştır.

Peygamber Efendilerimiz hazretlerine zekat farz değildir. Peygamberler hiçbir şeye mâlik olmayıp, Mâlikü'l-Mülk ancak Cenab-ı Vâcib Teâlâ Haz-

retleri'dir. Ellerinde bulunan malın Cenab-ı Hakk Teâlâ'nın vedîası olduğunu bilirler. Mahalline sarf ederler.

Müzekkî olan kimseyi les-i zahir manevîden tasfiye ve tesfiye eder. Enbiyâ-ı kiram ise masum ve müstesna ve kâffe-i uyup ve nevâkısdan müberrâ (yani bütün ayıplardan ve noksanlıklardan berî) olduklarından, şer'an onlar için zekat farz olmadı.

Evliya üzerine zekat farzdır. Bu dünyada bulundukça tekâlif-i şer'iyede, hükmü diğer Müslümanların hükmü gibidir. Onlar ferâiz ve nevâfili ifâ ederler. Tecelliyât-ı vucûdiye, tecelliyât-ı şuhûdiye'nin âyinesi olduğunu bilerek, yedlerinde nisâb-ı şer'î varsa zekat edâ ederler.

Hazreti Osman'ın hilâfetine kadar gerek envâl-i zahire tâbir olunan hayvanât-ı sâimenin zekatı ile beraber mezruâta âit olan âşâr-ı şer'iyyenin ve gerek emvâl-i bâtına denilen altın, gümüş ve bunlar ile mübadele edilen ticâret mallarının zekatını kamilen İmamı Müslim'in cem ettirip, mahall-i meşrûuna sarf ettirirlerdi. Sonra sahâbe-i güzîn'in icmâ-i sülehây-ı ümmetin ittifakıyla, ashap emvâl-i izrârdan vikaye ve bir takım zalemenin temamdan himaye maksad-ı hayriyyesiyle zekat iki kısma taksim edildi:

1. Emvâl-i Zahire
2. Emvâl-i Bâtına

1. Emvâl-i Zahire: Hayvanât ve mezruâtın ahz ve sarfına hâlife-i zaman şer'an mütevelli nasp edildi.

2. Emvâl-i Bâtına: Altın, gümüş ve ticarî mallar. Fukaraya îtâsı ashâb-ı emvalin yed-i ihtiyarlarına havale ve tefvîz olundu. Emvâl-i bâtına ashabı kendi

zekatlarını kendileri ihraç etmek için halife tarafından tevkîl edildi. Cem-i sadakatin ahz ve mahall-i meşrûuna şartıyla[25] İlâhî olan Peygamber-i zî-şânın halifesi bulunan İmamı Müslimîn dahi şer'an hakkı bakîdir. Binâenaleyh sâlifü zikir emvâl-i bâtına erbabı şer'an kendi yedlerine (ellerine) bırakılan zekatlarını edâ etmedikleri takdirde, halife-i müslimînin cebren onlardan alıp, mahall-i meşrûuna sarfı caizdir. Şu kadar ki, ashabı servet zekatlarını usûlü dâiresinde ifâ ettikleri halde, halife-i zaman emvâl-i zahirenin zekatını ağniyâdan ahz ettiği (zenginlerden aldığı) gibi emvâl-i batmanın zekatını dahi ahz ederim demeye şer'an hakkı olmaz. Zira icmâ-i ümmete muhalif olur.

Tav'an zekatını edâ etmekten imtina eden kimseden cebren alındığı surette zekat yerine geçer mi?
el-Cevâp: Eğer alınan zekat emvâl-i zahirenin ise halife veya naibinin ahzı ile farz sakıt olur. Çünkü şer'an halifenin velayeti vardır. Eğer alınan zekat emvâl-i bâtına zekatı ise şer'an velayetleri olmadığından halife veya nâib-i halifenin cebren ahz etmeleri sahih olmayıp, zekat dahi sakıt olmaz. (Tahtâvî)

Bir kimsenin zekatını halife cebren ahz edip, fukaraya verirse şer'an edâ-ı zekatta niyet şart iken sahibinin niyeti olmaksızın cebren alınan mal zekat yerine geçer mi?
el-Cevap: Halife için sadakatinin ahzına ve mahall-i meşrûuna sarfa izn-i şer'î lâhik olduğundan halifenin niyeti, sahibinin niyeti yerine kâimdir. Babanın sağîr

[25] Metinde bu kelimenin yeri boş bırakılmıştır.

(küçük) evlâdı için sadaka-ı fıtır vermesi caiz olduğu gibi. (Mevkûfât)

Aşâr-ı şer'iyyeyi yahut zekat-ı savâimi şakiler aldıkları ve mahall-i meşrûuna sarf etmedikleri takdirde zekat sakıt olur mu?

el-Cevap: Zekat sakıt olmaz. Bu suretle gizli olarak iâde-i zekat etmeleri lâzım gelir. (Mevkûfât)

Halife-i müslimînin itaatından huruç eden şâkîlerin yahut selâtînî câirenin aldıkları, zekat ve öşür yerine geçip geçmediği hakkında ulemâ ihtilâf etmiştir. Emvâl-i zahire zekatı ise ve mahall-i meşrûuna sarf etmişlerse, (zekat) yerine geçer. Emvâl-i bâtına zekatı ise, zekat yerine geçmez. Diyâneten erbâb-ı zekata iadesi lâzım gelir. (Dürer, Tahtâvî, Hidâye, el-Kâfî, Şürunbilâlî, Zeylâî ve İbn Âbidin)

Mal sahibinin haberi olmaksızın zekat niyeti ile bir ganînin malından ahz eden fakire şer'an ne lâzım gelir?

el-Cevap: Olmaz. (İbn Nüceym)

Zekatını vermeksizin vefat eden kimsenin zekatını, verâseten birisi teberrüuan edâ ederse fâydası olur mu?

el-Cevap: Fâidesi ümit edilir. (Abdurrahim)

Zekatını vasiyet etmeksizin vefat eden kimsenin terekesinden zekat alınır mı?

el-Cevap: Alınmaz. (Dürrü'l-Muhtar)

Müteveffanın vasiyet ettiği zekat cümle malından ahz olunmayıp, verese kabul etmediği takdirde sülüs (yani üçtebir) malından edâ edilir. (Hülâsatü'l-Ecvibe)